

Sammanträde med kommunstyrelsen

Datum: Onsdag den 14 augusti 2024

Tid: Klockan 13:00

Plats: Falköpingssalen, Stadshuset

Ledamöter

Adam Johansson (M), Ordförande
Karola Svensson (C), 1:e vice ordförande
Johanna Svensson (S), 2:e vice ordförande
Jonas Larsson (SD)
Johan Eriksson (M)
Niclas Hillestrand (S)
Martin Johansson (L)
Ingvor Bergman (S)
Göran Gynnemo (KD)
Albin Gilbertsson (SD)
Erik Kyrkander (V)
Fredy Neuman (S)
Anders Blom (MP)

Ersättare

Pema Malmgren (M)
Heléne Svensson (S)
Stefan Lennartsson (C)
Marita Ljus (SD)
Christina Jorméus (M)
Hassan Hussein (S)
Annika Carp (L)
Maria Henriksson (S)
Maria Bruckshaw (KD)
Johanna Johansson (SD)
Emil Estébanez (V)
Patrik Andersson (S)
Mats Svanteman (MP)

Tjänstepersoner

Lars Svensson, kommundirektör
Linda Karelid, kanslichef
Sara Cronholm, kommunjurist
Jenny Trygg, kommunsekreterare

Föredragningslista

Formalia

- Mötets öppnande
- Upprop
- Val av protokolljusterare
- Närvarorätt
- Anmälan om jäv
- Eventuella ärenden som tillkommer eller utgår

Ärenden

- 1. Information om hantering av PFAS på brandövningsplatser**
Dnr 2024/00395
Tid: 13:05-13:20 (10+5 min)
Föredragande: Markus Wästefors, förvaltningschef samhällsskydd mellersta Skaraborg
- 2. Kommunstyrelsens budgetunderlag för år 2025–2027**
Dnr 2024/00228
Tid: 13:20-13:50 (20+10 min)
Föredragande: Dina Ebbeson, biträdande kommundirektör och Tina Gustafsson, förvaltningsekonom
- 3. Månadsrapport från förvaltningarna per den 31 maj 2024**
Dnr 2024/00430
Tid: 13:50-14:15 (20+5 min)
Föredragande: Magnus Fleischer, ekonomichef och Christoffer Eriksson, biträdande ekonomichef
- 4. Besvarande av initiativärende från Socialdemokraterna om strategi för jämställdhet i Västra Götaland**
Dnr 2024/00377
Tid: 14:15-14:35 (15+5 min)
Föredragande: Maria Axelsson, HR-chef
- 5. Policy för kamerabevakning i Falköpings kommuns verksamheter**
Dnr 2024/00223
- 6. Överlåtelseavtal med fastighetsbolaget SLP Falköping Okularet AB**
Dnr 2024/00293
- 7. Permutation av Axel och John Ekmans understödsfond**
Dnr 2024/00376
- 8. Inrättande av tillfällig budgetberedning för flerårsplan 2025–2027**
Dnr 2024/00563
- 9. Val av tillfällig budgetberedning för flerårsplan 2025–2027**
Dnr 2024/00564
- 10. Besvarande av motion från Ingvor Bergman (S) och Fredy Neüman (S) om att ge barn- och utbildningsnämnden och socialnämnden i uppdrag att ta fram en plan för inrättande av skolsociala team på alla skolenheter i kommunen**
Dnr 2023/01335

Ärenden

11. **Besvarande av motion från Karolina Bergström (S) om att ge barn- och utbildningsnämnden i uppdrag att utreda möjligheten att utöka vistelsetiden i förskolan från 15 till 25 timmar i veckan**
Dnr 2023/01334
12. **Besvarande av motion från Ingvor Bergman (S) och Fredy Neüman (S) om att ge barn- och utbildningsnämnden i uppdrag att utifrån skolorganisationsbeslutet som togs 2017, beskriva nuläge och kvarstående åtgärder för att fullfölja beslutet med mera**
Dnr 2023/01333
13. **Besvarande av motion från Ingvor Bergman (S) och Maria Henriksson (S) om att ge socialnämnden i uppdrag att ta fram underlag gällande en höjning av habiliteringsersättningen**
Dnr 2023/01328
14. **Besvarande av motion från Jonas Larsson (SD) och Marita Ljus (SD) om uppdrag att utreda en ökning av habiliteringsersättningen för funktionshindrade inom daglig verksamhet i Falköpings kommun**
Dnr 2023/01339
15. **Besvarande av motion från Johanna Svensson (S) om att ge kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram en strategi för Skaraborg Logistic Center och tillsätta en politisk styrgrupp för framtagandet av detta**
Dnr 2023/01330
16. **Besvarande av motion från Johanna Svensson (S) om att ge kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram en plan för att installera laddstolpar och övergång från diesel till HVO100 som drivmedel**
Dnr 2023/01331
17. **Besvarande av motion från Niclas Hillestrand (S) om att erbjuda alla avgångselever från årskurs 9 i grundskolan samt 1 och 2 på gymnasiet ett 90-dagars fritidskort inom Västtrafik som gäller under sommarlovet 2024**
Dnr 2023/01336
18. **Kommunstyrelsens delegationsbeslut år 2024**
Dnr 2024/00002
19. **Kommunstyrelsens anmälningsärenden år 2024**
Dnr 2024/00001
20. **Rapportering från arbetet i kommunalförbunden år 2024**
Dnr 2023/01420

Adam Johansson (M)
Ordförande

§ 72

Dnr 2024/00395

Information om hantering av PFAS på brandövningsplatser

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till beslut

- 1 Kommunstyrelsen godkänner informationen och lägger den till handlingarna.

Information

PFAS har använts i brandskum sedan 1950-talet där egenskaperna i PFAS är bra för att bilda en film som stänger inne främst vätskebränder. Skum användes som ett vanligt släckmedel fram till millennieskiftet där de negativa miljökonsekvenserna debatterades. I början av 2000-talet användes skum mycket restriktivt och det förekom två huvudsakliga typer skum, vilka kallades a- och b-skum. Den ena varianten var nedbrytbar medan den andra innehöll PFAS. Den med PFAS undveks att brukas in i det sista och endast på bränder där det verkligen krävdes. Det finns idag inget förbud mot PFAS i brandskum men på sikt lär det komma ett sådant beslut.

Nämnden för Samhällsskydd mellersta Skaraborg har inget brandskum med PFAS kvar i sin verksamhet, allt är inlämnat till MSB under deras kampanj med att samla in PFAS. Idag använder Samhällsskydd mellersta Skaraborg ett brandskum som enligt tillverkaren inte innehåller PFAS. Dock används brandskum restriktivt då skum inte är bra för miljön även om det inte innehåller just PFAS.

Räddningstjänsten använde brandskum i övningar på Mossvägen fram till dess att nya övningsfältet, Gunnestorp, vid flygplatsen anlades och det var ett vanligt förekommande släckmedel som behövde övas med. Även på Gunnestorp har övningar skett där brandskum innehållande PFAS har brukats.

År 2022 genomfördes en undersökning vid den föregående brandstationen vid Sankt Botvid, där förekomst av PFAS inte kunde konstateras. År 2023 genomfördes en undersökning av PFAS på Gunnestorp där PFAS var en av de saker som söktes efter. Resultatet visar väldigt höga värden i mark och grundvatten.

Våren 2024 genomfördes mätningar i enskilda brunnar intill Gunnestorp, där ingen brunn visade värden som överstiger de gränsvärden som kommer gälla för dricksvatten från 2026. Den kommunala fastigheten Sikagården visade aningen högre värden men under gränsvärdet. Marken under Gunnestorp är kalksten som består av mycket sprickor, så troligen har eventuellt förorenat grundvatten runnit djupare och längre bort. Detta är dock okänt i nuläget.

Sommaren 2024 ska en undersökning genomföras på Mossvägen för att utreda omfattningen av PFAS i mark och grundvatten.

Justerarnas signaturer			Protokollsutdraget bestyrks
------------------------	--	--	-----------------------------

Undersökningarna är dyra och kostar ca 250 000 kronor att genomföra. Efter att omfattning är konstaterad behöver en åtgärdsutredning ske som ger förslag på hur en sanering eller hantering bör ske. En sådan utredning bedöms kosta ca 200 000 kronor. Efter att åtgärd har fastställts påbörjas eventuell sanering som i sig bedöms kunna vara kostsam men där inga offerter har tagits in ännu då metod för sanering inte är föreslagen eller fastställd. Eftersom brandskummet brukats innan Nämnden för samhällsskydd mellersta Skaraborg inrättades är det en kostnad som belastar Falköpings kommun och inte den gemensamma nämnden. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har nyligen meddelat att de har möjlighet att stötta den kommunala räddningstjänsten i fråga kring förorenade områden, såsom brandstationer och brandövningsfält, dock inte ekonomiskt.

Underlag

- Tjänsteutlåtande från Samhällsskydd mellersta Skaraborg, 2024-05-31
- PFAS-utredning, 2023-02-10

Justerarnas signaturer			Protokollsutdraget bestyrks
------------------------	--	--	-----------------------------

Information om hantering av PFAS på brandövningsplatser

Information

PFAS har använts i brandskum sedan 1950-talet där egenskaperna i PFAS är bra för att bilda en film som stänger inne främst vätskebränder. Skum användes som ett vanligt släckmedel fram till millennieskiftet där de negativa miljökonsekvenserna debatterades. I början av 2000-talet användes skum mycket restriktivt och det förekom två huvudsakliga typer skum, vilka kallades a- och b-skum. Den ena varianten var nedbrytbar medan den andra innehöll PFAS. Den med PFAS undveks att brukas in i det sista och endast på bränder där det verkligen krävdes. Det finns idag inget förbud mot PFAS i brandskum men på sikt lär det komma ett sådant beslut.

Nämnden för Samhällsskydd mellersta Skaraborg har inget brandskum med PFAS kvar i sin verksamhet, allt är inlämnat till MSB under deras kampanj med att samla in PFAS. Idag använder Samhällsskydd mellersta Skaraborg ett brandskum som enligt tillverkaren inte innehåller PFAS. Dock används brandskum restriktivt då skum inte är bra för miljön även om det inte innehåller just PFAS.

Räddningstjänsten använde brandskum i övningar på Mossvägen fram till dess att nya övningsfältet, Gunnestorp, vid flygplatsen anlades och det var ett vanligt förekommande släckmedel som behövde övas med. Även på Gunnestorp har övningar skett där brandskum innehållande PFAS har brukats.

År 2022 genomfördes en undersökning vid den föregående brandstationen vid Sankt Botvid, där förekomst av PFAS inte kunde konstateras.

År 2023 genomfördes en undersökning av PFAS på Gunnestorp där PFAS var en av de saker som söktes efter. Resultatet visar väldigt höga värden i mark och grundvatten.

Våren 2024 genomfördes mätningar i enskilda brunnar intill Gunnestorp, där ingen brunn visade värden som överstiger de gränsvärden som kommer gälla för dricksvatten från 2026. Den kommunala fastigheten Sikagården visade aningen högre värden men under gränsvärdet. Marken under Gunnestorp är

kalksten som består av mycket sprickor, så troligen har eventuellt förorenat grundvatten runnit djupare och längre bort. Detta är dock okänt i nuläget.

Sommaren 2024 ska en undersökning genomföras på Mossvägen för att utreda omfattningen av PFAS i mark och grundvatten.

Undersökningarna är dyra och kostar ca 250 000 kronor att genomföra. Efter att omfattning är konstaterad behöver en åtgärdsutredning ske som ger förslag på hur en sanering eller hantering bör ske. En sådan utredning bedöms kosta ca 200 000 kronor. Efter att åtgärd har fastställts påbörjas eventuell sanering som i sig bedöms kunna vara kostsam men där inga offerter har tagits in ännu då metod för sanering inte är föreslagen eller fastställd.

Eftersom brandskummet brukats innan Nämnden för samhällsskydd mellersta Skaraborg inrättades är det en kostnad som belastar Falköpings kommun och inte den gemensamma nämnden.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har nyligen meddelat att de har möjlighet att stötta den kommunala räddningstjänsten i fråga kring förorenade områden, såsom brandstationer och brandövningsfält och håller den 13 juni 2024 en information kring stödet. Ännu är det lite oklart vad det kan innebära.

Underlag

- Tjänsteutlåtande från Samhällsskydd mellersta Skaraborg, 2024-05-31
- PFAS-utredning, 2023-02-10

Markus Wästefors
Förvaltningschef

PFAS-UTREDNING
**FALKÖPINGS-GUNNESTORP 5:4,
FALKÖPING**

2023-02-10

UPPDRAG

329412 – PFAS-utredning Falköping

Titel på rapport:

PFAS-utredning, Falköpings-Gunnestorp 5:4, Falköping

Datum:

2023-02-10

MEDVERKANDE

Beställare:

Falköpings kommun

Kontaktperson:

Tomas Berg

Konsult:

Tyréns Sverige AB

Uppdragsansvarig:

Cecilia Mellander

Handläggare:

Cecilia Mellander

Kvalitetsgranskare:

Kristin Elgh Dalgren

SAMMANFATTNING

Tyréns Sverige AB utförde under våren 2022 en miljöteknisk markundersökning inom Falköpings flygplats. Resultaten visade på PFAS-föreningar i jord och ytvatten i området närmast en brandövningsplats på fastigheten bredvid (Falköpings-Gunnestorp 5:4). Utifrån detta resultat ställde miljömyndigheten (MÖS) krav på en PFAS-utredning inom fastigheten för brandövningsplatsen. Tyréns Sverige AB har därför fått i uppdrag av Falköpings kommun att utföra en PFAS-utredning bestående av en miljöteknisk markundersökning för att kontrollera eventuella PFAS-föreningar inom brandövningsplatsen samt i dess spridningsriktning.

Den miljötekniska markundersökningen omfattade provtagning av jord och grundvatten i åtta punkter. Dessutom utfördes ytvattenprovtagning i sex punkter.

Efter utförd jordprovtagning valdes 16 jordprover ut för laboratorieanalys, två från varje provtagningspunkt. De utvalda jordproverna analyserades med avseende på PFAS. Dessutom utfördes kompletterande analys av fyra jordprover från flygplatsområdet. Samtliga åtta grundvattenprover och sex ytvattenprover analyserades på laboratorium med avseende på PFAS.

Den miljötekniska undersökningen som utförts visar att PFAS-halterna i jord och grundvatten inom området för övningsfältet är höga. Halten PFOS i jorden överstiger som mest SGI:s preliminära riktvärde för MKM nästan 20 gånger och halten PFAS-4 överstiger riktvärdet på remiss 325 gånger. Den högsta halten i grundvattnet överstiger miljö kvalitetsnormen mer än 280 gånger. PFAS-föreningarna har även spridit sig till ytvattnet runt övningsfältet, nordost om området har halter av PFOS mer än 1000 gånger årsmedelvärdet för inlandsytvatten uppmäts.

De halter av PFAS som påträffats i marken inom flygplatsområdet är låga och överstiger inte SGI:s preliminära riktvärde för MKM. Halterna bedöms utifrån dessa riktvärden inte utgöra en risk för människor som vistas inom området och de påträffade föreningarna hindrar därmed inte en etablering av ny verksamhet. Däremot blir resultatet annorlunda vid jämförelse mot de nya riktvärden som är ute på remiss, då MKM överskrids i en punkt. Om dessa nya riktvärden blir fastställda innan eventuella arbeten genomförs, skulle det kunna innebära att åtgärder behöver genomföras i anslutning till aktuell punkt. Dessa åtgärder kan till exempel inkludera schakt av ytliga massor eller att restriktioner avseende markanvändning sätts till denna del av området.

De låga halterna i marken och närheten till brandövningsfältet tyder på att det är verksamheten inom brandövningsplatsen som är källan till de PFAS-föreningar som påträffats inom flygplatsområdet. Spridningen av PFAS från brandövningsplatsen till flygplatsen kan exempelvis orsakats av luftspridning med aerosoler. Det kan dock inte med säkerhet uteslutas att det finns en okänd PFAS-källa inom flygplatsområdet där provtagning inte utförts, även om detta bedöms som mindre troligt bland annat på grund av att inga halter av PFAS detekterats i grundvattnet i punkt 22Ty06. En potentiell källa till PFAS inom den nordöstra delen av flygplatsen skulle kunna vara användning av brandskum innehållandes PFAS även här. En annan potentiell källa skulle kunna vara PFAS i avloppsslam som används som gödsling på åkermark. Enligt uppgift från driftansvarig på flygplatsen har gödsling inte skett med sådant medel inom området.

Åtgärds- och undersökningsbehov som har identifierats för brandövningsplatsen är en mer fördjupad bedömning av föroreningsituationen, en eventuell sanering av föroreningskällan, provtagning av dricksvatten från enskilda vattentäkter i närheten samt kompletterande provtagning av ytvatten.

Åtgärds- och undersökningsbehov som har identifierats för flygplatsområdet är kontrollprovtagning av jord vid eventuella markarbeten inom det nordöstra området där PFAS har detekterats samt provtagning av ensilage från samma område.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1	INLEDNING.....	6
1.1	BAKGRUND	6
1.2	SYFTE MED PROVTAGNING	6
1.3	AVGRÄNSNINGAR.....	6
2	OMGIVNINGSFÖRHÅLLANDEN	6
2.1	BESKRIVNING AV UNDERSÖKNINGSOMRÅDET	6
2.2	GEOLOGISKA FÖRHÅLLANDEN	7
2.3	HYDROLOGISKA FÖRHÅLLANDEN.....	8
2.4	SKYDDSOBJEKT, SKYDDSVÄRDE OCH KÄNSLIGHET	8
3	VERKSAMHETSHISTORIK.....	8
4	TIDIGARE UTREDNINGAR	9
5	INFORMATION OM PFAS	9
5.1.1	EGENSKAPER	9
5.1.2	RISKER.....	9
5.1.3	SPRIDNING	10
6	UTFÖRDA UNDERSÖKNINGAR	10
6.1	PROVTAGNINGSPLAN	10
6.2	UNDERSÖKNINGENS OMFATTNING	10
6.3	PROVTAGNINGSMETOD, DOKUMENTATION OCH PROVHANTERING	11
6.3.1	JORD	11
6.3.2	GRUNDVATTEN	11
6.3.3	YTVATTEN.....	11
6.4	AVVIKELSER FRÅN PROVTAGNINGSPLANEN	11
6.5	POSITIONSBESTÄMNING OCH AVVÄGNING	12
7	UTFÖRDA ANALYSER.....	12
8	BEDÖMNINGSGRUNDER.....	12
8.1	JORD	12
8.2	GRUND- OCH YTVATTEN	13
9	RESULTAT	13
9.1	ANALYSRESULTAT JORD.....	13
9.2	ANALYSRESULTAT GRUNDVATTEN	14
9.3	ANALYSRESULTAT YTVATTEN.....	14
10	BEDÖMNING AV FÖRORENINGSSITUATIONEN	14

10.1	BRANDÖVNINGSPLATS.....	14
10.2	FLYGPLATSOMRÅDE	14
11	ÅTGÄRDS- OCH UNDERSÖKNINGSBEHOV	15
11.1	BRANDÖVNINGSPLATS.....	15
11.2	FLYGPLATSOMRÅDE	15
12	UPPLYSNING.....	15
13	REFERENSER.....	16

Bilagor

Bilaga 1a	Planritning med provtagningspunkter
Bilaga 1b	Planritning med föroreningshalter i jord
Bilaga 1c	Planritning med föroreningshalter i grund- och ytvatten
Bilaga 2a	Fältprotokoll – Jord
Bilaga 2b	Fältprotokoll – Grundvatten
Bilaga 2c	Fältprotokoll – Ytvatten
Bilaga 3a	Sammanställning analysresultat – Jord
Bilaga 3b	Sammanställning analysresultat – Grundvatten
Bilaga 3c	Sammanställning analysresultat – Ytvatten
Bilaga 4	Koordinatlista provtagningspunkter
Bilaga 5	Fotografier från provtagning
Bilaga 6	Analysrapporter från laboratoriet

1 INLEDNING

1.1 BAKGRUND

Tyréns Sverige AB utförde under våren 2022 en miljöteknisk markundersökning inom Falköpings flygplats. Resultaten visade på PFAS-föreningar i jord och ytvatten i området närmast en brandövningsplats på fastigheten bredvid (Falköpings-Gunnestorp 5:4). Utifrån detta resultat ställde miljömyndigheten (MÖS) krav på en PFAS-utredning inom fastigheten för brandövningsplatsen.

Tyréns Sverige AB har därför fått i uppdrag av Falköpings kommun att utföra en PFAS-utredning bestående av en miljöteknisk markundersökning för att kontrollera eventuella PFAS-föreningar inom brandövningsplatsen samt i dess spridningsriktning.

1.2 SYFTE MED PROVTAGNING

Uppdragets syfte är att undersöka föroreningsituationen med avseende på PFAS genom att utföra en miljöteknisk undersökning av marken och grundvattnet inom området för brandövningsplatsen samt i grundvattnets spridningsriktning. Syftet är även att kontrollera PFAS-halterna i ytvatten runt området för brandövningsplatsen för att undersöka eventuell spridning av PFAS. Då PFAS-förening påträffats inom de nordöstra delarna av flygplatsområdet utförs provtagningen även för att om möjligt utreda källan till dessa föroreningar.

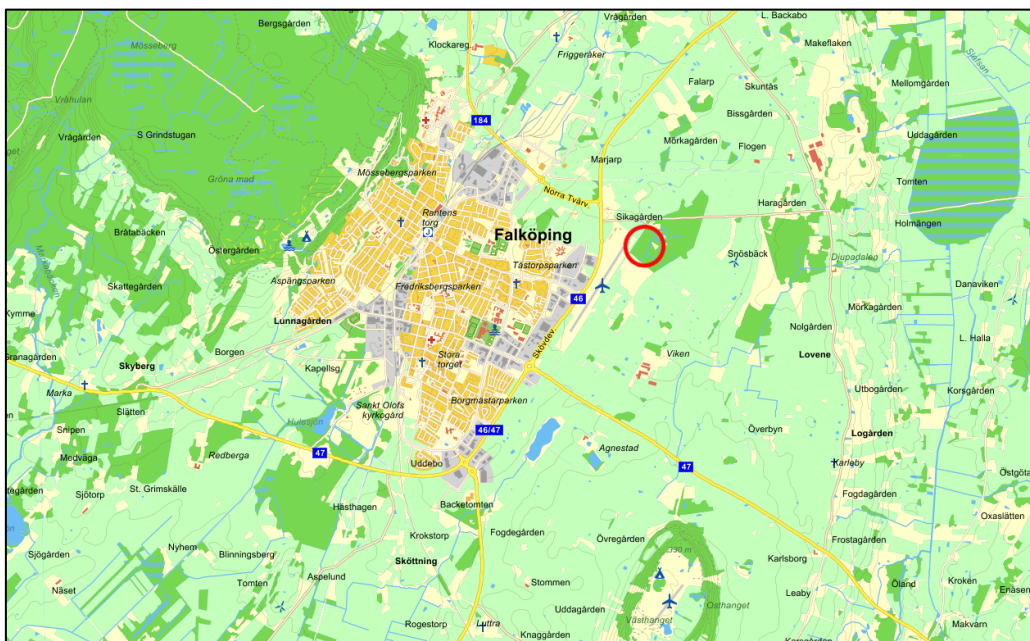
1.3 AVGRÄNSNINGAR

Provtagningsplanen innefattar medierna jord, grundvatten och ytvatten och avser endast analys av PFAS. Provtagning under befintliga byggnader kommer inte att utföras.

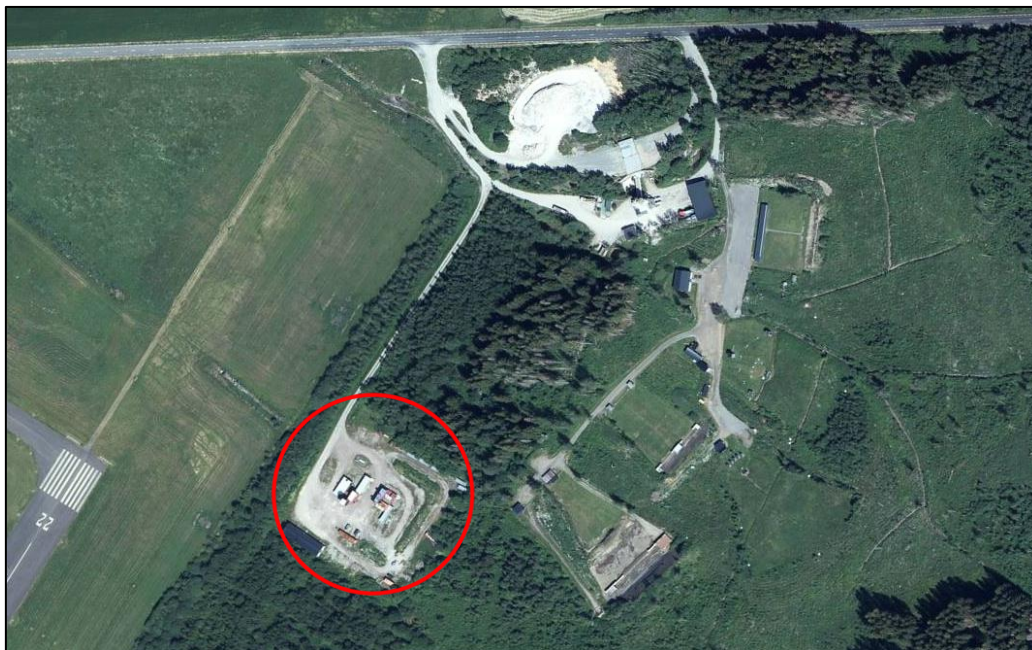
2 OMGIVNINGSFÖRHÅLLANDEN

2.1 BESKRIVNING AV UNDERSÖKNINGSOMRÅDET

Aktuellt undersökningsområde är beläget strax öster om Falköping, nordöst om Falköpings flygplats. Undersökningsområdets lokalisering visas i Figur 1 och en närmare översikt visas i Figur 2.

Figur 1. Lokalisering av aktuellt undersökningsområde, markerat med rött. ©Eniro.se

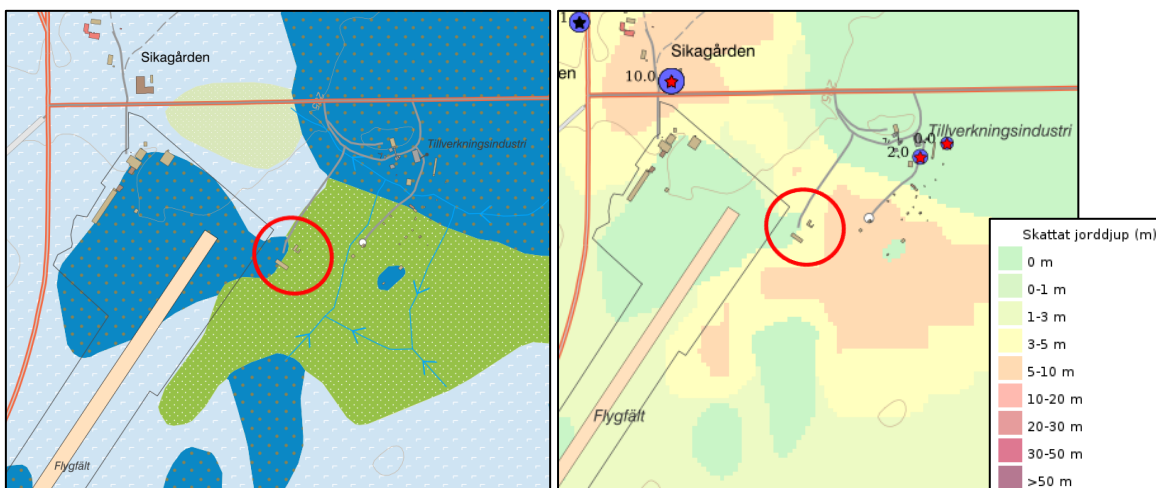

Figur 2. Översikt över brandövningsplatsen, markerad med rött. ©Eniro.se

2.2 GEOLOGISKA FÖRHÅLLANDEN

Enligt Sveriges geologiska undersökning (SGU, 2022) utgörs ytliga, naturliga jordlager inom området av isälvssediment bestående av sand (klargrön färg i Figur 3 t v) samt ett tunt eller osammanhängande ytlager av oklassad jordart på sedimentärt berg (mörkblå färg i Figur 3 t v). Strax norr om brandövningsplatsen finns lerig morän (ljusblå färg i Figur 3 t v). Det finns även områden med glacial grovsilt/finsand på några ställen utanför undersökningsområdet (ljusgrön/beige färg i Figur 3 t v).

Jorddjupen inom största delen av undersökningsområdet uppskattas till mellan 0 och 5 meter enligt den högra bilden i Figur 3 (SGU, 2022).

Figur 3. Jordarter (t v) och jorddjup (t h) inom området (SGU, 2022). Övningsfältet markerat med rött.

2.3 HYDROLOGISKA FÖRHÅLLANDEN

De bäckar/diken som finns väster och öster om brandövningsplatsen rinner i nordostlig riktning, se Figur 4 och Bilaga 1. Norrut sammanstrålar dessa diken med en bäck som rinner i nordvästlig riktning. Närmsta större ytvatten och recipient är Slafsan som rinner i nordlig riktning ca 4 km öster om brandövningsplatsen. Åsle mosse är belägen strax väster om Slafsan, ca 3,5 km från brandövningsplatsen. Slafsan mynnar i Hornborgasjön ca 17 km norr om undersökningsområdet.

Enligt Sveriges geologiska undersökning (SGU, 2022) ligger grundvattennivån i närliggande brunnar väldigt djupt, vilket kan innebära att det kan bli svårt att få ut grundvatten. Detta visade sig vid den tidigare undersökningen inom flygplatsområdet väster om brandövningsplatsen där grundvatten endast kunde fås ut i två grundvattenrör.

2.4 SKYDDSOBJEKT, SKYDDSVÄRDE OCH KÄNSLIGHET

Markanvändningen inom området bedöms motsvara Naturvårdsverkets MKM, mindre känslig markanvändning (Naturvårdsverket, 2009). Någon förändring i markanvändning bedöms inte vara aktuell inom området i dagsläget.

De människor som kan komma att exponeras för föroreningar inom fastigheten är yrkesverksamma och tillfälligt besökande. Personal som arbetar inom berört område kan exponeras för eventuellt ytligt förekommande förorening på daglig basis (under arbetstid). Djupare belägen förorening kan innebära risk för exponering vid enstaka tillfällen, exempelvis vid markarbeten.

Inget dricksvattenuttag görs från aktuellt område, det är inte heller anslutet till kommunalt VA-nät. Enligt Sveriges geologiska undersökning (SGU, 2022) finns det två brunnar med okänd användning ca 700 meter sydväst om undersökningsområdet (Nolgården) samt även vid en betongindustri på intilliggande fastighet i nordost. Närmsta enskilda vattentäkt finns enligt brunnsarkivet ca 800 meter sydväst om brandövningsplatsen (på fastighet Tåstorp 6:1), men då denna ligger inom ett industriområde är det inte troligt att den används som dricksvattenbrunn.

3 VERKSAMHETSHISTORIK

Det aktuella området används för Räddningstjänstens olika övningar, bland annat räddningsövningar ur bilar och brandövningar. Övningsområdet började byggas 1994 och stod färdig ca 1997. Flygbilder från ca 1960 och 1975 visar att området då bestod av åker eller betesmark (Lantmäteriet, 2022).

Enligt muntliga uppgifter ska brandskum innehållande PFAS ha använts för släckningsövningar inom området från slutet av 1990-talet till slutet av 2010-talet. Största mängderna PFAS ska ha använts från 2010. Förvaring av brandskum ska inte ha skett inom området.

Inom området finns tre byggnader, varav två används för övningar samt en som innehåller lektionssal och omklädningsrum, se Figur 4 och Bilaga 1. I en av byggnaderna, den längst österut, har brandövningar med skum utförts inomhus i den södra delen av byggnaden. Övningar med skum har även utförts strax öster om denna byggnad. I övrigt finns det en betongplatta i den södra delen av området som används för övningar med att klippa upp bilar och det ligger bilvrak på flera delar av området.

Inom aktuellt utredningsområde finns ett objekt i Länsstyrelsens EBH-databas för förorenade områden, vilket är brandövningsplatsen (Id 193546). Objektet är inte riskklassat, utan endast identifierat. Strax nordost om aktuellt område finns två objekt som också är identifierade, dessa är en skjutbana (Id 163525) och en cement- och betongindustri (Id 163324).

4 TIDIGARE UTREDNINGAR

Inga tidigare utförda markundersökningar inom brandövningsplatsen är kända för Tyréns.

Tyréns utförde en miljöteknisk markundersökning inom det intilliggande flygplatsområdet under våren 2022 (Tyréns, 2022a). Provtagning av PFAS i jord utfördes i två provtagningspunkter strax nordväst om brandövningsplatsen. I en av dessa punkter uppmättes 1,24 µg/kg PFOS. Då jord-djupet var under en meter inom stora delar av flygplatsområdet och grundvattenytan låg djupt kunde provtagning av grundvatten endast utföras i två punkter, den närmsta ca 300 meter nordväst om brandövningsplatsen. Inga halter av PFAS detekterades i grundvattnet i dessa punkter. Provtagning av PFAS i ytvatten utfördes i två provtagningspunkter, varav en var strax nordväst om brandövningsplatsen. I denna punkt uppmättes 0,214 µg/l PFAS-11, varav 0,029 µg/l PFOS. I den andra ytvattenpunkten, som var placerad ca 400 meter sydväst om brandövningsplatsen, detekterades inga PFAS-ämnen.

5 INFORMATION OM PFAS

Brandsläckningsskum innehållande PFAS, högfluorerade ämnen, har använts inom undersökningsområdet och tidigare miljötekniska undersökningar på intilliggande fastighet har visat på förekomst av PFAS i jord och ytvatten.

PFAS är ett samlingsnamn för tusentals industriellt framställda kemikalier som inte finns naturligt i miljön. PFAS används i ett stort antal produkter och kan finnas i till exempel impregnerade textilier eller papper, rengöringsmedel och brandsläckningsskum (Naturvårdsverket, 2016). Ämnena finns även i produkter som används i verkstads- och elektronikindustrin. PFAS används eftersom de har förmåga att bilda släta, vatten-, fett- och smutsavvisande ytor (Kemikalieinspektionen, 2019).

Nedan redovisas egenskaper, risker och spridning av PFAS.

5.1.1 EGENSKAPER

PFAS molekylstruktur innehåller kol-fluor-bindningar (C-F-bindningar) som är mycket starka. Detta gör att vissa PFAS är extremt svårnedbrytbara i naturen och därför mycket långlivade. PFAS-förorenade områden kan fortsätta att förorena omgivande jordlager, grundvatten, vattendrag, sediment och fauna trots att användningen är avslutad sedan länge. (Naturvårdsverket, 2019)

Även fast olika PFAS har liknande egenskaper på grund av C-F-bindningarna, så varierar vissa egenskaper betydligt mellan olika PFAS. Exempelvis finns det variationer när det gäller längd på den fluorerade kolkedjan, olika förgreningar eller olika funktionella grupper (t ex sulfonat, alkohol eller karboxyl). En längre kolkedja ger lägre vattenlöslighet, medan en kortare ger högre vattenlöslighet, vilket gör att PFAS lättare lakas ur. Detta medför till exempel att vissa metoder för att efterbehandla PFAS-föroreningar (exempelvis filtrerings- och adsorptionsmetoder) kan vara effektiva för exempelvis PFOS, men inte för en annan typ av PFAS. (Naturvårdsverket, 2019)

5.1.2 RISKER

Många PFAS är hälso- och miljöfarliga eftersom flera av dem är toxiska och bioackumuleras i naturen. Toxicitetsstudier som utförts på försöksdjur har visat att ett flertal PFAS kan orsaka exempelvis levertoxicitet samt störningar i fettmetabolismen och reproduktionsförmågan samt ge negativa effekter på immunförsvaret. PFOA har visat sig kunna orsaka olika typer av cancer i råttor, bland annat levercancer (Livsmedelsverket, 2013).

Det finns tusentals PFAS på marknaden och för de flesta känner vi inte till vilka hälso- och miljöeffekter som dessa föreningar har. Endast ett fåtal PFAS-föreningar har studerats, främst PFOS och PFOA. Men utifrån kunskaperna som finns om dessa föreningar är det stor risk att även andra PFAS kan vara skadliga för hälsa och miljö. (Naturvårdsverket, 2019)

5.1.3 SPRIDNING

PFAS har visat sig kunna spridas långa sträckor, både via vattenströmmar och i atmosfären. PFAS har hittats långt från utsläppskällan i otillgängliga miljöer, till exempel i arktiska områden. Mobiliteten av PFAS ökar exempelvis med ökat pH. Många PFAS är också biotillgängliga, och binder lätt till proteiner. (Naturvårdsverket, 2019)

Från en punktkälla kan PFAS transporteras neråt genom jordlager via nerträngande nederbörd och ytvatten till grundvattnet. Längden på kolkedjan samt mängden organiskt material i marken styr de adsorberande egenskaperna och hur hårt bundna olika PFAS är till markpartiklar. En längre kolkedja samt en högre halt av organiskt material gör att fastläggningen i marken ökar. PFAS kan även transporteras som luftföroreningar och nå mark eller ytvatten som deposition. (Naturvårdsverket, 2019)

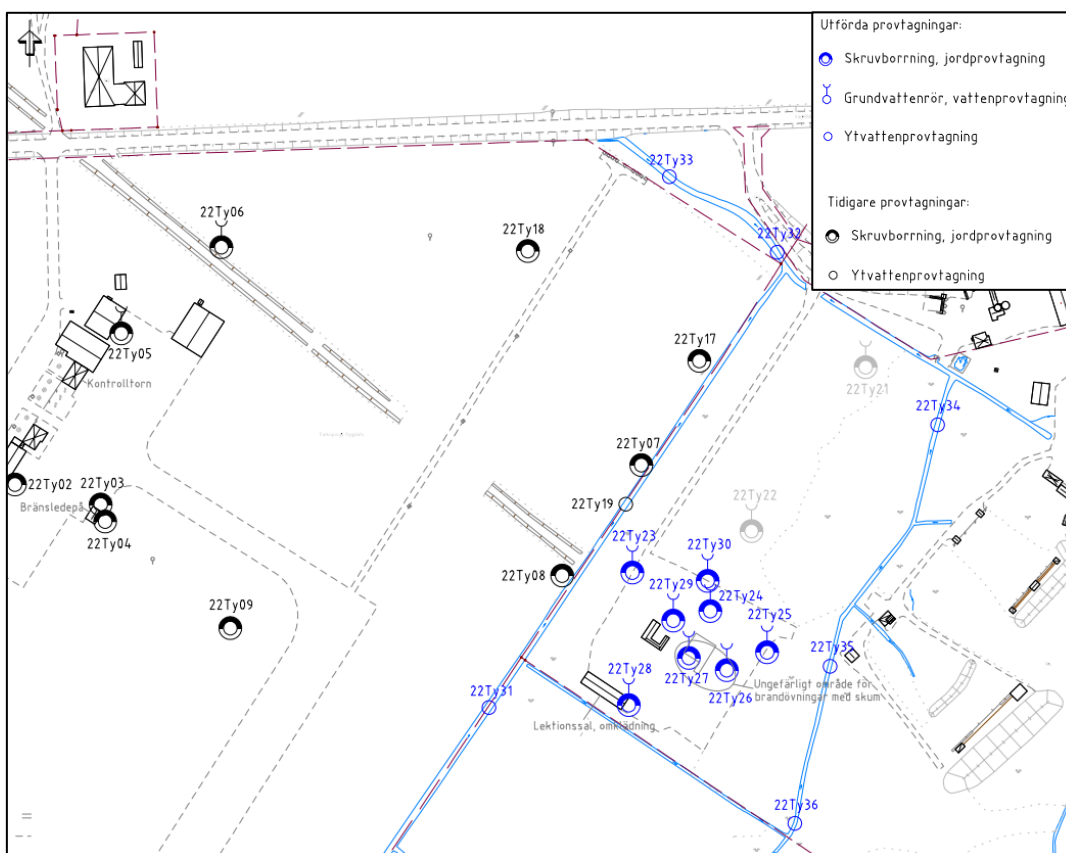
6 UTFÖRDA UNDERSÖKNINGAR

6.1 PROVTAGNINGSPLAN

Innan utförandet av den miljötekniska markundersökningen togs en provtagningsplan fram för provtagning av jord, grundvatten och ytvatten (Tyréns, 2022b). Avvikelser från provtagningsplanen redovisas i avsnitt 6.4.

6.2 UNDERSÖKNINGENS OMFATTNING

Den miljötekniska markundersökningen omfattade provtagning av jord och grundvatten i åtta punkter. Dessutom utfördes ytvattenprovtagning i sex punkter. Plankartor med utförda provtagningspunkter redovisas i Figur 4 och Bilaga 1a.

6.3 PROVTAGNINGSMETOD, DOKUMENTATION OCH PROVHANTERING

Fältundersökningen utfördes enligt Tyréns interna rutiner, vilka följer SGF:s fälthandbok för miljötekniska markundersökningar (SGF, 2013b) i tillämpbara delar. Kvaliteten innebär att krav ställs på dokumentation, rengöring, provtagning och provhantering.

6.3.1 JORD

Provtagningen av jord utfördes med provtagningsskruv monterad på bandvagn den 15 november 2022. Jordprover uttogs i glasburk med lock utan teflon för eventuell laboratorieanalys. Provtagningsnivåerna delades in efter materialsammansättning eller färg- och luktindikationer. Provtagning genomfördes i samtliga punkter ner till berg, vilket varierade mellan 1,4 och 2,5 meter under markytan.

Jordlagerföljder och provtagningsdjup noterades tillsammans med eventuella andra iakttagelser beträffande färg, lukt och jordens sammansättning, se fältprotokoll i Bilaga 2a. Fotografier från provtagningen finns i Bilaga 5.

Uttagna jordprover förvarades mörkt och kallt i fält samt under transport till laboratoriet.

6.3.2 GRUNDVATTEN

Installation av åtta grundvattenrör gjordes med PEH-rör (50 mm diameter) med en meters filter ovan spetsen i botten. Sandfilter installerades runt rören och de säkrades mot inläckage av dag- och ytvatten genom tätning med bentonit runt röret ovanför filtret samt i markytan. Rören rens-pumpades dagen efter installationen för att få bort finpartiklar som kan kontaminera grundvattenproverna.

Provtagning av grundvatten utfördes den 23 november 2022, en vecka efter installation av rören. Grundvattenproverna uttogs med en peristaltisk pump efter lågflödespumpning med en maximal sänkning av grundvattenytan på 30 cm i ett rör (i de flesta rör runt 10 cm). Som hjälpmedel användes en flödescell med tillhörande multimeterinstrument för kontroll av temperatur, pH, löst syre, konduktivitet och redox. När halterna i det uppumpade vattnet stabiliserats uttogs grundvattenprov. I två rör (22Ty23 och 22Ty28) var tillrinningen av vatten dålig, där togs prov efter en liters omsättning för att inte riskera att inte få ut tillräckligt med vatten för att kunna ta prov.

Iakttagelser från rens-pumpning och provtagning av grundvatten samt fältanalyser redovisas i fältprotokollet i Bilaga 2b. Fotografier från provtagningen finns i Bilaga 5.

Uttagna grundvattenprover förvarades mörkt och kallt i fält samt under transport till laboratoriet.

6.3.3 YTVATTEN

Provtagning av ytvatten utfördes den 16 november 2022. Tre av ytvattenproverna togs direkt i flaska och tre togs med hjälp av en vattenhämtare på skaft. I samband med provtagningen användes ett multimeterinstrument för kontroll av temperatur, pH och konduktivitet.

Iakttagelser vid provtagning av ytvatten samt fältanalyser redovisas i fältprotokollet i Bilaga 2c. Fotografier från provtagningen finns i Bilaga 5.

Uttagna ytvattenprover förvarades mörkt och kallt i fält samt under transport till laboratoriet.

6.4 AVVIKELSER FRÅN PROVTAGNINGSPLANEN

Provtagningsplanen innefattade två provtagningspunkter norr om övningsområdet, punkt 22Ty21 och 22Ty22. Vid skruvborrning inom dessa områden gick det endast att komma ner ca 0,5 meter under markytan på grund av ytligt berg. Försök gjordes i ca 25 punkter inom hela skogsområdet norr om övningsplatsen. Eftersom det inte gick att komma ner tillräckligt djupt kunde inga grundvattenrör installeras här. Inga jordprover togs heller ut från detta område då det främsta syftet med dessa punkter var att kontrollera grundvattnet.

Istället för de två norra punkterna som utgick så utfördes jordprovtagning samt installation av grundvattenrör i två tillkommande punkter inom övningsområdet, punkt 22Ty29 och 22Ty30.

Som tillägg till utförda jordanalyser utfördes även kompletterande analyser av jordprover som togs vid den tidigare markundersökningen inom flygplatsen under våren 2022. Detta gjordes i syfte att få ett mer komplett underlag av PFAS-halter inom flygplatsområdet och därigenom kunna utreda källan till PFAS-föroreningarna. Totalt utfördes fyra extra analyser av jordprover från flygplatsområdet, alla med avseende på PFAS.

Vid ytvattenprovtagningen fick läget för punkt 22Ty32 flyttas då diket i det planerade läget var kulverterad. Punktnamnen för ytvattenpunkterna fick även ändras på grund av de tillkommande borrhöjderna.

6.5 POSITIONSBESTÄMNING OCH AVVÄGNING

Samtliga installerade grundvattenrör mättes in med GPS. Inmätningen utfördes med noggrannhetskrav efter mätningssklass B enligt SGF:s Geoteknisk fälthandbok (SGF, 2013a). Inmätningen skedde i Sweref 99 13 30 i plan och RH 2000 i höjd. Koordinater för borrhöjda provtagningspunkter redovisas i koordinatlista i Bilaga 4.

Grundvattenytans nivå mättes med lod till överkant rör.

7 UTFÖRDA ANALYSER

Efter utförd jordprovtagning valdes 16 jordprover ut för laboratorieanalys, två från varje provtagningspunkt. De utvalda jordproverna analyserades med avseende på PFAS (35st med låg rapporteringsgräns). Dessutom utfördes kompletterande analys av fyra jordprover från flygplatsområdet med avseende på samma analyspaket.

Samtliga åtta grundvattenprover och sex ytvattenprover analyserades med avseende på PFAS (34st med låg rapporteringsgräns).

Samtliga prover skickades till ALS Scandinavia för analys, vilka är ackrediterade för valda analyspaket.

8 BEDÖMNINGSGRUNDER

8.1 JORD

Statens Geotekniska Institut (SGI) har tagit fram preliminära riktvärden för PFOS avseende känslig markanvändning (KM) och mindre känslig markanvändning (MKM) (SGI, 2015). Riktvärdena kan användas för bedömning av hälso- och miljörisker, men ett överskridande innebär inte nödvändigtvis att negativa effekter för människors hälsa och/eller miljön föreligger. Riktvärdena är preliminära på grund av revidering av tolerabelt intag och de är inte juridiskt bindande. Rekommendationen i SGI:s rapport är att även jämföra summan av PFAS 11 med riktvärden för PFOS.

Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet (EFSA) skärpte under 2020 sin bedömning av hur mycket PFAS som betraktas som säkert att få i sig utan hälsorisker, från tidigare 150 ng/kg kroppsvikt/dag för PFOS till 4,4 ng/kg kroppsvikt/vecka för PFAS-4 (PFOA, PFNA, PFOS och PFHxS). Utifrån detta utförs ett arbete av SGI för att ta fram nya riktvärden för PFAS-4 i mark och grundvatten. Deras nya vägledning gick ut på remiss under 2022 (SGI, 2022). Det som styr riktvärdet för KM är intag av grundvatten som dricksvatten, intag av växter samt skydd av grundvatten. Riktvärdet för MKM styrs av skydd av grundvatten. De nya riktvärdena är betydligt lägre än de nuvarande och hanteringen av halter under laboratoriernas rapporteringsgränser kan bli omfattande. Vid aktuell undersökning har halter i jord under rapporteringsgräns halverats vid beräkning av PFAS-4 och PFAS-11.

De preliminära riktvärdena för PFOS samt de nya riktvärdena för PFAS-4 redovisas i Tabell 1 nedan.

Tabell 1. Riktvärden för PFAS i jord (enhet µg/kg TS).

Ämne	KM	MKM
PFOS – Preliminära riktvärden, 2015	3	20
PFAS-4 – Remiss, 2022	0,25	1,2

8.2 GRUND- OCH YTVATTEN

Det finns flera olika bedömningsgrunder för PFAS i grund- och ytvatten som olika myndigheter tagit fram (Kemikalieinspektionen, 2019). De olika bedömningsgrunderna har olika juridisk status. I Tabell 2 nedan presenteras en sammanställning av de bedömningsgrunder som är relevanta för aktuell undersökning.

Tabell 2. Bedömningsgrunder för högflourerade ämnen, PFAS (Kemikalieinspektionen, 2019).

Medium	Ämne	Riktvärde	Myndighet/lagstiftning
Grundvatten	PFAS-11	90 ng/l	Vattenmyndigheterna Grundvattendirektivet SGU-FS 2013:2 (SGU, 2013) Sveriges Geologiska Undersöknings föreskrifter om miljö kvalitetsnormer och statusklassificering för grundvatten. 5 kap 2 § 4 miljöbalken
Grundvatten	PFOS	45 ng/l	Statens geotekniska institut (SGI, 2015)
Grundvatten	PFAS-4	2 ng/l	Statens geotekniska institut (SGI, 2022)
Inlandsytvatten (årsmedelvärde)	PFOS	0,65 ng/l	Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter om klassificering och miljö kvalitetsnormer avseende ytvatten HVMFS 2013:19 (HaV, 2013)
Inlandsytvatten som är dricksvatten-förekomst	PFAS-11	90 ng/l	Havs- och vattenmyndighetens Föreskrifter om klassificering och miljö kvalitetsnormer avseende ytvatten HVMFS 2013:19 (HaV, 2013)

9 RESULTAT

9.1 ANALYSRESULTAT JORD

Analysresultaten för jordproverna har sammanställts och jämförts med aktuella riktvärden. Sammanställningen redovisas i Bilaga 3a samt på ritning i Bilaga 1b. Laboratoriets analysrapporter redovisas i Bilaga 6.

Av de 22 jordproverna som analyserats har PFAS detekterats i 19 prover i totalt 11 punkter. I fem punkter (22Ty24, 25, 26, 27 och 29) överstigs SGI:s preliminära riktvärde för MKM, dessa punkter är lokaliserade centralt inom övningsfältet. Vid jämförelse med de nya riktvärdena överstigs halten för MKM i ytterligare tre punkter (22Ty07, 23 och 30) i nordvästlig riktning.

De två prover som analyserades vid den tidigare undersökningen inom flygplatsen (22Ty07 och 22Ty08) har högre rapporteringsgränser då de nya riktvärdena inte var aktuella när dessa prover analyserades, vilket innebär att resultaten inte är jämförbara med de nya riktvärdena. Även summeringen för PFAS-4 och PFAS-11 blir osäker då rapporteringsgränserna är höga. Det som vi med säkerhet kan säga är att PFAS har detekterats i 22Ty07, men inte i 22Ty08. De summerade halterna är däremot osäkra.

9.2 ANALYSRESULTAT GRUNDVATTEN

Analysresultaten för grundvattenproverna har sammanställts och jämförts med aktuella riktvärden. Sammanställningen redovisas i Bilaga 3b samt på ritning i Bilaga 1c. Laboratoriets analysrapporter redovisas i Bilaga 6.

Halterna i samtliga åtta grundvattenprover överstiger 0,09 µg/l, vilket är det högsta av aktuella riktvärden (miljökvalitetsnormen för grundvatten). Uppmätta halter varierar mellan 0,225 och 25,8, med de högsta halterna centralt inom övningsfältet där brandövningar med skum utförts.

9.3 ANALYSRESULTAT YTVATTEN

Analysresultaten för ytvattenproverna har sammanställts och jämförts med aktuella riktvärden. Sammanställningen redovisas i Bilaga 3c samt på ritning i Bilaga 1c. Laboratoriets analysrapporter redovisas i Bilaga 6.

PFAS har detekterats i samtliga sex ytvattenprover vid aktuell undersökning. Halterna överstiger aktuella riktvärden i de fyra prover som är tagna nedströms övningsplatsen, 22Ty32-22Ty35. I övriga två punkter, 22Ty31 och 22Ty36, är halterna av PFAS-11 under aktuella riktvärden och halterna av PFAS-4 har inte detekterats. Dessa punkter är placerade sydväst respektive sydost om brandövningsplatsen, vilket kan ses som uppströms det aktuella området.

10 BEDÖMNING AV FÖRORENINGSSITUATIONEN

10.1 BRANDÖVNINGSPLATS

Den miljötekniska undersökningen som utförts visar att PFAS-halterna i jord och grundvatten inom området för övningsfältet är höga. Halten PFOS i jorden överstiger som mest SGI:s preliminära riktvärde för MKM nästan 20 gånger och halten PFAS-4 överstiger riktvärdet på remiss 325 gånger. Den högsta halten i grundvattnet överstiger miljökvalitetsnormen mer än 280 gånger. PFAS-föroreningarna har även spridit sig till ytvattnet runt övningsfältet, nordost om området har halter av PFOS mer än 1000 gånger årsmedelvärdet för inlandsytvatten uppmätts. Då det främsta syftet med undersökningen var att utreda källan till PFAS-föroreningarna inom flygplatsområdet har det inte gjorts någon mer fördjupad bedömning av föroreningarna inom brandövningsfältet.

Då det inte var möjligt att installera grundvattenrör nordost om övningsfältet (22Ty21, 22) eller i de nordöstra delarna av flygplatsområdet (22Ty07, 08, 17, 18) på grund av små jorddjup inom dessa områden är det svårt att uppskatta eventuell spridning av PFAS i grundvattnet. Grundvattnets generella flödesriktning bedöms vara mot nordost, men hur stor påverkan PFAS-föroreningarna har gjort på grundvattnet utanför fastigheten är oklart i nuläget. Därmed är det även osäkert om PFAS-föroreningarna inom brandövningsplatsen har kunnat spridas till dricksvattenbrunnar i närområdet.

10.2 FLYGPLATSOMRÅDE

De halter av PFAS som påträffats i marken inom flygplatsområdet är låga och överstiger inte SGI:s preliminära riktvärde för MKM. Halterna bedöms utifrån dessa riktvärden inte utgöra en risk för människor som vistas inom området och de påträffade föroreningarna hindrar därmed inte en etablering av ny verksamhet. Däremot blir resultatet annorlunda vid jämförelse mot de nya riktvärden som är ute på remiss, då MKM överskrids i en punkt. Om dessa nya riktvärden blir fastställda innan eventuella arbeten genomförs, skulle det kunna innebära att åtgärder behöver genomföras i anslutning till aktuell punkt. Dessa åtgärder kan till exempel inkludera schakt av ytliga massor eller att restriktioner avseende markanvändning sätts till denna del av området.

De låga halterna i marken och närheten till brandövningsfältet tyder på att det är verksamheten inom brandövningsplatsen som är källan till de PFAS-föroreningar som påträffats inom flygplatsområdet. Spridningen av PFAS från brandövningsplatsen till flygplatsen kan exempelvis orsakats av luftspridning med aerosoler. Som tidigare nämnts i kapitel 5.1.3 kan PFAS spridas långa sträckor i atmosfären och nå mark som deposition.

Det kan dock inte med säkerhet uteslutas att det finns en okänd PFAS-källa inom flygplatsområdet där provtagning inte utförts, även om detta bedöms som mindre troligt bland annat på grund av att inga halter av PFAS detekterats i grundvattnet i punkt 22Ty06. En potentiell källa till PFAS inom den nordöstra delen av flygplatsen skulle kunna vara användning av brandskum innehållandes PFAS även här. En annan potentiell källa skulle kunna vara PFAS i avloppsslam som används som gödsling på åkermark. Enligt uppgift från driftansvarig på flygplatsen har gödsling inte skett med sådant medel inom området.

11 ÅTGÄRDS- OCH UNDERSÖKNINGSBEHOV

11.1 BRANDÖVNINGSPLATS

Följande åtgärds- och undersökningsbehov har identifierats för brandövningsplatsen.

- Den PFAS-utredning som utförts visar att halterna i jord och grundvatten inom området för övningsfältet är höga. För att få en tydligare bild av föroreningssituationen inom området kan en mer fördjupad bedömning av exempelvis specifika ämnen, föroreningsdjup i marken och spridningsrisker utföras.
- Föroreningarna i jorden utgör sannolikt en källa som kommer att fortsätta läcka PFAS-ämnen till grund- och ytvatten så länge den ligger kvar på platsen. Att ta bort källan och/eller minska läckaget från denna skulle därför vara gynnsamt för att minska föroreningsspridningen.
- För att säkerställa att spridning av PFAS inte har skett till närliggande dricksvattenbrunnar kan provtagning av dricksvatten från enskilda vattentäkter utföras. Provtagningen bör föregås av en kartläggning av samtliga dricksvattenbrunnar inom närområdet.
- För att kontrollera hur långt PFAS-föroreningarna har spridit sig i ytvattnet kan en utökad provtagning utföras i lämpliga vattendrag på ett större avstånd från brandövningsplatsen.

11.2 FLYGPLATSOMRÅDE

Följande åtgärds- och undersökningsbehov har identifierats för flygplatsområdet.

- Vid eventuell etablering av ny verksamhet och grävarbeten i jorden inom de nordöstra delarna av flygplatsområdet rekommenderas kontrollprovtagning av jord för att säkerställa att kvarlämnade halter inte innebär någon risk för människors hälsa eller miljön samt för klassificering av eventuella överskottsmassor.
- Vegetation från det nordöstra området av flygplatsen som tas ut för ensilage bör provas med avseende på PFAS för att säkerställa att halterna är acceptabla för ändamålet.

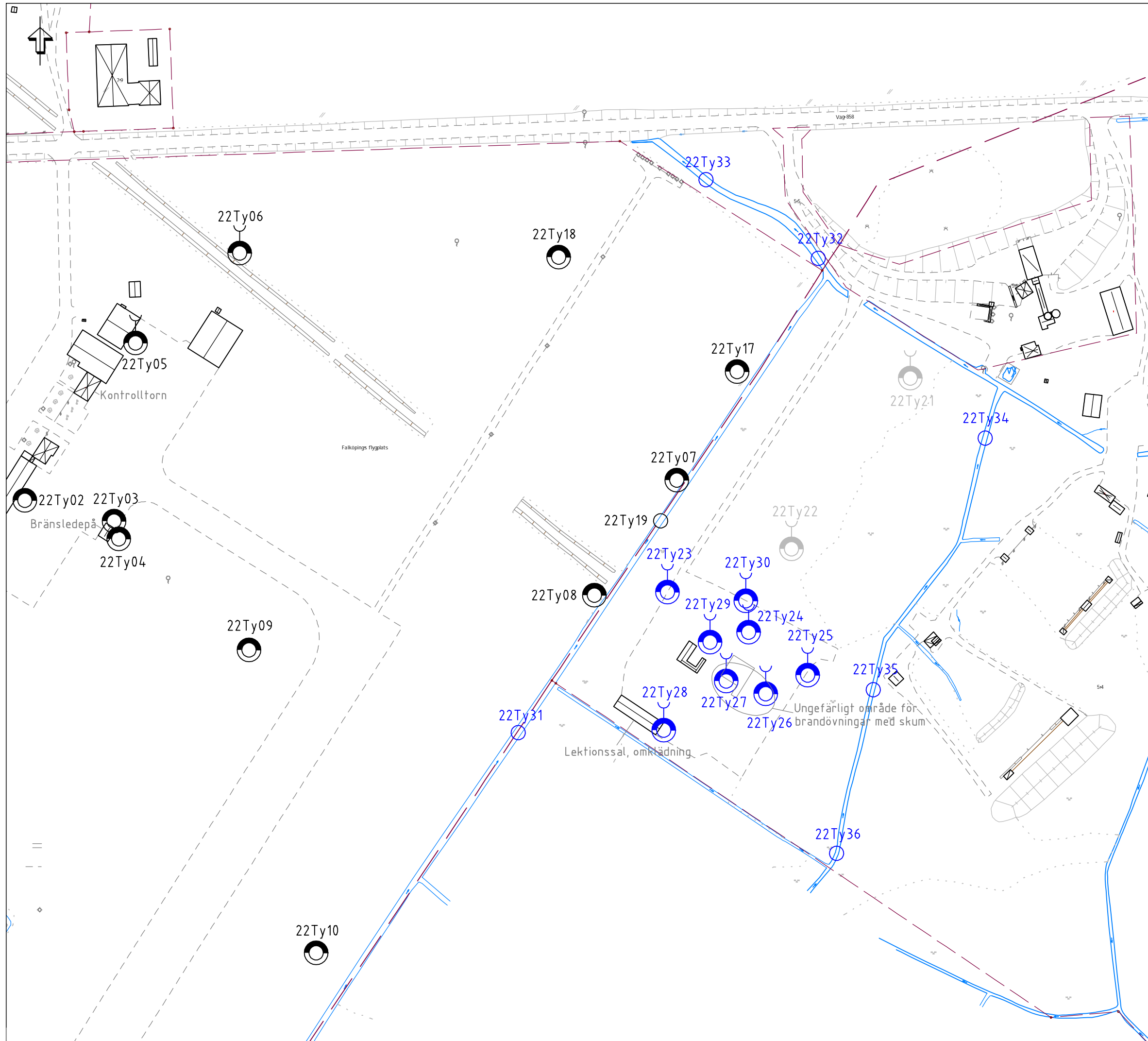
12 UPPLYSNING

I Miljöbalkens 10 avsnitt 11 § framgår att den som äger eller brukar en fastighet ska underrätta tillsynsmyndigheten om det upptäcks en förorening på fastigheten och föroreningen kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. Denna rapport bör därför delges tillsynsmyndigheten.

All hantering av förorenade massor är anmälningspliktig verksamhet. Enligt 28 § förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (SFS 1998:899) ska en anmälan om avhjälpande åtgärder lämnas in till och godkännas av tillsynsmyndigheten innan en eventuell sanering påbörjas.

13 REFERENSER

HaV, 2013	Havs- och vattenmyndighetens (HaV) föreskrifter om klassificering och miljö kvalitetsnormer avseende ytvatten. HVMFS 2013:19.
Kemikalieinspektionen, 2019	Gränsvärden och riktvärden för PFAS.
Lantmäteriet, 2022	Min Karta, lantmateriet.se. Hämtad information 2022-02-21.
Naturvårdsverket, 2016	Högfluorerade ämnen (PFAS) och bekämpningsmedel. Rapport 6709. Mars 2016.
Naturvårdsverket, 2019	Vägledning om att riskbedöma och åtgärda PFAS-föroreningar inom förorenade områden. Rapport 6871. Januari 2019.
Naturvårdsverket, 2009	Riktvärden för förorenad mark – Modellbeskrivning och vägledning. Rapport 5976. 2009, rev. 2016.
SGF, 2013a	Geoteknisk fälthandbok. Svenska Geotekniska Föreningen, SGF Rapport 1:2013.
SGF, 2013b	Fälthandbok Undersökningar av förorenade områden. Svenska Geotekniska Föreningen, SGF Rapport 2:2013.
SIG, 2015	Preliminära riktvärden för högfluorerade ämnen (PFAS) i mark och grundvatten. Statens geotekniska institut, SGI Publikation 21.
SIG, 2022	Riktvärden för PFAS i mark och grundvatten, Remissversion, SGI Vägledning 6. Statens geotekniska institut, 2022-05-31.
SGU, 2013	Bedömningsgrunder för grundvatten. Sveriges Geologiska Undersökning. SGU-rapport 2013:01.
SGU, 2022	SGU:s kartvisare, Jordarter, Jorddjup samt Brunnar. Hämtad information 2022-02-21.
Tyréns, 2022a	Miljöteknisk markundersökning Falköpings flygplats. Tyréns Sverige AB, 2022-05-30.
Tyréns, 2022b	Provtagningsplan – PFAS-utredning Falköpings-Gunnestorp 5:4, Falköping. Tyréns Sverige AB, 2022-10-28.

Utförda provtagningar:

- Skruvborrning, jordprovtagning
- Grundvattenrör, vattenprovtagning
- Ytvattenprovtagning

Tidigare provtagningar:

- Skruvborrning, jordprovtagning
- Ytvattenprovtagning

Grå provtagningspunkter gick inte att utföra pga små jorddjup

BET	ANT	ÄNDRINGEN AVSER	DATUM	SIGN
-----	-----	-----------------	-------	------

UPPDRAG NR 329412	RITAD AV C.Mellander	HANLÄGGARE C.Mellander
DATUM 2023-02-10	ANSVARIG C.Mellander	

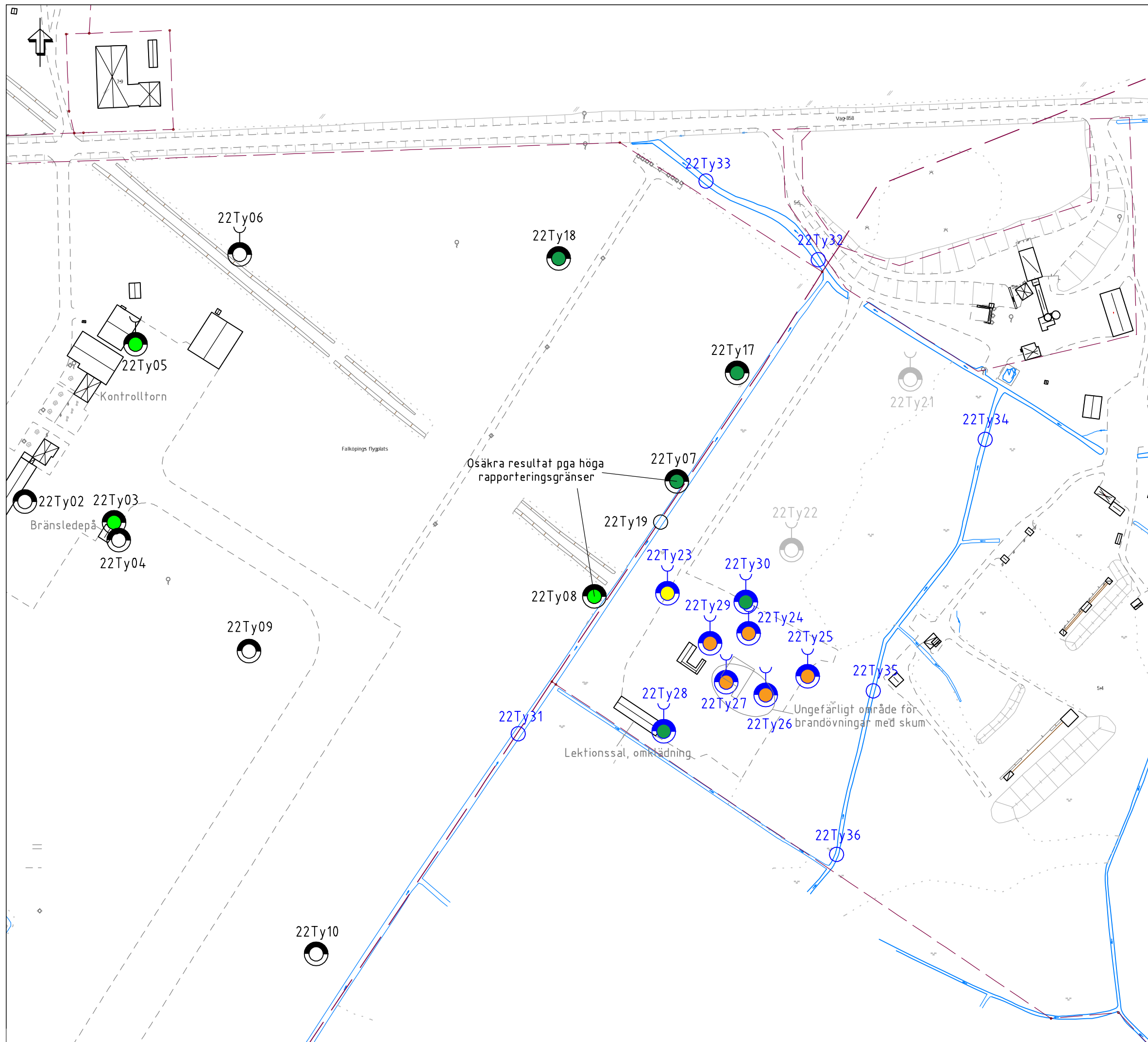

100m

SKALA 1:2000 (A3)	KOORDINATSYSTEM SWEREF 99 1330	BET
FASTIGHET Falköpings-Gunnestorp 5:4		

Bilaga 1b
Föroreningshalter i jord

Utförda provtagningar:

- Skruvborrning, jordprovtagning
- Grundvattenrör, vattenprovtagning
- Ytvattenprovtagning

Tidigare provtagningar:

- Skruvborrning, jordprovtagning
- Ytvattenprovtagning

Halt PFAS-11 i jord:

- ND (under laboratoriets rapporteringsgräns)
- >ND<KM (3 ug/kg)
- >KM<MKM
- >MKM (20 ug/kg)

Provpunkter utan färg har inte analyserats med avseende på PFAS i jord

BET	ANT	ÄNDRINGEN AVSER	DATUM	SIGN
-----	-----	-----------------	-------	------

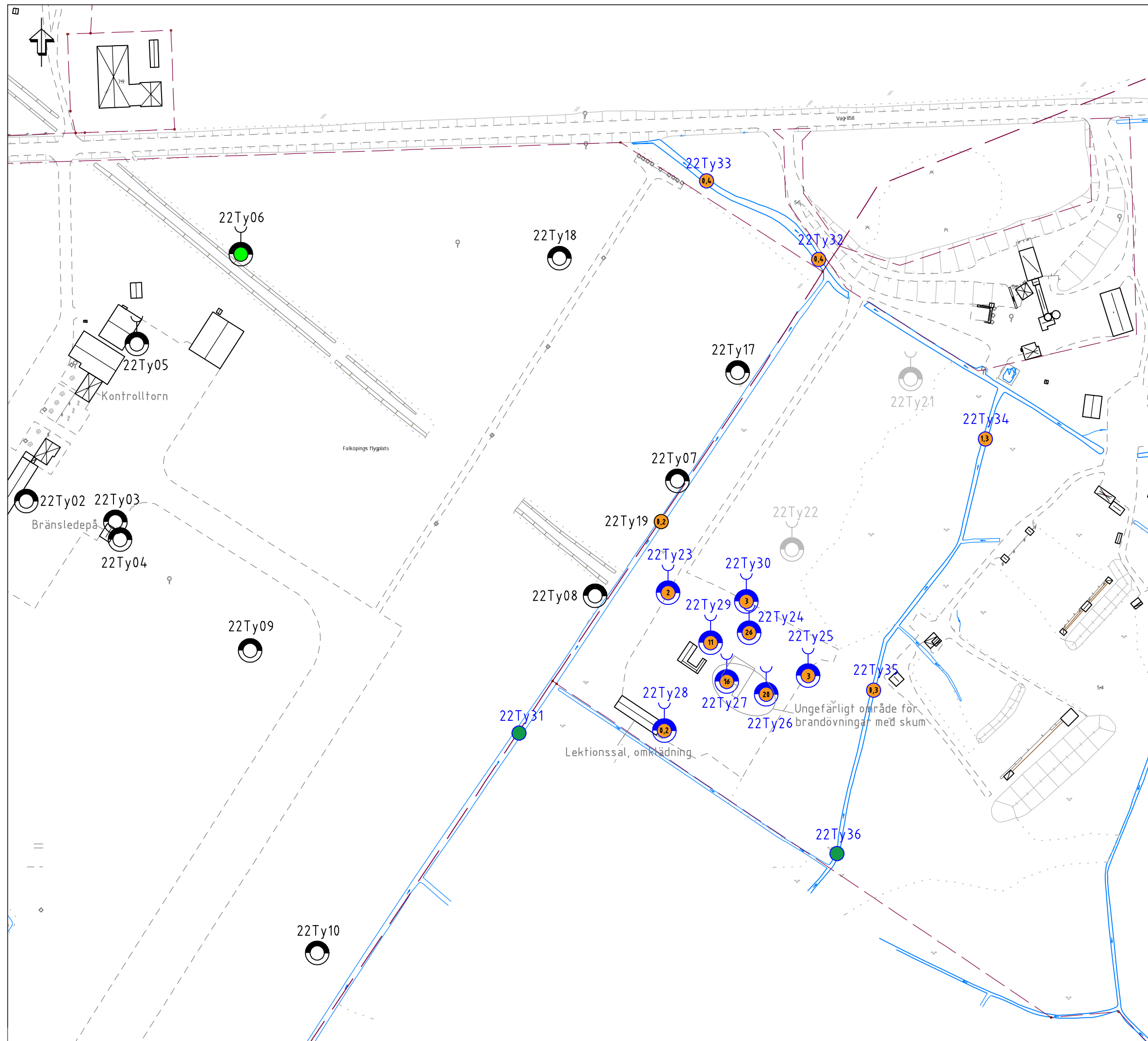
UPPDRAG NR 329412	RITAD AV C.Mellander	HANLÄGGARE C.Mellander
DATUM 2023-02-10	ANSVARIG C.Mellander	

100m

SKALA 1:2000 (A3)	KOORDINATSYSTEM SWEREF 99 1330	BET
	FASTIGHET Falköpings-Gunnestorp 5:4	

Bilaga 1c
Föreningshalter i vatten

Utförda provtagningar:

- Skruvborrning, jordprovtagning
- Grundvattenrör, vattenprovtagning
- Ytvattenprovtagning

Tidigare provtagningar:

- Skruvborrning, jordprovtagning
- Ytvattenprovtagning

Halt PFAS-11 i grund- eller ytvatten:

- ND (under laboratoriets rapporteringsgräns)
- >ND < 0,09 ug/l
- > 0,09 ug/l

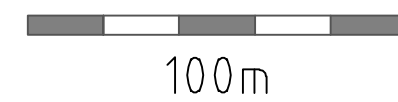
Uppmätta halter är inskrivna i respektive punkt

Provpunkter utan färg har inte analyserats med avseende på PFAS i grund- eller ytvatten

BET	ANT	ÄNDRINGEN AVSER	DATUM	SIGN
-----	-----	-----------------	-------	------

UPPDRAG NR 329412	RITAD AV C.Mellander	HANDLÄGGARE C.Mellander
DATUM 2023-02-10	ANSVARIG C.Mellander	

SKALA 1:2000 (A3)	KOORDINATSYSTEM SWEREF 99 1330	BET
FASTIGHET Falköpings-Gunnestorp 5:4		

Fältprotokoll - Jord

Uppdrag: 329412, PFAS-utredning Falköping

Beställare: Falköpings kommun

Provtagningsdatum: 15 november 2022

Provpunkt	Markyta	Djup (m)	Jordart	GV-yta (m u my)	Anmärkning	Laboratorie-analys
22Ty23	Gräs	0-0,6	F stgrSa	0,52		PFAS
		0,6-1,0	siSa			PFAS
		1,0-1,4	saSi		Borrstopp 1,4 m	
22Ty24	Grus	0-0,5	stgrSa			PFAS
		0,5-1,0	grSa			PFAS
		1,0-1,5	legrSa	1,20	Fyllnadsmaterial?	
		1,5-2,0	stlegrSa		Ljusare material	
		2,0-2,5	sastGr		Väldigt blött på skruv, borrstopp 2,5 m	
22Ty25	Gräs	0-0,5	F mugrSa			PFAS, TOC
		0,5-1,0	F (le)grSa	0,80		PFAS
		1,0-1,5	F (st)legrSa		Tegelbitar, blandat fyllnadsmaterial	
		1,5-2,0	stlegrSa		Ljusare material, blött på skruv, borrstopp 2,0 m	
22Ty26	Grus	0-0,4	F muleSa		Glasbitar (från krossade bilrutor)	PFAS, TOC
		0,4-1,0	legrSa			PFAS
		1,0-1,5	siSa	1,15		
		1,5-1,9	stlegrSa		Borrstopp 1,9 m	
22Ty27	Gräs	0-0,5	legrSa			PFAS
		0,5-1,0	legrSa			PFAS
		1,0-1,5	legrSa	1,35		
		1,5-1,9	legrSa		Fuktigt på skruv, borrstopp 1,9 m	
22Ty28	Gräs	0-0,4	saMu			PFAS
		0,4-1,0	legrSa			PFAS
		1,0-1,7	legrSa	1,18	Fuktigt på skruv, borrstopp 1,7 m	
22Ty29	Grus	0-0,5	F stgrSa		Tegelbitar, mörkt material	PFAS
		0,5-1,0	F (st)grSa		Mörkt material	PFAS, TOC
		1,0-1,7	lesiSa	1,07	Borrstopp 1,7 m	
22Ty30	Gräs	0-0,3	Gr		Bärlager, ej prov pga grovt material	
		0,3-0,7	siSa	0,32		PFAS
		0,7-1,0	siSa			PFAS
		1,0-1,3	saSi		Borrstopp 1,3 m	

Fältprotokoll - Grundvatten

 Uppdrag: 329412, PFAS-utredning Falköping
 Beställare: Falköpings kommun

	Provpunkt							
	22Ty23	22Ty24	22Ty25	22Ty26	22Ty27	22Ty28	22Ty29	22Ty30
Installation								
Datum	2022-11-15	2022-11-15	2022-11-15	2022-11-15	2022-11-15	2022-11-15	2022-11-15	2022-11-15
Uppstick rör (m ö my)	0,64	0,50	1,00	1,13	1,16	0,37	0,38	0,7
Rörlängd totalt (m)	2	3	3	3	3	2	2	2
Filterlängd (m)	1	1	1	1	1	1	1	1
Djup (m u my)	1,36	2,50	2,00	1,87	1,84	1,63	1,62	1,30
Rörmaterial	PEH 50mm	PEH 50mm	PEH 50mm	PEH 50mm	PEH 50mm	PEH 50mm	PEH 50mm	PEH 50mm
Dexel	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej
Inmätning								
X	6450764,682	6450742,699	6450719,385	6450709,272	6450716,181	6450689,506	6450737,398	6450759,94
Y	155678,882	155723,101	155755,332	155732,489	155710,925	155676,912	155702,064	155721,653
Överkant rör (+höjd)	236,689	236,820	236,354	236,788	236,915	237,151	236,908	236,609
Renspumpning								
Datum	2022-11-16	2022-11-16	2022-11-16	2022-11-16	2022-11-16	2022-11-16	2022-11-16	2022-11-16
Grundvattenyta (m u rök)	1,57	1,73	1,89	2,29	2,52	1,85	1,42	1,77
Pumpning (antal liter)	1	2	6	2,5	7	0,3	3	0,5
Anmärkning	Lite partiklar i botten, sen klart vatten. Pumpas torrt. Nivå 1,97 efter ca 0,5h.	Väldigt mycket partiklar i vattnet. Pumpas torrt. Nivå 1,85 efter ca 1,5h.	Väldigt mycket partiklar i vattnet. Pumpas torrt. Nivå 1,9 efter ca 2h.	Mycket partiklar i vattnet. Pumpas torrt. Nivå 2,3 efter ca 1,5h.	Mycket partiklar i början, pumpas tills relativt klart. Bra tillrinning.	Relativt klart vatten. Pumpas torrt. Ingen tillrinning efter 2,5h.	Mycket partiklar i vattnet. Pumpas torrt. Oljefilm/skum färg i hinken. Nivå 1,4 efter ca 1h.	Ganska mycket partiklar i vattnet. Pumpas torrt. Nivå 1,75 efter ca 2h.
Provtagning								
Datum	2022-11-23	2022-11-23	2022-11-23	2022-11-23	2022-11-23	2022-11-23	2022-11-23	2022-11-23
Grundvattenyta (m u rök)	1,16	1,70	1,80	2,28	2,51	1,55	1,45	1,02
Grundvattenyta (m u my)	0,52	1,20	0,80	1,15	1,35	1,18	1,07	0,32
Grundvattenyta (+höjd)	235,5	235,1	234,6	234,5	234,4	235,6	235,5	235,6
Omsättning (antal liter)	1	1,5	2	2	3	1	2	2
Anmärkning	Klart vatten, dålig tillrinning.	Klart vatten, ganska dålig tillrinning.	Något gult vatten, ok tillrinning.	Klart vatten, ok tillrinning.	Klart vatten, bra tillrinning.	Klart vatten, dålig tillrinning.	Klart vatten, ok tillrinning.	Klart vatten, ok tillrinning.
Provtagningsredskap	Peristaltisk pump	Peristaltisk pump	Peristaltisk pump	Peristaltisk pump	Peristaltisk pump	Peristaltisk pump	Peristaltisk pump	Peristaltisk pump
Temperatur (°C)	4,7	4,2	6,1	5,8	5,9	5,3	6,1	2,9
pH	8,28	8,97	9,74	9,69	8,26	9,7	9,43	8,76
Löst syre (mg/l)	9,17	4,60	1,39	1,75	0,95	6,63	0,74	12,17
Konduktivitet (mS/cm)	0,01	1,29	1,44	1,36	2,41	1,65	1,61	0,70
Redox (mV)	51	73	91	108	98	19	-31	117

Fältprotokoll - Ytvatten

Uppdrag: 329412, PFAS-utredning Falköping
 Beställare: Falköpings kommun

	Provpunkt					
	22Ty31	22Ty32	22Ty33	22Ty34	22Ty35	22Ty36
Provtagning ytvatten						
Datum	2022-11-16	2022-11-16	2022-11-16	2022-11-16	2022-11-16	2022-11-16
Flöde	Stilla	Svagt	Medel	Svagt	Svagt	Svagt
Anmärkning	Klart vatten	Klart vatten	Klart vatten	Klart vatten	Klart vatten	Klart vatten, lite partiklar/organiskt material i vattnet
Provtagningsredskap	Vattenhämtare	Vattenhämtare	Vattenhämtare	Direkt i flaska	Direkt i flaska	Direkt i flaska
Temperatur (°C)	5,6	6,3	6,5	6,1	5,8	5,5
pH*	-	-	-	-	6,51	6,87
Konduktivitet (mS/cm)	0,61	0,70	0,21	0,76	0	0

* Resultat saknas p.g.a. instrumentproblem

Resultat laboratorieanalyser - Jord

Uppdrag: 329412, PFAS-utredning Falköping

Beställare: Falköpings kommun

 Halt under laboratoriets rapporteringsgräns

Analys/Ämne	Enhet	Riktvärden				Provpunkter flygplats					
		KM remiss ¹	KM SGI ²	MKM remiss ¹	MKM SGI ²	22Ty03 0,05-0,5	22Ty05 0,05-0,5	22Ty07 0-0,4	22Ty08 0-0,5	22Ty17 0-0,4	22Ty18 0-0,4
Provtagningsdatum						2022-03-22	2022-03-22	2022-03-22	2022-03-22	2022-03-22	2022-03-22
Bedömd jordart						F (st)grSa	F grSa	saMu	saMu	saMu	saMu
Torrsubstans (TS)	%					81,8	96,8	74,2	76,1	71,1	76,7
Totalt organiskt kol (TOC)	% av TS										
PFAS											
PFOA (perfluoroktansyra)	µg/kg Ts					<0,05	<0,05	<0,5	<0,5	0,127	0,227
PFNA (perfluorononansyra)	µg/kg Ts					<0,05	<0,05	<0,5	<0,5	<0,05	<0,05
PFOS (perfluoroktansulfonsyra)	µg/kg Ts		3		20	<0,05	<0,05	1,24	<0,5	0,664	0,555
PFHxS (perfluorhexansulfonsyra)	µg/kg Ts					<0,1	<0,1	<0,5	<0,5	<0,1	<0,1
Summa PFAS 4*	µg/kg Ts	0,25		1,2		<0,125	<0,125	1,34	<1	0,87	0,86
PFBA (perfluorbutansyra)	µg/kg Ts					<0,05	<0,05	<0,5	<0,5	0,072	0,123
PFPeA (perfluoropentansyra)	µg/kg Ts					<0,2	<0,2	<0,5	<0,5	<0,2	<0,2
PFHxA (perfluorhexansyra)	µg/kg Ts					<0,2	<0,2	<0,5	<0,5	<0,2	<0,2
PFHpA (perfluoroheptansyra)	µg/kg Ts					<0,2	<0,2	<0,5	<0,5	<0,2	<0,2
PFDA (perfluorodekansyra)	µg/kg Ts					<0,05	<0,05	<0,5	<0,5	<0,05	<0,05
PFBS (perfluorbutansulfonsyra)	µg/kg Ts					<0,1	<0,1	<0,5	<0,5	<0,1	<0,1
6:2 FTS (fluortelomersulfonat)	µg/kg Ts					<0,05	<0,05	<0,5	<0,5	<0,05	<0,05
Summa PFAS 11*	µg/kg Ts		3**		20**	<0,55	<0,55	3,09	<2,75	1,34	1,38
PFUnDA (perfluorundekansyra)	µg/kg Ts					<0,05	<0,05	<0,5	<0,5	<0,05	<0,05
PFDoDA (perfluorododekansyra)	µg/kg Ts					<0,05	<0,05	<0,5	<0,5	<0,05	<0,05
PFTrDA (perfluortridekansyra)	µg/kg Ts					<0,05	<0,05	<0,5	<0,5	<0,05	<0,05
PFTeDA (perfluortetradekansyra)	µg/kg Ts					<0,05	<0,05	<0,5	<0,5	<0,05	<0,05
PFHxDA (perfluorhexadekansyra)	µg/kg Ts					<1	<1			<1	<1
PFOcDA (perfluoroktadekansyra)	µg/kg Ts					<5	<5			<5	<5
PFPeS (perfluoropentansulfonsyra)	µg/kg Ts					<0,05	<0,05			<0,05	<0,05
PFHpS (perfluoroheptansulfonsyra)	µg/kg Ts					<0,1	<0,1	<0,5	<0,5	<0,1	<0,1
PFNS (perfluorononansulfonsyra)	µg/kg Ts					<0,05	<0,05			<0,05	<0,05
PFDS (perfluorodekan sulfonsyra)	µg/kg Ts					<0,05	<0,05	<0,5	<0,5	<0,05	<0,05
PFDoDS (perfluordodekansulfonsyra)	µg/kg Ts					<0,05	<0,05			<0,05	<0,05
4:2 FTS (fluortelomersulfonat)	µg/kg Ts					<0,05	<0,05			<0,05	<0,05
8:2 FTS (fluortelomersulfonat)	µg/kg Ts					<0,1	<0,1	<0,5	<0,5	<0,1	<0,1
10:2 FTS (fluortelomer sulfonsyra)	µg/kg Ts					<0,2	<0,2			<0,2	<0,2
FOSA (perfluoroktan-sulfonamid)	µg/kg Ts					<0,05	<0,05	<0,5	<0,5	<0,05	<0,05
MeFOSA (N-metylperfluoroktansulfonamid)	µg/kg Ts					<0,05	<0,05	<0,5	<0,5	<0,05	<0,05
EtFOSA (N-etylperfluoroktansulfonamid)	µg/kg Ts					<0,05	<0,05	<0,5	<0,5	<0,05	<0,05
MeFOSE (N-metylperfluoroktansulfonamidetanol)	µg/kg Ts					<0,2	<0,2	<0,5	<0,5	<0,2	<0,2
EtFOSE (N-etylperfluoroktansulfonamidetanol)	µg/kg Ts					<0,2	<0,2	<0,5	<0,5	<0,2	<0,2
HPFHpA (7H-perfluorheptansyra)	µg/kg Ts					<0,2	<0,2			<0,2	<0,2
PF37DMOA (perfluor-3,7-dimetyloktansyra)	µg/kg Ts					<0,2	<0,2			<0,2	<0,2
FOSAA (perfluoroktansulfonamidättiksyra)	µg/kg Ts					<0,5	<0,5			<0,5	<0,5
MeFOSAA (N-metylperfluoroktansulfonamidättiksyra)	µg/kg Ts					<0,5	<0,5			<0,5	<0,5
EtFOSAA (N-etylperfluoroktansulfonamidättiksyra)	µg/kg Ts					<0,5	<0,5			<0,5	<0,5

¹ Riktvärden för PFAS i mark och grundvatten, Remissversion. Statens geotekniska institut, SGI Vägledning 6, 2022.

² Preliminära riktvärden för högfluorerade ämnen (PFAS) i mark och grundvatten. Statens geotekniska institut, SGI Publikation 21, 2015.

* Halter under rapporteringsgräns är satta till LOQ/2 (ej beräkning av lab)

** Rekommendationen i SGI:s rapport är att jämföra summan av PFAS 11 med riktvärden för PFOS

Resultat laboratorieanalyser - Grundvatten

Uppdrag: 329412, PFAS-utredning Falköping

Beställare: Falköpings kommun

 Halt under laboratoriets rapporteringsgräns

Analys/Ämne	Enhet	Jämförvärden			Provpunkt							
		Remiss SGI ¹	Riktvärde SGI ²	MKN ³	22Ty23 gv	22Ty24 gv	22Ty25 gv	22Ty26 gv	22Ty27 gv	22Ty28 gv	22Ty29 gv	22Ty30 gv
Provtagningsdatum					2022-11-23	2022-11-23	2022-11-23	2022-11-23	2022-11-23	2022-11-23	2022-11-23	2022-11-23
PFAS												
PFOA (perfluoroktansyra)	µg/L				0,0906	1,01	0,117	0,723	1,55	0,012	1,35	0,274
PFNA (perfluorononansyra)	µg/L				<0,01	0,138	0,016	0,066	<0,01	0,0013	0,031	0,074
PFOS (perfluoroktansulfonsyra)	µg/L		0,045		0,61	6,6	1,25	6,82	0,329	0,0081	2,46	0,664
PFHxS (perfluorhexansulfonsyra)	µg/L				0,698	2,98	0,487	3,69	2,67	0,0133	1,9	0,102
Summa PFAS 4	µg/L	0,002			1,4	10,7	1,87	11,3	4,55	0,0347	5,74	1,11
PFBA (perfluorbutansyra)	µg/L				0,034	0,464	0,112	0,338	0,424	0,0353	0,153	0,099
PFPeA (perfluoropentansyra)	µg/L				0,117	3,15	0,538	1,86	3,02	0,078	1,09	0,53
PFHxA (perfluorhexansyra)	µg/L				0,156	1,87	0,318	1,43	3,2	0,0417	0,893	0,223
PFHpA (perfluoroheptansyra)	µg/L				0,052	0,697	0,145	0,444	1,22	0,0295	0,512	0,173
PFDA (perfluorodekansyra)	µg/L				<0,01	0,053	<0,01	<0,01	<0,01	<0,0012	<0,01	0,027
PFBS (perfluorbutansulfonsyra)	µg/L				0,164	0,277	0,07	0,71	0,859	0,0047	0,283	<0,010
6:2 FTS (fluortelomersulfonat)	µg/L				0,074	8,55	0,319	4,44	3,03	0,00133	2,66	0,482
Summa PFAS 11	µg/L		0,045*	0,090	2	25,8	3,37	20,5	16,3	0,225	11,3	2,65
PFUnDA (perfluorundekansyra)	µg/L				<0,01	<0,01	<0,01	<0,01	<0,01	<0,0012	<0,01	<0,01
PFDoDA (perfluorododekansyra)	µg/L				<0,01	<0,01	<0,01	<0,01	<0,01	<0,0012	<0,01	<0,01
PFTrDA (perfluortridekansyra)	µg/L				<0,025	<0,025	<0,025	<0,025	<0,025	<0,0012	<0,025	<0,025
PFPeS (perfluoropentansulfonsyra)	µg/L				0,12	0,314	0,066	0,576	0,677	0,00207	0,49	<0,01
PFHpS (perfluoroheptansulfonsyra)	µg/L				0,013	0,067	<0,01	0,151	<0,02	<0,0012	0,031	<0,01
PFNS (perfluorononansulfonsyra)	µg/L				<0,01	<0,01	<0,01	<0,01	<0,01	<0,0012	<0,01	<0,01
PFDS (perfluorodekan sulfonsyra)	µg/L				<0,01	<0,01	<0,01	<0,01	<0,01	<0,0012	<0,01	<0,01
PFUnDS (perfluorundekansulfonsyra)	µg/L				<0,01	<0,01	<0,01	<0,01	<0,01	<0,004	<0,01	<0,01
PFDoDS (perfluorododekansulfonsyra)	µg/L				<0,025	<0,025	<0,025	<0,025	<0,025	<0,0012	<0,025	<0,025
PFTrDS (perfluortridekansulfonsyra)	µg/L				<0,02	<0,02	<0,02	<0,02	<0,02	<0,004	<0,02	<0,02
Summa PFAS 21	µg/L				2,13	26,2	3,44	21,2	17	0,227	11,8	2,65
4:2 FTS (fluortelomersulfonat)	µg/L				<0,01	<0,01	<0,01	<0,01	<0,01	<0,0012	<0,01	<0,01
8:2 FTS (fluortelomersulfonat)	µg/L				<0,01	0,071	<0,01	0,032	<0,01	<0,0012	0,014	0,015
FOSA (perfluoroktan-sulfonamid)	µg/L				<0,01	0,046	<0,01	<0,01	<0,01	<0,0012	0,03	0,026
MeFOSA (N-metylperfluoroktansulfonamid)	µg/L				<0,05	<0,05	<0,05	<0,05	<0,05	<0,008	<0,05	<0,05
EtFOSA (N-etylperfluoroktansulfonamid)	µg/L				<0,05	<0,05	<0,05	<0,05	<0,05	<0,008	<0,05	<0,05
MeFOSE (N-metylperfluoroktansulfonamidetanol)	µg/L				<0,025	<0,025	<0,025	<0,025	<0,025	<0,008	<0,025	<0,025
EtFOSE (N-etylperfluoroktansulfonamidetanol)	µg/L				<0,025	<0,025	<0,025	<0,025	<0,025	<0,008	<0,025	<0,025
FOSAA (perfluoroktansulfonamidättiksyra)	µg/L				<0,01	<0,01	<0,01	<0,01	<0,01	<0,004	<0,01	<0,01
MeFOSAA (N-metylperfluoroktansulfonamidättiksyra)	µg/L				<0,01	<0,01	<0,01	<0,01	<0,01	<0,004	<0,01	<0,01
EtFOSAA (N-etylperfluoroktansulfonamidättiksyra)	µg/L				<0,01	<0,01	<0,01	<0,01	<0,01	<0,004	<0,01	<0,01
HPFHpA (7H-perfluoroheptansyra)	µg/L				<0,01	<0,01	<0,01	<0,01	<0,01	<0,004	<0,01	<0,01
PF37DMOA (perfluor-3,7-dimetyloktansyra)	µg/L				<0,01	<0,01	<0,01	<0,01	<0,01	<0,004	<0,01	<0,01
PFTeDA (perfluortetradekansyra)	µg/L				<0,025	<0,025	<0,025	<0,025	<0,025	<0,0012	<0,025	<0,025

¹ Riktvärden för PFAS i mark och grundvatten, Remissversion. Statens geotekniska institut, SGI Vägledning 6, 2022.

² Preliminära riktvärden för högfluorerade ämnen (PFAS) i mark och grundvatten. Statens geotekniska institut, SGI Publikation 21, 2015.

³ Miljökvalitetsnorm för grundvatten, Vattenmyndigheterna, 2018.

* Rekommendationen i SGI:s rapport är att jämföra summan av PFAS 11 med riktvärden för PFOS

Resultat laboratorieanalyser - Ytvatten

Uppdrag: 329412, PFAS-utredning Falköping

Beställare: Falköpings kommun

 Halt under laboratoriets rapporteringsgräns

Analys/Ämne	Enhet	Jämförvärden PFAS		Provpunkt							
		Årsmedelvärdet inlandsytvatten ¹	Inlands-ytvatten som är dricksvattenförekomst ²	22Ty19 yv	22Ty20 yv	22Ty31 yv	22Ty32 yv	22Ty33 yv	22Ty34 yv	22Ty35 yv	22Ty36 yv
Provtagningsdatum				2022-04-20	2022-04-20	2022-11-16	2022-11-16	2022-11-16	2022-11-16	2022-11-16	2022-11-16
PFAS											
PFOA (perfluoroktansyra)	µg/L			<0.0050	<0.0050	<0.00030	0,012	0,012	0,0271	0,0108	<0.00030
PFNA (perfluorononansyra)	µg/L			<0.010	<0.010	<0.00030	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.00030
PFOS (perfluoroktansulfonsyra)	µg/L	0,00065		0,0289	<0.0050	<0.00030	0,116	0,117	0,71	0,0825	<0.00030
PFHxS (perfluorhexansulfonsyra)	µg/L			0,112	<0.010	<0.00030	0,123	0,106	0,207	0,077	<0.00030
Summa PFAS 4	µg/L					<0.00060	0,251	0,235	0,944	0,17	<0.00060
PFBA (perfluorbutansyra)	µg/L			<0.020	<0.010	0,0029	<0.020	0,013	0,024	<0.010	<0.0020
PFPeA (perfluoropentansyra)	µg/L			0,025	<0.010	<0.00300	0,088	0,082	0,146	0,066	<0.00390
PFHxA (perfluorhexansyra)	µg/L			0,026	<0.010	<0.00030	0,052	0,049	0,098	<0.040	<0.00060
PFHpA (perfluoroheptansyra)	µg/L			<0.010	<0.010	<0.00030	0,02	0,018	0,031	0,014	<0.00030
PFDA (perfluorodekansyra)	µg/L			<0.010	<0.010	<0.00030	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.00030
PFBS (perfluorbutansulfonsyra)	µg/L			0,022	<0.010	<0.00030	0,015	<0.020	<0.030	0,012	0,00031
6:2 FTS (fluortelomersulfonat)	µg/L			<0.010	<0.010	<0.00030	<0.010	<0.010	0,03	0,04	<0.00030
Summa PFAS 11	µg/L		0,09	0,214	<0.050	0,0029	0,426	0,397	1,27	0,302	0,00031
PFUnDA (perfluorundekansyra)	µg/L			<0.010	<0.010	<0.00030	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.00030
PFDoDA (perfluorododekansyra)	µg/L			<0.010	<0.010	<0.00030	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.00030
PFTrDA (perfluortridekansyra)	µg/L			<0.025	<0.025	<0.00030	<0.025	<0.025	<0.025	<0.025	<0.00030
PFPeS (perfluoropentansulfonsyra)	µg/L			0,016	<0.010	<0.00030	0,018	<0.010	0,036	0,01	<0.00030
PFHpS (perfluoroheptansulfonsyra)	µg/L			<0.010	<0.010	<0.00030	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.00030
PFNS (perfluorononsulfonsyra)	µg/L			<0.010	<0.010	<0.00030	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.00030
PFDS (perfluorodekan sulfonsyra)	µg/L			<0.010	<0.010	<0.00030	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.00030
PFUnDS (perfluorundekansulfonsyra)	µg/L					<0.0010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.0010
PFDoDS (perfluorododekansulfonsyra)	µg/L			<0.025	<0.025	<0.00030	<0.025	<0.025	<0.025	<0.025	<0.00030
PFTrDS (perfluortridekansulfonsyra)	µg/L					<0.0010	<0.020	<0.020	<0.020	<0.020	<0.0010
Summa PFAS 21	µg/L					0,0029	0,444	0,397	1,31	0,312	0,00031
4:2 FTS (fluortelomersulfonat)	µg/L			<0.010	<0.010	<0.00030	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.00030
8:2 FTS (fluortelomersulfonat)	µg/L			<0.010	<0.010	<0.00030	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.00030
FOSA (perfluoroktan-sulfonamid)	µg/L			<0.010	<0.010	<0.00030	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.00030
MeFOSA (N-metylperfluoroktansulfonamid)	µg/L			<0.050	<0.050	<0.0020	<0.050	<0.050	<0.050	<0.050	<0.0020
EtFOSA (N-etylperfluoroktansulfonamid)	µg/L			<0.050	<0.050	<0.0020	<0.050	<0.050	<0.050	<0.050	<0.0020
MeFOSE (N-metylperfluoroktansulfonamidetanol)	µg/L			<0.025	<0.025	<0.0020	<0.025	<0.025	<0.025	<0.025	<0.0020
EtFOSE (N-etylperfluoroktansulfonamidetanol)	µg/L			<0.025	<0.025	<0.0020	<0.025	<0.025	<0.025	<0.025	<0.0020
FOSAA (perfluoroktansulfonamidättiksyra)	µg/L			<0.010	<0.010	<0.0010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.0010
MeFOSAA (N-metylperfluoroktansulfonamidättiksyra)	µg/L			<0.010	<0.010	<0.0010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.0010
EtFOSAA (N-etylperfluoroktansulfonamidättiksyra)	µg/L			<0.010	<0.010	<0.0010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.0010
HPFHpA (7H-perfluoroheptansyra)	µg/L			<0.010	<0.010	<0.0010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.0010
PF37DMOA (perfluor-3,7-dimetyloktansyra)	µg/L			<0.010	<0.010	<0.0010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.010	<0.0010
PFTeDA (perfluortetradekansyra)	µg/L			<0.025	<0.025	<0.00030	<0.025	<0.025	<0.025	<0.025	<0.00030

¹ Årsmedelvärdet inlandsytvatten. Havs- och vattenmyndighetens (HaV) föreskrifter om klassificering och miljö kvalitetsnormer avseende ytvatten. HVMFS 2013:19.

² Inlandsytvatten som är dricksvattenförekomst. Havs- och vattenmyndighetens (HaV) föreskrifter om klassificering och miljö kvalitetsnormer avseende ytvatten. HVMFS 2013:19.

Koordinatlista provtagningspunkter

Uppdrag: 329412, PFAS-utredning Falköping

Beställare: Falköpings kommun

Koordinatsystem: SWEREF 99 13 30 i plan, RH2000 i höjd

Provpunkt	Provtaget medium	X	Y	Z (topp gv-rör)
22Ty21	Utgick pga endast ca 0,5 m till berg			
22Ty22	Utgick pga endast ca 0,5 m till berg			
22Ty23	Jord, grundvatten	6450764.682	155678.882	236.689
22Ty24	Jord, grundvatten	6450742.699	155723.101	236.820
22Ty25	Jord, grundvatten	6450719.385	155755.332	236.354
22Ty26	Jord, grundvatten	6450709.272	155732.489	236.788
22Ty27	Jord, grundvatten	6450716.181	155710.925	236.915
22Ty28	Jord, grundvatten	6450689.506	155676.912	237.151
22Ty29	Jord, grundvatten	6450737.398	155702.064	236.908
22Ty30	Jord, grundvatten	6450759.940	155721.653	236.609
22Ty31*	Ytvatten	6450688.064	155597.566	
22Ty32*	Ytvatten	6450946.291	155761.078	
22Ty33*	Ytvatten	6450989.208	155699.914	
22Ty34*	Ytvatten	6450848.379	155851.873	
22Ty35*	Ytvatten	6450711.484	155790.962	
22Ty36*	Ytvatten	6450622.436	155771.067	

* Ungefärligt läge, ej inmätt med GPS

FOTOGRAFIER FRÅN UNDERSÖKNINGEN

22Ty23:

Figur 1. Till vänster: Jordprovtagning i punkt 22Ty23, 0-1 m u my. 2022-11-15. Till höger: Renspumpning av installerat grundvattenrör. 2022-11-16.

Figur 2. Jordprovtagning i punkt 22Ty23. 2022-11-15.

22Ty24:

Figur 3. Jordprovtagning i punkt 22Ty24. Till vänster: 0-1 m u my. Till höger: 2-2,5 m u my. 2022-11-15.

Figur 4. Jordprovtagning i punkt 22Ty24. 2022-11-15.

22Ty25:

Figur 5. Till vänster: Jordprovtagning i punkt 22Ty25, 0-1 m u my. 2022-11-15. Till höger: Renspumpning av installerat grundvattenrör. 2022-11-16.

Figur 6. Jordprovtagning i punkt 22Ty25. 2022-11-15.

22Ty26:

Figur 7. Till vänster: Jordprovtagning i punkt 22Ty26, 0-1 m u my. 2022-11-15. Till höger: Provtagning av grundvatten. 2022-11-23.

Figur 8. Jordprovtagning i punkt 22Ty26. 2022-11-15.

22Ty27:

Figur 9. Till vänster: Jordprovtagning i punkt 22Ty27, 0-1 m u my. 2022-11-15. Till höger: Renspumpning av installerat grundvattenrör. 2022-11-16.

Figur 10. Jordprovtagning i punkt 22Ty27. 2022-11-15.

22Ty28:

Figur 11. Till vänster: Jordprovtagning i punkt 22Ty28, 0-1 m u my. 2022-11-15. Till höger: Provtagning av grundvatten. 2022-11-23.

Figur 12. Renspumpning av installerat grundvattenrör i punkt 22Ty28. 2022-11-16.

22Ty29:

Figur 13. Jordprovtagning i punkt 22Ty29. Till vänster: 0-1 m u my. Till höger: 1-1,7 m u my. 2022-11-15.

Figur 14. Renspumpning av installerat grundvattenrör i punkt 22Ty29. 2022-11-16.

22Ty30:

Figur 15. Till vänster: Jordprovtagning i punkt 22Ty30, 0-1 m u my. Till höger: Renspumpning av installerat grundvattenrör. 2022-11-15/16.

Figur 16. Jordprovtagning i punkt 22Ty30. 2022-11-15.

22Ty31:

Figur 17. Ytvattenprovtagning i punkt 22Ty31. 2022-11-16.

22Ty32:

Figur 18. Ytvattenprovtagning i punkt 22Ty32. 2022-11-16.

22Ty33:

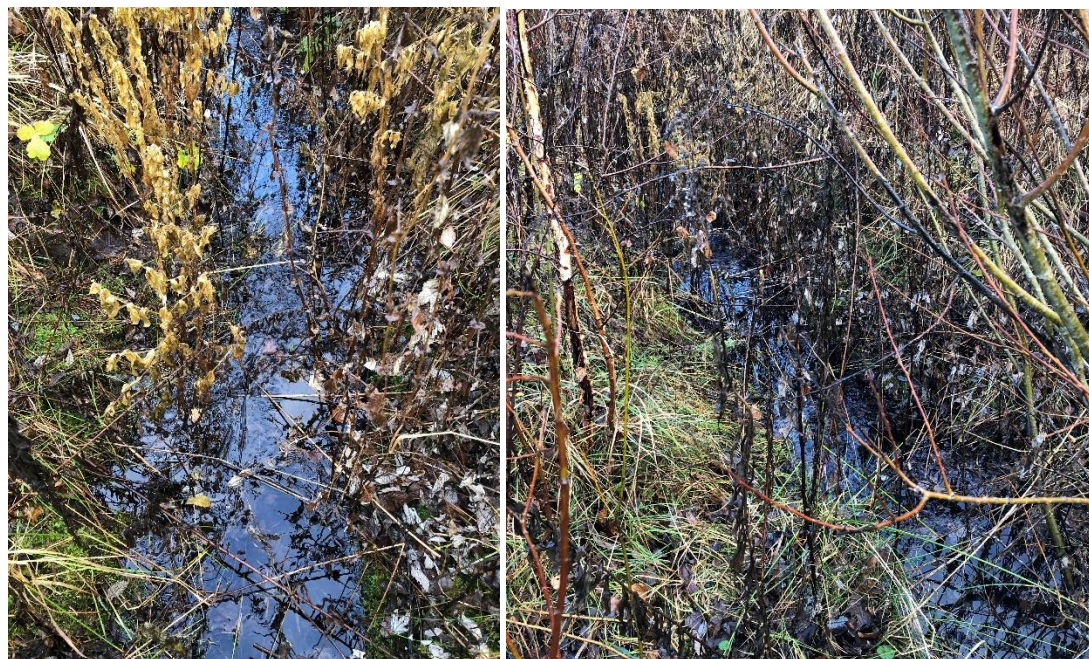
Figur 19. Ytvattenprovtagning i punkt 22Ty33. 2022-11-16.

22Ty34:

Figur 20. Ytvattenprovtagning i punkt 22Ty34. 2022-11-16.

22Ty35:

Figur 21. Ytvattenprovtagning i punkt 22Ty35. 2022-11-16.

22Ty36:

Figur 22. Ytvattenprovtagning i punkt 22Ty36. 2022-11-16.

Analyscertifikat

Ordernummer	: ST2237779	Sida	: 1 av 18
Kund	: Tyréns Sverige AB	Projekt	: 329412 Falköping
Kontaktperson	: Cecilia Mellander	Beställningsnummer	: 17310 Cecilia Mellander
Adress	: Lilla Badhusgatan 2 411 21 Göteborg Sverige	Provtagare	: Cecilia Mellander
E-post	: cecilia.mellander@tyrens.se	Provtagningspunkt	: ----
Telefon	: ----	Ankomstdatum, prover	: 2022-11-17 08:00
C-O-C-nummer	: ----	Analys påbörjad	: 2022-11-20
(eller		Utfärdad	: 2022-12-01 15:03
Orderblankett-num		Antal ankomna prover	: 16
mer)			
Offertnummer	: ST2022SE-TYR-AB0017 (OF221590)	Antal analyserade prover	: 16

Generell kommentar

Denna rapport får endast återges i sin helhet, om inte utfärdande laboratorium i förväg skriftligen godkänt annat. Resultatet gäller endast materialet såsom det har mottagits, identifierats och testats. Laboratoriet tar inget ansvar för information i denna rapport som har lämnats av kunden, eller resultat som kan ha påverkats av sådan information. Beträffande laboratoriets ansvar i samband med uppdrag, se vår webbplats www.alsglobal.se

Orderkommentar

-

Provet för S-TOC1-IR-metoden torkas vid 105 ° C och pulveriseras före analys.

Signatur

Position

Niels-Kristian Terkildsen

Laboratoriechef

Laboratorium	: ALS Scandinavia AB	hemsida	: www.alsglobal.se
Adress	: Rinkebyvägen 19C 182 36 Danderyd Sverige	E-post	: info.ta@alsglobal.com
		Telefon	: +46 8 5277 5200

Sida : 2 av 18
 Ordnummer : ST2237779
 Kund : Tyréns Sverige AB

Analysresultat

Matris: JORD

Provbeteckning

Laboratoriets provnummer

Provtagningsdatum / tid

22Ty23

0-0,6

ST2237779-001

2022-11-15

Parameter	Resultat	MU	Enhet	LOR	Analyspaket	Metod	Utf.
Perfluorerade ämnen							
perfluorbutansyra (PFBA)	0.198	± 0.060	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoropentansyra (PFPeA)	0.37	± 0.11	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorhexansyra (PFHxA)	0.33	± 0.10	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroheptansyra (PFHpA)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroktansyra (PFOA)	0.153	± 0.046	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorononansyra (PFNA)	0.080	± 0.024	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorodekansyra (PFDA)	0.086	± 0.026	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorundekansyra (PFUnDA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorododekansyra (PFDoDA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFTTrDA perfluortridekansyra	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFTTeDA perfluortetradekansyra	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFHxDA perfluorhexadekansyra	<1.0	----	µg/kg TS	1.0	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFOcDA perfluoroktadekansyra	<5.0	----	µg/kg TS	5.0	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorbutansulfonsyra (PFBS)	<0.10	----	µg/kg TS	0.10	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFPeS perfluoropentansulfonsyra	0.087	± 0.026	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorhexansulfonsyra (PFHxS)	1.74	± 0.52	µg/kg TS	0.10	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroheptansulfonsyra (PFHpS)	<0.10	----	µg/kg TS	0.10	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroktansulfonsyra (PFOS)	16.2	± 4.87	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFNS perfluorononansulfonsyra	0.125	± 0.038	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorodekan sulfonsyra (PFDS)	<0.300	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFDoDS perfluordodekansulfonsyra	<0.500	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
4:2 FTS fluortelomersulfonat	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
6:2 FTS fluortelomersulfonat	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
8:2 FTS fluortelomersulfonat	<0.10	----	µg/kg TS	0.10	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
10:2 Fluortelomer sulfonsyra (10:2 FTS)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroktan-sulfonamid (FOSA)	0.155	± 0.047	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
N-metylperfluoroktansulfonamid (MeFOSA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
N-etylperfluoroktansulfonamid (EtFOSA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
N-metylperfluoroktansulfonamidetanol (MeFOSE)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
N-etylperfluoroktansulfonamidetanol (EtFOSE)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
7H-perfluorheptansyra (HPFHpA)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PF37DMA perfluor-3,7-dimetyloktansyra	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
FOSAA perfluoroktansulfonamidättiksyra	<0.500	----	µg/kg TS	0.500	OJ-34aQ	S-PFCLMS02	PR
N-metylperfluoroktansulfonamidättiksyra (MeFOSAA)	<0.500	----	µg/kg TS	0.500	OJ-34aQ	S-PFCLMS02	PR
N-etylperfluoroktansulfonamidättiksyra (EtFOSAA)	<0.500	----	µg/kg TS	0.500	OJ-34aQ	S-PFCLMS02	PR
Fysikaliska parametrar							
torrsubstans vid 105°C	91.5	± 5.52	%	0.10	TS105	S-DRY-GRCI	PR

Sida : 3 av 18
 Ordnummer : ST2237779
 Kund : Tyréns Sverige AB

Matris: JORD

Provbeteckning

22Ty23

0,6-1,0

Laboratoriets provnummer

ST2237779-002

Provtagningsdatum / tid

2022-11-15

Parameter	Resultat	MU	Enhet	LOR	Analyspaket	Metod	Utf.
Perfluorerade ämnen							
perfluorbutansyra (PFBA)	0.151	± 0.045	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoropentansyra (PFPeA)	0.63	± 0.19	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorhexansyra (PFHxA)	1.48	± 0.44	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroheptansyra (PFHpA)	0.45	± 0.13	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroktansyra (PFOA)	0.683	± 0.205	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorononansyra (PFNA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorodekansyra (PFDA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorundekansyra (PFUnDA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorododekansyra (PFDoDA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFTrDA perfluortridekansyra	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFTeDA perfluortetradekansyra	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFHxDA perfluorhexadekansyra	<1.0	----	µg/kg TS	1.0	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFOcDA perfluoroktadekansyra	<5.0	----	µg/kg TS	5.0	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorbutansulfonsyra (PFBS)	0.66	± 0.20	µg/kg TS	0.10	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFPeS perfluoropentansulfonsyra	0.788	± 0.236	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorhexansulfonsyra (PFHxS)	10.1	± 3.03	µg/kg TS	0.10	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroheptansulfonsyra (PFHpS)	0.18	± 0.05	µg/kg TS	0.10	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroktansulfonsyra (PFOS)	5.98	± 1.79	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFNS perfluoromonansulfonsyra	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorodekan sulfonsyra (PFDS)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFDoDS perfluordodekansulfonsyra	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
4:2 FTS fluortelomersulfonat	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
6:2 FTS fluortelomersulfonat	0.309	± 0.093	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
8:2 FTS fluortelomersulfonat	<0.10	----	µg/kg TS	0.10	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
10:2 Fluorotelomer sulfansyra (10:2 FTS)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroktan-sulfonamid (FOSA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
N-metylperfluoroktansulfonamid (MeFOSA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
N-etylperfluoroktansulfonamid (EtFOSA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
N-metylperfluoroktansulfonamidetanol (MeFOSE)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
N-etylperfluoroktansulfonamidetanol (EtFOSE)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
7H-perfluoroheptansyra (HPFHxA)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PF37DMA perfluor-3,7-dimetyloktansyra	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
FOSAA perfluoroktansulfonamidättiksyra	<0.500	----	µg/kg TS	0.500	OJ-34aQ	S-PFCLMS02	PR
N-metylperfluoroktansulfonamidättiksyra (MeFOSAA)	<0.500	----	µg/kg TS	0.500	OJ-34aQ	S-PFCLMS02	PR
N-etylperfluoroktansulfonamidättiksyra (EtFOSAA)	<0.500	----	µg/kg TS	0.500	OJ-34aQ	S-PFCLMS02	PR
Fysikaliska parametrar							
torrsubstans vid 105°C	62.7	± 3.79	%	0.10	TS105	S-DRY-GRCI	PR

Sida : 4 av 18
 Ordernummer : ST2237779
 Kund : Tyréns Sverige AB

Matris: JORD

Provbeteckning

22Ty24

0-0,5

Laboratoriets provnummer

ST2237779-003

Provtagningsdatum / tid

2022-11-15

Parameter	Resultat	MU	Enhet	LOR	Analyspaket	Metod	Utf.
Perfluorerade ämnen							
perfluorbutansyra (PFBA)	1.50	± 0.451	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoropentansyra (PFPeA)	5.32	± 1.60	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorhexansyra (PFHxA)	2.16	± 0.65	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroheptansyra (PFHpA)	0.87	± 0.26	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroktansyra (PFOA)	1.89	± 0.566	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorononansyra (PFNA)	1.54	± 0.463	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorodekansyra (PFDA)	5.76	± 1.73	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorundekansyra (PFUnDA)	1.88	± 0.564	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorododekansyra (PFDoDA)	1.43	± 0.430	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFTrDA perfluortridekansyra	<0.200	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFTeDA perfluortetradekansyra	0.276	± 0.083	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFHxDA perfluorhexadekansyra	<1.0	----	µg/kg TS	1.0	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFOcDA perfluoroktadekansyra	<5.0	----	µg/kg TS	5.0	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorbutansulfonsyra (PFBS)	0.11	± 0.03	µg/kg TS	0.10	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFPeS perfluoropentansulfonsyra	0.128	± 0.038	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorhexansulfonsyra (PFHxS)	2.05	± 0.62	µg/kg TS	0.10	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroheptansulfonsyra (PFHpS)	0.16	± 0.05	µg/kg TS	0.10	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroktansulfonsyra (PFOS)	103	± 31.0	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFNS perfluornonansulfonsyra	2.58	± 0.775	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorodekan sulfonsyra (PFDS)	<5.00	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFDoDS perfluordodekansulfonsyra	<5.00	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
4:2 FTS fluortelomersulfonat	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
6:2 FTS fluortelomersulfonat	8.78	± 2.63	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
8:2 FTS fluortelomersulfonat	1.99	± 0.60	µg/kg TS	0.10	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
10:2 Fluorotelomer sulfansyra (10:2 FTS)	15.7	± 6.28	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroktan-sulfonamid (FOSA)	12.4	± 3.72	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
N-metylperfluoroktansulfonamid (MeFOSA)	0.169	± 0.051	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
N-etylperfluoroktansulfonamid (EtFOSA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
N-metylperfluoroktansulfonamidetanol (MeFOSE)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
N-etylperfluoroktansulfonamidetanol (EtFOSE)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
7H-perfluoroheptansyra (HPFHxA)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PF37DMA perfluor-3,7-dimetyloktansyra	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
FOSAA perfluoroktansulfonamidättiksyra	<0.500	----	µg/kg TS	0.500	OJ-34aQ	S-PFCLMS02	PR
N-metylperfluoroktansulfonamidättiksyra (MeFOSAA)	<0.500	----	µg/kg TS	0.500	OJ-34aQ	S-PFCLMS02	PR
N-etylperfluoroktansulfonamidättiksyra (EtFOSAA)	<0.500	----	µg/kg TS	0.500	OJ-34aQ	S-PFCLMS02	PR
Fysikaliska parametrar							
torrsubstans vid 105°C	89.0	± 5.37	%	0.10	TS105	S-DRY-GRCI	PR

Sida : 5 av 18
 Ordnummer : ST2237779
 Kund : Tyréns Sverige AB

Matris: JORD

Provbeteckning

Laboratoriets provnummer

Provtagningsdatum / tid

22Ty24

0,5-1,0

ST2237779-004

2022-11-15

Parameter	Resultat	MU	Enhet	LOR	Analyspaket	Metod	Utf.
Perfluorerade ämnen							
perfluorbutansyra (PFBA)	0.376	± 0.113	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoropentansyra (PFPeA)	1.78	± 0.54	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorhexansyra (PFHxA)	1.39	± 0.42	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroheptansyra (PFHpA)	0.54	± 0.16	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroktansyra (PFOA)	0.950	± 0.285	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorononansyra (PFNA)	1.15	± 0.345	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorodekansyra (PFDA)	1.23	± 0.368	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorundekansyra (PFUnDA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorododekansyra (PFDoDA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFTrDA perfluortridekansyra	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFTeDA perfluortetradekansyra	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFHxDA perfluorhexadekansyra	<1.0	----	µg/kg TS	1.0	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFOcDA perfluoroktadekansyra	<5.0	----	µg/kg TS	5.0	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorbutansulfonsyra (PFBS)	<0.10	----	µg/kg TS	0.10	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFPeS perfluoropentansulfonsyra	0.107	± 0.032	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorhexansulfonsyra (PFHxS)	1.59	± 0.48	µg/kg TS	0.10	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroheptansulfonsyra (PFHpS)	0.23	± 0.07	µg/kg TS	0.10	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroktansulfonsyra (PFOS)	387	± 116	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFNS perfluoromonansulfonsyra	0.513	± 0.154	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorodekan sulfonsyra (PFDS)	<0.100	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFDoDS perfluordodekansulfonsyra	<0.100	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
4:2 FTS fluortelomersulfonat	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
6:2 FTS fluortelomersulfonat	7.57	± 2.27	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
8:2 FTS fluortelomersulfonat	0.81	± 0.24	µg/kg TS	0.10	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
10:2 Fluorotelomer sulfansyra (10:2 FTS)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroktan-sulfonamid (FOSA)	9.88	± 2.96	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
N-metylperfluoroktansulfonamid (MeFOSA)	0.051	± 0.015	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
N-etylperfluoroktansulfonamid (EtFOSA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
N-metylperfluoroktansulfonamidetanol (MeFOSE)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
N-etylperfluoroktansulfonamidetanol (EtFOSE)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
7H-perfluoroheptansyra (HPFHxA)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PF37DMA perfluor-3,7-dimetyloktansyra	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
FOSAA perfluoroktansulfonamidättiksyra	<0.500	----	µg/kg TS	0.500	OJ-34aQ	S-PFCLMS02	PR
N-metylperfluoroktansulfonamidättiksyra (MeFOSAA)	<0.500	----	µg/kg TS	0.500	OJ-34aQ	S-PFCLMS02	PR
N-etylperfluoroktansulfonamidättiksyra (EtFOSAA)	<0.500	----	µg/kg TS	0.500	OJ-34aQ	S-PFCLMS02	PR
Fysikaliska parametrar							
torrsubstans vid 105°C	88.8	± 5.36	%	0.10	TS105	S-DRY-GRCI	PR

Sida : 6 av 18
 Ordnummer : ST2237779
 Kund : Tyréns Sverige AB

Matris: JORD

Provbeteckning

22Ty25

0-0,5

Laboratoriets provnummer

ST2237779-005

Provtagningsdatum / tid

2022-11-15

Parameter	Resultat	MU	Enhet	LOR	Analyspaket	Metod	Utf.
Perfluorerade ämnen							
perfluorbutansyra (PFBA)	0.435	± 0.130	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoropentansyra (PFPeA)	1.28	± 0.38	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorhexansyra (PFHxA)	0.31	± 0.09	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroheptansyra (PFHpA)	0.35	± 0.11	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroktansyra (PFOA)	0.348	± 0.104	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorononansyra (PFNA)	0.070	± 0.021	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorodekansyra (PFDA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorundekansyra (PFUnDA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorododekansyra (PFDoDA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFTrDA perfluortridekansyra	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFTeDA perfluortetradekansyra	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFHxDA perfluorhexadekansyra	<1.0	----	µg/kg TS	1.0	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFOcDA perfluoroktadekansyra	<5.0	----	µg/kg TS	5.0	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorbutansulfonsyra (PFBS)	<0.10	----	µg/kg TS	0.10	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFPeS perfluoropentansulfonsyra	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorhexansulfonsyra (PFHxS)	0.12	± 0.04	µg/kg TS	0.10	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroheptansulfonsyra (PFHpS)	<0.10	----	µg/kg TS	0.10	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroktansulfonsyra (PFOS)	6.94	± 2.08	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFNS perfluoromonansulfonsyra	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorodekan sulfonsyra (PFDS)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFDoDS perfluordodekansulfonsyra	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
4:2 FTS fluortelomersulfonat	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
6:2 FTS fluortelomersulfonat	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
8:2 FTS fluortelomersulfonat	<0.10	----	µg/kg TS	0.10	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
10:2 Fluortelomer sulfansyra (10:2 FTS)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroktan-sulfonamid (FOSA)	0.388	± 0.116	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
N-metylperfluoroktansulfonamid (MeFOSA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
N-etylperfluoroktansulfonamid (EtFOSA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
N-metylperfluoroktansulfonamidetanol (MeFOSE)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
N-etylperfluoroktansulfonamidetanol (EtFOSE)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
7H-perfluoroheptansyra (HPFHxA)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PF37DMOA perfluor-3,7-dimetyloktansyra	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
FOSAA perfluoroktansulfonamidättiksyra	<0.500	----	µg/kg TS	0.500	OJ-34aQ	S-PFCLMS02	PR
N-metylperfluoroktansulfonamidättiksyra (MeFOSAA)	<0.500	----	µg/kg TS	0.500	OJ-34aQ	S-PFCLMS02	PR
N-etylperfluoroktansulfonamidättiksyra (EtFOSAA)	<0.500	----	µg/kg TS	0.500	OJ-34aQ	S-PFCLMS02	PR
Fysikaliska parametrar							
TOC	1.45	± 0.22	% TS	0.10	TOC	S-TOC1-IR	CS
torrsubstans vid 105°C	90.2	± 5.44	%	0.10	TS105	S-DRY-GRCI	PR

Sida : 7 av 18
 Ordnummer : ST2237779
 Kund : Tyréns Sverige AB

Matris: JORD

Provbeteckning

22Ty25

0,5-1,0

Laboratoriets provnummer

ST2237779-006

Provtagningsdatum / tid

2022-11-15

Parameter	Resultat	MU	Enhet	LOR	Analyspaket	Metod	Utf.
Perfluorerade ämnen							
perfluorbutansyra (PFBA)	0.861	± 0.258	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoropentansyra (PFPeA)	3.96	± 1.19	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorhexansyra (PFHxA)	2.12	± 0.64	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroheptansyra (PFHpA)	1.47	± 0.44	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroktansyra (PFOA)	1.36	± 0.407	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorononansyra (PFNA)	0.306	± 0.092	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorodekansyra (PFDA)	0.119	± 0.036	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorundekansyra (PFUnDA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorododekansyra (PFDoDA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFTrDA perfluortridekansyra	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFTeDA perfluortetradekansyra	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFHxDA perfluorhexadekansyra	<1.0	----	µg/kg TS	1.0	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFOcDA perfluoroktadekansyra	<5.0	----	µg/kg TS	5.0	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorbutansulfonsyra (PFBS)	<0.10	----	µg/kg TS	0.10	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFPeS perfluoropentansulfonsyra	0.132	± 0.040	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorhexansulfonsyra (PFHxS)	3.94	± 1.18	µg/kg TS	0.10	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroheptansulfonsyra (PFHpS)	0.35	± 0.10	µg/kg TS	0.10	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroktansulfonsyra (PFOS)	31.6	± 9.49	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFNS perfluornonansulfonsyra	0.069	± 0.021	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorodekan sulfonsyra (PFDS)	<0.100	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFDoDS perfluordodekansulfonsyra	<0.150	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
4:2 FTS fluortelomersulfonat	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
6:2 FTS fluortelomersulfonat	<0.200	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
8:2 FTS fluortelomersulfonat	<0.10	----	µg/kg TS	0.10	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
10:2 Fluortelomer sulfansyra (10:2 FTS)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroktan-sulfonamid (FOSA)	1.11	± 0.334	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
N-metylperfluoroktansulfonamid (MeFOSA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
N-etylperfluoroktansulfonamid (EtFOSA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
N-metylperfluoroktansulfonamidetanol (MeFOSE)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
N-etylperfluoroktansulfonamidetanol (EtFOSE)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
7H-perfluoroheptansyra (HPFHxA)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PF37DMA perfluor-3,7-dimetyloktansyra	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
FOSAA perfluoroktansulfonamidättiksyra	<0.500	----	µg/kg TS	0.500	OJ-34aQ	S-PFCLMS02	PR
N-metylperfluoroktansulfonamidättiksyra (MeFOSAA)	<0.500	----	µg/kg TS	0.500	OJ-34aQ	S-PFCLMS02	PR
N-etylperfluoroktansulfonamidättiksyra (EtFOSAA)	<0.500	----	µg/kg TS	0.500	OJ-34aQ	S-PFCLMS02	PR
Fysikaliska parametrar							
torrsubstans vid 105°C	77.4	± 4.68	%	0.10	TS105	S-DRY-GRCI	PR

Sida : 8 av 18
 Ordnummer : ST2237779
 Kund : Tyréns Sverige AB

Matris: JORD

Provbeteckning

22Ty26

0-0,4

Laboratoriets provnummer

ST2237779-007

Provtagningsdatum / tid

2022-11-15

Parameter	Resultat	MU	Enhet	LOR	Analyspaket	Metod	Utf.
Perfluorerade ämnen							
perfluorbutansyra (PFBA)	1.45	± 0.434	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoropentansyra (PFPeA)	6.16	± 1.85	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorhexansyra (PFHxA)	1.94	± 0.58	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroheptansyra (PFHpA)	1.15	± 0.34	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroktansyra (PFOA)	1.56	± 0.469	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorononansyra (PFNA)	1.89	± 0.567	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorodekansyra (PFDA)	1.64	± 0.494	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorundekansyra (PFUnDA)	0.516	± 0.155	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorododekansyra (PFDoDA)	0.192	± 0.058	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFTrDA perfluortridekansyra	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFTeDA perfluortetradekansyra	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFHxDA perfluorhexadekansyra	<1.0	----	µg/kg TS	1.0	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFOcDA perfluoroktadekansyra	<5.0	----	µg/kg TS	5.0	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorbutansulfonsyra (PFBS)	0.18	± 0.05	µg/kg TS	0.10	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFPeS perfluoropentansulfonsyra	0.149	± 0.045	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorhexansulfonsyra (PFHxS)	2.42	± 0.72	µg/kg TS	0.10	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroheptansulfonsyra (PFHpS)	0.14	± 0.04	µg/kg TS	0.10	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroktansulfonsyra (PFOS)	129	± 38.8	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFNS perfluoromonansulfonsyra	0.896	± 0.269	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorodekan sulfonsyra (PFDS)	<1.25	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFDoDS perfluordodekansulfonsyra	<1.00	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
4:2 FTS fluortelomersulfonat	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
6:2 FTS fluortelomersulfonat	4.38	± 1.32	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
8:2 FTS fluortelomersulfonat	1.16	± 0.35	µg/kg TS	0.10	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
10:2 Fluorotelomer sulfansyra (10:2 FTS)	4.38	± 1.75	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroktan-sulfonamid (FOSA)	0.851	± 0.255	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
N-metylperfluoroktansulfonamid (MeFOSA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
N-etylperfluoroktansulfonamid (EtFOSA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
N-metylperfluoroktansulfonamidetanol (MeFOSE)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
N-etylperfluoroktansulfonamidetanol (EtFOSE)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
7H-perfluoroheptansyra (HPFHxA)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PF37DMA perfluor-3,7-dimetyloktansyra	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
FOSAA perfluoroktansulfonamidättiksyra	<0.500	----	µg/kg TS	0.500	OJ-34aQ	S-PFCLMS02	PR
N-metylperfluoroktansulfonamidättiksyra (MeFOSAA)	<0.500	----	µg/kg TS	0.500	OJ-34aQ	S-PFCLMS02	PR
N-etylperfluoroktansulfonamidättiksyra (EtFOSAA)	<0.500	----	µg/kg TS	0.500	OJ-34aQ	S-PFCLMS02	PR
Fysikaliska parametrar							
TOC	0.82	± 0.12	% TS	0.10	TOC	S-TOC1-IR	CS
torrsubstans vid 105°C	80.1	± 4.84	%	0.10	TS105	S-DRY-GRCI	PR

Sida : 9 av 18
 Ordnummer : ST2237779
 Kund : Tyréns Sverige AB

Matris: JORD

Provbeteckning

22Ty26

0,4-1,0

Laboratoriets provnummer

ST2237779-008

Provtagningsdatum / tid

2022-11-15

Parameter	Resultat	MU	Enhet	LOR	Analyspaket	Metod	Utf.
Perfluorerade ämnen							
perfluorbutansyra (PFBA)	0.608	± 0.182	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoropentansyra (PFPeA)	4.13	± 1.24	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorhexansyra (PFHxA)	1.98	± 0.59	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroheptansyra (PFHpA)	0.75	± 0.23	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroktansyra (PFOA)	1.49	± 0.448	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorononansyra (PFNA)	1.58	± 0.473	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorodekansyra (PFDA)	0.098	± 0.029	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorundekansyra (PFUnDA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorododekansyra (PFDoDA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFTrDA perfluortridekansyra	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFTeDA perfluortetradekansyra	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFHxDA perfluorhexadekansyra	<1.0	----	µg/kg TS	1.0	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFOcDA perfluoroktadekansyra	<5.0	----	µg/kg TS	5.0	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorbutansulfonsyra (PFBS)	0.39	± 0.12	µg/kg TS	0.10	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFPeS perfluoropentansulfonsyra	0.409	± 0.122	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorhexansulfonsyra (PFHxS)	9.27	± 2.78	µg/kg TS	0.10	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroheptansulfonsyra (PFHpS)	2.36	± 0.71	µg/kg TS	0.10	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroktansulfonsyra (PFOS)	81.5	± 24.4	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFNS perfluoromonansulfonsyra	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorodekan sulfonsyra (PFDS)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFDoDS perfluordodekansulfonsyra	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
4:2 FTS fluortelomersulfonat	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
6:2 FTS fluortelomersulfonat	6.15	± 1.84	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
8:2 FTS fluortelomersulfonat	0.24	± 0.07	µg/kg TS	0.10	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
10:2 Fluortelomer sulfansyra (10:2 FTS)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroktan-sulfonamid (FOSA)	0.072	± 0.022	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
N-metylperfluoroktansulfonamid (MeFOSA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
N-etylperfluoroktansulfonamid (EtFOSA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
N-metylperfluoroktansulfonamidetanol (MeFOSE)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
N-etylperfluoroktansulfonamidetanol (EtFOSE)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
7H-perfluoroheptansyra (HPFHxA)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PF37DMA perfluor-3,7-dimetyloktansyra	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
FOSAA perfluoroktansulfonamidättiksyra	<0.500	----	µg/kg TS	0.500	OJ-34aQ	S-PFCLMS02	PR
N-metylperfluoroktansulfonamidättiksyra (MeFOSAA)	<0.500	----	µg/kg TS	0.500	OJ-34aQ	S-PFCLMS02	PR
N-etylperfluoroktansulfonamidättiksyra (EtFOSAA)	<0.500	----	µg/kg TS	0.500	OJ-34aQ	S-PFCLMS02	PR
Fysikaliska parametrar							
torrsubstans vid 105°C	81.0	± 4.89	%	0.10	TS105	S-DRY-GRCI	PR

Sida : 10 av 18
 Ordnummer : ST2237779
 Kund : Tyréns Sverige AB

Matris: JORD

Provbeteckning

22Ty27

0-0,5

Laboratoriets provnummer

ST2237779-009

Provtagningsdatum / tid

2022-11-15

Parameter	Resultat	MU	Enhet	LOR	Analyspaket	Metod	Utf.
Perfluorerade ämnen							
perfluorbutansyra (PFBA)	0.654	± 0.196	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoropentansyra (PFPeA)	5.77	± 1.73	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorhexansyra (PFHxA)	9.14	± 2.74	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroheptansyra (PFHpA)	4.73	± 1.42	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroktansyra (PFOA)	16.7	± 5.02	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorononansyra (PFNA)	1.12	± 0.336	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorodekansyra (PFDA)	0.347	± 0.104	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorundekansyra (PFUnDA)	0.070	± 0.021	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorododekansyra (PFDoDA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFTrDA perfluortridekansyra	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFTeDA perfluortetradekansyra	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFHxDA perfluorhexadekansyra	<1.0	----	µg/kg TS	1.0	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFOcDA perfluoroktadekansyra	<5.0	----	µg/kg TS	5.0	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorbutansulfonsyra (PFBS)	1.20	± 0.36	µg/kg TS	0.10	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFPeS perfluoropentansulfonsyra	1.39	± 0.418	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorhexansulfonsyra (PFHxS)	22.5	± 6.76	µg/kg TS	0.10	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroheptansulfonsyra (PFHpS)	0.78	± 0.23	µg/kg TS	0.10	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroktansulfonsyra (PFOS)	37.0	± 11.1	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFNS perfluornonansulfonsyra	0.188	± 0.056	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorodekan sulfonsyra (PFDS)	<0.500	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFDoDS perfluordodekansulfonsyra	<1.00	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
4:2 FTS fluortelomersulfonat	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
6:2 FTS fluortelomersulfonat	15.0	± 4.51	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
8:2 FTS fluortelomersulfonat	0.87	± 0.26	µg/kg TS	0.10	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
10:2 Fluortelomer sulfansyra (10:2 FTS)	0.36	± 0.14	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroktan-sulfonamid (FOSA)	4.81	± 1.44	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
N-metylperfluoroktansulfonamid (MeFOSA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
N-etylperfluoroktansulfonamid (EtFOSA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
N-metylperfluoroktansulfonamidetanol (MeFOSE)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
N-etylperfluoroktansulfonamidetanol (EtFOSE)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
7H-perfluoroheptansyra (HPFHxA)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PF37DMAA perfluor-3,7-dimetyloktansyra	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
FOSAA perfluoroktansulfonamidättiksyra	<0.500	----	µg/kg TS	0.500	OJ-34aQ	S-PFCLMS02	PR
N-metylperfluoroktansulfonamidättiksyra (MeFOSAA)	<0.500	----	µg/kg TS	0.500	OJ-34aQ	S-PFCLMS02	PR
N-etylperfluoroktansulfonamidättiksyra (EtFOSAA)	<0.500	----	µg/kg TS	0.500	OJ-34aQ	S-PFCLMS02	PR
Fysikaliska parametrar							
torrsubstans vid 105°C	89.4	± 5.40	%	0.10	TS105	S-DRY-GRCI	PR

Sida : 11 av 18
 Ordnummer : ST2237779
 Kund : Tyréns Sverige AB

Matris: JORD

Provbeteckning

22Ty27

0,5-1,0

Laboratoriets provnummer

ST2237779-010

Provtagningsdatum / tid

2022-11-15

Parameter	Resultat	MU	Enhet	LOR	Analyspaket	Metod	Utf.
Perfluorerade ämnen							
perfluorbutansyra (PFBA)	0.671	± 0.201	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoropentansyra (PFPeA)	4.89	± 1.47	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorhexansyra (PFHxA)	4.83	± 1.45	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroheptansyra (PFHpA)	1.03	± 0.31	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroktansyra (PFOA)	0.152	± 0.046	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorononansyra (PFNA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorodekansyra (PFDA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorundekansyra (PFUnDA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorododekansyra (PFDoDA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFTrDA perfluortridekansyra	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFTeDA perfluortetradekansyra	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFHxDA perfluorhexadekansyra	<1.0	----	µg/kg TS	1.0	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFOcDA perfluoroktadekansyra	<5.0	----	µg/kg TS	5.0	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorbutansulfonsyra (PFBS)	0.92	± 0.28	µg/kg TS	0.10	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFPeS perfluoropentansulfonsyra	0.448	± 0.134	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorhexansulfonsyra (PFHxS)	0.53	± 0.16	µg/kg TS	0.10	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroheptansulfonsyra (PFHpS)	<0.10	----	µg/kg TS	0.10	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroktansulfonsyra (PFOS)	0.455	± 0.136	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFNS perfluornonansulfonsyra	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorodekan sulfonsyra (PFDS)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFDoDS perfluordodekansulfonsyra	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
4:2 FTS fluortelomersulfonat	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
6:2 FTS fluortelomersulfonat	0.227	± 0.068	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
8:2 FTS fluortelomersulfonat	<0.10	----	µg/kg TS	0.10	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
10:2 Fluortelomer sulfansyra (10:2 FTS)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroktan-sulfonamid (FOSA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
N-metylperfluoroktansulfonamid (MeFOSA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
N-etylperfluoroktansulfonamid (EtFOSA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
N-metylperfluoroktansulfonamidetanol (MeFOSE)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
N-etylperfluoroktansulfonamidetanol (EtFOSE)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
7H-perfluoroheptansyra (HPFHxA)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PF37DMA perfluor-3,7-dimetyloktansyra	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
FOSAA perfluoroktansulfonamidättiksyra	<0.500	----	µg/kg TS	0.500	OJ-34aQ	S-PFCLMS02	PR
N-metylperfluoroktansulfonamidättiksyra (MeFOSAA)	<0.500	----	µg/kg TS	0.500	OJ-34aQ	S-PFCLMS02	PR
N-etylperfluoroktansulfonamidättiksyra (EtFOSAA)	<0.500	----	µg/kg TS	0.500	OJ-34aQ	S-PFCLMS02	PR
Fysikaliska parametrar							
torrsubstans vid 105°C	86.6	± 5.23	%	0.10	TS105	S-DRY-GRCI	PR

Sida : 12 av 18
 Ordnummer : ST2237779
 Kund : Tyréns Sverige AB

Matris: JORD

Provbeteckning

22Ty28

0-0,4

Laboratoriets provnummer

ST2237779-011

Provtagningsdatum / tid

2022-11-15

Parameter	Resultat	MU	Enhet	LOR	Analyspaket	Metod	Utf.
Perfluorerade ämnen							
perfluorbutansyra (PFBA)	0.072	± 0.022	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoropentansyra (PFPeA)	0.22	± 0.07	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorhexansyra (PFHxA)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroheptansyra (PFHpA)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroktansyra (PFOA)	0.065	± 0.019	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorononansyra (PFNA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorodekansyra (PFDA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorundekansyra (PFUnDA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorododekansyra (PFDoDA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFTrDA perfluortridekansyra	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFTeDA perfluortetradekansyra	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFHxDA perfluorhexadekansyra	<1.0	----	µg/kg TS	1.0	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFOcDA perfluoroktadekansyra	<5.0	----	µg/kg TS	5.0	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorbutansulfonsyra (PFBS)	<0.10	----	µg/kg TS	0.10	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFPeS perfluoropentansulfonsyra	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorhexansulfonsyra (PFHxS)	0.11	± 0.03	µg/kg TS	0.10	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroheptansulfonsyra (PFHpS)	<0.10	----	µg/kg TS	0.10	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroktansulfonsyra (PFOS)	0.220	± 0.066	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFNS perfluornonansulfonsyra	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorodekan sulfonsyra (PFDS)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFDoDS perfluordodekansulfonsyra	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
4:2 FTS fluortelomersulfonat	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
6:2 FTS fluortelomersulfonat	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
8:2 FTS fluortelomersulfonat	<0.10	----	µg/kg TS	0.10	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
10:2 Fluorotelomer sulfansyra (10:2 FTS)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroktan-sulfonamid (FOSA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
N-metylperfluoroktansulfonamid (MeFOSA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
N-etylperfluoroktansulfonamid (EtFOSA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
N-metylperfluoroktansulfonamidetanol (MeFOSE)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
N-etylperfluoroktansulfonamidetanol (EtFOSE)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
7H-perfluoroheptansyra (HPFHxA)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PF37DMA perfluor-3,7-dimetyloktansyra	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
FOSAA perfluoroktansulfonamidättiksyra	<0.500	----	µg/kg TS	0.500	OJ-34aQ	S-PFCLMS02	PR
N-metylperfluoroktansulfonamidättiksyra (MeFOSAA)	<0.500	----	µg/kg TS	0.500	OJ-34aQ	S-PFCLMS02	PR
N-etylperfluoroktansulfonamidättiksyra (EtFOSAA)	<0.500	----	µg/kg TS	0.500	OJ-34aQ	S-PFCLMS02	PR
Fysikaliska parametrar							
torrsubstans vid 105°C	91.9	± 5.54	%	0.10	TS105	S-DRY-GRCI	PR

Sida : 13 av 18
 Ordnummer : ST2237779
 Kund : Tyréns Sverige AB

Matris: JORD

Provbeteckning

22Ty28

0,4-1,0

Laboratoriets provnummer

ST2237779-012

Provtagningsdatum / tid

2022-11-15

Parameter	Resultat	MU	Enhet	LOR	Analyspaket	Metod	Utf.
Perfluorerade ämnen							
perfluorbutansyra (PFBA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoropentansyra (PFPeA)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorhexansyra (PFHxA)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroheptansyra (PFHpA)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroktansyra (PFOA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorononansyra (PFNA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorodekansyra (PFDA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorundekansyra (PFUnDA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorododekansyra (PFDoDA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFTrDA perfluortridekansyra	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFTeDA perfluortetradekansyra	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFHxDA perfluorhexadekansyra	<1.0	----	µg/kg TS	1.0	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFOcDA perfluoroktadekansyra	<5.0	----	µg/kg TS	5.0	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorbutansulfonsyra (PFBS)	<0.10	----	µg/kg TS	0.10	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFPeS perfluoropentansulfonsyra	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorhexansulfonsyra (PFHxS)	<0.10	----	µg/kg TS	0.10	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroheptansulfonsyra (PFHpS)	<0.10	----	µg/kg TS	0.10	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroktansulfonsyra (PFOS)	0.063	± 0.019	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFNS perfluornonansulfonsyra	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorodekan sulfonsyra (PFDS)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFDoDS perfluordodekansulfonsyra	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
4:2 FTS fluortelomersulfonat	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
6:2 FTS fluortelomersulfonat	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
8:2 FTS fluortelomersulfonat	<0.10	----	µg/kg TS	0.10	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
10:2 Fluortelomer sulfansyra (10:2 FTS)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroktan-sulfonamid (FOSA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
N-metylperfluoroktansulfonamid (MeFOSA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
N-etylperfluoroktansulfonamid (EtFOSA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
N-metylperfluoroktansulfonamidetanol (MeFOSE)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
N-etylperfluoroktansulfonamidetanol (EtFOSE)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
7H-perfluoroheptansyra (HPFHpA)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PF37DMA perfluor-3,7-dimetyloktansyra	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
FOSAA perfluoroktansulfonamidättiksyra	<0.500	----	µg/kg TS	0.500	OJ-34aQ	S-PFCLMS02	PR
N-metylperfluoroktansulfonamidättiksyra (MeFOSAA)	<0.500	----	µg/kg TS	0.500	OJ-34aQ	S-PFCLMS02	PR
N-etylperfluoroktansulfonamidättiksyra (EtFOSAA)	<0.500	----	µg/kg TS	0.500	OJ-34aQ	S-PFCLMS02	PR
Fysikaliska parametrar							
torrsubstans vid 105°C	89.2	± 5.38	%	0.10	TS105	S-DRY-GRCI	PR

Sida : 14 av 18
 Ordnummer : ST2237779
 Kund : Tyréns Sverige AB

Matris: JORD

Provbeteckning

Laboratoriets provnummer

Provtagningsdatum / tid

22Ty29

0-0,5

ST2237779-013

2022-11-15

Parameter	Resultat	MU	Enhet	LOR	Analyspaket	Metod	Utf.
Perfluorerade ämnen							
perfluorbutansyra (PFBA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoropentansyra (PFPeA)	0.32	± 0.10	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorhexansyra (PFHxA)	0.29	± 0.09	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroheptansyra (PFHpA)	0.31	± 0.09	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroktansyra (PFOA)	1.66	± 0.498	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorononansyra (PFNA)	0.244	± 0.073	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorodekansyra (PFDA)	0.311	± 0.093	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorundekansyra (PFUnDA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorododekansyra (PFDoDA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFTrDA perfluortridekansyra	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFTeDA perfluortetradekansyra	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFHxDA perfluorhexadekansyra	<1.0	----	µg/kg TS	1.0	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFOcDA perfluoroktadekansyra	<5.0	----	µg/kg TS	5.0	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorbutansulfonsyra (PFBS)	<0.10	----	µg/kg TS	0.10	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFPeS perfluoropentansulfonsyra	0.082	± 0.025	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorhexansulfonsyra (PFHxS)	1.07	± 0.32	µg/kg TS	0.10	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroheptansulfonsyra (PFHpS)	0.17	± 0.05	µg/kg TS	0.10	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroktansulfonsyra (PFOS)	56.9	± 17.1	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFNS perfluoromonansulfonsyra	0.178	± 0.053	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorodekan sulfonsyra (PFDS)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFDoDS perfluordodekansulfonsyra	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
4:2 FTS fluortelomersulfonat	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
6:2 FTS fluortelomersulfonat	3.88	± 1.16	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
8:2 FTS fluortelomersulfonat	1.99	± 0.60	µg/kg TS	0.10	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
10:2 Fluortelomer sulfansyra (10:2 FTS)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroktan-sulfonamid (FOSA)	22.0	± 6.61	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
N-metylperfluoroktansulfonamid (MeFOSA)	0.134	± 0.040	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
N-etylperfluoroktansulfonamid (EtFOSA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
N-metylperfluoroktansulfonamidetanol (MeFOSE)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
N-etylperfluoroktansulfonamidetanol (EtFOSE)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
7H-perfluoroheptansyra (HPFHxA)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PF37DMA perfluor-3,7-dimetyloktansyra	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
FOSAA perfluoroktansulfonamidättiksyra	<0.500	----	µg/kg TS	0.500	OJ-34aQ	S-PFCLMS02	PR
N-metylperfluoroktansulfonamidättiksyra (MeFOSAA)	<0.500	----	µg/kg TS	0.500	OJ-34aQ	S-PFCLMS02	PR
N-etylperfluoroktansulfonamidättiksyra (EtFOSAA)	<0.500	----	µg/kg TS	0.500	OJ-34aQ	S-PFCLMS02	PR
Fysikaliska parametrar							
torrsubstans vid 105°C	91.0	± 5.49	%	0.10	TS105	S-DRY-GRCI	PR

Sida : 15 av 18
 Ordnummer : ST2237779
 Kund : Tyréns Sverige AB

Matris: JORD

Provbeteckning

22Ty29

0,5-1,0

Laboratoriets provnummer

ST2237779-014

Provtagningsdatum / tid

2022-11-15

Parameter	Resultat	MU	Enhet	LOR	Analyspaket	Metod	Utf.
Perfluorerade ämnen							
perfluorbutansyra (PFBA)	0.172	± 0.052	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoropentansyra (PFPeA)	1.22	± 0.37	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorhexansyra (PFHxA)	0.70	± 0.21	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroheptansyra (PFHpA)	0.86	± 0.26	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroktansyra (PFOA)	9.81	± 2.94	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorononansyra (PFNA)	0.584	± 0.175	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorodekansyra (PFDA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorundekansyra (PFUnDA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorododekansyra (PFDoDA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFTrDA perfluortridekansyra	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFTeDA perfluortetradekansyra	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFHxDA perfluorhexadekansyra	<1.0	----	µg/kg TS	1.0	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFOcDA perfluoroktadekansyra	<5.0	----	µg/kg TS	5.0	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorbutansulfonsyra (PFBS)	<0.10	----	µg/kg TS	0.10	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFPeS perfluoropentansulfonsyra	0.120	± 0.036	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorhexansulfonsyra (PFHxS)	3.06	± 0.92	µg/kg TS	0.10	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroheptansulfonsyra (PFHpS)	1.55	± 0.46	µg/kg TS	0.10	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroktansulfonsyra (PFOS)	14.0	± 4.20	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFNS perfluoromonansulfonsyra	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorodekan sulfonsyra (PFDS)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFDoDS perfluordodekansulfonsyra	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
4:2 FTS fluortelomersulfonat	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
6:2 FTS fluortelomersulfonat	9.22	± 2.76	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
8:2 FTS fluortelomersulfonat	<0.10	----	µg/kg TS	0.10	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
10:2 Fluorotelomer sulfansyra (10:2 FTS)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroktan-sulfonamid (FOSA)	0.267	± 0.080	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
N-metylperfluoroktansulfonamid (MeFOSA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
N-etylperfluoroktansulfonamid (EtFOSA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
N-metylperfluoroktansulfonamidetanol (MeFOSE)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
N-etylperfluoroktansulfonamidetanol (EtFOSE)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
7H-perfluoroheptansyra (HPFHxA)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PF37DMA perfluor-3,7-dimetyloktansyra	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
FOSAA perfluoroktansulfonamidättiksyra	<0.500	----	µg/kg TS	0.500	OJ-34aQ	S-PFCLMS02	PR
N-metylperfluoroktansulfonamidättiksyra (MeFOSAA)	<0.500	----	µg/kg TS	0.500	OJ-34aQ	S-PFCLMS02	PR
N-etylperfluoroktansulfonamidättiksyra (EtFOSAA)	<0.500	----	µg/kg TS	0.500	OJ-34aQ	S-PFCLMS02	PR
Fysikaliska parametrar							
TOC	1.71	± 0.26	% TS	0.10	TOC	S-TOC1-IR	CS
torrsubstans vid 105°C	82.1	± 4.95	%	0.10	TS105	S-DRY-GRCI	PR

Sida : 16 av 18
 Ordnummer : ST2237779
 Kund : Tyréns Sverige AB

Matris: JORD

Provbeteckning

22Ty30

0,3-0,7

Laboratoriets provnummer

ST2237779-015

Provtagningsdatum / tid

2022-11-15

Parameter	Resultat	MU	Enhet	LOR	Analyspaket	Metod	Utf.
Perfluorerade ämnen							
perfluorbutansyra (PFBA)	0.114	± 0.034	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoropentansyra (PFPeA)	0.79	± 0.24	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorhexansyra (PFHxA)	0.48	± 0.14	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroheptansyra (PFHpA)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroktansyra (PFOA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorononansyra (PFNA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorodekansyra (PFDA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorundekansyra (PFUnDA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorododekansyra (PFDoDA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFTrDA perfluortridekansyra	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFTeDA perfluortetradekansyra	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFHxDA perfluorhexadecansyra	<1.0	----	µg/kg TS	1.0	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFOcDA perfluoroktadecansyra	<5.0	----	µg/kg TS	5.0	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorbutansulfonsyra (PFBS)	<0.10	----	µg/kg TS	0.10	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFPeS perfluoropentansulfonsyra	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorhexansulfonsyra (PFHxS)	0.12	± 0.04	µg/kg TS	0.10	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroheptansulfonsyra (PFHpS)	<0.10	----	µg/kg TS	0.10	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroktansulfonsyra (PFOS)	0.193	± 0.058	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFNS perfluornonansulfonsyra	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorodekan sulfonsyra (PFDS)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFDoDS perfluordodekansulfonsyra	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
4:2 FTS fluortelomersulfonat	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
6:2 FTS fluortelomersulfonat	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
8:2 FTS fluortelomersulfonat	<0.10	----	µg/kg TS	0.10	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
10:2 Fluorotelomer sulfansyra (10:2 FTS)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroktan-sulfonamid (FOSA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
N-metylperfluoroktansulfonamid (MeFOSA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
N-etylperfluoroktansulfonamid (EtFOSA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
N-metylperfluoroktansulfonamidetanol (MeFOSE)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
N-etylperfluoroktansulfonamidetanol (EtFOSE)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
7H-perfluoroheptansyra (HPFHxA)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PF37DMAA perfluor-3,7-dimetyloktansyra	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
FOSAA perfluoroktansulfonamidättiksyra	<0.500	----	µg/kg TS	0.500	OJ-34aQ	S-PFCLMS02	PR
N-metylperfluoroktansulfonamidättiksyra (MeFOSAA)	<0.500	----	µg/kg TS	0.500	OJ-34aQ	S-PFCLMS02	PR
N-etylperfluoroktansulfonamidättiksyra (EtFOSAA)	<0.500	----	µg/kg TS	0.500	OJ-34aQ	S-PFCLMS02	PR
Fysikaliska parametrar							
torrsubstans vid 105°C	89.2	± 5.38	%	0.10	TS105	S-DRY-GRCI	PR

Sida : 17 av 18
 Ordernummer : ST2237779
 Kund : Tyréns Sverige AB

Matris: JORD

Provbeteckning

Laboratoriets provnummer

Provtagningsdatum / tid

22Ty30

0,7-1,0

ST2237779-016

2022-11-15

Parameter	Resultat	MU	Enhet	LOR	Analyspaket	Metod	Utf.
Perfluorerade ämnen							
perfluorbutansyra (PFBA)	0.074	± 0.022	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoropentansyra (PFPeA)	0.51	± 0.15	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorhexansyra (PFHxA)	0.31	± 0.09	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroheptansyra (PFHpA)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroktansyra (PFOA)	0.081	± 0.024	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorononansyra (PFNA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorodekansyra (PFDA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorundekansyra (PFUnDA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorododekansyra (PFDoDA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFTrDA perfluortridekansyra	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFTeDA perfluortetradekansyra	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFHxDA perfluorhexadekansyra	<1.0	----	µg/kg TS	1.0	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFOcDA perfluoroktadekansyra	<5.0	----	µg/kg TS	5.0	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorbutansulfonsyra (PFBS)	<0.10	----	µg/kg TS	0.10	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFPeS perfluoropentansulfonsyra	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorhexansulfonsyra (PFHxS)	0.12	± 0.04	µg/kg TS	0.10	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroheptansulfonsyra (PFHpS)	<0.10	----	µg/kg TS	0.10	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroktansulfonsyra (PFOS)	1.48	± 0.445	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFNS perfluornonansulfonsyra	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorodekan sulfonsyra (PFDS)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFDoDS perfluordodekansulfonsyra	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
4:2 FTS fluortelomersulfonat	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
6:2 FTS fluortelomersulfonat	0.090	± 0.027	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
8:2 FTS fluortelomersulfonat	<0.10	----	µg/kg TS	0.10	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
10:2 Fluorotelomer sulfansyra (10:2 FTS)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroktan-sulfonamid (FOSA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
N-metylperfluoroktansulfonamid (MeFOSA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
N-etylperfluoroktansulfonamid (EtFOSA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
N-metylperfluoroktansulfonamidetanol (MeFOSE)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
N-etylperfluoroktansulfonamidetanol (EtFOSE)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
7H-perfluoroheptansyra (HPFHxA)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PF37DMA perfluor-3,7-dimetyloktansyra	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
FOSAA perfluoroktansulfonamidättiksyra	<0.500	----	µg/kg TS	0.500	OJ-34aQ	S-PFCLMS02	PR
N-metylperfluoroktansulfonamidättiksyra (MeFOSAA)	<0.500	----	µg/kg TS	0.500	OJ-34aQ	S-PFCLMS02	PR
N-etylperfluoroktansulfonamidättiksyra (EtFOSAA)	<0.500	----	µg/kg TS	0.500	OJ-34aQ	S-PFCLMS02	PR
Fysikaliska parametrar							
torrsubstans vid 105°C	88.4	± 5.33	%	0.10	TS105	S-DRY-GRCI	PR

Sida : 18 av 18
 Ordernummer : ST2237779
 Kund : Tyréns Sverige AB

Metodsammanfattningar

Analysmetoder	Metod
S-TOC1-IR	Bestämning av TOC enligt direkt metod; CSN ISO 10694, CSN EN 13137:2002, CSN EN 15936.
S-DR-PFCLMS02	Bestämning av perfluorerade och bromerade ämnen enligt metod baserad på DIN 38414-14. Mätningen utförs med LC-MS/MS.
S-DRY-GRCI	Bestämning av torrsbstans (TS) enligt metod baserad på CSN ISO 11465, CSN EN 12880 och CSN EN 14346:2007.
S-PFCLMS02	Bestämning av perfluorerade ämnen enligt metod baserad på DIN 38414-14. PFOS, PFHxS och PFOSA; summan grenade och linjära rapporteras. Mätning utförs med LC-MS/MS. Provet homogeniseras innan upparbetning.

Beredningsmetoder	Metod
S-PPHOM.07*	Torkning, siktning och malning av prov till partikelstorlek < 0.07 mm.
S-PPHOM0.3*	Torkning, siktning och malning av prov till partikelstorlek <0,3 mm.
S-PPHOM4*	Siktning och krossning av prov till partikelstorlek < 4 mm.

Nyckel: **LOR** = Den rapporteringsgräns (LOR) som anges är standard för respektive parameter i metoden. Rapporteringsgränsen kan påverkas vid t.ex. spädning p.g.a. matrisstörningar, begränsad provmängd eller låg torrsbstanshalt.

MU = Mätosäkerhet

* = Asterisk efter resultatet visar på ej ackrediterat test, gäller både egna lab och underleverantör

Mätosäkerhet:

Mätosäkerheten anges som en utvidgad osäkerhet (enligt definitionen i "Evaluation of measurement data- Guide to the expression of uncertainty in measurement", JCGM 100:2008 Corrected version 2010) beräknad med täckningsfaktor lika med 2 vilket ger en konfidensnivå på ungefär 95%.

Mätosäkerhet anges endast för detekterade ämnen med halter över rapporteringsgränsen.

Mätosäkerhet från underleverantör anges oftast som en utvidgad osäkerhet beräknad med täckningsfaktor 2. För ytterligare information kontakta laboratoriet.

Utförande laboratorium (teknisk enhet inom ALS Scandinavia eller anlitat laboratorium (underleverantör)).

	Utf.
CS	Analys utförd av ALS Czech Republic s.r.o Česká Lípa, Bendlova 1687/7 Česká Lípa Tjeckien 470 01 Ackrediterad av: CAI Ackrediteringsnummer: 1163
PR	Analys utförd av ALS Czech Republic s.r.o Prag, Na Harfe 336/9 Prag Tjeckien 190 00 Ackrediterad av: CAI Ackrediteringsnummer: 1163

Analyscertifikat

Ordernummer	: ST2241111	Sida	: 1 av 6
Kund	: Tyréns Sverige AB	Projekt	: 329412 Falköping
Kontaktperson	: Cecilia Mellander	Beställningsnummer	: 17310 Cecilia Mellander
Adress	: Lilla Badhusgatan 2 411 21 Göteborg Sverige	Provtagare	: Cecilia Mellander
E-post	: cecilia.mellander@tyrens.se	Provtagningspunkt	: ---
Telefon	: ---	Ankomstdatum, prover	: 2022-12-09 08:00
C-O-C-nummer	: ---	Analys påbörjad	: 2022-12-13
(eller		Utfärdad	: 2022-12-21 12:24
Orderblankett-num		Antal ankomna prover	: 4
mer)			
Offertnummer	: ST2022SE-TYR-AB0017 (OF221590)	Antal analyserade prover	: 4

Generell kommentar

Denna rapport får endast återges i sin helhet, om inte utfärdande laboratorium i förväg skriftligen godkänt annat. Resultatet gäller endast materialet såsom det har mottagits, identifierats och testats. Laboratoriet tar inget ansvar för information i denna rapport som har lämnats av kunden, eller resultat som kan ha påverkats av sådan information. Beträffande laboratoriets ansvar i samband med uppdrag, se vår webbplats www.alsglobal.se

---

Signatur	Position
Niels-Kristian Terkildsen	Laboratoriechef

Laboratorium	: ALS Scandinavia AB	hemsida	: www.alsglobal.se
Adress	: Rinkebyvägen 19C 182 36 Danderyd Sverige	E-post	: info.ta@alsglobal.com
		Telefon	: +46 8 5277 5200

Sida : 2 av 6
 Ordnummer : ST2241111
 Kund : Tyréns Sverige AB

Analysresultat

Matris: JORD

Provbeteckning

Laboratoriets provnummer

Provtagningsdatum / tid

22Ty03
0,05-0,5

ST2241111-001

2022-12-08

Parameter	Resultat	MU	Enhet	LOR	Analyspaket	Metod	Utf.
Perfluorerade ämnen							
perfluorbutansyra (PFBA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoropentansyra (PFPeA)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorhexansyra (PFHxA)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroheptansyra (PFHpA)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroktansyra (PFOA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorononansyra (PFNA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorodekansyra (PFDA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorundekansyra (PFUnDA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorododekansyra (PFDoDA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFTTrDA perfluorotridekansyra	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFTTeDA perfluortetradekansyra	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFHxDA perfluorhexadekansyra	<1.0	----	µg/kg TS	1.0	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFOcDA perfluoroktadekansyra	<5.0	----	µg/kg TS	5.0	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorbutansulfonsyra (PFBS)	<0.10	----	µg/kg TS	0.10	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFPeS perfluoropentansulfonsyra	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorhexansulfonsyra (PFHxS)	<0.10	----	µg/kg TS	0.10	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroheptansulfonsyra (PFHpS)	<0.10	----	µg/kg TS	0.10	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroktansulfonsyra (PFOS)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFNS perfluorononansulfonsyra	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorodekan sulfonsyra (PFDS)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFDoDS perfluordodekansulfonsyra	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
4:2 FTS fluortelomersulfonat	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
6:2 FTS fluortelomersulfonat	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
8:2 FTS fluortelomersulfonat	<0.10	----	µg/kg TS	0.10	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
10:2 Fluortelomer sulfonsyra (10:2 FTS)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroktan-sulfonamid (FOSA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
N-metylperfluoroktansulfonamid (MeFOSA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
N-etylperfluoroktansulfonamid (EtFOSA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
N-metylperfluoroktansulfonamidetanol (MeFOSE)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
N-etylperfluoroktansulfonamidetanol (EtFOSE)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
7H-perfluorheptansyra (HPFHpA)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PF37DMA perfluor-3,7-dimetyloktansyra	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
FOSAA perfluoroktansulfonamidättiksyra	<0.500	----	µg/kg TS	0.500	OJ-34aQ	S-PFCLMS02	PR
N-metylperfluoroktansulfonamidättiksyra (MeFOSAA)	<0.500	----	µg/kg TS	0.500	OJ-34aQ	S-PFCLMS02	PR
N-etylperfluoroktansulfonamidättiksyra (EtFOSAA)	<0.500	----	µg/kg TS	0.500	OJ-34aQ	S-PFCLMS02	PR
Fysikaliska parametrar							
torrsubstans vid 105°C	81.8	± 4.94	%	0.10	TS105	S-DRY-GRCI	PR

Sida : 3 av 6
 Ordernummer : ST2241111
 Kund : Tyréns Sverige AB

Matris: JORD

Provbeteckning

22Ty05

0,05-0,5

Laboratoriets provnummer

ST2241111-002

Provtagningsdatum / tid

2022-12-08

Parameter	Resultat	MU	Enhet	LOR	Analyspaket	Metod	Utf.
Perfluorerade ämnen							
perfluorbutansyra (PFBA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoropentansyra (PFPeA)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorhexansyra (PFHxA)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroheptansyra (PFHpA)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroktansyra (PFOA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorononansyra (PFNA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorodekansyra (PFDA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorundekansyra (PFUnDA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorododekansyra (PFDoDA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFTrDA perfluortridekansyra	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFTeDA perfluortetradekansyra	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFHxDA perfluorhexadecansyra	<1.0	----	µg/kg TS	1.0	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFOcDA perfluoroktadecansyra	<5.0	----	µg/kg TS	5.0	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorbutansulfonsyra (PFBS)	<0.10	----	µg/kg TS	0.10	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFPeS perfluoropentansulfonsyra	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorhexansulfonsyra (PFHxS)	<0.10	----	µg/kg TS	0.10	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroheptansulfonsyra (PFHpS)	<0.10	----	µg/kg TS	0.10	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroktansulfonsyra (PFOS)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFNS perfluornonansulfonsyra	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorodekan sulfonsyra (PFDS)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFDoDS perfluordodekansulfonsyra	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
4:2 FTS fluortelomersulfonat	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
6:2 FTS fluortelomersulfonat	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
8:2 FTS fluortelomersulfonat	<0.10	----	µg/kg TS	0.10	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
10:2 Fluorotelomer sulfansyra (10:2 FTS)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroktan-sulfonamid (FOSA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
N-metylperfluoroktansulfonamid (MeFOSA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
N-etylperfluoroktansulfonamid (EtFOSA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
N-metylperfluoroktansulfonamidetanol (MeFOSE)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
N-etylperfluoroktansulfonamidetanol (EtFOSE)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
7H-perfluoroheptansyra (HPFHpA)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PF37DMA perfluor-3,7-dimetyloktansyra	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
FOSAA perfluoroktansulfonamidättiksyra	<0.500	----	µg/kg TS	0.500	OJ-34aQ	S-PFCLMS02	PR
N-metylperfluoroktansulfonamidättiksyra (MeFOSAA)	<0.500	----	µg/kg TS	0.500	OJ-34aQ	S-PFCLMS02	PR
N-etylperfluoroktansulfonamidättiksyra (EtFOSAA)	<0.500	----	µg/kg TS	0.500	OJ-34aQ	S-PFCLMS02	PR
Fysikaliska parametrar							
torrsubstans vid 105°C	96.8	± 5.84	%	0.10	TS105	S-DRY-GRCI	PR

Sida : 4 av 6
 Ordernummer : ST2241111
 Kund : Tyréns Sverige AB

Matris: JORD

Provbeteckning

22Ty17

0-0,4

Laboratoriets provnummer

ST2241111-003

Provtagningsdatum / tid

2022-12-08

Parameter	Resultat	MU	Enhet	LOR	Analyspaket	Metod	Utf.
Perfluorerade ämnen							
perfluorbutansyra (PFBA)	0.072	± 0.022	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoropentansyra (PFPeA)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorhexansyra (PFHxA)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroheptansyra (PFHpA)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroktansyra (PFOA)	0.127	± 0.038	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorononansyra (PFNA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorodekansyra (PFDA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorundekansyra (PFUnDA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorododekansyra (PFDoDA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFTrDA perfluortridekansyra	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFTeDA perfluortetradekansyra	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFHxDA perfluorhexadekansyra	<1.0	----	µg/kg TS	1.0	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFOcDA perfluoroktadekansyra	<5.0	----	µg/kg TS	5.0	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorbutansulfonsyra (PFBS)	<0.10	----	µg/kg TS	0.10	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFPeS perfluoropentansulfonsyra	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorhexansulfonsyra (PFHxS)	<0.10	----	µg/kg TS	0.10	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroheptansulfonsyra (PFHpS)	<0.10	----	µg/kg TS	0.10	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroktansulfonsyra (PFOS)	0.664	± 0.199	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFNS perfluornonansulfonsyra	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorodekan sulfonsyra (PFDS)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFDoDS perfluordodekansulfonsyra	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
4:2 FTS fluortelomersulfonat	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
6:2 FTS fluortelomersulfonat	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
8:2 FTS fluortelomersulfonat	<0.10	----	µg/kg TS	0.10	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
10:2 Fluorotelomer sulfansyra (10:2 FTS)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroktan-sulfonamid (FOSA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
N-metylperfluoroktansulfonamid (MeFOSA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
N-etylperfluoroktansulfonamid (EtFOSA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
N-metylperfluoroktansulfonamidetanol (MeFOSE)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
N-etylperfluoroktansulfonamidetanol (EtFOSE)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
7H-perfluoroheptansyra (HPFHpA)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PF37DMA perfluor-3,7-dimetyloktansyra	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
FOSAA perfluoroktansulfonamidättiksyra	<0.500	----	µg/kg TS	0.500	OJ-34aQ	S-PFCLMS02	PR
N-metylperfluoroktansulfonamidättiksyra (MeFOSAA)	<0.500	----	µg/kg TS	0.500	OJ-34aQ	S-PFCLMS02	PR
N-etylperfluoroktansulfonamidättiksyra (EtFOSAA)	<0.500	----	µg/kg TS	0.500	OJ-34aQ	S-PFCLMS02	PR
Fysikaliska parametrar							
torrsubstans vid 105°C	71.1	± 4.30	%	0.10	TS105	S-DRY-GRCI	PR

Sida : 5 av 6
 Ordernummer : ST2241111
 Kund : Tyréns Sverige AB

Matris: JORD

Provbeteckning

Laboratoriets provnummer

Provtagningsdatum / tid

22Ty18

0-0,4

ST2241111-004

2022-12-08

Parameter	Resultat	MU	Enhet	LOR	Analyspaket	Metod	Utf.
Perfluorerade ämnen							
perfluorbutansyra (PFBA)	0.123	± 0.037	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoropentansyra (PFPeA)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorhexansyra (PFHxA)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroheptansyra (PFHpA)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroktansyra (PFOA)	0.227	± 0.068	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorononansyra (PFNA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorodekansyra (PFDA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorundekansyra (PFUnDA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorododekansyra (PFDoDA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFTrDA perfluortridekansyra	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFTeDA perfluortetradekansyra	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFHxDA perfluorhexadekansyra	<1.0	----	µg/kg TS	1.0	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFOcDA perfluoroktadekansyra	<5.0	----	µg/kg TS	5.0	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorbutansulfonsyra (PFBS)	<0.10	----	µg/kg TS	0.10	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFPeS perfluoropentansulfonsyra	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorhexansulfonsyra (PFHxS)	<0.10	----	µg/kg TS	0.10	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroheptansulfonsyra (PFHpS)	<0.10	----	µg/kg TS	0.10	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroktansulfonsyra (PFOS)	0.555	± 0.166	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFNS perfluornonansulfonsyra	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluorodekan sulfonsyra (PFDS)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PFDoDS perfluordodekansulfonsyra	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
4:2 FTS fluortelomersulfonat	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
6:2 FTS fluortelomersulfonat	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
8:2 FTS fluortelomersulfonat	<0.10	----	µg/kg TS	0.10	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
10:2 Fluorotelomer sulfansyra (10:2 FTS)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
perfluoroktan-sulfonamid (FOSA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
N-metylperfluoroktansulfonamid (MeFOSA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
N-etylperfluoroktansulfonamid (EtFOSA)	<0.050	----	µg/kg TS	0.050	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
N-metylperfluoroktansulfonamidetanol (MeFOSE)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
N-etylperfluoroktansulfonamidetanol (EtFOSE)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
7H-perfluoroheptansyra (HPFHxA)	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
PF37DMAA perfluor-3,7-dimetyloktansyra	<0.20	----	µg/kg TS	0.20	OJ-34aQ	S-DR-PFCLMS02	PR
FOSAA perfluoroktansulfonamidättiksyra	<0.500	----	µg/kg TS	0.500	OJ-34aQ	S-PFCLMS02	PR
N-metylperfluoroktansulfonamidättiksyra (MeFOSAA)	<0.500	----	µg/kg TS	0.500	OJ-34aQ	S-PFCLMS02	PR
N-etylperfluoroktansulfonamidättiksyra (EtFOSAA)	<0.500	----	µg/kg TS	0.500	OJ-34aQ	S-PFCLMS02	PR
Fysikaliska parametrar							
torrsubstans vid 105°C	76.7	± 4.63	%	0.10	TS105	S-DRY-GRCI	PR

Sida : 6 av 6
Ordernummer : ST2241111
Kund : Tyréns Sverige AB

Metodsammanfattningar

Analysmetoder	Metod
S-DR-PFCLMS02	Bestämning av perfluorerade och bromerade ämnen enligt metod baserad på DIN 38414-14. Mätningen utförs med LC-MS/MS.
S-DRY-GRCI	Bestämning av torrsubstans (TS) enligt metod baserad på CSN ISO 11465, CSN EN 12880 och CSN EN 14346:2007.
S-PFCLMS02	Bestämning av perfluorerade ämnen enligt metod baserad på DIN 38414-14. PFOS, PFHxS och PFOSA; summan grenade och linjära rapporteras. Mätning utförs med LC-MS/MS. Provet homogeniseras innan upparbetning.

Nyckel: **LOR** = Den rapporteringsgräns (LOR) som anges är standard för respektive parameter i metoden. Rapporteringsgränsen kan påverkas vid t.ex. spädning p.g.a. matrisstörningar, begränsad provmängd eller låg torrsubstanshalt.

MU = Mätosäkerhet

* = Asterisk efter resultatet visar på ej ackrediterat test, gäller både egna lab och underleverantör

Mätosäkerhet:

Mätosäkerheten anges som en utvidgad osäkerhet (enligt definitionen i "Evaluation of measurement data- Guide to the expression of uncertainty in measurement", JCGM 100:2008 Corrected version 2010) beräknad med täckningsfaktor lika med 2 vilket ger en konfidensnivå på ungefär 95%.

Mätosäkerhet anges endast för detekterade ämnen med halter över rapporteringsgränsen.

Mätosäkerhet från underleverantör anges oftast som en utvidgad osäkerhet beräknad med täckningsfaktor 2. För ytterligare information kontakta laboratoriet.

Utförande laboratorium (teknisk enhet inom ALS Scandinavia eller anlitat laboratorium (underleverantör)).

	Utf.
PR	Analys utförd av ALS Czech Republic s.r.o Prag, Na Harfe 336/9 Prag Tjeckien 190 00 Ackrediterad av: CAI Ackrediteringsnummer: 1163

Analyscertifikat

Ordernummer	: ST2238808	Sida	: 1 av 10
Kund	: Tyréns Sverige AB	Projekt	: 329412 Falköping
Kontaktperson	: Cecilia Mellander	Beställningsnummer	: 17310 Cecilia Mellander
Adress	: Lilla Badhusgatan 2 411 21 Göteborg Sverige	Provtagare	: Cecilia Mellander
E-post	: cecilia.mellander@tyrens.se	Provtagningspunkt	: ----
Telefon	: ----	Ankomstdatum, prover	: 2022-11-24 08:00
C-O-C-nummer	: ----	Analys påbörjad	: 2022-12-02
(eller Orderblankett-num mer)		Utfärdad	: 2022-12-14 13:56
Offertnummer	: HL2020SE-TYR-AB0002 (OF190079)	Antal ankomna prover	: 8
		Antal analyserade prover	: 8

Generell kommentar

Denna rapport får endast återges i sin helhet, om inte utfärdande laboratorium i förväg skriftligen godkänt annat. Resultatet gäller endast materialet såsom det har mottagits, identifierats och testats. Laboratoriet tar inget ansvar för information i denna rapport som har lämnats av kunden, eller resultat som kan ha påverkats av sådan information. Beträffande laboratoriets ansvar i samband med uppdrag, se vår webbplats www.alsglobal.se

Orderkommentar

-

Signatur

Position

Niels-Kristian Terkildsen

Laboratoriechef

Laboratorium	: ALS Scandinavia AB	hemsida	: www.alsglobal.se
Adress	: Rinkebyvägen 19C 182 36 Danderyd Sverige	E-post	: info.ta@alsglobal.com
		Telefon	: +46 8 5277 5200

Sida : 2 av 10
 Ordnummer : ST2238808
 Kund : Tyréns Sverige AB

Analysresultat

Matris: GRUNDTVATTEN

Provbeteckning
 Laboratoriets provnummer
 Provtagningsdatum / tid

22Ty23 gv
 ST2238808-001
 2022-11-23

Parameter	Resultat	MU	Enhet	LOR	Analyspaket	Metod	Utf.
Perfluorerade ämnen							
perfluorbutansyra (PFBA)	0.034	± 0.013	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluoropentansyra (PFPeA)	0.117	± 0.047	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluorhexansyra (PFHxA)	0.156	± 0.047	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluoroheptansyra (PFHpA)	0.052	± 0.016	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluoroktansyra (PFOA)	0.0906	± 0.0272	µg/L	0.0100	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluorononansyra (PFNA)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluorodekansyra (PFDA)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluorbutansulfonsyra (PFBS)	0.164	± 0.049	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluorhexansulfonsyra (PFHxS)	0.698	± 0.209	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluoroktansulfonsyra (PFOS)	0.610	± 0.183	µg/L	0.0100	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
6:2 FTS fluortelomersulfonat	0.074	± 0.030	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
summa PFAS 11	2.00	± 0.599	µg/L	0.055	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
summa PFAS 4	1.40	± 0.559	µg/L	0.015	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluorundekansyra (PFUnDA)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluorododekansyra (PFDoDA)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
PFTrDA perfluortridekansyra	<0.025	----	µg/L	0.025	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
PFPeS perfluorpentansulfonsyra	0.120	± 0.036	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluoroheptansulfonsyra (PFHpS)	0.013	± 0.004	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
PFNS perfluoronansulfonsyra	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluorodekan sulfonsyra (PFDS)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluorundekansulfonsyra (PFUnDS)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
PFDoDS perfluorododekansulfonsyra	<0.025	----	µg/L	0.025	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
PFTTrDS perfluortridekansulfonsyra	<0.020	----	µg/L	0.020	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
summa PFAS 20	2.05	± 0.822	µg/L	0.100	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
summa PFAS 21	2.13	± 0.851	µg/L	0.100	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
4:2 FTS fluortelomersulfonat	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
8:2 FTS fluortelomersulfonat	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluoroktan-sulfonamid (FOSA)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
N-metylperfluoroktansulfonamid (MeFOSA)	<0.050	----	µg/L	0.050	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
N-etylperfluoroktansulfonamid (EtFOSA)	<0.050	----	µg/L	0.050	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
N-metylperfluoroktansulfonamidetanol (MeFOSE)	<0.025	----	µg/L	0.025	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
N-etylperfluoroktansulfonamidetanol (EtFOSE)	<0.025	----	µg/L	0.025	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
FOSAA perfluoroktansulfonamidättiksyra	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
N-metylperfluoroktansulfonamidättiksyra (MeFOSAA)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
N-etylperfluoroktansulfonamidättiksyra (EtFOSAA)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
7H-perfluorheptansyra (HPFHpA)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
PF37DMOA perfluor-3,7-dimetyloktansyra	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
PFTeDA perfluortetradekansyra	<0.025	----	µg/L	0.025	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR

Sida : 3 av 10
 Ordnummer : ST2238808
 Kund : Tyréns Sverige AB

Matris: GRUNDTVATTEN

Provbeteckning

Laboratoriets provnummer

Provtagningsdatum / tid

22Ty24 gv

ST2238808-002

2022-11-23

Parameter	Resultat	MU	Enhet	LOR	Analyspaket	Metod	Utf.
Perfluorerade ämnen							
perfluorbutansyra (PFBA)	0.464	± 0.186	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluoropentansyra (PFPeA)	3.15	± 1.26	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluorhexansyra (PFHxA)	1.87	± 0.560	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluoroheptansyra (PFHpA)	0.697	± 0.209	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluoroktansyra (PFOA)	1.01	± 0.304	µg/L	0.0100	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluorononansyra (PFNA)	0.138	± 0.042	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluorodekansyra (PFDA)	0.053	± 0.021	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluorbutansulfonsyra (PFBS)	0.277	± 0.083	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluorhexansulfonsyra (PFHxS)	2.98	± 0.894	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluoroktansulfonsyra (PFOS)	6.60	± 1.98	µg/L	0.0100	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
6:2 FTS fluortelomersulfonat	8.55	± 3.42	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
summa PFAS 11	25.8	± 7.74	µg/L	0.055	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
summa PFAS 4	10.7	± 4.29	µg/L	0.015	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluorundekansyra (PFUnDA)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluorododekansyra (PFDoDA)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
PFTrDA perfluortridekansyra	<0.025	----	µg/L	0.025	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
PFPeS perfluoropentansulfonsyra	0.314	± 0.094	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluoroheptansulfonsyra (PFHpS)	0.067	± 0.020	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
PFNS perfluoronansulfonsyra	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluorodekan sulfonsyra (PFDS)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluorundekansulfonsyra (PFUnDS)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
PFDoDS perfluorododekansulfonsyra	<0.025	----	µg/L	0.025	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
PFTrDS perfluortridekansulfonsyra	<0.020	----	µg/L	0.020	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
summa PFAS 20	17.6	± 7.05	µg/L	0.100	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
summa PFAS 21	26.2	± 10.5	µg/L	0.100	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
4:2 FTS fluortelomersulfonat	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
8:2 FTS fluortelomersulfonat	0.071	± 0.028	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluoroktan-sulfonamid (FOSA)	0.046	± 0.014	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
N-metylperfluoroktansulfonamid (MeFOSA)	<0.050	----	µg/L	0.050	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
N-etylperfluoroktansulfonamid (EtFOSA)	<0.050	----	µg/L	0.050	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
N-metylperfluoroktansulfonamidetanol (MeFOSE)	<0.025	----	µg/L	0.025	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
N-etylperfluoroktansulfonamidetanol (EtFOSE)	<0.025	----	µg/L	0.025	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
FOSAA perfluoroktansulfonamidättiksyra	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
N-metylperfluoroktansulfonamidättiksyra (MeFOSAA)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
N-etylperfluoroktansulfonamidättiksyra (EtFOSAA)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
7H-perfluoroheptansyra (HPFHpA)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
PF37DMA perfluor-3,7-dimetyloktansyra	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
PFTeDA perfluortetradekansyra	<0.025	----	µg/L	0.025	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR

Sida : 4 av 10
 Ordnummer : ST2238808
 Kund : Tyréns Sverige AB

Matris: GRUNDTVATTEN

Provbeteckning

Laboratoriets provnummer

Provtagningsdatum / tid

22Ty25 gv

ST2238808-003

2022-11-23

Parameter	Resultat	MU	Enhet	LOR	Analyspaket	Metod	Utf.
Perfluorerade ämnen							
perfluorbutansyra (PFBA)	0.112	± 0.045	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluoropentansyra (PFPeA)	0.538	± 0.215	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluorhexansyra (PFHxA)	0.318	± 0.095	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluoroheptansyra (PFHpA)	0.145	± 0.043	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluoroktansyra (PFOA)	0.117	± 0.0350	µg/L	0.0100	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluorononansyra (PFNA)	0.016	± 0.005	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluorodekansyra (PFDA)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluorbutansulfonsyra (PFBS)	0.070	± 0.021	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluorhexansulfonsyra (PFHxS)	0.487	± 0.146	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluoroktansulfonsyra (PFOS)	1.25	± 0.374	µg/L	0.0100	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
6:2 FTS fluortelomersulfonat	0.319	± 0.128	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
summa PFAS 11	3.37	± 1.01	µg/L	0.055	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
summa PFAS 4	1.87	± 0.748	µg/L	0.015	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluorundekansyra (PFUnDA)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluorododekansyra (PFDoDA)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
PFTTrDA perfluortridekansyra	<0.025	----	µg/L	0.025	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
PFPeS perfluoropentansulfonsyra	0.066	± 0.020	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluoroheptansulfonsyra (PFHpS)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
PFNS perfluoronansulfonsyra	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluorodekan sulfonsyra (PFDS)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluorundekansulfonsyra (PFUnDS)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
PFDoDS perfluordodekansulfonsyra	<0.025	----	µg/L	0.025	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
PFTTrDS perfluortridekansulfonsyra	<0.020	----	µg/L	0.020	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
summa PFAS 20	3.12	± 1.25	µg/L	0.100	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
summa PFAS 21	3.44	± 1.38	µg/L	0.100	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
4:2 FTS fluortelomersulfonat	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
8:2 FTS fluortelomersulfonat	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluoroktan-sulfonamid (FOSA)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
N-metylperfluoroktansulfonamid (MeFOSA)	<0.050	----	µg/L	0.050	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
N-etylperfluoroktansulfonamid (EtFOSA)	<0.050	----	µg/L	0.050	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
N-metylperfluoroktansulfonamidetanol (MeFOSE)	<0.025	----	µg/L	0.025	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
N-etylperfluoroktansulfonamidetanol (EtFOSE)	<0.025	----	µg/L	0.025	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
FOSAA perfluoroktansulfonamidättiksyra	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
N-metylperfluoroktansulfonamidättiksyra (MeFOSAA)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
N-etylperfluoroktansulfonamidättiksyra (EtFOSAA)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
7H-perfluoroheptansyra (HPFHpA)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
PF37DMOA perfluor-3,7-dimetyloktansyra	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
PFTeDA perfluortetradekansyra	<0.025	----	µg/L	0.025	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR

Sida : 5 av 10
 Ordnummer : ST2238808
 Kund : Tyréns Sverige AB

Parameter	Resultat	22Ty26 gv						Metod	Utf.
		Laboratoriets provnummer							
		ST2238808-004							
Matris: GRUNDVATTEN		Provbeteckning							
		Laboratoriets provnummer							
		Provtagningsdatum / tid							
		MU	Enhet	LOR	Analyspaket				
Perfluorerade ämnen									
perfluorbutansyra (PFBA)	0.338	± 0.135	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR		
perfluoropentansyra (PFPeA)	1.86	± 0.746	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR		
perfluorhexansyra (PFHxA)	1.43	± 0.428	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR		
perfluoroheptansyra (PFHpA)	0.444	± 0.133	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR		
perfluoroktansyra (PFOA)	0.723	± 0.217	µg/L	0.0100	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR		
perfluorononansyra (PFNA)	0.066	± 0.020	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR		
perfluorodekansyra (PFDA)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR		
perfluorbutansulfonsyra (PFBS)	0.710	± 0.213	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR		
perfluorhexansulfonsyra (PFHxS)	3.69	± 1.11	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR		
perfluoroktansulfonsyra (PFOS)	6.82	± 2.05	µg/L	0.0100	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR		
6:2 FTS fluortelomersulfonat	4.44	± 1.77	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR		
summa PFAS 11	20.5	± 6.16	µg/L	0.055	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR		
summa PFAS 4	11.3	± 4.52	µg/L	0.015	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR		
perfluorundekansyra (PFUnDA)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR		
perfluorododekansyra (PFDoDA)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR		
PFTrDA perfluorotridekansyra	<0.025	----	µg/L	0.025	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR		
PFPeS perfluoropentansulfonsyra	0.576	± 0.173	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR		
perfluoroheptansulfonsyra (PFHpS)	0.151	± 0.045	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR		
PFNS perfluoronansulfonsyra	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR		
perfluorodekan sulfonsyra (PFDS)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR		
perfluorundekansulfonsyra (PFUnDS)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR		
PFDoDS perfluorododekansulfonsyra	<0.025	----	µg/L	0.025	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR		
PFTrDS perfluorotridekansulfonsyra	<0.020	----	µg/L	0.020	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR		
summa PFAS 20	16.8	± 6.72	µg/L	0.100	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR		
summa PFAS 21	21.2	± 8.50	µg/L	0.100	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR		
4:2 FTS fluortelomersulfonat	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR		
8:2 FTS fluortelomersulfonat	0.032	± 0.013	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR		
perfluoroktan-sulfonamid (FOSA)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR		
N-metylperfluoroktansulfonamid (MeFOSA)	<0.050	----	µg/L	0.050	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR		
N-etylperfluoroktansulfonamid (EtFOSA)	<0.050	----	µg/L	0.050	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR		
N-metylperfluoroktansulfonamidetanol (MeFOSE)	<0.025	----	µg/L	0.025	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR		
N-etylperfluoroktansulfonamidetanol (EtFOSE)	<0.025	----	µg/L	0.025	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR		
FOSAA perfluoroktansulfonamidättiksyra	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR		
N-metylperfluoroktansulfonamidättiksyra (MeFOSAA)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR		
N-etylperfluoroktansulfonamidättiksyra (EtFOSAA)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR		
7H-perfluoroheptansyra (HPFHpA)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR		
PF37DMA perfluor-3,7-dimetyloktansyra	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR		
PFTeDA perfluortetradekansyra	<0.025	----	µg/L	0.025	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR		

Sida : 6 av 10
 Ordnummer : ST2238808
 Kund : Tyréns Sverige AB

Parameter	Resultat	22Ty27 gv						Metod	Utf.
		Laboratoriets provnummer							
		ST2238808-005							
Matris: GRUNDTVATTEN		Provtagningsdatum / tid							
		MU	Enhet	LOR	Analyspaket				
Perfluorerade ämnen									
perfluorbutansyra (PFBA)	0.424	± 0.170	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR		
perfluoropentansyra (PFPeA)	3.02	± 1.21	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR		
perfluorhexansyra (PFHxA)	3.20	± 0.961	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR		
perfluoroheptansyra (PFHpA)	1.22	± 0.366	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR		
perfluoroktansyra (PFOA)	1.55	± 0.464	µg/L	0.0100	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR		
perfluorononansyra (PFNA)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR		
perfluorodekansyra (PFDA)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR		
perfluorbutansulfonsyra (PFBS)	0.859	± 0.258	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR		
perfluorhexansulfonsyra (PFHxS)	2.67	± 0.801	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR		
perfluoroktansulfonsyra (PFOS)	0.329	± 0.0988	µg/L	0.0100	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR		
6:2 FTS fluortelomersulfonat	3.03	± 1.21	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR		
summa PFAS 11	16.3	± 4.89	µg/L	0.055	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR		
summa PFAS 4	4.55	± 1.82	µg/L	0.015	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR		
perfluorundekansyra (PFUnDA)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR		
perfluorododekansyra (PFDoDA)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR		
PFTrDA perfluorotridekansyra	<0.025	----	µg/L	0.025	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR		
PFPeS perfluoropentansulfonsyra	0.677	± 0.203	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR		
perfluoroheptansulfonsyra (PFHpS)	<0.020	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR		
PFNS perfluoronansulfonsyra	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR		
perfluorodekan sulfonsyra (PFDS)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR		
perfluorundekansulfonsyra (PFUnDS)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR		
PFDoDS perfluorododekansulfonsyra	<0.025	----	µg/L	0.025	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR		
PFTrDS perfluorotridekansulfonsyra	<0.020	----	µg/L	0.020	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR		
summa PFAS 20	13.9	± 5.58	µg/L	0.100	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR		
summa PFAS 21	17.0	± 6.79	µg/L	0.100	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR		
4:2 FTS fluortelomersulfonat	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR		
8:2 FTS fluortelomersulfonat	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR		
perfluoroktan-sulfonamid (FOSA)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR		
N-metylperfluoroktansulfonamid (MeFOSA)	<0.050	----	µg/L	0.050	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR		
N-etylperfluoroktansulfonamid (EtFOSA)	<0.050	----	µg/L	0.050	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR		
N-metylperfluoroktansulfonamidetanol (MeFOSE)	<0.025	----	µg/L	0.025	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR		
N-etylperfluoroktansulfonamidetanol (EtFOSE)	<0.025	----	µg/L	0.025	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR		
FOSAA perfluoroktansulfonamidättiksyra	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR		
N-metylperfluoroktansulfonamidättiksyra (MeFOSAA)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR		
N-etylperfluoroktansulfonamidättiksyra (EtFOSAA)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR		
7H-perfluoroheptansyra (HPFHpA)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR		
PF37DMA perfluor-3,7-dimetyloktansyra	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR		
PFTeDA perfluortetradekansyra	<0.025	----	µg/L	0.025	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR		

Sida : 7 av 10
 Ordnummer : ST2238808
 Kund : Tyréns Sverige AB

Matris: GRUNDTVATTEN

Provbeteckning

Laboratoriets provnummer

Provtagningsdatum / tid

22Ty28 gv

ST2238808-006

2022-11-23

Parameter	Resultat	MU	Enhet	LOR	Analyspaket	Metod	Utf.
Perfluorerade ämnen							
perfluorbutansyra (PFBA)	0.0353	± 0.01	µg/L	0.0020	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
perfluoropentansyra (PFPeA)	0.0780	± 0.03	µg/L	0.00030	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
perfluorhexansyra (PFHxA)	0.0417	± 0.02	µg/L	0.00030	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
perfluoroheptansyra (PFHpA)	0.0295	± 0.01	µg/L	0.00030	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
perfluoroktansyra (PFOA)	0.0120	± 0.005	µg/L	0.00030	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
perfluorononansyra (PFNA)	0.00130	± 0.0005	µg/L	0.00030	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
perfluorodekansyra (PFDA)	<0.00120	----	µg/L	0.00030	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
perfluorbutansulfonsyra (PFBS)	0.00470	± 0.002	µg/L	0.00030	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
perfluorhexansulfonsyra (PFHxS)	0.0133	± 0.005	µg/L	0.00030	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
perfluoroktansulfonsyra (PFOS)	0.00810	± 0.003	µg/L	0.00030	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
6:2 FTS fluortelomersulfonat	0.00133	± 0.0005	µg/L	0.00030	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
summa PFAS 11	0.225	± 0.09	µg/L	0.00250	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
summa PFAS 4	0.0347	± 0.01	µg/L	0.00060	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
perfluorundekansyra (PFUnDA)	<0.00120	----	µg/L	0.00030	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
perfluorododekansyra (PFDoDA)	<0.00120	----	µg/L	0.00030	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
PFTTrDA perfluortridekansyra	<0.00120	----	µg/L	0.00030	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
PFPeS perfluoropentansulfonsyra	0.00207	± 0.0008	µg/L	0.00030	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
perfluoroheptansulfonsyra (PFHpS)	<0.00120	----	µg/L	0.00030	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
PFNS perfluoronansulfonsyra	<0.00120	----	µg/L	0.00030	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
perfluorodekan sulfonsyra (PFDS)	<0.00120	----	µg/L	0.00030	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
perfluorundekansulfonsyra (PFUnDS)	<0.0040	----	µg/L	0.0010	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
PFDoDS perfluordodekansulfonsyra	<0.00120	----	µg/L	0.00030	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
PFTTrDS perfluortridekansulfonsyra	<0.0040	----	µg/L	0.0010	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
summa PFAS 20 (2020/2184)	0.226	± 0.09	µg/L	0.00455	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
summa PFAS 21	0.227	± 0.09	µg/L	0.00470	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
4:2 FTS fluortelomersulfonat	<0.00120	----	µg/L	0.00030	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
8:2 FTS fluortelomersulfonat	<0.00120	----	µg/L	0.00030	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
perfluoroktan-sulfonamid (FOSA)	<0.00120	----	µg/L	0.00030	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
N-metylperfluoroktansulfonamid (MeFOSA)	<0.0080	----	µg/L	0.0020	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
N-etylperfluoroktansulfonamid (EtFOSA)	<0.0080	----	µg/L	0.0020	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
N-metylperfluoroktansulfonamidetanol (MeFOSE)	<0.0080	----	µg/L	0.0020	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
N-etylperfluoroktansulfonamidetanol (EtFOSE)	<0.0080	----	µg/L	0.0020	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
FOSAA perfluoroktansulfonamidättiksyra	<0.0040	----	µg/L	0.0010	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
N-metylperfluoroktansulfonamidättiksyra (MeFOSAA)	<0.0040	----	µg/L	0.0010	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
N-etylperfluoroktansulfonamidättiksyra (EtFOSAA)	<0.0040	----	µg/L	0.0010	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
7H-perfluoroheptansyra (HPFHpA)	<0.0040	----	µg/L	0.0010	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
PF37DMA perfluor-3,7-dimetyloktansyra	<0.0040	----	µg/L	0.0010	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
PFTeDA perfluortetradekansyra	<0.00120	----	µg/L	0.00030	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR

Sida : 8 av 10
 Ordnummer : ST2238808
 Kund : Tyréns Sverige AB

Matris: GRUNDTVATTEN

Provbeteckning

Laboratoriets provnummer

Provtagningsdatum / tid

22Ty29 gv

ST2238808-007

2022-11-23

Parameter	Resultat	MU	Enhet	LOR	Analyspaket	Metod	Utf.
Perfluorerade ämnen							
perfluorbutansyra (PFBA)	0.153	± 0.061	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluoropentansyra (PFPeA)	1.09	± 0.435	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluorhexansyra (PFHxA)	0.893	± 0.268	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluoroheptansyra (PFHpA)	0.512	± 0.154	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluoroktansyra (PFOA)	1.35	± 0.405	µg/L	0.0100	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluorononansyra (PFNA)	0.031	± 0.009	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluorodekansyra (PFDA)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluorbutansulfonsyra (PFBS)	0.283	± 0.085	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluorhexansulfonsyra (PFHxS)	1.90	± 0.569	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluoroktansulfonsyra (PFOS)	2.46	± 0.737	µg/L	0.0100	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
6:2 FTS fluortelomersulfonat	2.66	± 1.06	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
summa PFAS 11	11.3	± 3.40	µg/L	0.055	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
summa PFAS 4	5.74	± 2.30	µg/L	0.015	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluorundekansyra (PFUnDA)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluorododekansyra (PFDoDA)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
PFTrDA perfluortridekansyra	<0.025	----	µg/L	0.025	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
PFPeS perfluoropentansulfonsyra	0.490	± 0.147	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluoroheptansulfonsyra (PFHpS)	0.031	± 0.009	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
PFNS perfluoronansulfonsyra	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluorodekan sulfonsyra (PFDS)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluorundekansulfonsyra (PFUnDS)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
PFDoDS perfluorododekansulfonsyra	<0.025	----	µg/L	0.025	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
PFTrDS perfluortridekansulfonsyra	<0.020	----	µg/L	0.020	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
summa PFAS 20	9.19	± 3.68	µg/L	0.100	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
summa PFAS 21	11.8	± 4.74	µg/L	0.100	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
4:2 FTS fluortelomersulfonat	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
8:2 FTS fluortelomersulfonat	0.014	± 0.005	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluoroktan-sulfonamid (FOSA)	0.030	± 0.009	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
N-metylperfluoroktansulfonamid (MeFOSA)	<0.050	----	µg/L	0.050	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
N-etylperfluoroktansulfonamid (EtFOSA)	<0.050	----	µg/L	0.050	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
N-metylperfluoroktansulfonamidetanol (MeFOSE)	<0.025	----	µg/L	0.025	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
N-etylperfluoroktansulfonamidetanol (EtFOSE)	<0.025	----	µg/L	0.025	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
FOSAA perfluoroktansulfonamidättiksyra	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
N-metylperfluoroktansulfonamidättiksyra (MeFOSAA)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
N-etylperfluoroktansulfonamidättiksyra (EtFOSAA)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
7H-perfluoroheptansyra (HPFHpA)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
PF37DMAA perfluor-3,7-dimetyloktansyra	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
PFTeDA perfluortetradekansyra	<0.025	----	µg/L	0.025	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR

Sida : 9 av 10
 Ordnummer : ST2238808
 Kund : Tyréns Sverige AB

Matris: GRUNDTVATTEN

Provbeteckning

Laboratoriets provnummer

Provtagningsdatum / tid

22Ty30 gv

ST2238808-008

2022-11-23

Parameter	Resultat	MU	Enhet	LOR	Analyspaket	Metod	Utf.
Perfluorerade ämnen							
perfluorbutansyra (PFBA)	0.099	± 0.040	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluoropentansyra (PFPeA)	0.530	± 0.212	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluorhexansyra (PFHxA)	0.223	± 0.067	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluoroheptansyra (PFHpA)	0.173	± 0.052	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluoroktansyra (PFOA)	0.274	± 0.0822	µg/L	0.0100	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluorononansyra (PFNA)	0.074	± 0.022	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluorodekansyra (PFDA)	0.027	± 0.011	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluorbutansulfonsyra (PFBS)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluorhexansulfonsyra (PFHxS)	0.102	± 0.030	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluoroktansulfonsyra (PFOS)	0.664	± 0.199	µg/L	0.0100	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
6:2 FTS fluortelomersulfonat	0.482	± 0.193	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
summa PFAS 11	2.65	± 0.794	µg/L	0.055	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
summa PFAS 4	1.11	± 0.446	µg/L	0.015	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluorundekansyra (PFUnDA)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluorododekansyra (PFDoDA)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
PFTrDA perfluortridekansyra	<0.025	----	µg/L	0.025	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
PFPeS perfluoropentansulfonsyra	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluoroheptansulfonsyra (PFHpS)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
PFNS perfluoronansulfonsyra	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluorodekan sulfonsyra (PFDS)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluorundekansulfonsyra (PFUnDS)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
PFDoDS perfluordodekansulfonsyra	<0.025	----	µg/L	0.025	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
PFTrDS perfluortridekansulfonsyra	<0.020	----	µg/L	0.020	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
summa PFAS 20	2.17	± 0.866	µg/L	0.100	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
summa PFAS 21	2.65	± 1.06	µg/L	0.100	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
4:2 FTS fluortelomersulfonat	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
8:2 FTS fluortelomersulfonat	0.015	± 0.006	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluoroktan-sulfonamid (FOSA)	0.026	± 0.008	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
N-metylperfluoroktansulfonamid (MeFOSA)	<0.050	----	µg/L	0.050	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
N-etylperfluoroktansulfonamid (EtFOSA)	<0.050	----	µg/L	0.050	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
N-metylperfluoroktansulfonamidetanol (MeFOSE)	<0.025	----	µg/L	0.025	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
N-etylperfluoroktansulfonamidetanol (EtFOSE)	<0.025	----	µg/L	0.025	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
FOSAA perfluoroktansulfonamidättiksyra	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
N-metylperfluoroktansulfonamidättiksyra (MeFOSAA)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
N-etylperfluoroktansulfonamidättiksyra (EtFOSAA)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
7H-perfluorheptansyra (HPFHpA)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
PF37DMA perfluor-3,7-dimetyloktansyra	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
PFTeDA perfluortetradekansyra	<0.025	----	µg/L	0.025	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR

Sida : 10 av 10
 Ordernummer : ST2238808
 Kund : Tyréns Sverige AB

Metodsammanfattningar

Analysmetoder	Metod
W-PFCLMS02	<p>Bestämning av perfluorerade ämnen enligt metod baserad på US EPA 537 och CSN P CEN/TS 15968. PFOS, PFHxS och PFOSA; Summan grenade och linjära rapporteras.</p> <p>Mätning utförs med LC-MS-MS.</p> <p>Provet homogeniseras innan upparbetning. Om extraktet innehåller partiklar, filtreras det innan det injiceras i instrumentet. PFAS, summa 11 består av PFBA, PFPeA, PFHxA, PFHpA, PFOA, PFNA, PFDA, PFBS, PFHxS, PFOS och 6:2 FTS. Resultat som är "mindre än" (<) ingår inte i summeringen. Resultat "mindre än" (<) betyder ej detekterbart för PFAS summa 11.</p>
W-PFCLMS03	<p>Bestämning av perfluorerade ämnen med låg rapporteringsgräns. enligt metod baserad på US EPA 537 och CSN P CEN/TS 15968. PFOS, PFHxS och PFOSA; Summan grenade och linjära rapporteras.</p> <p>Mätning utförs med LC-MS-MS.</p> <p>Provet homogeniseras innan upparbetning. Om extraktet innehåller partiklar, filtreras det innan det injiceras i instrumentet. PFAS, summa 11 består av PFBA, PFPeA, PFHxA, PFHpA, PFOA, PFNA, PFDA, PFBS, PFHxS, PFOS och 6:2 FTS. Resultat som är "mindre än" (<) ingår inte i summeringen. Resultat "mindre än" (<) betyder ej detekterbart för PFAS summa 11.</p>

Nyckel: **LOR** = Den rapporteringsgräns (LOR) som anges är standard för respektive parameter i metoden. Rapporteringsgränsen kan påverkas vid t.ex. spädning p.g.a. matrisstörningar, begränsad provmängd eller låg torrsubstanshalt.

MU = Mätosäkerhet

* = Asterisk efter resultatet visar på ej ackrediterat test, gäller både egna lab och underleverantör

Mätosäkerhet:

Mätosäkerheten anges som en utvidgad osäkerhet (enligt definitionen i "Evaluation of measurement data- Guide to the expression of uncertainty in measurement", JCGM 100:2008 Corrected version 2010) beräknad med täckningsfaktor lika med 2 vilket ger en konfidensnivå på ungefär 95%.

Mätosäkerhet anges endast för detekterade ämnen med halter över rapporteringsgränsen.

Mätosäkerhet från underleverantör anges oftast som en utvidgad osäkerhet beräknad med täckningsfaktor 2. För ytterligare information kontakta laboratoriet.

Utförande laboratorium (teknisk enhet inom ALS Scandinavia eller anlitat laboratorium (underleverantör)).

	Utf.
PR	Analys utförd av ALS Czech Republic s.r.o Prag, Na Harfe 336/9 Prag Tjeckien 190 00 Ackrediterad av: CAI Ackrediteringsnummer: 1163

Analyscertifikat

Ordernummer	: ST2237857	Sida	: 1 av 8
Kund	: Tyréns Sverige AB	Projekt	: 329412 Falköping
Kontaktperson	: Cecilia Mellander	Beställningsnummer	: 17310 Cecilia Mellander
Adress	: Lilla Badhusgatan 2 411 21 Göteborg Sverige	Provtagare	: Cecilia Mellander
E-post	: cecilia.mellander@tyrens.se	Provtagningspunkt	: ----
Telefon	: ----	Ankomstdatum, prover	: 2022-11-17 08:00
C-O-C-nummer	: ----	Analys påbörjad	: 2022-11-22
(eller		Utfärdad	: 2022-12-01 16:12
Orderblankett-num		Antal ankomna prover	: 6
mer)			
Offertnummer	: HL2020SE-TYR-AB0002 (OF190079)	Antal analyserade prover	: 6

Generell kommentar

Denna rapport får endast återges i sin helhet, om inte utfärdande laboratorium i förväg skriftligen godkänt annat. Resultatet gäller endast materialet såsom det har mottagits, identifierats och testats. Laboratoriet tar inget ansvar för information i denna rapport som har lämnats av kunden, eller resultat som kan ha påverkats av sådan information. Beträffande laboratoriets ansvar i samband med uppdrag, se vår webbplats www.alsglobal.se

Orderkommentar

-

Signatur

Position

Niels-Kristian Terkildsen

Laboratoriechef

Laboratorium	: ALS Scandinavia AB	hemsida	: www.alsglobal.se
Adress	: Rinkebyvägen 19C 182 36 Danderyd Sverige	E-post	: info.ta@alsglobal.com
		Telefon	: +46 8 5277 5200

Sida : 2 av 8
 Ordnummer : ST2237857
 Kund : Tyréns Sverige AB

Analysresultat

Matris: VATTEN

Provbeteckning
 Laboratoriets provnummer
 Provtagningsdatum / tid

22Ty 31 yv
 ST2237857-001
 2022-11-16

Parameter	Resultat	MU	Enhet	LOR	Analyspaket	Metod	Utf.
Perfluorerade ämnen							
perfluorbutansyra (PFBA)	0.0029	± 0.001	µg/L	0.0020	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
perfluoropentansyra (PFPeA)	<0.00300	----	µg/L	0.00030	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
perfluorhexansyra (PFHxA)	<0.00030	----	µg/L	0.00030	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
perfluoroheptansyra (PFHpA)	<0.00030	----	µg/L	0.00030	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
perfluoroktansyra (PFOA)	<0.00030	----	µg/L	0.00030	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
perfluorononansyra (PFNA)	<0.00030	----	µg/L	0.00030	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
perfluorodekansyra (PFDA)	<0.00030	----	µg/L	0.00030	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
perfluorbutansulfonsyra (PFBS)	<0.00030	----	µg/L	0.00030	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
perfluorhexansulfonsyra (PFHxS)	<0.00030	----	µg/L	0.00030	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
perfluoroktansulfonsyra (PFOS)	<0.00030	----	µg/L	0.00030	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
6:2 FTS fluortelomersulfonat	<0.00030	----	µg/L	0.00030	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
summa PFAS 11	0.00290	± 0.001	µg/L	0.00250	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
summa PFAS 4	<0.00060	----	µg/L	0.00060	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
perfluorundekansyra (PFUnDA)	<0.00030	----	µg/L	0.00030	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
perfluorododekansyra (PFDoDA)	<0.00030	----	µg/L	0.00030	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
PFTrDA perfluortridekansyra	<0.00030	----	µg/L	0.00030	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
PFPeS perfluorpentansulfonsyra	<0.00030	----	µg/L	0.00030	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
perfluoroheptansulfonsyra (PFHpS)	<0.00030	----	µg/L	0.00030	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
PFNS perfluorononansulfonsyra	<0.00030	----	µg/L	0.00030	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
perfluorodekan sulfonsyra (PFDS)	<0.00030	----	µg/L	0.00030	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
perfluorundekansulfonsyra (PFUnDS)	<0.0010	----	µg/L	0.0010	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
PFDoDS perfluorododekansulfonsyra	<0.00030	----	µg/L	0.00030	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
PFTTrDS perfluortridekansulfonsyra	<0.0010	----	µg/L	0.0010	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
summa PFAS 20 (2020/2184)	0.00290	± 0.001	µg/L	0.00455	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
summa PFAS 21	0.00290	± 0.001	µg/L	0.00470	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
4:2 FTS fluortelomersulfonat	<0.00030	----	µg/L	0.00030	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
8:2 FTS fluortelomersulfonat	<0.00030	----	µg/L	0.00030	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
perfluoroktan-sulfonamid (FOSA)	<0.00030	----	µg/L	0.00030	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
N-metylperfluoroktansulfonamid (MeFOSA)	<0.0020	----	µg/L	0.0020	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
N-etylperfluoroktansulfonamid (EtFOSA)	<0.0020	----	µg/L	0.0020	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
N-metylperfluoroktansulfonamidetanol (MeFOSE)	<0.0020	----	µg/L	0.0020	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
N-etylperfluoroktansulfonamidetanol (EtFOSE)	<0.0020	----	µg/L	0.0020	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
FOSAA perfluoroktansulfonamidättiksyra	<0.0010	----	µg/L	0.0010	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
N-metylperfluoroktansulfonamidättiksyra (MeFOSAA)	<0.0010	----	µg/L	0.0010	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
N-etylperfluoroktansulfonamidättiksyra (EtFOSAA)	<0.0010	----	µg/L	0.0010	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
7H-perfluorheptansyra (HPFHpA)	<0.0010	----	µg/L	0.0010	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
PF37DMOA perfluor-3,7-dimetyloktansyra	<0.0010	----	µg/L	0.0010	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
PFTeDA perfluortetradekansyra	<0.00030	----	µg/L	0.00030	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR

Sida : 3 av 8
 Ordnummer : ST2237857
 Kund : Tyréns Sverige AB

Matris: **VATTEN**

Provbeteckning
 Laboratoriets provnummer
 Provtagningsdatum / tid

22Ty 32 yv

ST2237857-002

2022-11-16

Parameter	Resultat	MU	Enhet	LOR	Analyspaket	Metod	Utf.
Perfluorerade ämnen							
perfluorbutansyra (PFBA)	<0.020	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluoropentansyra (PFPeA)	0.088	± 0.035	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluorhexansyra (PFHxA)	0.052	± 0.016	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluoroheptansyra (PFHpA)	0.020	± 0.006	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluoroktansyra (PFOA)	0.0120	± 0.0036	µg/L	0.0100	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluorononansyra (PFNA)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluorodekansyra (PFDA)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluorbutansulfonsyra (PFBS)	0.015	± 0.004	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluorhexansulfonsyra (PFHxS)	0.123	± 0.037	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluoroktansulfonsyra (PFOS)	0.116	± 0.0348	µg/L	0.0100	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
6:2 FTS fluortelomersulfonat	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
summa PFAS 11	0.426	± 0.128	µg/L	0.055	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
summa PFAS 4	0.251	± 0.100	µg/L	0.015	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluorundekansyra (PFUnDA)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluorododekansyra (PFDoDA)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
PFTrDA perfluortridekansyra	<0.025	----	µg/L	0.025	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
PFPeS perfluoropentansulfonsyra	0.018	± 0.005	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluoroheptansulfonsyra (PFHpS)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
PFNS perfluoronansulfonsyra	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluorodekan sulfonsyra (PFDS)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluorundekansulfonsyra (PFUnDS)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
PFDoDS perfluordodekansulfonsyra	<0.025	----	µg/L	0.025	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
PFTrDS perfluortridekansulfonsyra	<0.020	----	µg/L	0.020	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
summa PFAS 20	0.444	± 0.178	µg/L	0.100	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
summa PFAS 21	0.444	± 0.178	µg/L	0.100	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
4:2 FTS fluortelomersulfonat	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
8:2 FTS fluortelomersulfonat	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluoroktan-sulfonamid (FOSA)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
N-metylperfluoroktansulfonamid (MeFOSA)	<0.050	----	µg/L	0.050	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
N-etylperfluoroktansulfonamid (EtFOSA)	<0.050	----	µg/L	0.050	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
N-metylperfluoroktansulfonamidetanol (MeFOSE)	<0.025	----	µg/L	0.025	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
N-etylperfluoroktansulfonamidetanol (EtFOSE)	<0.025	----	µg/L	0.025	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
FOSAA perfluoroktansulfonamidättiksyra	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
N-metylperfluoroktansulfonamidättiksyra (MeFOSAA)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
N-etylperfluoroktansulfonamidättiksyra (EtFOSAA)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
7H-perfluoroheptansyra (HPFHpA)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
PF37DMAA perfluor-3,7-dimetyloktansyra	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
PFTeDA perfluortetradekansyra	<0.025	----	µg/L	0.025	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR

Sida : 4 av 8
 Ordernummer : ST2237857
 Kund : Tyréns Sverige AB

Matris: VATTEN

Provbeteckning
 Laboratoriets provnummer
 Provtagningsdatum / tid

22Ty 33 yv

ST2237857-003

2022-11-16

Parameter	Resultat	MU	Enhet	LOR	Analyspaket	Metod	Utf.
Perfluorerade ämnen							
perfluorbutansyra (PFBA)	0.013	± 0.005	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluoropentansyra (PFPeA)	0.082	± 0.033	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluorhexansyra (PFHxA)	0.049	± 0.015	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluoroheptansyra (PFHpA)	0.018	± 0.006	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluoroktansyra (PFOA)	0.0120	± 0.0036	µg/L	0.0100	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluorononansyra (PFNA)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluorodekansyra (PFDA)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluorbutansulfonsyra (PFBS)	<0.020	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluorhexansulfonsyra (PFHxS)	0.106	± 0.032	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluoroktansulfonsyra (PFOS)	0.117	± 0.0351	µg/L	0.0100	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
6:2 FTS fluortelomersulfonat	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
summa PFAS 11	0.397	± 0.119	µg/L	0.055	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
summa PFAS 4	0.235	± 0.094	µg/L	0.015	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluorundekansyra (PFUnDA)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluorododekansyra (PFDoDA)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
PFTTrDA perfluorotridekansyra	<0.025	----	µg/L	0.025	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
PFPeS perfluoropentansulfonsyra	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluoroheptansulfonsyra (PFHpS)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
PFNS perfluoronansulfonsyra	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluorodekan sulfonsyra (PFDS)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluorundekansulfonsyra (PFUnDS)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
PFDoDS perfluorododekansulfonsyra	<0.025	----	µg/L	0.025	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
PFTTrDS perfluorotridekansulfonsyra	<0.020	----	µg/L	0.020	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
summa PFAS 20	0.397	± 0.159	µg/L	0.100	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
summa PFAS 21	0.397	± 0.159	µg/L	0.100	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
4:2 FTS fluortelomersulfonat	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
8:2 FTS fluortelomersulfonat	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluoroktan-sulfonamid (FOSA)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
N-metylperfluoroktansulfonamid (MeFOSA)	<0.050	----	µg/L	0.050	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
N-etylperfluoroktansulfonamid (EtFOSA)	<0.050	----	µg/L	0.050	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
N-metylperfluoroktansulfonamidetanol (MeFOSE)	<0.025	----	µg/L	0.025	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
N-etylperfluoroktansulfonamidetanol (EtFOSE)	<0.025	----	µg/L	0.025	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
FOSAA perfluoroktansulfonamidättiksyra	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
N-metylperfluoroktansulfonamidättiksyra (MeFOSAA)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
N-etylperfluoroktansulfonamidättiksyra (EtFOSAA)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
7H-perfluoroheptansyra (HPFHpA)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
PF37DMAA perfluor-3,7-dimetyloktansyra	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
PFTTeDA perfluortetradekansyra	<0.025	----	µg/L	0.025	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR

Sida : 5 av 8
 Ordnummer : ST2237857
 Kund : Tyréns Sverige AB

Matris: **VATTEN**

Provbeteckning
 Laboratoriets provnummer
 Provtagningsdatum / tid

22Ty 34 yv

ST2237857-004

2022-11-16

Parameter	Resultat	MU	Enhet	LOR	Analyspaket	Metod	Utf.
Perfluorerade ämnen							
perfluorbutansyra (PFBA)	0.024	± 0.009	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluoropentansyra (PFPeA)	0.146	± 0.058	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluorhexansyra (PFHxA)	0.098	± 0.029	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluoroheptansyra (PFHpA)	0.031	± 0.009	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluoroktansyra (PFOA)	0.0271	± 0.0081	µg/L	0.0100	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluorononansyra (PFNA)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluorodekansyra (PFDA)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluorbutansulfonsyra (PFBS)	<0.030	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluorhexansulfonsyra (PFHxS)	0.207	± 0.062	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluoroktansulfonsyra (PFOS)	0.710	± 0.213	µg/L	0.0100	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
6:2 FTS fluortelomersulfonat	0.030	± 0.012	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
summa PFAS 11	1.27	± 0.382	µg/L	0.055	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
summa PFAS 4	0.944	± 0.378	µg/L	0.015	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluorundekansyra (PFUnDA)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluorododekansyra (PFDoDA)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
PFTrDA perfluortridekansyra	<0.025	----	µg/L	0.025	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
PFPeS perfluoropentansulfonsyra	0.036	± 0.011	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluoroheptansulfonsyra (PFHpS)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
PFNS perfluoronansulfonsyra	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluorodekan sulfonsyra (PFDS)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluorundekansulfonsyra (PFUnDS)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
PFDoDS perfluorododekansulfonsyra	<0.025	----	µg/L	0.025	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
PFTrDS perfluortridekansulfonsyra	<0.020	----	µg/L	0.020	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
summa PFAS 20	1.28	± 0.512	µg/L	0.100	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
summa PFAS 21	1.31	± 0.524	µg/L	0.100	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
4:2 FTS fluortelomersulfonat	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
8:2 FTS fluortelomersulfonat	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluoroktan-sulfonamid (FOSA)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
N-metylperfluoroktansulfonamid (MeFOSA)	<0.050	----	µg/L	0.050	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
N-etylperfluoroktansulfonamid (EtFOSA)	<0.050	----	µg/L	0.050	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
N-metylperfluoroktansulfonamidetanol (MeFOSE)	<0.025	----	µg/L	0.025	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
N-etylperfluoroktansulfonamidetanol (EtFOSE)	<0.025	----	µg/L	0.025	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
FOSAA perfluoroktansulfonamidättiksyra	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
N-metylperfluoroktansulfonamidättiksyra (MeFOSAA)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
N-etylperfluoroktansulfonamidättiksyra (EtFOSAA)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
7H-perfluoroheptansyra (HPFHpA)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
PF37DMAA perfluor-3,7-dimetyloktansyra	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
PFTeDA perfluortetradekansyra	<0.025	----	µg/L	0.025	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR

Sida : 6 av 8
 Ordnummer : ST2237857
 Kund : Tyréns Sverige AB

Matris: **VATTEN**

Provbeteckning
 Laboratoriets provnummer
 Provtagningsdatum / tid

22Ty 35 yv

ST2237857-005

2022-11-16

Parameter	Resultat	MU	Enhet	LOR	Analyspaket	Metod	Utf.
Perfluorerade ämnen							
perfluorbutansyra (PFBA)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluoropentansyra (PFPeA)	0.066	± 0.026	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluorhexansyra (PFHxA)	<0.040	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluoroheptansyra (PFHpA)	0.014	± 0.004	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluoroktansyra (PFOA)	0.0108	± 0.0032	µg/L	0.0100	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluorononansyra (PFNA)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluorodekansyra (PFDA)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluorbutansulfonsyra (PFBS)	0.012	± 0.004	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluorhexansulfonsyra (PFHxS)	0.077	± 0.023	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluoroktansulfonsyra (PFOS)	0.0825	± 0.0248	µg/L	0.0100	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
6:2 FTS fluortelomersulfonat	0.040	± 0.016	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
summa PFAS 11	0.302	± 0.091	µg/L	0.055	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
summa PFAS 4	0.170	± 0.068	µg/L	0.015	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluorundekansyra (PFUnDA)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluorododekansyra (PFDoDA)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
PFTrDA perfluortridekansyra	<0.025	----	µg/L	0.025	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
PFPeS perfluoropentansulfonsyra	0.010	± 0.003	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluoroheptansulfonsyra (PFHpS)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
PFNS perfluoronansulfonsyra	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluorodekan sulfonsyra (PFDS)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluorundekansulfonsyra (PFUnDS)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
PFDoDS perfluorododekansulfonsyra	<0.025	----	µg/L	0.025	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
PFTrDS perfluortridekansulfonsyra	<0.020	----	µg/L	0.020	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
summa PFAS 20	0.272	± 0.109	µg/L	0.100	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
summa PFAS 21	0.312	± 0.125	µg/L	0.100	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
4:2 FTS fluortelomersulfonat	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
8:2 FTS fluortelomersulfonat	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
perfluoroktan-sulfonamid (FOSA)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
N-metylperfluoroktansulfonamid (MeFOSA)	<0.050	----	µg/L	0.050	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
N-etylperfluoroktansulfonamid (EtFOSA)	<0.050	----	µg/L	0.050	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
N-metylperfluoroktansulfonamidetanol (MeFOSE)	<0.025	----	µg/L	0.025	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
N-etylperfluoroktansulfonamidetanol (EtFOSE)	<0.025	----	µg/L	0.025	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
FOSAA perfluoroktansulfonamidättiksyra	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
N-metylperfluoroktansulfonamidättiksyra (MeFOSAA)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
N-etylperfluoroktansulfonamidättiksyra (EtFOSAA)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
7H-perfluoroheptansyra (HPFHpA)	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
PF37DMA perfluor-3,7-dimetyloktansyra	<0.010	----	µg/L	0.010	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR
PFTeDA perfluortetradekansyra	<0.025	----	µg/L	0.025	OV-34aQ	W-PFCLMS02	PR

Sida : 7 av 8
 Ordnummer : ST2237857
 Kund : Tyréns Sverige AB

Matris: VATTEN

Provbeteckning

Laboratoriets provnummer

Provtagningsdatum / tid

22Ty 36 yv

ST2237857-006

2022-11-16

Parameter	Resultat	MU	Enhet	LOR	Analyspaket	Metod	Utf.
Perfluorerade ämnen							
perfluorbutansyra (PFBA)	<0.0020	----	µg/L	0.0020	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
perfluoropentansyra (PFPeA)	<0.00390	----	µg/L	0.00030	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
perfluorhexansyra (PFHxA)	<0.00060	----	µg/L	0.00030	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
perfluoroheptansyra (PFHpA)	<0.00030	----	µg/L	0.00030	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
perfluoroktansyra (PFOA)	<0.00030	----	µg/L	0.00030	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
perfluorononansyra (PFNA)	<0.00030	----	µg/L	0.00030	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
perfluorodekansyra (PFDA)	<0.00030	----	µg/L	0.00030	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
perfluorbutansulfonsyra (PFBS)	0.00031	± 0.0001	µg/L	0.00030	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
perfluorhexansulfonsyra (PFHxS)	<0.00030	----	µg/L	0.00030	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
perfluoroktansulfonsyra (PFOS)	<0.00030	----	µg/L	0.00030	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
6:2 FTS fluortelomersulfonat	<0.00030	----	µg/L	0.00030	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
summa PFAS 11	0.00031	± 0.0001	µg/L	0.00250	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
summa PFAS 4	<0.00060	----	µg/L	0.00060	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
perfluorundekansyra (PFUnDA)	<0.00030	----	µg/L	0.00030	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
perfluorododekansyra (PFDoDA)	<0.00030	----	µg/L	0.00030	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
PFTTrDA perfluortridekansyra	<0.00030	----	µg/L	0.00030	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
PFPeS perfluoropentansulfonsyra	<0.00030	----	µg/L	0.00030	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
perfluoroheptansulfonsyra (PFHpS)	<0.00030	----	µg/L	0.00030	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
PFNS perfluoronansulfonsyra	<0.00030	----	µg/L	0.00030	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
perfluorodekan sulfonsyra (PFDS)	<0.00030	----	µg/L	0.00030	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
perfluorundekansulfonsyra (PFUnDS)	<0.0010	----	µg/L	0.0010	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
PFDoDS perfluordodekansulfonsyra	<0.00030	----	µg/L	0.00030	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
PFTTrDS perfluortridekansulfonsyra	<0.0010	----	µg/L	0.0010	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
summa PFAS 20 (2020/2184)	0.00031	± 0.0001	µg/L	0.00455	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
summa PFAS 21	0.00031	± 0.0001	µg/L	0.00470	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
4:2 FTS fluortelomersulfonat	<0.00030	----	µg/L	0.00030	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
8:2 FTS fluortelomersulfonat	<0.00030	----	µg/L	0.00030	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
perfluoroktan-sulfonamid (FOSA)	<0.00030	----	µg/L	0.00030	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
N-metylperfluoroktansulfonamid (MeFOSA)	<0.0020	----	µg/L	0.0020	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
N-etylperfluoroktansulfonamid (EtFOSA)	<0.0020	----	µg/L	0.0020	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
N-metylperfluoroktansulfonamidetanol (MeFOSE)	<0.0020	----	µg/L	0.0020	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
N-etylperfluoroktansulfonamidetanol (EtFOSE)	<0.0020	----	µg/L	0.0020	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
FOSAA perfluoroktansulfonamidättiksyra	<0.0010	----	µg/L	0.0010	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
N-metylperfluoroktansulfonamidättiksyra (MeFOSAA)	<0.0010	----	µg/L	0.0010	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
N-etylperfluoroktansulfonamidättiksyra (EtFOSAA)	<0.0010	----	µg/L	0.0010	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
7H-perfluorheptansyra (HPFHpA)	<0.0010	----	µg/L	0.0010	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
PF37DMAA perfluor-3,7-dimetyloktansyra	<0.0010	----	µg/L	0.0010	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR
PFTeDA perfluortetradekansyra	<0.00030	----	µg/L	0.00030	OV-34aQ	W-PFCLMS03	PR

Sida : 8 av 8
 Ordernummer : ST2237857
 Kund : Tyréns Sverige AB

Metodsammanfattningar

Analysmetoder	Metod
W-PFCLMS02	Bestämning av perfluorerade ämnen enligt metod baserad på US EPA 537 och CSN P CEN/TS 15968. PFOS, PFHxS och PFOSA; Summan grenade och linjära rapporteras. Mätning utförs med LC-MS-MS. Provet homogeniseras innan upparbetning. Om extraktet innehåller partiklar, filtreras det innan det injiceras i instrumentet. PFAS, summa 11 består av PFBA, PFPeA, PFHxA, PFHpA, PFOA, PFNA, PFDA, PFBS, PFHxS, PFOS och 6:2 FTS. Resultat som är "mindre än" (<) ingår inte i summeringen. Resultat "mindre än" (<) betyder ej detekterbart för PFAS summa 11.
W-PFCLMS03	Bestämning av perfluorerade ämnen med låg rapporteringsgräns. enligt metod baserad på US EPA 537 och CSN P CEN/TS 15968. PFOS, PFHxS och PFOSA; Summan grenade och linjära rapporteras. Mätning utförs med LC-MS-MS. Provet homogeniseras innan upparbetning. Om extraktet innehåller partiklar, filtreras det innan det injiceras i instrumentet. PFAS, summa 11 består av PFBA, PFPeA, PFHxA, PFHpA, PFOA, PFNA, PFDA, PFBS, PFHxS, PFOS och 6:2 FTS. Resultat som är "mindre än" (<) ingår inte i summeringen. Resultat "mindre än" (<) betyder ej detekterbart för PFAS summa 11.

Nyckel: **LOR** = Den rapporteringsgräns (LOR) som anges är standard för respektive parameter i metoden. Rapporteringsgränsen kan påverkas vid t.ex. spädning p.g.a. matrisstörningar, begränsad provmängd eller låg torrsubstanshalt.

MU = Mätosäkerhet

* = Asterisk efter resultatet visar på ej ackrediterat test, gäller både egna lab och underleverantör

Mätosäkerhet:

Mätosäkerheten anges som en utvidgad osäkerhet (enligt definitionen i "Evaluation of measurement data- Guide to the expression of uncertainty in measurement", JCGM 100:2008 Corrected version 2010) beräknad med täckningsfaktor lika med 2 vilket ger en konfidensnivå på ungefär 95%.

Mätosäkerhet anges endast för detekterade ämnen med halter över rapporteringsgränsen.

Mätosäkerhet från underleverantör anges oftast som en utvidgad osäkerhet beräknad med täckningsfaktor 2. För ytterligare information kontakta laboratoriet.

Utförande laboratorium (teknisk enhet inom ALS Scandinavia eller anlitat laboratorium (underleverantör)).

	Utf.
PR	Analys utförd av ALS Czech Republic s.r.o Prag, Na Harfe 336/9 Prag Tjeckien 190 00 Ackrediterad av: CAI Ackrediteringsnummer: 1163

§ 74

Dnr 2024/00228

Kommunstyrelsens budgetunderlag för år 2025–2027

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till beslut

- 1 Kommunstyrelsen beslutar att överlämna kommunstyrelsens budgetunderlag till budgetberedningen inför flerårsplanen för åren 2025–2027.

Sammanfattning

Kommunstyrelsens budgetunderlag är framtaget utifrån dokumentet budgetförutsättningar för år 2025–2027, kommunstyrelsen § 43/2024. Kommunledningsförvaltningen beskriver i dokumentet en samlad bild över de ekonomiska och verksamhetsmässiga förutsättningar nämnden har inför budgetarbetet till flerårsplanen för år 2025–2027.

Kommunstyrelsen utgår ifrån fullmäktiges fyra övergripande mål och har formulerat två delmål per mål som är i fokus för arbetet 2025. Dessa är samma som i verksamhetsplan för åren 2024–2026.

Kommunstyrelsens preliminära driftsram enligt budgetförutsättning inför flerårsplanen för åren 2025–2027 är 348,6 miljoner kronor för år 2025. Investeringar för kommunstyrelsen är 378,0 miljoner kronor. Mark- och exploaterings investeringsbudget samt fleråriga investeringar kommer att hanteras separat under budgetprocessen.

Förvaltningen har fått ett krav om omställning med 1 % av budgeten, detta har fördelats ut procentuellt till verksamheterna. Kravet på omställning ihop med de ökande behoven hos förvaltningen är en utmaning för förvaltningen att klara inom förslagen budgetram.

Förvaltningen har ett flertal tillkommande poster där inte budgetmedel finns avsatta för alla tillkommande uppdrag dock pågår åtgärder för en ekonomi i balans.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande från kommunledningsförvaltningen, 2024-06-13
- Kommunstyrelsens budgetunderlag för åren 2025–2027
- Inkomna ansökningar kommunstrategiska bidrag för år 2025

Justerarnas signaturer			Protokollsutdraget bestyrks
------------------------	--	--	-----------------------------

Kommunstyrelsens budgetunderlag för år 2025–2027

Förslag till beslut

- 1 Kommunstyrelsen beslutar att överlämna kommunstyrelsens budgetunderlag till budgetberedningen inför flerårsplanen för åren 2025–2027.

Sammanfattning

Kommunstyrelsens budgetunderlag är framtaget utifrån dokumentet budgetförutsättningar för år 2025–2027, kommunstyrelsen § 43/2024. Kommunledningsförvaltningen beskriver i dokumentet en samlad bild över de ekonomiska och verksamhetsmässiga förutsättningar nämnden har infört budgetarbetet till flerårsplanen för år 2025–2027.

Kommunstyrelsen utgår ifrån fullmäktiges fyra övergripande mål och har formulerat två delmål per mål som är i fokus för arbetet 2025. Dessa är samma som i verksamhetsplan för åren 2024–2026.

Kommunstyrelsens preliminära driftsram enligt budgetförutsättning inför flerårsplanen för åren 2025–2027 är 348,6 miljoner kronor för år 2025. Investeringar för kommunstyrelsen är 378,0 miljoner kronor. Mark- och exploaterings investeringsbudget samt fleråriga investeringar kommer att hanteras separat under budgetprocessen.

Förvaltningen har fått ett krav om omställning med 1 % av budgeten, detta har fördelats ut procentuellt till verksamheterna. Kravet på omställning ihop med de ökande behoven hos förvaltningen är en utmaning för förvaltningen att klara inom förslagen budgetram.

Förvaltningen har ett flertal tillkommande poster där inte budgetmedel finns avsatta för alla tillkommande uppdrag dock pågår åtgärder för en ekonomi i balans.

Bakgrund

Kommunstyrelsens budgetunderlag är framtaget utifrån dokumentet budgetförutsättningar för år 2025–2027, kommunstyrelsen § 43/2024. Utifrån dessa planeringsförutsättningar tas budgetunderlag fram för kommande år.

Förvaltningens bedömning

Det är kommunledningsförvaltningen bedömning att upprättat budgetunderlag är i linje med Falköpings kommuns antagna riktlinjer för verksamhets- och ekonomistyrning.

Mål och omvärldsanalys

Kommunstyrelsen utgår ifrån fullmäktiges fyra övergripande mål och har formulerat två delmål per mål som är i fokus för arbetet 2025. Dessa är samma som i verksamhetsplan för åren 2024–2026.

Kommunstyrelsen har till 2025 uppdaterat omvärldsanalysen genom att applicera globala och nationella trender på lokal nivå. Detta beskrivs under rubriken nämndens omvärldsanalys och ligger till grund för den fortsatta planeringen av kommunstyrelsens verksamheter utifrån vad kommunstyrelsen identifierar som önskade effekter.

Driftsekonomi

Förvaltningen har fått ett krav om omställning med 1 % av budgeten, detta har fördelats ut procentuellt till verksamheterna. Kravet på omställning ihop med de ökande behoven hos förvaltningen är en utmaning för förvaltningen att klara inom förslagen budgetram.

Förvaltningen har ett flertal tillkommande poster där inte budgetmedel finns avsatta, totalt 4,75 miljoner kronor.

- IT-säkerhetstjänst som upphandlats tillkommer med 1,2 miljoner kronor per år.
- Nytt avtal med Västra Götalandsregionen (VGR) för folkhälsostrategi, utökning med 0,15 miljoner kronor för 2025 och ytterligare 0,25 miljoner kronor för 2026.
- Permanenta tjänsten för områdesutvecklare Dotorp. Tjänsten delas med Falköpings hyresbostäder och kommunens del kommer att vara 0,5 miljoner kronor från och med år 2025.
- Inom konceptet Skaraborg Logistic Center påbörjas detaljplanarbetet för att ta fram ny mark. Det finns idag ingen budget för att arbeta med den kommande godsstrategin, arbeta med marknadsföring och för att locka nya etableringar. Detta skulle under 2025 medföra en kostnad om 0,1 miljoner kronor. Minst samma anslag behövs under kommande åren.
- Kostnadsökningar för övergripande poster såsom personalstrategiska medel och facklig tid är inte fullt finansierade, där saknas det 1,0 miljoner kronor.
- Kommunstyrelsen beslutade (2024-05-29, § 64) om att anta Falköpings kommuns bestämmelser om kommunalbidragsgivning till enskilda anläggningar för vägbelysning. Detta innebär en ökning av bidrag till belysningsföreningar med 0,15 miljoner kronor per år. Förvaltningen har fått i uppdrag att se över även bestämmelser för bidrag till enskilda vägar vilket förmodligen kommer att innebära behov för ett högre bidragsanslag.

- Kommunstyrelsen har (se bilaga) fått in ansökningar om kommunstrategiska bidrag till år 2025. Idag finns en budget på 4,4 miljoner kronor för detta, om de ansökta bidragen ska täckas till 50 % innebär det ytterligare 0,9 miljoner kronor utöver budget.
- För att komma vidare med utredningen av säker trafikmiljö för oskyddade trafikanter vid Alleberg Center behöver medel om 0,5 miljoner kronor förläggas inom driftsbudget för år 2025.

Risker i budgetunderlaget är utöver prisutvecklingen för livsmedel även kostnadsutvecklingen för fjärrvärme, drivmedel, förbrukningsmaterial, IT-licenser (avtal har ökat 20-40 %) samt avgifter för vatten och avlopp.

Inom fastighetsavdelningen finns ett stort underhållsbehov för kommunens byggnader. De är i behov av renovering, tak- och fasadunderhåll, fönsterbyten, byte av ventilations-anläggningar, belysningsarmaturer, utbyte/relining av rörledningar med mera. De budgetmedel som finns i plan räcker inte till för kommande behov vilket innebär att prioriteringar behöver göras.

Ansvar för uppfyllandet av kommunens strategier ligger på verksamheten utveckling och kvalitet. En struktur för arbetet med strategierna finns idag men genomförandet av strategierna har ingen budget kopplad till sig.

Investeringar

Nämnden har en föreslagen ram för förvaltande investeringar på 65,0 miljoner kronor till 2025. Det finns många tillkommande behov och prioriteringar och fördelning mellan verksamheterna för att hålla ram görs av förvaltningen. Nedanstående tillkommande behov ryms dock inte inom ram, totalt ytterligare 5,0 miljoner kronor.

Enligt uppdrag från kommunstyrelsen (2024-01-17, § 14) ska kommunen vidta bullerreducerande åtgärder vid skjutbanorna norr om flygplatsen. Enligt beslutet ska 1,0 miljoner kronor för beslut till budgetberedningen för Flerårsplan 2025–2027. Efter projektets start har uppkommit nya förutsättningar vilket innebär att genomförande av åtgärden inte ryms inom den budgeten utan ytterligare 1,0 miljoner kronor behövs, beräknad total kostnad är 2,0 miljoner kronor.

Kommunstyrelsen har fattat beslut om att inriktning för biogasanläggningen blir produktion av el och värme. Biogasen kommer att investera 10–12 miljoner kronor i en ny gasmotor vilket är med i budgetförutsättningarna, utöver detta behövs investeringar på totalt runt 4,0 miljoner kronor att göras för att bibehålla drift på anläggningen.

Finansiering och ekonomiska konsekvenser

Kommunledningsförvaltningen har identifierat ett antal ekonomiska risker och osäkerheter i budgetunderlaget. Förvaltningen har ett flertal tillkommande poster där inte budgetmedel finns avsatta för alla tillkommande uppdrag dock pågår åtgärder för en ekonomi i balans.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande från kommunledningsförvaltningen, 2024-06-13
- Kommunstyrelsens budgetunderlag för åren 2025–2027

- Inkomna ansökningar kommunstrategiska bidrag för år 2025

Beslutet ska skickas till

Budgetberedningen

Tina Gustavsson, förvaltningsekonom

Dina Ebbeson, biträdande kommundirektör

Ekonomiavdelningen

Tina Gustavsson

Förvaltningsekonom

Budgetunderlag för år 2025–2027

KOMMUNSTYRELSEN

Innehåll

Inledning.....	3
Nuläges- och omvärldsanalys.....	4
Vision, mål och styrning	5
Nämndens mål.....	6
Skapa förutsättningar för ett socialt hållbart Falköping	6
Skapa förutsättningar för ett attraktivare Falköping	8
Skapa förutsättningar för ett näringsliv som utvecklas	11
Kommunens organisation ska vara utvecklande och förnyande med en tillitsbaserad styrning	13
Kommunens styrkedja.....	16
Verksamhetsplanering	17
Personalplanering	22
Ekonomiska förutsättningar	25
Ekonomiska underlag	27
Underlag till resultaträkning.....	27
Vatten och avlopp (VA)	28
Biogas.....	28
Underlag till verksamhetsbudget.....	28
Underlag till enhetsbudget	30
Underlag till Investeringsbudget	31

Nämndens ordförande: Adam Johansson
0515 – 88 52 79
adam.johansson@falkoping.se

Biträdande kommundirektör:
Dina Ebbeson
0515-88 53 32
dina.ebbeson@falkoping.se

Inledning

Syfte

Nämndens budgetunderlag syftar till att applicera budgetförutsättningarna från Falköpings kommuns budgetberedning på nämndens verksamheter och hur detta påverkas både verksamhetsmässigt och ekonomiskt. Nämndens budgetunderlag tas fram av förvaltningen och beslutas av nämnden att överlämnas till budgetberedningen.

Grunden i budgetunderlagen utgår från gällande verksamhetsplan och eventuella beslut från nämnden eller kommunfullmäktige under pågående verksamhetsår med fokus på de sista två åren.

Nämndens uppdrag

Kommunstyrelsen har till uppgift att leda och samordna den kommunala organisationen och ha överblick över nämndernas verksamhet samt den verksamhet som bedrivs i kommunala bolag. Kommunstyrelsen har ett övergripande ansvar för den ekonomiska förvaltningen samt beredning av ärenden till kommunfullmäktige och ansvarar även för att verkställa och följa upp kommunfullmäktiges beslut.

Organisation

Kommundirektören leder kommunledningsförvaltningen och är tillika chef för övriga nämnders förvaltningschefer samt länken till politikerna i kommunstyrelsen.

Kommunledningsförvaltningen utgår från kommunens helhetsperspektiv och har därmed en tydlig roll som styrande och stödjande i de strategiska och kommungemensamma frågorna med syfte att uppnå effektivt resursutnyttjande och en god kvalitet.

Biträdande kommundirektör ansvarar för verksamhet, ekonomi och personal inom kommunledningsförvaltningen med tre verksamhetsområden “Utveckling och kvalitet”, “Fastighet och service” och “Samhällsbyggnad”. HR- och ekonomiavdelningen är direkt underställda kommundirektör medan kansli- och kommunikationsavdelningen är direkt underställda biträdande kommundirektör.

Kommunal verksamhet via avtalssamverkan

Kommunstyrelsen har gemensamt myndighetsansvar med andra kommuner. Falköpings kommun ingår i kommunalförbundet Miljösamverkan Östra Skaraborg (MÖS) som har ett myndighetsansvar inom miljö- och hälsoskyddsområdet. Skaraborgs Kommunalförbund utgör plattformen för gemensamt delregionalt utvecklingsarbete inom Skaraborgs 15 kommuner. Tillsammans med 12 andra kommuner ingår Falköpings kommun i kommunförbundet Avfall & Återvinning Skaraborg (A&ÅS) som bland annat ansvarar för insamling och behandling av hushållsavfall. Falköpings kommun har även avtal med 8 Skaraborgskommuner kring att driva och förvalta kommunernas ekonomisystem gemensamt. Samarbetet går under beteckningen Ö9 (9 kommuner Östra Skaraborg).

Kommunal verksamhet via privata utförare

Inom park/gata-avdelningen finns det avtal om att utföra kommunal verksamhet inom områdena:

- Vinterväghållning i Falköpings ytterområden, avtal finns med Carlgrens Entreprenad och transport AB och Josefssons gräv i Åsarp AB.
- Driftsavtal för skötsel av flygplatsen med Marcbro AB.
- Driftsavtal med One Nordic AB om drift av offentlig belysning.
- Underhållsbeläggningar utförs av Sandahls Grus och asfalt.
- Skötsel av spåranläggning, avtal med Infra Nord.

Nuläges- och omvärldsanalys

Nämndens nulägesanalys

Utifrån kommunstyrelsens ansvarsområde så ser vi att kommunledningsförvaltningen påverkas fortsatt av både det förändrade säkerhetsläget och den osäkra konjunkturen.

Det förändrade säkerhetsläget med krig inom Europa ställer nya och utökade krav på cybersäkerhet framåt samt att det fortsatt osäkra konjunkturläget ger förvaltningen kostnadsökningar inom råvaror, material, drivmedel och livsmedel. Trots att förvaltningen förväntar sig att kostnadsutvecklingen avstannar något framåt så är osäkerheten stor kring vilka priser som fortsätter stiga alternativt avstannar, dock då på högre nivå än tidigare. En specifik konsekvens är att livsmedelspriserna har ökat med cirka 20 % och att det finns en oro för att denna trend kommer att fortsätta. Dock ses en inbromsning av kostnadsutvecklingen för livsmedel under 2024 års första månader. Det finns också en fortsatt osäkerhet gällande elpriserna på grund av rörligt elprisavtal. Konjunkturläget känns osäkert och detta kan leda till minskad investeringsvilja på sikt och i kombination med högre nivåer på räntorna kan det påverka byggnationstakten. Sammanfattningsvis står nämnden inför utmaningar relaterade till kraftigt försämrat säkerhetsläge och osäkerhet i konjunkturläget som kan ge en fortsatt högre kostnad framåt.

Nämndens omvärldsanalys

Demografiska utvecklingen utmanar

Den demografiska utvecklingen visar att kommuner och regioner har flera tuffa år framför sig. Kortfattat innebär den demografiska utmaningen att fler människor kommer att vara i behov av äldreomsorg samtidigt som det kommer att finnas färre människor i arbetsför ålder som både kan betala skatt och arbeta inom äldreomsorgen. Enligt befolkningsframskrivningen som görs av Statistiska Centralbyrån (SCB) så är prognosen att Falköpings kommun under en

tioårsperiod kommer tappa i invånare med 2,7 procent i åldrarna 0–19 år, med 0,2 procent för åldrarna 20 till 66 år, medan vi ökar med 0,6 procent i åldrarna 67 till 79 år och ökar med hela 26,3 procent i invånare över 80 år. För att behålla bra kommunal service för både unga och äldre krävs att Falköpings kommun hanterar den demografiska utmaningen.

För kommunstyrelsen betyder den demografiska utmaningen flera saker. För att klara av välfärdsuppgifterna måste kommunens invånare i arbetsför ålder öka. Då ekonomin sannolikt kommer vara mer ansträngd framåt skapas skärpta krav att nyttja de lokaler som kommunen äger effektivt och flexibelt. Då rekryteringen av ny personal i alla av kommunens verksamheter spås bli tuffare ökar det också kraven på kommunen att vara en attraktivare arbetsgivare som behåller och utvecklar befintligt anställda samtidigt som ny personal tilltalas. Detta ska göras utan att försämra förutsättningarna för det lokala näringslivet, som på samma sätt ska vilja vara kvar och välkomna nya etableringar.

Klimatpåverkan

När klimatet ändras innebär det också att samhället behöver ta hänsyn till nya risker. För att hantera effekterna av klimatförändringar och minska samhällets sårbarhet behöver platsens bebyggelse och verksamheter anpassas, vilket i sin tur innebär nya utgiftsområden.

Kommunstyrelsens roll i utmaningen är att dels hantera kommunens lokaler i ett förändrat klimat. Lokaler som arbetsmiljö, skolmiljö och levnadsmiljö kommer se ökade krav. Ökade kostnader förväntas också på råvaror, livsmedel, bränsle och energi. Att hantera de kostnader som klimatpåverkan innebär är också en fråga om att hitta förståelse och acceptans för detta, både bland invånare och förvaltning.

Demokratin utmanas

Att arbeta med den sociala hållbarheten i Falköpings kommun är avgörande på grund av att omvärldshändelser utmanar både samhällets institutioner så väl som dess uppbyggnad. När förtroendet sjunker till de demokratiska systemen som styr den offentliga förvaltningen innebär det att även tilliten till myndigheter och andra människor sjunker. Falköpings tätort har idag en fysisk och social segregation som förstärks av att negativa bilder sprids om områden och platser i kommunen. Detta leder i sin tur att samhället slits isär och parallella samhällen med olika normativa värderingar skapas.

Att motarbeta den utvecklingen är i allra högsta grad ett samhällsarbete för alla myndigheter och offentliga institutioner. Kommunstyrelsen är särskilt påverkad av att kunskapen om demokratiska processer sjunker bland invånare. Kraven på att kommunstyrelsen kan vara snabb och flexibel i att hjälpa att rusta människor ökar.

Vision, mål och styrning

Kommunens vision ”Det Goda Livet”

Det Goda Livet är kommunens vision om det hållbara samhället, ett samhälle i balans och harmoni, även för kommande generationer. Det Goda Livet bygger på allas lika värde och på samhällsaktiva invånare. Livskvalitetsfrågorna värnas för att öka välbefinnandet och trivseln för invånarna i Falköpings kommun. Viljan är att driva en förändringsprocess där kommunen går före i utvecklingen av ett hållbart samhälle, där naturens och de mänskliga resurserna används medvetet och balanserat. Ekologin sätter ramarna och villkoren med planetens absoluta gränser, ekosystem och naturens resurser. Ekonomin är ett medel för att skapa social hållbarhet. Det är själva målsättningen med det dynamiska och rättvisa samhället där de mänskliga behoven uppfylls

Kommunfullmäktiges övergripande mål och Agenda 2030

Kommunens vision om det goda livet, med de tre hållbarhetsdimensionerna, samt de prioriterade målen hänger tätt ihop med FN:s Agenda 2030. Agenda 2030 består av 17 globala mål för hållbar utveckling. Dessa syftar till att utrota fattigdomen, stoppa klimatförändringarna samt skapa trygga och fredliga samhällen. Genom att koppla de globala målens ikoner till kommunens övergripande mål stärks styrkedjan. Agendan ska tillsammans med kommunens övergripande mål, det lokala målet om fossilfrihet år 2030 samt kommunens klimatstrategi vara styrande för att kommunen långsiktigt ska kunna leverera välfärd till invånarna. Arbetet med att utveckla kommunens arbete med hjälp av Agenda 2030 fortsätter.

Flera av de utmaningar kommunen ställs inför är komplexa och agendan kan vara ett verktyg för att sortera, prioritera hitta synergieffekter och följa upp resultatet av det arbete kommunen gör. Inom kommunstyrelsens har förvaltningen arbetat med att ta fram två delmål till respektive fullmäktigemål samt mätetal och indikatorer för att på så sätt följa mer systematiskt utvecklingen inom respektive mål. Arbetet med att "bryta ner" fullmäktiges mål till mer konkreta målformuleringar för respektive verksamhetsområde pågår fortsatt.

Nämndens mål

Skapa förutsättningar för ett socialt hållbart Falköping

I Falköpings kommun skapas det goda livet – det är tillsammans som ett hållbart samhälle utvecklas

Ledord

- Uppväxtvillkor
- Samverkan
- Delaktighet
- Trygghet

Kommunstyrelsens delmål:

- Stärka förutsättningar för inkludering, trygghet och social hållbarhet genom fysisk planering.
- Stärka demokrati och delaktighet genom kommunikation, medborgardialog och samarbete med civilsamhället.

En socialt hållbar kommun utgår från alla människors lika värde och mänskliga rättigheter. Verksamheterna i Falköpings kommun ska samverka för att bygga ett långsiktigt stabilt och dynamiskt samhälle tillsammans med kommuninvånarna.

I arbetet med social hållbarhet ska förebyggande och tidiga insatser prioriteras. Att arbeta förebyggande handlar om att minska riskfaktorer och stärka skyddsfaktorer. Genom ett innovativt kunskapsbaserat och strukturerat arbete skapar kommunens organisation förutsättningar för goda uppväxtvillkor och trygghet i samhället. Kunskapsbaserat innebär att arbetet grundar sig på evidens- och erfarenhetsbaserad kunskap om förutsättningarna inom kommunen, där orsakerna bakom utmaningarna analyseras för att insatser ska riktas rätt och göras i rätt tid.

Utifrån detta ska kommunens verksamheter samarbeta med varandra för att skapa förutsättningar för ett socialt hållbart Falköping. Samverkan syftar till att skapa trygga och

goda uppväxtvillkor för barn och unga, men även goda livsvillkor för kommuninvånarna genom hela livet. Samarbete och samverkan är en framgångsfaktor för att lyckas med det sociala hållbarhetsarbetet. Kommunstyrelsen samordnar det kommunövergripande arbetet både på tjänstepersonnivå samt på politisk nivå genom utskottet för social hållbarhet.

Samverkan kring de sociala hållbarhetsfrågorna sker även med externa aktörer, såsom exempelvis det samarbete kommunen genom kommunstyrelsen har tillsammans med Falköpings Hysesbostäder kring områdesutveckling.

Delmål: Stärka förutsättningar för inkludering, trygghet och social hållbarhet genom fysisk planering.

Genom en god samhällsplanering beaktas olika gruppers och individers behov utifrån olika aspekter. Ett exempel på detta är att barn som grupp kan behöva inkluderas i fysisk planering på ett annat sätt än vuxna. Barn har ett annat rörelsemönster och de upplever trygghet och tillgänglighet på andra sätt än vuxna. Det finns även skillnader mellan män och kvinnor bland annat genom nyttjande av allmänna platser och de har olika resvanor. Kvinnor upplever i högre grad otrygghet i offentliga miljöer än män, medan det samtidigt är män som i högre grad än kvinnor utsätts för fysiskt våld i offentliga miljöer. Vid fysisk planering är det väsentligt att väga samman de olika perspektiv som finns för att möjliggöra för miljöer och strukturer som verkar för inkludering och trygghet. Detta görs bland annat genom att skapa en blandad bebyggelse dels vid planläggning av nya områden, dels vid förtätning av befintliga strukturer. Genom att använda handboken BoTryggt 2030 och dess checklistor säkerställs att fysiska effekter på trygghet genomsyrar processerna för fysisk planering. Falköpings kommun ansvarar för att skapa förutsättningar för ett bra vardagsliv för alla genom den fysiska miljön. Genom att skapa mötesplatser så som gator, torg och parker som är inbjudande och främjar sociala möten mellan människor skapas förutsättningar för en ökad inkludering.

Delmål: Stärka demokrati och delaktighet genom kommunikation, medborgardialog och samarbete med civilsamhället.

Genom en god kommunikation skapas förståelse för hur kommunen fungerar samt de beslut som tas och val som görs. Detta bidrar även till att ge invånare förutsättningar till delaktighet. I utvecklingsarbeten och andra frågor involveras invånare genom medborgardialog i olika former för att ge kommunen så goda underlag som möjligt. Kommunstyrelsen ska vara skicklig på att involvera medborgare, civilsamhälle och andra externa aktörer när det är relevant.

Mätbarhet	2022	2023	2024	Mål	Trend
SCB Medborgarundersökning: (Vartannat år)					
Upplever du att kommunens politiker är lyhörda till invånarnas tankar och idéer kring kommunen och dess verksamheter?	21,4			27,8	■
Hur tycker du att kommunen informerar vid större förändringar i kommunen t.ex. stadsplanering och byggnationer?	56,5			56,1	■
Vad tycker du om möjligheterna som kommunens invånare har att delta aktivt i arbetet med utveckling av kommunen t.ex. medboardialoger och samråd?	38,7			39,8	■
Hur trygg känner du dig utomhus när det är mörkt ute?	95,4			87,1	■
Valdeltagande (kommunval)	83%			86%	
Näringslives påverkan av brottslighet/otrygghet enligt näringslivsrankningen	3,53	3,42	3,56	3,87	■
Positiv trend = vi är på väg åt rätt håll	■				
Negativ trend = vi är på väg åt fel håll	■				
Oförändrad trend = utvecklingen är densamma eller oklar	■				

Skapa förutsättningar för ett attraktivare Falköping

Falköpings kommun ska vara en bra plats att bo, verka och leva på - en plats där invånare känner stolthet och trygghet

Ledord

- *Kommunal service*
- *Livskraftig landsbygd*
- *Klimat*
- *Boendemiljö*

Kommunstyrelsens delmål:

- Stärka landsbygden genom utveckling av platsvarumärket och arbete med landsbygdsstrategin.
- Minska klimatpåverkan inom verksamheter i enlighet med klimatstrategin och klimatlöftena.

För att stärka attraktiviteten är det avgörande att kommunen är en bra plats att bo, verka och leva på. En attraktiv kommun handlar om möjligheten att stärka sin position och bli intressant för invånare, näringsliv och civilsamhälle. Att öka kommunens attraktivitet innebär bland annat att skapa en egen identitet och stärka de lokala värden som behöver främjas och utvecklas. Detta arbetas med genom utveckling av Falköpings platsvarumärke, vilket kommunstyrelsen ansvarar för att leda och där hela kommunens organisation tillsammans med övriga delar av samhället är viktiga medspelare. En förutsättning för ett attraktivt Falköping är en god fungerande kommunal service och det utbud som kommunens verksamheter bistår med.

Det är platsens förutsättningar som styr tillväxtpotentialerna. Tillgänglig infrastruktur, bostadsbyggande, bostadsmarknad och kommunal service är grundläggande förutsättningar för attraktionskraft. Kommunens verksamheter ska tillsammans arbeta och samverka för att stärka positionen och öka attraktiviteten.

Falköpings kommuns värden i form av naturskönt boende ska samspela med kommunal service, handel och kommunikationsmöjligheter. Naturvärden, den biologiska mångfalden och naturresurser skapar en livskraftig Falköpings kommun när de tas tillvara på och utvecklas. Genom den fysiska planeringen hanteras markanvändningen långsiktigt, med stor hänsyn till bland annat natur- och kulturmiljövärden så att nya etableringar och ny bebyggelse kan skapas utan att påverka andra värden i för stor utsträckning.

Ett prioriterat område för att stärka attraktiviteten är goda kommunikationer och väl utbyggd infrastruktur. Attraktiviteten för Falköpings kommun ska stärkas genom fortsatta satsningar på infrastrukturen i enlighet med kommunens trafikstrategi. Falköpings kommun är relativt stor till ytan och det finns utöver centralorten ett flertal tätorter, likväl som många invånare som bor utanför dessa. Landsbygdsutvecklingen är viktig för kommunen och för att ha ett underlag att utveckla och skapa en livskraftig landsbygd ska en landsbygdsstrategi tas fram.

Kommunstyrelsen leder och samordnar det kommunövergripande arbetet med klimatomställningen enligt kommunens klimatstrategi, både internt och externt. Kommunens verksamheter ska samverka för att uppfylla Falköpings kommuns åtaganden i den antagna klimatstrategin. Kommunstyrelsen arbetar både med frågor där verksamheterna har en direkt rådgivning och med att stärka hela kommunorganisationens kompetens och förmåga. Kommunstyrelsen arbetar dessutom med att inspirera och inspireras av näringsliv, civilsamhälle och invånare för att få till en samhällsutveckling där vi tillsammans utvecklas och bidrar till omställningen utifrån vår samlade kunskap.

Nedan beskrivs kommunstyrelsens arbete utifrån fokusområdena i strategin. Där kopplas även de av kommunstyrelsen antagna klimatlöften på, och anger vilka av de satsningar som kommunens verksamheter ställer sig bakom i Västra Götalands kraftsamling ”Klimat 2030 – Västra Götaland ställer om”.

HÅLLBARA TRANSPORTER

Kommunstyrelsen ansvarar för kommunens transportpool och arbetar därigenom för att ställa om till fossilfria transporter. Mötes- och resepolicy vägleder, och transportpoolen ger förutsättningar för att följa policy.

KLIMATSMART OCH HÄLSOSAM MAT

Kommunstyrelsen arbetar med att främja hållbart lantbruk genom avvägningar vid exploatering av jordbruksmark. Kommunstyrelsen arbetar även med att utveckla en lokal matkultur tillsammans med näringslivet.

FÖRNYBARA OCH RESURSEFFEKTIVA PRODUKTER OCH TJÄNSTER

Vid detaljplanering används checklistor för social hållbarhet, ekosystemtjänster samt grönytefaktor. På så sätt eftersträvas möjlighet till ett hållbart liv utifrån flera aspekter.

SUNDA OCH KLIMATSMARTA BOSTÄDER OCH LOKALER

Vid detaljplanering beaktas översvämningsrisk vid så kallade 100-års regn med beräknad klimatfaktor. Den framtagna skyfallskarteringen är ett stöd i detta arbete. Utifrån karteringen ska också ett förslag till åtgärdsplan tas fram. Till privatpersoner och andra externa aktörer erbjuds energirådgivning.

LOKAL FRAMSTÄLLNING AV FÖRNYBAR ENERGI

Biogassystemet är ett kretslopp där matavfall tas tillvara för att framställa energi. Kommunstyrelsen ansvarar för utvecklingen av biogasanläggningen i Falköping, inklusive att säkerställa inhämtning av substrat för att framställa biogasen samt försäljning av gasen.

HÅLLBARA FINANSER

Kommunstyrelsen arbetar med gröna lån och gröna placeringar, samt inköp och upphandling av klimatsmarta produkter.

UTBILDNING OCH MEDSKAPANDE I KLIMATOMSTÄLLNINGEN

Kommunstyrelsen leder arbetet med att skapa kunskap och delaktighet internt i organisationen genom workshops och utbildningsinsatser. Detta görs även med medborgarna genom klimatdialoger och framarbetandet av gemensamma klimatavtal som medborgare kan välja att vara en del utav för att bidra till klimatomställningen. Inom näringslivet används befintliga nätverk och kontaktytor för att ta del av och ta fram kreativa lösningar samt skapa kunskap om klimatomställningen.

Delmål: Stärka landsbygden genom utveckling av platsvarumärket och arbete med landsbygdsstrategin.

Landsbygdsutvecklingen är viktig för kommunen och det är viktigt att arbeta tillsammans med boende, föreningsliv och näringsliv för att åstadkomma både hållbar utveckling, känsla av delaktighet och engagemang. Under 2024 har en landsbygdsstrategi för Falköpings kommun arbetas fram, i ett medskapande med människor som bor och verkar på landsbygden. Detta arbete syftar till att ge landsbygdsutvecklingen i Falköpings kommun en riktning, samt peka ut prioriterade utvecklingsområden och insatser utifrån dessa. Strategin tas upp för politiskt beslut under våren 2025 och ska därefter börja genomföras. Arbetet med landsbygdsstrategin ska harmoniera med Falköpings kommuns platsvarumärke, vilket också är under framtagande, förankring och utveckling. Platsvarumärket ger ett underlag för att profilera kommunens landsbygd och skapa sammanhållning och stolthet över såväl sin ort eller sitt närområde som Falköping i stort.

Delmål: Att minska klimatpåverkan inom verksamheter i enlighet med klimatstrategin och klimatlöftena.

Falköpings kommun ska vara en bra plats att leva på både nu och i framtiden. Därför får utvecklingen idag inte skapa problem för kommande generationer. Målen i kommunens klimatstrategi handlar om att bli en klimatneutral kommun till år 2030.

Utpekade fokusområden är:

- Hållbara transporter
- Klimatsmart och hälsosam mat
- Förnybara och resurseffektiva produkter och tjänster
- Sunda och klimatsmarta bostäder och lokaler
- Förstärkning av kolsänkor
- Lokal framställning av förnybar energi
- Hållbara finanser
- Utbildning och medskapande i klimatomställningen

Kommunstyrelsens verksamheter ska utifrån klimatstrategin och klimatlöftena bidra till att minska klimatpåverkan.

Det handlar om att vara skickliga på att aktivt arbeta med de delar där verksamheterna har en direkt rådgighet över klimatpåverkan, såsom exempelvis de egna transportererna, inköp, återbruk, matsvinn, gröna lån med mera.

Ett exempel på åtgärd som genomförs årligen och rapporteras till livsmedelsverket är mängden matsvinn från de kommunala köken. Mätning sker i stort sett varje dag och mer ingående mätningar sker två gånger per år. Rapport till livsmedelsverket sker en gång per år.

Mätbarhet	2022	2023	2024	2025	Mål	Trend
SCB Medborgarundersökningen (uppföljning årsvis):						
Hur tycker du följande saker fungerar i din kommun: Kommunens arbete för att minska sin egen miljö- och klimatpåverkan i sina verksamheter?	66,3	-			71,4	■
Hur tycker du följande saker fungerar i din kommun: Kommunens information om vad du kan göra för att minska din miljö- och klimatpåverkan?	50,4	-			61,7	■
Rekommendation av Falköping som boendekommun som boende i "annan tätort"?	59,7	-			69,1	■
Rekommendation av Falköping som boendekommun som boende i "utanför tätort"?	46,6	-			Topp 25%	■
Rekommendation av Falköping som boendekommun som boende i centralorten	54,6	-			Topp 25%	■
KLF:s andel fossilfria fordon (årsvis)	32,8	-			100%	■
Andel personresor inom centralorten som görs med transportpoolbil (årsvis)	-	-			100%	■
Användandet av tjänstecyklar (årsvis)	-	-				■
Kommunens nyttjande av fossil resp fossilfri energi (årsvis)	-	-				■
Kökens kökssvinn ska minska (gram/port) (Totalt: förskola, skola och äldreomsorg, årsvis)	37	29			25	■
Andel gröna lån (årsvis)	36,9	40,9				■
Antal försäljningsar av bostadsmark (årsvis)	-	-				■
Antal invånare (årsvis)	33 273	33 268	32 963		40 000	■
Antal Gästnätter (årsvis)	69 064	66 410			70 000	■
Positiv trend = vi är på väg åt rätt håll	■					
Negativ trend = vi är på väg åt fel håll	■					
Oförändrad trend = utvecklingen är densamma eller oklar	■					

Skapa förutsättningar för ett näringsliv som utvecklas

Falköping – en drivande aktör

Ledord

- *Samarbete*
- *Kompetensförsörjning*
- *Näringsliv*

Kommunstyrelsens delmål:

- Skapa förutsättningar för kommunens organisation att matcha utbildning och andra insatser utifrån kartläggningen av näringslivets behov av kompetensförsörjning.
- Stärka näringsliv genom utveckling av platsvarumärket och arbete med uppdaterad näringslivsstrategi.

Falköpings kommun ska vara och upplevas som en kreativ och drivande kommun, som skapar goda förutsättningar för nya etableringar och utveckling för befintliga företag.

Falköpings kommun ska arbeta för att stimulera ett öppet företagsklimat. Kommunen ska agera som en aktiv och naturlig part i utvecklingsarbetet av näringslivet, genom ett gott bemötande och en hög kommunal servicekvalitet. Kommunstyrelsen arbetar med att skapa förutsättningar för etablering och tillväxt inom näringslivet i Falköpings kommun. Skaraborg Logistic Center är en väsentlig del i att skapa goda villkor för näringslivet och nya etableringar. Detta arbete bidrar också till god klimatnytta samt är en viktig del i klimatomställningen framåt. En ny överlämningsbangård är byggd. Utöver detta tillkommer nya företagsetableringar, byggnation av järnvägsspår och fortsatt arbete med nya planprogram. Vidare samarbetas det med Nyföretagarcentrum för stimulering av nyföretagandet i kommunen.

Förvaltningsövergripande samverkan är en förutsättning för att snabbt och effektivt kunna fånga upp frågeställningar, utbyta erfarenheter och finna lösningar i ett tidigt skede.

Kommunstyrelsen ska arbeta för att bidra till utveckling av näringar inom den gröna sektorn samt öka medvetenheten kring hållbarhetsfrågor. Genom framtagande av en landsbygdsstrategi, parallellt med näringslivsstrategiarbetet, förbättras möjligheterna till att skapa tillväxt och utveckling inom hela kommunen. Kommunstyrelsen ska även främja och motivera näringslivet att stärka sitt ansvar i att bidra till ett ekonomiskt, ekologiskt och inte minst socialt hållbart Falköping.

Falköpings kommun ska vara en drivande aktör i Skaraborg som verkar för ökad samverkan med grannkommuner, där kommunstyrelsen bidrar till att tydliga strukturer utvecklas avseende Skaraborgs gemensamma tillväxtarbete. En annan hörnsten i kommunens arbete för att möjliggöra etablering och tillväxt är att utveckla och tillgodose en långsiktig plan- och markreserv.

Delmål: Skapa förutsättningar för kommunens organisation att matcha utbildning och andra insatser utifrån kartläggningen av näringslivets behov av kompetensförsörjning. Falköpings kommun ska verka för att fler ska komma i arbete och nå egen försörjning utifrån kommunens arbetsmarknadsstrategi. Kompetensförsörjning är en viktig förutsättning för att utveckla arbetsmarknaden och skapa konkurrenskraft, därför krävs det att utbildningsmatchning till efterfrågat kompetensbehov sker. Kommunens verksamheter ska stödja varandra i samverkan med externa aktörer för att lokalisera kompetensbehovet och stimulera kompetensförsörjningen.

Kompetens- och arbetslivsnämnden ansvarar för arbetsmarknadsfrågor och genomförandet av arbetsmarknadsstrategin. Kommunstyrelsen bidrar genom att skapa förutsättningar. Bland annat ska kommunstyrelsen ta fram underlag för kommunens organisation att matcha utbildning och andra insatser med näringslivets behov av kompetensförsörjning genom att leda och samordna kartläggning och analys, tillsammans med det lokala näringslivet. Under 2023 inventerades behovet i tillverkningsindustrin och under 2024 inventeras behovet för logistikindustrin. Underlaget hanteras i kommunens organisation av en förvaltningsövergripande styrgrupp där barn- och utbildningsförvaltningen och kompetens- och arbetslivsförvaltningen deltar.

Delmål: Stärka näringsliv genom utveckling av platsvarumärket och arbete med uppdaterad näringslivsstrategi.

En platsvarumärkesstrategi för Falköping är framtagen, utifrån ett behov som lyfts av det lokala näringslivet. Platsvarumärket bidrar till en stärkt utveckling, profilering och marknadsföring av Falköpings kommun som plats, vilket i sin tur syftar till att attrahera arbetskraft, inflyttning, företagsetableringar med mera. Under 2024 förankras och förfinas detta tillsammans med näringsliv, föreningsliv, civilsamhälle och invånare. Uppdateringen av kommunens näringslivsstrategi harmonierar med platsvarumärket och bidrar till ett skärpt fokus för utvecklingen av kommunens näringsliv. Under 2025 ska denna beslutas och börja implementeras.

Mätbarhet	2022	2023	2024	2025	Mål	Trend
Andelen invånare med eftergymnasial utbildning (Kolada, årsvis)	33,7%	34,0%			35	●
Andelen människor i försörjning (Kolada, årsvis)	82,5	-			85,3	●
Placering näringslivsrankning (Svenskt Näringsliv, årsvis)	29	50			72	●
Insiktmätning (SKR, årsvis)	73	-			79	●
Nystartade företag antal per 1000 invånare (Kolada, årsvis)	10,2	-			11,8	●
Markreserv för näringsliv (årsvis)	-	-				●
Antal m ² förärvad mark (årsvis)	-	-				●
Positiv trend = vi är på väg åt rätt håll	●					
Negativ trend = vi är på väg åt fel håll	●					
Oförändrad trend = utvecklingen är densamma eller oklar	●					

Kommunens organisation ska vara utvecklande och förnyande med en tillitsbaserad styrning

Verksamheterna är till för kommuninvånarna

Ledord

- *Attraktiv arbetsgivare*
- *Bra arbetsmiljö*
- *Uppföljning*

Kommunstyrelsens delmål:

- Stärka motivation och engagemang bland kommunens medarbetare genom kommunikation och delaktighet.
- Stärka kommunens effektivitet genom digitalisering inom kommunstyrelsens verksamhet samt ledning och samordning av övriga nämnders digitaliseringsutveckling.

Grundläggande är att Falköpings kommun ska vara en väl fungerande serviceorganisation med myndighetsansvar gentemot invånarna. Delar av kommunledningsförvaltningen har främst som uppdrag att stötta och styra organisationen i de interna processerna inom till exempel ekonomi, HR, kansli, kommunikation, IT, näringsliv, utveckling, fastighet och lokalvård. Andra delar av kommunledningsförvaltningen arbetar direkt riktat mot

kommuninvånarna med de externa processerna inom till exempel stadsbyggnad, vatten och avlopp, park och gata samt måltid.

En god kvalitet skapas när kommunledningsförvaltningens verksamheter samverkar och för dialog för att möta kommuninvånarnas och organisationens behov med rätt förutsättningar på ett så resurseffektivt och kostnadsmedvetenhet sätt som möjligt. Värdegrunden präglar arbetet oavsett linjenivå och ska kännetecknas av rättvisa, öppenhet, engagemang, effektivitet och detta gör vi genom att bygga förtroendefulla relationer baserade på ömsesidig respekt och ett gott bemötande som bygger tillit. Kommunens verksamheter är till för kommuninvånarna.

En attraktiv arbetsgivare behöver kunna attrahera, rekrytera, utveckla och behålla sina medarbetare. Rekryteringsläget har blivit och kommer fortsätta att vara svårt gällande vissa yrkesgrupper. Därför är det nödvändigt att arbetsgivaren lägger fokus på att utveckla och behålla de medarbetare som finns i organisationen. Det görs bland annat genom att se till att organisationen är utvecklande och förnyande samt präglas av tillit. En sund arbetsmiljö är avgörande för att chefer och medarbetare ska trivas, känna engagemang för arbetsuppgifterna och uppdraget samt motiverade att leverera sitt bästa. Det är också grundläggande för att kommunens organisation ska vara utvecklande och förnyande med en tillitsbaserad styrning. Chefen ansvarar för att både arbetsinsatser, målarbete och medarbetarnas arbetsmiljö följs upp på ett systematiskt vis för att säkerställa en bra arbetsmiljö.

Kommunledningsförvaltningen har infört en ny uppföljningsmodell under 2024 där verksamheter (V), ekonomi (E) och personal (P) (VEP ansvar) följs upp genom dialog i linjeorganisationen. Uppföljningen ska säkerställa ett lärande hos chefer och möjligheten att sprida goda exempel mellan verksamhetsområdena samt att skapa en gemensam helhetsbild kring verksamhetsmålen samt måluppfyllelsen. Uppföljningen säkerställer också att förvaltningen arbetar i linje med kommunens övergripande fyra mål och politiskt givna uppdrag. Uppföljning sker av hur många uppdrag som getts samt hur många uppdrag som slutförts.

Alla kommunens verksamheter ska upprätthålla en organisation som genomsyras av en tillitsbaserad kultur. Tillitsklimatet förutsätter att förvaltningens och nämndens medarbetare, chefer och politiker, arbetar för verksamhetens och kommunens bästa gällande mål och uppdrag. Nyckelorden är dialog, delaktighet och god kommunikation mellan politiker, chefer och medarbetare. Det är också centralt att dra lärdom av det som inte blev som man önskade. Genom att identifiera och hantera eventuella nödvändiga förändringar av arbetssätt kan organisationens lärande utvecklas.

Forskare har funnit att organisationer med låg och stabil sjukfrånvaro har mycket gemensamt och en del av dessa kännetecken kallas friskfaktorer. När det finns organisatoriska förutsättningar för att friskfaktorer fungerar väl i vardagen, mår medarbetare bättre, utvecklas och har kraft att prestera. På så sätt kopplar friskfaktorerna ihop bra arbetsmiljö med att verksamheten når målen, och blir en attraktiv arbetsplats. Friskfaktorerna bidrar både till en bra arbetsmiljö och till att uppnå verksamhetsmålen.

Delmål: Stärka motivation och engagemang bland kommunens medarbetare genom kommunikation och delaktighet.

Medarbetarnas engagemang, hälsa och utveckling betyder mycket för organisationen. Engagerade medarbetare bidrar mer till verksamheten, är motiverade att göra ett bättre jobb och kan utveckla kvaliteten i verksamheten. I möten med människor är vikten av kommunikation och ett gott bemötande centralt. Arbeten inom offentlig sektor gör skillnad för många människor och för samhället i stort. Därför ska kommunledningsförvaltningen tillvarata och utveckla medarbetarnas engagemang och arbeta systematiskt med styrningen och arbetsmiljön. För att skapa delaktighet är kommunikation genom hela styrkedjan av stor vikt. En välfungerande intern och extern kommunikation är en grundförutsättning för att Falköpings kommun ska uppnå sina verksamhetsmål och visionen om ”Det goda livet”. Detta kräver i sin tur att vi inom organisationen har en gemensam syn på kommunikationsfrågorna och att alla medarbetare och förtroendevalda ser kommunikation som ett viktigt strategiskt och operativt verktyg.

Delmål: Stärka kommunens effektivitet genom digitalisering inom kommunstyrelsens verksamhet samt ledning och samordning av övriga nämnders digitaliseringsutveckling.

Digitaliseringen är ett viktigt redskap för att möta framtida utmaningar. För att stärka kommunens effektivitet genom digitalisering krävs en tydlig strategi. En digitaliseringsstrategi är på plats och i den framgår vilka mål, utvecklingsområden och förmågor som är prioriterade. Där framgår också att kommunledningsförvaltningen ska medverka i framtagandet och uppföljningen av övriga verksamheters digitaliseringsplaner.

Under kommande år kommer kommunledningsförvaltningen fokusera arbetet utifrån digitaliseringsstrategin framför allt på:

- Utveckla uppföljningen av kommunens gemensamma digitaliseringsplaner. I detta arbete ingår att tydligt formulera mätbara mål.
- Starta tjänstefieringsarbetet kring ett antal teknikplattformar. I det ingår att definiera mål för att kunna följa upp och utvärdera syftet med tjänstefieringen.

- Ta ytterligare steg in i M365-plattformen. För att få ytterligare utväxling i produktivitet så behöver vi nyttja fler av funktionerna som plattformen erbjuder.
- Utveckla samverkansformen och påbörja samarbete med Tidaholm inom IT och digitaliseringsområdet. Detta utifrån den beslutade avsiktsförklaringen med Tidaholms kommun.

Mätbarhet	2023	2024	2025	Mål	Trend
Resultat - avvikelse mot budget inkl. VA, Biogas (2023 = verkligt utfall, 2024 = prognos, uppföljning delår)	+ 3,8 mnkr	- 1,6 mnkr		+/- 0	■
Andel sjukfrånvaro av ordinarie tid: (KLF:s personal, delår)	5, 77%	5, 42%		5.0 %	■
Medarbetarenkät (KLF:s personal, vartannat år):					
Hållbart medarbetarengagemang = HME	79%	-		81%	■
Hur upplever du dina förutsättningar för att göra ett bra och effektivt jobb?	4,1	-		4,3	■
Nyttjad friskvård (KLF:s personal) (årsvis)	41%	42%		45%	■
Personalomsättning (årsvis)	2,21%	2%		2,21%	■
Antal givna politiska uppdrag (årsvis)	100			-	■
Andelen slutförda politiska uppdrag i % (årsvis)	68%			-	■
Digital Mognad (DiMIOS, årsvis)	61%			55%	■
Positiv trend = vi är på väg åt rätt håll	■				
Negativ trend = vi är på väg åt fel håll	■				
Oförändrad trend = utvecklingen är densamma eller oklar	■				

Kommunens styrkedja

Kommunen ansvarar för att bedriva en effektiv verksamhet med god kvalitet utifrån lagar, nationella och lokala politiska mål, kommunala styrdokument och ekonomisk tilldelning genom budget. En framgångsfaktor är att skapa en fungerande styrkedja som binder ihop de olika nivåerna i den kommunala organisationen från kommunfullmäktiges vision till verksamheterna.

Detta kräver ett systematiskt arbete med mål- och resultatstyrning genom uppföljning utifrån helhet och analys av resultat. Kommunen har initierat och påbörjat ett utvecklingsarbete för att få en gemensam struktur i uppföljningsprocessen. Arbetet är långsiktigt och ska bidra till en ökad samsyn och systematik samt skapa förutsättningar för en helhetsbild och ökad delaktighet i arbetet. Uppföljning av kommunens fyra övergripande mål görs som en samlad bedömning av måluppfyllelse och baseras bland annat på nämndernas analyser av måluppfyllelse, trender och utfall för indikatorer, uppföljning av styrdokument och effekter av olika insatser. Syftet är att få en så övergripande och trovärdig bild som möjligt av hur kommunen klarar sitt uppdrag och vilken effekt olika kommunala satsningar har. Vid resultatredovisning presenteras bedömning av måluppfyllelse följt av identifierade utvecklingsområden.

Kommunen redovisar också viktiga förutsättningar som krävs för att bidra till utveckling. Genom att skapa tillit och förtroende i styrkedjan kvalitetssäkras uppföljning och analys så att bästa möjliga underlag finns inför kommande beslutsprocesser.

Nämndens uppföljningsarbete

Inför varje nytt år antas en verksamhetsplan för de kommande tre åren som bestämmer inriktning för verksamheterna inom förvaltningen.

Förvaltningens årsplanering med tillhörande processchema är strukturen för det systematiska kvalitetsarbetet. Tre gånger om året; i mars, maj och i oktober, tar förvaltningen fram en månadsprognos, denna lämnas till ekonomiavdelningen som sedan redovisar uppföljningen för hela kommunen för kommunstyrelsen.

Delårsrapport per den 30 april och delårsbokslut per den 31 augusti avges med uppföljning av nämndens måluppfyllelse och ekonomiska resultat för drift och investeringar. Rapporterna innehåller också en prognos för helåret. Efter årets slut görs ett årsbokslut med bedömning av årets måluppföljning och ett sammanställt ekonomiskt resultat för året. Löpande under året återkopplas till nämnden olika specifika beslut fattade på delegation. En internkontrollplan beslutas för varje år och följs upp vid delårsbokslut och årsbokslut.

Kommunledningsförvaltningens styrkedja sker från kommunstyrelsen till kommundirektör vidare till kommunledningsförvaltningen. Kommunledningen leds av biträdande kommundirektör tillsammans med fem chefer och vidare ut till varje verksamhetsområde, avdelning, enhet och dess medarbetare.

Verksamhetsplanering

Kommunledning och biträdande förvaltningschef

Kommunledningen har uppdrag att stödja, styra och serva kommunens samtliga förvaltningar utifrån sitt kompetensområde. Avdelningarna som ingår är ekonomi, HR, kansli och kommunikation. Kommunledningsförvaltningens ledningsgrupp består av kansli, kommunikation och tre verksamhetschefer.

Ekonomiavdelningen är en central funktion med ett övergripande ansvar för ekonomiprocesserna i Falköpings kommun samt att leda och stödja arbetet med Falköpings kommuns övergripande mål, ekonomisk uppföljning samt underlag till budget- och verksamhetsplanering. Vidare arbetar avdelningen med ärendehantering för ekonomiska frågor så att underlag till politiska beslut håller hög kvalitet gällande ekonomisk analys och gällande lagstiftning. Likviditets- och finansförvaltning av samtliga tillgångar i Falköpings kommun samt pensionskapital, lån- och skuldförvaltning är också en viktig del i avdelningens arbete. Arbetet har starkt fokus på ”grön ekonomi” och hållbarhet. Några andra delar som ligger i avdelningens ansvarsområde är, samordning och styrning i ekonomiska frågor gentemot Falköpings kommuns koncern och kommunala bolag, ledning och styrning av de kommunövergripande grupperna, analysgruppen, internkontrollgruppen och inköpsråd. Samordning sker av upphandlings- och inköpsfrågor med målet att främja goda affärsrelationer, säkerställa en effektiv konkurrens, bidra till en hållbar utveckling samt säkerställa en effektiv resursanvändning i.

Fokus under 2025 för ekonomiavdelningen är att komma vidare och fortsätta utveckla ett bra beslutsstödsystem. Kommunen kommer utreda möjligheterna att införa ett beslutsstödsystem som stöder och utvecklar kommunens uppföljningsprocess med bland annat prognoser, planering, målstyrning och styrkedjan.

HR-avdelningen arbetar löpande med strategiska och operativa insatser bland annat genom att lyssna in behov och medverka i förvaltningarnas ledningsgrupper. Arbetet pågår inom arbetsrätt, lag och avtal, löneadministration, arbetsmiljö, rehab, hälsa, pensioner, samt utveckling av grupper och individer. Inom samtliga områden förväntas AI kunna påverka och utveckla arbetssätt och tillgång till information under de kommande åren. Bred samverkan med verksamma inom HR-området, i såväl Skaraborg som landets övriga kommuner samt med systemleverantörer förväntas fortgå. HR-avdelningen ser ett fortsatt behov av att fokusera på att utveckla och behålla medarbetare under hela yrkeslivet. Som vägvisare finns de nio strategier som SKR tagit fram. En central fråga är hur fler medarbetare ska kunna förlänga arbetslivet och hur de som arbetar deltid ska öka sin sysselsättningsgrad. Arbete med friskfaktorer är också viktigt, då det skapar förutsättningar för ett hållbart arbetsliv oavsett ålder eller yrkeskategori.

Kansliavdelningens kärnuppdrag är registratur, ärendeberedning, sammanträdesadministration, dokumenthantering och arkiv, sammanfattningsvis administrativt och juridiskt stöd. Utvecklingsarbetet som avdelningen bedriver har som fokus att göra dessa processer enklare, säkrare, mer effektiva och digitala. Kansliavdelningen kommer fortsatt under kommande år att stödja och utbilda nya handläggare i Ciceron och arbeta mot en likriktad hantering och registrering av handlingar för att skapa god kvalitet och effektivitet. Arbetet med att tillgängliggöra handlingar och underlag via modulen Ciceron Sök kommer att påbörjas i samverkan med digitaliseringsavdelningen. Kansliavdelningen planerar även ett arbete tillsammans med digitaliseringsavdelningen och HR-avdelningen gällande en effektiv process vid nyanställningar och för nya förtroendevalda. Detta gäller exempelvis systembehörigheter, teknikstöd och utbildningsinsatser. Detta gäller även när en medarbetare/förtroendevald lämnar eller byter arbete/uppdrag. Arbetet är även kopplat till dataskydd och informationssäkerhet. I takt med att digitaliseringen ökar ser kansliavdelningen att behovet av att satsa på informationssäkerhetsarbete och dataskydd växer.

Kommunikationsavdelningen har ansvaret för att genomföra kommunstyrelsens kommunikationsuppdrag. Det innebär att avdelningen leder, samordnar och utvecklar kommunens kommunikation. Detta inkluderar att säkerställa att kommunens interna och externa kommunikation är effektiv, tillgänglig och anpassad efter medarbetarnas och invånarnas behov och förväntningar. Efterfrågan på kommunikationsavdelningens tjänster förväntas öka de kommande åren. Behovet av aktuell och korrekt information växer, både internt och externt, och kommunens olika verksamheter behöver mer stöd för att kommunicera sina budskap och vara mer proaktiva i sin kommunikation. Ett viktigt steg för att stärka den interna kommunikationen är lanseringen av ett nytt intranät hösten 2024. Det är dock nödvändigt att fortsätta arbetet med att få alla medarbetare att använda intranätet som ett

effektivt kommunikations- och serviceverktyg i sitt dagliga arbete för att maximera dess potential.

Den externa webbplatsen falkoping.se kräver kontinuerlig utveckling för att möta användarnas krav och förväntningar. Kommunikationsavdelningen måste se till att webbplatsen är användarvänlig, tillgänglig och erbjuder relevant och aktuell information. Detta innebär regelbundna uppdateringar av innehåll, tekniskt underhåll samt anpassning till nya digitala trender och användarbeteenden. För att utveckla kommunens kommunikation både internt och externt på ett resurs- och resultateffektivt sätt, behöver kommunen en kommunikationsstrategi med tillhörande kanalstrategi. Strategin ska svara på frågor som varför vi kommunicerar, vad vi vill uppnå, vilka våra målgrupper är och vilka kanaler vi ska använda för att nå ut. Den snabba digitala utvecklingen och ökade krav på transparent och effektiv kommunikation innebär att Kommunikationsavdelningen ständigt måste vara redo att möta nya utmaningar och utnyttja uppkomna möjligheter. En sådan möjlighet är AI, som Kommunikationsavdelningen redan använder i olika sammanhang för att effektivisera rutinuppgifter, vilket frigör tid till mer strategiska och kreativa uppgifter.

Kommunikationsavdelningen tar över samordningsansvaret för arbetet med platsvarumärket när det nu går in i en genomförandefas. Arbetet kommer att ta personella resurser i anspråk inom avdelningen, men också kräva utökade ekonomiska resurser för kommunikation och marknadsföring

Utveckling och kvalitet

Inom verksamhetsområdet utveckling och kvalitet finns flertalet strategier, både antagna och som kommer bli antagna under 2025. För att uppfylla dessa strategier behövs en struktur med medel kopplade till utvecklingsdelarna. De strategierna som verksamhetsområdet ansvarar för är digitaliseringsstrategi, klimatstrategi och trafikstrategi. Strategier som är under framtagande och ska uppdateras under 2025 är landsbygdsstrategi, näringslivsstrategi, delregional godsstrategi. Det finns även ett uppdrag att ta fram en strategi för förebyggande arbete för barn och unga. Arbetet med att jobba för att dessa strategier ska uppnås innebär att samverkan och förändring i arbetssätt behöver ske över alla förvaltningar i kommunen. Vissa delar av strategiarbetet kan rymmas inom förvaltningarnas befintliga budgetramar. Men för att kunna uppnå vissa delar har det erfarenhetsmässigt visat sig att resurser i form av pengar behöver tillföras från förslagsvis någon form av central pott. En struktur för detta finns ej idag.

Utvecklingsavdelningen ansvarar även för ledning och samordning av kommunens arbete för social hållbarhet och klimatstrategin. Detta arbete beskrivs närmare under måltexterna.

Gällande att stärka vår förmåga inom IT-säkerhetsområdet är det nu klart att en IT-säkerhetstjänst kommer att anskaffas. Den kommer implementeras under hösten och förväntas vara i full drift under december. Det finns en avsiktsförklaring mellan Tidaholms kommun och Falköpings kommun som anger att vi ska undersöka möjligheterna att samarbeta kring IT och digitalisering. Beroende av hur kommunerna bestämmer sig för hur man ska gå vidare med den samverkan, påverkar det arbetet framåt. Oavsett behöver kommunen bygga och stärka förmågor för att säkerställa IT-säkerheten och ha framdrift i den digitala omställningen, där IT-avdelningen har en viktig roll. DIMIOS undersökningen har lett fram till en diskussion om vilka förmågor vi behöver stärka beroende på vad vi kommer fram till kommer vissa satsningar behöva göras. Här handlar det om att utveckla kommunens digitala mognad.

Processen av framtagande av Falköping platsvarumärke är i sin slutfas och kommer implementeras under 2025. Kommunikationsavdelningen kommer vara huvudansvarig för att driva arbetet vidare. En styrgrupp kommer att bildas med deltagare från näringslivs- och utvecklingsavdelningen. Näringslivets utveckling har stor betydelse för hela kommunen. Ett

av fokusområdena är att fortsätta med stadskärnans utveckling, i samklang med de två övriga handelsområdena Ranten och Ålleberg center. En hållbar turism- och besöksnäring-utveckling är också fortsatt prioriterat. Utvecklingen inom dessa områden gynnar både besökare och Falköpings invånare, samt är en viktig del för att skapa attraktionskraft för att locka nya invånare. Befintligt projekt Platssamverkan Ranten avslutas efter tre år vid årsskiftet 2024/2025. Projektet har visat att det finns fortsatta behov av samverkan mellan berörda parter för att praktiskt arbeta med trygghetsfrågor och fysisk miljö i våra handelsområden.

Skaraborg Logistic Center utgör fortsatt en viktig roll för att utveckla Falköping som logistiknod. Historiskt har stora investeringar gjorts i området och det finns några fler investeringar som är inom planeringshorisonten. För att skapa fortsatt tillväxt krävs tillkommande investeringar. Kommande godsstrategi kommer tydliggöra vilken riktning och vilka prioriteringar som behöver göras framöver.

Fastighet och service

Under perioden 2025–2027 kommer antalet nya byggnader att minska jämfört med tidigare år. Verksamheten kommer fortsatt arbeta aktivt med att se över hur det totala fastighetsbeståndet av byggnader i syfte att ha rätt typ av byggnader för den kommunala verksamheten.

För att kunna upprätthålla en god kvalitet kommer fastighet och service att arbeta mer strategiskt mot en långsiktig planering gällande verksamheternas behov. Myndighetskrav inom verksamhetsområdet ökar för varje år och för att klara dessa krav innebär ett ökat fokus. Utvecklingen följs med kontinuitet och kommunikation med övriga förvaltningar som möjliggör en plan för behovet kommande period.

Måltidsavdelningen har uppdrag att arbeta fram policy och riktlinjer för måltider under 2025. Fortsatt arbete med pilotprojekt tillsammans med barn och utbildningsförvaltningen utifrån uppdrag kring energi buffé i grundskolan.

Samhällsbyggnad

Under kommande år kommer ett antal nya områden att exploateras och byggas ut. Detta innebär kommunala satsningar i form av utbyggnad av kommunal infrastruktur; nya vägar, VA-ledningar med mera. Detta leder till en markant utökning av ytor för drift och underhåll. Efter utbyggnaden tillkommer ca 16 000 kvm gatumark och 20 000 kvm park- och naturmark. Underhållsskuld på gatumätet ligger idag på 12 miljoner kronor och den årliga budgeten behöver öka från 7,8 miljoner kronor till 10,0 miljoner kronor för att kunna komma i kapp.

För att komma vidare med utredningen av säker trafikmiljö för oskyddade trafikanter vid Ålleberg Center behöver medel om 0,5 miljoner kronor förläggas inom driftsbudget för år 2025.

Enligt uppdrag från kommunstyrelsen (2024-01-17, § 14) ska kommunen vidta bullerreducerande åtgärder vid skjutbanorna norr om flygplatsen. För att starta projektet krävs investeringsmedel för 2024 vilket tas från medel ur kommunstyrelsens budget för oförutsett mark- och exploatering, 0,15 miljoner kronor och resterande projektmedel, 1,0 miljoner kronor läggs för beslut till budgetberedningen för Flerårsplan 2025–2027. Efter projektets start har uppkommit nya förutsättningar vilket innebär att genomförande av åtgärden inte ryms inom den budgeten och kostnaderna uppskattas till 2,0 miljoner kronor.

Kommunstyrelsen beslutade (2024-05-29, § 64) om att anta Falköpings kommuns bestämmelser om kommunalbidragsgivning till enskilda anläggningar för vägbelysning. Detta innebär en ökning av bidrag till belysningsföreningar med 0,15 miljoner kronor per år.

Förvaltningen har fått i uppdrag att se över även bestämmelser för bidrag till enskilda vägar vilket förmodligen kommer att innebära behov för ett högre bidragsanslag.

En översyn av spåravgift som kommunen tar ut inom Marjarps logistikområde behöver ses över. I dagsläget är nivå på spåravgiften låg och täcker marginella kostnader för infrastrukturförvaltning.

Vatten och avloppsförsörjning har kommit i fokus i samband med det förändrade geopolitiska läget i Europa. För att säkerställa vatten- och avloppsförsörjning som samhällsviktig funktion har ett antal nya EU-direktiv kopplat till detta område kommit fram. Nya EU-direktiv och förordningar styr mot strängare reningskrav och energineutralitet för avloppsreningsverk vilket kommer att påverka VA- och biogasverksamheten. Detta kommer att leda till större investerings- och resursbehov. Reinvestering av VA nät fortsätter med byte av ledningar i Vartofta och Broddetorp inom de kommande åren.

Biogasverksamheten har säkrat matavfall fram till september 2025 med möjlighet att förlänga avtalet i två år till, till 2027. Ett inriktningsbeslut gällande biogasverksamheten antogs i maj 2024. En fördjupad utredning gällande produktion av el och värme pågår och nya investeringar i anläggningen om ca 12,0 miljoner kronor kommer att krävas.

Sluttäckning av deponier förväntas vara klart år 2026, dock detta beror på detaljplanarbete och genomförande efter att detaljplanen vinner laga kraft. Tidplanen är preliminär. Kommunen kommer att bygga en ny återvinningscentral i Falköping. Driftsättning av återvinningscentral i Floby och Stenstorp förväntas under 2025.

Stora delar av stadsbyggnadsområdet är händelsestyrt och kan därför bara marginellt styras av verksamheten själv gällande exempelvis försäljning av mark och byggande. Eftersom lågkonjunkturen spås pågå även under 2024 är sannolikheten stor att det kommer att påverka både verksamheten och ekonomin för stadsbyggnadsavdelningen även under 2024. Det aktuella konjunkturläget och osäkerheten inom byggsektorn har resulterat i att antal inkomna bygglovsärenden har minskat och prognosen är att bostadsbyggandet kommer att minska kraftigt. Även markförsäljning påverkas av lågkonjunkturen och detta innebär minskade intäkter för stadsbyggnadsavdelningen. Under 2023–2025 fortsätter arbetet med att ta fram en ny översiktsplan vilket påverkar stadsbyggnadsavdelningen resursmässigt. För att återskapa en god planeringsberedskap framöver krävs att kommunen har en god framförhållning av förvärv av strategisk mark. Det behöver därför finnas budgetutrymme för markköp även under perioden 2025–2027. För att säkerställa kvaliteten vid inmätning och kartframställning behöver mätningssinstrumenten uppdateras.

På nationellt plan pågår arbete med att digitalisera samhällsbyggnadsprocessen. För att åstadkomma detta krävs att kommunerna är alerta och arbetar aktivt med att digitalisera dessa processer. I linje med kommunens digitaliseringsstrategi strävar stadsbyggnadsavdelningen efter att digitalisera delar av sin verksamhet. För att kunna göra detta fullt ut, krävs dock ekonomiska resurser för att kunna digitalisera bland annat förrättningsarkiv och att tillgängliggöra bygglovarkivet digitalt för allmänheten.

Som en stor markägare har kommunen skyldighet att bekämpa och förhindra spridning av invasiva arter på sin mark. En bekämpning av dessa arter på den kommunägda marken kräver både långsiktighet och ekonomiska medel för att fungera effektivt.

Personalplanering

Personalplanering	Budget 2024	Prognos 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
<i>Personalsammansättning</i>					
Antal årsarbetare	410	408	414	414	414
Antal anställda (exkl.timanställda)	508	506	512	512	512
<i>Personalomsättning - Alla anställningar och löneformer (tills-och visstid) ackumulerat under år</i>					
Rekryteringar	5	5	6	18	16
Avgångar	6	3	1	1	0
varav pension	6	2	5	17	16

Personalredovisning

Kommunledning och biträdande kommundirektör

Varken HR-, kansli-, eller kommunikationsavdelningen har några planerade avgångar eller andra kända förändringar. Ekonomiavdelningen utökas med 4 förvaltningsekonomer i samband med att funktionerna centraliseras. Ekonomiavdelningen har idag 11 tjänster, men kommer öka till 14 tjänster efter att centraliseringen trätt ikraft.

Utveckling och kvalitet

För att kunna arbeta vidare med det goda folkhälsoarbetet som utförs inom kommunen kommer det behövas finansiering av tjänsten folkhälsostrateg. Detta då Västra Götalandsregionen gör om sina avtal och en större del av finansieringen av tjänsten som folkhälsostrateg kommer att finnas inom respektive kommun från och med 2025.

I det strategiska utvecklingsprojektet kopplat till områdesutveckling har det under tre år funnits en resurs anställd som områdesutvecklare. Denna tjänst på 100 % har delats med Falköpings hyresbostäder där de har stått för 33,3 % av tjänsten och Falköpings kommun 66,7 % av tjänsten. Det strategiska utvecklingsprojektet har gett goda resultat främst genom att bidra till kommunens målarbete under mål 1. Det finns arbetsuppgifter som behöver permanentas för att fortsatt bidra till att minska det sociala utanförskapet i Falköping. Kommunledningsförvaltningen tillsammans med Falköpings hyresbostäder ser stor vikt att behålla denna tjänst och avser fortsätta enligt samma fördelning som ovan, givet att kommunen står fast vid sin del av tjänsten.

Inför rekrytering inom näringslivsavdelningen pågår en genomlysning av funktioner, uppdrag och arbetsuppgifter för att tydliggöra organisationen och behoven framåt.

Fastighet och service

Under kommande år kommer det ske pensionsavgångar inom verksamhetsområdet. Vid pensionsavgångar ses personalsammansättningar över, heltider möjliggörs och arbetsplatsbyten kan bli aktuella. Detta för att skapa en god arbetsmiljö och rätt förutsättningar för att utföra ett bra arbete. Ambitionen för verksamhetsområdet är att arbeta långsiktigt och strategiskt framåt med lokalerna inom Falköpings kommun utifrån detta kommer en pausad rekrytering under 2024 för en lokalstrateg att återupptas denna tjänst täcks av kommande pensionsavgångar.

Måltidsavdelningen tillsammans med barn- och utbildningsförvaltningen har uppdrag att genomföra ett pilotprojekt kring energibuffé inom grundskolan from 1/1 och 3 månader framåt på två skolor inom Falköping kommun. Uppdrager kan komma att innebära vissa utökningar i bemanning.

Samhällsbyggnad

För att kunna utföra uppdraget med drift och underhåll av tillkommande ytor kommer park- och gatuavdelningen behöva rekrytera två nya tjänster till driftorganisationen. Fortsätter Falköping växa och driften utökas ytterligare kommer även arbetsledningen och beställarorganisationen att behöva utökas för att hantera organisationen på ett effektivt sätt.

Kommunens spåranslaggning inom Skaraborgs Logistic Center definieras som huvudspår vilket innebär att samma krav på säkerhet och funktionalitet ställs på Falköpings kommun som på Trafikverket. Detta innebär att både organisationen och arbetet med förvaltning av spåranslaggningen behöver ses över. En av åtgärderna som kommer att vidtas inom det närmaste tiden är återbesättning av tjänsten som infrastrukturförvaltare samt nyrekrytering av tjänsten projektledare järnväg.

Ansvar för el-anläggningar på allmänplatsmark ligger idag på avdelningen park/gata men det saknas personella resurser. Uppdraget ingick i tjänsten infrastrukturförvaltare men det har inte funnits utrymme att arbeta med det. För att kunna arbeta med fortlöpande kontroller av våra el-anläggningar, som omfattar bland annat ca 160 elanläggningar, 8000 belysningsstolpar, trafiksignaler, offentliga laddstolpar med mera samt uppfylla kraven från Elsäkerhetsverket, behöver det tillsättas en tjänst med lämplig kompetens.

För att möta morgondagens utmaningar och kunna jobba mer förebyggande och inte avhjälpande, behöver VA-avdelningen utökas med en drifttjänst till 2024. Exploatering och reinvestering som krävs för att underhålla VA-nät kräver mer resurser vid utredning och drift. En till tjänst under slutet 2024 eller början av 2025 kommer behövas för att avlasta personalen och minska på övertid. Arbete med reserv- och nödvattenplanering och säkerhetsarbete samt vattentjänstplan tar mycket av resurser på avdelningen. Detta leder till att prioriteringar måste göras som innebär att visst arbete skjuts fram i tiden. Nytt avloppsdirektiv kan innebära att avdelningen måste utöka resurser för att möta krav som den nya lagstiftningen kräver, dock är det tidigt att veta om det blir så innan direktivet översätts till svensk lagstiftning.

Avfallsfrågor är omfattande och styrs av en tung lagstiftning, samtidigt som kommunen håller på med sluttäckning av deponi (projekt på totalt ca 40 miljoner kronor) och planering för byggande av återvinningscentral (projekt på ca 30 miljoner kronor). Avfallskollektivet köper en del av timmar från VA-avdelningen utöver den 1/3 del av tjänsten och här finns behov av utökning för kommande år tills arbete med återvinningscentralen och sluttäckningen är färdigt. VA-avdelningen har egna utmaningar för att förbereda verksamheten för kontinuitetshantering och alla nya investeringar, vilket innebär att prioriteringen måste göras mellan verksamheter.

Stadsbyggnadsavdelningen förväntas under 2025 att vara fullbemannad med nuvarande personalstyrka. Ett omfattande arbete med nya detaljplaner samt arbete med digitalisering av samhällsbyggnadsprocessen kommer att kräva alla tillgängliga resurser. För att uppfylla myndighetskrav och därmed avdelningens kärnuppdrag kring tillsynsarbetet enligt plan- och bygglagen behöver en ny tjänst tillsättas som tillsynshandläggare inom avdelningen.

Kompetensförsörjning (ARUBA)

Kommunledning och biträdande kommundirektör

Fokus under 2025 är att säkerställa en god arbetsmiljö kring ekonomifunktionen efter centraliseringen av förvaltningsekonomer. Vidare kommer kompetens och resurser krävas vid utveckling av processer kring ekonomistyrning, beslutsstöd och kvalitetsarbete.

HR-avdelningen har fokus på den ömsesidiga relationen, att medarbetarna är varandras arbetsmiljö. Alla har ansvar för att göra sitt bästa och avdelningen stämmer av löpande

kopplat till krav och tillräckliga resurser samt möjlighet till återhämtning. Det är viktigt att det finns goda möjligheter till självbestämmande, kontroll och inflytande vilket i sin tur skapar hållbara och engagerade medarbetare.

Kansliavdelningens målsättning är bland annat att vara ett effektivt, professionellt och tillgängligt stöd för den politiska ledningen. För att uppnå detta är det av yttersta vikt att medarbetare är samsynkade och arbetar nära varandra och samtidigt med tydliga uppdrag och ansvarsområden. Tillit och förtroende är centrala byggstenar. Avdelningen lägger stor vikt vid att medarbetare ska få möjlighet till kompetensutveckling. Avdelningens arbete ska präglas av nyfikenhet och utvecklingsfokus balanserat med beaktande av vikten av kontinuitet och rättssäkerhet i offentlig förvaltning.

Kommunikationsavdelningen ser grupputveckling och tillitsbaserat ledarskap som två viktiga fokusområden för medarbetarnas trivsel, utveckling och prestation. Grupputvecklingen handlar om att skapa en kultur där medarbetarna känner sig trygga att dela idéer, uttrycka åsikter och våga utmana sig själva för att gruppen ska bli mer innovativ och produktiv. Det tillitsbaserade ledarskapet syftar till att främja medarbetarnas självständighet, och initiativtagande.

Utveckling och kvalitet

Det är av största vikt framåt att utveckla och behålla kompetent personal inom verksamhetsområdet. I det ligger fortsatt systematiskt arbete med att upprätthålla en god arbetsmiljö. Att det finns möjlighet till en god och konkurrenskraftig löneutveckling. Det är även viktigt att det finns möjlighet till kompetensutveckling för att utveckla och stimulera personalen. Denna kan ske genom utbildningar, nätverk omvärldsbevakning.

Vissa delar av verksamheten har ett behov av att ha ett antal möjliga timvikarier knutna till sig. Timvikariat är inom en del av verksamhetsområdet en förutsättning för gemensamma möten och kompetensutveckling men framför allt för att lösa semesterperioder. Verksamheten är positivt inställd till att ta emot praktikanter inom vissa områden. Det är viktigt utifrån ett behov av att kunna rekrytera rätt kompetens.

Fastighet och service

Genom att erbjuda lärlingsplatser och praktikplatser inom verksamhetsområdet försöker vi att hitta presumtiva medarbetare då vi kommer att behöva rekrytera god kompetens under åren framöver. Utbildning internt sker löpande då verksamhetsområdet ständigt utvecklas och fokus går mer och mer mot tekniska lösningar. Certifiering sker där behov finns, exempel PRYL-certifiering inom lokalvården.

Verksamhetsområdet lägger stor vikt på att personalen ska ha en möjlighet att utvecklas samt att ha en god arbetsmiljö vilket är en grundförutsättning för att vara en attraktiv arbetsplats. I syfte att kunna öka kompetensen inom politisk instans för verksamhetsområdet kommer fastighet och service fokusera på att redovisa nyckeltal samt informera om respektive verksamhet.

Samhällsbyggnad

Det är av central vikt att alla medarbetare ska känna sig motiverade och ges förutsättningar att utvecklas. Att ha en effektiv och professionell organisation resulterar i förlängningen med nöjdare invånare/kunder. Den stora utmaningen är att rekrytera och behålla kompetent personal. En utmaning är även att fördela resurser och organisera verksamheten. Det är viktigt att personalen kontinuerligt får möjlighet till kompetensutveckling, för att följa utvecklingen inom området och förändringar på lagområden. Arbetsmarknaden är mycket rörlig,

specialistkompetensen är efterfrågad och många yngre vill prova nya befattningar inom branschen, vilket gör att anställningsperioderna ibland blir korta.

Ekonomiska förutsättningar

Nämndens ekonomiska förutsättningar (mnkr)	Flerårsplan 2024	Justering 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Volym- & verksamhetsförändring		0,5			
Driftkonsekvens investering			-5,4		
Omställning			3,3	3,5	3,5
Politisk justering					
Påverkan budgetram		0,5	-2,1	3,5	3,5
Generell intäkt/kostadstäckning (inkl personal och vthköp)		-10,7	-2,3	-9,1	-7,6
Summa	-334,0	-344,2	-348,6	-354,2	-358,3

Ekonomiska resurser för år 2024

Under 2024 har budgeten justerats med kompensation för (KF §60/2024) ökade PO-avgifter för år 2024, internhyresjusteringar samt förändrade kapitalkostnader. Till kultur- och fritidsnämnden har budgetväxling gjorts för att säkerställa fortsatt drift i önskad omfattning avseende verksamheten för Gröna jobb samt att 6 juni firandet från och med den 1 januari 2024 går över med ansvaret för planering och genomförandet av det publika nationaldagsarrangemanget i Plantis.

För 2025 kompenseras med 5,4 miljoner kronor för driftskonsekvenser av investeringar såsom Stora torget i centralorten samt utbyggnationen vid Fåraberget. Nämnden ska under åren 2025–2027 ställa om med totalt 10,3 miljoner kronor. Omställningen för 2025 är 3,3 miljoner kronor och har procentuellt fördelats mellan avdelningarna. Nämnden har kompenseras med 2,3 miljoner kronor baserat på SKR:s beräknade prisökningsindex för kommunal verksamhet (PKV) för ökade verksamhetskostnader samt arbetskraftskostnader.

Budgeterad ekonomisk reserv: Nämnden kommer att budgetera med en ekonomisk reserv om 0,5 % av nämndens budgetram, vilket för 2025 motsvaras det av 1,7 miljoner kronor och läggs centralt under kommunledningsförvaltningen.

Riktade statsbidrag eller andra externa medel

Park- och gatuavdelningen söker riktade statsbidrag för trafiksäkerhetsprojekt för perioden 2025–2027. Projektens omfattning är beroende av bidragen och skulle inte bidragen beviljas anpassas projektens storlek efter förutsättningarna.

Inom stadsbyggnadsavdelningen finns flera pågående lokala naturvårdsprojekt som delvis finansieras av statliga medel (LONA). Under 2025 kommer följande projekt att fortlöpa i kommunal regi:

- Skydda och utveckla Store mosse på Mösseberg
- Utöka naturreservatet Gröna mad samt utveckla tillgängligheten
- Utredning inför tillståndsansökan för våtmark vid Falevi
- Utredning inför tillståndsansökan för våtmark vid Floby

Under 2025 kommer även tre LONA-projekt som drivs av externa aktörer att fortlöpa:

- Våtmarker i Wrågården
- Stora Bjurums våtmarker - inventering

Ekonomiska risker och osäkerheter i budgetunderlaget

Kommunledning och biträdande kommundirektör

En osäkerhet finns i att budgeterade intäkter inte får utfall som planerats och att verksamhetskostnaderna tenderar att bli högre än budgeterat. Till exempelvis olika kostnader kopplat till centrala IT-cybersäkerhetstjänster och fortsatt osäker konjunktur med fortsatt höga livsmedelspriser samt osäkerheten kring fortsatt utveckling av elpriserna och hur dessa kommer slå mot verksamheterna. Kostnadsökningar för övergripande poster såsom personalstrategiska medel och facklig tid är inte fullt finansierade, där saknas det 1,0 miljoner kronor.

Kommunstyrelsen har enligt bilaga fått in ansökningar om kommunstrategiska bidrag till år 2025. Idag finns en budget på 4,4 miljoner kronor för detta, om de ansökta bidragen ska täckas till 50 % så innebär det ytterligare 0,9 miljoner kronor utöver budget.

Utveckling och kvalitet

Projektet Platssamverkan Ranten är ett treårigt projekt som avslutas årsskiftet 2024/2025. Det finns dock fortsatta behov av samverkan mellan berörda parter för att praktiskt arbeta med trygghetsfrågor och fysisk miljö i våra handelsområden. Tidigare har detta finansierats med centrala strategiska medel men för kommande år finns inte dessa.

Kommunen har flertalet strategier som verksamhetsområdet utveckling och kvalitet är ansvariga för. Ansvar innebär en framdrift i uppfyllandet av strategierna men arbetet behöver i många fall utföras inom olika verksamheter i hela kommunens organisation. I vissa fall ryms resurser för åtgärder och anpassningar inom befintliga budgetar, men för att arbeta mot strategiernas mål krävs i många fall tillskjutande av budgetmedel. En struktur för arbetet finns idag men genomförandet av strategierna har ingen budget kopplad till sig.

Det är känt att många licensavgifter för IT-tjänster vid omförhandling av avtal höjs med mellan 20 – 40 %. Detta är en högre höjning än normal uppräknings. I vissa fall är det ökade kostnader för IT-avdelningen och i andra fall påverkar det hela kommunens organisation med alla förvaltningar.

Inom konceptet Skaraborg Logistic Center påbörjas detaljplanearbetet för att ta fram ny mark. Det finns idag ingen budget för att jobba med den kommande godsstrategin, jobba med marknadsföring och för att locka nya etableringar. Detta skulle under 2025 medföra en kostnad om 0,1 miljoner kronor. Minst samma anslag behövs under kommande åren.

Fastighet och service

Inom fastighetsavdelningen finns ett stort underhållsbehov för kommunens byggnader. De är i behov av reovering, tak- och fasadunderhåll, fönsterbyten, byte av ventilations-anläggningar, belysningsarmaturer, utbyte/relining av rörledningar m.m. De budgetmedel som finns i plan räcker inte till för kommande behov vilket innebär att prioriteringar behöver göras.

Måltidsavdelningen gick med underskott 2023 på grund av ökade livsmedelspriser. Livsmedelbudgeten har under 2024 utökats men det finns fortfarande en risk att livsmedelspriserna ökar ytterligare under perioden 2025 - 2027, vilket kan riskera att måltidsavdelningen inte kan följa budget och samtidigt klara av de krav som finns på kvalitet.

Troligen ökar behovet av lokalvård när omställningar till F-6 skolor blir aktuellt. Kommande behovsförändringar har verksamheterna ekonomiskt ansvar för. Ansvar för lokalvården i Oden-området idrottshallar återgår till lokalvårdavdelningen i september 2024, vilket kommer påverka personalstyrkan. Utvecklingen gällande kostnad för förbrukningsmaterial är en riskfaktor framöver.

Samhällsbyggnad

För park- och gatuavdelningen innebär det svåra konjunkturläget stora risker då stora externa kostnader består av drivmedel, energi och entreprenader kopplade till maskinintensiva verksamheter vilka alla är kopplade till kostnader som varit svåra att kalkylera och förutse de senaste åren.

Driftskostnader för biogasverksamheten innebär vissa ekonomiska risker. Minskade intäkter på matavfall och avsättningspris innebär att intäkter inte kan möta upp driftskostnader.

För stadsbyggnadsavdelningen finns de största riskerna i minskade intäkter vilka baseras på det osäkra omvärldsläget och dess påverkan på byggbranschen. De minskade intäkterna kommer både från markförsäljningar och från plan- och bygglovsintäkter samt mätningssupdrag.

Från och med år 2025 kommer även intäkter från lantmäteriet och externa aktörer att minska i samband med införande av en ny EU-förordning. Förordningen innebär att kommunen inte länge får ta betalt för tillhandahållande av så kallade öppna data.

Ekonomiska underlag

Underlag till resultaträkning

Underlag till resultatbudget (mnkr)	Budget 2024	Prognos 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Verksamhetens intäkter	490,2	491,7	497,4	507,4	517,5
Summa intäkter	490,2	491,7	497,4	507,4	517,5
Personalkostnader	-265,0	-262,0	-264,5	-270,3	-276,7
Övriga verksamhetskostnader	-412,2	-412,2	-422,2	-432,0	-439,8
Kapitalkostnader	-159,3	-163,2	-159,3	-159,3	-159,3
Summa kostnader	-836,5	-837,4	-846,0	-861,5	-875,8
Resultat	-346,3	-345,8	-348,6	-354,2	-358,3
Resultat inkl VA o Biogas	-346,3	-347,9	-348,6	-354,1	-358,3

Kommunstyrelsens budget för år 2024 är 346,6 miljoner kronor och för april är prognosen + 0,6 miljoner kronor. Enligt budgetförutsättningarna är nämndens ram 348,6 miljoner kronor för år 2025.

Intäkterna för nämnden består till större del av interna intäkter, det vill säga hyror som debiteras till hyresgästerna, debitering av städkostnader, park- och gatuavdelningen debiterar fordonskostnader för de flesta av kommunens fordon samt rapporterar tid mot de verksamheter där arbete utförts.

För budget 2025 räknas personalkostnaderna upp med en lönenivå på 2,8 % och en minskning av personalomkostnadspålägget till 44,0 % ifrån 47,2 % för tidigare år, därför ökar inte personalkostnaderna så mycket mellan 2024 och 2025.

Verksamhetens kostnader räknas upp med kompensation för kostnadsnivåökning med 0,6 % för verksamhetskostnader samt med 2,5 % för övrig förbrukning. Den budget som tilldelats för nya ytor har lagts till verksamhetens kostnader.

Kapitalkostnaderna ökar då investeringsprojekt färdigställs och tas i bruk. I budgetunderlaget det inte tagits hänsyn till detta utan det korrigeras senare i processen. Då redovisningen av reinvesteringsprojekt (större underhåll) numera redovisas som investeringsprojekt och aktiveras genererar detta ökade kapitalkostnader cirka 20 år framöver ända tills de första

reinvesteringarna blivit fullt avskrivna. I budgeten har hänsyn inte tagits till ökade kapitalkostnader på grund av detta och inte heller till den höjda internräntan.

Vatten och avlopp (VA)

Underlag till resultatbudget (mkr)	Budget 2024	Prognos 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Verksamhetens intäkter	83,1	83,2	84,3	86,0	87,7
Summa intäkter	83,1	83,2	84,3	86,0	87,7
Personalkostnader	-15,9	-15,5	-15,9	-16,2	-16,8
Övriga verksamhetskostnader	-38,7	-39,3	-40,0	-41,3	-42,5
Kapitalkostnader	-28,4	-28,5	-28,4	-28,4	-28,4
Summa kostnader	-83,1	-83,2	-84,3	-85,9	-87,7
Resultat	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Vatten och avlopp är finansierade genom VA-taxan. Taxan för år 2025 håller på att beräknas och beslut om taxan kommer att tas i kommunfullmäktige under hösten. Kostnaderna för avskrivningar och finansiella kostnader ökar då stora investeringar görs i VA-nätet samt då internräntan ökar. Detta presenteras inte i tabellen nu utan först när taxan är färdigberäknad.

Biogas

Underlag till resultatbudget (mkr)	Budget 2024	Prognos 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Verksamhetens intäkter	10,2	7,8	10,3	10,6	10,8
Summa intäkter	10,2	7,8	10,3	10,6	10,8
Personalkostnader	-2,2	-2,2	-2,2	-2,3	-2,3
Övriga verksamhetskostnader	-4,0	-4,1	-4,2	-4,3	-4,5
Kapitalkostnader	-3,9	-3,8	-3,9	-3,9	-3,9
Summa kostnader	-10,2	-10,0	-10,4	-10,5	-10,8
Resultat	0,0	-2,2	0,0	0,0	0,0

Kommunstyrelsen har fattat beslut om att inriktning för biogasanläggningen blir produktion av el och värme. Kommunledningsförvaltningen har fått i uppdrag att arbeta vidare med en fördjupad utredning och vidta åtgärder för att genomföra beslutet. Då ingen driftsbudget tilldelats i flerårsplan innehåller intäkterna en post för att balansera budgeten.

Underlag till verksamhetsbudget

Underlag till resultatbudget per verksamhetsområde (mkr)	Budget 2024			Prognos 2024	Plan 2025			Plan 2026	Plan 2027
	Intäkt	Kostnad	Netto	Netto	Intäkt	Kostnad	Netto	Netto	Netto
Kommunledning	2,0	-63,0	-60,9	-62,2	2,1	-62,3	-60,3	-60,2	-60,2
Biträdande kommundirektör	4,2	-19,2	-14,9	-16,4	4,3	-21,2	-16,9	-22,6	-26,7
Utveckling och kvalitet	10,2	-58,3	-48,1	-47,9	10,4	-57,3	-46,9	-46,9	-46,9
Fastighet och service	383,3	-507,0	-123,7	-122,7	389,0	-511,4	-122,3	-122,3	-122,3
Samhällsbyggnad	183,5	-282,2	-98,7	-98,8	186,3	-288,4	-102,2	-102,2	-102,1
VA	83,1	-83,1	0,0	0,0	84,3	-84,3	0,0	0,0	0,0
Biogas	10,2	-10,2	0,0	-2,2	10,3	-10,3	0,0	0,0	0,0
Resultat	583,3	-929,6	-346,3	-348,0	592,1	-940,7	-348,6	-354,2	-358,3

Kommunledning och biträdande kommundirektör

Här ligger de kostnader som hänförs till hela kommunen och inte bara förvaltningen. Budgetmedel för de kommunstrategiska medlen ligger här samt budget för politiken, kommunledningen, fackligt arbete och personalstrategiska medel. Centralt hos kommunledningsstaben kommer den politiskt beslutade reserven om 0,5 % av förvaltningens

ram budgeteras, cirka 1,7 miljoner kronor. Förvaltningens avsättning i budget för klimatväxlingsavgiften kommer också att budgeteras här.

Utveckling och kvalitet

IT-säkerhetstjänsten som upphandlats kostar 1,2 miljoner kronor per år från och med år 2025. Avtalet skrivs för 2 + 1 + 1 år, fram till 2028. IT-avdelningens budget behöver utökas med denna kostnadspost.

Utvecklingsavdelningen får utökad kostnad för tjänsten som folkhälsostateg enligt nytt avtal med Västra Götalandsregionen. Under år 2025 behöver budgeten utökas med 0,15 miljoner kronor. År 2026 kommer ett nytt avtal gälla då ökar kostnaden med ytterligare 0,25 miljoner kronor.

Områdesutvecklare Dotorp är en tjänst som delas med Falköpings hyresbostäder. Denna lösning önskar båda parter att permanenta och kommunens del kommer vara 0,5 miljoner kronor per år från och med år 2025.

Implementering av platsvarumärket kommer medföra kostnader för kommunledningsförvaltningen, om exempelvis alla skyltar behöver bytas kommer det innebära kostnader.

Fastighet och service

Det är oklart hur den uppskjutna planen på byggnation av Platåskolan kommer att påverka verksamhetsområdet. Om förhyrningar av skol- och förskolelokaler tvingas fram utifrån brist på lokaler kan detta kräva fram flexibla lösningar, vilket i sin tur kan komma att generera krav på en utökad personalstyrka. En annan aspekt är det fokus på krisberedskap som kommer vara aktuellt under de kommande åren.

Det är svårt att ha en uppfattning om vad som sker med priser under åren framöver. Även prisstegringar på el, fjärrvärme, drivmedel och annat påverkar verksamheten utöver stigande livsmedelspriser. Kostnaderna för livsmedel planade ut något under 2024 och utvecklingen framöver är osäker. Fastighetsavdelningen och lokalvårdsavdelningens kostnader ska täckas av intäkter från avdelningarnas kunder. Verksamheternas hittills kända behov av drift av byggnader är det som motsvarar avdelningens uppdrag. Det är viktigt med framförhållning i beslut som tas av verksamheterna och som påverkar kommande behov.

Samhällsbyggnad

Budget för verksamhetsområde samhällsbyggnad består av följande delar:

- Skötsel och underhåll av alla kommunala gator, gång- och cykelvägar och grönytor i alla kommunens tätorter
- Drift och underhåll av kommunens vatten- och avloppsledningsnät
- Stadsbyggnadsverksamhet
- Renhållning
- Biogasverksamhet

Vatten- och avloppsverksamhet är taxefinansierade. Även stadsbyggnadsverksamheten delvis taxefinansierad. Biogasen är en egen affärsverksamhet som redovisas på egen rad.

Underlag till enhetsbudget

Resultat per enhet (mnkr)	Budget 2024			Prognos 2024	Plan 2025			Plan 2026	Plan 2027
	Intäkt	Kostnad	Netto	Netto	Intäkt	Kostnad	Netto	Netto	Netto
<i>Kommunledning</i>									
Kommundirektör		-12,7	-12,7	-12,5		-12,6	-12,6	-12,6	-12,6
Ekonomi	0,7	-15,8	-15,1	-15,1	0,7	-15,7	-14,9	-14,9	-14,9
HR	0,7	-12,2	-11,6	-11,0	0,7	-12,1	-11,4	-11,4	-11,4
Personalstrategi	0,5	-4,9	-4,4	-5,1	0,5	-4,9	-4,4	-4,4	-4,4
Facklig verksamhet		-3,9	-3,9	-4,4		-3,9	-3,9	-3,9	-3,9
KS Bidragsgivning		-4,7	-4,7	-4,7		-4,7	-4,7	-4,7	-4,7
Kommunstyrelsen	0,2	-5,7	-5,5	-5,9	0,2	-5,6	-5,4	-5,4	-5,4
Kommunfullmäktige		-3,0	-3,0	-3,5		-2,9	-2,9	-2,9	-2,9
Summa kommunledning	2,0	-63,0	-60,9	-62,2	2,1	-62,3	-60,3	-60,2	-60,2
<i>Biträdande kommundirektör</i>									
Övergripande kommunledningsstab	3,9	-8,7	-4,8	-6,4	4,0	-11,2	-7,2	-12,9	-17,0
Kommunikation		-3,6	-3,6	-3,6		-3,3	-3,3	-3,3	-3,3
Kansli	0,3	-6,9	-6,5	-6,4	0,3	-6,8	-6,4	-6,4	-6,4
S:a Biträdande kommundirektör	4,2	-19,2	-14,9	-16,4	4,3	-21,2	-16,9	-22,6	-26,7
<i>Utveckling och kvalitet</i>									
Övergripande Utveckling och kvalitet		-3,4	-3,4	-3,4		-3,3	-3,3	-3,3	-3,3
Näringsliv	3,1	-13,6	-10,5	-10,5	3,1	-13,4	-10,2	-10,2	-10,2
Utveckling	1,0	-8,8	-7,8	-7,7	1,0	-8,2	-7,2	-7,2	-7,2
IT	6,1	-32,6	-26,4	-26,3	6,2	-32,4	-26,2	-26,1	-26,1
Summa utveckling och kvalitet	10,2	-58,3	-48,1	-47,9	10,4	-57,3	-46,9	-46,9	-46,9
<i>Fastighet och service</i>									
Övergripande fastighet o service		-1,1	-1,1	-1,1		-1,1	-1,1	-1,1	-1,1
Fastighet	330,5	-342,9	-12,4	-13,4	335,5	-347,8	-12,3	-12,3	-12,3
Lokalvård	44,7	-44,7	0,0	0,5	45,4	-45,4	0,0	0,0	0,0
Måltid	8,0	-118,2	-110,2	-108,7	8,1	-117,0	-108,9	-108,9	-108,9
Summa fastighet och service	383,3	-507,0	-123,7	-122,7	389,0	-511,4	-122,3	-122,3	-122,3
<i>Samhällsbyggnad</i>									
Övergripande samhällsbyggnad		-2,3	-2,3	-2,3		-2,2	-2,2	-2,2	-2,2
Stadsbyggnad	8,4	-20,6	-12,2	-10,5	8,5	-20,4	-11,9	-11,9	-11,9
Park/gata	80,9	-164,7	-83,8	-83,3	82,1	-169,7	-87,6	-87,6	-87,6
Avfall	1,0	-1,5	-0,5	-0,5	1,0	-1,5	-0,5	-0,5	-0,5
VA	83,1	-83,1	0,0	0,0	84,3	-84,3	0,0	0,0	0,0
Biogas	10,2	-10,2	0,0	-2,2	10,3	-10,3	0,0	0,0	0,0
Summa samhällsbyggnad	183,5	-282,2	-98,7	-98,8	186,3	-288,4	-102,2	-102,2	-102,1
Resultat	583,3	-929,6	-346,3	-348,0	592,1	-940,7	-348,6	-354,2	-358,3

Underlag till Investeringsbudget

Underlag till investeringsbudget (mnkr)	Budget 2024	Prognos 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Förvaltande investeringar	-55,9	-53,9	-65,0	-66,1	-67,2
Större projektinvesteringar	-216,3	-141,5	-175,3	-225,7	-173,0
Taxefinansierade investeringar	-42,9	-41,4	-37,7	-38,4	-38,8
Summa investeringsplan	-315,1	-236,7	-278,0	-330,2	-279,0

Förvaltande investeringar

Förvaltande investeringar, mnkr	Budget 2024	Prognos 2024	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027
Kommunledningsstab	-1,5	-1,5	-1,9	-1,9	-2,1
Kvalitet och utveckling	-3,5	-3,5	-2,8	-2,8	-2,8
Fastighet och service	-23,7	-24,4	-33,6	-31,9	-33,5
Samhällsbyggnad	-27,2	-24,5	-26,7	-29,5	-28,8
Summa förvaltande investeringar	-55,9	-53,9	-65,0	-66,1	-67,2

Förvaltande investeringar är en ram för hela kommunledningsförvaltningen som innefattar alla nämndens reinvesteringar och mindre nyinvesteringar. Till 2025 finns många tillkommande behov och prioriteringar får göras av förvaltningen mellan de olika behoven enheterna har.

Kommunledningsstab

Kommunledningsförvaltningen har en övergripande post där förvaltningens övergripande inventarier hanteras.

Utveckling och kvalitet

Kommunens IT-tekniska plattform behöver vidmakthållas och utvecklas. De 2,8 miljoner kronor som är avsatta i planen har legat fast under många år. Nu bedöms dessa inte täcka behovet för att vidmakthålla och utveckla de IT-tekniska plattformarna. Behovet framåt för dessa investeringar beräknas till i genomsnitt 3,6 miljoner kronor per år.

Fastighet och service

Fastighetsavdelningen kommer att arbeta för en mer dynamisk investeringsbudget i framtiden. Underlag för behov håller på att tas fram i nytt verksamhetssystem vilket kommer påvisa det faktiska underhållsbehovet kommunen har. I syfte att hitta en balans och arbeta med ekonomisk hushållning kommer även ett strategiskt arbete genomföras parallellt som syftar till att prioritera vilka byggnader som kommunen ska äga på lång sikt.

Passage och larm: Omfattar främst mindre nyinvesteringar i syfte att ha säkra och trygga system till våra byggnader. Maskiner och inventarier: Omfattar primärt inköp av maskiner till ytterområdena i syfte att följa befintlig utbytesplan.

Reinvesteringar: När ett nytt verksamhetssystem är på plats och implementerat (år 2024) kommer detta innebära ett mer dynamiskt behov för kommande år. Det grundar sig i att kostnaderna för underhåll är beroende på vilken åtgärd som ska genomföras, exempelvis är kostnaden för ett byte av tak betydligt dyrare än att invändig målning. Fokus kommer även vara att exempelvis genomföra flera byten av tak under ett år i syfte att få ner totalkostnaden.

Mindre nyinvesteringar och verksamhetsanpassningar: För att klara av mindre anpassningar som krävs när verksamheten ändras i en lokal är det viktigt att det finns medel som kan nyttjas

i syfte att skapa en bra arbetsmiljö och en fungerande verksamhet. Fastighetsavdelningen ser ett utökat behov av investeringsbudget med en post för mindre nyinvesteringar som inte är specificerade i flerårsplanen. Utökningen ska täcka kostnader för investeringar kopplat till förstudier samt myndighetskrav som exempelvis brandskydd, tillgänglighets- och trygghetsåtgärder i skolor och fritidslokaler. Behovet för denna post uppskattas till 10,0 miljoner kronor löpande varje år. Hur mycket som kan avsättas för detta kommande år får vägas in i den omfördelning och prioritering av den pott på 65 miljoner kronor (år 2025) för förvaltande investeringar som nämnden förfogar över.

Behoven ökar för varje år och önskemålen om tillgänglighetsanpassningar blir allt dyrare.

Måltidsavdelningen har näst intill 150 värmeskåp med en planerad utbytestakt om vart tionde år. Avdelningen arbetar aktivt för att skjuta upp investeringar och i stället satsa på att reparera.

Lokalvårdsavdelningen gör köp av effektiva maskiner och redskap fortlöpande. Framtida utveckling är införande av robotar och digital teknik i lokalvården.

Samhällsbyggnad

Stora investeringar på offentlig belysning har genomförts under de senaste åren. Utbyte mot LED har genomförts i den stora delen av kommunen (cirka 7 800 belysningspunkter). De närmaste åren är fokus här på att byta ut belysningsstolpar där underhållet är eftersatt.

Reinvestering broar: En besiktning av samtliga broar (20st) har genomförts under 2022 och åtgärder planeras under 2024–2026.

Trafiksäkerhetsåtgärder medfinansieras oftast av Trafikverket genom statsbidrag. Endast enklare investeringar av trafiksäkerhetsåtgärder finansieras i denna re/löpande-investeringsbudget och större investeringar får skrivas fram som enskilda objekt.

För att bibehålla befintlig standard på asfaltsbeläggningar i kommunen krävs en årlig budget om 8,0 miljoner kronor. Denna budget är alltså något underfinansierad och behöver öka framöver när ytorna ökar vid exploatering av nya gator i kommunen.

Marjarp som logistikområde växer. För att kunna behålla attraktionskraften för företag att etablera sig här måste reinvesteringar göras även i de delar som inte omfattas av gatuinvesteringar. Detta innefattar spår och växlar och andra anläggningar som kommunen äger.

Stora reinvesteringar behöver göras i parkmiljöerna som att återplantera träd och byta ut en del av parkmöbler där underhållet är eftersatt. De åtgärder som finns beskrivna i grönstrukturplanen ska genomföras och vid enklare reinvesteringar kan det genomföras med redan beslutad budget men vid större investeringar måste detta skrivas fram till egen budget.

Vid reinvestering av gatukropp är ambitionen att kunna genomföra reinvesteringar i samprojekt med framför allt VA för att kunna byta ut äldre anläggningar såsom dagvattenbrunnar och dåliga gatüverbyggnader.

Park- och gatuavdelningens maskinpark har ett värde av cirka 42,0 miljoner kronor. För att bibehålla värdet och för att kunna genomföra det ålagda uppdraget beräknas att reinvesteringar bör göras om 6,3 miljoner kronor per år vilket ryms inom investeringsramen. Om uppdrag utökas uppdraget och fler ytor tillkommer så måste maskinparken utökas i samma takt och då också hela utrymmet för förvaltande investering.

Biogas – nya behov utöver vad som ingår i budgetförutsättningar 2025-2027

Biogasen kommer att investera 10–12 miljoner kronor i en ny gasmotor, utöver detta behövs även följande investeringar på totalt runt 4,0 miljoner kronor för att bibehålla drift på anläggningen:

Cyklon, runt 1,5 miljoner kronor. Anläggningen saknar ett ”filter” som avlägsnar skräp innan rötammaren. Eftersom den saknas, läggs ej rötbart material i botten på rötammaren vilket orsakar driftproblem, vissa givare fungerar inte och rötammaren kapacitet minskar. I nuläget behöver rötammaren städas med jämna mellanrum (cirka vartannat år) för att avlägsna bottensediment. Rensningen av rötammaren är dyr (ca 0,5 miljoner kronor) och rötammaren är då ur drift. En cyklon skulle innebära att rensningen inte behöver göras så ofta. En investering som betalar sig själv på ca 5 år.

Slagor till Smicon kvarn, 0,7 miljoner kronor. Vanlig reinvestering efter slitaget, är med i underhållsplanen och går inte att flytta framåt. Detta behöver göras så fort som möjligt. Om detta inte fungerar har anläggningen mycket mer rens som är dyrt att bli av med, energiåtgång är större och andra delar riskerar gå sönder om detta inte byts (slagor slår in i andra delar av anläggningen som går sönder).

Uppdatering av styrsystem och frekvensomriktare till klosystem, 0,2 miljoner kronor. Om man inte reinvesterar och styrsystemet går sönder riskeras att anläggningen stannar. Det finns inga reservdelar att få tag på för det gamla systemet.

Fordonsvåg för invägning och utvägning, 1,5 miljoner kronor. Finns många fördelar med att ha en egen våg på biogasanläggningen. Av flera anledningar fungerar det inte optimalt med nuvarande våg på Falevi. T.ex. vågen är för kort, vågen ligger på ett område där det är dålig koll på chaufförerna, vågen ligger på ett område med begränsade öppettider. Statistiken blir opålitlig av dessa anledningar och det påverkar bl.a. KRAV och SPCR120 som kräver korrekta uppgifter. Felaktig statistik påverkar också faktureringen.

Fleråriga investeringar

Underlag till fleråriga investeringsprojekt (mnkr)	Projektbudget	Ack. per 2023	Budget 2024	Prognos 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Projektprognos	Projektavvikelse
Barn- och utbildning									
Platåskolan*	-466,5	-56,5	-10,0	-0,3	-90,0	-180,0	-130,0	-466,5	0,0
Gudhem & Vartofta skola, F-6	-66,0	-10,0	-45,0	-54,5	-11,0			-74,0	-8,0
Högstadium Odenvi, tätorten	-8,0	-7,0	-1,0	-2,7				-8,0	0,0
Vård och omsorg									
Hjelmarsrörsgatan 20, daglig verksamhet	-12,0	-7,0	-5,0	-6,9				-15,0	-3,0
Övriga verksamheter									
Ishallen, inkl solceller	-38,9	-35,9	-3,0	-8,4				-39,2	-0,3
Stadshuset - etapp 2, konferensrum entreplan	-15,5	-10,0	-5,5	-6,8				-15,0	0,5
Alternativ ledingsplats, SMS T22	-15,0	-1,0	-14,0	-14,4				-18,0	-3,0
Skolgårdar	-20,0	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0	-20,0	0,0
Samhällsplanering									
Stadskärnan, etapp 1 & 2	-46,4	-19,0	-27,4	-25,9				-46,4	0,0
Stadskärnan, etapp 3 & 4	-9,0					-9,0			9,0
Trafiklösningar Wetterlinsgatan & Warodellsväg	-22,0					-11,0	-11,0	-22,0	0,0
Mark- och exploatering									
Sikagårdsgatan östra delen - gata, rondell och grönområde	-27,5	-10,3	-17,2	-15,1				-27,5	0,0
Vintervägen Stenstorp	-9,2		-9,2	-4,5				-4,5	4,7
Fåraberget genomfartsruta, Fårabergsgatan	-19,4				-9,7	-9,7		-19,4	0,0
Domkraften Floby	-5,6				-5,6			-5,6	0,0
Fåraberget, etapp 3	-27,3						-12,5	-27,3	0,0
Stenstorp 38:1	-31,0						-15,5	-31,0	0,0
Oförutsett mark- och exploatering			-2,0		-2,0	-2,0	-2,0		0,0
Marjarp och Skaraborg Logistik Center									
Tillkommande spåranslutning	-20,0		-10,0		-10,0			-20,0	0,0
Planerade investeringar under flerplansperioden									
Ombudgeteringar			-40,0						0,0
Nytt kök och ev matsal, Vartofta, 8-12 mnkr						-12,0			0,0
Återvinningcentral, Falköpings kommun, ca -60 mnkr			-25,0		-35,0				0,0
Biogas, 8-13 mnkr					-10,0				0,0
Mark- och fastighetsförvärv									0,0
Summa fleråriga projekt	-859,3	-158,7	-216,3	-141,5	-175,3	-225,7	-173,0	-859,4	-0,1

* Inom projektet ingår investeringar fastighet, gata och inventarier, beräkning från 2022-08-31

Barn- och utbildning

Platåskolan

Nybyggnad av 7–9 skola samt ombyggnation av gator och trafikmiljön runt den tänkta 7–9 skolan. Upphandling av entreprenör och projektering är genomförd. Byggprojektet är nu pausat i väntan på att detaljplanen ska vinna laga kraft. I arbetet med detaljplanen har vattensalamander flyttats från fastigheten och om genomförd flytt är utförd enligt dispensen ska nu beslutas av länsstyrelsen. Detaljplanen beräknas vinna laga kraft våren 2025 och där efter kommer bygglov att sökas.

Gudhemsskolan & Vartoftaskolan, F-6

Ombyggnationer omfattas av två befintliga skolor från årskurs F-9 till F-6. Entreprenör är upphandlad och en projektering är utförd. Byggstart sker i augusti och där Vartoftaskolan färdigställs i februari 2025 och Gudhemsskolan i augusti 2025. Utöver investeringen utförs också ytterligare reinvesteringar för ca 12 miljoner kronor.

Vård och omsorg

Hjelmarsrörsgatan 20, daglig verksamhet

Förvärv av byggnaden genomfördes 2023. Investeringsbudgeten omfattar köp om 5 miljoner kronor och beräknad kostnad för renovering, ombyggnation och verksamhetsanpassning av byggnaden är 7 miljoner kronor. Upphandling av entreprenör, Projektering och kalkylering av byggkostnad är utförd. Byggkostnaden överstiger dock investeringsbudgeten och projektet är därför pausat fram tills att finansieringen är löst. Hur projektet ska finansieras tas med i budgetarbetet för 2025.

Övriga verksamheter

Alternativ ledningsplats, SMS T22

Projekt tillsammans med Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Projektering pågår och en byggstart sker i augusti 2024 och färdigställande sommaren 2025. Projektets omfattning har ökat och därmed har investeringen ökat ifrån 15 miljoner kronor till 18 miljoner kronor vilket tas med i budgetarbetet för 2025.

Skolgårdar

I syfte att skapa trygga, säkra och funktionsdugliga lekplatser på kommunens skolor och förskolor har en utbytesplan tagits fram tillsammans med barn- och utbildningsförvaltningen. Arbetet fortgår enligt plan med investering 2 miljoner kronor per år.

Samhällsplanering

Stadskärnan, etapp 1 & 2

I projektet för Stora torget har en arkitekttävling genomförts under första delen av 2021 och avtal har tecknats med en arkitekt. I projektet fanns en budget avsatt om 25,0 miljoner kronor som sedan genom tilläggs beslut under 2023 och i flerårsplan för 2024–2026 nu har fastslagits till 46,4 miljoner kronor. Arbetet med etapp två, som innefattar Stora torget och Dotorpsgatan, pågår enligt plan och förväntas färdigställas under hösten 2024.

Stadskärnan, etapp 3 & 4

För att genomföra etapp 3 och 4 finns det 9,0 miljoner kronor avsatta i beslutad plan för 2026. Dessa etapper skulle innefatta Kyrkbacken och ytorna runt Köttorget men under gällande budgetförutsättningar behöver omprioriteringar göras då avsatt budget inte räcker till de åtgärderna som beskrivs i arkitektförslaget.

Trafiklösningar Wetterlinsgatan & Warodellsväg

Större trafikåtgärder kommer på sikt bli nödvändiga på Wetterlinsgatan och vid Warodellsväg. Detta har prognosticerats i de trafikmodeller som tagits fram för kommande och pågående utbyggnationer där man även räknar med den indexuppräknning av trafiken som förutspås från bland annat Trafikverket. Trafikåtgärderna syftar främst till att säkerställa framkomligheten men kan också bidra till att öka trafiksäkerheten. Budgetmedel om totalt 22,0 miljoner kronor finns avsatta 2026 och 2027 men den exakta utformningen för åtgärderna är ännu inte fastslagen.

Mark-och exploatering

Sikagårdsgatan östra delen - gata, rondell och grönområde

Projektet möjliggör för ett nytt verksamhetsområde och kopplar samman infrastrukturen i området med anslutning ut till väg 184.

För att exploatera området på Fåraberget finns totalt 27,5 miljoner kronor avsatta för utbyggnad av Sikagårdsgatan inklusive tillhörande rondell och grönområdet under 2024. Exploateringen medför att större tomter om totalt 90 000 kvm för verksamhet blir tillgängligt till försäljning samt att Sikagårdsgatan kan fungera som en inre ringled för att försörja området trafikmässigt genom en utbyggnad av ca 510 meter gata.

Projektet startades oktober 2023 och beräknas vara klart kvartal 2, 2025. Nedlagda kostnader för gata 3,3 miljoner och för VA 6,1 miljoner. Prognos projektresultat 27,5 miljoner, projektavvikelse +/- 0. Utredning och planering pågår för etapp 3.

Vintervägen Stenstorp

Resterande del av Vintervägen i Stenstorp är färdigställd och möjliggör försäljning av ytterligare 9 småhustomter.

Fåraberget genomfartsgata, Fårbergsgatan

Investeringsplanen lägger fokus på fortsatt utbyggnad inom Fåraberget i form av iordningställande av Sikagårdsgatan men även av Fårabergets genomfartsgata. Genomfartsgatan behövs för etapp 3 med nya tomter för bostäder inom Fåraberget. Denna etapp är beräknad att påbörjas under år 2026.

Domkraften Floby

Utbyggnad av Volvogatan för att möjliggöra utbyggnad av AC Floby. Planerad start 2027 eller tidigare vid behov.

Fåraberget, etapp 3

Arbete med detaljplanen har startats under 2024.

Stenstorp 38:1

För att tillgängliggöra ytterligare industrimark i Stenstorp görs arbete med detaljplanen för del av Stenstorp 38:1. Projektet ligger i plan under 2027 och 2028.

Oförutsett mark- och exploatering

Medel avsatta för oförutsedda behov kopplade till mark- och exploateringsprojekt.

Marjarp och Skaraborg Logistik Center

Tillkommande spåranslutning

I investeringsplanen för 2024 har ytterligare en spåranslutning prioriterats. Det innebär att ytterligare en fastighet kan anslutas med spår in på fastigheten där kommunen bekostar anslutningen och fastighetsägaren spår inne på egen fastighet. Projektet inkluderar byggnation av två spår och är budgeterat till totalt 20,0 miljoner kronor under 2024 och 2025.

Projekteringsarbete skulle påbörjas tidigast under hösten 2024 men med hänsyn till läget som har uppstått efter Transportstyrelsens tillsyn och behovet att lägga resurserna på arbetet med att behålla tillståndet, behöver tidplanen ses över.

Färdigställa överlämningsbangården

För att helt färdigställa överlämningsbangården påbörjar nu Trafikverket sin del i att ansluta till Västra stambanan. Denna anslutningsdel kommer även att innebära investeringar i kommunens anläggning i form av signaler. Kostnad för detta beräknas under 2027 tillkomma med cirka 20 miljoner kronor.

Planerade investeringar under flerplansperioden

Ombudgeteringar

Mellan åren förs eventuellt överskjutande medel över för att kunna slutföra de större investeringsprojekten över tid.

Nytt kök och ev. matsal, Vartofta, 8-12 mnkr

Lokaliseringsutredning som ska se över var ett nytt kök är lämpligast att placera pågår. De två alternativ som utreds är om storköket ska vara kvar på Elvagårdens äldreboende eller om det ska flyttas till Vartoftaskolan. En flytt till skolan medför också att en matsal behöver byggas på skolan. En flytt till Vartoftaskolan innebär en investering på minst 15 miljoner kronor, ska det vara kvar på Elvagården innebär det en reinvestering på ca 8 miljoner kronor.

Återvinningscentral, Falköpings kommun, ca -60 mnkr

Återvinningscentraler Floby och Stenstorp

Arbete med sluttäckningen av deponier i Floby och Stenstorp pågår. Efter det att sluttäckningen är färdigt, behöver kommunen bygga återvinningscentraler ovanpå de sluttäckta deponierna. Flobys återvinningscentral kalkyleras till ca 13,0 miljoner kronor, Stenstorps till 11,0 miljoner kronor. Totalt investeringsbehov är 24,0 miljoner kronor för återvinningscentraler. Investeringen betalas via långvarig hyra som AÅS betalar till kommunen.

Återvinningscentral Falevi

Arbete med upphandling av entreprenör har påbörjats. Tidsplanen är att upphandlingen och projekteringen sker under tiden detaljplanen tas fram för att kunna börja bygga när detaljplanen vinner laga kraft. En grov uppskattning på ca 30 - 40 miljoner kronor är kvar. Till projektet kommer en extern projektledare att anlitas för att planera, upphandla och även genomföra arbete.

Biogas, 8-13 mnkr

Biogasverksamheten kräver 12-13 miljoner kronor för investering i en ny gasmotor. Kostnaderna är grovt uppskattade och utredningar som avdelningen håller på med kommer att resultera i bättre underlag framöver.

Mark- och fastighetsförvärv

Falköpings kommun har inga årliga budgetmedel för mark- och fastighetsförvärv utan alla större förvärv kräver att varje ärende lyfts till kommunfullmäktige för beslut av förvärvet samt finansiering.

Taxefinansierade investeringar VA

Taxefinansierade investeringar VA (mnkr)	Budget 2024	Prognos 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
<i>Re- och nyinvesteringar</i>					
Ledningsnät	-29,5	-29,5	-27,3	-28,9	-33,1
Övriga VA-anläggningar	-3,2	-3,2	-5,4	-5,5	-5,7
Summa re- och nyinvesteringar	-32,7	-32,7	-32,7	-34,4	-38,8
<i>Större investeringsprojekt</i>	-10,2	-8,7	-5,0	-4,0	
Summa taxefinansierade investeringar VA	-42,9	-41,4	-37,7	-38,4	-38,8

Re- och nyinvesteringar i VA-anläggningar säkrar dricksvatten- och avloppsförsörjning i kommunen. Just nu pågår arbete med en överföringsledning mellan Axvall och Broddetorp som ska säkra framtida spillvattenförsörjning i Broddetorps område. Som fortsättningen på projektet kommer en del av befintliga ledningar i Broddetorp att byts ut och renoveras.

Politiken har tagit inriktning för reserv- och nödvattenförsörjning i kommunen som VA-avdelningen kommer att arbeta vidare med.

Med omvärldsförändringar och krig i Europa står Sverige inför utmaning att kontinuitetssäkra dricksvattenförsörjning. För att säkra reservvattenförsörjning i händelse av kris eller krig krävs åtgärder på reservvatten. Investeringarna går till att rusta upp grundvattentäkter som kan användas för vattenförsörjning ifall ordinarie vattenförsörjning upphör.

Förebyggande åtgärder mot konsekvenser av stora mängder nederbörd kopplat till skyfallskartering åligger inte VA-kollektivet och belastar skattekollektivet. Åtgärderna krävs för att säkra fastigheter och verksamheter mot översvämningar.

Inkomna ansökningar
kommunstrategiska bidrag
för år 2025

Ansökningar

För år 2025 har det totalt inkommit fem ansökningar till Falköpings kommun om kommunstrategiskt bidrag och större investeringsbidrag.

Allas hus i Borgunda ansöker om kommunstrategiskt bidrag för att göra en större lekplats. Det är en ramp som ska byggas tillsammans med en vändplan för att lutningen där lekplatsen ska vara blir korrekt enligt gällande byggregler. Ett kortare stängsel på ungefär 125 meter ska installeras för att förhindra barn från att ramla över kanten. De ansöker om totalt 414 015 kronor. Om bidragsgivningen ska täcka 50 % av de totala kostnaderna uppgår bidraget till 207 008 kronor.

Broddetorps hembygdsförening ansöker om kommunstrategiskt bidrag för omläggning av vass- och torvtak på en av föreningens hus. Föreningen ansöker om hela summan för omläggningen, vilket är 357 590 kronor. Om bidraget ska täcka 50 % av den totala kostanden skulle bidraget hamna på 178 795 kronor. Det är dock osäkert om föreningen kan stå för resterande kostnad för omläggningen av taket på grund av tidigare renoveringar.

Grolanda Bygdeförening ansöker om kommunstrategiskt bidrag för nytt biologiskt reningsverk av vatten och avlopp till föreningens lokal. Den totala kostanden för investeringen är 300 000 kronor. Om bidraget ska täcka 50 % av den totala kostanden hamnar bidraget på 150 000 kronor.

Falköpings Närradioförening ansöker om kommunstrategiskt bidrag för att finansiera flytten till nya lokaler som inneburit kostnader för iordningställande av studion, sändarinstallation, anslutning till fiber, med mera. Föreningen söker bidrag för hela kostanden av flytten, vilket är 158 791 kronor. Om bidragsgivningen ska täcka 50 % av de totala kostnaderna uppgår bidraget till 79 396 kronor.

Åsle Mularp Tiarp Hembygdsförening ansöker om kommunstrategiskt bidrag för nytt vatten och avlopp för restaurangbyggnaden. De ansöker om 468 936 kronor, vilket är lite mindre än 50 % av den totala kostnaden.

Avtal

Falköpings kommun har sedan år 2023 ett samarbetsavtal med **Falköpings Segelflygsmuseum** om 120 000 kronor om året fram till och med år 2025.

Floby Marknadsföreningen har sedan 2023 ett avtal om att kommunstyrelsen står för en del av föreningens lokalhyra åren 2023, 2024 samt 2025. Kostanden för detta är 20 000 kronor per år.

Dalénium Science Park har avtal med kommunen sedan tidigare där summan index uppräknas för varje år. För år 2025 räknas summan bli cirka 3 500 000 kronor.

Avtal för mindre besöksmål

Inledning

Under 2023 och 2024 har samtal förts med föreningar som regelbundet ansöker om kommunstrategiska bidrag och som är en plats som är ett besöksmål för invånare och turister. Diskussionerna med föreningarna har handlat om att hitta en samarbetsyta som möjliggör långsiktig investering och relation som gynnar alla parter.

Syftet med fokus på mindre besöksmål i Falköpings kommun är att stärka de föreningar och verksamheter som under en längre tid visat sin ambition och vilja till att göra Falköpings kommun till ett spännande besöksmål för både människor utanför kommunen och i den. Med långsiktiga åtaganden från både kommunens organisation som från civilsamhället är det denna satsnings mål att stärka föreningar som vill stärka Falköpings kommun som plats och besöksmål.

Avgränsning

Då syftet med avtalen för mindre besöksmål är att stärka besöksmål måste föreningars verksamhet där det finns aktiviteter som härrör till annat än själva besöksmålet vara utanför avtalets område. Detta kan innebära, som exempel, att en hembygdsförening kan ha evenemang som har medlemmar som målgrupp, och evenemang där allmänheten är målgrupp. Det första är något som inte ska anses vara en del av avtalsområdet för mindre besöksmål, medan det andra kan. Denna avgränsning är nödvändig då avtalen för mindre besöksmål inte ska ersätta de bidragssystem som finns för olika föreningar. Det ska snarare ses som något extra, något som läggs vid sidan om föreningsbidrag för föreningar, där verksamheten som utvecklar besöksplatsen är i fokus.

Åtaganden

Föreningen åtar sig följande under avtalsperioden.

- Ha sin verksamhet öppen för allmänheten.
- Öppettider ska kommuniceras på den egna webbsidan och/eller andra digitala kanaler.
- För verksamheter som arrangerar evenemang ska dessa rapporteras i god tid till www.falkoping.se/tipsa så de kan marknadsföras under evenemangskalendern.
- Följa den antagna verksamhetsplanen/investeringsplanen för föreningen/organisationen.
- Uppdatera kontaktperson samt kontaktuppgifter till Falköpings kommuns Näringslivsavdelning vid behov.

Falköpings kommun åtar sig följande under avtalstiden.

- Ge en förbestämd ekonomisk ersättning under början av året.
- Ge möjlighet till utbildningar inom turismutveckling.

Avtalen föreslås starta 1 januari 2025 och gälla under två år. Summan som Falköpings kommun ger föreningen föreslås vara samma för alla föreningar och ersätta bidragen från kommunstrategiska bidrag. Detta för att lösa ett problem som länge följt de kommunstrategiska bidragen – att olika föreningar har under lång tid fått väldigt olika summor i bidrag.

Summan som kommunen ger föreningen föreslås vara 150 000 kronor om året.

I skrivande stund är två föreningar intresserade av att ingå samarbetsavtal som ovan beskrivits; Alphems Arboretum och Ryttarens Torvströfabrik.

Mer detaljerad beskrivning av förslaget om avtal för mindre besöksmål ges i separat ärende – men då finansieringen av avtalen föreslås tas från kommunstrategiska bidrag innebär förslaget att den totala budgeten påverkas med totalt 300 000 kronor om Falköpings kommun önskar genomföra avtalen.

Ansökta summor beroende på nivå av bidrag

	100%	50%
Allas Hus	414 015	207 008
Broddetorp	357 590	178 795
Groland Bygdeförening	300 000	150 000
Närradioföreningen	158 791	79 396
Åsle Tå	468 936	468 936
Total	1 699 332	1 084 135

Avtal – redan beslutade summor

Falbygdens Segelflysmuseum	120 000
Floby Marknadsförening	20 000
Dalénium Science Park	3 500 000

Summering

Kommunledningsförvaltningen föreslår att budget för kommunstrategiska medel sätts beroende på storleken på de kommunstrategiska bidragen. Om inkomna bidrag ska godkännas till 100 % av ansöks summa behöver budget vara 5 479 332 kronor och om bidragen ska täckas till 50 % behöver sammanlagd budget vara 4 756 135 kronor. Till denna summa ska 300 000 kronor adderas om Avtal för mindre besöksmål önskas initieras.

§ 73

Dnr 2024/00430

Månadsrapport från förvaltningarna per den 31 maj 2024**Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till beslut**

- 1 Kommunstyrelsen beslutar att godkänna Falköpings kommuns månadsrapport från förvaltningarna per den 31 maj 2024.

Sammanfattning

Årsprognosen för år 2024 beräknas vid utgången av maj 2024 vara -50,0 miljoner kronor, vilket är en negativ avvikelse mot budget på 69,8 miljoner kronor. Utfallet för perioden summeras till 8,0 miljoner kronor, efter justering av semesterlöneskulden, vilket är en positiv budgetavvikelse på 2,4 miljoner kronor.

Jämfört med delårsrapporten per april 2024 är det mindre förändringar i nämndernas prognoser och utfall samma gäller för kommunens övergripande poster.

Kommunens befolkning minskade under april 2024 med 19 personer till totalt 32 860 personer vilket är 440 personer färre än i budget för år 2024 och 231 personer färre än 1 november 2023, som ligger till grund för 2024 års skatteintäkter och generella statsbidrag.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande från kommunledningsförvaltningen, 2024-06-18
- Månadsrapport per maj 2024

Justerarnas signaturer			Protokollsutdraget bestyrks
------------------------	--	--	-----------------------------

Månadsrapport från förvaltningarna per den 31 maj 2024

Förslag till beslut

- 1 Kommunstyrelsen beslutar att godkänna Falköpings kommuns månadsrapport från förvaltningarna per den 31 maj 2024.

Sammanfattning

Årsprognosen för år 2024 beräknas vid utgången av maj 2024 vara -50,0 miljoner kronor, vilket är en negativ avvikelse mot budget på 69,8 miljoner kronor. Utfallet för perioden summeras till 8,0 miljoner kronor, efter justering av semesterlöneskulden, vilket är en positiv budgetavvikelse på 2,4 miljoner kronor.

Jämfört med delårsrapporten per april 2024 är det mindre förändringar i nämndernas prognoser och utfall samma gäller för kommunens övergripande poster.

Kommunens befolkning minskade under april 2024 med 19 personer till totalt 32 860 personer vilket är 440 personer färre än i budget för år 2024 och 231 personer färre än 1 november 2023, som ligger till grund för 2024 års skatteintäkter och generella statsbidrag.

Bakgrund

Syftet med månadsrapporten är att ge en övergripande bild av Falköpings kommun ekonomiska läge, samt uppdatering kring befolkningsutveckling. Rapporten sammanställs tre gånger per år; per mars, per maj och per oktober.

Rapporten är en del i kommunstyrelsens uppsiktsplikt om Falköpings kommuns ekonomiska ställning mellan de officiella delårsrapporterna och återfinns i kommunens styrdokument kopplat till verksamhets- och ekonomistyrning.

Ekonomiavdelningen har sammanställt inkomna underlag och årsprognoser från alla förvaltningar samt gjort avstämning utifrån det utfall som finns att avläsa i ekonomisystemet.

Årsprognosen för år 2024 beräknas vid utgången av maj vara -50,0 miljoner kronor, vilket är en negativ avvikelse mot budget på 69,8 miljoner kronor. Utfallet för perioden summeras till 8,0 miljoner kronor, efter justering av semesterlöneskulden, vilket är en positiv budgetavvikelse på 2,4 miljoner kronor.

Jämfört med delårsrapporten per april 2024 är mindre justeringar av årsprognoser för nämnderna och centrala poster. Avvikelsen mot budget är dock fortsatt hög, eftersom skatteintäkter och generella statsbidrag för år 2024 är lägre än budgeterat, påverkar detta kommunens ekonomi negativt.

Kommunens befolkning minskade under april 2024 med 19 personer till totalt 32 860 personer vilket är 440 personer färre än i budget för år 2024 och 231 personer färre än 1 november 2023, som ligger till grund för 2024 års skatteintäkter och generella statsbidrag.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningarna visar ett utfall per maj på 25,3 miljoner kronor över än budgeten resultat för samma period. Den positiva avvikelsen kan främst kopplas till periodisering av budget samt att årets löneöversyn inte fördelats ut till nämnderna, detta sker först i och med junilönen.

Helårprognosen för Falköpings kommun har inte justerats sen delårsrapporten per april 2024 och visar på ett underskott om 50,0 miljoner kronor vilket främst kan kopplas till ökade pensionskostnader för år 2024 samt minskade skatteintäkter och generella statsbidrag på grund av minskad befolkning.

Finansiering och ekonomiska konsekvenser

Förvaltningens förslag till beslut rörande Månadsrapport per maj 2024 leder inte till några direkta konsekvenser varför beslut om finansiering inte behöver tas.

Dock visar månadsrapporten per maj 2024 att det fortsatt kommer bli ett tufft ekonomiskt år, dels på grund av kortsiktiga kostnader kopplat till inflation som ökade pensionskostnader, dels utifrån en befolkningsminskning, varför andra beslut rörande kommunens ekonomi kan behövas fattas under år 2024

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande från kommunledningsförvaltningen, 2024-06-18
- Månadsrapport per maj 2024

Beslutet ska skickas till

Magnus Fleischer, ekonomichef

Christoffer Eriksson, biträdande ekonomichef

Christoffer Eriksson

Biträdande ekonomichef

Månadsrapport

per maj 2024

Kommunens uppdrag och organisation

Syfte

Syftet med månadsrapporten är att ge en övergripande bild av Falköpings kommun ekonomiska läge, samt uppdatering kring arbetslöshetsstatistik och befolkningsutveckling.

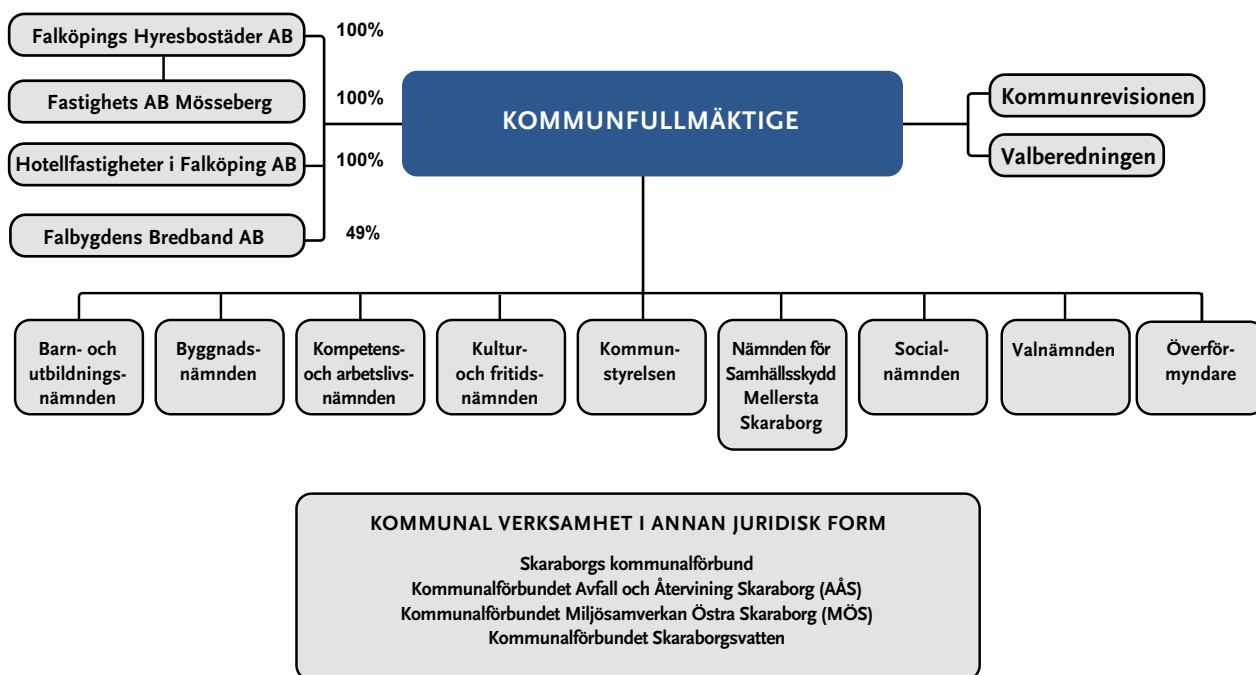
Rapporten sammanställs tre gånger per år; mars, maj och oktober. I rapporten, vilken är framtagen av förvaltningschefer tillsammans med ekonomer, finns en helårsprognos för förvaltningen med korta kommentarer per verksamhetsområde. Dessa rapporter sammanställs sedan av ekonomiavdelningen till en övergripande månadsrapport.

Rapporten är en del i kommunstyrelsens uppsiktsplikt om Falköpings kommuns ekonomiska ställning mellan de officiella delårsrapporterna och återfinns i kommunens styrdokument kopplat till verksamhets- och ekonomistyrning.

Kommunens uppdrag

Falköpings kommun har ansvar för viktiga samhällsfunktioner som en del av den service som samhället ger till sina medborgare. Kommunens verksamheter styrs till stor del av kommunallagens bestämmelser där det framkommer att kommunen ansvarar för barnomsorg, utbildning, socialtjänst och äldreomsorg liksom ansvaret för planering av bostäder, hälsoskydd, miljöskydd och räddningstjänst.

Centralt i kommunallagen är att kommunen genom sitt självstyre får bestämma vad den ska arbeta med och i vilken omfattning, men allt måste ta sin utgångspunkt i att kommunen är till för medborgaren. Syftet är att omsätta och nå nationella krav, statliga och kommunala mål. Kommunen som huvudman fördelar olika ansvarområden tillsammans med budget ut till nämnderna.

Månadsrapport per 31 maj 2024

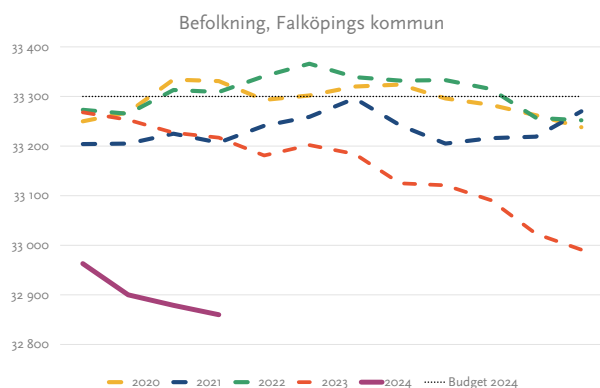
Månadsrapporten per maj 2024 visar inte på några större förändringar vare sig i utfall för perioden eller årsprognos jämfört med delårsrapporten per april 2024.

Årsprognosen för år 2024 beräknas vid utgången av maj vara -50,0 miljoner kronor, vilket är en negativ avvikelse mot budget på knappt 70,0 miljoner kronor. Utfallet för perioden summeras till -70,9 miljoner kronor. Efter justering av semesterlöneskulden, vilket är en positiv budgetavvikelse på 8,0 miljoner kronor.

Jämfört med delårsrapporten per april har nämndernas helårsprognos försämrats med 5,0 miljoner kronor. Barn- och utbildningsförvaltningen har skrivit upp sin årsprognos med 1,0 miljoner kronor medan kommunstyrelsen försämrats sin årsprognos på grund av ökade kapitalkostnader. Avvikelsen mot budget är dock fortsatt hög och då även skatteintäkter och generella statsbidrag för år 2024 är lägre än budgeterat.

Befolkningsutveckling

Den negativa befolkningsutvecklingen fortsätter och kommunen minskade i april med 19 personer till totalt 32 860 personer. Totalt har befolkningen minskat med 112 personer under år 2024 vilket kan jämföras med 35 personer mindre under samma period för år 2023. Den fortsatta minskningen av medborgare har ingen påverkan på skatteintäkterna för år 2024 då dessa utgår från befolkningsantalet per den 1 november 2023.

Totalt har 109 barn fötts per april samtidigt som antalet avlidna är 111 personer vilket ger ett födelseunderskott om 2 personer. Värt att notera är att födelseantalet fortfarande är något under senaste åren och visar på en summa om cirka 330 barn per år, samtidigt är har även antalet avlidna minskat med 26 personer jämfört med samma period för år 2023.

Antalet som flyttar från kommunen har avstannat något de senaste två månaderna och ligger nu i nivå med tidigare år om cirka 500 personer per tertiäl. Antalet inflyttade till kommunen är under första tertialen knappt 400 personer vilket fortfarande är klart lägre än med tidigare år.

Vid nuvarande befolkningsnivå om 32 860 personer består till 1 november, vilken ligger till grund för kommande år skatteintäkter och generella statsbidrag skulle detta innebära cirka 14,0 miljoner kronor mindre än vad som visades i budgetförutsättningarna för år 2025-2027, vilken baserades på en befolkning om 33 050 personer.

Driftsredovisning per 31 maj år 2024

Månadsrapport (mnkr)	Per maj 2024			Helår 2024		
	Utfall	Budget	Avvik.	Prognos	Budget	Avvik.
NÄMNDERNAS RAMAR						
Barn- och utbildningsnämnden	-389,9	-383,7	-6,2	-957,5	-930,9	-26,6
Byggnadsnämnden	-0,3	-0,4	0,1	-1,0	-1,0	-
Kommunstyrelsen	-153,4	-153,7	0,3	-350,2	-346,3	-3,9
Kompetens- och arbetslivsnämnden	-58,3	-59,9	1,6	-133,9	-135,8	1,9
Kultur- och fritidsnämnden	-35,4	-38,6	3,2	-95,0	-93,8	-1,2
Samhällsskydd mellersta Skaraborg	-16,1	-15,7	-0,4	-40,8	-39,9	-0,9
Socialnämnden	-375,6	-401,9	26,3	-990,1	-975,3	-14,8
Kommunrevisionen	-0,4	-0,6	0,2	-1,5	-1,5	-0,1
Valnämnden	-0,1	-0,4	0,3	-1,3	-1,3	-
Överförmyndare	-2,2	-2,1	-0,1	-5,5	-5,0	-0,5
SUMMA NÄMNDERNAS RAMAR	-1 031,7	-1 057,0	25,3	-2 576,8	-2 530,8	-46,0
INTERNA POSTER						
Kommunstyrelsens ej fördelade medel	-	-1,0	1,0	-1,5	-2,4	0,9
- <i>Oförutsedda driftskostnader</i>	-	-0,6	0,6	-1,5	-1,5	-
- <i>Ej utfördelad internjustering till nämnd</i>	-	-0,3	0,3	-	-0,9	0,9
- <i>Strategiska utvecklingsmedel</i>	-	-	-	-	-	-
- <i>Framtida lokalbehov</i>	-	-	-	-	-	-
Interna kapitalkostnader	28,0	24,0	4,0	67,0	57,6	9,4
EXTERNA POSTER						
Personalkostnader	-105,9	-10,1	-95,8	-45,8	-24,1	-21,7
- <i>PO-pålägg</i>	-5,0	9,0	-14,1	-	21,7	-21,7
- <i>Pensionsutbet på ansvarsförbindelsen</i>	-22,5	-18,3	-4,2	-44,0	-44,0	-
- <i>Förändring av semesterlöneskuld</i>	-79,0	0,8	-79,8	2,0	2,0	-
- <i>Avsättning personalkostnadsökning</i>	0,6	-1,6	2,2	-3,8	-3,8	0,0
Kommungemensamma poster	-0,8	5,1	-5,9	12,5	12,5	-
- <i>Bidrag till statlig infrastruktur (E20 sista år 2025)</i>	-3,1	-3,1	0,0	-7,5	-7,5	-
- <i>Övriga kommungemensamma poster</i>	2,3	8,2	-5,9	20,0	20,0	-
Exploateringsintäkter	2,5	4,2	-1,7	10,0	10,0	-
Avskrivning av kommunens tillgångar	-6,2	-5,8	-0,4	-14,0	-14,0	-
SUMMA INTERNA OCH EXTERNA POSTER	-82,5	16,4	-98,9	28,2	39,7	-11,5
Verksamhetens nettokostnad	-1 114,2	-1 040,6	-73,7	-2 548,6	-2 491,1	-57,5
TAXEFINANSIERADE VERKSAMHETER						
Taxefinansierad VA	0,9	-	0,9	-	-	-
Biogas-verksamhet	-0,7	-	-0,7	-2,2	-	-2,2
SUMMA TAXEFINANSIERADE VERKSAMHETER	0,2	-	0,2	-2,2	-	-2,2
Verksamhetens nettokostnad	-1 114,0	-1 040,6	-73,5	-2 550,8	-2 491,1	-59,7
ÖVRIGA POSTER						
Skatteintäkter	703,4	720,4	-17,0	1 692,3	1 728,9	-36,6
Generella statsbidrag	341,9	338,1	3,8	822,8	811,5	11,3
Finansnetto	-2,2	-12,3	10,0	-14,3	-29,5	15,2
- <i>Finansiella intäkter</i>	12,8	2,7	10,1	21,7	6,5	15,2
- <i>Finansiella kostnader</i>	-15,1	-15,0	-0,1	-36,0	-36,0	-
SUMMA ÖVRIGA POSTER	1 043,1	1 046,2	-3,1	2 500,8	2 510,9	-10,1
Resultat (innan justering sem.löneskuld)	-70,9	5,7	-76,6	-50,0	19,8	-69,8
Justering semesterlöneskuld	79,0		79,0	-		
RESULTAT FÖR ÅR 2024	8,0	5,7	2,4	-50,0	19,8	-69,8

Nämnderna

Nämnderna visar på ett överskott för perioden om 25,3 miljoner kronor mot budget samtidigt som helårsprognosen visar på ett underskott om 46,0 miljoner kronor mot budget. En del av denna avvikelse mellan årsprognos och utfall för perioden kan kopplas till hur nämnderna arbetat med periodiserad budget då exempelvis ökade lönekostnader för 2024 års löneöversyn först belastar nämnderna i juni månad. Dock har en central uppbokning på beräknade löneökningar gjorts på centrala poster som sedan kommer fördelas ut till nämnderna, vilket skulle minska avvikelsen på utfallet med dryga 10,4 miljoner kronor.

Interna poster
Interna kapitalkostnader beräknas bli något högre än budgeterat då flera större investeringsprojekt kommer att aktiveras under år 2024 vilket medför att den interna intäkten kopplat till internräntan beräknas bli högre än budgeterad nivå.

Externa poster

Löneöversyn för år 2024 kommer fördelas under sommaren, och beräknas hamna inom budget då denna för kommunen totalt låg på 3,3 procent vilket även blev märket för årets löneöversyn.

Nämnderna har under våren blivit kompenserade med knappt 22,0 miljoner kronor för de högre PO-pålägget för år 2024, för att finansiera detta via budget har en intäktspost om knappt 22,0 miljoner kronor budgeteras på centrala poster inom finanserna. Detta kommer innebära en negativ avvikelse central på 22,0 miljoner kronor och påverkar resultatet för år 2024, denna kostnad kommer dock inte följa med till år 2025.

VA och Biogas

Biogasverksamheten är prognostiserad att visa ett underskott på 2,2 miljoner kronor för år 2024 vilket är nivå med delårsrapporten per april. Även VA-verksamheten lämnar sin årsprognos oförändrad till månadsrapport per maj 2024.

Finans

Ingen förändring sedan föregående månadsrapport, nästa skatteprognos kommer från SKR den 26 april. SKRs skatteprognos för år 2024 har justerat ner kommunens skatteintäkter och generella statsbidrag om 25,2 miljoner kronor, varav cirka 20,0 miljoner kronor beror på befolkningsminskningen jämfört med flerårsplanen för år 2024-2026.

Justering av semesterlöneskuld

I maj månad är kommunens semesterlöneskuld som högst inför sommarsemestern, totalt uppgår semesterlöneskulden till 79,0 miljoner kronor, för att ge ett mer rättvisande resultat för perioden har en justering med av periodens resultat gjorts med semesterlöneskulden.

Resultat per maj 2024

Resultatet och utfallet för perioden visar på ett positivt resultat på 8,0 miljoner kronor och en positiv budgetavvikelse om 2,4 miljoner kronor. Det förbättrade utfallet för maj kan främst kopplas till Socialförvaltningens förbättrade utfall för perioden om drygt 10,0 miljoner kronor till följd av lägre kostnader för verksamhetsköp under maj månad.

Barn- och utbildningsförvaltningen

Resultatrapport (mnkr)	Per maj 2024			Helårsprognos 2024			Prognos utveckling		
	Utfall	Budget	Avvik.	Prognos	Budget	Avvik.	April	Maj	Förändr.
Intäkter	87,4	77,9	9,5	199,5	186,9	12,6	199,5	199,5	0,0
Summa intäkter	87,4	77,9	9,5	199,5	186,9	12,6	199,5	199,5	0,0
Personalkostnader	-289,5	-276,4	-13,0	-705,5	-673,5	-32,1	-706,5	-705,5	1,0
Övriga kostnader	-183,9	-180,7	-3,1	-441,9	-433,8	-8,1	-441,9	-441,9	0,0
Avskrivning/ finansiella kostnader	-4,0	-4,4	0,4	-9,6	-10,5	1,0	-9,6	-9,6	0,0
Summa kostnader	-477,3	-461,5	-15,8	-1 157,0	-1 117,8	-39,3	-1 158,0	-1 157,0	1,0
Resultat	-389,9	-383,7	-6,2	-957,5	-930,9	-26,7	-958,5	-957,5	1,0

Månadsrapport (mnkr)	Per maj 2024			Helårsprognos 2024			Prognos utveckling		
	Utfall	Budget	Avvik.	Prognos	Budget	Avvik.	April	Maj	Förändr.
Förskola	-40,6	-41,1	0,5	-102,0	-100,5	-1,5	-102,5	-102,0	0,5
Grundskola, anp grundskola	-154,6	-151,7	-2,9	-386,1	-368,6	-17,5	-386,6	-386,1	0,5
Gymnasieskola, anp gymnasieskola, kulturskola	-51,3	-49,8	-1,5	-127,5	-121,0	-6,5	-127,5	-127,5	0,0
Central barn- och elevhälsa	-16,6	-16,1	-0,5	-39,1	-39,1	0,0	-39,1	-39,1	0,0
Central adminis- tration	-126,7	-125,0	-1,8	-302,9	-301,7	-1,2	-302,9	-302,9	0,0
Resultat	-389,9	-383,7	-6,2	-957,5	-930,9	-26,7	-958,5	-957,5	1,0

Viktiga händelser som påverkar utfall och prognos

Thorengruppen har valt att avsluta sin verksamhet vid halvårsskiftet år 2024. Detta kommer få en positiv ekonomisk effekt på nämndens interkommunala kostnader för grundskolan under andra halvåret 2024.

Kommentar på förvaltningens resultat- och månadsrapport

Helårsprognosen för barn- och utbildningsnämnden är en negativ avvikelse mot budget med 26,7 miljoner kronor.

Barn- och utbildningsnämnden hade en negativ avvikelse mot budget på över 30,0 miljoner kronor år 2023. Då nämnden också har ett effektiviseringskrav på 1,0 procent att hantera samt kostnadsökningar som överstiger den generella uppräkningsen, går nämnden in i år 2024 med en för stor organisation.

Vissa åtgärder vidtogs under hösten och dessa får helårseffekt år 2024, så den negativa avvikelsen på personal är mindre än motsvarande avvikelse år 2023. Merparten av de handlingsplaner som ska genomföras kommer dock få effekt under våren eller inför hösten år 2024. Det innebär att när den effekten inträffar kommer det ekonomiska läget för barn- och utbildningsnämnden se bättre ut. Årets två första lönekörningar var i nivå med kostnadsläget i slutet av år 2023. I lönekörningen i mars 2024 gick de dock se en tydlig minskning på personalkostnader. Lönekörningen i april var en liten uppgång, men lönekörningen i maj var en mindre nedgång, trenden gällande barn- och utbildningsnämndens lönekostnader under 2024 är nedåtgående. Det innebär dock inte att barn- och utbildningsnämnden ligger i nivå med budget from mars eller maj, men det är en nedgång, så prognosen skrivs upp något till -26,7 miljoner kronor från föregående månads prognos på -27,7 miljoner kronor.

Förskola

Förskolan har haft en god budgetföljsamhet de senaste åren, men fick en negativ avvikelse mot budget år 2023. Under våren 2023 hade förskolan en positiv avvikelse mot budget vilket innebär att hösten var dyrare än vad underskottet visar. Organisationen man går in i år 2024 med är med andra helårseffekten på den dyrare hösten i kombination med ett barnantal som sjunker. Detta kommer enligt de handlingsplaner som lämnats in hanteras under år 2024, men i nuläget går man mot ett underskott år 2024.

Grundskola, anpassad grundskola

Grundskolan hade ett ansevärt underskott år 2023 och precis som i förskolan var hösten dyrare än våren, även om man hela året hade en negativ avvikelse mot budget. Det innebär att även här går man in med den dyrare organisationen från hösten i kombination ett elevantal som minskar. Detta kommer hanteras under år 2024 enligt de handlingsplaner som lämnats in, men i nuläget går grundskolan mot ett större underskott år 2024 utifrån en dyrare organisation under hösten 2023.

Gymnasieskola, anpassad gymnasieskola, kulturskola

Ållebergsgymnasiet hade år 2022 en negativ avvikelse mot budget. Åtgärder vidtogs under våren 2023 och effekten av dessa syntes under höstterminen 2023. De vidtagna åtgärderna var dock inte tillräckliga för att uppnå balans år 2023 och då färre elever började på Ållebergsgymnasiet under hösten än som slutade i våras, har gymnasiet dessutom en minskad ram utifrån ett sjunkande elevantal. Ållebergsgymnasiet hade i sin planering räknat med ett ökat elevantal under hösten 2023, så den planerade organisationen var större än det faktiska elevantalet medgav. Sammantaget innebär detta att helårseffekten av de åtgärder som vidtogs år 2023 inte är tillräckliga för att få Ållebergsgymnasiet i balans. Enligt den handlingsplan som lämnats in kommer detta hanteras under år 2024, men i nuläget går man mot ett underskott år 2024.

Central barn- och elevhälsa, central administration

Nämnden hade negativa avvikelser mot budget på flera av de övriga posterna år 2023. Här har det skjutits till budgetmedel både för att täcka differensen mellan budget och utfall år 2023 och för att kompensera de förväntade kostnadsökningarna år 2024. Kostnaden för skolskjuts ser ut att bli något högre än den utökade budgeten, så centrala poster ser ut att gå mot ett litet underskott år 2024.

Åtgärder för att nå budgeterat resultat

Förskola

Minskad personaltäthet, se över vikariat tillsättningen, tillsättning av arbetslagsledare, minskning av extra resurser.

Grundskola

Minskad personaltäthet, omorganisation av klasser och grupper, minskning av extra resurser, ej förlängning av tidsbegränsade anställningar, ej tillsätta tjänster vid pensionsavgång, b-form, minska inköp av läromedel.

Gymnasieskola

Minska inköp av läromedel, minskad personaltäthet, omorganisation av IM.

Centrala poster

Fortsatt anpassning av CFF, rymma eleverna från Thoren Framtid inom befintlig organisation, samtliga kostnader ses över.

Kommunstyrelsen

Resultatrapport (mnkr)	Per maj 2024			Helårsprognos 2024			Prognos utveckling		
	Utfall	Budget	Avvik.	Prognos	Budget	Avvik.	April	Maj	Förändr.
Intäkter	242,2	240,6	1,6	585,9	583,3	2,6	582,8	585,9	3,1
Summa intäkter	242,2	240,6	1,6	585,9	583,3	2,6	582,8	585,9	3,1
Personalkostnader	-111,4	-118,4	7,0	-278,9	-283,2	4,2	-279,7	-278,9	0,8
Övriga kostnader	-202,4	-195,0	-7,3	-460,2	-452,6	-7,5	-455,5	-460,2	-4,6
Avskrivning/ finansiella kostnader	-81,6	-80,8	-0,8	-199,2	-193,8	-5,4	-195,5	-199,2	-3,7
Summa kostnader	-395,4	-394,2	-1,1	-938,3	-929,6	-8,7	-930,7	-938,3	-7,6
Resultat	-153,2	-153,7	0,5	-352,4	-346,3	-6,1	-348,0	-352,4	-4,5
Resultat exkl VA och Biogas	-153,4	-153,7	0,2	-350,2	-346,3	-3,9	-345,8	-350,2	-4,5

Månadsrapport (mnkr)	Per maj 2024			Helårsprognos 2024			Prognos utveckling		
	Utfall	Budget	Avvik.	Prognos	Budget	Avvik.	April	Maj	Förändr.
Kommunövergripande	-27,7	-27,9	0,2	-62,1	-60,9	-1,2	-62,2	-62,1	0,1
Kommunledningsstab	-7,0	-6,8	-0,2	-16,7	-14,9	-1,8	-16,4	-16,7	-0,3
Digitalisering och utveckling	-18,1	-19,9	1,9	-48,4	-48,1	-0,3	-47,9	-48,4	-0,5
Fastighet och service	-55,5	-53,3	-2,3	-126,7	-123,7	-3,0	-122,7	-126,7	-4,0
Samhällsbyggnad	-45,1	-45,8	0,6	-96,4	-98,7	2,4	-96,6	-96,4	0,2
Resultat exkl VA och Biogas	-153,4	-153,7	0,2	-350,2	-346,3	-3,9	-345,8	-350,2	-4,5
VA	0,9	0,0	0,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Biogas	-0,7	0,0	-0,7	-2,2	0,0	-2,2	-2,2	-2,2	0,0
Resultat	-153,2	-153,7	0,5	-352,4	-346,3	-6,1	-348,0	-352,4	-4,5

Viktiga händelser som påverkar utfall och prognos

Under år 2023 påverkades det ekonomiska läget av en mängd olika faktorer både globalt och nationellt. Faktorer så som kraftigt förändrat säkerhetsläge, ökande inflation och ökande inköpspriser på allt från material, drivmedel och livsmedel kommer fortsatt även under år 2024 påverka kostnadsutvecklingen inom kommunstyrelsens ansvarsområden.

Arbete med att skapa en gemensam kommunledningsförvaltning pågår fortsatt efter den sammanläggning som trädde i kraft från 1 januari 2023 då tekniska nämnden upphörde och samhällsbyggnadsförvaltningen gick in under kommunstyrelsen. Under hösten år 2023 följdes arbetet upp och resulterade i några mindre korrigeringar av organisation från 1 mars 2024 då det går från fyra underliggande verksam-

hetsområden till att bli tre verksamhetsområden "Utveckling och kvalitet", "Fastighet och service" och "Samhällsbyggnad". HR- och ekonomiavdelningarna kopplas direkt till kommundirektör och kansli- och kommunikationsavdelningarna är direkt kopplade till biträdande kommundirektör.

Fastighet har högre kapitalkostnader än vad som beräknades i budget till år 2024. Detta beror till största del av förändrade avskrivningstider för gamla investeringar i samband med nytt ekonomisystem. Underskottet beräknas till cirka -4,0 miljoner kronor och redovisas som en underskottsprognos. Även aktiveringen av den nya överlämningsbangården och spår 5 ger ett underskott då investeringen blivit dyrare än budgeterat. Prognosen för kapitalkostnader visar på ett stort underskott på -5,5 miljoner kronor.

Kommentar på förvaltningens resultat- och månadsrapport

Resultatet för kommunledningsförvaltningen exkl VA och biogas, januari till maj, är +0,2 miljoner kronor. Prognosen för helåret är ett underskott på -4,5 miljoner kronor. Detta är en förändring sedan april-prognosen främst beroende på att kapitalkostnader för fastighet inte blivit fullt kompenserade 2024 då dessa förändrades med nya kortare avskrivningstider då anläggningsreskontran gjordes om i samband med nytt ekonomisystem.

Intäkterna för perioden visar ett överskott, detta kan kopplas ihop med att även kostnaderna inom ökar. Den största delen av intäkterna inom kommunledningsförvaltningen består av interna intäkter, det vill säga hyror som debiteras hyresgästerna, debitering av städkostnader, park- och gatuavdelningen intern debiterar fordonskostnader för de flesta av kommunens fordon samt att de rapporterar tid mot de verksamheter där arbete inom park/gata utförts. Prognosen visar på fortsatt överskott.

Personalkostnader visar ett tydligt överskott för perioden, detta då budgeten för lönerna inte periodiserats med hänsyn till lönerrevisionen gäller från april 2024. Den nya lönen för 2024 kommer att betalas ut först med junilönen och då retroaktivt från april. Det har även varit ett fler föräldradedigheter än budgeterat samt sjukfrånvaro under våren.

Övriga kostnader visar ett underskott för perioden, detta förklaras av att årets första månader belastats med högre energiförbrukning än resterande månader av året på grund av mörker och kyla. Kostnader för vinterväghållning för vägar och snöröjning på fastigheter har varit högre än normalt och belastar perioden.

Kapitalkostnaderna för perioden visar ett mindre underskott, detta förklaras främst av att kapitalkostnader för fastighet inte blivit fullt kompenserade 2024 då dessa förändrades med nya kortare avskrivningstider i och med att anläggningsreskontran gjordes om i samband med nytt ekonomisystem. Även aktivering av den nya överlämningsbangården och spår 5

ger ett underskott då det blivit dyrare än budgeterat. Prognosen visar på ett stort underskott här på -5,4 miljoner kronor.

Det budgeterade underskottet, en stor minusbudget (-8,8 miljoner kronor) som lagts in centralt för kommunledningsförvaltningen som avser gemensamma besparingsåtgärder att arbeta med under året har minskat. I och med att budgetkompensation erhållits för ökade personalomkostnader, ökade internhyror samt ökade kapitalkostnader mellan åren och att detta redan lagts in i budgeten per avdelning har detta kunnat läggas centralt för att möta det budgeterade underskottet. Till augusti månad och delårsrapporten planeras det att fördela ut det återstående budgetunderskott till enheterna. Det pågår arbete kring att ta fram åtgärder kopplat till att skapa förutsättningar för budget i balans vilka redovisas nedan under rubriken åtgärder för att nå budgeterat resultat.

Hos kommunledningsstaben finns även nämndens reserv på 0,5 % budgeterad (1,6 miljoner kronor), denna post är inte utnyttjad än utan lyfts fram som ett överskott i prognosen.

Kommunledning

Utfallet för perioden är +0,2 miljoner kronor. Prognosen för kommunledningen är ett underskott på -1,2 miljoner kronor. Detta förklaras av ökade kostnader för personalstrategiska medel samt av ökade personalkostnader för facklig tid. Uppdraget om beredning för framtidens äldreomsorg är inte budgeterat så även där prognostiseras en negativ avvikelse. Biträdande kommundirektör

Utfallet för perioden är -0,2 miljoner kronor. Verksamheten prognostiserar med att hålla budget, det stora prognostiserade underskottet på -1,2 miljoner kronor kommer ifrån det centralt budgeterade underskottet för kommunledningsförvaltningen som avser gemensamma besparingsåtgärder att arbeta med under året. Det pågår arbete kring att ta fram åtgärder kopplat till att skapa förutsättningar för budget i balans. Hos kommunledningsstaben finns även nämndens reserv på 0,5 procent budgeterad (1,6 miljoner kronor), denna post är inte utnyttjad än utan lyfts fram som ett överskott i prognosen.

Utveckling och kvalitet

Utfallet från januari – maj har en avvikelse på + 1,9 miljoner kronor. Överskottet återfinns främst under IT och beror på att budget för köp av tjänst nyttjas inte jämnt över året, budgetöverskott ska även täcka kommande kostnader för sommarvikarier. Verksamheten prognostiserar ett underskott på - 0,3 miljoner kronor. Detta förklaras bland annat av att IT-avdelningen har fått beslut om att köpa en IT-säkerhetstjänst för att säkra upp IT-säkerheten hos kommunen.

Fastighet och service

Utfallet för perioden jan-maj år 2024 avviker från budget med -2,3 miljoner kronor. Det som avviker är att Måltidsavdelningen går bättre än budget och Fastighetsavdelningen går sämre än budget. Orsaken är främst lägre kostnader för livsmedel samt högre kapitalkostnader för kommunala byggnader. Totalt för verksamhetsområdet prognostiseras ett underskott på -3,0 miljoner kronor, där ökade kapitalkostnader står för -4,0 miljoner kronor. Verksamhetsområdet har flera olika kostnadsslag som är svåra att prognostisera, exempelvis rörliga elpriser, livsmedel och akuta fel i kommunala byggnader. Prognosen utgår från att dessa priser håller sig på budgeterad nivå. Fastighet har högre kapitalkostnader än vad som beräknades i budget till 2024. Detta beror till största del av förändrade avskrivningstider för gamla investeringar. Underskottet beräknas till ca -4,0 miljoner kronor och redovisas som en underskottsprognos. Fastighetsskötsel prognostiserar underskott, hela årsbudgeten för snöröjning har redan överskridits. Måltid fick till år 2024 en höjd budget för att täcka kostnader för livsmedel, utfallet årets första månader visar på att hela budgeten inte kommer att förbrukas, därför prognostiseras ett överskott om 1,5 miljoner kronor. Lokalvård har fått ett sparbetning för att täcka andra verksamheters underskott och prognostiserar därför ett överskott om 0,5 miljoner kronor.

Samhällsbyggnad (exkl VA och Biogas)

Utfallet för perioden är en avvikelse med +0,8 miljoner kronor. Verksamheten prognosticerar ett överskott på 2,4 miljoner kronor under förutsättning att intäkterna följer budgeten och att inga oförutsedda utgifter uppkommer. Det prognostiserade överskottet beror

främst av sjukfrånvaro och vakanser under början på året.

VA

Under förutsättning att intäkterna följer budgeten prognosticeras en budget i balans.

Biogas

Verksamheten prognostiserar ett underskott på 2,2 miljoner kronor. Prognostiserar ett underskott då intäkterna inte täcker de kostnader som budgeterats för produktionen. Underskottet blir dock något lägre då produktionsstödet beräknas att bli något högre än budgeterat samt mer såld gas under våren.

Åtgärder för att nå budgeterat resultat

Kommunledningsförvaltningen arbetar vidare med att ta fram åtgärdsförslag till kommunstyrelsen för att skapa en budget i balans. I samband med den nya ekonomiuppföljningen enligt VEP-uppföljning (verksamhet, ekonomi, personal) så arbetas det fram förslag på åtgärder inom respektive verksamhetsområde. Dessa åtgärder kommer sedan att generera en gemensam åtgärdslista för kommunledningsförvaltningen som därefter lyfts upp för eventuella beslut till kommunstyrelsen. Till augusti månad och delårsrapporten planeras det att fördela ut det återstående budgetunderskott till enheterna.

Kommunledningsförvaltningen arbetar med följande åtgärder för att nå budget i balans.

- Att fortsätta arbeta med medvetna val vid inköp av både material och livsmedel för att på så sätt vara kostnadseffektiv med bibehållen kvalitet tex. inköp enligt säsong ger lägre kostnader inom måltider.
- Återhållsamhet kring att åka på konferenser, utbildningar och resor.
- En ny struktur för ekonomiuppföljning har påbörjats.
- Arbete med åtgärder fortsätter inom Biogasen. Det finns en arbetsgrupp och en politisk styrgrupp. Kommunstyrelsens arbetsutskott i maj fattat beslut om inriktning för biogasens fortsatta arbete framåt.
- Arbete med att ta fram åtgärdslista pågår inom förvaltningen fortsatt.

Kompetens- och arbetslivsnämnden

Resultatrapport (mnkr)	Per maj 2024			Helårsprognos 2024			Prognos utveckling		
	Utfall	Budget	Avvik.	Prognos	Budget	Avvik.	April	Maj	Förändr.
Intäkter	11,8	11,7	0,1	39,1	39,5	-0,4	-0,1	-0,4	-0,3
Summa intäkter	11,8	11,7	0,1	39,1	0,0	-0,4	-0,1	-0,4	-0,3
Personalkostnader	-42,7	-44,3	1,6	-106,1	-109,3	3,2	2,9	3,2	0,3
Övriga kostnader	-27,1	-26,9	-0,2	-66,0	-65,1	-0,9	-0,4	-0,9	-0,5
Avskrivning/ finansiella kostnader	-0,4	-0,4	0,0	-0,9	-0,9	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa kostnader	-70,2	-71,6	1,4	-173,0	-175,3	2,3	2,5	2,3	-0,2
Resultat	-58,4	-59,9	1,5	-133,9	-135,8	1,9	2,4	1,9	-0,5

Månadsrapport (mnkr)	Per maj 2024			Helårsprognos 2024			Prognos utveckling		
	Utfall	Budget	Avvik.	Prognos	Budget	Avvik.	April	Maj	Förändr.
Vuxnas lärande	-21,7	-22,2	0,5	-42,5	-42,7	0,2	0,2	0,2	0,0
Arbetsmarknadsenheten	-32,8	-33,6	0,8	-82,1	-82,9	0,8	1,3	0,8	-0,5
Förvaltningsgemensamt	-3,8	-4,1	0,3	-9,3	-10,2	0,9	0,9	0,9	0,0
Resultat	-58,3	-59,9	1,6	-133,9	-135,8	1,9	2,4	1,9	-0,5

Viktiga händelser som påverkar utfall och prognos

Väsentliga händelser som inte redovisats i delår april är att nämnden ser högre kostnader för ekonomiskt bistånd i maj jämfört med årets inledande tertiäl vilket påverkar prognosen för helåret negativt med cirka 0,5 miljoner kronor.

I delårrapporten per april 2024 beskrevs att projektet med jobbspår mot företaget Julia låg i startgroparna och att detta krävt en hel del planering. Satsningen innebär att nämnden skräddarsyr insatser utifrån näringslivets behov med en tydlig målsättning om att det ska leda till en anställning hos företaget i slutändan. Under maj har rekrytering av sex deltagare för insatsen genomförts och arbete med introduktionsprogrammet pågår. Anställningarna påbörjas under augusti.

Kommentar på förvaltningens resultat- och månadsrapport

Nämndens helårsprognos per 30 maj är en positiv resultatavvikelse gentemot budget motsvarande 1,9 miljoner kronor. De enskilt största osäkerhetsfaktorerna i prognosen är utvecklingen av ekonomiskt bistånd samt statsbidragen för yrkesutbildningar som betalas ut halvårsvis utifrån producerade poäng.

Nämnden har enligt direktiv i budgetprocessen avsatt en resultatbuffert motsvarande 0,85 miljoner kronor och ser i dagsläget inget behov av att nyttja den under året. Vidare förväntas lägre personalkostnader än budgeterat vilket beror på vakanser och högre sjukfrånvaro än förväntat, men också en anpassning till något lägre volymer för subventionerade anställningar. Den senare innebär även lägre intäkter i form av lönebidrag från Arbetsförmedlingen än budgeterat.

Förvaltningsgemensamt

För förvaltningsgemensamt finns inga större avvikelser att rapportera. Dock finns en resultatbuffert motsvarande 850 tkr budgeterad centralt vilken nämnden inte ser behov av att nyttja i dagsläget.

Vuxnas lärande

Poängredovisning avseende yrkesutbildningar pågår och slutredovisas under kommande veckor. Därefter vet nämnden vilka statsbidrag som erhålls för det första halvåret. Dessa statsbidrag utgör majoriteten av intäkterna inom Vuxnas lärande.

Arbetsmarknadsenheten

Kostnaderna för ekonomiskt bistånd ökar mer än förväntat under maj månad och prognosen behöver justeras ned en aning med anledning av det. Vidare justeras såväl intäkter från lönebidrag som kostnader för subventionerade anställningar ned ytterligare.

Kultur- och fritidsförvaltningen

Resultatrapport (mnkr)	Per maj 2024			Helårsprognos 2024			Prognos utveckling		
	Utfall	Budget	Avvik.	Prognos	Budget	Avvik.	April	Maj	Förändr.
Intäkter	7,5	8,3	-0,8	17,7	18,0	-0,2	-0,2	-0,2	0,0
Summa intäkter	7,5	8,3	-0,8	17,7	18,0	-0,2	-0,2	-0,2	0,0
Personalkostnader	-20,7	-21,7	1,0	-51,8	-51,5	-0,3	-0,3	-0,3	0,0
Övriga kostnader	-21,0	-23,8	2,8	-57,4	-56,8	-0,6	-0,6	-0,6	0,0
Avskrivning/ finansiella kostnader	-1,2	-1,5	0,2	-3,6	-3,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa kostnader	-42,9	-46,9	4,0	-112,7	-111,8	-0,9	-0,9	-0,9	0,0
Resultat	-35,4	-38,6	3,2	-95,0	-93,8	-1,2	-1,2	-1,2	0,0

Månadsrapport (mnkr)	Per maj 2024			Helårsprognos 2024			Prognos utveckling		
	Utfall	Budget	Avvik.	Prognos	Budget	Avvik.	April	Maj	Förändr.
Stabsenheten	-19,3	-21,5	2,2	-53,9	-52,8	-1,2	-1,2	-1,2	0,0
Verksamhetsområde Bad & Fritid	-9,5	-9,6	0,2	-23,1	-23,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Verksamhetsområde Kultur	-3,2	-3,2	0,1	-7,8	-7,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Verksamhetsområde Ungdom	-3,5	-4,2	0,7	-10,2	-10,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Resultat	-35,4	-38,6	3,2	-95,0	-93,8	-1,2	-1,2	-1,2	0,0

Viktiga händelser som påverkar utfall och prognos

Säsongen för verksamheten Mössebergsbacken nådde sitt slut i mars, vilket gör att förvaltningen nu kan med större säkerhet bedöma det förväntade underskottet eller överskottet för helåret för verksamheten. Förvaltningen förutspår i maj ett underskott på 1,2 miljoner kronor.

Kommentar på förvaltningens resultat- och månadsrapport

I jämförelsen med budgeten visar utfallet ett överskott på cirka 3,2 miljon kronor i maj. Detta kan huvudsakligen förklaras av att förvaltningens budget inte är fullständigt periodiserad. De säsongsbetonade huvudverksamheterna genererar ett ojämnt utfall över året. Det är tydligt att avsaknaden av en periodiserad budget är särskilt märkbar när det gäller medel för föreningsbidrag. Budgeten är jämnt fördelad över året medan utbetalningarna faktiskt sker ojämnt. Under år 2024 har utbetalningarna av föreningsbidrag just börjat och detta har resulterat i ett betydande överskott i förvaltningens utfall per maj månad.

Verksamhetsområde Bad & Fritid

Vid vinterverksamheten, Mössebergsbacken, är balansen av utfallet utmanande. Trots en avsevärd förbättring av intäkter jämfört med föregående säsong kommer den budgeterade intäkten på 1,8 miljoner

inte att uppnås. Förvaltningen förväntar sig intäkter om 1,3 miljoner kronor för året 2024. Samtidigt förutspås verksamhetens elkostnader och personalkostnader öka med 0,7 miljoner kronor sammanlagt. Det samlade intäktsbortfallet och de ökade kostnaderna resulterar i ett prognostiserat underskott på 1,2 miljoner kronor.

Verksamhetsområde Kultur

Biblioteket ser ingen indikation på avvikelser från budget och följer sin verksamhetsplan för året. Det förväntas att kulturarvsavdelningen kommer att bedriva sin verksamhet inom tilldelad budget och för Ekehagens Fortidsby har bokningarna för skolbesök nått förväntad nivå.

Verksamhetsområde Ungdom

Ungdomsverksamheten ser ingen tendens till avvikelser gentemot budget.

Åtgärder för att nå budgeterat resultat

Förvaltningens reservbudget förväntas nyttjas för att hantera det prognostiserade underskottet. I samband med nämndens delårsrapport per april beslutade kultur- och fritidsnämnden att ge förvaltningen i uppdrag att ta fram åtgärder för en verksamhet i ekonomisk balans på Mösseberg. Åtgärderna ska presenteras till kultur- och fritidsnämnden senast december år 2024.

Samhällsskyddförvaltningen

Resultatrapport (mnkr)	Per maj 2024			Helårsprognos 2024			Prognos utveckling		
	Utfall	Budget	Avvik.	Prognos	Budget	Avvik.	April	Maj	Förändr.
Intäkter	30,5	32,2	-1,7	78,8	78,3	0,5	-0,3	0,5	0,8
Summa intäkter	30,5	32,2	-1,7	78,8	78,3	0,5	-0,3	0,5	0,8
Personalkostnader	-32,4	-32,9	0,5	-84,6	-82,8	-1,8	-1,8	-1,8	0,0
Övriga kostnader	-12,6	-13,4	0,8	-31,2	-31,6	0,4	0,4	0,4	0,0
Avskrivning/ finansiella kostnader	-1,6	-1,6	0,0	-3,8	-3,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa kostnader	-46,6	-47,9	1,3	-119,6	-118,2	-1,4	-1,4	-1,4	0,0
Resultat	-16,1	-15,7	-0,4	-40,8	-39,9	-0,9	-1,7	-0,9	0,8

Månadsrapport (mnkr)	Per maj 2024			Helårsprognos 2024			Prognos utveckling		
	Utfall	Budget	Avvik.	Prognos	Budget	Avvik.	April	Maj	Förändr.
Gemensam Samhällsskydd Mellersta Skaraborg	-35,9	-35,7	-0,2	-90,2	-88,8	-1,4	-1,4	-1,4	0,0
Driftbidrag SMS	20,5	20,6	0,0	51,1	50,3	0,8	0,0	0,8	0,8
Verksamhet Falköping SMS	-0,7	-0,6	-0,1	-1,7	-1,4	-0,3	-0,3	-0,3	0,0
Resultat	-16,1	-15,7	-0,4	-40,8	-39,9	-0,9	-1,7	-0,9	0,8

Viktiga händelser som påverkar utfall och prognos

Prognosen per maj 2024 är oförändrad jämfört med prognosen per april 2024.

Nya arbetstidsregler påverkar kostnaden för skiftgående personal även om dispensansökan nu godkänts. I dagsläget är det oklart hur mycket dyrare det blir. Uppskattningsvis kommer personalkostnaden för den operativa personalen att öka 7,5 procent, på riksnivå räknar man med en ökning på cirka 15,0 procent. De nya arbetstidsreglerna påverkar också indirekt möjligheten till att arbeta med utveckling och förebyggande arbete.

Verkstaden kommer prognostisera underskott även år 2024 då åtgärder inte får full effekt förrän år 2025.

Kommentar på förvaltningens resultat- och månadsrapport

Gemensam Samhällsskydd Mellersta Skaraborg

För perioden redovisar Samhällsskydd mellersta Skaraborg totalt en avvikelse från budget per maj på

-0,4 miljoner kronor. Prognos per helår 2024 är ett underskott om 1,7 miljoner kronor, varav gemensam verksamhet -1,4 miljoner kronor. För Falköpings del innebär det ett underskott om 0,9 miljoner kronor. Övriga samverkans kommuner står för 0,8 miljoner kronor som visar sig som ett intäktsöverskott i tabellen ovan.

Intäkterna ligger något lägre jämfört med budget per maj. Bidrag från MSB har ännu inte kommit, förebyggande verksamhetens intäkter ligger lite lägre än budgeterat men kommer att öka under senare delen av året när ny personal är på plats och utför tillsyner och tillstånd. Verkstadens intäkter balanserar inte kostnaderna och prognostiserar därför ett underskott. Personalkostnaderna per maj visar ett överskott mot budget. Det är framför allt säkerhet och beredskap som har ett positivt utfall här, rekrytering av personal pågår, Räddningstjänsten redovisar underskott som balanserar med prognosen.

Övriga verksamhetskostnader kommer inte jämnt fördelat under året.

Prognosavvikelsen hänförs framför allt till personalkostnader, dessa är i sin tur hänförliga till arbetstidsreglerna och verksamheten har svårt att hantera dessa då de påverkas genom lagstiftning och centrala avtal. Verkstaden prognostiserar ett underskott på grund av att intäkterna inte balanserar kostnaderna. Budgeterad buffert om 0,4 miljoner kronor har lyfts och förbättrar prognosen.

Ledning och nämnd

Budgeterad buffert om 0,4 miljoner kronor lyfts fram som ett överskott för att täcka del av underskott i övriga verksamheter.

Räddningstjänst

SMS har lämnat in en dispensansökan för att kunna frånga kravet på ett arbetspass längd, upp till 24 timmar istället för det i kollektivavtalet AB och Bilaga R till maximalt 20 timmar. Dispensen är nu beviljad. Detta avhjälp dock inte kravet på dygnsvilotider och veckovilotider som ska följas. För att lösa vilotiderna krävs det från den 1 februari fler personer som är tillgängliga. Inför 2024 uppskattas detta behov till två brandmannatjänster och två styrkeledartjänster för den operativa verksamhetens behov samt även till viss del stödda behovet av tillgängliga avlösare som vakthavande befäl (VB) i ledningscentralen. Prognosen för 2024 är väldigt osäker, förutom underskott finns också risk att verksamheten kan tvingas att bryta mot reglerna för vilotider för att klara uppdraget inom LSO.

Förebyggande

Inga avvikelser från budget kända. Kostnaderna för arbetskraft visar överskott och intäkterna underskott per maj månad. När personal är på plats kommer dessa över- respektive underskott följa budgeterat.

Stöd och utveckling

Den 1 februari började de omtolkade arbetstidsreglerna att gälla vilket innebär skärpningar i viloregler gällande skiftgående personal inom räddningstjänst som ingår i bilaga R. På Kommunernas samordningscentral (KSC), inom enheten för stöd och utveckling, arbetar vakthavande befäl (VB) som omfattas av de skärpta reglerna. Med fem VB och skärpta viloregler

finns mycket litet utrymme att "täcka för varandra" i KSC- vid t ex ledigheter, utbildningar och/eller utvecklingsarbete, så som arbetet tidigare organiserats. För att lösa det lagstadgade uppdraget och säkerställa ledning och genomförande av insatser för räddningstjänst, samt möjliggöra ledigheter och kompetensutveckling, samt utvecklingsarbete kopplat till de politiskt beslutade kommer vikarierande VB i KSC att behöva användas i högre utsträckning under 2024 jämfört med 2023. Utmaningen med att nyttja vik. VB är att dessa arbetar som styrkeledare i den operativa räddningstjänsten, så när dessa går in i KSC behöver de ersättas i sina ordinarie tjänster.

Arbetsättet med utvecklingsområden, där brandmän engagerar sig i grupper kring olika frågor som är viktiga för Samhällsskydd Mellersta Skaraborg (SMS) mål- och resultatarbete är ytterligare en utmaning med de skärpta arbetstidsreglerna. Utvecklingsområdena är ett sätt att skapa delaktighet och förstärka den tillitsbaserade styrningen och bygger på brandmännens möjligheter att utföra visst arbete utöver sin ordinarie skiftgång. När det nu blir svårare att göra tid vid sidan av skiftet kommer arbetet kräva att brandmännen i högre utsträckning blir utlösta från sitt ordinarie arbete i samband med arbete kring till exempel barn- och unga, civila insatspersoner och suicidprevention. Detta kommer föranleda ökade kostnader för det socialt förbyggande och riskreducerande arbetet på förvaltningen framöver.

En bit in på året märks tydliga utmaningar med att få ihop scheman och arbetsätt och vik. VB används i högre utsträckning än tidigare år.

Driftbidrag SMS

Driftbidraget ökar när tilläggsanslag beviljas från Falköpings kommun. Hittills i år har beviljats tilläggsanslag för tjänstepensionsavtalet, internhyra, kapitalkostnader samt höjt personalomkostnadspålägg. Driftbidraget ökar även då verksamheten inom samverkansavtalet prognostiserar underskott.

Verksamhet Falköping

Utfallet per maj månad visar ett underskott mot budget för samma period på ca -0,1 miljoner kronor.

Det är jämnt fördelat på de olika verksamheterna här; Verkstad, Säkerhet och beredskap samt Ungdomsstyrkan. En underskottsprognos lämnas för verkstaden som även föregående år redovisade underskott. Övriga verksamheter beräknas hålla budget på årsbasis.

Säkerhet och beredskap

Ny medarbetare börjar inom kort som ersätter tidigare medarbetare. Ett nytt avtal är på gång mellan Falköping och Tidaholm kommun gällande informationssäkerhetssamordnare. Nivån på de sk 2:4 medlen har beslutats och aviserats och kommer att betalas ut under juni månad. Dessa ligger i nivå med budgeterat, därav kan verksamheten fortsätta som planerat.

Verkstad

Det underskott som visats under 2022 och 2023 bedöms kvarstå under 2024, bedömningen är att det kommer ge ca 0,3 miljoner kronor i underskott på helåret för Falköpings del, då kommunverkstaden endast arbetar åt Falköpings kommun. Eftersom att pensionsavgångar kommer ske under året så kommer kostnaderna att minska framgent men detta kommer synas först under 2025. Nya områden som kan ge intäkter utreds men bedöms inte kunna täcka den mellanskillnad som uppstått under åren.

Åtgärder för att nå budgeterat resultat

Nämndens stora osäkerhet för 2024 är de nya arbetstidsreglerna. Under året ska nämnden arbeta med att följa de nya viloreglerna och kommer inte att rekrytera personal under innevarande år för att täcka bristen som uppstår. Detta kommer istället lösas med befintlig personal och övertider. Risk för att kostnaderna ökar är uppenbar och är helt hänförlig till det nya arbetstidsavtalet. Arbeta med att hitta åtgärder för att minimera underskottet pågår.

Stöd och utveckling arbetar aktivt och i dialog med kommunernas förvaltningar för att öka nyttjandegraden av tjänster inne i Kommunernas samordningscentral, för att på så vis skapa ökat budgetutrymme. Arbetet med att färdigställa en kompletterad och justerad prislista utifrån nya och förändrade tjänster är också inne i en slutfas. Sammantaget hoppas enheten på vissa ökade intäkter under 2024. För verkstaden kommer personalomsättning i form av pension kommer att minska kostnaderna inför 2025.

Socialförvaltningen

Resultatrapport (mnkr)	Per maj 2024			Helårsprognos 2024			Prognos utveckling		
	Utfall	Budget	Avvik.	Prognos	Budget	Avvik.	April	Maj	Förändr.
Intäkter	125,2	101,0	24,2	277,4	249,4	28,0	282,0	277,4	-4,6
Summa intäkter	125,2	101,0	24,2	277,4	249,4	28,0	282,0	277,4	-4,6
Personalkostnader	-320,7	-338,6	17,9	-815,3	-823,2	7,9	-832,4	-815,3	17,1
Övriga kostnader	-177,9	-162,0	-15,9	-447,0	-395,8	-51,2	-434,4	-447,0	-12,6
Avskrivning/ finansiella kostnader	-2,2	-2,4	0,2	-5,1	-5,7	0,6	-5,1	-5,1	0,0
Summa kostnader	-500,8	-503,0	2,1	-1 267,4	-1 224,7	-42,7	-1 271,9	-1 267,4	4,4
Resultat	-375,6	-401,9	26,3	-990,1	-975,3	-14,8	-989,8	-990,1	-0,2

Månadsrapport (mnkr)	Per maj 2024			Helårsprognos 2024			Prognos utveckling		
	Utfall	Budget	Avvik.	Prognos	Budget	Avvik.	April	Maj	Förändr.
Särskilda boenden	-111,9	-114,2	2,3	-278,1	-274,1	-4	-279,2	-278,1	1,1
Hemstöd	-32,4	-34,9	2,5	-81,9	-83,8	1,8	-83,1	-81,9	1,1
HSL	-45,1	-42,3	-2,8	-109	-101,6	-7,4	-110,9	-109	1,9
Funktionsned- sättning	-78,4	-90,6	12,2	-219,1	-217,6	-1,5	-218,3	-219,1	-0,8
IFO	-92	-92	-0,1	-229,1	-220,7	-8,4	-225,4	-229,1	-3,6
Central adminis- tration	-15,8	-27,9	12,1	-72,9	-77,6	4,6	-72,9	-72,9	0
Resultat	-375,6	-401,9	26,3	-990,1	-975,3	-14,8	-989,8	-990,1	-0,2

Viktiga händelser som påverkar utfall och prognos

Utfallet är 9,9 miljoner kronor bättre än per april. En orsak är att kostnaden för köpta tjänster minskade jämfört med april, exempelvis jobbar kommunal primärvård sjuksköterskor hårt med att hålla nere konsulter och det ger resultat. Kostnaden för delegerad HSL ökar däremot.

Prognosmässigt är förändringen försumbar jämfört med april. Vi ser att särskilda boenden och verksamhet hemstöd jobbar med att hålla nere sina personalkostnader, men placeringskostnader för både barn och vuxna prognosticeras nu bli högre. Det är nya placeringar både inom barn och vuxna som drar ner prognosen.

Kommentar på förvaltningens resultat- och månadsrapport

Personalkostnaders utfall per maj visar en positiv avvikelse mot budget. Årsbudgeten är fördelad med tolfedelar, medan utfallet varierar mer över årets månader, exempelvis är perioden juni – september relativt dyrare, då många av nämndens verksamheter tar in semestervikarier. I helårsprognosen ligger antaganden om att det är fortsatta vakanser inom vissa verksamheter (exempelvis sjuksköterskor) där det istället blir ökade kostnader för inhyrda konsulter. Övriga kostnader Utfallet per maj visar en negativ avvikelse mot budget, vilket till stor del avser konsultkostnader. Det som sammantaget ger en negativ avvikelse i helårsprognosen mot budget är ökade bilkostnader, IT-kostnader i form av ökade licensavgifter, delegerad HSL samt kostnader för placeringar.

Verksamhet äldreboende

Utfallet ligger under budget, beroende på ej periodiserad budget. Prognosen visar fortsatt ett minus, men en förbättring jämfört med april, hänförligt till personalkostnader.

Verksamhet hemstöd

Inom verksamhet hemstöd är utfallet för hemtjänstutförarna bättre än april. Det är också hemtjänstutförarna som står för pluset i prognosen.

Verksamhet funktionsnedsättning

Utfall per maj är bättre än april. Utfall på intäktssidan varierar från månad till månad och är till stor del ersättning från Försäkringskassan, som gör utbetalningar för assistans med eftersläpning, ibland upp till tre månader. Lönekostnader i maj på var cirka 0,8 miljoner kronor lägre än i april.

Prognosen visar negativ avvikelse mot budget och beror till del på assistansverksamheten, som har ett högre kostnadsläge än budget beroende på jour och högre månadslöner än vad som är beräknade löner i ersättningen från Försäkringskassan. Även gruppbo-städer prognosticerar ett negativt resultat, hänförligt till personalkostnader.

Verksamhet Kommunal primärvård (HSL)

Utfallet per maj visar ett underskott på 2,8 miljoner kronor vilket är rättvisande då vi har fortsatt höga konsultkostnader men också att delegerad HSL ökar. Prognosen på året har vi minskat underskottet med 1,9 miljoner. Arbetet med att fasa ut konsulterna fortsätter.

Verksamhet Individ- och familjeomsorg och bistånd

Utfallet på Biståndsenheten visar ett överskott medan Individ- och familjeomsorgen, och då framför allt placeringarna på Vuxenenheten och Insatser för barn, visar underskott.

Prognosen visar ett underskott på 10,5 miljoner kronor på Individ- och familjeomsorgen, där placeringarna ökat något. Ökningen beror bland annat på den nya lagen om barn i våld i nära relationer som ska kostnadsredovisas för sig. Prognosen på Biståndsenheten visar ett överskott på 2,1 miljoner kronor. Biståndsenhetens överskott har minskat sedan tidigare prognos.

Verksamhet central administration

Utfallet i central administration är positivt jämfört med budget. Det avser ej utfördelad lönepott. Prognosen visar att resultatet blir i nivå med den avsatta reserven på 0,5 procent.

Åtgärder för att nå budgeterat resultat

Förvaltningen jobbar på en handlingsplan som ska beslutas om på socialnämndens sammanträde i juni.

Initiativärende från Socialdemokraterna om strategi för jämställdhet i Västra Götaland

Förslag till beslut

- 1 Kommunstyrelsen besluta att bifalla initiativärendet.
- 2 Kommunstyrelsen beslutar att Falköpings kommun ansluter sig till strategin för Jämställt Västra Götaland 2024–2027.
- 3 Kommunstyrelsen ger kommunledningsförvaltningen i uppdrag att prioritera delmål samt att ta fram en kommunövergripande plan för implementering och att denna redovisas för kommunstyrelsen under kvartal 4 år 2024.

Sammanfattning

Socialdemokraterna har väckt ett initiativärende om strategi för jämställdhet i Västra Götaland. Socialdemokraterna yrkar på följande:

- Att Falköpings kommun ansluter sig till Länsstyrelsens strategi Jämställt Västra Götaland 2024–2027.
- Att förankringen av detta strategiarbete sker i hela den kommunala organisationen.
- Att återkopplingen sker till kommunstyrelsen innan mandatperiodens slut på hur det framtida arbetet ska bedrivas och hur det implementeras i den ordinarie verksamheten.

Kommunledningsförvaltningen föreslår att kommunstyrelsen bifaller initiativärendet och ansluter kommunen till strategin Jämställt Västra Götaland 2024–2027.

Bakgrund

Socialdemokraterna har väckt ett initiativärende om strategi för jämställdhet i Västra Götaland. Av initiativärendet framgår följande.

”Det övergripande målet med den svenska jämställdhetspolitiken är att

kvinnor och män, flickor och pojkar ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Strategin Jämställt Västra Götaland 2024–2027 pekar ut en riktning för jämställdhetsarbetet i länet. Strategin bidrar till att samla länets aktörer kring ett antal regionala jämställdhetsmål. Genom ett samlat grepp kring länets ojämställdhetsproblem kan vi tillsammans arbeta för tydliga förflyttningar inom samtliga regionala målområden och verka för ett mer jämställt Västra Götaland. Kommuner, statliga myndigheter, region och lärosäten i Västra Götaland kan ansluta sig till Jämställt Västra Götaland 2024–2027.

Socialdemokraterna i Falköping yrkar på följande:

- Att Falköpings kommun ansluter sig till Länsstyrelsens strategi Jämställt Västra Götaland 2024 – 2027.
- Att förankringen av detta strategiarbete sker i hela den kommunala organisationen.
- Att återkopplingen sker till kommunstyrelsen innan mandatperiodens slut på hur det framtida arbetet ska bedrivas och hur det implementeras i den ordinarie verksamheten.”

Länsstyrelsen Västra Götaland har tagit fram en länsövergripande strategi för jämställdhet för perioden 2024 till 2027. Strategin ska bidra till de nationella jämställdhetspolitiska delmålen och innehåller 15 regionala mål. Strategin har fyra prioriterade områden som är ekonomisk jämställdhet, utrikes födda kvinnors etablering på arbetsmarknaden, jämställdhetsintegrering inom civil beredskap samt hedersrelaterat våld och förtryck.

Kommuner, region, lärosäten och myndigheter erbjuds att ansluta sig till strategin. Att ansluta sig innebär i korthet att fatta ett beslut om anslutning, att besluta om vilket/vilka av de 15 regionala målen organisationen ska fokusera på, förankra arbetet i den egna organisationen samt utifrån egna förutsättningar bistå vid Länsstyrelsens uppföljning.

Att ansluta sig innebär tillgång till stöd från Länsstyrelsen i det egna jämställdhetsarbetet, särskilt vid anslutning till något av strategins prioriterade områden. Länsstyrelsen erbjuder anslutna organisationer:

- stöd i arbetet med jämställdhetsintegrering på lokal och regional nivå. Det kan handla om stöd för att underlätta styrning, analys, implementering och uppföljning i den egna organisationen.
- att ta del av metoder, arbetssätt och kunskapsstöd kring praktiskt jämställdhetsarbete.
- stöd i samverkan och erfarenhetsutbyten mellan aktörer som arbetar med liknande områden.
- delta i Länsstyrelsens regionala nätverk och andra samverkansforum.
- att synliggöras i Länsstyrelsens metodstöd som ansluten organisation.

Förvaltningens bedömning

Jämställdhetsintegrering är en strategisk fråga för hela organisationen och dess verksamhet mot medborgarna, men även en folkhälsofråga. Det strategiska arbetet med jämställdhetsintegrering behöver därför belysas och aktivt lyftas in i kommunens övriga strategiska processer såsom kvalitetsarbete, budgetarbete och flerårsplan.

Falköpings kommun har sedan tidigare undertecknat avsiktsförklaringen för ett jämställt Västra Götaland 2014–2017.

Kommunledningsförvaltningen har genom HR-avdelningen under våren följt Länsstyrelsens arbete med framtagande av den nya strategin samt deltagit i seminarier, och anser att kommunen bör ansluta sig till den nya strategin.

Genom att underteckna strategin äger kommunen strategin tillsammans med Länsstyrelsen, Västra Götalandsregionen och övriga undertecknare för vidare utvecklingsarbete.

Med anledning av ovanstående föreslår kommunledningsförvaltningen att kommunstyrelsen bifaller initiativärendet och ansluter kommunen till Jämställt Västra Götaland 2024–2027.

Finansiering och ekonomiska konsekvenser

Ekonomiska konsekvenser vid ett bifall till initiativärendet är inte beräknade men förvaltningen bedömer att det inte innebär någon betydande kostnad.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande från kommunledningsförvaltningen, 2024-08-08
- Initiativärende från Socialdemokraterna
- Jämställt Västra Götaland 2024–2027
- Jämställt Västra Götaland 2024–2027, kortversion
- Anslutningsblankett

Beslutet ska skickas till

Kommundirektör
HR-chef

Maria Axelsson
HR-chef

Initiativärende

Strategi för jämställdhet i Västra Götaland

Det övergripande målet med den svenska jämställdhetspolitiken är att kvinnor och män, flickor och pojkar ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Strategin Jämställt Västra Götaland 2024–2027 pekar ut en riktning för jämställdhetsarbetet i länet. Strategin bidrar till att samla länets aktörer kring ett antal regionala jämställdhetsmål. Genom ett samlat grepp kring länets ojämställdhetsproblem kan vi tillsammans arbeta för tydliga förflyttningar inom samtliga regionala målområden och verka för ett mer jämställt Västra Götaland. Kommuner, statliga myndigheter, region och lärosäten i Västra Götaland kan ansluta sig till Jämställt Västra Götaland 2024–2027

Socialdemokraterna i Falköping yrkar på följande:

- Att Falköpings kommun ansluter sig till Länsstyrelsens strategi ”Jämställt Västra Götaland 2024 – 2027”
- Att förankringen av detta strategiarbete sker i hela den kommunala organisationen.
- Att återkopplingen sker till Kommunstyrelsen innan mandatperiodens slut på hur det framtida arbetet ska bedrivas och hur det implementeras i den ordinarie verksamheten.

Ordinarie ledamot i Kommunstyrelsen

Johanna Svensson
Niclas Hillestrand
Ingvor Bergman
Fredy Neüman

Jämställt Västra Götaland 2024-2027

Länsstyrelsen
Västra Götaland

Utgiven av enheten för folkhälsa och rättighetsfrågor, Länsstyrelsen Västra Götaland

Kontakt: 010-224 40 00, vastragotaland@lansstyrelsen.se

Titel: Jämställt Västra Götaland 2024-2027

ISSN: 1403-168X

Rapportnummer: 2024:08

Diarienummer: 801-3913-2023

Utgivningsår: 2024

Form: Monika Lund

Illustrationer: Danny Eriksson

Tryckeri: Elanders Sverige AB

Jämställt Västra Götaland 2024-2027

Förord

Jämställdhet handlar om att kvinnor och män, flickor och pojkar ska ha samma möjligheter att forma samhället och sina egna liv. Jämställdhet är en förutsättning för ett rättvist och demokratiskt samhälle. Länsstyrelsen driver, samordnar och stödjer arbetet med jämställdhet på regional och lokal nivå i Västra Götaland.

Uppdraget med att ta fram länsövergripande strategier har funnits hos länsstyrelserna sedan 2014, i syfte att bidra till de jämställdhetspolitiska delmålen. Det är ett betydelsefullt uppdrag där Länsstyrelsen kan erbjuda stöd till länets aktörer för att utveckla jämställdhetsarbetet i Västra Götaland.

Idag kvarstår stora skillnader i livsvillkor i Västra Götaland för olika grupper av kvinnor, män och personer som identifierar sig på annat vis än kvinna eller man. De jämställdhetsutmaningar vi ser i vårt län finns i många områden och sektorer. För skapa ett jämställt Västra Götaland krävs därför ett systematiskt och målinriktat arbete och det är precis vad länsstrategin ”Jämställt Västra Götaland” sätter siktet på.

Ingen aktör kan ensamt lösa länets jämställdhetsutmaningar. Därför har Länsstyrelsen utformat strategin i samverkan med länets aktörer. Resultatet är en strategi som beskriver länets gemensamma problembild och som erbjuder en tydlig riktning och ett strategiskt ramverk för det framtida jämställdhetsarbetet. Strategin riktar sig till kommuner, regionen, myndigheter, lärosäten och civilsamhällets organisationer. Alla har olika uppdrag, förutsättningar och utmaningar – men vi har en sak gemensamt: vi spelar avgörande roller i att påverka jämställdheten i Västra Götaland till det bättre. I vårt län finns alla möjligheter att skapa god samverkan, dela erfarenheter och komplettera varandras arbete.

Vi offentliga aktörer har sett att resurser behövs för att prioriterade målsättningar för jämställdhetsarbetet ska nå framgång. Länsstrategin ”Jämställt Västra Götaland” pekar därför ut ett antal prioriterade områden och mål av stark regional betydelse. För oss i Västra Götaland handlar det om att vända blicken, och resurser, mot frågor som ekonomisk jämställdhet, jämställdhet i civil beredskap, utrikes födda kvinnors etablering på arbetsmarknaden och att bekämpa hedersrelaterat våld och förtryck.

Slutligen vill jag särskilt lyfta en av de viktigaste förutsättningarna för att få genomslag i arbetet: en stark förankring och styrning från den högsta chefs- och ledningsnivån. Det är vi i egenskap av chefer och ledning som behöver prioritera arbetet och efterfråga resultat. Utan en tydlig styrning utelämnas arbetet till enskilda eldsjälar och projektformer, utan möjlighet att skapa långsiktig och varaktig förändring.

Genom ett samlat grepp kring Västra Götalands jämställdhetsutmaningar, i form av denna strategi, kan länets aktörer arbeta för förflyttningar inom samtliga jämställdhetspolitiska delmålsområden och tillsammans verka för ett mer Jämställt Västra Götaland - ett län för alla.

Sten Tolgfors

Landshövding Västra Götalands län

Syftet med Jämställt Västra Götaland 2024–2027

Strategin Jämställt Västra Götaland 2024–2027 pekar ut en riktning för jämställdhetsarbetet i länet. Strategin bidrar till att samla länets aktörer kring ett antal regionala jämställdhetsmål. Strategin ska:

- bidra till att skapa förutsättningar för en sammanhållen inriktning för arbetet med jämställdhetsintegrering i länet.
- vara till hjälp vid prioriteringar och inriktningsbeslut i det egna arbetet med jämställdhetsintegrering hos länets aktörer.
- utgöra en nulägesanalys av ojämställdhetsproblem i Västra Götaland.
- fungera som ett stöd för länets aktörer i ett lokalt och regionalt förverkligande av de nationella jämställdhetspolitiska delmålen.

Länsstyrelsen har i uppdrag att driva, samordna och stödja arbetet med jämställdhetsintegrering på regional och lokal nivå i Västra Götaland. Länsstyrelsens roll är att föra ut nationell politik på regional nivå, anpassat till lokala förutsättningar och behov som finns i länet. I regleringsbrevet för 2023 fick länsstyrelserna i uppdrag att ta fram länsstrategier för 2024–2027.¹ Syftet med uppdraget är att bidra till de nationella jämställdhetspolitiska delmålen.

Vilka aktörer berörs av strategin?

Målgruppen för strategin är kommuner, region, lärosäten och statliga myndigheter med närvaro i Västra Götaland. Dessa aktörer är välkomna att ansluta sig till strategin. För ytterligare information om vad det innebär att ansluta sig, se texten "[Att vara ansluten till Jämställt Västra Götaland](#)".

Näringsliv och civilsamhälle är välkomna att delta i arbete knutet till strategin. Det fria och oberoende civila samhället utgör en central funktion i att driva utvecklingen av jämställdhetsarbetet i länet genom sin roll som granskare, initiativtagare och röstbärare. Näringslivet har också en viktig roll, dels som arbetsgivare och dels genom att främja jämställdhet inom sina respektive näringar.

Innehåll

JÄMSTÄLLT VÄSTRA GÖTALAND 2024-2027	4
SYFTET MED JÄMSTÄLLT VÄSTRA GÖTALAND 2024-2027	6
VÄSTRA GÖTALANDS REGIONALA JÄMSTÄLLDHETSMÅL 2024-2027	8
TILLSAMMANS VERKAR VI FÖR ETT JÄMSTÄLLT VÄSTRA GÖTALAND	12
EN INRAMNING AV JÄMSTÄLLT VÄSTRA GÖTALAND	14
BESKRIVNING AV JÄMSTÄLLDHETSMÅLEN I VÄSTRA GÖTALAND	18
DELMÅL MAKT OCH INFLYTANDE	19
DELMÅL EKONOMISK JÄMSTÄLLDHET	28
DELMÅL JÄMSTÄLLD UTBILDNING	38
DELMÅL JÄMN FÖRDELNING AV DET OBETALDA HEM- OCH OMSORGSARBETET	45
DELMÅL JÄMSTÄLLD HÄLSA	48
DELMÅL MÄNS VÅLD MOT KVINNOR SKA UPPHÖRA	54

Västra Götalands regionala jämställdhetsmål 2024–2027

Det övergripande målet med den svenska jämställdhetspolitiken är att kvinnor och män, flickor och pojkar ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. För att uppnå målet finns sex nationella delmål.² De regionala målen i denna strategi följer den nationella delmålsstrukturen.

Fyra prioriterade områden

I uppdraget till länsstyrelserna har regeringen pekat ut ekonomisk jämställdhet, utrikes födda kvinnors etablering på arbetsmarknaden och jämställdhetsintegrering inom civil beredskap som prioriterade områden i jämställdhetsarbetet.³ Regeringen anser även att området hedersrelaterat våld och förtryck bör ges ökat fokus i jämställdhetspolitiken och i samhället. Mot bakgrund av det har Länsstyrelsen valt att prioritera dessa fyra områden i den regionala strategin. Dessa prioriterade områden lyfts som egna målområden i strategin. Länsstyrelsen kommer särskilt att uppmuntra och stödja regionala insatser som rör dessa områden.

De jämställdhetspolitiska delmålen förstärker och förutsätter varandra och bidrar tillsammans till en helhet. Även de fyra prioriterade områdena har bäring på och är en del av de jämställdhetspolitiska delmålen.

Regionala mål

NATIONELLT DELMÅL En jämn fördelning av makt och inflytande. Kvinnor och män ska ha samma rätt och möjlighet att vara aktiva samhällsmedborgare och att forma villkoren för beslutsfattandet i samhällets alla sektorer.

Regionalt mål: Kvinnor på arbetsledande och högre politiskt beslutsfattande positioner i Västra Götaland ska öka.

Regionalt mål: Kvinnors, barns och ungas förutsättningar att representera och verka i det civila samhället i Västra Götaland ska förbättras.

Regionalt mål: Kvinnors och flickors behov, livsvillkor och förutsättningar ska beaktas i högre utsträckning i uppbyggnaden av och deltagande i den civila beredskapen i Västra Götaland.

NATIONELLT DELMÅL Ekonomisk jämställdhet. Kvinnor och män ska ha samma möjligheter och villkor i fråga om betalt arbete som ger ekonomisk självständighet livet ut.

Regionalt mål: Kvinnors förutsättningar avseende anställnings-, löne- och andra arbetsvillkor samt arbetsmiljö ska förbättras i Västra Götaland.

Regionalt mål: Kvinnor i Västra Götaland ska ha ökad möjlighet att starta och driva företag som kan växa och generera en inkomst.

Regionalt mål: Fler kvinnor med funktionsnedsättning i Västra Götaland ska vara etablerade på arbetsmarknaden och inte diskrimineras i arbetslivet på grund av sin funktionsnedsättning eller sitt kön.

Regionalt mål: Fler utrikes födda kvinnor i Västra Götaland ska vara etablerade på arbetsmarknaden och ha egen försörjning.

NATIONELLT DELMÅL Jämställd utbildning. Kvinnor och män, flickor och pojkar ska ha samma möjligheter och villkor när det gäller utbildning, studieval och personlig utveckling.

Regionalt mål: Könsfördelningen på pojk- och flickdominerade gymnasieprogram i Västra Götaland ska bli mer jämställd.

Regionalt mål: Pojkar i Västra Götaland ska uppnå goda skolresultat oavsett socioekonomisk bakgrund eller migrationsbakgrund.

NATIONELLT DELMÅL Jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet. Kvinnor och män ska ta samma ansvar för hemarbetet och ha möjligheter att ge och få omsorg på lika villkor.

Regionalt mål: Mäns betalda och obetalda hem- och omsorgsarbete samt uttag av föräldraledighetsdagar ska öka i Västra Götaland.

NATIONELLT DELMÅL Jämställd hälsa. Kvinnor och män, flickor och pojkar ska ha samma förutsättningar för en god hälsa samt erbjudas vård och omsorg på lika villkor.

Regionalt mål: Den psykiska ohälsan hos flickor, unga kvinnor och unga hbtqi+ personer i Västra Götaland ska minska.

Regionalt mål: Hälsan hos flickor och kvinnor med funktionsnedsättning i Västra Götaland ska förbättras.

NATIONELLT DELMÅL Mäns våld mot kvinnor ska upphöra. Kvinnor och män, flickor och pojkar, ska ha samma rätt och möjlighet till kroppslig integritet.

Regionalt mål: Hedersrelaterat våld och förtryck ska upphöra i Västra Götaland.

Regionalt mål: Våld i ungas partnerrelationer ska upphöra i Västra Götaland.

Regionalt mål: Arbetet mot mäns våld mot kvinnor i Västra Götaland ska vara anpassat efter livsvillkor och förutsättningar hos grupper med svagt samhälleligt stöd.

Kopplingen mellan nationell, regional och lokal nivå

Länsstyrelsen har, i dialog med aktörer i länet, identifierat regionala mål där vi hoppas kunna skapa förflyttningar med en gemensam kraftsamling.

På sikt hoppas Länsstyrelsen att aktörers enskilda och gemensamma arbete lokalt och regionalt bidrar till effekter på de regionala målen, som i sin tur skapar effekt på de nationella jämställdhetspolitiska delmålen och jämställdheten i landet. Länsstyrelsen kommer följa upp det övergripande arbetet med strategin och även måluppfyllelsen för de regionala målen. Flera regionala mål går att följa upp med statistik och kvantitativa metoder. En del regionala mål kommer, i den uträkning det är möjligt, följas upp kvalitativt.

Bilden illustrerar hur de nationella jämställdhetspolitiska delmålen hänger ihop med strategins regionala jämställdhetsmål och enskilda aktörers jämställdhetsmål. Den beskriver kopplingen mellan nationell, regional och lokal nivå.

Så har Jämställt Västra Götaland och de regionala målen tagits fram

Arbetet med strategin har tagit avstamp i den uppföljning som Länsstyrelsen gjort av länets tidigare jämställdhetsstrategi samt i Jämställdhetsmyndighetens rapport, *På väg mot jämställdhet*.⁴ För att identifiera och prioritera relevanta mål för Västra Götaland har Länsstyrelsen lyssnat in och samverkat med olika aktörer i länet. Länsstyrelsen har involverat två länsövergripande nätverk och en referensgrupp i arbetet med strategin. Nätverken och referensgruppen har bestått av representanter från kommuner, region, myndigheter och civilsamhället. Referensgruppen har bidragit med att identifiera träffsäkra regionala mål utifrån läget i länet och deras expertis inom områden som makt och inflytande, civil beredskap, arbetsmarknad, utbildning, hälsa, våld, barn och unga och nationella minoriteter.

Strategin har också behandlats i två remissrundor. I en första remissrunda bearbetade olika funktioner internt på Länsstyrelsen samt referensgruppen strategin. I den andra remissrundan skickade Länsstyrelsen ut strategin till länets kommuner, myndigheter, lärosäten, regionen och civilsamhällesorganisationer för att ge möjlighet att inkomma med synpunkter på problem, prioriteringar och mål.

Den svenska jämställdhetspolitiken har länge haft ett brett fokus på ojämställdhet mellan kvinnor och män. Det har lett till att vissa grupper av flickors, pojkars, kvinnors eller mäns villkor inte har synliggjorts i särskilt hög utsträckning. Samtidigt har det funnits utmaningar i att konkretisera arbetet med de nationella jämställdhetspolitiska delmålen. För att arbetet med jämställdhetsintegrering ska ge resultat bör resurser riktas mot avgränsade mål och det ska vara tydligt vilka ojämställdhetsproblem arbetet är tänkt att lösa. Länsstyrelsen har i huvudsak valt att ha mål som innebär en ökning eller minskning utifrån nuläget. Formuleringarna ger en ökad möjlighet att kunna följa arbetet över en fyraårsperiod.

Länsstyrelsen har använt ett intersektionellt perspektiv i framtagandet av de regionala målen för att kunna synliggöra hur olika faktorer påverkar människors livsvillkor. Genom att bryta ner de jämställdhetspolitiska delmålen, länets utmaningar och att prioritera vissa grupper bedömer Länsstyrelsen att riktningen för arbetet med jämställdhetsintegrering blir mer träffsäkert. Prioritering av vissa grupper betyder inte att Länsstyrelsen ser andra grupper som mindre viktiga.

Tillsammans verkar vi för ett jämställt Västra Götaland

Arbeta med Jämställt Västra Götaland

Strategin Jämställt Västra Götaland

För regionala och lokala aktörer i länet kan strategin användas som ett stöd för att prioritera mål att arbeta emot, enskilt eller gemensamt med andra. Strategin kan även användas som ett verktyg för att öka kunskapen om ojämställdhetsproblem i länet och arbetet med jämställdhetsintegrering. Ökad gemensam kunskap främjar samsyn om vad Länsstyrelsen och länets aktörer behöver arbeta med för att bidra till ett mer jämställt län.

Metodstöd Jämställt Västra Götaland

I kombination med att samlas kring de problem och målsättningar som pekas ut i strategin behöver länets aktörer även samlas kring hur arbetet ska bedrivas. För att stödja detta arbete har Länsstyrelsen tagit fram ett webbaserat metodstöd www.jamstalltvastragotland.se. Metodstödet syftar till att stödja och vägleda arbetet med jämställdhetsintegrering på lokal och regional nivå. Strategin och metodstödet utgör en helhet och kompletterar varandra. Strategin pekar ut problem, prioriteringar och mål medan metodstödet ger stöd i hur aktörer kan omsätta de regionala målen till verksamhetsnära arbete. Metodstödet innehåller tips på metoder, kunskapsstöd och arbetssätt. Det kan till exempel handla om stöd för att underlätta målformulering, styrning, analys, implementering och uppföljning i den egna organisationen.

Att vara ansluten till Jämställt Västra Götaland

Jämställdhet är en förutsättning för ett socialt hållbart samhälle och ett län där alla människor oavsett kön, könsidentitet eller könsuttryck¹ har förutsättningar att arbeta, bo och leva ett gott liv. Genom ett samlat grepp kring länets ojämställdhetsproblem kan vi tillsammans arbeta för tydliga förflyttningar inom samtliga regionala målområden och verka för ett mer Jämställt Västra Götaland - ett län för alla. Kommuner, myndigheter, region och lärosäten i Västra Götaland kan ansluta sig till Jämställt Västra Götaland 2024–2027. Välkomna att ansluta er till strategin!

LÄNSSTYRELSEN ERBJUDER ANSLUTNA ORGANISATIONER:

stöd i arbetet med jämställdhetsintegrering på lokal och regional nivå. Det kan handla om stöd för att underlätta styrning, analys, implementering och uppföljning i den egna organisationen.

att ta del av metoder, arbetssätt och kunskapsstöd kring praktiskt jämställdhetsarbete.

stöd i samverkan och erfarenhetsutbyten mellan aktörer som arbetar med liknande områden.

delta i Länsstyrelsens regionala nätverk och andra samverkansforum.

att synliggöras i Länsstyrelsens metodstöd som ansluten organisation.

LÄNSSTYRELSEN FÖRVÄNTAR SIG ATT ORGANISATIONER SOM ANSLUTER SIG SKA:

fatta ett politiskt och/eller annat ledningsbeslut om att ansluta sig till Jämställt Västra Götaland 2024–2027.

förankra strategiarbetet i den egna organisationen.

prioritera vilka av strategins regionala mål som organisationen ska fokusera på. Det kan handla om att utveckla pågående arbete med jämställdhetsintegrering och koppla det till strategin och/eller att nytt arbete initieras.

utse en kontaktperson gentemot Länsstyrelsen och den egna verksamheten. Kontaktpersonen bör ha ansvar för det strategiska arbetet med jämställdhetsintegrering i organisationen.

utifrån aktörens förutsättningar och tillgängliga data, bistå med underlag till Länsstyrelsens del- och slutuppföljning av Jämställt Västra Götaland 2024–2027.

¹Könsidentitet är det kön en person identifierar sig som. Könsuttryck handlar om hur en person väljer att uttrycka sitt kön, exempelvis genom kläder, frisyrier eller smink.

En inramning av Jämställt Västra Götaland

För ett framgångsrikt arbete med jämställdhetsintegrering behöver flera olika faktorer beaktas. Avsnittet beskriver förutsättningar för jämställdhetsintegrering, centrala begrepp och hur jämställdhet hänger samman med annat hållbarhetsarbete.

Begreppet jämställdhet innebär lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter för kvinnor och män, flickor och pojkar. Inga idéer om kön ska begränsa någon individ i vad de kan eller får göra eller vara. I jämställdhetsarbetet ska både kvantitativ- och kvalitativ jämställdhet användas. Kvantitativ jämställdhet handlar om det som är mätbart, exempelvis könsfördelning. Kvalitativ jämställdhet handlar om strukturerna och normerna bakom siffrorna. Exempelvis kan kvinnor ha hälften av posterna i en styrelse, utan att deras åsikter eller erfarenheter tas på allvar.

Förutsättningar för att arbetet med jämställdhetsintegrering ska lyckas

Jämställdhetsintegrering är den huvudsakliga strategi som regeringen har beslutat att offentliga aktörer ska använda för att uppnå de jämställdhetspolitiska delmålen. Jämställdhet görs där beslut fattas, resurser fördelas och normer skapas. Syftet med jämställdhetsintegrering är att varje organisation ska införliva ett jämställdhetsperspektiv i det dagliga arbetet och beakta jämställdhet i alla beslutsprocesser som berör flickors, pojkars, kvinnors och mäns livsvillkor. Jämställdhetsarbetet kan på så sätt få genomslag i hela verksamheter, i stället för att bedrivas som en separat fråga.⁵

Så blir arbetet med jämställdhetsintegrering framgångsrikt:

- **Vilja att åstadkomma en förändring.** Arbetet med jämställdhetsintegrering ställer krav på att organisationen vill göra en förändring. Politik och ledning synliggör vilja att få till en förändring genom att till exempel efterfråga jämställdhetsanalyser och arbeta för ett jämställdhetsperspektiv i styr- och ledningssystem.
- **Förankring.** En viktig förutsättning är att jämställdhetsarbetet är förankrat på högsta chefs- och ledningsnivå. Det inkluderar även förankring hos de politiska uppdragsgivarna. Konkret behöver det finnas beslut om att verksamheten ska arbeta med jämställdhetsintegrering.

- **Tydlig ledning och styrning av arbetet.** Det är ledningen som har det övergripande ansvaret. Ledningen ska tydliggöra vilken riktning arbetet ska ta, vilka mål som ska uppnås och vem som ska utföra arbetet. Det är även ledningens ansvar att kontinuerligt följa upp arbetet och efterfråga resultat, för att utveckla och hålla arbetet levande.
- **Resurser och jämställdhetsbudgetering.** Resurser behövs för att arbetet ska vara prioriterat, bli genomfört och långsiktigt hållbart. Jämställdhetsbudgetering är ett strategiskt styrmedel som innebär att göra jämställdhetsbedömningar av budgeten, införliva ett jämställdhetsperspektiv på alla nivåer i budgetprocessen och omstrukturera resurser för att främja jämställdhet.⁶
- **Förståelse och kompetens.** Varje aktör i styrkedjan behöver ha förståelse för vad jämställdhetsintegrering innebär och vilka resurser som krävs. Det är nödvändigt att medarbetare får kompetensutveckling.
- **Mandat för att förändra.** Verksamheter och funktioner i dessa organisationer behöver ha mandat för att arbeta med förändringsprocesser. Den som samordnar och/eller utvecklar arbetet med jämställdhetsintegrering behöver mandat från ledningen att utifrån sin sakkunskap och kompetens komma med förslag, processleda arbetet och ge internt stöd.

Skilda förutsättningar i länet

Västra Götaland är ett stort län sett till både yta, invånare och antal kommuner. I Västra Götalands 49 kommuner bor det ca 1,7 miljoner invånare. Bland kommunerna finns skillnader vad gäller till exempel storlek, stad och landsbygd, demografi och resurser. Göteborg är länets största kommun med drygt 560 000 invånare medan Dals-Ed är den minsta med knappt 4800 invånare. Andra aktörer som region, myndigheter, lärosäten, civilsamhällesorganisationer och näringsliv varierar också i kärnuppdrag, storlek och resurser.

Därmed ser förutsättningarna för att arbeta med jämställdhetsintegrering olika ut i länet. Skillnader i exempelvis demografiska utmaningar, ekonomiska och personella resurser och uppdrag har betydelse. Olika aktörer befinner sig därför också på olika platser i arbetet med jämställdhetsintegrering. Den regionala och lokala kontexten har varje enskild aktör bäst kännedom om.

Flera maktordningar än kön påverkar

Den svenska jämställdhetspolitiken är formad utifrån att det finns strukturella skillnader i möjligheter, makt och villkor mellan grupperna kvinnor och män. Jämställdhetspolitiken utgår ifrån att kön alltid har betydelse och har juridiskt kön som utgångspunkt. I Sverige har vi två juridiska kön, kvinna och man. I arbetet med jämställdhet är det viktigt att också beakta hur de som inte identifierar sig inom den binära könsuppdelningen påverkas i ett ojämställt samhälle.

Den könsuppdelade statistik som vi presenterar i strategin bygger dock genomgående på juridiskt kön. Den regionala statistiken i strategin är framför allt hämtad från Om kvinnor och män i Västra Götalands län – en statistikbok. I strategin används begreppet hbtqi+¹. Andra former av begreppet kan förekomma i strategin vid hänvisning till en specifik rapport som använder en annan beteckning, till exempel hbtq-personer.

Makt och intersektionalitet

Utöver kön måste hänsyn tas till andra faktorer som har betydelse för människors makt att påverka samhället och sina egna liv. Det handlar till exempel om socioekonomi, bostadsområde, etnicitet, hudfärg, religion, funktionsförmåga och ålder. Att synliggöra hur olika faktorer hänger samman kallas att använda ett intersektionellt perspektiv. Det finns med andra ord många faktorer som påverkar livsvillkoren för grupper av kvinnor och män.

Statistik saknas om många grupper

I dagsläget saknas statistiska underlag på lokal och regional nivå på flera olika områden. Det gör det svårt att synliggöra livsvillkor för olika grupper på ett representativt sätt. Det handlar bland annat om hbtqi+ personer, personer med funktionsnedsättning², utrikes födda³ och nationella minoriteter. Detsamma gäller även statistik om barn och unga⁴ som tillhör dessa grupper.

1Hbtqi+ personer är ett samlingsbegrepp som innefattar homo- och bisexuella, transpersoner, personer med queera uttryck och identiteter och personer med intersexvariation. Pluset läggs till för att det finns fler identiteter och sexuella läggningar

2Funktionsnedsättning definieras av Socialstyrelsen som en nedsättning av fysisk-, psykisk- eller intellektuell funktionsförmåga.

3Utrikes född definieras enligt Statistiska centralbyrån som personer födda i ett annat land än Sverige, oavsett föräldrarnas födelse- eller medborgarskap.

4Med barn och unga avses alla under 25 år.

Samordningsvinster mellan olika hållbarhetsområden

Regional utveckling kräver att de tre hållbarhetsdimensionerna (social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet) beaktas. Jämställdhet ska beaktas och integreras i samtliga tre hållbarhetsområden.

Med social hållbarhet avses ett socialt rättvist samhälle som säkerställer jämlik tillgång och tillgänglighet till samhällets service, sociala skyddsnet samt till en tillfredsställande levnadsstandard. Det handlar om lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter, men utifrån fler sociala indelningar än kön. Social hållbarhet förhåller sig till mänskliga rättigheter, folkhälsa och jämställdhet på flera sätt. Dessutom synliggör samtliga områden ojämställda och ojämlika maktordningar som hinder för att social hållbarhet ska bli verklighet.⁷

Ekologisk hållbarhet handlar om att bibehålla jordens ekosystem och dess funktioner. Klimatförändringarna påverkar ekosystemet och dess funktioner negativt. Ur ett globalt perspektiv finns också en könsrelaterad sårbarhet för effekterna av klimatförändringarna och i ett ojämnt samhälle kommer män och kvinnor påverkas av dem på olika sätt. I dag missgynnas till exempel kvinnor ofta när det handlar om tillgång till mark, naturresurser, krediter, information och beslutfattande. Detta gör att de inte har samma förutsättningar att anpassa sig till effekterna av klimatförändringarna.⁸ Därför hänger arbetet med jämställdhet, klimatomställning och klimatanpassning ihop.

Ekonomisk hållbarhet handlar om en ekonomisk utveckling som inte medför negativa konsekvenser för den ekologiska eller sociala hållbarheten. Det innebär att den är hållbar över tid och stödjer möjligheterna att nå andra hållbarhetsmål så som de exempelvis uttrycks i Agenda 2030. Här är jämställdhetsintegrering och jämställdhetsbudgetering också betydelsefullt, både eftersom det ekonomiska kapitalet bör fördelas på ett jämställt sätt och eftersom den ekonomiska utvecklingen inte bör påverka kvinnor och män olika.⁹ En ojämnt fördelning riskerar att missgynna den ekonomiska utvecklingen, då den innebär sämre levnadsförhållanden och livschanser för kvinnor i genomsnitt. Det innebär att samhället och ekonomin helt eller delvis går miste om den potential som finns i gruppen.

Beskrivning av jämställdhets- målen i Västra Götaland

I följande avsnitt beskriver Länsstyrelsen en fördjupad bild av strategins mål. Syftet är att ge en nulägesbeskrivning över vilka utmaningarna som finns och vad aktörer i Västra Götaland kan arbeta med för att bidra till jämställdhetsarbetet i länet.

NATIONELLT DELMÅL

Makt och inflytande

En jämn fördelning av makt och inflytande. Kvinnor och män ska ha samma rätt och möjlighet att vara aktiva samhällsmedborgare och att forma villkoren för beslutsfattandet i samhällets alla sektorer.

Övergripande bild av delmålet

En jämn fördelning av makt och inflytande betyder att alla oavsett kön ska ha jämlika förutsättningar att forma villkoren för beslutsfattande och demokratisk delaktighet under och mellan valen. Civilsamhälle, näringsliv, media, akademi och offentlig sektor liksom det representativa demokratiska systemet bidrar på olika sätt till att forma förutsättningar för makt och inflytande. Det inkluderar beslutsfattande, att sätta agendan och kunskapsutveckling.

Representationen av kvinnor och män i politiska församlingar på nationell nivå är i princip jämställd (inom spannet 40/60 procent).¹⁰ Kvinnor och män är dock till stor del verksamma inom olika politikområden. Normer, tradition och politisk kultur har betydelse för vilka sakområden som är tillgängliga, viktiga och/eller intressanta för kvinnor och män att arbeta med. Denna könsuppdelning får konsekvenser för innehåll, utformning och beslutsfattande inom dessa politikområden.

Förutsättningarna för demokratiskt deltagande skiljer sig åt mellan olika grupper av kvinnor i samhället. Exempelvis är utrikes födda kvinnor underrepresenterade i riksdagen och kvinnor med funktionsnedsättning röstar i mycket lägre utsträckning än kvinnor utan funktionsnedsättning.¹¹ Det finns även en generell skillnad i demokratiskt deltagande mellan invånare i stad och landsbygd. Det kan även skilja sig inom olika områden i städer och landsbygder. Exempelvis är delaktighet och valdeltagande lägre hos boende i områden med socioekonomiska utmaningar, än hos boende i andra områden. Det förekommer även stigmatisering av områden med socioekonomiska utmaningar samt landsbygden.¹² I stort saknas dock jämförelser och könsanalyser på lokal nivå.

REGIONALT MÅL

Kvinnor på arbetsledande och högre politiskt beslutsfattande positioner i Västra Götaland ska öka

Kvinnor i politiken

Efter valet 2022 utgör kvinnor 43 procent av den totala andelen kommunfullmäktigeledamöter i länet. 37 av länets 49 kommuner har en könsfördelning som ligger inom spannet 40/60 procent.¹³ Samtidigt tenderar poster på högre politiska positioner att fördelas mer ojämnt. Statistik från 2021 visar att kvinnor hade 33 procent av andelen ordförandeposter i länets kommunala nämnder och styrelser.¹⁴ Forskning visar att detta är könsskillnader som inte kan förklaras av faktorer såsom politisk erfarenhet, antal kvinnliga kandidater och kvalifikationer.¹⁵

Kvinnor på arbetsledande positioner i kommun, region och akademi

2020 var 48 procent av länets kommunala chefer kvinnor.¹⁶ Det innebär att det finns en kvantitativ jämställdhet mellan kvinnor och män på arbetsledande positioner i länets kommuner. Den jämna könsfördelningen förmedlar dock inte hela bilden av det kommunala ledarskapet. Den totala andelen anställda kvinnor i länets kommuner samma år var 78,8 procent.¹⁷ Andelen kvinnor på kommunala chefspositioner står därmed inte i proportion till andelen anställda kvinnor i samma organisation.

Bland anställda var könsfördelningen i Västra Götalandsregionen (härefter VGR) 79 procent kvinnor och 21 procent män under 2018.¹⁸ De anställda med ledningsuppdrag i organisationen var 75 procent kvinnor och 25 procent män. I akademien utgör kvinnor 60 procent av studenterna vid universitetens och högskolornas grundutbildningar men är underrepresenterade på de höga maktpositionerna inom akademien. Det är särskilt tydligt på professorsnivå.¹⁹

Hat, hot och trakasserier utestänger kvinnor

Förutom omotiverade könsskillnader på poster i arbetslivet är det en större andel kvinnor än män som hoppar av politiska förtroendeuppdrag. Det är särskilt tydligt bland yngre kvinnor i politiken.²⁰ En anledning kan vara att kvinnor som är förtroendevalda i kommun och region i högre grad än män utsätts för hot, trakasserier, våld, skadegörelse och stöld.²¹ I nationell data om hat och hot mot forskare och lärare framgår det att 45 procent av de tillfrågade kvinnorna utsätts för trakasserier i relation till sin yrkesroll.²² Motsvarande siffra för männen var 32 procent.²³ Möjligheten att påverka och bidra till beslutsfattande förutsätter deltagande i de sammanhang där beslut fattas. När kvinnor i lägre utsträckning tilldelas och väljs till högre positioner samtidigt som de hotas och trakasseras, är det både ett jämställdhets- och ett demokratiproblem.²⁴

Tillsammans mot målet

En jämn fördelning av makt och inflytande är en demokrati- och rättvisefråga med påverkan på tilliten till det offentliga och på förverkligandet av grundläggande fri- och rättigheter. Länets aktörer kan bidra till att öka andelen kvinnor på arbetsledande- och beslutsfattande uppdrag genom att aktivt verka för organisatoriska förutsättningar som främjar kvinnors kompetensutveckling, arbetsvillkor samt sociala och organisatoriska arbetsmiljö. En viktig del är också att uppmärksamma och utreda hot och hat mot kvinnor med ledarskapsuppdrag. Positiva effekter för kvinnors makt och inflytande kan uppnås genom aktiv tillämpning av jämställdhetsintegrering i de processer som har betydelse för tillgång och tillgänglighet till poster där formella beslut fattas. Rekryteringsförfaranden är ett exempel på en sådan process. Vidare kan även könsbundna normer kring ledarskap uppmärksammas för att synliggöra hur dessa begränsar möjligheter till arbetsledande och/eller politiskt beslutsfattande positioner. Myndigheternas, lärosätenas, regionens och kommunernas återkommande arbete med att följa upp könsrepresentationen i hela organisationen bidrar till att synliggöra könsskillnader och skapa incitament för förändrade arbetssätt.

REGIONALT MÅL

Kvinnors, barns och ungas förutsättningar att representera och verka i det civila samhället i Västra Götaland ska öka

Civilsamhälle och mellanvalsdemokrati

Civilsamhället ger möjlighet för invånare att göra sina röster hörda och delta i opinionsbildande verksamhet. Det offentliga samtal med det civila samhället är ett sätt att möjliggöra fördjupad dialog mellan invånare och beslutsfattare mellan valen. Arbetet som bedrivs av aktörer inom det civila samhället stärker tilliten mellan individ och det offentliga. Civilsamhället utgör en arena för lärande och demokrati. Det ojämlika och ojämsställda valdeltagandet och tillgången till demokratiska processer bland vissa grupper i samhället synliggör behovet av en aktiv och inkluderande mellanvalsdemokrati. Deltagande i civilsamhället möjliggör för olika grupper i samhället att göra sina röster hörda, synliggöra behov, intressen och värderingar mellan valen.²⁵ Därför är förutsättningarna för att delta och verka i det civila samhället viktigt. Undersökningar visar att det finns en större risk att utsättas för hot och hat som ledare för organisationer som arbetar inom sakområden såsom såsom hbtq, kvinnofrid, jämställdhet och antirasism.²⁶

Möjligheten att representera och verka i det civila samhället varierar mellan stad och landsbygd i Västra Götaland, och det finns variationer inom de båda. En aspekt som påverkar är platsrelaterade förhållanden, så som dåligt

utbyggd kollektivtrafik.²⁷ Det saknas statistik om deltagande i det civila samhället i Västra Götaland.

Flickor och pojkars förutsättningar till delaktighet och inflytande

Idag är andelen unga som vill vara med och påverka lokalsamhället mycket högre än andelen som upplever att de har förutsättningar att påverka.²⁸ Nationella siffror visar att det är få unga som deltar i politiska möten eller tar kontakt med politiker och tjänstepersoner.²⁹ Flickor har en högre grad av samhällsengagemang jämfört med pojkar. Samtidigt är andelen pojkar som är medlemmar i politiska partier högre (4,8 procent) än andelen flickor som är medlemmar (1,3 procent).³⁰ Pojkar, unga med utländsk bakgrund, unga med funktionsnedsättning och unga som bor på landsbygd har ett lägre samhällsengagemang än övriga unga i befolkningen.³¹

Tillsammans mot målet

Länets aktörer kan bidra till att främja det lokala demokratiska samtalet och den fria åsiktsbildningen genom sin samverkan med det civila samhället och dess företrädare. Kön, könsöverskridande identitet eller uttryck ska inte vara en faktor i möjligheten till politisk och samhällelig delaktighet. Strukturer som möjliggör hot, hat och kränkningar gentemot företrädare för civilsamhället bör uppmärksammas och motverkas aktivt. Hot och hat som tar sin utgångspunkt i en företrädarens kön, könsöverskridande identitet eller uttryck är särskilt angeläget att uppmärksamma och aktivt ta avstånd ifrån. Detta då hot och hat med utgångspunkt i en persons identitet riskerar att undergräva viljan att engagera sig. Om mångfalden av röster minskar till följd av hot och hat försvagas det demokratiska samtalet och demokratins grundläggande värden hotas. Länets aktörer bör aktivt uppmuntra civilsamhället och dess företrädare att polisanmäla hot och hat som riktas mot en enskild företrädare eller organisationen som denne representerar. I gemensamma samråds- eller andra samverkansformer bör det offentliga, tillsammans med sin samverkanspart, ta fram gemensamma styrdokument som tydliggör tillvägagångssättet om hat och hot riktas gentemot någon av parterna.

Det offentliga har ett ansvar att säkerställa barnets rätt att uttrycka sina åsikter och att bli hörd i administrativa och rättsliga förfaranden och det är viktigt med ett förebyggande arbete i länets kommuner, region och myndigheter för att säkerställa flickors och pojkars förutsättningar för delaktighet. Delaktighet och inflytande behöver även säkerställas i lokalsamhället och inom skola, fritid och socialtjänst där unga befinner sig. För att olika röster ska komma till tals bör länets aktörer säkerställa tillgängligheten till de forum där det offentliga möter barn och unga i demokratifrämjande syften. Barn och unga tillhörande nationella minoriteter eller andra minoritetsgrupper bör särskilt beaktas liksom representationen av barn och unga från olika områden i kommunen. För att säkerställa att barn och ungas röster blir hörda kan länets aktörer till exempel verka för en

levande elevdemokrati, ungdomsfullmäktige och/eller inrätta barn- och ungdomspaneler.

REGIONALT MÅL

Kvinnors och flickors behov, livsvillkor och förutsättningar ska beaktas i högre utsträckning i uppbyggnaden av och deltagande i den civila beredskapen i Västra Götaland

Vad är civil beredskap?

Det pågår en återuppbyggnad av Sveriges totalförsvaret. Civil beredskap är ett samlingsnamn för krisberedskap och civilt försvar. Det handlar om att värna samhällets grundläggande skyddsvärden:

- Människors liv och hälsa
- Samhällets funktionalitet
- Demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter
- Miljö och ekonomiska värden
- Nationell suveränitet

Den civila beredskapen bör dimensioneras efter den yttersta krisen, det vill säga ett väpnat angrepp. Dimensioneringen innebär att tyngden ligger på att värna civilbefolkningen. Förmågan skapas i hela samhället, hos myndigheter, kommuner, regioner, företag, privatpersoner och civilsamhället. Sveriges civila beredskap handlar om förmågan att förebygga och hantera fredstida krissituationer, krigsfara och ytterst krig.³²

Hur påverkas samhället och invånarna av fredstida kriser och krig?

Hantering av kriser och krig innebär att snabba beslut kan behöva fattas och att skyndsamma och omfattande åtgärder kan behöva genomföras. Händelser som till exempel översvämningar, skogsbränder eller krigshandlingar påverkar individers möjligheter att få sina rättigheter tillgodosedda. Samtidigt påverkar en kris eller väpnat angrepp inte hela befolkningen

"En kris eller väpnat angrepp påverkar inte hela befolkningen på samma sätt eftersom människor har olika fysiska, psykiska, språkliga och socioekonomiska förutsättningar."

på samma sätt eftersom människor har olika fysiska, psykiska, språkliga och socioekonomiska förutsättningar. Vilka som drabbas hårdast eller hur

de drabbas kommer att variera beroende på typ av händelse. De som redan lever i en utsatt situation kommer sannolikt drabbas hårdare under kris eller krig.³³ Därför behöver ett jämställdhetsperspektiv integreras i arbetet med att utveckla den civila beredskapssystemet.

Skillnader i makt och inflytande mellan kvinnor och män påverkar den civila beredskapen

Kvinnor och män, flickor och pojkar kan drabbas olika av en kris eller ett krig. Det beror bland annat på ojämställdhet inom olika områden, såsom ekonomisk ojämställdhet, ojämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet och traditionella könsnormer. Skillnaderna kan i sin tur påverka förutsättningarna för att delta i totalförsvarets insatser, exempelvis när det gäller mobilisering och bemanning av verksamheter som upprätthåller viktiga samhällsfunktioner (som sjukvård och uthållig barn- och äldreomsorg). Det saknas dock i stort regional statistik om hur kris eller krig om detta.

Skillnaderna påverkas även av ålder, funktionsförmåga, fysisk och psykisk hälsa, behov av samhällsstöd och tillgång till materiella och immateriella resurser. Förekomsten av ojämställda och ojämlika livsvillkor kan medföra konsekvenser i den civila beredskapen för bland annat:

- **möjligheten att hantera en kris och bristsituation utan eller med begränsat stöd från samhället.** Det handlar om att kunna upprätthålla en tillfredsställande levnadsstandard (uppvärmning av bostaden, tillgång till mat och förnödenheter) för sig själv och sitt hushåll. Detta påverkas bland annat av ekonomiskt utrymme. Kvinnors ekonomiska utrymme är generellt mindre än mäns.³⁴
- **möjligheten att vara delaktig i att motverka krisens effekter, exempelvis genom frivilligengagemang eller annat stöd till lokalsamhället.** Förutsättningarna påverkas bland annat av individens ekonomiska handlingsutrymme, som är mindre för kvinnor. Även fördelningen av obetalt hem- och omsorgsarbete, som i högre utsträckning utförs av kvinnor, påverkar också.³⁵
- **möjlighet till arbete, utbildning eller annan sysselsättning under pågående samhällsstörning/kris.** Vid kris och krig kan befintliga omsorgsstrukturer, såsom barn- och äldreomsorg, slås ur funktion samtidigt som omsorgsbehoven finns kvar eller eventuellt ökar. På grund av rådande normer om jämställt hem- och omsorgsarbete är det troligt att den ökade bördan läggs på kvinnor, vilket minskar utrymmet för annat så som arbete och utbildning.³⁶
- **förtroende för och tillit till samhällets institutioner vilket kan påverka tilltron till krisinformation och försvarsvilja.**³⁷ Förtroendet för och tillit till samhällets institutioner varierar mellan olika samhällsgrupper. Kvinnor har generellt högre förtroende för och tillit till samhällets institutioner än män. Men det går även att se andra mönster utöver kön, exempelvis har personer med kort utbildning lägre förtroende.³⁸ Den mellanmänniska tilliten i Sverige är generellt hög, men är lägre i vissa grupper, såsom arbetslösa, personer med dålig hälsa och personer utan partipreferenser.³⁹

- **trygghet och våldsutsatthet (sexuella övergrepp, våld i nära relation, hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution och människohandel).** Särskilt sexuellt våld i form av våldtäkter och sexuellt slaveri utövas mot kvinnor och barn av soldater från annan makt. Våldet kan även utövas av fredstrupper som utnyttjar de sårbara situationerna som kvinnor och barn befinner sig i. Det sexuella våldet har ett stort omfång och handlar bland annat även om prostitution, trafficking och påtvingade graviditeter. Våld i hemmet kan också öka, exempelvis genom att soldater, vilka oftast är män, som kommer hem kan vara mer våldsbenägna. Våldet riskerar även att bli dödligare till följd av att det finns fler vapen.⁴⁰
- **möjlighet till fri rörlighet (tillgång till eget fordon, drivmedel, kollektivtrafik) kan påverka förmågan att söka skydd.**⁴¹ Det är vanligare att kvinnor åker kollektivt och att män kör bil till arbetet.⁴² Det är även fler män än kvinnor som har körkort.⁴³ Under kris och krig finns det risk att kollektivtrafiken slutar fungera, vilket leder till att kvinnor får sämre möjlighet till fri rörlighet än män. Samtidigt varierar tillgången till kollektivtrafik mellan stad och landsbygd. På vissa platser i länet är kollektivtrafiken begränsad. Under kris och krig påverkar det människors möjlighet att söka skydd.

Jämställdhetsintegrering i beredskapssektorer

Det finns tio beredskapssektorer. Det krävs samarbete mellan sektorerna för att stärka det civila försvaret och för att skapa de bästa förutsättningarna för ett fungerande samhälle under kris och krig. Sektorerna är:

- Ekonomisk säkerhet
- Elektronisk kommunikation/post
- Energiförsörjning
- Finansiella tjänster
- Försörjning av grunddata
- Hälsa, vård och omsorg
- Livsmedelsförsörjning och dricksvatten
- Ordning och säkerhet
- Räddningstjänst/skydd av civilbefolkningen
- Transporter⁴⁴

Sektorerna har både enskilda och gemensamma utmaningar kopplade till jämställdhetsintegrering. Vissa utmaningar handlar om ojämslidda utfall av kris och krig som kan kopplas till en beredskapssektor. Exempelvis kan det handla om ojämlig tillgång till fri rörlighet, vilket har stor betydelse för transport som beredskapssektor.

Tillsammans mot målet

Den civila beredskapen är ett delat ansvar som behöver samordnas från nationell nivå ut till lokala verksamheter. Den civila beredskapen skapas gemensamt av länets kommuner, myndigheter, region, civilsamhälle och näringsliv. Samtliga aktörer kan genom sitt beredskapsarbete arbeta förebyggande med att säkerställa att kvinnors och flickors behov, livsvillkor och förutsättningar beaktas i beredskapsarbetet. Det är även viktigt att inkludera grupper med svagt samhälleligt stöd i beredskapsarbetet. Existerande strukturer i samhället påverkar beredskapsarbetet som ofta domineras av mansdominerade professioner och maskulint kodade verksamheter (räddningstjänst, polis, militär, säkerhetssamordnare med mera).

En central uppgift för länets aktörer är att integrera ett jämställdhetsperspektiv i beredskapsarbetets olika processer. För att synliggöra hur avvägningar och beslut påverkar olika grupper av människor bör könskonsekvensanalyser genomföras. Till exempel i risk- och sårbarhetsanalyser, lägesbildsarbete, kriskommunikationsplaner och uppbyggnad av kris- och krigsorganisationer. Vidare är det nödvändigt att samverka med relevanta aktörer inom det civila samhället och näringslivet i beredskapsarbetet. Detta för att bland annat säkerställa kunskapsinhämtning om och information till grupper som det offentliga inte når i så hög utsträckning. Det kan till exempel handla om att översätta krisinformation till andra språk och sprida det i kanaler som når målgruppen.

NATIONELLT DELMÅL

Ekonomisk jämställdhet

Kvinnor och män ska ha samma möjligheter och villkor i fråga om betalt arbete som ger ekonomisk självständighet livet ut.

Övergripande bild av delmålet

Ekonomisk jämställdhet syftar bland annat till att kvinnor och män ska ha jämställda förutsättningar avseende anställnings-, löne- och andra arbetsvillkor i arbetet. Målet berör även utvecklingsmöjligheter i arbetet. Många olika faktorer påverkar kvinnors och mäns inkomster, särskilt sett över ett helt arbetsliv. Könsbundna studie- och yrkesval, den könssegregerade arbetsmarknaden och att kvinnodominerade arbeten värderas lägre upprätthåller ojämställdheten på arbetsmarknaden.⁴⁵

Skillnaderna mellan kvinnor och män är tydliga i fråga om inkomster från lönearbete, kapital, företagande, bidrag från transfereringssystemen och pension. Skillnader finns även mellan kvinnor och män avseende arbetsvillkor och arbetsmiljö. Det handlar om deltidsarbete, osäkra anställningar, karriärmöjligheter och sjukskrivningar. Den ojämställda arbetsmarknaden får konsekvenser för inkomster, karriärval och karriärmöjligheter. Dessa delar påverkar i sin tur kvinnors och mäns totala livsinkomster.

Lönegapet mellan kvinnor och män har minskat men den genomsnittliga skillnaden i disponibel inkomst har varit relativt oförändrad sedan 1995. Det innebär att omfattande ekonomiska skillnader mellan kvinnor och män, men även inom gruppen kvinnor och män, kvarstår.⁴⁶ I alla kommuner i Västra Götalands har utrikes födda män och kvinnor i genomsnitt en lägre förvärvsinkomst än inrikes födda.⁴⁷ Ensamstående kvinnor med barn, kvinnor med funktionsnedsättning, kvinnor som blir utsatta för ekonomiskt våld och kvinnor med pension har generellt mindre ekonomiska marginaler.

Vidare är det vanligt att våldsutsatthet medför kognitiva svårigheter som påverkar såväl inlärnings- och minnesförmågan som koncentrations- och prestationsförmåga. Det påverkar den våldsutsattas arbetsförmåga och i förlängningen möjlighet till arbete och förvärvsinkomst. Kvinnor som lever i en hederskontext är särskilt utsatta för ekonomiskt våld. Bland annat eftersom de ofta nekas utbildning och inträde på arbetsmarknaden, eller för att de inte tillåts att själva förfoga över sin arbetsinkomst.⁴⁸

REGIONALT MÅL

Kvinnors förutsättningar avseende anställnings-, löne- och andra arbetsvillkor samt arbetsmiljö ska förbättras i Västra Götaland

Skillnader i arbetsinkomster och övriga inkomster mellan kvinnor och män i länet

Arbetsmarknaden i Västra Götaland är könssegregerad. Kvinnor och män arbetar i olika yrken, sektorer och på olika nivåer i organisationerna vilket bidrar till löneskillnader mellan kvinnor och män. Att arbetsmarknaden är ojämsställd handlar i stora drag om ojämsställda arbetsvillkor, att kvinnor generellt har en sämre arbetsmiljö och att mäns och kvinnors yrken värderas olika.

En av flera orsaker till inkomstskillnader mellan könen är att kvinno- och mansdominerade branscher värderas olika. En annan orsak är att kvinnor är frånvarande från arbetet i större utsträckning (föräldraledighet, sjuk-skrivning med mera). Kvinnor har även lägre kapitalinkomster än män i alla åldersgrupper.⁴⁹ I åldersgruppen 45–65 år har 40 procent av kvinnorna och 27 procent av männen i länet en eftergymnasial utbildning. Trots detta utgör kvinnors mediannettoinkomst 83 procent av männens.⁵⁰ I länet arbetar nästan dubbelt så många kvinnor som män deltid. Det är också vanligare med timanställning bland kvinnor än bland män. Det är faktorer som har stor betydelse för kvinnors förvävsinkomster och deras framtida pensioner.⁵¹

Skillnader i arbetsvillkor och arbetsmiljö mellan kvinnor och män

Av länets kvinnor över 16 år arbetar 49 procent i offentlig sektor.⁵² De återfinns i stor utsträckning i människovårdande yrken som i flera avseenden präglas av högre fysisk och mental belastning än övriga arbetsmarknaden.⁵³ De vanligaste yrkena för kvinnor i länet är grundskollärare, förskollärare, fritidspedagoger och undersköterskor. De vanligaste yrkena för män i länet är civilingenjörsyrken, snickare, murare och anläggningsarbetare.

Kvinnligt kodade branscher och yrken kännetecknas generellt av sämre arbetsmiljö, mer osäkra anställningar, sämre förutsättningar att utföra arbetet och små möjligheter att påverka sin arbetssituation.⁵⁴ Som ett resultat drabbas kvinnor och män, på gruppnivå, av arbetsrelaterad ohälsa i olika

"Kvinnligt kodade branscher och yrken kännetecknas generellt av sämre arbetsmiljö, mer osäkra anställningar, sämre förutsättningar att utföra arbetet och små möjligheter att påverka sin arbetssituation."

utsträckning. I Västra Götaland var nästan dubbelt så många kvinnor som män mellan 20–64 år långtidssjukskrivna (180 dagar eller längre) i augusti 2022.⁵⁵ Samtidigt är det viktigt att lyfta att fler män än kvinnor råkar ut

för arbetsplatsolyckor och förolyckas i arbetet. I yrken som domineras av kvinnor är risken för att medarbetare slutar som ett resultat av ohälsa eller missnöje med förutsättningarna för arbetet större än i mansdominerade yrken.⁵⁶

Tillsammans mot målet

För att främja en mer jämställd arbetsmarknad blir en viktig del av arbetet om att motverka könsstereotypa föreställningar om manligt respektive kvinnligt kodade professioner och arbetsuppgifter.

En annan del är att arbeta för en god löneutveckling och karriärmöjligheter. För att göra detta kan länets arbetsgivare genomföra systematiska lönekartläggningar, analysera skillnader och ta fram handlingsplaner med åtgärder. Ett strategiskt, återkommande och dokumenterat arbete för att förbättra arbetsvillkoren i länets kvinnodominerade branscher är centralt. En jämställd arbetsmiljö är också en grundläggande premiss för ett arbetsliv med god hälsa för alla oavsett yrke eller sektor. Kommande industriella utvecklingssatsningar i länet kan innebära en konkurrens om arbetskraften. Det ställer krav på att kvinnodominerade branscher så som skola, vård och omsorg säkerställer jämställda villkor, konkurrenskraftiga löner och god arbetsmiljö för att behålla och attrahera arbetskraft.

Länets arbetsgivare har en särskilt viktig roll att spela i sitt arbete med aktiva åtgärder¹, att säkerställa en organisationskultur som gör det möjligt att förena arbetsliv med föräldraskap och att skapa organisatoriska förutsättningar som minskar sjukskrivningstalen. Ett aktivt arbete med jämställdhetsintegrering gynnar länets arbetsgivare, skapar en mer jämställd arbetsmarknad och minskade löneskillnader. Insatser som bidrar till det regionala målet har också potential att öka makt och handlingsutrymme för den enskilde individen.

REGIONALT MÅL

Kvinnor i Västra Götaland ska ha ökad möjlighet att starta och driva företag som kan växa och generera en inkomst

Möjlighet att delta i näringslivet

Män äger betydligt mer kapital än kvinnor, investerar mer och driver fler företag. Det påverkar möjligheten till en jämställd ekonomi. Det finns starka normer, beteenden och kriterier som styr vilka typer av branscher och entreprenörer som gynnas vid kapitalinvesteringar. Till exempel gynnas

¹Diskrimineringslagen (SFS 2008:567) beskriver de aktiva åtgärderna som ett förebyggande och främjande arbete för att inom en verksamhet motverka diskriminering och på annat sätt verka för lika rättigheter.

Tech-industrin, där män är kraftigt överrepresenterade.⁵⁷ Det är färre kvinnor än män i Västra Götaland som startar och driver egna företag. Kvinnor driver omkring 30 procent av företagen i Västra Götaland.⁵⁸

Könsstereotyp företagande och tillgång till offentlig upphandling

Sveriges könssegregerade arbetsmarknad avspeglar sig i företagandet. Kvinnor och män är ofta verksamma som företagare i olika branscher.⁵⁹ Kvinnor är framför allt aktiva inom företagsverksamhet kopplat till RUT- och välfärdssektorn, dessutom är företagen ofta småskaliga. Det är betydande eftersom företagsstorlek påverkar möjlighet att vara med i offentliga upphandlingar. Detta gör att kvinnors företag i lägre utsträckning får ta del av medel genom offentlig upphandling.⁶⁰

Ojämsställd tillgång till offentlig finansiering

Tillgång till kapital är en av de viktigaste faktorerna för att starta företag. Idag får mansdominerade branscher mer statliga företagsstöd jämfört med kvinnodominerade branscher nationellt.⁶¹ Inom alla branscher får män mer offentlig finansiering än kvinnor, både sett till kronor och antal ansökningar. Fördelningen är oftast runt 30 procent till kvinnor och 70 procent till män. Dessutom är det särskilt svårt för företagare på landsbygden att få privat lånefinansiering oavsett kön. Utan tillräcklig finansiering har företag inom kvinnodominerande branscher sämre förutsättningar att förnyas, växa, öka lönsamheten och effektiviseras.⁶² Fördelningen av företagsfrämjande offentlig finansiering cementerar ett ojämställt ägande och företagande i Västra Götaland.

Tillsammans mot målet

Att kvinnor får ökad möjlighet att starta och driva företag och få möjlighet till ekonomisk egenförsörjning är inte bara betydelsefullt utifrån ett jämställdhetsperspektiv, utan även utifrån ett samhällsekonomiskt perspektiv. Entreprenörsgapet mellan kvinnor och män i Västra Götaland, och hindren för kvinnor att starta och driva företag, leder till att länet går miste om företag och innovationer. Det är möjliga företag och innovationer som hade kunnat gynna länet eftersom det skapar arbetstillfällen samt tillväxt- och konkurrenskraft.⁶³ Därför har aktörer inom både offentlig- och privat sektor en roll i att främja kvinnors möjligheter inom entreprenörskap. Jämställdhetsintegrering kan användas som verktyg för aktörer som på olika sätt arbetar med att främja företagande och entreprenörskap. Att arbeta med jämställdhetsintegrering i sin verksamhet kan leda till att kvinnors företagande får stöd i samma utsträckning och på lika villkor som män. Det kan till exempel göras genom att öka kunskapen hos de som utformar krav på varor och tjänster som ska upphandlas.

Åtta av tio företagare har någon gång kontakt med kommunen.⁶⁴ Ett jämställt bemötande är en förutsättning för utveckling och ett gott företagsklimat för kvinnor. Det är viktigt att lokala och regionala företagsfrämjande verksamheter utvecklar arbetet med jämställdhetsintegrering för att utveckla ett jämställt företagande. Det kan till exempel handla om offentlig finansiering, att stödja entreprenörskap hos unga genom feriejobb och att bredda synen på vad en framgångsrik företagare är.

REGIONALT MÅL

Prio

Fler kvinnor med funktionsnedsättning i Västra
Götaland ska vara etablerade på arbetsmarknaden
och inte diskrimineras i arbetslivet på grund av sin
funktionsnedsättning eller sitt kön

Kvinnor med funktionsnedsättning har lägre inkomster

Det finns skillnaden i ekonomisk standard mellan vissa grupper av personer med funktionsnedsättning och den övriga befolkningen. Det handlar främst om att personer med funktionsnedsättning utestängs helt, eller delvis, från arbetsmarknaden. Kvinnor med funktionsnedsättning är överrepresenterade i gruppen som utestängs från arbetsmarknaden. Deras disponibla inkomst är lägre än 60 procent av medianinkomsten i Sverige (vilket är den relativa fattigdomsgränsen i EU). Nationella data visar att, bland kvinnor med funktionsnedsättning över 30 år ingår 20 procent i den gruppen, jämfört med 16 procent av männen med funktionsnedsättning.⁶⁵ Kvinnor arbetar generellt mer deltid än män, detta stämmer även för kvinnor med funktionsnedsättning. Skillnaden är större mellan andelen sysselsatta män med funktionsnedsättning som arbetar heltid och andelen sysselsatta kvinnor med funktionsnedsättning som arbetar heltid, än det är mellan män och kvinnor i den sysselsatta befolkningen generellt.⁶⁶ Det finns också indikationer på att kvinnor med funktionsnedsättning i högre grad än män med funktionsnedsättning upplever att de har en låg inkomst och tycker att det är mycket svårt att få ekonomin att gå ihop.⁶⁷

Kvinnor och män med bestående nedsatt arbetsförmåga har rätt att ta del av kompenserade stöd från transfereringssystemet (aktivitetsersättning och sjukersättning). Dessa ersättningar syftar till att säkerställa ekonomisk trygghet.⁶⁸ Dock har ersättningsnivåerna i stort varit oförändrade de senaste tjugo åren.⁶⁹ Detta innebär påtagligt sämre ekonomisk standard för personer med funktionsnedsättning och nedsatt arbetsförmåga som står utanför arbetsmarknaden.

Diskriminering och hinder för att delta på jämlika villkor

Arbetsgivarnas inställning påverkar möjligheten för personer med funktionsnedsättning att få en anställning och attityder till att anställa personer med funktionsnedsättning är i många fall negativa. 32 procent av personer med funktionsnedsättning upplever sig ha utsatts för diskriminering i arbetslivet med anledning av sin funktionsnedsättning i Sverige.⁷⁰ Vanligt förekommande är att inte ha fått en anställning trots tillräckliga meriter samt att uppleva kränkningar, mobbing och trakasserier från medarbetare eller chefer.

Kvinnor med funktionsnedsättning i Sverige uppger i större utsträckning än män med funktionsnedsättning att de har varit utsatta för någon typ av diskriminering eller kränkande särbehandling på grund av sin funktionsnedsättning eller sitt kön i arbetslivet.⁷¹ Det handlar bland annat om sexuella trakasserier, ojämlik lön och bristande möjligheter att söka upprättelse på grund av diskriminerande attityder.⁷²

Tillsammans mot målet

För att uppnå en jämställd och jämlik arbetsmarknad som inkluderar alla och skapar likvärdiga förutsättningar till försörjning krävs ett målinriktat utvecklingsarbete som tar sikte på att utmana normer om funktionalitet samt på att synliggöra funktionshinder i den egna organisationen. Länets arbetsgivare behöver genomlysna sina rekryteringsprocesser utifrån lagstiftningens krav på aktiva åtgärder och genomföra kunskapshöjande insatser om olika former av diskriminering, däribland bristande tillgänglighet. De behöver även höja sin kunskap om universell utformning och öka sin kännedom om arbetsgivarens ansvar för tillgänglighetsåtgärder. Vidare kan riktade kompetensutvecklingsinsatser till rekryterande chefer och HR-strategier om social arbetsmiljö och trakasserier gynna arbetshälsan och minska riskerna för kränkningar av personer med funktionsnedsättning i arbetslivet. Jämställdhetsintegrering bör användas i arbetet för att synliggöra hur eventuella åtgärder som planeras och genomförs påverkar kvinnor och män med funktionsnedsättning.

REGIONALT MÅL

Fler utrikes födda kvinnor i Västra Götaland ska vara etablerade på arbetsmarknaden och ha egen försörjning

Prio

Utrikes födda kvinnors inkomster och etablering i arbetslivet

Utrikes födda kvinnor är en heterogen grupp. Skäl för migration, utbildningsbakgrund och arbetslivserfarenheter skiljer sig åt i gruppen. Hinder för etablering på arbetsmarknaden förekommer både på strukturell- och individuell nivå. Det kan handla om diskriminering utifrån kön och etnicitet. Det kan också vara skillnader i tillgång till nätverk och insatser som främjar etablering, ojämställt uttag av föräldrapenning, utbildningsnivå, hälsoproblem eller våldsutsatthet.⁷³ Att vara utsatt för våld kan innebära att den utsatta hindras från att arbeta eller utbilda sig, men kan även leda till kognitiva svårigheter som påverkar arbetsförmågan.⁷⁴

Sverige har ett högt arbetskraftsdeltagande i internationella jämförelser för både inrikes och utrikes födda kvinnor och män. Dock förekommer skillnader mellan de som är födda i Sverige och de som är födda i andra länder. Personer med förgymnasial utbildning är arbetslösa i högre utsträckning

än de med gymnasial eller eftergymnasial utbildning. Särskilt tydligt är det i gruppen utrikes födda kvinnor.⁷⁵

2021 var andelen förvärvsarbetande utrikes födda kvinnor i Västra Götaland 64 procent och andelen bland utrikes födda män var 72 procent.⁷⁶ I samtliga kommuner i länet är utrikes födda kvinnor den grupp med lägst medelinkomst, jämfört med inrikes födda kvinnor och män samt utrikes födda män.⁷⁷

Diskriminerande föreställningar om utrikes födda kvinnor hos myndigheter, kommuner och arbetsgivare

Många utrikes födda kvinnor upplever strukturell diskriminering utifrån etnicitet, kön, religionstillhörighet, funktionsnedsättning, klass och/eller ålder. Upplevelsena berör till exempel möten med sjukvård, förskola, socialtjänst och myndigheter.⁷⁸

"Många utrikes födda kvinnor upplever strukturell diskriminering i mötet med sjukvård, förskola, socialtjänst och myndigheter."

I mötet med olika offentliga aktörer får utrikes födda kvinnor ett annat bemötande och andra insatser jämfört med utrikes födda män. Till exempel visar en rapport från Arbetsförmedlingen att stereotypa föreställningar hos handläggare på myndigheten innebär att utrikes födda kvinnor tillskrivs ogynnsamma egenskaper och får bristfälliga kompetenskartläggningar. De anvisas även i högre grad till insatser som syftar till att uppfylla aktivitetskravet, snarare än att de ska leda till jobb.⁷⁹ Stereotypa uppfattningar inom socialtjänsten har medfört att utrikes födda kvinnor och män i behov av försörjningsstöd blir bemötta på olika sätt. För kvinnor står familjesituationen i fokus medan uppmärksamheten riktas mot arbete och arbetsmotivation i samtalen med män.⁸⁰ Diskriminering och fördomsfullt bemötande förekommer även i kontakter med arbetsgivare. Detta är till exempel vanligt bland kvinnor som bär slöja.⁸¹ Diskriminering på arbetsmarknaden tar sig olika uttryck och etnicitet och kön har betydelse för vilka typer av jobb en individ får.⁸²

Främja arbetsmarknadsetablering oavsett grund för uppehållstillstånd

Individer har olika rätt till etableringsinsatser beroende på vilken grund deras uppehållstillstånd är beviljat. Flyktingar, skyddsbehövande och vissa av deras anhöriga kan ta del av etableringsprogrammet. I nuläget har kvinnor som invandrar som anhörig till en svensk medborgare, anhörig till arbetstagare eller någon med permanent uppehållstillstånd inte rätt till att delta i etableringsprogrammet. Merparten har rätt till samhällsorientering och svenska för invandrare (härefter sfi). De som deltar från denna grupp är dock få. Det är även ovanligt att den här gruppen skriver in sig på Arbetsförmedlingen. Andelen som varken arbetar eller studerar fyra år efter invandringen är betydligt högre bland kvinnor som inte har tillgång till Arbetsförmedlingens etableringsprogram. Många kvinnor i gruppen som saknar tillgång till Arbetsförmedlingens samordnade etableringsinsatser saknar helt egen inkomst och har en högre risk att hamna i ett långvarigt utanförskap.⁸³

Långsiktiga och sammanhängande insatser för hållbar arbetsmarknadsetablering

Insatser som syftar till att främja etableringen på arbetsmarknaden är inte jämställt fördelade. Kvinnor får oftare förberedande insatser eller aktiviteter som inte nödvändigtvis ökar möjligheterna att få ett arbete. Män får oftare arbetsnära insatser, till exempel arbetspraktik.⁸⁴ Kvinnor registreras senare och i lägre grad hos Arbetsförmedlingen och de påbörjar kommunal vuxenutbildning i sfi senare än män.⁸⁵ Alltför ofta saknas övergångar där en insats tar slut och där nästa insats börjar för utrikes födda kvinnor som står långt från arbetsmarknad eller studier. Det påverkar individen som då lätt faller ur strukturen och riskerar att genomgå ett stort antal likande insatser hos både statliga, kommunala och civila aktörer.⁸⁶ Det krävs fler riktade insatser till kvinnor för att utjämna skillnader mellan könen.⁸⁷

Det finns stora utmaningar i att möta de utbildningsbehov som många individer med kort utbildningsbakgrund har för att kunna etablera sig varaktigt på arbetsmarknaden.⁸⁸ Nationell statistik visar att 95 procent av eleverna som läser grundläggande utbildning på Komvux är utrikes födda. På gymnasial nivå är motsvarande siffra 47 procent. I båda dessa grupper utgör kvinnor majoriteten, cirka 62 procent.⁸⁹ Det reguljära utbildningsväsendet i länet spelar en viktig roll för att kvinnor med olika bakgrund och skilda behov ska kunna närma sig arbetsmarknaden genom studier.

Tillsammans mot målet

Kvinnor och män, oavsett födelseland, ska ha samma möjligheter till ekonomisk självständighet och egen försörjning. Insatser som bidrar till att fler utrikes födda kvinnor kommer i sysselsättning har potential att även bidra till ökad makt för individen att forma sitt liv, främja ett ökat samhällsdeltagande och ett inkluderande samhälle.

Flera av länets aktörer har stor potential att bidra till det regionala målet, till exempel kommunala arbetsmarknadsenheter, vuxenutbildning med reguljär utbildning, sfi och samhällsorientering och statliga aktörer med uppdrag att främja och stödja individers arbetsmarknadsetablering. Gemensamma insatser med länets arbetsgivare för att öka tillgången till praktikplatser, anställningar samt för att skapa öppna och tillgängliga arbetsplatser är även av största vikt. Civilsamhället och arbetsintegrerade sociala företag som arrangerar verksamhet för målgruppen är också viktiga aktörer för samverkan på området.

För att fler utrikes födda kvinnor ska komma i sysselsättning bör länets aktörer, utifrån respektive ansvarsområde, samordnat och långsiktigt arbeta med jämställdhetsintegrering för att ge kvinnor likvärdiga förutsättningar att etablera sig på arbetsmarknaden. Det innebär riktade och uppsökande insatser. En utmaning för offentliga aktörer kan vara att komma i kontakt med kvinnor ur målgruppen och motivera gruppen till att delta i insatser. Det kan därför krävas anpassade arbetssätt för att skapa kontaktytor och tillit. Aktörer kan till exempel använda sig av brobyggare som delar erfarenheter med målgruppen eller samverka med civilsamhällesaktörer. Vidare krävs insatser anpassade efter individers behov och livssituation. Ett exempel på det är att via öppen förskola erbjuda undervisning i svenska för föräldralediga för att motverka att nyanlända kvinnors integration avstannar under tiden de vårdar barn. Det krävs också ett aktivt arbete för att motverka strukturella hinder, diskriminering och stereotypa föreställningar. Centralt i arbetet är att lyssna in hur utrikes födda kvinnor själva beskriver sina behov och de problem de möter på väg mot egenförsörjning.

NATIONELLT DELMÅL

Jämställd utbildning

Kvinnor och män, flickor och pojkar ska ha samma möjligheter och villkor när det gäller utbildning, studieval och personlig utveckling.

Övergripande bild av delmålet

Målet om jämställd utbildning omfattar hela utbildningssystemet från förskola till universitet och högskola, vuxenutbildning, yrkeshögskola, folkhögskolor och utbildningsverksamhet hos studieförbunden. Lika möjligheter och villkor i fråga om utbildning, studieval och personlig utveckling är centralt för att kvinnor och män ska ha lika möjligheter till självständighet, försörjning, och inflytande i samhället. Det finns inga formella hinder mellan flickor och pojkar och kvinnor och män när det gäller tillgång till utbildning. Däremot skiljer sig villkor och möjligheter åt när det gäller tillgängligheten till utbildning, till exempel genom könsrelaterad otrygghet i skolan, stöd i hemmet eller anpassad lärmiljö. Utbildningssystemet är en viktig arena för att motverka traditionella könsmonster och lägga grunden för ett jämställt samhälle.⁹⁰

Generellt deltar kvinnor och flickor i högre utsträckning i utbildningssystemet än pojkar och män. Pojkar och män har på gruppnivå lägre betyg, utbildningsnivå och övergångsfrekvens till högre utbildning. Pojkar har lägre betyg än flickor i både grund- och gymnasieskolan. Samtidigt finns det fler faktorer än kön som påverkar i hög utsträckning och stora skillnader inom grupperna kan kopplas till föräldrarnas utbildningsbakgrund och migrationsbakgrund. Till exempel presterar pojkar till högutbildade föräldrar bättre än flickor med föräldrar som har en lägre utbildning.⁹¹ Generellt kan dock kvinnor och flickor ses som vinnare i skolsystemet. Detta tycks dock inte ha gett ett bättre utfall för kvinnor vad avser, deras ekonomisk ställning, hälsa eller inflytande i samhället.⁹² En förklaring till det är könskillnaderna i utbildningsval vilka leder till att kvinnor och män hamnar inom skilda yrken och sektorer som orsakar skillnader i lön, status och arbetsvillkor.⁹³

Utsatthet och otrygghet i skolmiljön har en negativ inverkan på möjligheten att uppnå fullföljda studier.⁹⁴ Tryggheten i skolan skiljer sig åt mellan flickor och pojkar. Tydligast är skillnaden i årskurs 8 i nationell statistik. Där svarar endast 28 procent av flickorna att de helt och hållet känner sig trygga i skolan, jämfört med 51 procent av pojkarna. Av pojkarna upplevde 44 procent att de helt och hållet kan vara sig själva i skolan. Motsvarande

siffror för flickor är 22 procent.⁹⁵ Samma mönster återfinns regionalt.⁹⁶ Föreställningar om vem som är normal eller "onormal", vad som är ett acceptabelt eller oacceptabelt uppträdande för olika elever skapar och upprätthåller normer i skolan som möjliggör trakasserier, mobbning och upplevelser av trygghet/otrygghet. Vissa grupper är mer utsatta för mobbing än andra.⁹⁷ Här fyller skolans arbete mot mobbning och värdegrundarbete en viktig funktion.

Flickor uppger att de är mer stressade och mår sämre psykiskt i skolan än pojkar.⁹⁸ Utsatthet för sexuella trakasserier och sexualbrott i skolan är också vanligt förekommande, särskilt för flickor.⁹⁹ Utsattheten påverkas av vilken skola som eleven går på. Störst skillnad ses mellan skolor som ligger i områden med olika socioekonomiska förutsättningar, där risken är högre i skolor som ligger i områden med blandade socioekonomiska förutsättningar jämfört med mycket goda socioekonomiska förutsättningar. Detta gäller särskilt för sexualbrott men även utsatthet för annat våld och hot om våld. Utsatthet för sexualbrott minskar när eleverna anser att lärarna bemöter eleverna jämställt.¹⁰⁰

REGIONALT MÅL

Könsfördelningen på pojk- och flickdominerade gymnasieprogram i Västra Götaland ska bli mer jämställd

Könssegregerad gymnasieskola

Gymnasieskolan i Västra Götaland är starkt könssegregerad, särskilt inom yrkesförberedande program. Det är en högre andel pojkar som läser flickdominerade program än flickor som läser pojkdominerade program.¹⁰¹ Könsstereotypa normer kring yrken bidrar till att flickor och pojkar, kvinnor och män gör olika val i utbildningssystemet vilket upprätthåller könssegregeringen på arbetsmarknaden. Könssegregeringen förstärks ytterligare under själva utbildningen och arbetslivet då det underrepresenterade könet inom ett yrke i högre utsträckning hoppar av utbildningar och i lägre utsträckning börjar arbeta eller arbetar kvar inom yrket efter avslutad utbildning.¹⁰² Utöver kön är föräldrarnas utbildningsnivå och yrkesbakgrund en faktor som påverkar studieval. Barn till föräldrar med kort utbildningsbakgrund söker sig oftare till yrkesprogram.¹⁰³

Könssegregerad utbildning har konsekvenser för individ och samhälle

Könssegregeringen på arbetsmarknaden grundläggs genom olika värdering och status av kvinno- och mansdominerat arbete, såväl som könsnormer och kodning av yrken som manliga eller kvinnliga. Könssegregeringen förstärks i utbildningssystemet genom de val som unga kvinnor och män gör, både till gymnasiet och till högre utbildning. Valen är också en konsekvens

av hur utbildningar organiseras och en följd av de normer och villkor som upprätthålls och reproduceras på den könssegregerade arbetsmarknaden. Flickors och pojkars olika utbildningsval bidrar till att upprätthålla den könssegregerade arbetsmarknaden, försvårar en hållbar kompetensförsörjning och står i vägen för kommunal och regional utveckling.¹⁰⁴ En hållbar kompetensförsörjning är en särskilt stor utmaning för kommuner med en mindre befolkningsmängd och landsbygdskommuner. Detta eftersom det är vanligare att unga kvinnor flyttar ifrån kommunen, ofta för att utbilda sig.

Tillsammans mot målet

Normer kring kön och yrkesutövning behöver problematiseras och utmanas. Det handlar exempelvis om hur utbildningar och arbetsplatser är organiserade eller vilken kultur och jargong som dominerar i verksamheten. Könssegregeringen förstärks av de val som flickor och pojkar, kvinnor och män gör både till gymnasiet och till högre utbildning. Åtgärder bör därför göras på olika arenor och ta hänsyn till den kedja av händelser som medför att flickor och pojkar, kvinnor och män, gör könsbundna val.

Utbildningsanordnare och arbetsgivare bör aktivt verka för att utmana normer kring kön inom sina verksamheter. Länets aktörer bör arbeta för en stärkt studie- och yrkesvägledning inom utbildningssystemet och med arbetsmarknadsåtgärder som utgår ifrån ett jämställdhetsperspektiv. Det kan handla om att inkludera studie- och yrkesvägledning i ordinarie ämnesundervisning och koppla ihop arbetet med skolans jämställdhetsarbete. Det kan också handla om att skapa särskilda arenor för dialog om framtida studier och yrkesliv.

Breddad rekrytering och riktade insatser för att främja intresse för tydligt könskodade yrken och utbildningar är ytterligare exempel på åtgärder som i förlängningen kan gynna en mer jämn könsfördelning i studie- och yrkesval. Detta innebär bland annat att se över hur och var tjänster annonseras ut och hur kravprofiler skrivs fram. Gymnasieskolor bör till exempel säkerställa normmedveten kommunikation kring sina gymnasieprogram. Vidare är det nödvändigt att motverka könsrelaterad- och sexistiska jargonger på utbildningar och på arbetsplatser för att behålla elever, studenter och medarbetare som är underrepresenterade. Ett aktivt arbete med att säkerställa attraktiva arbetsvillkor och god arbetsmiljö i kvinnodominerade yrken kan bidra till att öka intresset för dessa professioner bland pojkar och män. På samma vis kan riktade satsningar till flickor och kvinnor inom till exempel teknik och naturvetenskap bidra till att öka intresset för dessa ämnen och för professioner inom naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik.

REGIONALT MÅL

Pojkar i Västra Götaland ska uppnå goda skolresultat oavsett socioekonomisk bakgrund eller migrationsbakgrund

Skillnader i skolresultat mellan flickor och pojkar

Forskning pekar på att könsskillnader i skolresultat uppstår i samspel mellan samhälleliga och kulturella faktorer som exempelvis genusnormer, skolkultur och förväntningar från vuxna och kamrater. Normer för flickors och pojkars beteende bidrar till hierarkier och ett otrött skolklimate.¹⁰⁵ På nationell nivå når pojkar som grupp i lägre utsträckning kunskapskraven än flickor i alla ämnen i grundskolan och gymnasieskolan. Det är även färre pojkar som når gymnasiebehörighet och färre pojkar som fullföljer en gymnasieutbildning.¹⁰⁶

Det finns stor variation vad avser pojkars skolresultat i Västra Götaland. Andelen pojkar som är behöriga till gymnasiet varierar i länets kommuner mellan 68 och 92 procent.¹⁰⁷

Fler faktorer än kön påverkar

Skillnaderna i skolresultat inom grupperna flickor och pojkar är också stora.¹⁰⁸ Pojkars och flickors skolresultat påverkas av familjeförhållanden, boendeförhållanden och uppväxtområdet. Barn i låginkomsthushåll och med föräldrar med kort utbildning missgynnas. Trångboddhet gör hemarbete svårare för barnen och föräldrar med kort utbildning kan ofta inte ge samma studiestöd som föräldrar med längre utbildning.¹⁰⁹ Det finns betydande skillnader i studieresultaten mellan elever födda utomlands och i Sverige. Elever som har invandrat efter skolstartsåldern, vid sju års ålder, har oftare större svårigheter att lyckas i skolan. Att invandra vid en högre ålder innebär att eleven har mindre tid på sig att klara skolan.¹¹⁰ Dock har flickor i den här gruppen generellt bättre skolresultat än pojkar.¹¹¹

Trygghet är en viktig förutsättning

Skolmiljön har betydelse för elevers akademiska förutsättningar. På skolor där mobbning förekommer i högre utsträckning är PISA-resultat sämre än på skolor med lägre förekomst av mobbning.¹¹² Vissa grupper av unga utsätts för mobbning i högre grad än andra. Unga med utländsk bakgrund, unga hbtq-personer som är öppna med sin normbrytande könsidentitet eller sexuella läggning och barn med funktionsnedsättning upplever sig mer utsatta i skolan än andra barn.¹¹³ Jargongen bland pojkar i skolan kan vara hård och acceptansen liten gentemot den/de som upplevs bryta mot normen. Detta gäller även den som till exempel bryter mot normen genom att tycka om skolan och vill satsa på goda betyg. Normer och ideal kring

maskulinitet, manlighet, sexualitet och funktionsförmåga påverkar pojkars manövreringsutrymme i skolan och bidrar till otrygghet. Pojkars utsatthet i skolan består ofta av verbala och fysiska kränkningar som bidrar till att cementera hierarkier och sociala relationer.¹¹⁴

Det är även vanligare att pojkar utsätts för hot eller våld i skolan än flickor även om flickor utsätts för sexuella trakasserier i högre grad än pojkar. Utsattheten är högre bland barn som uppger annan könstillhörighet. Många som blivit utsatta för våld anser sig inte ha blivit mobbade, trots att det finns en överlappning. När det inte bedöms som mobbing kan det till exempel bero på att våldet utlösts av en gemensam konflikt eller varit en enskild incident. Vid frågor om utsatthet för hot eller våld, snarare än mobbing, vissas utsatthet i något andra grupper av barn. Det är betydligt vanligare att vara utsatt för hot eller våld i skolan bland elever som på olika sätt bryter mot regler, själva utövat våldsbrott eller begått något grovt. Det gäller även elever som till exempel mobbat, skolkat, provat droger, har låg självkontroll eller har vänner som befinner sig i kriminalitet.¹¹⁵

Tillsammans mot målet

För att förbättra pojkars skolresultat behöver arbetet utgå från utbildningsväsendets ordinarie styrning och processer. Länets utbildningsaktörer bör därför säkerställa det finns ett jämställdhetsperspektiv i skolans systematiska kvalitetsarbete. Eftersom aspekter som migrationsbakgrund, språkfärdigheter och föräldrars utbildningsbakgrund har betydelse för pojkars skolresultat så bör dessa perspektiv också beaktas i kartläggningen och analysen av skolans resultat. Exempel på insatser som kan främja en positiv utveckling för pojkars skolresultat är ett aktivt arbete för att motverka anti-pluggkultur och verka för en studiefrämjande kultur bland pojkar. Här kan till exempel återkommande inslag om studieteknik ingå.

När ordinarie undervisning, inte i tillräcklig utsträckning, kan tillgodose de förutsättningar som krävs för att elevgruppen ska tillägna sig kunskap i den gemensamma skolmiljön bör särskilda åtgärder sättas in. Ett exempel på detta är att pojkar med migrationsbakgrund kan erbjudas riktad läxhjälp och språkstöd (hemspråk och svenska). Främjande insatser för att barn med migrationsbakgrund skall ta del av förskoleverksamhet gynnar också fortsatt utbildning i det svenska skolsystemet. Länets aktörer kan med fördel arbeta med tydliga kommunikationsinsatser kring förskolans roll, uppdrag och betydelse för vidare studier gentemot vårdnadshavare.

Skolinspektionen har funnit att det ofta saknas ett tillräckligt aktivt och medvetet värdegrundsarbete för att skapa en miljö som bygger på respekt och delaktighet. Att utmana och förändra normer kring maskulinitet och öka pojkars handlingsutrymme kan också bidra till att öka pojkars trygghet i skolan. Ett aktivt främjande och förebyggande värdegrundsarbete, trygghetsarbete och jämställdhetsarbete är därför betydelsefullt för att pojkars skolresultat ska förbättras.

NATIONELLT DELMÅL

Jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet

Kvinnor och män ska ta samma ansvar för hemanarbetet och ha möjligheter att ge och få omsorg på lika villkor.

Övergripande bild av delmålet

Målet om jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet inkluderar obetalt hemanarbete, omsorg av barn, äldre och andra närstående. Målet berör både den som ger och den som tar emot omsorg. Hemanarbete innebär det hushålls- och omsorgsarbete som utförs i hemmet.¹¹⁶

Föreställningar om kön har betydelse för hur obetalt och betalt arbete organiseras. Kulturella och politiska förväntningar, traditioner och ekonomiska förutsättningar påverkar hur arbete i hemmet fördelas mellan parterna i en parrelation och/eller mellan föräldrar.

Kvinnor spenderar generellt mer tid än män på hushållsaktiviteter såsom att tvätta, städa, laga mat och att ge omsorg till de egna barnen. Män ägnar mer tid åt underhåll och reparationer av hus och fordon samt lägger mer tid på förvärvsarbete än kvinnor.¹¹⁷ Den vanligaste orsaken till deltidsarbete bland kvinnor är att heltidstjänster inte finns tillgängliga. Den näst vanligaste orsaken till att kvinnor arbetar deltid är att de tar hand om barn eller annan anhörig.¹¹⁸ Kvinnor och män på kvinnodominerade arbetsplatser är mer benägna att gå ner i arbetstid för att ta hand om barn. Forskning visar att både normer på arbetsplatsen och jämställdhet i familjen påverkar kvinnors och mäns nyttjande av rätten till föräldradeltid, särskilt i privat sektor.¹¹⁹

Utöver uttag i föräldraförsäkringen är annan anhörigomsorg, såsom vård av äldre, stöd till en närstående som är svårt sjuk eller stöd till barn med funktionsnedsättning exempel på omsorgsarbete som till stor del utförs av kvinnor.¹²⁰

Nationell statistik visar att 43 procent av ensamstående kvinnor med barn känner sig ofta stressade för att de har för mycket att göra, medan motsvarande andel bland ensamstående män är 21 procent. För sammanboende kvinnor med barn uppger 38 procent att de ofta är stressade, medan det för sammanboende män med barn är 22 procent.¹²¹

Det obetalda hem- och omsorgsarbetet hänger även ihop med våld i

hemmet. Social isolering i hemmet och stereotypa könsnormer är riskfaktorer för våld i nära relation samt hedersrelaterat våld och förtryck.¹²² Vidare kan en ojämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet påverka kvinnors möjligheter att lämna en våldsamt relation, på grund av brist på ekonomisk självständighet.¹²³

REGIONALT MÅL

Mäns betalda och obetalda hem- och omsorgsarbete samt uttag av föräldraledighetsdagar ska öka i Västra Götaland

Uttag av föräldraförsäkring

Ett ojämnt uttag av föräldraledighet utgör ett hinder för jämställdheten mellan kvinnor och män i Västra Götaland. Den individualiserade föräldraförsäkringen ger föräldrar likvärdig rätt att vara hemma med barn. Rättigheten utnyttjas dock ojämnt och får i förlängningen konsekvenser som påverkar kvinnors livsinkomster negativt. Skillnader i förvärvsinkomster får direkt påverkan på inkomst och pension. Kvinnor i länet nyttjar föräldraförsäkringen i större utsträckning än män. I Västra Götaland tog kvinnor ut 70 procent av föräldraledighetsdagarna 2021, medan männen stod för 30 procent.¹²⁴ Det ojämnta uttaget leder till sämre möjlighet för barn och pappor att knyta an till varandra. Den tillfälliga föräldrapenningen (VAB-dagar) nyttjas mer jämnt i Västra Götaland. Kvinnor stod för 60 procent av de uttagna dagarna 2021 och männen för 40 procent. Statistiken visar inte de som stannar hemma utan ekonomisk kompensation.

Nationell data visar att bland föräldrar med barn födda 2019 var mammor i genomsnitt borta från arbetet 12,7 månader under barnets första två år.¹²⁵ Motsvarande siffra för papporna till samma barn var 3,5 månader. Under de 12,7 månaderna var mammorna hemma 4,2 månader helt utan ersättning medan motsvarande siffra för papporna var en månad. Mammor och pappor med hög inkomst och hög utbildning är obetalt lediga i större utsträckning än mammor och pappor med lägre utbildning och lägre inkomst.¹²⁶ När en förälder tar ut en större del av föräldraledigheten ökar sannolikheten för att denne också kommer att utföra en större del av det obetalda arbetet i hemmet. Samtidigt kommer det betalda arbetet för densamme förmodligen att minska.¹²⁷

Fördelning av föräldraledigheten har betydelse för den totala arbetsbördan bland sammanboende föräldrar. Omsorgsarbetet är oflexibelt och går sällan att skjuta upp.¹²⁸ Arbetet behöver ofta ske dagligen, på speciella tidpunkter men även spontant när behov uppstår.

Samkönade par tenderar att dela mer lika på föräldraledigheten än olikkönade par. Över hälften av de samkönade paren har ett näst intill jämställt eller ett jämställt uttag av föräldrapenning.¹²⁹ Traditionella könsnormer kring omsorg och arbete bidrar till begränsningar för både kvinnor och män i nyttjande av föräldraförsäkring och andra transfereringar.

Anhörigomsorg och uttag av omvårdnadsbidrag

Betydligt fler kvinnor än män i länets samtliga kommuner tog ut omvårdnadsbidrag under 2022. Män som är mer delaktiga i hem och familj tycks även vara mer villiga att minska sin arbetstid.¹³⁰

Det har skett en förändring inom äldreomsorgen som bidragit till att anhöriga i större utsträckning behövt axla rollen som omsorgsgivare. Neddragningen inom äldreomsorgen påverkar kvinnor i högre grad än män. Färre eller senare beviljade insatser till äldre bidrar till ett ökat behov av anhörigomsorg. Döttrar med kort utbildningsbakgrund är den största gruppen som ger anhörigomsorg till äldre personer.¹³¹ 2016 värderades den obetalda anhörigomsorgen till att motsvara 3–4 procent av Sveriges BNP.¹³² Ett lägre förtroende för samhället och dess institutioner kan öka det obetalda hem- och omsorgsarbetet för vissa grupper av kvinnor. Detta eftersom ett eventuellt lågt förtroende för vård- och omsorgsinstitutioner kan bidra till att vissa äldre inte vill ta del av den service och vård som finns tillgänglig. I förlängningen kan detta leda till att kvinnors omsorgsarbete ökar givet att det är kvinnor som i huvudsak ansvarar för att ta hand om äldre anhöriga.

Tillsammans mot målet

Att skapa jämställdhet på området innebär en aktiv, medveten och normförändrande ansats där flera aktörer gemensamt bidrar utifrån sina respektive mandat och uppdrag. Mödravårdsverksamhet, barnvårdsverksamhet samt främjande och förebyggande socialtjänstverksamhet i länet kan med fördel integrera ett jämställdhetsperspektiv i sina verksamheter. De kan också kontinuerligt genomlys utformning och innehåll kring det stöd som tillhandahålls i samband med graviditetskontroller och BVC-besök ur ett jämställdhetsperspektiv. Insatser så som föräldrautbildningar, patientbesök och verksamheter på familjecentraler är exempel på invånarnära verksamheter där dialog om fördelning av omsorgsansvar i föräldrarelationer kan föras på ett naturligt sätt.

En satsning på den offentligt finansierade omsorgen i Västra Götaland skulle påverka förutsättningarna för en mer jämställd fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet i länet. Förväntningar på kvinnliga respektive manliga anhörigas omvårdnadsinsatser kan också synliggöras inom den kommunala biståndsbedömningen. Arbetsgivare kan främja möjligheten att förena förvärvsarbete med föräldraskap genom ett strategiskt arbete med sin organisationskultur utifrån aktiva åtgärder.

NATIONELLT DELMÅL

Jämställd hälsa

Kvinnor och män, flickor och pojkar ska ha samma förutsättningar för en god hälsa samt erbjudas vård och omsorg på lika villkor.

Övergripande bild av delmålet

Målet om jämställd hälsa handlar om hälsa utifrån flera dimensioner. Begreppet hälsa innefattar fysiskt, psykiskt och socialt välbefinnande och är inte bara frånvaro av sjukdom.¹³³ För en god allmän hälsa är säkerställandet av sexuella- och reproduktiva rättigheter en central aspekt.¹³⁴ Kopplat till sexuella- och reproduktiva rättigheter finns bland annat vård som riktar sig till personer med kvinnliga reproduktiva organ, så som gynekologisk vård, obstetrik, förlossningsvård och mödrahälsovård. Detta benämns ibland som kvinnosjukvård.¹³⁵

Det finns skillnader i hälsa mellan kvinnor och män. Exempelvis är det vanligare att kvinnor upplever ett sämre hälsotillstånd än män, samtidigt som kvinnor även söker vård i högre utsträckning än män.¹³⁶ Kvinnor lever även längre än män, men antalet friska år (det vill säga utan nedsatt aktivitetsförmåga) är i stort sett desamma för kvinnor och män.¹³⁷ Ojämlighet i hälsa skapas delvis genom olika strukturer i samhället. Det handlar om att olika grupper i samhället har olika livsvillkor, levnadsförhållanden och levnadsvanor. Även tillgången till hälso- och sjukvården varierar i Sverige. Det handlar bland annat om långa avstånd och utmaningar med kompetensförsörjning på landsbygden.¹³⁸ Ett ojämnt samhälle leder till skillnader i hälsa mellan kvinnor och män. Skillnader finns även inom de respektive grupperna. Bland annat har funktionsförmåga, socioekonomisk bakgrund, erfarenheter av våld och migrationserfarenhet betydelse för kvinnors och mäns hälsa.¹³⁹ Till exempel ökar medellivslängden för både kvinnor och män generellt, men för kvinnor med kort utbildning har den förväntade medellivslängden sjunkit sedan 2009.¹⁴⁰ Det finns samband mellan hälsa och utbildning liksom mellan hälsa och inkomst. Personer med låg inkomst har större sårbarhet för olika hälsorisker. Kvinnor som gruppar genomgående lägre inkomster än män.

Det finns en stark koppling mellan utsatthet för allvarligt psykiskt eller fysiskt våld och senare symptom på fysisk och psykisk ohälsa av olika slag. Flickor och kvinnor är utsatta för våld i nära relation, hedersrelaterat våld och förtryck, sexuellt våld samt prostitution och människohandel för sexuella ändamål i högre utsträckning än pojkar och män.¹⁴¹ Därtill påverkas

hälsan av kulturella normer och värderingar. Exempelvis kan hedersnormer som påverkar synen på familjebildning stå i strid med rättigheter rörande sexuell och reproduktiv hälsa.¹⁴²

REGIONALT MÅL

Den psykiska ohälsan hos flickor, unga kvinnor och unga hbtqi+ personer i Västra Götaland ska minska

Psykisk ohälsa ökar hos flickor och unga kvinnor samtidigt som delar av hälso- och sjukvården är ojämsställd

Andelen flickor med självrapporterade psykiska besvär som ångest och oro har ökat. Under 2021 syntes en kraftig ökning av avsiktliga självska-
dehandlingar bland flickor 13–19 år. Flickor och unga kvinnor får oftare
diagnoser som ångest, depression och självska-
dador än pojkar och unga
män.¹⁴³ Samtidigt finns det en överdiagnostisering av flickor och en under-
diagnostisering av pojkar. Det beror bland annat på normer och en syn på
vad som är manligt och kvinnligt.¹⁴⁴ Det finns även forskning som tyder på
att unga män söker vård och hjälp i lägre utsträckning för att det ses som
omanligt.¹⁴⁵ Två tredjedelar av de som avled i suicid 2022 var män. Bland
barn är könsskillnaderna när det kommer till suicid små, skillnaderna ökar
dock med stigande ålder.¹⁴⁶ Allra högst är suicidtalet bland män över 85 år.
Flera aktörer i Västra Götaland larmar om den psykiska ohälsan hos flickor
och unga kvinnor och trycker särskilt på att det är en grupp vars psykis-
ka ohälsa påverkas av de ojämsställda strukturerna i samhället. Det kan till
exempel kan handla om prestationskrav i skolarbete. Könsbundna normer
kring ”duktighet” och skolresultat har betydelse för skolrelaterad stress och
upplevd press bland unga. Flickor är kraftigt överrepresenterade i befintlig
nationell statistik kring skolstress och upplevda prestationskrav.¹⁴⁷

Hälso- och sjukvården är ojämsställd på flera sätt i länet. Det handlar bland
annat om förskrivning av läkemedel och hjälpmedel samt tillgänglighet (så
som väntetid för operation). Vissa skillnader mellan könen är inte medi-
cinskt motiverade.¹⁴⁸ Normer och föreställningar om kön är en orsak till de
medicinskt omotiverade skillnaderna. Normer kring kön kan till exempel
påverka bemötande, bedömningar, diagnostik och behandling.¹⁴⁹ Till ex-
empel genomfördes en studie vid Kungälvss sjukhus som visade att kvin-
nor med frakturer blev lägre prioriterade och fick sämre smärtlindring än
män.¹⁵⁰

Unga hbtqi+ personers psykiska ohälsa och minoritetsstress

En enkätundersökning i Västra Götaland visar att hbt-personer genomgå-
ende har sämre utfall vad gäller hälsa och sociala relationer jämfört med
heterosexuella och cispersoner. Detta gäller särskilt unga hbt-personer.
Exempelvis har en högre andel i gruppen ångslan, ångest och oro samt är

suicidala än icke hbt-personer. Bisexuella unga kvinnor sticker särskilt ut gällande psykisk ohälsa.¹⁵¹ Nationellt har unga hbtqi-personer sämre psykisk hälsa än andra unga. Ungefär var femte ung hbtqi-person har någon gång övervägt att ta sitt liv och självmordstankar är ungefär fyra gånger så vanligt bland unga hbtqi-personer som bland unga hetero- och cispersoner.¹⁵²

Den påfrestning det kan innebära för en individ att tillhöra en normbrytande minoritet kallas för minoritetsstress. Minoritetsstress är ett resultat av samhällets begränsande strukturer och normer och leder till ojämlika livsvillkor. Personer som upplever minoritetsstress har ofta sämre psykisk hälsa än de som inte gör det.¹⁵³ Stress uppstår när individen är rädd för att bli negativt bedömda utifrån sin sociala grupptillhörighet. Det kan handla om rädsla för att bli ifrågasatt, förlöjligad, retad, utfrysad eller att bli utsatt för hot eller våld.¹⁵⁴ Strukturer och normer kan även bidra till skillnader i tillgängligheten till hälso- och sjukvård. Dels genom dessa normer påverkar möten och relationer med yrkesverksamma, dels genom att personer som upplever minoritetsstress söker vård i lägre utsträckning på grund av oro för ett hetero- och cisnormativt bemötande.¹⁵⁵ Internationella studier visar på att även våldsutsatthet är vanligare bland hbtqi-personer, liksom bristande tillgänglighet till vård och stödinsatser mot våld. När insatser, information och bemötande utgår från hetero- och cis-normen riskerar hbtqi+ personers utsatthet för våld att osynliggöras och bidra till minoritetsstress.¹⁵⁶

Tillsammans mot målet

Många aktörer i länet bedriver verksamhet med direkt eller indirekt bäring på frågan om psykisk ohälsa. En möjlig insats är att yrkesverksamma inom hälso- och sjukvård, skola, fritid, elevhälsa och ungdomsmottagning regelbundet erbjuder kompetensutvecklingsinsatser som ökar kunskapen om hur psykisk ohälsa kan komma till uttryck. Kompetensutvecklingsinsatser bör innehålla kunskap om hur målgruppssanpassade samtal om psykisk ohälsa kan föras på ett förtroendegivande sätt på olika arenor där flickor, unga kvinnor och unga hbtqi+ personer befinner sig. Vidare kan länets utbildningsanordnare säkerställa att kunskap om kön och genus genomsyrar utbildningar riktade till professioner inom vård, omsorg, hälso- och sjukvård samt till professioner inom socialt arbete.

Utbildningssystemet, från förskola till universitet och högskola, utgör en viktig arena där unga spenderar en stor del av sin tid. Elevers och studenter psykiska hälsa har nära koppling till deras syn på skolprestationer och upplevelse av skolstress.¹⁵⁷ Här har utbildningssystemet en viktig förbyggande roll att spela genom till exempel sin kommunikation kring prestationer och betyg. Att arbeta för en trygg och inkluderande skolmiljö fri från all form av mobbning och trakasserier minskar riskerna för psykisk ohälsa bland barn och unga. Arbetet för att alla elever och studenter ska vara trygga behöver tydligt inkludera hbtqi+ identiteter. Ett proaktivt trygghetsarbete är också ett suicidförebyggande arbete.

Vidare kan länets aktörer som har främjande, förebyggande och behandlande uppdrag utveckla tydliga riktlinjer kring bemötande och genom dessa säkerställa att verksamheten har låga trösklar in för alla oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck. Ett normmedvetet bemötandearbete har betydelse för tilliten till länets aktörer och därmed till benägenheten att uppsöka stöd för sitt mående. Barn och ungas möjlighet att ta del av stöd från barn och ungdomspsykiatri i länet är ytterligare ett område som har direkt påverkan på barn och ungas psykiska ohälsa.

REGIONALT MÅL

Hälsan hos flickor och kvinnor med funktionsnedsättning i Västra Götaland ska förbättras

Hälsan hos personer med funktionsnedsättning

Betydligt fler personer med fysisk, psykisk eller intellektuell funktionsnedsättning skattar sin hälsa som dålig jämfört med övriga befolkning i Sverige.¹⁵⁸ Det är en lägre andel kvinnor med funktionsnedsättning som skattar sin hälsa som god i jämförelse med män med funktionsnedsättning.

Det inbegriper både fysisk och psykisk hälsa.¹⁵⁹ Att ha en funktionsnedsättning innebär inte i sig en försämrad upplevd hälsa. Det är livsvillkor såsom, utbildning, boende, arbete och ekonomiskt handlingsutrymme som påverkar gruppens hälsa. Att personer med funktionsnedsättning oftare saknar praktiskt stöd, utsätts för kränkande behandling och våld är andra faktorer som kan bidra till fysisk och psykisk ohälsa.¹⁶⁰ Det är samtidigt vanligare att personer med funktionsnedsättning som utsätts för våld osynliggörs eller upptäcks i lägre utsträckning. Beroendeställningen till andra och kunskapsbrist hos omsorgspersonal är exempel på bidragande faktorer till att våldet osynliggörs.¹⁶¹

Tillgång till hälso- och sjukvård

Personer med funktionsnedsättning har inte likvärdig tillgång till hälso- och sjukvård som befolkningen i övrigt. Ofta ges personer med funktionsnedsättning ett sämre bemötande och omhändertagande samt tillgång till undersökning och behandling först i ett sent skede av sjukdomsförloppet.¹⁶² Bristande tillgänglighet riskerar att försvåra för personer med funktionsnedsättning att söka vård och kan leda till att processen tar längre tid eller utestänger individen helt och hållet. Tillgänglighetshinder kan exempelvis vara svår och otillgänglig information, brist på möjliga transportmedel, oframkomliga lokaler, oanvändbara produkter och hjälpmedel.

Flera studier visar även att personer med funktionsnedsättning avstår från vård och behandling i högre utsträckning än övriga befolkningen. En anledning är ekonomiska förhållanden. Personer med funktionsnedsättning har ofta omfattade hälso- och sjukvårdsutgifter. Det påverkar särskilt flickor och kvinnor med funktionsnedsättning som har en särskilt låg disponibel inkomst.¹⁶³ Dessutom kan personer med funktionsnedsättning som lever i en hederskontext utsättas för försummelse, i form av att vårdnadshavare inte tillgodoser behov av mediciner, vård och stödinsatser.¹⁶⁴

Tillsammans mot målet

Länets aktörer kan direkt gynna hälsan för målgruppen genom åtgärder som bidrar till ökad jämlikhet inom hälso- och sjukvården. Det går även att indirekt arbeta mot målet genom åtgärder på arbetsmarknaden, utbildningsväsendet, bostadsmarknaden och i forum för delaktighet och inflytande i länet. Aktörer med ansvar för stadsplanering bör verka för att allmänna platser, såsom tillgång till grönområden, behöver utformas universellt så att så många som möjligt har möjlighet att vistas på och nyttja dem och ta del av dess hälsofrämjande effekter.

Kompetensutvecklingsinsatser som fokuserar på att höja hälso- och sjukvårdspersonalens kunskaper om livsvillkor och hälsorisker för personer med funktionsnedsättningar kan bidra till förändrade arbetssätt som främjar jämlikhet och hälsa för målgruppen. Arbetsgivares systematiska arbete med aktiva åtgärder är också en nödvändig aspekt för att skapa jämlika förutsättningar vid rekrytering och god arbetsmiljö för alla samt för att undanröja tillgänglighetshinder på arbetsmarknaden.

NATIONELLT DELMÅL

Mäns våld mot kvinnor ska upphöra

Kvinnor och män, flickor och pojkar, ska ha samma rätt och möjlighet till kroppslig integritet.

Övergripande bild av delmålet

Mäns våld mot kvinnor innefattar olika former av våld som till största del utövas av män mot kvinnor. Utgångspunkten är att mäns våld mot kvinnor är den yttersta konsekvensen av ett samhälle som inte är jämställt. Det avser alla former av fysiskt, psykiskt och sexuellt våld samt hot om våld. Fokus är kvinnors och flickors särskilda utsatthet för följande våldsuttryck:

- Våld i nära relation
- Våld mot barn och barn som upplever våld i hemmet
- Hedersrelaterat våld och förtryck, inklusive barnäktenskap, tvångsäktenskap och könsstympning.
- Prostitution och människohandel för sexuella ändamål och sexuell exploatering av barn
- Sexuellt våld oberoende av relation
- Kommersialisering och exploatering av kvinnokroppen i reklam, medier och pornografi¹⁶⁵

Delmålet omfattar även det våld som hbtqi+ personer, pojkar och män utsätts för samt det våld som kvinnor, flickor och hbtqi+ personer utövar inom ramen för ovanstående våldsuttryck.¹⁶⁶

Våld är ett begrepp som både i forskning och praktiskt arbete kan definieras på olika sätt. I arbetet mot mäns våld mot kvinnor är utgångspunkten en bredare definition än det som omfattas som brottsliga handlingar och omfattar formerna av våld: psykiskt-, fysiskt-, sexuellt-, latent-, materiellt-, ekonomiskt- och digitalt våld samt försummelse. Våldsutsatthet kan ofta bestå av en kombination av olika handlingar där olika former av våld utövas parallellt.¹⁶⁷

Förekomsten av mäns våld mot kvinnor

Det är svårt att veta omfattningen av mäns våld mot kvinnor, både nationellt, regionalt och lokalt. Ett skäl är att våldshändelser inte anmäls eller kommer till myndigheters och andra aktörers kännedom.

Brottsförebyggande rådet bedömer att 80 procent av våldet mot kvinnor i nära relationer aldrig anmäls och att mörkertalet gällande sexuellt våld mot kvinnor ligger mellan 88–95 procent¹⁶⁸.

Våldets alla uttrycksformer följs heller inte upp i den officiella statistiken.¹⁶⁹

Den statistik och de undersökningar som finns visar att män och pojkar generellt utövar majoriteten av våldet. Oavsett om en kvinna eller man utsätts för våld är förövaren oftast en man. Unga män är överrepresenterade, både som våldsutövare och som våldsutsatta när det kommer till våld i samhället generellt. Kvinnors och mäns utsatthet skiljer sig åt när det gäller typ av våld, plats och relation till förövare. Män utsätts i större utsträckning än kvinnor för fysiskt våld i offentliga miljöer av personer de inte har en nära relation till.¹⁷⁰ Män som utövar våld mot kvinnor finns i alla grupper i samhället. Kvinnor utsätts i jämförelse med män oftare för grovt, upprepat och kontrollerande våld av en man de har en nära relation till. Flickor och unga kvinnor är den grupp som är mest utsatt för brott som begås i nära relationer. Flickor och kvinnor är också mest utsatta för sexuella trakasserier och andra sexualbrott.¹⁷¹

Prostitution och sexuell exploatering är ett tydligt könat fenomen, eftersom de som köper sex i Sverige framför allt är män. Barn riskerar i större utsträckning än vuxna att utsättas för sexuell exploatering på nätet via exempelvis dejtingsidor, sociala medier och spelappar.¹⁷² Barn är också utsatta för våld på många olika arenor och av olika förövare. Att bli utsatt av en vuxen i familjen är vanligast. Barn som utsätts för flera former av våld samtidigt, exempelvis av föräldrar, i skolan och digitalt är särskilt sårbara.¹⁷³

Ett omfattande samhällsproblem

Även om inte allt våld fångas upp i den officiella statistiken framträder ett tydligt jämställdhets- samhälls- och folkhälsoproblem. Våldet orsakar stort fysiskt och psykiskt lidande och en begränsning av främst kvinnors och flickors liv, självständighet och möjligheter till försörjning.¹⁷⁴ På så sätt hänger det tätt ihop med och påverkar flickors och kvinnors livsvillkor och förutsättningar och knyter an till övriga jämställdhetspolitiska delmål. Förutom lidandet för den som är våldsutsatt påverkar våldet också närstående och innebär stora kostnader för samhället.¹⁷⁵

Att förebygga och motverka normalisering av våld

Att förhindra att våld över huvud taget utövas är en huvudsaklig utgångspunkt i arbetet med att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor.

Förebyggande insatser behöver riktas mot orsaker och riskfaktorer bakom våldsutövande på individnivå, men också på grupp- och samhällsnivå.¹⁷⁶ Förebyggande arbete inkluderar insatser som genomförs innan en våldshandling begåtts men också arbete som fokuserar på att förhindra upprepat våld. Återfallsförebyggande arbete mot våldsutövare är ett exempel på sådana insatser.

Eftersom män och pojkar står för merparten av det våld som utövas behöver normer kring maskulinitet som ökar risken för att använda våld, problematiseras och utmanas.¹⁷⁷ Normalisering av våld, och beteenden som i förlängningen kan leda till våld, är utbredd och sker i många miljöer.¹⁷⁸ Ett exempel är hur sexuella anspelningar och könsstereotyp sexualiserat språkbruk är vanligt förekommande och har blivit normaliserat i ungdomars vardag.¹⁷⁹ När våld och negativa beteenden normaliseras motverkas möjligheten till förändring och våldet riskerar att upprätthållas och trappas upp, både i frekvens och allvarlighetsgrad. Normaliseringen leder till att våldshandlingar inte tas på allvar och upptäcks.¹⁸⁰ Att motverka normalisering av våldshandlingar är därför betydelsefullt för att effektivt kunna förebygga våld.

"Eftersom män och pojkar står för merparten av det våld som utövas behöver normer kring maskulinitet som ökar risken för att använda våld, problematiseras och utmanas."

Vikten av ett sammanhållet arbete

Det finns ofta ett samband mellan olika våldsyttningar. En person som är utsatt för våld i nära relation kan också vara utsatt för andra våldsuttryck som exempelvis prostitution och människohandel. För att effektivt kunna förebygga och bekämpa våld är det betydelsefullt med kunskap om våld och hur olika våldsuttryck hänger ihop och överlappar varandra. Aktörer har olika benämning och utgångspunkter för arbetet som rör våld. I kommunalt och regionalt arbete är exempelvis utgångspunkten ofta våld i nära relationer eller hedersrelaterat våld och förtryck. Oavsett utgångspunkt är det viktigt att arbetet bedrivs sammanhållet och tar hänsyn till att våldsuttryck ofta överlappar.

I den nationella strategin för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor finns fyra målområden som är applicerbara oavsett våldsuttryck. Målområdena pekar ut en kedja av insatsområden.¹⁸¹

- Ett utökat och verkningsfullt förebyggande arbete mot våld
- Förbättrad upptäckt av våld och starkare skydd för våldutsatta kvinnor och barn
- Effektivare brottsbekämpning
- Förbättrad kunskap och metodutveckling

Strategins målgrupper har alla en roll i arbetet – om än i olika skeden och omfattning. Utifrån att arbetet involverar en mängd aktörer är det av stor vikt att arbetet bedrivs i samverkan, både inom och mellan organisationer.¹⁸² Styrning och ledning som säkerställer förutsättningar för organisationer att genomföra arbetet är avgörande. För att säkerställa att jämställdhetsperspektivet införlivas i alla beslutsprocesser och faser i utvecklingsarbetet är jämställdhetsintegrering en viktig strategi för berörda verksamheter.

De regionala målen som pekas ut inom ramen för delmål 6 uppmärksammar några utvalda våldsuttryck och insatsområden där det behövs en kraftsamling. Dessa är hedersrelaterat våld och förtryck, våld i ungas partnerrelationer, och insatser till grupper med svag samhälleligt stöd. Ett aktivt arbete med de regionala målen kan bidra till att skapa en positiv utveckling för det sammanhållna arbetet med att motverka mäns våld mot kvinnor.

REGIONALT MÅL

Hedersrelaterat våld och förtryck ska upphöra
i Västra Götaland

Vad är hedersrelaterat våld och förtryck?

I likhet med mäns våld mot kvinnor har hedersrelaterat våld och förtryck också sin grund i och är en konsekvens av ojämställdhet.¹⁸³ Hedersrelaterat våld och förtryck bygger på ett patriarkalt samhälls- och familjesystem där kollektivet är överordnat individen. Våldet kännetecknas av att det är kollektivt sanktionerat och ges legitimitet utifrån en grupps, familjs eller släkts rådande föreställningar och normer om heder. Till sådana normer hör uppfattningen att en familjs rykte och anseende är avhängigt kvinnliga familjemedlemmars kyskhet och oskuld.¹⁸⁴ Kontrollen av flickors och kvinnors sexualitet betraktas därför som nödvändig för att upprätthålla familjens anseende.

Oskuldskontroller, oskuldsoperationer och könsstympning av flickor och kvinnor är exempel på kontroll av flickors och kvinnors sexualitet. Våldet kännetecknas också av att det utövas av flera personer, och att en person kan vara både offer och förövare. Hedersrelaterat våld och förtryck innehåller även några centrala komponenter: heder och anseende, skam och skuld, social kontroll och ryktesspridning. Hedersrelaterat våld och förtryck utövas dels för att få personer att följa familjens normer och värderingar eller för att upprätta förlorad heder.

Utsatthet kan exempelvis bestå av hot, påtryckningar, kontroll och att tvingas att leva med begränsningar av livsutrymme. Från vardagliga val som klädsel och socialt umgänge till livsavgörande beslut som utbildning och val av partner. Våldet och förtrycket kan också utövas som straff mot dem som brutit mot familjens normer och värderingar i syfte att återupprätta familjens heder.

Olika former av bestraffningar kan förekomma.¹⁸⁵ Förutom stark kontroll och påtryckningar kan det handla om bestraffningar i form av hot och fysiskt våld och i vissa fall även dödligt våld. Barnåktenskap och tvångsäktenskap är andra former av sanktioner för att upprätthålla eller återupprätta en familjs heder.

Heteronormativiteten är ofta stark, liksom traditionella könsnormer där skillnad görs i uppfostran av flickor respektive pojkar . Pojkar exempelvis tvingas att utöva kontroll, våld och förtryck gentemot kvinnliga familjemedlemmar.¹⁸⁶ Pojkar och män kan anses skada hedern om de inte beter sig enligt strikt definierade könsroller, om de missbrukar droger eller är kriminella. Äktenskap och familjebildning ses som familjens och kollektivets angelägenhet. Det heterosexuella äktenskapet är ofta normen och synen på skilsmässa är restriktiv. Det råder ett tabu rörande alla former av könsöverskridande identitet och uttryck samt annan sexualitet än heterosexuell.

"Heteronormativiteten är ofta stark, liksom traditionella könsnormer där skillnad görs i uppfostran av flickor respektive pojkar."

Personer som avviker från dessa normer riskerar att utsättas för social exkludering, våld, uppfostringsresor, omvändelseförsök eller tvångsäktenskap.¹⁸⁷ Personer med intellektuella funktionsnedsättningar riskerar också att utsättas för hedersrelaterat våld och förtryck.

Det kan vara försummelse av omvårdnad såsom att undanhålla medicin eller att inte få stöd till att söka LSS-insatser.¹⁸⁸ Personer med intellektuella funktionsnedsättningar utsätts även för vilseledande äktenskap.

Omfattningen av hedersrelaterat våld och förtryck

Det är svårt att veta exakt hur många som är utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck. Anmälningssgraden är låg, omfattningen mäts på olika sätt och med olika mätmetoder. Det innebär att resultaten inte är jämförbara. Det är också vanligt att uppgifter som berör hedersrelaterat våld och förtryck ingår som en delmängd i befintlig statistik och att uppgifterna inte särredovisas.¹⁸⁹ Det finns vissa nationella enkätstudier som ger en uppfattning av förekomsten av hedersrelaterat våld och förtryck i Sverige. År 2007 angav till exempel 5,2 procent av flickorna och 4 procent av pojkarna i årskurs två i gymnasiet att de har begränsningar i sitt val av äktenskapspartner. Forskning visar att de barn och unga som inte får välja sin partner oftare än andra är utsatta för andra former av barnmisshandel under uppväxten, 88 procent jämfört med 42 procent.¹⁹⁰ Socialstyrelsen uppskattar att antalet kvinnor och flickor som kan ha utsatts för könsstympning är 68 000 baserat på befolkningsuppgifter från 2021.¹⁹¹ Det saknas även i stort regionala undersökningar om hur många som utsätts för och utövar våldet. 2019 beräknades andelen ungdomar i Göteborg som lever med hedersrelaterade normer och förtryck till 8–13 procent.¹⁹²

Tillsammans mot målet

En grundläggande förutsättning i arbetet med att förebygga och bekämpa hedersrelaterat våld och förtryck är att förstå hur våldet skiljer sig från annat relationsvåld. Det tidigt förebyggande arbetet bör exempelvis omfatta norm- och värderingsförändrande arbete riktat till föräldrar, men också till far- och morföräldrar och andra närstående som kan ha inflytande i barnuppföstran. Ett sådant arbete kan med fördel bedrivas inom mödra- och barnavård, andra föräldrastödjande instanser och förskola. Samhällsorientering för nyanlända och svenska för invandrare är andra forum för norm- och värderingsförändrande arbete som redan idag innehåller kunskap om mänskliga rättigheter och svensk lagstiftning med bäring på jämställdhetsfrågor. Tidigt förebyggande arbete behöver också riktas till barn och unga i syfte att dels informera om deras lagstad-

"Med anledning av att heder är starkt kopplat till maskulinitetsnormer, och för att pojkar och unga män kan vara både offer och förövare, är det även viktigt att rikta förebyggande insatser specifikt till pojkar och unga män."

gade rättigheter, dels för att bygga tillitsfulla relationer till berörda myndigheter. Med anledning av att heder är starkt kopplat till maskulinitetsnormer, och för att

pojkar och unga män kan vara både offer och förövare, är det även viktigt att rikta förebyggande insatser specifikt till pojkar och unga män.

Vid pågående våld och förtryck är yrkesverksammas kunskap avgörande. Det avser både kunskap om det hedersrelaterade våldets specifika karaktär och uttryck liksom kunskap om och tillämpning av lagstiftningen.¹⁹³ Yrkesverksamma behöver också stärkas i sin yrkes- och myndighetsutövning för att alltid sätta barnets rättigheter främst. I det förebyggande arbetet kan det handla om att inte ge vika för krav på exempelvis särbehandling av pojkar och flickor i förskola och skola. Vid utsatthet (eller vid risk för utsatthet) behövs kompetens för att göra adekvata hot- och riskbedömningar eller att fatta beslut i enlighet med lag om särskilda bestämmelser om vård av unga. Vid upptäckt, skydd och stöd utgör ungas kunskap om sina rättigheter och tillit till myndigheter en förutsättning, som också behöver finnas i det förebyggande arbetet. Enligt socialtjänstlagen ska myndigheter och yrkesverksamma i bland annat socialtjänsten, hälso- och sjukvården och skolan genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa.¹⁹⁴ Även andra aktörer i länet som möter barn och unga bör använda möjligheten att anmäla oro till socialnämnden.

För att motverka och bekämpa det hedersrelaterade våldets specifika våldsytringar har det instiftats flera lagar. Merparten av dessa har införts under 2000-talet. Flera av dessa infördes under 2022. Åtgärder för en effektiv brottsbekämpning av hedersrelaterat våld och förtryck behövs genom hela rättskedjan. Inte minst för att säkerställa kunskap om lagstiftning om hedersrelaterad brottslighet och tillämpning av den nya lagstiftningen. Det kan också handla om att generellt stärka kunskapen kring hedersrelaterat våld och förtryck bland aktörer inom rättsväsendet. Sådan kunskap är viktig för att säkerställa skydd och stöd för utsatta under en rättsprocess. Insatser som bidrar till att öka förtroendet för aktörer inom rättsväsendet samt kunskap om hur man anmäler brott är också exempel på betydelsefulla insatser.

Eftersom hedersrelaterat våld och förtryck är ett problem som spänner över flickors och kvinnors hela liv innebär det att flera olika aktörer inom kommuner och myndigheter berörs av frågan. Arbetet förutsätter en god samverkan mellan och inom berörda myndigheter och kommunala verksamheter. Skolan har en central roll både i det förebyggande arbetet och när det gäller upptäckt. Det gäller både förskola, grundskola, anpassad grundskola, gymnasieskola, anpassad gymnasieskola och högskole- och vuxenutbildning. Rörande stöd och skydd har socialtjänsten en central roll.

Civilsamhällesorganisationer som bland annat erbjuder stöd till våldsutsatta eller kommer i kontakt med utsatta på andra vis, utgör en viktig samarbetspartner och kunskapskälla.

I Västra Götaland finns fyra delregionala kommun-, och myndighetsgemensamma resurscentrum mot hedersrelaterat våld och förtryck. Yrkesverksamma kan kontakta resurscentrum för att få konsultativt stöd. Resurscentrum erbjuder också samtalsstöd till personer utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck.

REGIONALT MÅL

Våld i ungas partnerrelationer ska upphöra i Västra
Götaland

Ungas särskilda livsvillkor och omständigheter

Både pojkar och flickor är utsatta för våld i partnerrelationer. Det finns dock stora skillnader mellan könen avseende våldets frekvens, karaktär och konsekvenser.¹⁹⁵ Ungdomstiden innebär särskilda omständigheter som påverkar både våldsutövandet och konsekvenserna av våldet. Det är en tid som präglas av viktiga psykosociala förändringar och identitetsskapande, intensiv social inlärning och ökad autonomi i förhållande till föräldrar. Digitalt psykiskt våld i form av hot, kontroll eller ofrivillig exponering på nätet är den vanligaste formen av våldsutövande i ungas partnerrelationer.¹⁹⁶

"Det digitala våldet överlappar ofta med våld utanför nätet, som utövas på platser där vuxna finns. Exempelvis i vårdnadshavarens hem eller i skolan." Det digitala våldet överlappar ofta med våld utanför nätet, som utövas på platser där vuxna finns. Exempelvis i vårdnadshavarens hem eller i skolan.¹⁹⁷

En annan skillnad från våld mot vuxna är att unga våldsutsatta och våldsutövare ofta befinner sig på samma arenor, som i skolan, vilket gör att våldet är ständigt närvarande.

Konsekvenser av våld under en kritisk utvecklingsfas

Våldsutsatthet eller våldsutövande under ungdomstidens kritiska utvecklingsfas har allvarliga konsekvenser på kort och långt sikt. Det finns en ökad risk för psykisk ohälsa och suicid, psykosomatiska problem och skadligt bruk och beroende. Våldet påverkar även möjligheterna till en framgångsrik övergång till vuxenlivet, exempelvis genom negativa effekter på självkänsla och skolprestationer. Det är också under ungdomstiden som många börjar etablera starka känslomässiga band i parrelationer och som sexualiteten får en ökad betydelse för individen. Ungas mer begränsade erfarenheter av tidigare relationer kan påverka möjligheten att identifiera vad som är ett våldsamt beteende. En felaktig bild av vad som är "normalt" i en relation ökar risken för att våldet upprepas senare i livet.¹⁹⁸

Omfattningen av våld i ungas partnerrelationer i Sverige och Västra Götaland

Det är svårt att bedöma den exakta omfattningen av våld i ungas partnerrelationer. Statistik är svår att jämföra eftersom olika undersökningar definierar och frågar om våld på olika sätt. I Sverige är området relativt utforskat. På regional nivå saknas omfattande undersökningar som beskriver förekomsten av såväl våldsutsatthet som våldsutövande i ungas partnerrelationer.

Nationell forskning indikerar att ungdomar och särskilt unga vuxna tycks vara mer utsatta för våld i nära relationer jämfört med äldre vuxna. Var tredje ungdom i årskurs 9 uppger att de varit utsatta för våld i en relation. Flickor och ickebinära uppger i högre grad utsatthet än pojkar.¹⁹⁹ Resultaten i de undersökningar som gjorts varierar. Mellan 18²⁰⁰ – 59²⁰¹ procent av unga uppger att de någon gång utsatts för våld av en partner.

Internationell forskning visar att våld i ungas partnerrelationer är ömsesidigt i större utsträckning än i vuxnas relationer. Med andra ord visar forskning att det är mer sannolikt att både vara offer för partnervåld och samtidigt utöva våld. Pojkar utövar dock i betydligt högre utsträckning sexuellt våld. Flickor har i högre grad erfarenhet av utsatthet för upprepat våld och sexuellt våld.²⁰² Även konsekvenserna av våldet skiljer sig åt. Flickor får oftare fysiska skador, behöver i högre grad uppsöka vård och upplever i högre utsträckning rädsla för sin partner till följd av partnervåld.²⁰³

En ny svensk studie visar att dödligt våld är lika vanligt i ungas partnerrelationer som bland vuxna. Studien visar också att omfattningen av dödligt våld i Sverige mot kvinnor under 26 år är oförändrad, medan våld med dödlig utgång mot vuxna kvinnor minskat något. 97 procent av brottsoffren vid dödligt partnervåld mot unga bestod av flickor som dödats av en manlig partner.²⁰⁴ Ungdomar med könsöverskridande identitet, unga i samkönade relationer, unga med funktionsnedsättning och unga som lever i en hederskontext kan vara särskilt utsatta för våld i ungas partnerrelationer.²⁰⁵ Den senaste tidens undersökningar visar också att våld i ungas partnerrelationer ofta överlappar med annan utsatthet för våld under uppväxten. Det är exempelvis vanligare att unga som utsatts för mobbning eller som upplevt våld i hemmet också utsatts för eller utövat våld i en egen partnerrelation.²⁰⁶

Tillsammans mot målet

En grundläggande förutsättning för att förebygga våld i ungas partnerrelationer är kunskap om våldets omfattning, karaktär och ungas olika livsvillkor och omständigheter. Sådan kunskap behöver finnas både i det förebyggande arbetet och arbetet med skydd och stöd. Det tidigt förebyggande arbetet riktat mot alla unga behöver stärkas och fokusera på att förändra skadliga normer kring maskulinitet och motverka normalisering av våld i ungas relationer och närmiljöer. Den vanliga förekomsten av våldsutövande på nätet, som hot, kontroll, ofrivillig exponering eller sexuell exploatering, ställer exempelvis krav på både vuxnas och ungas egen förståelse för vad våld är och vad som är brottsliga gärningar. Förebyggande insatser riktade mot både unga och föräldrar behöver därför adressera nätet som arena för utsatthet och utövande. Det är också angeläget att stärka återfallsförebyggande arbete riktat mot unga våldsutövare.

För att upptäcka våld är arbetet med att ställa rutinmässiga frågor betydelsefullt. Det är också nödvändigt med ett lyhört och respektfullt bemötande när unga berättar om utsatthet eller utövande.

Unga själva efterfrågar kunskap, stöd och hjälp från vuxna och vill att vuxna frågar och vågar lyssna. Hur vuxna agerar när de får kännedom om

"Unga själva efterfrågar kunskap, stöd och hjälp från vuxna och vill att vuxna frågar och vågar lyssna. Hur vuxna agerar när de får kännedom om våldet har visat sig ha betydelse för om våldet fortsätter eller upphör."	våldet har visat sig ha betydelse för om våldet fortsätter eller upphör. ²⁰⁷ Enligt socialtjänstlagen ska myndigheter och yrkesverksamma i bland annat socialtjänsten, hälso- och
---	--

sjukvården och skolan genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa.²⁰⁸ Att öka kunskap om våld och att göra det pratbart gör att fler våldsutsatta och våldsutövare kan upptäckas. Därför behövs kompetensutveckling för yrkesverksamma och andra som möter unga samt föräldraskapsstödjande insatser. Verksamheter som möter unga behöver också utarbeta rutiner och arbetssätt för att lotsa vidare till rätt stöd och skydd. Sådana insatser behöver vara utformade utifrån ungas olika livsvillkor och särskilda omständigheter

Åtgärder för en effektiv brottsbekämpning i ungas relationer behövs genom hela rättskedjan. Det kan bland annat handla om att öka antalet anmälningar, exempelvis genom att öka förtroendet för rättsväsendet, till att säkerställa ungas kunskap om vad som är brottsligt och hur det fungerar att anmäla ett brott.

En mängd aktörer i Västra Götaland är alltså viktiga för att våld i ungas partnerrelationer ska upphöra. Exempel på berörda aktörer är skola, öppen ungdomsverksamhet, elevhälsa, ungdomsmottagningar, idrottsrörelsen, polisen och kultursektorn. Aktörer inom rättsväsendet behöver inte bara involveras vid händelse av ett brott, utan kan med fördel involveras vid förebyggande insatser. Samverkan mellan exempelvis polis och socialtjänst är av stor vikt. Socialtjänstens och rättsväsendets aktörers insatser behöver vara utformade för ungas särskilda livsvillkor. Civilsamhällesorganisationers insatser fyller i dag ett glapp i stödet till unga våldsutsatta och våldsutövare, bland annat genom att erbjuda anonymt stöd. Civilsamhället utgör därför en viktig kunskapskälla och samarbetspartner i utvecklingen av insatser.²⁰⁹

REGIONALT MÅL

Arbetet mot mäns våld mot kvinnor i Västra Götaland ska vara anpassat efter livsvillkor och förutsättningar hos grupper med svagt samhälleligt stöd.

Hur påverkas grupper med svagt samhälleligt stöd av våld?

Flickor och kvinnor från alla delar av samhället kan vara utsatta för våld. Men en del grupper kan, som en följd av samhällets diskriminering och marginalisering, befinna sig i en situation som innebär en särskild sårbarhet. Risken för att utsättas för våld kan öka beroende på en persons livsvillkor. Sårbarheten kan också bero på att maktstrukturer och normer skapar hinder för tillgången till

skydd och stödinsatser.

För att kompensera för att samhällsskyddet är svagare för vissa grupper än för andra brukar särskilda satsningar riktas till vissa målgrupper. Detta är ofta nödvändigt men inte till-

"För att kompensera för att samhällsskyddet är svagare för vissa grupper än för andra brukar särskilda satsningar riktas till vissa målgrupper. Detta är ofta nödvändigt men inte tillräckligt. Det är ett samhälleligt ansvar att erbjuda insatser som passar individuella behov."

räckligt.²¹⁰ Det är ett samhälleligt ansvar att erbjuda insatser som passar individuella behov. För att klara det behöver verksamheter var organiserade för att kunna möta alla oavsett livsvillkor. Därför riktar det regionala målet in sig på hur det ordinarie arbetet mot mäns våld mot kvinnor kan förbättras för att tillgodose insatser som är anpassade för alla.

Följande grupper kan anses ha ett svagare stöd av samhället:

- hbtqi+ personer
- barn och unga kvinnor
- äldre kvinnor
- flickor/kvinnor med funktionsnedsättningar
- flickor/kvinnor med skadligt bruk och beroende
- flickor/kvinnor i hemlöshet
- flickor/kvinnor utsatta för prostitution och människohandel
- flickor/kvinnor som lever i en hederskontext
- flickor/kvinnor med utländsk bakgrund och migrationserfarenhet²¹¹

Flickor och kvinnor som blir utsatta för våld och tillhör en grupp med svagt samhälleligt stöd och skydd kan påverkas på flera sätt. Det kan handla om att gruppen är utsatt i särskilt hög grad, att brotten ger särskilt allvarliga konsekvenser för individen som utsätts, brist på resurser eller möjligheter att förändra sin situation eller att göra den känd. Det kan också handla om starka beroendeförhållanden till våldsutövare. Även personer som utövar våld och tillhör grupper med svagt samhälleligt stöd, har sämre tillgång till träffsäkra insatser för att sluta med sitt beteende.

Bristande samhällsstöd och fokus på våld

Det som kan anses vara gemensamt är att samhällets insatser, från förebyggande arbete till upptäckt, stöd och skydd samt rättsprocesser sällan är utformade så att de passar alla. Det kan exempelvis handla om brister i tillgänglighet och inkludering i information och kommunikation eller svårigheter att få plats i skyddat boende.²¹² Det kan också handla om att rutiner för att fråga om våld fokuserar på vissa typer av våldutsatthet och riskerar att missa andra. Det kan även vara så att bemötandet brister så att vissa grupper inte kan eller vill söka hjälp eller ta del av stöd.²¹³

Som exempel visar undersökningar att personer med funktionsnedsättning är utsatta för våld i högre utsträckning, samtidigt som stödet till personer med funktionsnedsättning ofta brister på så sätt att våldet inte upptäcks, att det förminskas eller att det förklaras med egenskaper hos den utsatta.²¹⁴ I stället för att behandlas likvärdigt och genom koordinerade insatser sätts våldet "i andra hand" och andra behov prioriteras. En bidragande faktor är bristen på styrning och rutiner. Ofta finns formella rättigheter, men de realiserar inte i praktiken.

Tillsammans mot målet

För att minska risken för diskriminering och säkra likvärdig tillgång till insatser behövs åtgärder på flera nivåer, från styrdokument och rutiner som säkerställer rättighetsbaserat arbete, till den individuella kunskapen hos yrkesverksamma och den enskildas möjlighet till delaktighet och inflytande. Resurssättning är avgörande för att möta och erbjuda individanpassat stöd. Kunskap om, och inkludering av,

"Kunskap om, och inkludering av, marginaliserade grupperns livsvillkor behöver finnas i såväl tidigt förebyggande och återfallsförebyggande arbete, som i stöd- och skyddsinsatser samt i rättsprocesser."

marginaliserade grupperns livsvillkor behöver finnas i såväl tidigt förebyggande och återfallsförebyggande arbete, som i stöd- och skyddsinsatser samt i rättsprocesser. En insats

behöver exempelvis både vara tillgänglig fysiskt och informationsmässigt. Den behöver också upplevas relevant för den som är i behov av stöd samt hålla god kvalitet, oavsett vad mottagaren har för förutsättningar.²¹⁵

Det finns behov av ökad kunskap om skillnader mellan och inom olika grupper; i hur våldet utövas, dess konsekvenser och om faktorer som kan osynliggöra eller påverka den enskildas möjligheter att bli fri från våld eller sluta utöva våld. Verksamheter som direkt påverkar vardagen för de utpekade grupperna ovan berörs i särskilt hög utsträckning. Socialtjänst och vård- och omsorg, som möter personer med skadligt bruk och beroende eller personer med insatser inom ramen för LSS¹ samt aktörer inom rättsväsendet utgör exempel på aktörer som möter våldsutsatta och våldsutövare i grupper med svagt samhälleligt stöd och som kan behöva särskild kunskap om våld. Även aktörer som möter alla grupper i samhället, som primärvård, tandvård eller skola, behöver säkra likvärdighet och inkludering. Civilsamhällesorganisationer, särskilt kvinno-/tjej-/transjourer och andra organisationer med särskilt fokus på att ge stöd till människor i utsatthet, har ofta kommit till som kompensation för brister i offentliga aktörers stöd. Dessa utgör en viktig samarbetspartner och källa till kunskap i utvecklingsarbete och kvalitetssäkring.

---

¹Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (SFS 1993:387)

Slutnoter

- 1 Fi2021/02746. Regleringsbrev
- 2 Regeringen. (2016). *Mål för jämställdhet*. <https://www.regeringen.se/regeringens-politik/jamstalldhet/mal-for-jamstalldhet/> (Hämtad 2023-09-18).
- 3 Fi2021/02746 Regleringsbrev.
- 4 Jämställdhetsmyndigheten. (2022). *På väg mot jämställdhet. Uppföljning av Länsstyrelsernas strategier för jämställdhet 2017-2021*. <https://jamstalldhetsmyndigheten.se/media/kqxbfw5s/rapport-2022-22-uppf%C3%B6ljning-av-l%C3%A4nsstrategier.pdf> (Hämtad 2023-11-03).
- 5 Jämställdhetsmyndigheten. (2022). *Planera, organisera och följ upp. Vägledning för jämställdhetsintegrering i myndigheter*. <https://jamstalldhetsmyndigheten.se/media/hv1lr0kt/va-gledning-med-bilaga-sja-lvskattning.pdf> (Hämtad 2023-11-03).
- 6 Ibid. samt Ekonomistyrningsverket. 2023. *Varför jämställdhetsbudgetering?* <https://forum.esv.se/styrning/jamstalldetsbudgetering/Varfor-jamstalldets-budgetering/> (Hämtad 2023-11-02).
- 7 Sveriges Kommuner och Regioner. (u.å.). *Prisma – för samordning av horisontella perspektiv*. <https://skr.se/skr/demokratiledningstyrning/manskligarattigheterjamlikhet/stodforsamordning/prisma.52131.html> (Hämtad 2023-10-27).
- 8 Naturskyddsföreningen. (2022). *Vad har klimatförändringar med jämställdhet att göra?* <https://www.naturskyddsforeningen.se/artiklar/vad-har-klimatforandringar-med-jamstalldhet-att-gora/> (Hämtad 2023-10-30).
- 9 Social Hållbarhet. (2023). *Vad är ekonomisk hållbar utveckling?* <https://www.socialhallbarhet.se/vad-ar-en-ekonomisk-hallbar-utveckling/> (Hämtad 2023-11-06).
- 10 Proposition 2023/24:1. *Budgetpropositionen för 2024. Utgiftsområde 13; Jämställdhetsmyndigheten*. (2019). *Kvinnor har det tuffare än män i politiken*. <https://jamstalldetsmyndigheten.se/media/q3emapd4/kvinnor-har-det-tuffare-an-man-inom-politiken-2019-10-24.pdf> (Hämtad 2023-11-03).
- 11 Sveriges Kvinnolobby. (2019). *Jämställdhet mot segregation om utrikes födda kvinnors livsvillkor makt och inflytande*. <https://sverigeskvinnoorganisationer.se/wp-content/uploads/2022/11/Jamstalldhet-mot-segregation.pdf> (Hämtad 2023-11-03); SCB. (2022). *Deltagandet i de allmänna valen 2022*. https://www.scb.se/contentassets/1a32243d72e5443cae13cb4162b2e007/me0105_2022a01_br_me09br2301.pdf (Hämtad 2023-11-03).
- 12 Jämställdhetsmyndigheten. (2021). *Kvinnor och män i lokal demokrati*. https://jamstalldetsmyndigheten.se/media/d2nn1t4m/2021-3_kvinnor-och-man-i-lokal-demokrati_2021-03-03.pdf (Hämtad 2023-10-17).
- 13 Länsstyrelsen Västra Götaland. (2023). *Om kvinnor och män i Västra Götaland – En statistikbok*.
- 14 Ibid.
- 15 Folke, O., & Rickne, J. (2016). The Glass Ceiling in Politics: Formalization and Empirical Tests. *Comparative Political Studies*, 49(5), 1.
- 16 Länsstyrelsen Västra Götaland. (2023). *Om kvinnor och män i Västra Götaland – En statistikbok*.
- 17 Sveriges Kommuner och Regioner (2020). *Tabell 10. Antal anställda efter ålder och kommun nov 2020*. <https://view.officeapps.live.com/op/view.aspx?src=https%3A%2F%2Fskr.se%2Fdownload%2F18.6deffc76178c9b0208cefbb%2F1618408519891%2FTabell-10-KP-2020.xlsx&wdOrigin=BROWSELINK> (Hämtad 2023-11-03).
- 18 Västra Götalandsregionen. (2020). *Personalsammansättning i Västra Götalandsregionen utifrån kön, ålder och födelseland*. <https://mellanarkiv-offentlig.vgregion.se/alfresco/s/archive/stream/public/v1/source/available/SOFIA/RS7897-268913469-555/SURROGATE/Personalsammans%C3%A4ttning%20i%20V%C3%A4stra%20G%C3%B6talandsregionen.pdf> (Hämtad 2023-11-03).
- 19 Jämställdhetsmyndigheten. (2020). *Jämställdhet i akademien. Slutredovisning av jämställdhetsintegrering i högskolor och universitet – programperioden 2016-2019*. <https://jamstalldetsmyndigheten.se/aktuellt/publikationer/jamstalldhet-i-akademien-2020-6/> (Hämtad 2023-11-03).
- 20 Jämställdhetsmyndigheten. (2019). *Kvinnor har det tuffare än män i politiken*. <https://jamstalldetsmyndigheten.se/media/q3emapd4/kvinnor-har-det-tuffare-an-man-inom-politiken-2019-10-24.pdf> (Hämtad 2023-11-03).
- 21 Länsstyrelsen Västra Götaland. (2023). *Om kvinnor och män i Västra Götaland – En statistikbok*.
- 22 Brax, D. (2022) Delrapport: Hot och hat mot forskare och lärare i svensk högskolesektor, p. 2022.
- 23 Ibid.
- 24 Sveriges Kommuner och Regioner (2022). *Kvinnor och män i politiken. Risker och konsekvenser av att bli utsatt för hot, hat och våld*

- Se även; SOU 2020:56. Kommittén Nationell satsning på medie- och informationskunnighet och det demokratiska samtalet *Demokratisk delaktighet, desinformation, propaganda och nåthet i Sverige*.
- 25 Se till exempel, Proposition.2009/10:55. *En politik för det civila samhället*
- 26 Scaramuzzino, G. and Scaramuzzino, R. (2021) "Hat, hot och kränkningar mot ledare: Politisk, rumslig och personlig kontroll av civilsamhället," *Socialvetenskaplig tidskrift*, 28(1), p. 51.
- Se även; Myndigheten för ungdoms och civilsamhällesfrågor (2021). *Kartläggning av hot och hat mot det civila samhället*.
<https://www.mucof.se/publikationer/kartlaggning-av-hot-och-hat-mot-det-civila-samhallet>. (Hämtad 2024-01-23).
- 27 Jämställhetsmyndigheten. (2021). *Kvinnor och män i lokal demokrati*.
https://jamstallhetsmyndigheten.se/media/d2nn1t4m/2021-3_kvinnor-och-man-i-lokal-demokrati_2021-03-03.pdf (Hämtad 2023-10-17).
- 28 Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (2023). *En sammanfattad bild av ungas levnadsvillkor i Sverige - Ung idag 2023*
- 29 Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (2021) *Viljan att förändra. Drivkrafter, hinder och utmaningar för ungas samhällsengagemang - FOKUS 21*
- 30 Ibid.
- 31 Ibid.
- 32 Socialstyrelsen. 2023. *Om krisberedskap, civilt försvar och totalförsvar*.
<https://kunskapsguiden.se/omraden-och-teman/arbetsmetoder-och-perspektiv/krisberedskap-och-civilt-forsvar/om-krisberedskap-civilt-forsvar-och-totalforsvar/> (Hämtad 2023-11-01).
- 33 Svenska Röda Korset. (2021). *Människan i krisen*.
- 34 Proposition 2023/24:1 bilaga 3. *Ekonomisk jämställdhet*.
- 35 Försvarsmakten. (2021). *Handlingskraft - handlingsplan för att främja och utveckla en sammanhängande planering för totalförsvaret 2021-2025*.
- 36 Ibid.
- 37 Ibid.
- 38 Andersson, Ulrika (2022). *Stärkt förtroende för sjukvården, journalister och riksdagens politiker*. I Andersson, U., Oscarsson, H., Rönnerstrand B. & Theorin, N. (red) *Du sköra nya värld*. Göteborg: SOM-institutet, Göteborgs universitet.
- 39 Holmberg, S., Rothstein, B. (2022). *Den svenska tilliten fortsatt hög - men sjunker i utsatta grupper*. I Andersson, U., Oscarsson, H., Rönnerstrand B. & Theorin, N. (red) *Du sköra nya värld*. Göteborg: SOM-institutet, Göteborgs universitet.
- 40 Kvinna till kvinna. (U.å.). *Sexuellt våld i krig och konflikt*.
<https://kvinnaatillkvinna.se/om-oss/vart-arbete/sexuellt-vald-i-krig-och-konflikt/#vald-i-hemmet> (Hämtad 2023-11-01).
- 41 Försvarsmakten. (2021). *Handlingskraft - handlingsplan för att främja och utveckla en sammanhängande planering för totalförsvaret 2021-2025*.
- 42 Svensk kollektivtrafik. (2022). *Kollektivtrafiksbarometern 2022 - tema kvinnors och mäns resande*.
- 43 Transportstyrelsen. 2022. *Statistik över körkortsinnehavare efter kön*.
<https://www.transportstyrelsen.se/sv/vagtrafik/statistik/Korkort/Statistik-over-korkortsinnehavare-efter-kon/> (Hämtad 2023-11-01).
- 44 Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. 2023. *Tio sektorer för ett enat försvar*.
<https://www.krisinformation.se/detta-gor-samhallet/mer-om-sveriges-krisanteringssystem/samhallets-ansvar/tio-beredskapssektorer> (Hämtad 2023-11-01).
- 45 Skr. 2016/17:10. *Makt, mål och myndighet - feministisk politik för en jämställd framtid*
- 46 SOU 2022:4. Kommissionen för jämställda livsinkomster. *Minska gapet. Åtgärder för jämställda livsinkomster*.
- 47 Länsstyrelsen Västra Götaland. (2023). *Om kvinnor och män i Västra Götaland - En statistikbok*.
- 48 Baianstovu, Runa & Särnstedt Gramnaes, Emmie (2021). *Vägar ut och vägar in. Hedersrelaterat våld och förtryck och kvinnors etablering i arbetslivet*. Institutionen för juridik, psykologi och socialt arbete, Örebro universitet.
<http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:oru:diva-9191>
- 49 SCB (2022). *Svenskarnas kapitalinkomster ojämnt fördelade*.
<https://www.scb.se/hitta-statistik/artiklar/2022/svenskarnas-kapitalinkomster-ojamt-fordelade/> (Hämtad 2023-11-03).
- 50 Länsstyrelsen Västra Götaland. (2023). *Om kvinnor och män i Västra Götaland - En statistikbok*.
- 51 Ibid.
- 52 Ibid.
- 53 FORTE. (2016). *Arbetsmiljön i kvinnodominerade sektorer. Förstudie inför utlysning av forskningsmedel*.
<https://forte.se/app/uploads/2016/03/rapport-arbetsmiljo-kvinnodominerade-sektorer.pdf> (Hämtad 2023-11-03).
- 54 Arbetsmiljöverket. (2017). *En vitbok om kvinnors arbetsmiljö*.
<https://www.av.se/globalassets/filer/publikationer/rapporter/en-vitbok-om-kvinnors-arbetsmiljo-rapport2017-6.pdf> (Hämtad 2023-11-03).
- 55 Länsstyrelsen Västra Götaland. (2023). *Om kvinnor*

- och män i Västra Götaland – En statistikbok.
- 56 Arbetsmiljöverket. (2017). *En vitbok om kvinnors arbetsmiljö*.
<https://www.av.se/globalassets/filer/publikationer/rapporter/en-vitbok-om-kvinnors-arbetsmiljo-rapport2017-6.pdf> (Hämtad 2023-11-03).
- 57 Regeringen. (2023). *Dags att förändra synen på den framgångsrika företagaren*.
<https://www.regeringen.se/artiklar/2023/09/dags-att-forandra-synen-pa-den-framgangsrika-entreprenoren/> (Hämtad 2023-12-18).
- 58 Egen uträkning. *Företagare 16+ år efter bolagsform 2020*. Statistik hämtad från, Länsstyrelsen Västra Götaland. (2023). *Om kvinnor och män i Västra Götaland – En statistikbok*.
- 59 Vinnova. (2008). *Forskning om kvinnors företagande. Presentation av projektet*.
<https://www.vinnova.se/contentassets/5e3884652f314256ad894db18ad3eae5/vi-08-19.pdf?cb=20171117155610> (Hämtad 2023-11-03).
- 60 Regeringen. (2023). *Utmaningar med offentligupphandling för små-och enmansföretag synliggörs på rundbordssamtal*.
<https://www.regeringen.se/artiklar/2023/12/dags-att-underlatta-for-sma-foretag-som-vill-delta-i-offentliga-upphandlingar/> (Hämtad 2023-12-18).
- 61 Malmström, M. & Wincent, J. (2021). *Offentlig finansiering av företagande ur ett jämställdhetsperspektiv*. Jämställdhetsmyndigheten.
<https://jamstalldhetsmyndigheten.se/media/ygshqsx4/bilaga-2-till-rapport-2022-2.pdf> (Hämtad 2023-11-03).
- 62 Ibid.
- 63 Svenskt näringsliv. (2023). *Varför driver så få kvinnor företag i Sverige?*
https://www.svensktnaringsliv.se/bilder_och_dokument/rapporter/966xaz_rapport_varfor_driver_sa_fa_kvinnor_foretag_webbpdf_1204220.html/Rapport_Varfor_driver_sa_fa_kvinnor_foretag_webb.pdf (Hämtad 2023-12-07).
- 64 Sveriges kommuner och regioner. (2023). *Företagsklimat*.
<https://skr.se/skr/naringslivarbetedigitalisering/naringslivforetagsklimat/foretagsklimat.2769.html> (Hämtad 2023-12-18).
- 65 Myndigheten för delaktighet & Jämställdhetsmyndigheten. (2019). *Ekonomisk jämställdhet för kvinnor med funktionsnedsättning. Kartläggning av utmaningar för att nå det andra jämställdhetspolitiska delmålet*
<https://www.mfd.se/contentassets/4a83dd50ab084b79a86f69594f3a0915/ekonomisk-jamstalldhet-for-kvinnor-2019-8.pdf> (Hämtad 2023-11-03).
- 66 Myndigheten för delaktighet (2021). *Jämställdhetsintegrering i Myndigheten för delaktighet 2022-2025*.
<https://www.mfd.se/globalassets/2021-13-jamstalldhetsintegrering-i-myndigheten-for-delaktighet.pdf> (Hämtad 2024-01-25).
- 67 Myndigheten för delaktighet. (2019). *Ekonomisk jämställdhet – Resultat från Rivkraft 25*.
<https://www.mfd.se/contentassets/34d6105a4efa4170910101e5dc3636e4/2019-4-ekonomisk-jamstalldhet-rivkraft-25.pdf> (Hämtad 2023-11-03).
- 68 Myndigheten för delaktighet & Jämställdhetsmyndigheten. (2019). *Ekonomisk jämställdhet för kvinnor med funktionsnedsättning. Kartläggning av utmaningar för att nå det andra jämställdhetspolitiska delmålet*
<https://www.mfd.se/contentassets/4a83dd50ab084b79a86f69594f3a0915/ekonomisk-jamstalldhet-for-kvinnor-2019-8.pdf> (Hämtad 2023-11-03).
- 69 Ibid.
- 70 SCB. (2022). *Situationen på arbetsmarknaden för personer med funktionsnedsättning*.
https://www.scb.se/contentassets/25d8915ea32943c29c134e9ceea7066c/am0503_2022a01_br_am80br2302.pdf (Hämtad 2023-11-03).
- Diskrimineringsombudsmannen. (2014). *Mötas av hinder – en analys av upplevelser av diskriminering som har samband med diskrimineringsgrunden funktionsnedsättning*.
<https://www.do.se/download/18.277ff225178022473141e2f/1661847925845/rapport-motas-av-hinder.pdf> (Hämtad 2023-11-03).
- 71 Myndigheten för delaktighet & Jämställdhetsmyndigheten. (2019). *Ekonomisk jämställdhet för kvinnor med funktionsnedsättning. Kartläggning av utmaningar för att nå det andra jämställdhetspolitiska delmålet*
<https://www.mfd.se/contentassets/4a83dd50ab084b79a86f69594f3a0915/ekonomisk-jamstalldhet-for-kvinnor-2019-8.pdf> (Hämtad 2023-11-03).
- 72 Myndigheten för delaktighet. (2018). *Konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Allmän kommentar nr 3 om kvinnor och flickor med funktionsnedsättning (svensk översättning)*.
<https://www.mfd.se/contentassets/ba0a9e583c85444c961fd0391fbb57bf/2018-4-allman-kommentar-nr-3-om-artikel-6-kvinnor-och-flickor-med-funktionsnedsattning.pdf> (Hämtad 2023-11-03).
- 73 Jämställdhetsmyndigheten. (2022). *Stärkta möjligheter genom samverkan. Insatser för att underlätta utrikes födda kvinnors inträde på arbetsmarknaden*.
<https://jamstalldhetsmyndigheten.se/media/s5wdbimq/rapport-sta-rkta-mo-jligheter-genom-samverkan.pdf> (Hämtad 2023-11-03).
- 74 Baianstovu, Runa & Särnstedt Gramnaes, Emmie (2021). *Vägar ut och vägar in. Hedersrelaterat våld*

- och förtryck och kvinnors etablering i arbetslivet. Institutionen för juridik, psykologi och socialt arbete, Örebro universitet.
<http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:oru:diva-9191>
- 75 Promemoria. S2022/03072. Delrapport – kansliet för hållbart arbetsliv.
- 76 SCB. (u.å.). Andel utrikes födda förvärvsarbetande 20–64 år efter åldersgrupp, ny tidsserie. År 2019 – 2021. https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START__AM__AM0207__AM0207Z/ForvUtlAlderN/ (Hämtad 2023-11-03).
- 77 Länsstyrelsen Västra Götaland. (2023). *Om kvinnor och män i Västra Götaland – En statistikbok*.
- 78 Jämställdhetsmyndigheten. (2023). *Mellan tillit och misstro. Utrikes födda kvinnor om sina behov och hinder i relation till arbetsmarknadsetablering*. <https://jamstalldhetsmyndigheten.se/media/bp5dklfj/rapport-2023-05-utrikes-fodda-kvinnor-mellan-tillit-och-misstro-2023-03-24.pdf> (Hämtad 2023-11-03).
- 79 Arbetsförmedlingen. (2019). *Vad händer i mötet? Hur arbetsförmedlars arbetssätt kan bidra till ökad jämställdhet*. <https://arbetsformedlingen.se/download/18.47a458fb16df81b9133535c/1580481121047/vad-hander-i-motet.pdf> (Hämtad 2023-10-05).
- 80 Nybom, J. (2012) *Aktivering av socialbidragstagare om stöd och kontroll i socialtjänsten*. (Rapport i socialt arbete, 141).
- 81 Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor. (2021). *Unga utrikes födda kvinnors etablering i arbetslivet En analys av hinder och möjligheter*. https://www.mucof.se/sites/default/files/2021/06/unga_utrikes_fodda_tjejers_etablering_tillganglighetsanpassad.pdf (Hämtad 2023-11-03).
- 82 Se till exempel; SOU 2006:60. Utredningen om makt, integration och strukturell diskriminering. *På tröskeln till lönearbete Diskriminering, exkludering och underordning av personer med utländsk bakgrund*; Länsstyrelsen Stockholm (2018). *Antisvart rasism och diskriminering på arbetsmarknaden*. https://cemfor.uu.se/digitalAssets/755/c_755790-l_3-k_r2018-21-antisvart-rasism-och-diskriminering-webb.pdf (Hämtad 2023-11-03).
- 83 Landell, E. (2021). *Försörjning med fördröjning – en ESO-rapport om utrikes födda kvinnors etablering på arbetsmarknaden*. Expertgruppen för studier i offentlig ekonomi. https://eso.expertgrupp.se/rapporter/2021_7_forsorjning-med-fordrojning/ (Hämtad 2023-11-03)
- 84 Arbetsförmedlingen. (2019). *Vad händer i mötet? Hur arbetsförmedlars arbetssätt kan bidra till ökad jämställdhet*.
- 85 SOU 2023:24. Utredningen om Förbättrad arbetsmarknadsetablering för utrikes födda kvinnor. *Etablering för fler. Jämställda möjligheter till integration: delbetänkande*
- 86 Länsstyrelsen Värmland. (2022). *Uppsökande och motiverande arbete för att nå utrikes födda kvinnor*. Länsstyrelsens återrapportering av uppdrag 29 enligt regleringsbrevet för 2021. <https://integration.lansstyrelsen.se/wp-content/uploads/Lansstyrelsernas-aterrapportering-av-uppdrag-29-enligt-RB-2021.pdf> (Hämtad 2023-11-03).
- 87 Länsstyrelsen Värmland. (2023). *Lagesbilder från kommuner 2022 Länsstyrelsens återrapportering av uppdrag 3.B.16 enligt regleringsbrevet för 2022*. <https://integration.lansstyrelsen.se/wp-content/uploads/Lansstyrelsernas-aterrapportering-av-uppdrag-3.B.16-Lagesbilder-enligt-RB-2022.pdf> (Hämtad 2023-11-03).
- 88 Ibid.
- 89 Gillberg, N., Ek Österberg, E. and Zapata, P. (2022) *Utbildningspliktens praktik – Västra Götaland (Förvaltningshögskolans rapporter nummer 164)*, p. 2022.
- 90 Jämställdhetsmyndigheten. 2023. *Delmål 3: Jämställd utbildning*. <https://jamstalldhetsmyndigheten.se/jamstalldhetsmyndigheten.se/jamstalldhetsmyndigheten/sverige/delmal-3-jamstalld-utbildning/> (Hämtad 2023-11-08).
- 91 Jämställdhetsmyndigheten (2023). *Ogiltig frånvaro för jämställdheten – En uppföljning av det jämställdhetspolitiska delmålet om jämställd utbildning*. <https://jamstalldhetsmyndigheten.se/media/jguphqgn/ogiltig-fr%C3%A5nvaro-f%C3%B6r-j%C3%A4mst%C3%A4lldheten-en-uppf%C3%B6ljning-av-det-j%C3%A4mst%C3%A4lldhetspolitiska-delm%C3%A5let-om-en-j%C3%A4mst%C3%A4lld-utbildning.pdf> (Hämtad 2023-11-11).
- 92 Ibid.
- 93 Jämställdhetsmyndigheten. (2023). *Analys av den könsegregerade arbetsmarknaden – underlagsrapport 2023:8*. <https://jamstalldhetsmyndigheten.se/media/zo0j4rhc/underlagsrapport-2023-08-analys-av-den-konsegregerade-arbetsmarknaden-23-04-27.pdf> (Hämtad 2023-11-11).
- 94 Jämställdhetsmyndigheten (2023). *Ogiltig frånvaro för jämställdheten – En uppföljning av det jämställdhetspolitiska delmålet om jämställd utbildning*. <https://jamstalldhetsmyndigheten.se/media/jguphqgn/ogiltig-fr%C3%A5nvaro-f%C3%B6r-j%C3%A4mst%C3%A4lldheten-en-uppf%C3%B6ljning-av-det-j%C3%A4mst%C3%A4lldhetspolitiska-delm%C3%A5let-om-en-j%C3%A4mst%C3%A4lld-utbildning.pdf> (Hämtad 2023-11-11).
- 95 Skolinspektionen. 2023. *Skolenkäten 2023 – Resultatredovisning för Skolenkäten*. <https://www.skolinspektionen.se/globalassets/02-beslut-rapporter-stat/statistik/statistik-skolenkaten/2023/totalrapport-2023.pdf>

(Hämtad 2023-11-02).

96 Skolinspektionen. (U.å.). *Sök rapporter och beslut från Skolinspektionen.*

<https://www.skolverket.se/skolutveckling/statistik/sok-rapporter-och-beslut-fran-skolinspektionen?sok=SokSE&termin=VT2023> (Hämtad 2023-11-02).

97 SOU 2022:70. Betänkande av Utredningen En uppväxt fri från våld. *En uppväxt fri från våld – En nationell strategis för att bekämpa våld mot barn. Volym 1*

98 Jämställdhetsmyndigheten 2023:16 *Ogiltig frånvaro för jämställdheten – En uppföljning av det jämställdhetspolitiska delmålet om jämställd utbildning.*

<https://jamstalldhetsmyndigheten.se/media/jguphqgn/ogiltig-fr%C3%A5nvaro-f%C3%B6r-j%C3%A4mst%C3%A4lldheten-en-uppf%C3%B6ljning-av-det-j%C3%A4mst%C3%A4lldhetspolitiska-delm%C3%A5let-om-en-j%C3%A4mst%C3%A4lld-utbildning.pdf> (Hämtad 2023-11-11).

99 Ibid.

100 Brottsförebyggande rådet. (2023). *Skolfaktorers betydelse för elevers utsatthet för våld och hot i skolmiljö.* <https://bra.se/publikationer/arkiv/publikationer/2023-02-08-skolfaktorers-betydelse-for-elevers-utsatthet-for-hot-och-vald-i-skolmiljo.html>. (Hämtad 2024-02-26).

101 Länsstyrelsen Västra Götaland. (2022). *Om kvinnor och män i Västra Götaland – En statistikbok.*

102 Jämställdhetsmyndigheten. (2023). *Analys av den könssegregerade arbetsmarknaden – underlagsrapport 2023:8.*

103 Jämställdhetsmyndigheten. 2023. *Delmål 3: Jämställd utbildning.*

<https://jamstalldhetsmyndigheten.se/jamstalldhet-i-sverige/delmål-3-jamstalld-utbildning/> (Hämtad 2023-11-02).

104 Skrivelse 2016/17:10. *Makt, mål och myndighet – feministisk politik för en jämställd framtid.*

105 Ibis.

106 Jämställdhetsmyndigheten (2023). *Ogiltig frånvaro för jämställdheten – En uppföljning av det jämställdhetspolitiska delmålet om jämställd utbildning.*

<https://jamstalldhetsmyndigheten.se/media/jguphqgn/ogiltig-fr%C3%A5nvaro-f%C3%B6r-j%C3%A4mst%C3%A4lldheten-en-uppf%C3%B6ljning-av-det-j%C3%A4mst%C3%A4lldhetspolitiska-delm%C3%A5let-om-en-j%C3%A4mst%C3%A4lld-utbildning.pdf> (Hämtad 2023-11-11).

107 Länsstyrelsen Västra Götaland. (2022). *Om kvinnor och män i Västra Götaland – En statistikbok.*

108 Skrivelse 2016/17:10. *Makt, mål och myndighet – feministisk politik för en jämställd framtid.*

109 SOU 2020:46. Betänkande av jämlikhetskommissionen. *En gemensam angelägenhet.*

110 Grönqvist, Hans & Niknami, Susan (2017). *Ankomst och härkomst – en ESO-rapport om skolresultat*

och bakgrund. [Stockholm]: Regeringskansliet, Finansdepartementet.

111 Broström, L. and Jansson, B. (2022) *Leaving Boys Behind? The Gender Gap in Education among Children and Young People from Foreign Backgrounds 2010–2020: A Nordic Review*, p. 2022.

112 Folkhälsomyndigheten. 2023. *Skolbarns hälsovanor i Sverige 2021/22 Nationella resultat*

113 Ibid.

114 Jämställdhetsmyndigheten. 2023. *Ogiltig frånvaro för jämställdheten. En uppföljning av det jämställdhetspolitiska delmålet om en jämställd utbildning. rapport-2023-16-uppföljning-delmål-3-2023-10-31 (jamstalldhetsmyndigheten.se)* (Hämtad 2024-02-02).

115 Brottsförebyggande rådet. (2024). *Hot och våld mot elever i skolmiljö.*

<https://bra.se/publikationer/arkiv/publikationer/2024-02-01-hot-och-vald-mot-elever-i-skolmiljo.html>. (Hämtad 2024-02-26).

116 Skrivelse 2016/17:10. *Makt, mål och myndighet – feministisk politik för en jämställd framtid.*

117 SCB. (2021). *En fråga om tid (TID2021) En studie av tidsanvändning bland kvinnor och män 2021.*

https://www.scb.se/contentassets/4e98132b0b784a01b6e4762e909a6fa2/le0103_2021a01_br_lebr2202.pdf (Hämtad 2023-11-03).

118 Konjunkturinstitutet. (2023). *FÖRDJUPNING. Könskillnader på arbetsmarknaden.*

<https://www.konj.se/download/18.4c1e374215b0f76f62f4697a/1490689412925/K%C3%B6nsskillnader%20p%C3%A5%20arbetsmarknaden.pdf> (Hämtad 2023-11-03).

119 Haas, L. and Hwang, C.P. (2019) "Policy is not enough – the influence of the gendered workplace on fathers' use of parental leave in Sweden," *Community, work & family*, 22(1), pp. 58–76

120 Se till exempel; Jämställdhetsmyndigheten. (2023). *Steg framåt och nya utmaningar. Resultatrapport 2023.*

<https://jamstalldhetsmyndigheten.se/media/mezpvwga/steg-frama-t-och-nya-utmaningar-resultatrapporten-2023.pdf> (Hämtad 2023-11-03); Inspektionen för socialförsäkringarna. (2022). *Hur används närståendepenning? En redovisning av det ekonomiska stödet för vård av närstående under perioden 2000–2019.*

<https://isf.se/download/18.10c9f83718419ab7ad02436/1666966180376/Rapport%202022-6%20Hur%20anv%C3%A4nds%20n%C3%A4rst%C3%A5endepenning.pdf> (Hämtad 2023-11-03).

121 SCB. (2021). *En fråga om tid (TID2021) En studie av tidsanvändning bland kvinnor och män 2021.*

https://www.scb.se/contentassets/4e98132b0b784a01b6e4762e909a6fa2/le0103_2021a01_br_lebr2202.pdf (Hämtad 2023-11-03).

- 122 Skrivelse 2016/17:10. Makt, mål och myndighet – feministisk politik för en jämställd framtid.
- 123 Jämställdhetsmyndigheten. (2023). Livspusslet som inte går ihop, En uppföljning av det jämställdhetspolitiska delmålet om en jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet.
<https://jamstalldhetsmyndigheten.se/aktuellt/publikationer/rapport-2023-17/> (Hämtad 2024-01-09).
- 124 Länsstyrelsen Västra Götaland. (2023). Om kvinnor och män i Västra Götaland – En statistikbok.
- 125 TCO. (2023). Föräldraledigheten under barnens två första år – Mer ojämn fördelning än statistiken visar.
https://kxs-tcotco.euwest01.umbraco.io/media/1bcjhjth/tco_rapport_f%C3%B6r%C3%A4ldraledighet-f%C3%B6rsta-2-%C3%A5r.pdf (Hämtad 2023-11-02).
- 126 Inspektionen för Socialförsäkringen. (2023). Rapport 2023:11. Vilka föräldrar använder obetald föräldraledighet? En analys av hur mammor och pappor kombinerar föräldrapenning och obetald föräldraledighet.
<https://isf.se/download/18.22b4e83818b85373fb325620/1616992686135/Rapport%202022> (Hämtad 2024-01-09).
- 127 Försäkringskassan. (2013). Ojämn fördelning av betalt och obetalt arbete.
- 128 Ibid.
- 129 Försäkringskassan. (2021). Föräldrapenning bland samkönade och olikkönade föräldrar.
<https://www.forsakringskassan.se/download/18.3ab4e9fc17db121eae6153/1641805911610/foraldrapenning-bland-samkonade-och-olikonade-foraldrar-korta-analyser-2021-4.pdf> (Hämtad 2023-11-03).
- 130 Öun, I. & Grönlund, J. (2022). Familjevänligt arbete – för vem? Försäkringskassan.
<https://www.forsakringskassan.se/download/18.2b66f977183b9e45a10310/1666947326692/familjevänligt-arbete-for-vem-forskarrapport-2022-2.pdf> (Hämtad 2023-11-03).
- 131 Skrivelse 2016/17:10. Makt, mål och myndighet – feministisk politik för en jämställd framtid.
- 132 Jämställdhetsmyndigheten (2023) Resultatrapport 2023.
<https://jamstalldhetsmyndigheten.se/media/mezpvwga/steg-frama-t-och-nya-utmaningar-resultatrapporten-2023.pdf> (Hämtad 2023-11-03).
- 133 Folkhälsomyndigheten. 2022. Vad är folkhälsa, jämlik hälsa och folkhälsoarbete.
<https://www.folkhalsomyndigheten.se/om-folkhalsa-och-folkhalsoarbete/tema-folkhalsa/vad-ar-folkhalsa/folkhalsa-och-jamlik-halsa/> (Hämtad 2023-11-01).
- 134 Folkhälsomyndigheten. 2023. Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR).
<https://www.folkhalsomyndigheten.se/livsvillkor-levnadsvanor/sexuell-halsa-hivprevention/sexuell-och-reproduktiv-halsa-och-rattigheter/> (Hämtad 2023-11-01).
- 135 Sveriges kommuner och regioner. 2023. En personcentrerad, tillgänglig och jämlik mödrahälsovård och förlossningsvård samt förstärkta insatser för kvinnors hälsa 2023.
<https://skr.se/download/18.758d83b4185a9e935d8b452b/1675069775162/Overenskommelse-forlossningsvard-och-kvinnors-halsa-2023.pdf> (Hämtad 2024-01-30).
- 136 Jämställdhetsmyndigheten. 2023. Delmål 5: jämställd hälsa.
<https://jamstalldhetsmyndigheten.se/jamstalldhets-sverige/delmal-5-jamstalld-halsa/> (Hämtad 2023-12-22).
- 137 Jämställdhetsmyndigheten. 2020. Lågutbildade kvinnors medellivslängd ökar inte i samma takt som andra grupper.
<https://jamstalldhetsmyndigheten.se/aktuellt/publikationer/lagutbildade-kvinnors-medellivslangd-okar-inte-i-samma-takt-som-andra-grupper-2020-1/> (Hämtad 2023-11-14).
- 138 Vård- och omsorgsanalys. (2021). Långt bort men nära – Kartläggning av primärvården i landsbygden.
- 139 Folkhälsomyndigheten. 2023. Hur hänger livsvillkor och hälsa ihop?
<https://www.folkhalsomyndigheten.se/folkhalsorapportering-statistik/tolkad-rapportering/folkhalsan-i-sverige/hur-hanger-livsvillkor-och-halsa-ihop/> (Hämtad 2023-11-01).
- 140 Jämställdhetsmyndigheten. 2020. Lågutbildade kvinnors medellivslängd ökar inte i samma takt som andra grupper.
<https://jamstalldhetsmyndigheten.se/aktuellt/publikationer/lagutbildade-kvinnors-medellivslangd-okar-inte-i-samma-takt-som-andra-grupper-2020-1/> (Hämtad 2023-11-14).
- 141 Uppsala universitet, Nationellt Centrum för Kvinnofrid. (2014). Våld och hälsa, En befolkningsundersökning om kvinnors och mäns våldsutsatthet samt kopplingen till hälsa.
- 142 Folkhälsomyndigheten. 2023. Nationell handlingsplan för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR) i Sverige.
- 143 Uppsala universitet, Nationellt Centrum för Kvinnofrid. (2014). Våld och hälsa, En befolkningsundersökning om kvinnors och mäns våldsutsatthet samt kopplingen till hälsa.
- 144 Nationella Självskadeprojektet. (U.å.). Vad vet vi om självskadebeteende? <https://nationellasjalvskadeprojektet.se/om-sjalvskadebeteende/> (Hämtad 2023-11-02).
- 145 Sveriges Kommuner och Landsting. (2018). Maskulinitet och psykisk hälsa – strategier för förbättringsarbete i vård och omsorg.
<https://skr.se/skr/tjanster/rapporterochskrifter/publikationer/maskulinitetochpsyiskhalsa.65234.html>

- (Hämtad 2023-10-03).
- 146 Folkhälsomyndigheten. 2023. *Statistik om suicid*. <https://www.folkhalsomyndigheten.se/livsvillkor-levnadsvanor/psykisk-halsa-och-suicidprevention/attforebygga-suicid/statistik-om-suicid/> (Hämtad 2023-11-02).
- 147 Folkhälsomyndigheten. (2016). *Utvecklingen av psykisk ohälsa bland tonåringar i Sverige och tänkbara orsaker*. <https://www.folkhalsomyndigheten.se/contentassets/8169d0d0a5a846d29cf4b6a7cfd1dff/b-skolprestationer-skolstress-psykisk-ohalsa-tonaringar-16003-webb.pdf> (Hämtad 2024-02-01).
- 148 Västra Götalandsregionen. (2023). *Kartläggning av könsskillnader i hälso- och sjukvården i Västra Götalandsregionen*.
- 149 Sveriges kommuner och landsting. (2019). *(O)jämsliddhet i hälsa och vård*. <https://skr.se/skr/tjanster/rapporterochskrifter/publikationer/ojamsliddhetihalsaochvard.64519.html> (Hämtad 2023-10-11).
- 150 Ejd, M. (2011). *Genusmedicin: en balansakt för att ge rätt vård. Vårdfokus*. 5 februari. <https://vardfokus.se/wp-content/uploads/vfimages/a7cddc3d88f94958b9ed2264be5036d4/cc80e51c92af47308ff4da3473ecf97e.pdf> (Hämtad 2023-11-01).
- 151 Västra Götalandsregionen. (2021). *Hälsa på lika villkor? Med fokus på situationen för bisexuella, homosexuella och transpersoner i Västra Götaland*.
- 152 Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor. (2022). *Jag är inte ensam, det finns andra som jag*.
- 153 RFSL. 2022. *Anna Malmquist om minoritetsstress*. <https://www.rfsl.se/verksamhet/regnbagsfamiljer-i-vantan/anna-malmquist-om-minoritetsstress/> (Hämtad 2023-11-01).
- 154 Västra Götalandsregionen. (2021). *Hälsa på lika villkor? Med fokus på situationen för bisexuella, homosexuella och transpersoner i Västra Götaland*.
- 155 RFSL. 2022. *Anna Malmquist om minoritetsstress*. <https://www.rfsl.se/verksamhet/regnbagsfamiljer-i-vantan/anna-malmquist-om-minoritetsstress/> (Hämtad 2023-11-01).
- 156 Uppsala universitet, Nationellt centrum för kvinnofrid. (2009). *Våld i samkönade relationer - en kunskaps- och forskningsöversikt*.
- 157 Folkhälsomyndigheten (2016). *Skolprestationer, skolstress och psykisk ohälsa bland tonåringar*.
- 158 Socialstyrelsen (2021). *Hälsan hos personer med funktionsnedsättning*. <https://kunskapsguiden.se/omraden-och-teman/funktionshinder/halsa-hos-personer-med-funktionsnedsattning/halsan-hos-personer-med-funktionsnedsattning/> (Hämtad 2023-11-01).
- 159 Folkhälsomyndigheten (2023). *Hälsa hos personer med funktionsnedsättning*. <https://www.folkhalsomyndigheten.se/livsvillkor-levnadsvanor/halsa-i-olika-grupper/funktionsnedsattning/halsan-hos-personer-med-funktionsnedsattning/> (Hämtad 2023-11-01).
- 160 Socialstyrelsen (2021). *Hälsan hos personer med funktionsnedsättning*. <https://kunskapsguiden.se/omraden-och-teman/funktionshinder/halsa-hos-personer-med-funktionsnedsattning/halsan-hos-personer-med-funktionsnedsattning/> (Hämtad 2023-11-01).
- 161 Nationellt centrum för kvinnofrid (2023) *Våld mot kvinnor med funktionsnedsättning*. <https://www.nck.uu.se/kunskapsbanken/amnesguider/sarskild-sarbarhet/kvinnor-med-funktionsnedsattning/> (Hämtad 2023-11-09).
- 162 Ibid.
- 163 Socialstyrelsen. (2011). *Ojämslida villkor för hälsa och vård*. <https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2011-12-30.pdf> (Hämtad 2023-11-03).
- 164 Nationellt centrum för Hedersrelaterat våld och förtryck. *Hedersvåld och intellektuell funktionsnedsättning*. <https://www.hedersfortryck.se/hedersrelaterat-vald-och-fortryck/intellektuell-funktionsnedsattning-och-heder/> (Hämtad 2024-02-02).
- 165 Skrivelse 2016/17:10. *Makt, mål och myndighet - feministisk politik för en jämställd framtid*.
- 166 Ibid.
- 167 Socialstyrelsen (2023), *Våld i nära relationer- Handbok för socialtjänsten, hälso- och sjukvården och tandvården*. ISBN: 978-91-7555-609-3 (Hämtad 2023-11-09).
- 168 Skrivelse 2016/17:10. *Makt, mål och myndighet - feministisk politik för en jämställd framtid*.
- 169 Ibid.
- 170 BRÅ. *Statistik om brottstyper*. <https://bra.se/statistik/statistik-om-brottstyper/vald-i-nara-relationer.html> (Hämtad 2024-01-31).
- 171 NCK (2014). *Rapport 2014:1, Våld och hälsa- en befolkningsundersökning om kvinnors och mäns våldsutsatthet samt koppling till hälsa*.
- 172 Jämställdhetsmyndigheten (2021), *Prostitution och människohandel 2021:23*
- 173 Stiftelsen Allmänna Barnhuset. *Våld mot barn 2022- En nationell kartläggning*. ISBN: 978-91-86759-57-5.
- 174 Skrivelse 2016/17:10. *Makt, mål och myndighet - feministisk politik för en jämställd framtid*.
- 175 Uppsala universitet, Nationellt centrum för kvinnofrid. *Kostnader för mäns våld mot kvinnor*.

- <https://www.nck.uu.se/kunskapsbanken/amnesguider/vald-i-nara-relationer/valdets-kostnader/> (Hämtad 2023-01-31).
- 176 Skrivelse 2016/17:10. Makt, mål och myndighet – feministisk politik för en jämställd framtid.
- 177 Ibid.
- 178 SOU 2022:70. *En uppväxt fri från våld- En nationell strategi för att förebygga och bekämpa våld mot barn.*
- 179 Jämställdhetsmyndigheten (2023). *Ogiltig frånvaro för jämställdheten – En uppföljning av det jämställdhetspolitiska delmålet om jämställd utbildning.* <https://jamstalldhetsmyndigheten.se/media/jguphqgn/ogiltig-fr%C3%A5nvaro-f%C3%B6r-j%C3%A4mst%C3%A4lldheten-en-uppf%C3%B6ljning-av-det-j%C3%A4mst%C3%A4lldhetspolitiska-delm%C3%A5let-om-en-j%C3%A4mst%C3%A4lld-utbildning.pdf> (Hämtad 2023-11-11).
- 180 SOU 2022:70. *En uppväxt fri från våld- En nationell strategi för att förebygga och bekämpa våld mot barn.*
- 181 Skrivelse 2016/17:10. Makt, mål och myndighet – feministisk politik för en jämställd framtid.
- 182 Ibid.
- 183 Regeringens skrivelse 2007/08:39. *Handlingsplan för att bekämpa mäns våld mot kvinnor, hedersrelaterat våld och förtryck samt våld i samkönade relationer*
- 184 Skrivelse 2016/17:10. Makt, mål och myndighet – feministisk politik för en jämställd framtid.
- 185 Jämställdhetsmyndigheten (2023) *Hedersrelaterat våld och förtryck.* <https://jamstalldhetsmyndigheten.se/mans-vald-mot-kvinnor/hedersrelaterat-vald-och-fortryck/> (Hämtad 2024-01-19).
- 186 Skrivelse 2016/17:10. Makt, mål och myndighet – feministisk politik för en jämställd framtid.
- 187 Nationellt centrum mot hedersrelaterat våld och förtryck. 2020. *Hbtq och heder.* <https://www.hedersfortryck.se/hedersrelaterat-vald-och-fortryck/hbtq-och-heder/> (Hämtad 2023-11-01).
- 188 Skrivelse 2016/17:10. Makt, mål och myndighet – feministisk politik för en jämställd framtid.
- 189 Socialstyrelsen (2019). *Ett liv utan våld och förtryck. Slutredovisning av uppdraget att genomföra en nationell kartläggning av hedersrelaterat våld och förtryck* <https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2019-3-17.pdf> (Hämtad 2024-01-17).
- 190 Nationellt centrum mot hedersrelaterat våld och förtryck. 2020. *Ärenden i Sverige. Ärenden i Sverige - (hedersfortryck.se)* (Hämtad 2023-11-13).
- 191 Socialstyrelsen (2023) *Uppskattning av antalet kvinnor och flickor i Sverige 2021 som kan ha varit utsatta eller riskerar att utsättas för könsstympling* <https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/>
- sharepoint-dokument/artikelkatalog/statistik/2023-6-8599.pdf (Hämtad 2023-01-31).
- 192 Baianstovu, Runa, Strid, Sofia, Särnstedt Gramnaes, Emmie, Cinthio, Hanna & Enelo, Jan-Magnus (2019). *Heder och samhälle. Det hedersrelaterade våldets och förtryckets uttryck och samhällets utmaningar.* 1 Örebro: Örebro University Press. <http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:oru:diva-78433>. (Hämtad 2023-12-18).
- 193 Regeringen Dir.2023:117. *En stärkt långsiktig styrning av arbetet mot könsrelaterat våld och hedersrelaterat våld och förtryck.* <https://www.regeringen.se/contentassets/e1993ba3af4947d0bc5242843e9c9279/en-starkt-langsiktig-styrning-av-arbetet-mot-konsrelaterat-vald-och-hedersrelaterat-vald-och-fortryck-dir.-2023117.pdf> (Hämtad 2023-11-10).
- 194 Socialtjänstlag (2001:453)
- 195 Korkmaz, Sibel (2021). *Youth intimate partner violence in Sweden: prevalence and young people's experiences of violence and abuse in romantic relationships.* Diss. (sammanfattning) Stockholm: Stockholms universitet, 2021.
- 196 Stiftelsen Allmänna Barnhuset, Jämställdhetsmyndigheten (2024), Jernbro, C., Landberg, Å. *Våld i ungas nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck. Förekomst, riskfaktorer och hälsokonsekvenser*
- 197 Korkmaz, S., Överlien, C., Lagerlöf, H. (2022). *Youth intimate partner violence: prevalence, characteristics, associated factors and arenas of violence.* Nordic Social Work Research 12(4): s.536–551. doi.org/10.1080/2156857X.2020.1848908
- 198 Brottsförebyggande rådet. (2021) *Våld i ungas parrelationer.* Rapport 2021:15
- 199 Stiftelsen Allmänna Barnhuset, Jämställdhetsmyndigheten (2024), Jernbro, C., Landberg, Å. *Våld i ungas nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck. Förekomst, riskfaktorer och hälsokonsekvenser* <https://allmannabarnhuset.se/product/vald-i-ungas-nara-relationer-och-hedersrelaterat-vald-och-fortryck-2/> (Hämtad 2024-01-22).
- 200 Brottsförebyggande rådet (2018) *Brott i nära relationer bland unga.* Kortanalys 6/2018
- 201 Korkmaz, S., Överlien, C. och Lagerlöf, H. (2020): *Youth intimate partner violence: prevalence, characteristics, associated factors and arenas of violence,* Nordic Social Work Research, 1-16.
- 202 Brottsförebyggande rådet (2021) *Våld i ungas parrelationer.* Rapport 2021:15
- 203 Korkmaz, Sibel (2021). *Youth intimate partner violence in Sweden: prevalence and young people's experiences of violence and abuse in romantic*

- relationships. Diss. (sammanfattning) Stockholm: Stockholms universitet, 2021.
- 204 Jämställdhetsmyndigheten (2023), Caman S., Skott S. *Dödligt partnervåld mot unga*.
- 205 Brottsförebyggande rådet. 2021. *Våld i ungas parrelationer*. Rapport 2021:15
- 206 Korkmaz, S., Överlien, C., Lagerlöf, H. (2022). *Youth intimate partner violence: prevalence, characteristics, associated factors and arenas of violence*. Nordic Social Work Research 12(4): s.536–551. doi.org/10.1080/2156857X.2020.1848908
- 207 Korkmaz, S. (2021). *Youth Intimate Partner Violence in Sweden - Prevalence and Young People's Experiences of Violence and Abuse in Romantic Relationships* (avhandling). Stockholms universitet.
- 208 Socialtjänstlag (2001:453)
- 209 Stiftelsen Allmänna Barnhuset, Jämställdhetsmyndigheten (2024), Jernbro, C., Landberg, Å. *Våld i ungas nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck. Förekomst, riskfaktorer och hälsokonsekvenser*
- 210 Länsstyrelsen Skåne, Amphi produktion (2018). Åkesson, E. *Intersektionella perspektiv på våld i nära relationer*. Rapport 2018:13.
- 211 Skrivelse 2016/17:10. *Makt, mål och myndighet – feministisk politik för en jämställd framtid*.
- 212 Nationellt centrum för kvinnofrid. 2022. *Särskild sårbarhet och intersektionalitet*. <https://www.nck.uu.se/kunskapsbanken/amnesguider/sarskild-sarbarhet/sarskild-sarbarhet-intersektionalitet/> (Hämtad 2023-11-01).
- 213 Socialstyrelsen (2023) *Våld i nära relationer. Handbok för socialtjänsten, hälso- och sjukvården och tandvården*.
- 214 Nationellt centrum för kvinnofrid (2023) *Våld mot kvinnor med funktionsnedsättning*. <https://www.nck.uu.se/kunskapsbanken/amnesguider/sarskild-sarbarhet/kvinnor-med-funktionsnedsattning/> (Hämtad 2023-02-01).
- 215 Västra Götalandsregionen (2018) Broberg, E., Jacobsson, A. *Fem steg i rätt riktning – vägledning för människorättsbaserat arbete*.

Anteckningar

Länsstyrelsen
Västra Götaland

Jämställt Västra Götaland 2024–2027

Kortversion

Länsstyrelsen
Västra Götaland

Inledning

Följande text är en kort sammanfattning av strategin, Jämställt Västra Götaland 2024–2027. Fullständiga problemformuleringar och källhänvisningar finns i originalversionen av strategin. Du hittar den fullständiga versionen på Länsstyrelsens webbplats.

Länsstyrelsen har i uppdrag att driva, samordna och stödja arbetet med jämställdhetsintegrering på regional och lokal nivå i Västra Götaland. I regleringsbrevet för 2023 fick länsstyrelserna i uppdrag att ta fram länsstrategier för 2024–2027. I uppdraget till länsstyrelserna har regeringen pekat ut ekonomisk jämställdhet, utrikes födda kvinnors etablering på arbetsmarknaden och jämställdhetsintegrering inom civil beredskap som prioriterade områden i jämställdhetsarbetet. Regeringen anser även att området hedersrelaterat våld och förtryck bör ges ökat fokus i jämställdhetspolitiken och i samhället. Mot bakgrund av det har Länsstyrelsen valt att prioritera dessa fyra områden i den regionala strategin. Dessa är därmed områden som Länsstyrelsen särskilt uppmantrar länets aktörer att prioritera.

Syftet med Jämställt Västra Götaland 2024–2027

Strategin Jämställt Västra Götaland 2024–2027 pekar ut en riktning för jämställdhetsarbetet i länet. Strategin bidrar till att samla länets aktörer kring ett antal regionala jämställdhetsmål. Strategin ska:

- bidra till att skapa förutsättningar för en sammanhållen inriktning för arbetet med jämställdhetsintegrering i länet.
- vara till hjälp vid prioriteringar och inriktningsbeslut i det egna arbetet med jämställdhetsintegrering hos länets aktörer.
- utgöra en nulägesanalys av ojämställdhetsproblem i Västra Götaland
- fungera som ett stöd för länets aktörer i ett lokalt och regionalt förverkligande av de nationella jämställdhetspolitiska delmålen.

Tillsammans verkar vi för ett jämställt Västra Götaland

Att vara ansluten till Jämställt Västra Götaland

Genom ett samlat grepp kring länets ojämställdhetsproblem kan vi tillsammans arbeta för tydliga förflyttningar inom samtliga regionala målområden och verka för ett mer jämställt Västra Götaland. Kommuner, statliga myndigheter, region och lärosäten i Västra Götaland kan ansluta sig till Jämställt Västra Götaland 2024–2027. Välkomna att ansluta er till strategin!

LÄNSSTYRELSEN ERBJUDER ANSLUTNA ORGANISATIONER:

stöd i arbetet med jämställdhetsintegrering på lokal och regional nivå. Det kan handla om stöd för att underlätta styrning, analys, implementering och uppföljning i den egna organisationen.

att ta del av metoder, arbetssätt och kunskapsstöd kring praktiskt jämställdhetsarbete.

stöd i samverkan och erfarenhetsutbyten mellan aktörer som arbetar med liknande områden.

delta i Länsstyrelsens regionala nätverk och andra samverkansforum.

att synliggöras i Länsstyrelsens metodstöd som ansluten organisation.

LÄNSSTYRELSEN FÖRVÄNTAR SIG ATT ORGANISATIONER SOM ANSLUTER SIG SKA:

fatta ett politiskt och/eller annat ledningsbeslut om att ansluta sig till Jämställt Västra Götaland 2024–2027.

förankra strategiarbetet i den egna organisationen.

prioritera vilka av strategins regionala mål som organisationen ska fokusera på. Det kan handla om att utveckla pågående arbete med jämställdhetsintegrering och koppla det till strategin och/eller att nytt arbete initieras.

utse en kontaktperson gentemot Länsstyrelsen och den egna verksamheten. Kontaktpersonen bör ha ansvar för det strategiska arbetet med jämställdhetsintegrering i organisationen.

utifrån aktörens förutsättningar och tillgängliga data, bistå med underlag till Länsstyrelsens del- och slutuppföljning av Jämställt Västra Götaland 2024–2027.

Arbeta med Jämställt Västra Götaland

Metodstödet Jämställt Västra Götaland

Länsstyrelsen har tagit fram ett webbaserat metodstöd för att stödja och vägleda arbetet med jämställdhetsintegrering på lokal och regional nivå. Strategin pekar ut problem, prioriteringar och mål medan metodstödet ger stöd i hur aktörer kan omsätta de regionala målen till verksamhetsnära arbete. Metodstödet innehåller tips på metoder, kunskapsstöd och arbets sätt.

Nationella jämställdhetspolitiska mål

Det övergripande målet med den svenska jämställdhetspolitiken är att kvinnor och män, flickor och pojkar ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv.

För att uppnå målet finns sex nationella delmål. De regionala målen i strategin följer den nationella delmålsstrukturen.

Delmål 1: En jämn fördelning av makt och inflytande. Kvinnor och män ska ha samma rätt och möjlighet att vara aktiva samhällsmedborgare och att forma villkoren för beslutsfattandet i samhällets alla sektorer.

Delmål 2: Ekonomisk jämställdhet. Kvinnor och män ska ha samma möjligheter och villkor i fråga om betalt arbete som ger ekonomisk självständighet livet ut.

Delmål 3: Jämställd utbildning. Kvinnor och män, flickor och pojkar ska ha samma möjligheter och villkor när det gäller utbildning, studieval och personlig utveckling.

Delmål 4: Jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet. Kvinnor och män ska ta samma ansvar för hemarbetet och ha möjligheter att ge och få omsorg på lika villkor.

Delmål 5: Jämställd hälsa. Kvinnor och män, flickor och pojkar ska ha samma förutsättningar för en god hälsa samt erbjudas vård och omsorg på lika villkor.

Delmål 6: Mäns våld mot kvinnor ska upphöra. Kvinnor och män, flickor och pojkar, ska ha samma rätt och möjlighet till kroppslig integritet.

Beskrivning av jämställdhetsmålen i Västra Götaland

I följande avsnitt beskrivs strategins mål, en kortfattad bild av läget i länet och vad aktörer i Västra Götaland kan arbeta med för att bidra till jämställdhetsarbetet.

NATIONELLT DELMÅL: MAKT OCH INFLYTANDE

Regionalt mål: Kvinnor på arbetsledande och högre politiskt beslutsfattande positioner i Västra Götaland ska öka

Läget i länet

Kvinnor i politiken: Fördelningen mellan kvinnor och män i länets kommunfullmäktige ligger inom spannet 40/60. Variation finns mellan olika kommuner i länet. Poster på högre politiska positioner, såsom ordförandeposter i kommunala nämnder och styrelser, fördelas mer ojämnt.

Kvinnor på arbetsledande positioner i kommun, region och akademi: 2020 var 48 procent av länets kommunala chefer kvinnor. Den jämna könsfördelningen förmedlar dock inte hela bilden av det kommunala ledarskapet. Detta eftersom kvinnor utgör 78,8 procent av kommunernas totala arbetskraft. I Västra Götalandsregionen är könsfördelningen mellan kvinnor och män på arbetsledande positioner mer proportionerlig. I akademien utgör kvinnor 60 procent av studenterna vid universitetens och högskolornas grundutbildningar men är underrepresenterade på de höga maktpositionerna inom akademien.

Hat, hot och trakasserier utestänger kvinnor: Det är en högre andel kvinnor än män som hoppar av politiska förtroendeuppdrag, detta gäller särskilt yngre kvinnor. Samtidigt utsätts kvinnor som är förtroendevalda i kommun och region i högre grad än män för hot, trakasserier, våld, skadegörelse och stöld. Detta är både ett jämställdhets- och ett demokratiproblem.

Tillsammans mot målet

Länets aktörer kan bidra till att andelen kvinnor på arbetsledande och högre politiskt beslutsfattande positioner ökar genom att:

- aktivt verka för organisatoriska förutsättningar som främjar kvinnors kompetensutveckling, arbetsvillkor samt sociala och organisatoriska arbetsmiljö.
- uppmärksamma och utreda hot och hat mot kvinnor med ledarskapsuppdrag.
- tillämpa jämställdhetsintegrering i processer som rör tillgång och tillgänglighet till poster där formella beslut fattas, så som rekryteringsprocessen.
- uppmärksamma könsbundna normer kring ledarskap och hur dessa begränsar möjligheter till arbetsledande och/eller politiskt beslutsfattande positioner.
- myndigheter, lärosäten, regionen och kommuner bör regelbundet följa upp könsrepresentationen i hela organisationen och skapa incitament för förändrade arbetssätt.

Regionalt mål: Kvinnors, barns och ungas förutsättningar att representera och verka i det civila samhället i Västra Götaland ska öka

Läget i länet

Civilsamhälle och mellanvaldemokrati: Civilsamhället utgör en arena för lärande och demokrati. Civilsamhället ger möjlighet för invånare att göra sina röster hörda och delta i opinionsbildande verksamhet. Offentliga aktörers samtal med det civila samhället är ett sätt att möjliggöra fördjupad dialog mellan invånare och beslutsfattare mellan valen. Vidare är förutsättningarna för att delta och verka i det civila samhället viktiga. Det finns en större risk att utsättas för hot och hat som ledare för organisationer som arbetar inom sakområden såsom hbtqi+, kvinnofrid, jämställdhet och antirasism.

Flickor och pojkars förutsättningar till delaktighet och inflytande: Nationellt är andelen unga som vill vara med och påverka lokalsamhället mycket högre än andelen som upplever att de har förutsättningar att påverka. Flickor har en högre grad av samhällsegagemang jämfört med pojkar. Samtidigt är andelen pojkar som är medlemmar i politiska partier högre än andelen flickor som är medlemmar. Pojkar, unga med utländsk bakgrund, unga med funktionsnedsättning och unga som bor på landsbygd har ett lägre samhällsengagemang än övriga unga i befolkningen.

Tillsammans mot målet

Länets aktörer kan bidra till att kvinnors, barns och ungas förutsättningar att representera och verka i det civila samhället ökar genom att:

- aktivt uppmuntra civilsamhället och dess företrädare att polisanmäla hot och hat som riktas mot en enskild företrädare eller organisation som denne representerar.
- i samråds- eller andra samverkansformer, tillsammans med sin samverkanspart, ta fram gemensamma styrdokument som tydliggör tillvägagångssättet om hat och hot riktas gentemot någon av parterna.
- säkerställa delaktighet och inflytande i lokalsamhället och inom skola, fritid och socialtjänst där barn och unga befinner sig.
- säkerställa att de forum där det offentliga möter barn och unga i demokratifrämjande syften är tillgängligheten för alla oavsett förutsättningar.
- barn och unga tillhörande nationella minoriteter eller andra minoritetsgrupper särskilt beaktas i dialoger.
- verka för en levande elevdemokrati, ungdomsfullmäktige och/eller inrätta barn- och ungdomspaneler.

Regionalt mål: Kvinnors och flickors behov, livsvillkor och förutsättningar ska beaktas i högre utsträckning i uppbyggnaden av och deltagande i den civila beredskapen i Västra Götaland

Prio

Läget i länet

Hur påverkas samhället och invånarna av fredstida kriser och krig? En kris eller väpnat angrepp påverkar inte hela befolkningen på samma sätt eftersom människor har olika fysiska, psykiska, språkliga och socioekonomiska förutsättningar. De som redan lever i en utsatt situation kommer sannolikt drabbas hårdare under en kris eller ett krig.

Skillnader i makt och inflytande mellan kvinnor och män påverkar den civila beredskapen: Kvinnor och män, flickor och pojkar kan drabbas olika av en kris eller ett krig. Det beror bland annat på ojämställdhet inom olika områden, såsom ekonomisk ojämställdhet, ojämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet och traditionella könsnormer.

Skillnaderna kan påverka förutsättningarna att delta i totalförsvarets insatser, exempelvis när det gäller mobilisering och bemanning av verksamheter som upprätthåller viktiga samhällsfunktioner. Förekomsten av ojämställda och ojämlika livsvillkor kan medföra konsekvenser som:

- möjligheten att hantera en kris och bristsituation utan eller med begränsat stöd från samhället.
- möjligheten att vara delaktig i att motverka krisens effekter, exempelvis genom frivilligengagemang eller annat stöd till lokalsamhället.
- möjlighet till arbete, utbildning eller annan sysselsättning under pågående samhällsstörning/kris.
- tilliten till samhällets institutioner och tilltron till krisinformation, försvarsvilja, trygghet och våldsutsatthet.
- möjlighet till fri rörlighet (tillgång till eget fordon, drivmedel, kollektivtrafik) för att söka skydd.

Tillsammans mot målet

Länets aktörer kan bidra till att kvinnors och flickors behov, livsvillkor och förutsättningar beaktas i högre utsträckning i uppbyggnaden av och deltagande i den civila beredskapen genom att:

- säkerställa att kvinnors och flickors behov, livsvillkor och förutsättningar beaktas i beredskapsarbetet.
- integrera ett jämställdhetsperspektiv i beredskapsarbetets olika processer.
- synliggöra hur avvägningar och beslut i beredskapsarbetet påverkar olika grupper av människor genom att göra könskonsekvensanalyser. Till exempel i risk- och sårbarhetsanalyser, lägesbilsarbete, kriskommunikationsplaner och uppbyggnad av kris- och krigsorganisationer.
- samverka med relevanta aktörer inom det civila samhället och näringslivet för att bland annat säkerställa kunskapsinhämtning om och information till grupper som det offentliga inte når i så hög utsträckning.

NATIONELLT DELMÅL: EKONOMISK JÄMSTÄLLDHET

Regionalt mål: Kvinnors förutsättningar avseende anställnings-, löne- och andra arbetsvillkor samt arbetsmiljö ska förbättras i Västra Götaland

Prio

Läget i länet

Skillnader i inkomster mellan kvinnor och män: Arbetsmarknaden i Västra Götaland är könssegregerad. Kvinnor och män arbetar i olika yrken, sektorer och på olika nivåer vilket bidrar till löneskillnader. Att arbetsmarknaden är ojämsställd handlar i stora drag om ojämsställda arbetsvillkor och att mäns och kvinnors yrken värderas olika lönemässigt.

Skillnader i arbetsvillkor och arbetsmiljö mellan kvinnor och män: Kvinnligt kodade branscher och yrken kännetecknas generellt av sämre arbetsmiljö, mer osäkra anställningar, sämre förutsättningar att utföra arbetet och små möjligheter att påverka sin arbetssituation.

Tillsammans mot målet

Länets aktörer kan till exempel bidra till att förbättra kvinnors förutsättningar avseende anställnings-, löne- och andra arbetsvillkor samt arbetsmiljö genom att:

- motverka könsstereotypa föreställningar om manligt respektive kvinnligt kodade yrken och arbetsuppgifter.
- arbeta för en god löneutveckling och karriärmöjligheter.
- genomföra systematiska lönekartläggningar där skillnader analyseras och åtgärder tas fram.
- säkerställa en organisationskultur som gör det möjligt att förena arbetsliv med föräldraskap.
- skapa organisatoriska förutsättningar för arbete som bidrar till att minska sjukskrivningstalen.

Regionalt mål: Kvinnor i Västra Götaland ska ha ökad möjlighet att starta och driva företag som kan växa och generera en inkomst

Läget i länet

Möjlighet att delta i näringslivet: Det finns starka normer, beteenden och kriterier som styr vilka typer av branscher och entreprenörer som gynnas vid kapitalinvesteringar. Det får konsekvenser för vem som startar och driver företag. Kvinnor driver omkring en tredjedel av företagen i Västra Götaland.

Könsstereotyp företagande och tillgång till offentlig upphandling:

Sveriges könssegregerade arbetsmarknad avspeglar sig i företagandet. Kvinnor och män är ofta verksamma som företagare i olika branscher och kvinnor driver oftare småskaliga företag. Företagsstorleken påverkar möjlighet att vara med i offentliga upphandlingar.

Ojämn tillgång till offentlig finansiering: Tillgång till kapital är en av de viktigaste faktorerna för att starta företag. Inom alla branscher får män mer offentlig finansiering än kvinnor, både sett till kronor och antal ansökningar. Utan tillräcklig finansiering har företag inom kvinnodominerande branscher sämre förutsättningar.

Tillsammans mot målet

Länets aktörer kan exempelvis bidra till att kvinnor ska ha ökade möjligheter att starta och driva företag som kan växa och generera en inkomst genom att

- arbeta med jämställdhetsintegrering inom företagsfrämjande strukturer. Arbetet kan till exempel rikta in sig på att säkerställa att kvinnors företagande får stöd i samma utsträckning och på lika villkor som män eller att utveckla arbetet med jämställt bemötande
- öka kunskapen om kvinnors företagande hos de som utformar krav på varor och tjänster som ska upphandlas
- arbeta för att bredda synen på vad en framgångsrik företagare är.

Regionalt mål: Fler kvinnor med funktionsnedsättning i Västra Götaland ska vara etablerade på arbetsmarknaden och inte diskrimineras i arbetslivet på grund av sin funktionsnedsättning eller sitt kön

Läget i länet

Kvinnor med funktionsnedsättning har lägre inkomster: Det finns skillnader i ekonomisk standard mellan vissa grupper av personer med funktionsnedsättning och den övriga befolkningen. Det handlar främst om att personer med funktionsnedsättning utestängs helt, eller delvis, från arbetsmarknaden. Kvinnor med funktionsnedsättning är överrepresenterade i gruppen som utestängs från arbetsmarknaden.

Diskriminering och hinder för att delta på jämlika villkor: Cirka en tredjedel av alla personer med funktionsnedsättning i Sverige upplever sig ha utsatts för diskriminering i arbetslivet med anledning av sin funktionsnedsättning. Kvinnor med funktionsnedsättning uppger oftare än män med funktionsnedsättning att de varit utsatta för någon typ av diskriminering eller kränkande särbehandling i arbetslivet på grund av sin funktionsnedsättning eller sitt kön.

Tillsammans mot målet

Länets aktörer kan bidra till att fler kvinnor med funktionsnedsättning ska vara etablerade på arbetsmarknaden och inte diskrimineras i arbetslivet på grund av sin funktionsnedsättning eller sitt kön genom att:

- genomlysning av rekryteringsprocesser utifrån lagstiftningens krav på aktiva åtgärder och genomföra kunskapshöjande insatser om diskriminering i organisationen.
- höja sin kunskap om universell utformning och öka sin kännedom om arbetsgivarens ansvar för tillgänglighetsåtgärder.
- genomföra riktade kompetensutvecklingsinsatser till rekryterande chefer och HR-strateger om social arbetsmiljö och trakasserier. Detta i syfte att gynna arbetshälsan samt minska riskerna för kränkningar av personer med funktionsnedsättning i arbetslivet.

Regionalt mål: Fler utrikes födda kvinnor i Västra Götaland ska vara etablerade på arbetsmarknaden och ha egen försörjning

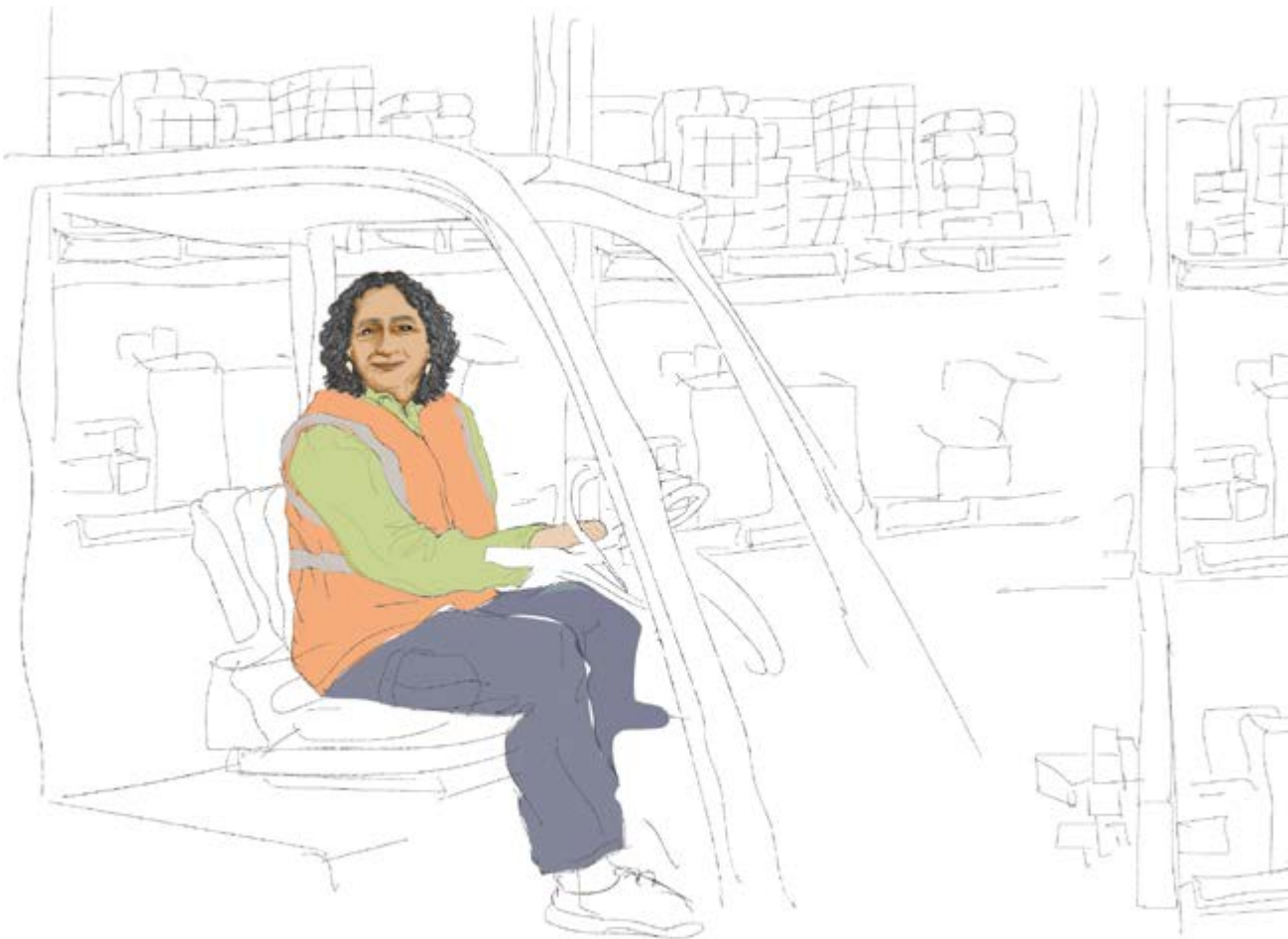
Prio

Läget i länet

Utrikes födda kvinnors etablering i arbetslivet:

Utrikes födda kvinnor är en heterogen grupp och hinder för etablering på arbetsmarknaden skiljer sig därför åt inom gruppen. Det kan till exempel handla om diskriminering, skillnader i tillgång till nätverk och insatser som främjar etablering, ojämnt uttag av föräldrapenning, utbildningsnivå, hälsoproblem eller våldsutsatthet.

Diskriminerande föreställningar om utrikes födda kvinnor: Många utrikes födda kvinnor upplever strukturell diskriminering utifrån etnicitet, kön, religionstillhörighet, funktionsnedsättning, klass och/eller ålder. Upplevelserna berör till exempel möten med sjukvård, förskola, socialtjänst och myndigheter. Rapporter visar att i mötet med olika offentliga aktörer får utrikes födda kvinnor ofta ett annat bemötande och andra insatser jämfört med utrikes födda män.

Främja arbetsmarknadsetablering oavsett grund för uppehållstillstånd:

Individer har olika rätt till etableringsinsatser beroende på uppehållstillstånd. Det är en större del som har rätt till samhällsorientering och svenska för invandrare än etableringsprogrammet. Kvinnor som saknar tillgång till etableringsprogrammet har en högre risk att hamna i ett långvarigt utanförskap.

Sammanhängande insatser för en hållbar arbetsmarknadsetablering:

Kvinnor får oftare förberedande insatser medan män oftare får arbetsnära insatser. Det krävs fler riktade och anpassade insatser till kvinnor för att utjämna skillnader mellan könen. Ofta saknas övergångar där en insats tar slut och där nästa insats börjar för utrikes födda kvinnor som står långt från arbetsmarknad eller studier.

Tillsammans mot målet

Länets aktörer kan bidra till att fler utrikes födda kvinnor ska vara etablerade på arbetsmarknaden och ha egen försörjning genom att:

- arbeta med riktade och uppsökande insatser. Det kan till exempel krävas anpassade arbets sätt för att skapa kontaktytor och tillit.
- anpassa insatser efter individens behov och livssituation. Ett exempel är att erbjuda undervisning för föräldralediga för att motverka att ny- anlända kvinnors integration avstannar under tiden de vårdar barn.
- arbeta gemensamt med länets arbetsgivare för att öka tillgången till praktikplatser, anställningar samt för att skapa öppna och tillgängliga arbetsplatser.
- i den egna organisationen avlägsna strukturella hinder, motverka diskriminering och stereotypa föreställningar om utrikes födda kvinnor.
- lyssna in hur utrikes födda kvinnor själva beskriver behov och problem de möter på väg mot egenförsörjning.

NATIONELLT DELMÅL: JÄMSTÄLLD UTBILDNING

Regionalt mål: Könsfördelningen på pojk- och flickdominerade gymnasieprogram i Västra Götaland ska bli mer jämställd

Läget i länet

Könssegregerad gymnasieskola: Könsstereotypa normer kring yrken bidrar till att flickor och pojkar, kvinnor och män gör olika val i utbildningssystemet. Könssegregeringen förstärks under utbildning och arbetsliv då det underrepresenterade könet oftare hoppar av utbildningar och i lägre utsträckning börjar arbeta eller arbetar kvar inom yrket.

Könssegregerad utbildning har konsekvenser för individ och samhälle: Könssegregeringen på arbetsmarknaden grundläggs genom flickors och pojkars olika utbildningsval, att olika yrken kodas som manliga eller kvinnliga samt att kvinno- och mansdominerat arbete värderas olika. Den könssegregerade arbetsmarknaden är ett hinder för kommunal och regional kompetensförsörjning och utveckling.

Tillsammans mot målet

Länets aktörer kan bidra till att könsfördelningen på pojk- och flickdominerade gymnasieprogram blir mer jämställd genom att:

- utbildningsanordnare och arbetsgivare verkar för att utmana normer kring kön inom sina verksamheter.
- arbeta för en stärkt studie- och yrkesvägledning inom utbildningssystemet och med arbetsmarknadsåtgärder som utgår ifrån ett jämställdhetsperspektiv.
- inkludera studie- och yrkesvägledning i ordinarie ämnesundervisning och koppla ihop arbetet med skolans jämställdhetsarbete.
- arbeta med breddad rekrytering och riktade insatser för att främja intresse för tydligt könskodade yrken och utbildningar. Detta innebär bland annat att se över hur och var tjänster annonseras ut och hur kravprofiler skrivs fram. Gymnasieskolor kan till exempel säkerställa normmedveten kommunikation kring sina gymnasieprogram.
- motverka könsrelaterad- och sexistiska jargonger på utbildningar och på arbetsplatser för att behålla elever, studenter och medarbetare från underrepresenterade grupper.

Regionalt mål: Pojkar i Västra Götaland ska uppnå goda skolresultat oavsett socioekonomisk bakgrund eller migrationsbakgrund

Läget i länet

Skillnader i skolresultat mellan flickor och pojkar:

På nationell nivå når pojkar som grupp i lägre utsträckning kunskapskraven än flickor i alla ämnen i grundskolan och gymnasieskolan. Det är även färre pojkar som når gymnasiebehörighet och som fullföljer en gymnasieutbildning.

Fler faktorer än kön påverkar: Pojkars och flickors skolresultat påverkas av familjeförhållanden, boendeförhållanden och uppväxtområdet. Trångboddhet gör hemarbete svårare för barnen och föräldrar med kort utbildning kan ofta inte ge samma studie-stöd som föräldrar med längre utbildning. Det finns även skillnader i studieresultaten mellan elever födda utomlands och i Sverige.

Trygghet är en viktig förutsättning: På skolor där mobbning förekommer i högre utsträckning är PISA-resultat sämre än på skolor med lägre förekomst av mobbning. Vissa grupper av unga utsätts för mobbing i högre grad än andra. Normer och ideal kring maskulinitet, sexualitet och funktionsförmåga i skolan bidrar till otrygghet. Det är vanligare att pojkar utsätts för hot eller våld i skolan än flickor även om flickor utsätts för sexuella trakasserier i högre grad än pojkar.

Tillsammans mot målet

Länets aktörer kan bidra till att pojkar ska uppnå goda skolresultat oavsett socioekonomisk bakgrund eller migrationsbakgrund genom att:

- säkerställa att det finns ett jämställdhetsperspektiv i skolans systematiska kvalitetsarbete. Då migrationsbakgrund, språkfärdigheter och föräldrars utbildningsbakgrund har betydelse för pojkars skolresultat bör även dessa perspektiv beaktas i kartläggningen och analysen av skolans resultat. Exempel på främjande insatser är ett aktivt arbete för att motverka anti-pluggkultur och att verka för en studiefremjande kultur bland pojkar.

- vid behov erbjuda särskilda åtgärder för att säkerställa att alla elever tillgodoser sig kunskap i tillräcklig utsträckning. Ett exempel på detta är att pojkar med migrationsbakgrund kan erbjudas riktad läxhjälp och språkstöd.
- arbeta med främjande insatser för att barn med migrationsbakgrund skall ta del av förskoleverksamhet.
- arbeta med ett aktivt främjande och förebyggande värdegrunds-, trygghets- och jämställdhetsarbete.
- utmana och förändra normer kring maskulinitet i syfte att bidra till att öka pojkars trygghet i skolan.

NATIONELLT DELMÅL: JÄMN FÖRDELNING AV DET OBETALDA HEM- OCH OMSORGSARBETET

Regionalt mål: Mäns betalda och obetalda hem- och omsorgsarbete samt uttag av föräldraledighetsdagar ska öka i Västra Götaland

Läget i länet

Uttag av föräldraförsäkring: I Västra Götaland tar kvinnor ut 70 procent av föräldraledighetsdagarna, medan männen tar ut 30 procent. Det ojämställda uttaget leder till lägre inkomster, sämre karriärmöjligheter och i förlängningen till lägre pension för kvinnor. Samtidigt kan det jämställda uttaget leda till sämre möjlighet för barn och pappor att knyta an till varandra.

Anhörigomsorg och uttag av omvårdnadsbidrag: Betydligt fler kvinnor än män i länets samtliga kommuner tog ut omvårdnadsbidrag under 2022. Färre eller senare beviljade insatser till äldre bidrar till ett ökat behov av anhörigomsorg. Neddragningen inom äldreomsorgen påverkar kvinnor i högre grad än män.

Tillsammans mot målet

Länets aktörer kan bidra till att mäns betalda och obetalda hem- och omsorgsarbete samt uttag av föräldraledighetsdagar ökar genom att:

- integrera ett jämställdhetsperspektiv i verksamheter som möter blivande föräldrar, till exempel mödravårdsverksamhet, barnavårdsverksamhet samt främjande och förebyggande socialtjänstverksamhet.

- genomlysa utformning och innehåll kring stöd som tillhandahålls i samband med graviditetskontroller och BVC-besök ur ett jämställdhetsperspektiv.
- lyfta fördelning av omsorgsarbetet mellan vårdnadshavare i verksamheter som möter blivande föräldrar, samt föräldrar och barn. Det kan till exempel handla om föräldrautbildningar, BVC/MVC-besök och verksamheter på familjecentraler.
- satsa på den offentligt finansierade omsorgen i Västra Götaland för att skapa förutsättningar att begränsa anhörigas omvårdnadsansvar för till exempel äldre.
- synliggöra hur förväntningar på kvinnliga respektive manliga anhörigas omvårdnadsinsatser kan påverka till exempel biståndsbedömning inom socialtjänsten.
- arbetsgivare främjar möjligheten att förena förvärvsarbete med föräldraskap genom ett strategiskt arbete med sin organisationskultur.

NATIONELLT DELMÅL: JÄMSTÄLLD HÄLSA

Regionalt mål: Den psykiska ohälsan hos flickor, unga kvinnor och unga hbtqi+ personer i Västra Götaland ska minska

Läget i länet

Psykisk ohälsa ökar hos flickor och unga kvinnor samtidigt som delar av hälso- och sjukvården är ojämställd: Andelen flickor med självrapporterade psykiska besvär som ångest och oro har ökat. Normer kring kön i hälso- och sjukvården kan påverka bemötande, bedömningar, diagnostik och behandling negativt för flickor, pojkar och unga kvinnor på sätt som inte är medicinskt motiverat.

Unga hbtqi+ personer har sämre psykisk hälsa än andra unga och utsätts för minoritetsstress: Det är ungefär fyra gånger så vanligt för en ung hbtqi-person att ha självmordstankar än för unga hetero- och cispersoner. Bisexuella unga kvinnor sticker särskilt ut gällande psykisk ohälsa. Begränsande strukturer och normer i samhället leder till ojämlika livsvillkor och minoritetsstress som i sin tur kan påverka hälsan liksom benägenheten att uppsöka vård.

Tillsammans mot målet

Länets aktörer kan bidra till att den psykiska ohälsan hos flickor, unga kvinnor och unga hbtqi+ personer minskar genom att:

- genomföra kompetensutvecklingsinsatser som ökar kunskapen om hur psykisk ohälsa kan komma till uttryck samt hur målgruppsanpassade samtal om psykisk ohälsa kan föras.
- säkerställa att kunskap om kön, genus och normmedvetet bemötande genomsyrar verksamheter som möter barn och unga.
- arbeta för en trygg och inkluderande skolmiljö fri från all form av mobbning och trakasserier. Arbetet behöver tydligt inkludera hbtqi+ identiteter.
- inom utbildningssystemet tänka medvetet på sin kommunikation kring prestationer och betyg.
- utveckla tydliga riktlinjer kring bemötande och säkerställa att den egna verksamheten har låga trösklar in för alla oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck.
- utveckla barns och ungas möjlighet att ta del av stöd från barn- och ungdomspsykiatri i länet.

Regionalt mål: Hälsan hos flickor och kvinnor med funktionsnedsättning i Västra Götaland ska förbättras

Läget i länet

Hälsan hos personer med funktionsnedsättning: Betydligt fler personer med fysisk, psykisk eller intellektuell funktionsnedsättning skattar sin hälsa som dålig jämfört med övrig befolkning i Sverige. Det är en lägre andel kvinnor med funktionsnedsättning som skattar sin hälsa som god i jämförelse med män med funktionsnedsättning.

Tillgång till hälso- och sjukvård: Personer med funktionsnedsättning har inte likvärdig tillgång till hälso- och sjukvård som befolkningen i övrigt. Det handlar bland annat om ett sämre bemötande, sämre ekonomiska möjligheter, samt bristande tillgänglighet som försämrar möjligheten att söka och få vård.

Tillsammans mot målet

Länets aktörer kan bidra till att hälsan hos flickor och kvinnor med funktionsnedsättning förbättras genom att:

- tillämpa universell utformning av exempelvis platser med hälsofrämjande effekter, så som grönområden.
- genomföra kompetensutvecklingsinsatser som fokuserar på att höja hälso- och sjukvårdspersonalens kunskaper om livsvillkor och hälsorisker för personer med funktionsnedsättning.
- integrera ett funktionshinderperspektiv i åtgärder som rör arbetsmarknaden, utbildningsväsendet, bostadsmarknaden och i forum för delaktighet och inflytande i länet.

NATIONELLT DELMÅL: MÄNS VÅLD MOT KVINNOR SKA UPPHÖRA

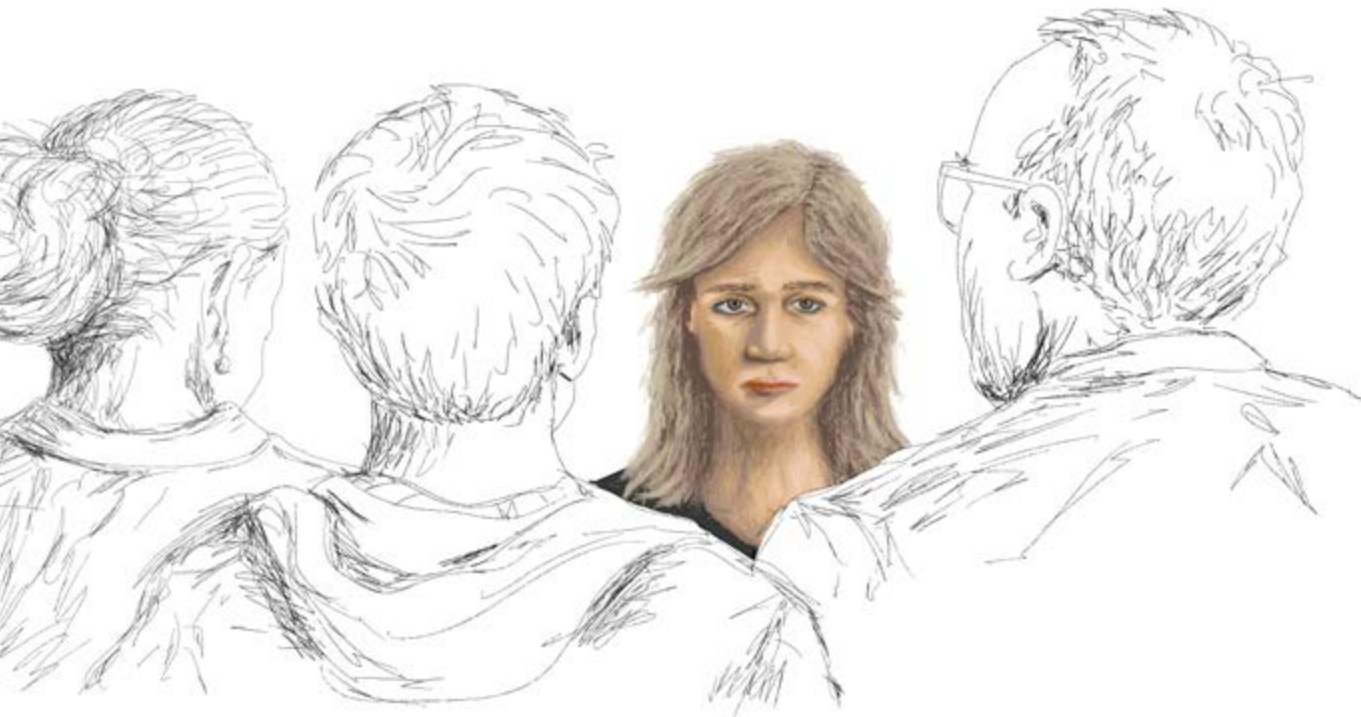
Regionalt mål: Hedersrelaterat våld och förtryck ska upphöra i Västra Götaland

Läget i länet

Vad är hedersrelaterat våld och förtryck? Hedersrelaterat våld och förtryck bygger på ett patriarkalt samhälls- och familjesystem. Våldet kännetecknas av att det är kollektivt sanktionerat och ges legitimitet utifrån en grups, familjs eller släkts rådande föreställningar och normer om heder. Våldet kännetecknas också av att det utövas av flera personer, och att en person kan vara både offer och förövare. Kontrollen av flickors och kvinnors sexualitet och livsval betraktas som nödvändig för att upprätthålla familjens anseende.

Omfattningen av hedersrelaterat våld och förtryck: Det är svårt att veta exakt hur många som är utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck och anmälningsgraden är låg. Det saknas även i stort regionala undersökningar om hur många som utsätts för och utövar våldet. 2019 beräknades andelen ungdomar i Göteborg som lever med hedersrelaterade normer och förtryck till 8–13 procent.

Tillsammans mot målet

Länets aktörer kan bidra till att hedersrelaterat våld och förtryck ska upphöra genom att:

- öka kunskapen i organisationen om hur hedersrelaterat våld och förtryck skiljer sig från annat relationsvåld.
- rikta tidigt förebyggande insatser till vårdnadshavare och andra närstående som kan ha inflytande över barnuppfostran, exempelvis norm- och värderingsförändrande arbete.
- rikta tidigt förebyggande insatser till barn och unga som inkluderar information om deras lagstadgade rättigheter.
- stärka yrkesverksamma i att alltid sätta barnets rättigheter främst i sin yrkes- och myndighetsutövning.
- stärka kompetens bland yrkesverksamma för att göra adekvata hot- och riskbedömningar vid utsatthet eller vid risk för utsatthet för hedersrelaterat våld och förtryck.
- säkerställa kunskap om, och tillämpning av, lagstiftning om hedersrelaterad brottslighet.

Regionalt mål: Våld i ungas partnerrelationer ska upphöra i Västra Götaland

Läget i länet

Ungas särskilda livsvillkor och omständigheter: Ungdomstiden innebär särskilda omständigheter som påverkar våldsutsatthet och våldsutövande. Både pojkar och flickor är utsatta för våld i partnerrelationer. Det finns dock stora skillnader mellan könen avseende våldets frekvens, karaktär och konsekvenser. Våldet i partnerrelationer är i hög grad digitalt. Det överlappar ofta med våld utanför nätet och utövas på platser där vuxna finns. Exempelvis i vårdnadshavarens hem eller i skolan.

Konsekvenser av våld under en kritisk utvecklingsfas: Våldsutsatthet eller våldsutövande under ungdomstidens kritiska utvecklingsfas har allvarliga konsekvenser på kort och långt sikt. Det är en tid som präglas av viktiga psykosociala förändringar och identitetsskapande, intensiv social inlärning och ökad autonomi i förhållande till vårdnadshavare. Det finns en ökad risk för psykisk ohälsa och suicid, psykosomatiska problem och skadligt bruk och beroende. Våldet påverkar även möjligheterna till en framgångsrik övergång till vuxenlivet. En felaktig bild av vad som är "normalt" i en relation ökar risken för att våldet upprepas senare i livet.

Omfattningen av våld i ungas partnerrelationer i Sverige och Västra Götaland: Både pojkar och flickor är utsatta för våld i partnerrelationer. Men undersökningar av omfattningen varierar. Mellan 18–59 procent av unga uppger att de någon gång utsatts för våld av en partner. Flickor och ungdomar med könsöverskridande identitet, unga i samkönade relationer, unga med funktionsnedsättning och unga som lever i en hederskontext kan vara särskilt utsatta för våld i ungas partnerrelationer.

Tillsammans mot målet

Länets aktörer kan bidra till att våld i ungas partnerrelationer ska upphöra genom att:

- stärka kunskap om våldets omfattning, karaktär och ungas olika livsvillkor och omständigheter.
- stärka det tidigt förebyggande arbetet riktat mot alla unga och fokusera på att förändra skadliga normer kring maskulinitet och motverka normalisering av våld i ungas relationer och närmiljöer.
- öka både vuxnas och ungas egen förståelse för vad våld är och göra det pratbart.
- öka kunskapen om vad som är brottsliga gärningar och hur det fungerar att anmäla ett brott.
- ställa rutinmässiga frågor för att upptäcka våld och ha ett lyhört och respektfullt bemötande när unga berättar om utsatthet eller utövande.

Regionalt mål: Arbetet mot mäns våld mot kvinnor i Västra Götaland ska vara anpassat efter livsvillkor och förutsättningar hos grupper med svagt samhälleligt stöd.

Läget i länet

Hur påverkas grupper med svagt samhälleligt stöd av våld? Flickor och kvinnor från alla delar av samhället kan vara utsatta för våld. Men en del grupper kan, som en följd av samhällets diskriminering och marginalisering, befinna sig i en situation som innebär en särskild sårbarhet. Risken för att utsättas för våld kan öka beroende på en persons livsvillkor. Sårbarheten kan också bero på att maktstrukturer och normer skapar hinder för tillgången till skydd och stödinsatser.

Följande grupper kan anses ha ett svagare stöd av samhället:

- hbtqi+ personer
- barn och unga kvinnor
- äldre kvinnor
- flickor/kvinnor med funktionsnedsättningar
- flickor/kvinnor med skadligt bruk och beroende
- flickor/kvinnor i hemlöshet
- flickor/kvinnor utsatta för prostitution och människohandel
- flickor/kvinnor som lever i en hederskontext
- flickor/kvinnor med utländsk bakgrund och migrationserfarenhet.

Bristande samhällsstöd och fokus på våld: Det som kan anses vara gemensamt är att samhällets insatser, från förebyggande arbete till upptäckt, stöd och skydd samt rättsprocesser sällan är utformade så att de passar alla. Det är ett samhälleligt ansvar att erbjuda insatser som passar individuella behov. För att klara det behöver verksamheter var organiserade för att kunna möta alla oavsett livsvillkor.

Tillsammans mot målet

Länets aktörer kan exempelvis bidra till att arbetet mot mäns våld mot kvinnor ska vara anpassat efter livsvillkor och förutsättningar hos grupper med svagt samhälleligt stöd genom att:

- upprätta styrdokument och rutiner som säkerställer ett rättighetsbaserat arbete.
- stärka kunskapen hos yrkesverksamma om marginaliserade gruppers livsvillkor och att det kan finnas skillnader i hur våld utövas och dess konsekvenser.
- stärka enskildas möjlighet till delaktighet och inflytande.
- möta behovet av och erbjuda individanpassat skydd och stöd.
- samverka med civilsamhället för utbyte av kunskap i utvecklingsarbete och kvalitetssäkring.

Länsstyrelsen Västra Götaland

Utgiven av enheten för folkhälsa och rättighetsfrågor,
Länsstyrelsen Västra Götaland

Kontakt: 010-224 40 00, vastragotaland@lansstyrelsen.se

Titel: Jämställt Västra Götaland 2024-2027

ISSN: 1403-168X

Rapportnummer: 2024:09

Diarienummer: 801-3913-2023

Utgivningsår: 2024

Form: Monika Lund

Illustrationer: Danny Eriksson

Tryckeri: Ljungbergs Tryckeri AB

Anslutningsblankett Jämställt Västra Götaland 2024–2027

Kommuner, myndigheter, region och lärosäten i Västra Götaland välkomnas att ansluta sig till *Jämställt Västra Götaland 2024–2027*. Länstyrelsen förväntar sig att organisationer som ansluter sig ska:

- fatta ett politiskt och/eller annat ledningsbeslut om att ansluta sig till Jämställt Västra Götaland 2024–2027.
- förankra strategiarbetet i den egna organisationen.
- prioritera vilka av strategins regionala mål som organisationen ska fokusera på. Det kan handla om att utveckla pågående arbete med jämställdhetsintegrering och koppla det till strategin och/eller att nytt arbete initieras.
- utse en kontaktperson gentemot Länstyrelsen och den egna verksamheten. Kontaktpersonen bör ha ansvar för det strategiska arbetet med jämställdhetsintegrering i organisationen.
- utifrån aktörens förutsättningar och tillgängliga data, bistå med underlag till Länstyrelsens del- och slutuppföljning av Jämställt Västra Götaland 2024–2027.

Blanketten skickas till vastragotaland@lansstyrelsen.se. Uppge diarienummer 801-9838-2024 i ärenderaden.

Deltagande organisation

Organisationens namn: Klicka eller tryck här för att ange text.		
Kontaktperson: Klicka eller tryck här för att ange text.		
Befattning: Klicka eller tryck här för att ange text.		
Telefonnummer: Klicka eller tryck här för att ange	Mobilnummer: Klicka eller tryck här för att ange	Mejladress: Klicka eller tryck här för att ange text.

Underskrift av ansvarigt kommunalråd, regionråd eller chef

Ort och datum: Klicka eller tryck här för att ange text.	
Namnunderskrift:	Namnförtydligande:

Ange era prioriterade regionala delmål (kryssa i minst en ruta)

- Kvinnor på arbetsledande och högre politiskt beslutsfattande positioner i Västra Götaland ska öka.
- Kvinnors, barns och ungas förutsättningar att representera och verka i det civila samhället i Västra Götaland ska förbättras.
- Kvinnors och flickors behov, livsvillkor och förutsättningar ska beaktas i högre utsträckning i uppbyggnaden av och deltagande i den civila beredskapen i Västra Götaland.
- Kvinnors förutsättningar avseende anställnings-, löne- och andra arbetsvillkor samt arbetsmiljö ska förbättras i Västra Götaland.
- Kvinnor i Västra Götaland ska ha ökad möjlighet att starta och driva företag som kan växa och generera en inkomst.
- Fler kvinnor med funktionsnedsättning i Västra Götaland ska vara etablerade på arbetsmarknaden och inte diskrimineras i arbetslivet på grund av sin funktionsnedsättning eller sitt kön.
- Fler utrikesfödda kvinnor i Västra Götaland ska vara etablerade på arbetsmarknaden och ha egen försörjning.
- Könsfördelningen på pojkdominerade och flickdominerade gymnasieprogram i Västra Götaland ska bli mer jämställd.
- Pojkar i Västra Götaland ska uppnå goda skolresultat oavsett socioekonomisk bakgrund eller migrationsbakgrund
- Mäns betalda och obetalda hem- och omsorgsarbete samt uttag av föräldraledighetsdagar ska öka i Västra Götaland.
- Den psykiska ohälsan hos flickor, unga kvinnor och unga hbtqi+ personer i Västra Götaland ska minska.
- Hälsan hos flickor och kvinnor med funktionsnedsättning i Västra Götaland ska förbättras.
- Hedersrelaterat våld och förtryck ska upphöra i Västra Götaland.
- Våld i ungas partnerrelationer ska upphöra i Västra Götaland.
- Arbetet mot mäns våld mot kvinnor i Västra Götaland ska vara anpassat efter livsvillkor och förutsättningar hos grupper med svagt samhälleligt stöd.

§ 76

Dnr 2024/00223

Policy för kamerabevakning i Falköpings kommuns verksamheter

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till beslut

- 1 Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att anta policy för kamerabevakning i Falköpings kommuns verksamheter.
- 2 Policyn ska gälla från och med den 15 september 2024 och tas upp i ny kommunal författningssamling.

Sammanfattning

Kommunledningsförvaltningen har tagit fram ett förslag till policy för kamerabevakning för Falköpings kommun. Syftet med policyn är att samordna kommunens arbete med sådan kamerabevakning som är ett led i att skapa trygghet och förhindra brottsliga handlingar. Redan idag förekommer det kamerabevakning på vissa skolor och andra kommunala fastigheter där det exempelvis förekommit mycket skadegörelse. Syftet med policyn är inte att kamerabevakningen ska utökas utan att förtydliga roller och ansvar nämnder emellan. Ett annat syfte är att tydliggöra vilka grundläggande principer och lagliga krav som behöver iaktas vid kamerabevakning. Policyn kommer att kompletteras med en rutin som mer praktiskt beskriver hur arbetet ska ske, vilken kommer att tas fram av Samhällsskydd mellersta Skaraborg.

Förslaget till policy för kamerabevakning har skickats på remiss till nämnderna. En nämnd har valt att avstå från att yttra sig och resterande nämnder har ställt sig bakom förslaget. Mot bakgrund av att ingen nämnd haft invändningar mot utformningen av policyn föreslår kommunledningsförvaltningen att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att anta policyn. Kommunledningsförvaltningen har gjort ett mindre förtydligande av namnet på policyn. Policyn föreslås börja gälla från och med den 15 september 2024. Det faktum att nämnden för samhällsskydd mellersta Skaraborg ska samordna arbetet med kamerabevakning och tillhandahålla tjänsten åt nämnderna bedöms inte innebära några ökade kostnader för nämnderna.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande från kommunledningsförvaltningen, 2024-06-04
- Förslag till policy, 2024-06-04
- Barn- och utbildningsnämndens remissvar, 2024-04-23
- Byggnadsnämndens remissvar, 2024-05-22
- Kompetens- och arbetslivsnämndens remissvar, 2024-05-22
- Kultur- och fritidsnämndens remissvar, 2024-05-21
- Samhällsskydd mellersta Skaraborgs remissvar, 2024-05-23

Justerarnas signaturer			Protokollsutdraget bestyrks
------------------------	--	--	-----------------------------

Justerarnas signaturer			Protokollsutdraget bestyrks
------------------------	--	--	-----------------------------

Policy för kamerabevakning i Falköpings kommun verksamheter

Förslag till beslut

- 1 Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att anta policy för kamerabevakning i Falköpings kommuns verksamheter.
- 2 Policyn ska gälla från och med den 15 september 2024 och tas upp i ny kommunal författningssamling.

Sammanfattning

Kommunledningsförvaltningen har tagit fram ett förslag till policy för kamerabevakning för Falköpings kommun. Syftet med policyn är att samordna kommunens arbete med sådan kamerabevakning som är ett led i att skapa trygghet och förhindra brottsliga handlingar. Redan idag förekommer det kamerabevakning på vissa skolor och andra kommunala fastigheter där det exempelvis förekommit mycket skadegörelse. Syftet med policyn är inte att kamerabevakningen ska utökas utan att förtydliga roller och ansvar nämnder emellan. Ett annat syfte är att tydliggöra vilka grundläggande principer och lagliga krav som behöver iaktas vid kamerabevakning. Policyn kommer att kompletteras med en rutin som mer praktiskt beskriver hur arbetet ska ske, vilken kommer att tas fram av Samhällsskydd mellersta Skaraborg.

Förslaget till policy för kamerabevakning har skickats på remiss till nämnderna. En nämnd har valt att avstå från att yttra sig och resterande nämnder har ställt sig bakom förslaget. Mot bakgrund av att ingen nämnd haft invändningar mot utformningen av policyn föreslår kommunledningsförvaltningen att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att anta policyn. Kommunledningsförvaltningen har gjort ett mindre förtydligande av namnet på policyn. Policyn föreslås börja gälla från och med den 15 september 2024. Det faktum att nämnden för samhällsskydd mellersta Skaraborg ska samordna arbetet med kamerabevakning och tillhandahålla tjänsten åt nämnderna bedöms inte innebära några ökade kostnader för nämnderna.

Bakgrund

Kommunledningsförvaltningen har tagit fram ett förslag till policy för kamerabevakning för Falköpings kommun. Syftet med policyn är att samordna kommunens arbete med sådan kamerabevakning som är ett led i att skapa trygghet och förhindra brottsliga handlingar. Ett av Falköpings kommuns mål är ett socialt hållbart Falköping där medborgarna ska känna sig trygga och säkra. Som en del av detta arbete kan kommunen använda sig av kamerabevakning. I kombination med andra brottsförebyggande metoder kan kamerabevakning vara en verksam metod för att minska brottslighet. Redan idag förekommer det kamerabevakning på vissa skolor och andra kommunala fastigheter där det exempelvis förekommit mycket skadegörelse. Syftet med policyn är inte att kamerabevakningen ska utökas utan att förtydliga roller och ansvar nämnder emellan. Ett annat syfte är att tydliggöra vilka grundläggande principer och lagliga krav som behöver iakttas vid kamerabevakning.

Policyn omfattar inte andra typer av kamerabevakning så som exempelvis trygghetskameror inom äldreomsorgen, snökameror och drönare. I de fall en nämnd anser att sådan kamerabevakning behövs får berörd nämnd ta ställning till om kamerabevakning är ändamålsenlig och lämplig utifrån bland annat dataskydds- och informationssäkerhetsperspektiv. Policyn kan dock vara vägledande för även sådan typ av kamerabevakning.

Policyn kommer att kompletteras med en rutin som mer praktiskt beskriver hur arbetet ska ske, vilken kommer att tas fram av Samhällsskydd mellersta Skaraborg med stöd av en kommunövergripande arbetsgrupp samt dataskyddssamordnare.

Förslaget till policy för kamerabevakning har skickats på remiss till nämnderna. Barn- och utbildningsnämnden, byggnadsnämnden, kompetens- och arbetslivsnämnden, kultur- och fritidsnämnden och nämnden för samhällsskydd mellersta Skaraborg har alla beslutat ställa sig bakom förslaget. Socialnämnden har avstått från att svara.

Förvaltningens bedömning

Kommunledningsförvaltningen bedömer att policyn tydliggör nämndernas olika roller i ärenden om kamerabevakning. Mot bakgrund av att ingen nämnd haft invändningar mot utformningen av policyn föreslår kommunledningsförvaltningen att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att anta policyn. Kommunledningsförvaltningen har gjort ett mindre förtydligande av namnet på policyn. Tidigare var förslaget ”policy för kamerabevakning i Falköpings kommun”. Detta föreslås ändras till ”policy för kamerabevakning i Falköpings kommuns verksamheter” för att förtydliga att det endast är kamerabevakning som genomförs i Falköpings kommuns verksamheter som omfattas av policyn. Policyn föreslås börja gälla från och med den 15 september 2024.

Finansiering och ekonomiska konsekvenser

Förvaltningens förslag till beslut leder inte till några direkta ekonomiska konsekvenser för nämnden, varför beslut om finansiering inte behöver tas. Det faktum att nämnden för samhällsskydd mellersta Skaraborg ska samordna arbetet med kamerabevakning och tillhandahålla tjänsten åt nämnderna ska inte innebära några ökade kostnader för nämnderna.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande från kommunledningsförvaltningen, 2024-06-04
- Förslag till policy, 2024-06-04
- Barn- och utbildningsnämndens remissvar, 2024-04-23
- Byggnadsnämndens remissvar, 2024-05-22
- Kompetens- och arbetslivsnämndens remissvar, 2024-05-22
- Kultur- och fritidsnämndens remissvar, 2024-05-21
- Samhällsskydd mellersta Skaraborgs remissvar, 2024-05-23

Beslutet ska skickas till

Markus Wästefors, förvaltningschef

Håkan Persson, IT-chef

Dina Ebbeson, biträdande kommundirektör

Marcus Boström, verksamhetschef fastighet och service

Sara Cronholm, kommunjurist

Anna Karin Linder, administratör

Sara Cronholm

Kommunjurist

Kamerabevakning i Falköpings kommuns verksamheter

POLICY

Typ av styrdokument	Policy
Beslutsinstans	Kommunfullmäktige
Diarienummer	KS 2024/00223
Giltighetstid	Fr.o.m. 2024-09-15 och tillsvidare
Dokumentet gäller för	Samtliga nämnder och förvaltningar i kommunen
Fastställd	"Skriv t.ex. 2016-01-01, § 10"
Dokumentansvarig	Kanslichefen
Tidpunkt för aktualitetsprövning	Vid behov

Innehåll

Bakgrund	3
Syfte och avgränsning	3
Grundläggande principer för kamerabevakning i Falköpings kommun	4
Organisation och beslutsprocess.....	4
Initierande nämnds ansvar	4
Nämnden för samhällsskydd mellersta Skaraborgs ansvar	5

Bakgrund

Syftet med denna policy är att samordna kommunens arbete med sådan kamerabevakning som är ett led i att skapa trygghet och förhindra brottsliga handlingar. Policyn tydliggör kommunens grundläggande principer samt beslutsgång och organisation gällande kamerabevakning.

Syfte och avgränsning

Ett av Falköpings kommuns mål är ett socialt hållbart Falköping där medborgarna ska känna sig trygga och säkra. Som en del av detta arbete kan kommunen använda sig av kamerabevakning. Denna policy omfattar den kamerabevakning som har till syfte att skapa trygghet och minska skadegörelse och annan egendomsbrottslighet på och vid kommunägda fastigheter eller fastigheter där kommunen bedriver verksamhet. I kombination med andra brottsförebyggande metoder kan kamerabevakning vara en verksam metod för att minska brottslighet. Enligt Brottsförebygganderådets studier så är kamerabevakning brottsförebyggande främst vid brott mot fordon, egendomsbrott och narkotikabrott. Det är ett effektivt verktyg tillsammans med kompletterande insatser främst vid bilparkeringar och bostadsområden¹.

Andra typer av kamerabevakning så som exempelvis trygghetskameror inom äldreomsorgen, snökameror och drönare omfattas inte av denna policy. I de fall en nämnd anser att sådan kamerabevakning behövs får berörd nämnd ta ställning till om kamerabevakning är ändamålsenlig och lämplig. Det är dock viktigt att nämnderna utreder frågan ur ett dataskydds- och informationssäkerhetsperspektiv samt inhämtar de tillstånd som krävs före det att kamerabevakning genomförs även i dessa fall och i dessa delar kan även denna policy tjäna som vägledning.

---

¹ Brottsförebyggande rådet, Fungerar kameraövervakning brottsförebyggande?, 2018, s. 6

Lagliga krav för kamerabevakning

När kamerabevakning används på en plats dit allmänheten har tillträde krävs utöver att dataskyddslagstiftning följs även tillstånd från tillsynsmyndigheten. Tillstånd eller anmälan krävs inte om kamerabevakningen avser en plats dit allmänheten inte har tillträde, exempelvis korridorer som finns innanför ett skalskydd eller ett tak på en skola.

Grundläggande principer för kamerabevakning i Falköpings kommun

- Nämnderna ska följa tillämplig lagstiftning för kamerabevakning samt integritetsskyddslagstiftningen, oavsett om kamerabevakningen kräver tillstånd eller inte.
- Kamerabevakning i kommunal verksamhet kan innebära ett ingrepp i de enskildas personliga integritet. Före det att kameror övervägs ska därför andra förebyggande åtgärder övervägas.
- I Falköpings kommun kan kamerabevakning användas vid kommunens fastigheter och vid andra fastigheter där kommunal verksamhet bedrivs.
- Kamerabevakning ska endast vidtas då intresset av sådan bevakning väger tyngre än den enskildes intresse av att inte bli bevakad.

Organisation och beslutsprocess

Initierande nämnds ansvar

Nämnderna initierar behovet av kamerabevakning och ser till att en behovs- och kostnadsanalys samt en konsekvensbedömning enligt dataskyddsförordningen genomförs. I arbetet med behovsanalysen ska samråd ske med säkerhetssamordnare. Initierande nämnd fattar beslut om ansökan om tillstånd hos tillsynsmyndighet. Initierande nämnd står också för kostnaden av såväl förarbete som inköp, bevakning och drift. Initierande nämnd är personuppgiftsansvarig för de personuppgifter som hanteras inom ramen för kamerabevakningen. Det är den nämnd som är personuppgiftsansvarig som ansvarar för hantering av det inspelade materialet samt den regelbundna prövningen av bevakningsbehovet.

Det är initierande nämnd som löpande utvärderar behovet av kamerabevakning i samråd med säkerhetssamordnare. Initierande nämnd kontrollerar att eventuella villkor och förutsättningar som anges i tillståndet efterlevs. Det är även initierande nämnd som fattar beslut när en kamera ska avvecklas och kontakt tas då med nämnden för samhällsskydd mellersta Skaraborg för avslut av den faktiska kamerabevakningen.

Nämnden för samhällsskydd mellersta Skaraborgs ansvar

Nämnden för samhällsskydd mellersta Skaraborg ansvarar för inköp och driftsättning av kameror efter beslut från initierande nämnd. Nämnden för samhällsskydd mellersta Skaraborg är vidare systemägare och ansvarar för att licenser finns tillgängliga när behov uppstår. Nämnden ansvarar för att sammanställa en förteckning över de kameror som satts upp för bevakning.

Den faktiska kamerabevakningen ska utföras av nämnden för samhällsskydd mellersta Skaraborg. Omfattning ska framgå av ett beställningsdokument med särskilda instruktioner. Nämnden för samhällsskydd mellersta Skaraborg ska följa de tillstånd och krav på hantering som nämnderna uppställer.

Nämnden för samhällsskydd mellersta Skaraborg

§ 12

Dnr 2024/00023

Svar på remiss från kommunstyrelsen i Falköping om policy för kamerabevakning i Falköpings kommun

Nämnden för samhällsskydd mellersta Skaraborgs beslut

1 Nämnden för samhällsskydd mellersta Skaraborg beslutar att ställa sig bakom framtagna policyn för kamerabevakning i Falköpings kommun.

Sammanfattning

Policyn är en grund för hur arbetet med kamerabevakning i Falköpings kommun ska bedrivas samt uppdelning av roller och ansvar. Syftet är att få ett samlat och samordnat arbete med kamerabevakning inom kommunen.

Beslutet påverkar inte de administrativa kostnaderna utan hanteras inom förvaltningens ekonomiska ram. Kostnader för utrustning och installationstjänster kommer respektive beställande verksamhet i kommunen bekosta.

Förvaltningen föreslår nämnden besluta att ställa sig bakom policyn för kamerabevakning i Falköpings kommun.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande från samhällsskyddsförvaltningen, 2024-03-20
- Policy för kamerabevakning i Falköpings kommun

Paragrafen skickas till

Linda Karelid, kanslichef

Peder Samuelsson, enhetschef

Åsa Jellinek, utvecklingschef

Justerarnas signaturer			Protokollsutdraget bestyrks
Digital justering			

§ 51

Dnr 2024/00022

Remiss om policy för kamerabevakning i Falköpings kommun

Byggnadsnämndens beslut

- 1 Byggnadsnämnden beslutar att ställa sig bakom framtagen policy för kamerabevakning i Falköpings kommun.

Sammanfattning

Kommunledningsförvaltningen har tagit fram ett förslag på policy för kamerabevakning i Falköpings kommun. Syftet med policyn är att samordna kommunens arbete med sådan kamerabevakning som syftar till att skapa trygghet och förhindra brottsliga handlingar i kommunala fastigheter eller i byggnader med kommunal verksamhet.

Eftersom policyn enbart inriktar sig på kamerabevakning inom kommunala fastigheter eller byggnader med kommunal verksamhet så berörs inte byggnadsnämndens ansvarsområde av denna policy. Byggnadsnämnden har därför inget att erinra på det framtagna förslaget.

Beslutsunderlag

- Arbetsutskottet § 37/2024
- Tjänsteutlåtande från kommunledningsförvaltningen, 2024-04-05
- Policy för kamerabevakning i Falköpings kommun

Paragrafen skickas till

Kommunstyrelsen

Justerarnas signaturer			Protokollsutdraget bestyrks
Digital justering			

Kanal: Remissvar
Från: BN
Skickat: 2024-05-28 08:33:54
Till: KS gällande ärende:
Ämne: Remissvar från byggnadsnämnden om policy för kamerabevakning i Falköpings kommun
Bifogade filer: Beslut - 202400022 - BN - § 51.docx

Hej,

Här kommer remissvar från byggnadsnämnden gällande ärende 2024/223 (policy kamerabevakning)

Mvh Johanna

§ 37

Dnr 2024/00034

Svar på remiss från kommunstyrelsen om policy för kamerabevakning i Falköpings kommun

Kultur- och fritidsnämndens beslut

1 Kultur- och fritidsnämnden beslutar att ställa sig bakom framtagna policy för kamerabevakning i Falköpings kommun.

Sammanfattning

Kommunledningsförvaltningen har tagit fram ett förslag till policy för kamerabevakning för Falköpings kommun som nu skickats på remiss till kommunens nämnder. Policyn tydliggör kommunens grundläggande principer samt beslutsgång och organisation gällande kamerabevakning.

Kultur- och fritidsförvaltningen gör bedömningen att förslaget till policy är välformulerat och tydligt. Förslagets innehåll och ställningstaganden bedöms vara angelägna och motiverade.

Bakgrund

- Kultur- och fritidsnämndens arbetsutskott § 28
- Tjänsteutlåtande från kultur- och fritidsförvaltningen, 2024-04-18
- Förslag på policy för kamerabevakning i Falköpings kommun
- Delegationsbeslut kommunstyrelsen, daterad 2024-03-15

Paragrafen skickas till
Kommunstyrelsen

Justerarnas signaturer			Protokollsutdraget bestyrks
Digital signering			

Kanal: Remissvar
Från: KFN
Skickat: 2024-05-23 14:02:36
Till: KS gällande ärende:
Ämne: Kultur- och fritidsnämnden 2024-05-21 § 37 Svar på policy för kamerabevakning i Falköpings kommun
Bifogade filer: Beslut - 202400034 - KFN - § 37.docx, Tjänsteutlåtande BKA.docx

Hej,

Det här är en beslutsexpediering, vilket innebär att de som är berörda informeras om hur beslutsorganet beslutat i ärendet. Beslutet finns i bifogat dokument.

Ansvarig för eventuella åtgärder med anledning av beslutet är den tjänsteperson som har handlagt ärendet.

Beslutsorgan: Kultur- och fritidsnämnden

Kultur- och fritidsnämnden

Svar på remiss från kommunstyrelsen om policy för kamerabevakning i Falköpings kommun

Förslag till beslut

- 1 Kultur- och fritidsnämnden beslutar att ställa sig bakom framtagna policy för kamerabevakning i Falköpings kommun.

Sammanfattning

Kommunledningsförvaltningen har tagit fram ett förslag till policy för kamerabevakning för Falköpings kommun som nu skickats på remiss till kommunens nämnder. Policyn tydliggör kommunens grundläggande principer samt beslutsgång och organisation gällande kamerabevakning.

Kultur- och fritidsförvaltningen gör bedömningen att förslaget till policy är välformulerat och tydligt. Förslagets innehåll och ställningstaganden bedöms vara angelägna och motiverade

Bakgrund

Kommunledningsförvaltningen har tagit fram ett förslag till policy för kamerabevakning för Falköpings kommun. Syftet med policyn är att samordna kommunens arbete med sådan kamerabevakning som är ett led i att skapa trygghet och förhindra brottsliga handlingar. Policyn tydliggör kommunens grundläggande principer samt beslutsgång och organisation gällande kamerabevakning.

Policyn kommer att kompletteras med en rutin som mer praktiskt beskriver hur arbetet ska ske, vilken kommer att tas fram av Samhällsskydd mellersta Skaraborg med stöd av en arbetsgrupp samt dataskyddssamordnare.

2024-03-15 fattade kommunstyrelsen beslut på delegation att förslaget på policy för kameraövervakning ska skickas till kommunens nämnder på remiss. Kommunstyrelsen önskar yttrande från nämnderna över framtagna förslag till policy, senast den 3 juni 2024.

Förvaltningens bedömning

Kultur- och fritidsförvaltningen gör bedömningen att förslaget till policy är välformulerat och tydligt. Förslagets innehåll och ställningstaganden bedöms vara angelägna och motiverade.

Finansiering och ekonomiska konsekvenser

I förslaget till policy framgår att initierande nämnd står för kostnaden av såväl förarbete som inköp, bevakning och drift kopplat till kameraövervakningen. Om kultur- och fritidsnämnden initierar behov av kameraövervakning behöver ett sådant beslut kompletteras med en kostnadsberäkning och finansieringsplan för det aktuella initiativet.

Barnkonsekvensanalys

I barnkonventionens 16:e artikel står: ”Inget barn får utsättas för godtyckliga eller olagliga ingripanden i sitt privat- och familjeliv”. Kamerabevakning i kommunal verksamhet kan innebära ett ingrepp i de enskildas personliga integritet.

I förslaget till policy för kameraövervakning framgår att andra förebyggande åtgärder ska övervägas innan kameraövervakning övervägs. Det står också att kamerabevakning endast ska vidtas då intresset av sådan bevakning väger tyngre än den enskildes intresse av att inte bli bevakad.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande från kultur- och fritidsförvaltningen, 2024-04-18
- Förslag på policy för kamerabevakning i Falköpings kommun
- Delegationsbeslut kommunstyrelsen, daterad 2024-03-15

Beslutet ska skickas till

Kommunstyrelsen
Hampus Haga, kultur- och fritidschef

Hampus Haga,
Kultur- och fritidschef

§ 22

Dnr 2024/00027

Svar på remiss från kommunstyrelsen om policy för kamerabevakning i Falköpings kommun**Kompetens- och arbetslivsnämndens beslut**

1 Kompetens- och arbetslivsförvaltningen beslutar att ställa sig bakom framtagen policy för kamerabevakning i Falköpings kommun.

Sammanfattning

Kommunledningsförvaltningen har tagit fram ett förslag till policy för kamerabevakning för Falköpings kommun som skickats på remiss till alla nämnder. Syftet med policyn är att samordna kommunens arbete med sådan kamerabevakning som är ett led i att skapa trygghet och förhindra brottsliga handlingar.

Kompetens- och arbetslivsförvaltningen bedömer att förslaget till policy är bra och föreslår nämnden att ställa sig bakom det.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande från kompetens- och arbetslivsförvaltningen, 2024-05-06
- Delegationsbeslut om remiss av policy för kamerabevakning i Falköpings kommun, 2024-03-15
- Remissversion av policy för kamerabevakning i Falköpings kommun, 2024-03-15

Paragrafen skickas till

Kommunstyrelsen
Robert Rydquist, förvaltningschef

Justerarnas signaturer			Protokollsutdraget bestyrks
------------------------	--	--	-----------------------------

Kanal: Remissvar
Från: KAN
Skickat: 2024-05-22 15:45:38
Till: KS gällande ärende:
Ämne: 2024/00027 Protokollsutdrag 2024-05-22 § 22 Svar på remiss från kommunstyrelsen om policy för kamerabevakning i Falköpings kommun
Bifogade filer: Beslut - 202400027 - KAN - § 22.docx

MVH
/Anna

§ 44

Dnr 2024/00388

Remiss - Policy för kamerabevakning i Falköpings kommun

Barn- och utbildningsnämndens beslut

- 1 Barn- och utbildningsförvaltningen föreslår kommunstyrelsen att godkänna förslaget till policy för kameraövervakning i Falköpings kommun.

Sammanfattning

Kommunledningsförvaltningen har tagit fram ett förslag till policy för kamerabevakning för Falköpings kommun. Syftet med policyn är att samordna kommunens arbete med sådan kamerabevakning som är ett led i att skapa trygghet och förhindra brottsliga handlingar. Policyn tydliggör kommunens grundläggande principer samt beslutsgång och organisation gällande kamerabevakning.

Policyn kommer att kompletteras med en rutin som mer praktiskt beskriver hur arbetet ska ske, vilken kommer att tas fram av Samhällsskydd Mellersta Skaraborg (SMS) med stöd av en arbetsgrupp samt dataskyddssamordnare.

Kommunstyrelsen önskar yttrande från nämnderna över framtaget förslag till policy.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande från barn- och utbildningsförvaltningen, 2024-03-26
- Delegationsbeslut om remiss av policy för kameraövervakning i Falköpings kommun, 2024-03-18
- Remissversion av policy för kameraövervakning i Falköpings kommun

---

Paragrafen skickas till

Kommunstyrelsen

Justerarnas signaturer			Protokollsutdraget bestyrks
Digital signering			

Barn- och utbildningsnämnden

Policy för kamerabevakning i Falköpings kommun

Förslag till beslut

- Barn- och utbildningsförvaltningen föreslår kommunstyrelsen att godkänna förslaget till policy för kameraövervakning i Falköpings kommun.

Sammanfattning

Kommunledningsförvaltningen har tagit fram ett förslag till policy för kamerabevakning för Falköpings kommun. Syftet med policyn är att samordna kommunens arbete med sådan kamerabevakning som är ett led i att skapa trygghet och förhindra brottsliga handlingar. Policyn tydliggör kommunens grundläggande principer samt beslutsgång och organisation gällande kamerabevakning.

Policyn kommer att kompletteras med en rutin som mer praktiskt beskriver hur arbetet ska ske, vilken kommer att tas fram av Samhällsskydd Mellersta Skaraborg (SMS) med stöd av en arbetsgrupp samt dataskyddsamordnare.

Kommunstyrelsen önskar yttrande från nämnderna över framtaget förslag till policy.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen har inga synpunkter på den övergripande policyn för kameraövervakning som föreslagits av kommunledningsförvaltningen. Barn- och utbildningsförvaltningens bedömning är därför att nämnden bör föreslå kommunstyrelsen att godkänna förslaget till policy.

Finansiering och ekonomiska konsekvenser

Förvaltningens förslag till beslut leder inte till några direkta ekonomiska konsekvenser för nämnden, varför beslut om finansiering inte behöver tas.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande från barn- och utbildningsförvaltningen, 2024-03-26
- Delegationsbeslut om remiss av policy för kameraövervakning i Falköpings kommun, 2024-03-18

- Remissversion av policy för kameraövervakning i Falköpings kommun

Beslutet ska skickas till

Kommunstyrelsen

Björn Broberg
Utvecklingsstrateg IKT

§ 75

Dnr 2024/00293

Överlåtelseavtal med fastighetsbolaget SLP Falköping Okularet AB

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till beslut

- 1 Kommunstyrelsen beslutar att godkänna överlåtelseavtalet med fastighetsbolaget SLP Falköping Okularet AB gällande försäljning av spåranläggning.

Sammanfattning

Fastighetsbolaget SLP (Swedish Logistic Properties) Falköping Okularet AB (SLP) äger sedan våren 2022 fastigheten Okularet 12 i Falköping. Under år 2023 byggde kommunen, enligt gällande genomförandeavtal, kommunfullmäktige § 114/2022, en spåretablering fram till tomtgräns och sedan vidare in på SLP:s fastighet. Kommunen ska nu sälja spåranläggningen som finns på SLP:s fastighet för 3 500 000 kronor till SLP. Förvaltningen bedömer att det mest rationella upplägget har varit att kommunen i och med byggnationen av överlämningsbangården har byggt spåret in på SLP:s fastighet och att det nu överläts genom det överlåtelseavtal som kommunstyrelsen nu föreslås beslut om.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande från kommunledningsförvaltningen, 2024-06-01
- Överlåtelseavtal
- Bilaga 1 Ritning av spår
- Bilaga 2 Avtal Servitut för järnvägsspår belastar Okularet 12
- Jämkningshandling
- Jämkningsunderlag

Justerarnas signaturer			Protokollsutdraget bestyrks
------------------------	--	--	-----------------------------

Överlåtelseavtal med fastighetsbolaget SLP Falköping Okularet AB

Förslag till beslut

- 1 Kommunstyrelsen beslutar att godkänna överlåtelseavtalet med fastighetsbolaget SLP Falköping Okularet AB gällande försäljning av spåranläggning.

Sammanfattning

Fastighetsbolaget SLP (Swedish Logistic Properties) Falköping Okularet AB (SLP) äger sedan våren 2022 fastigheten Okularet 12 i Falköping. Under år 2023 byggde kommunen, enligt gällande genomförandeavtal, kommunfullmäktige § 114/2022, en spåretablering fram till tomtgräns och sedan vidare in på SLP:s fastighet. Kommunen ska nu sälja spåranläggningen som finns på SLP:s fastighet för 3 500 000 kronor till SLP. Förvaltningen bedömer att det mest rationella upplägget har varit att kommunen i och med byggnationen av överlämningsbangården har byggt spåret in på SLP:s fastighet och att det nu överläts genom det överlåtelseavtal som kommunstyrelsen nu föreslås beslut om.

Bakgrund

Fastighetsbolaget SLP (Swedish Logistic Properties) Falköping Okularet AB (SLP) äger sedan våren 2022 fastigheten Okularet 12 i Falköping, fastigheten kallas även Greenlog, och ägdes tidigare av Mössebergsbolaget. Under år 2023 byggde kommunen, enligt gällande genomförandeavtal, kommunfullmäktige § 114/2022, en spåretablering fram till tomtgräns och sedan vidare in på SLP:s fastighet. Detta enligt bedömningen att det var det mest ekonomiskt fördelaktiga och rationella upplägget. Kommunen ska nu sälja spåranläggningen som finns på SLP:s fastighet till SLP.

Överlåtelseavtalet med tillhörande jämkningshandling talar om att överlåtelsedatum är den 5 september 2024 till en kostnad om 3 500 000 miljoner kronor. Där SLP kommer att betala jämkningsmoms om 787 500 kronor.

Förvaltningens bedömning

Falköpings kommun har som intention att utveckla området Skaraborg Logistic Center, och jobba för järnvägsrelaterad logistik. Då SLP:s fastighet behövde ytterligare ett spår och kommunens intention är att vid behov och utifrån möjlighet bygga spår fram till tomtgräns, var detta det mest rationella upplägget genom att bygga spåret in på fastigheten för att sedan sälja spåranläggningen till SLP. Byggnationen skedde i samband med byggnation av överlämningsbangården på Brogårdets och Marjarps logistikområde.

Finansiering och ekonomiska konsekvenser

Förvaltningens förslag till beslut leder inte till några direkta ekonomiska konsekvenser för nämnden, varför beslut om finansiering inte behöver tas.

Spårbyggnationen på SLP:s fastighet har kostat 3 500 000 kronor, vilket kommunen nu säljer spåranläggningen för.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande från kommunledningsförvaltningen, 2024-06-01
- Överlåtelseavtal
- Bilaga 1 Ritning av spår
- Bilaga 2 Avtal Servitut för järnvägsspår belastar Okularet 12
- Jämkningshandling
- Jämkningsunderlag

Beslutet ska skickas till

Ida Elf, verksamhetschef utveckling och kvalitet

Tomas Berg, infrastrukturförvaltare

Morgan Hammarström, chef park/gata

Alexander Järkeborn, MEX-ansvarig

Amelie Sandström, stadsbyggnadschef

Ekonomiavdelningen

Swedish Logistic Properties (SLP)

Ida Elf

Verksamhetschef utveckling och kvalitet

Överlåtelseavtal – avseende spåranläggning på fastigheten Timmerstapeln 3

1 Avtalsparter

Parter:	Organisations nummer:	Benämning i avtalet:
SLP Falköping Okularet AB Strömgatan 2 212 25 Malmö	559361-3929	Köparen
Falköpings kommun 521 81 Falköping	212000-1744	Säljaren

Mellan parterna träffas nedanstående avtal avseende överlåtelse av spåranläggning.

2 Bakgrund

Parterna ingick den 10 november 2022 ett genomförandeavtal gällande byggnation av ett industrispår på fastigheten Okularet 12 i Falköping. Avtalet innebar i korthet att Säljaren åtog sig att i egenskap av spårförvaltare upphandla och genomföra byggnationen av egen spåretablering fram till tomtgräns, inklusive växlar och elektrifiering, samt därutöver bygga Spåranläggningen (enligt definition nedan) på Köparens fastighet Okularet 12, Falköping. Kommunen åtog sig vidare att erhålla godkännande av Transportstyrelsen för spåren.

Säljaren har nu uppfyllt de ovan nämnda åtagandena enligt genomförandeavtalet och är i nuläget ägare till Spåranläggning på Köparens fastighet Okularet 12. Enligt avsnitt 7 i genomförandeavtalet ska Säljaren nu överlåta äganderätten till Spåranläggningen till Köparen genom ett köpeavtal.

Spåranläggningen framgår av **bilaga 1** ("Spåranläggningen").

3 Överlåtelse

Säljaren överlåter och försäljer härmed Spåranläggningen till Köparen i befintligt skick.

4 Köpeskilling

Köpeskillingen uppgår till 3 500 000 (tremiljonerfemhundrausen) kronor.

5 Tillträde och betalning av köpeskilling

Köparen ska betala köpeskillingen 3 500 000 kronor, varvid Köparen tillträder Spåranläggningen och övertar äganderätten ("Tillträdesdagen"). Det noteras att Spåranläggningen i och med Köparens tillträde blir en del av fastigheten Okularet 12. Betalning ska ske till Säljarens bankgironummer 5659-1803.

Parterna avser att ingå ett kortsiktigt avtal om infrastrukturförvaltning.

När köpeskillingen och Jämkningshandlingen, (enligt definition nedan), är betald har parterna inga ytterligare fordringar på varandra med anledning av denna försäljning utöver det som framgår av ovan nämnda avtal om infrastrukturförvaltning.

6 Övertagande av risker, ansvar, garanti m.m.

På Tillträdesdagen övergår risker, ansvar m.m. för Spåranläggningen på Köparen.

Parternas intention är att garantier och andra rättigheter för Spåranläggningen ska överlåtas till Köparen och att Köparen ikläder sig Säljarens samtliga rättigheter och skyldigheter för Spåranläggningen. Säljaren gör dock inte någon utfästelse om att garanti medföljer som kan nyttjas av Köparen.

7 Ersättning enligt Jämkningshandling

Säljaren har upprättat en jämkningshandling som ger Köparen rätt att genom årliga avdrag återfå moms som Säljaren jämkat/återbetalat ("Jämkningshandlingen"). Parterna avtalar att Köparen utöver köpeskilling ska ersätta kommunen motsvarande belopp enligt Jämkningshandlingen, 787 500 (sjuhundraåttiosjutusenfemhundra) kronor vid Tillträdesdagen. Jämkningshandlingen utgör en bilaga till detta avtal.

8 Avtal om servitut

Parterna har den 24 mars 2023 tecknat avtal om servitut gällande Spåranläggningen ("Servitutsavtalet"), se bilaga 2. Servitutsavtalet upphör att gälla på Tillträdesdagen.

Det är inte parternas avsikt att bilda officialservitut. Om så på Tillträdesdagen ändå har skett är parterna överens om att gemensamt verka för att servitutet upphävs. Har avtalsservitutet inskrivits i fastighetsregistret ska inskrivningen dödas. Säljaren ansvarar för och bekostar eventuella Lantmäteriatgärder kopplat till servitutet.

9 Övrigt

Ändring och tillägg till detta avtal ska endast vara bindande för parterna, såvida ändringarna och tilläggen är skriftligen avfattade och undertecknade av båda parterna.

Detta avtal ska vara underkastat och tolkas enligt svensk materiell rätt. Tvist som uppstår i anledning av detta avtal ska slutligt avgöras av allmän dom.

Detta avtal har upprättats i två originalexemplar varav parterna tagit varsitt.

Det här avtalet signeras digitalt.

Falköping den / 2023
Falköpings kommun, kommunstyrelsen

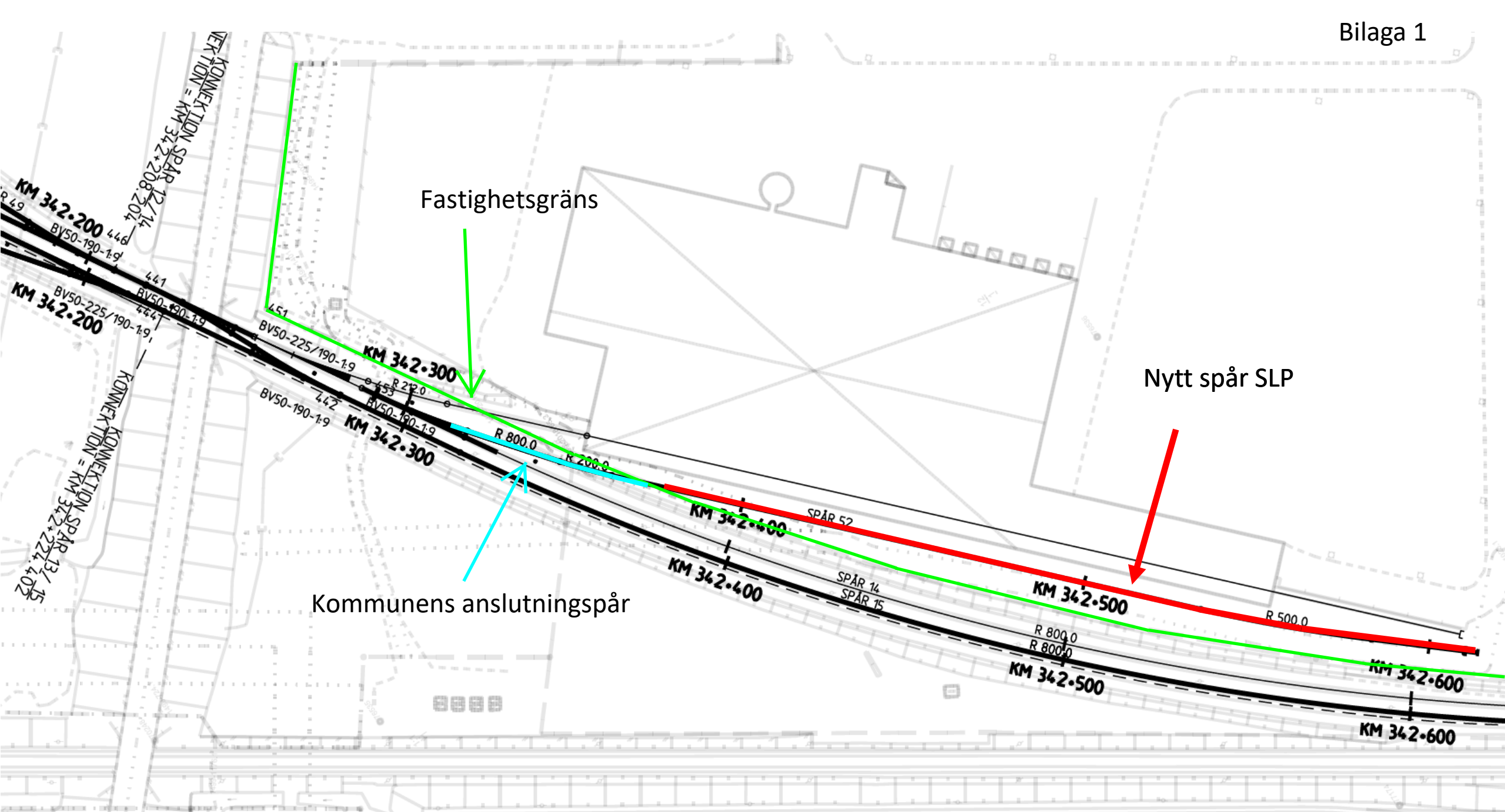
Adam Johansson
Kommunstyrelsens ordförande

Falköping den / 2023
SLP Falköping Okularet AB

Tommy Åstrand
VD Swedish Logistic Property AB

Falköping den / 2023
Falköpings kommun, kommunstyrelsen

Lars Svensson
Kommundirektör

Fastighetsgräns

Nytt spår SLP

Kommunens anslutningspår

Avtal servitut – Okularet 12

1 Avtalsparter

Parter:	Organisations- Nummer:	Fastighet:	Benämning i avtalet:
SLP Falköping Okularet AB Strömgatan 2 212 25 Malmö	559361-3929	Falköping Okularet 12	Tjänande
Falköpings kommun 521 81 Falköping	212000-1744	Falköping Friggeråker 25:8	Härskande

Mellan parterna träffas nedanstående avtal om servitut.

2 Bakgrund

Falköpings kommun ska anlägga ett uppställningsspår inne på den tjänande fastigheten. För att säkra rätten till det tecknas detta avtal om servitut.

3 Servitutsområde

Servitutsområdet som är cirka 280 meter långt och 5,5 meter brett är markerat med svart skraffering och littera X på bifogad karta, se bilaga 1.

4 Ändamål

Ändamålet med servitutet är att inom servitutsområdet säkra rätt för den härskande fastigheten att på den tjänande fastigheten anlägga, nyttja och underhålla uppställningsspår med tillhörande anläggningar.

Med rätten följer att härskande fastighet har rätt att ta väg över tjänande fastighet till järnvägsspåret och tillhörande anläggningar.

5 Upplåtelseid

Den härskande fastigheten har denna rätt för all framtid.

6 Tillträde

Den härskande fastigheten har i och med detta avtals undertecknande omedelbart tillträde till området.

7 Ersättning

Ersättning för upplåtelsen utgår ej.

8 Inskrivning

Den härskande fastigheten har rätt att på egen bekostnad låta inskriva detta avtal om servitut i fastighetsregistret.

Fram till dess att servitutet har skrivits in i fastighetsregistret är fastighetsägaren till den tjänande fastigheten skyldig att vid överlåtelse eller upplåtelse av fastigheten göra förbehåll om detta avtals bestånd.

9 Avtalsexemplar

Detta avtal har upprättats i tre (3) likalydande exemplar av vilka parterna tagit var sitt och ett exemplar skickas för inskrivning.

10 Underskrifter

Falköping den 10/3 2023
Falköpings kommun, kommunstyrelsen,
Härskande

Alexander Järkeborn
Mark- och exploateringsansvarig¹

Malmö den 24/3 2023
SLP Falköping Okularet AB,
Tjänande

~~Enligt fulmakt:~~
~~Christian Berglund~~
~~Fastighetschef~~

Peter Strand

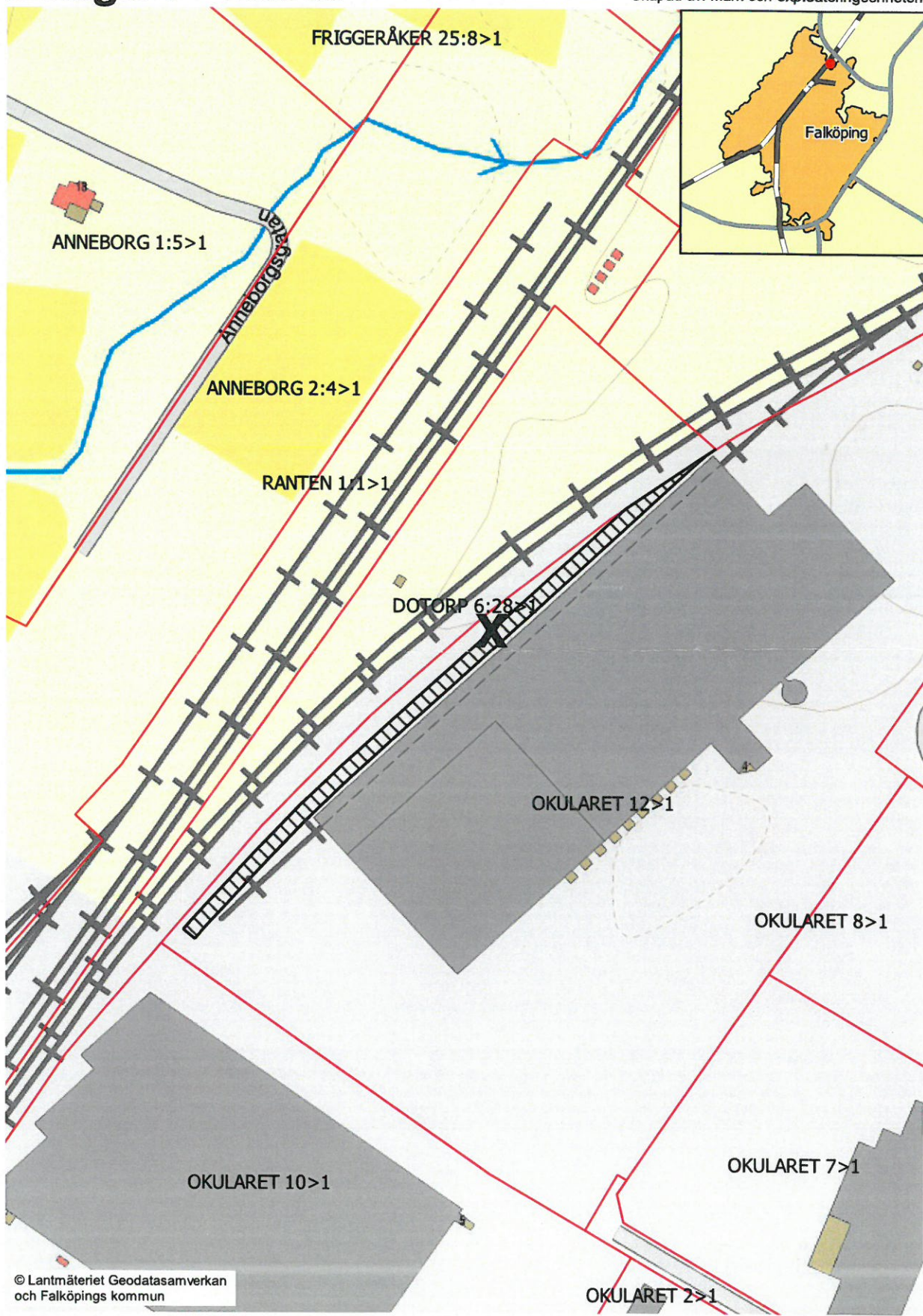
Bilaga:

1. Karta

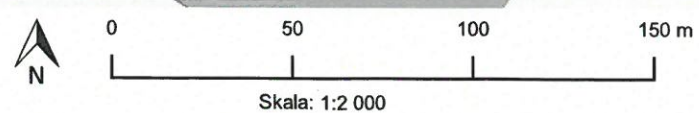
¹ Avtalet tecknas med stöd av kommunstyrelsens delegationsbestämmelser KS 2022-12-12, §186.

Bilaga 1 - Karta

Datum: 2023-02-28
Skapad av: Mark och exploateringsenheten

© Lantmäteriet Geodatasamverkan och Falköpings kommun

FALKÖPING
KOMMUNEN

A.2. *[Handwritten signature]*

Mottagare

SLP Falköping Okularet AB
Strömgatan 2, 212 25 Malmö
Orgnr: 559361-3929
Momsreg: SE559361392901

Utställare

Falköpings Kommun
521 81 Falköping
Orgnr: 212000-1744
Momsreg: SE2120001744

Avser

Handling enligt 8a kap 15 - 17 §§ mervärdesskattelagen (1994:200)

Fastighet

Okularet 12
Falköpings kommun

Med anledning av överlåtelse av spåranläggning enligt köpebrev som undertecknats av överlåtaren och förvärvaren 2024-09-05 kommer förekommande jämkning enligt 8a kap. 15-17 §§ ML att övergå på förvärvaren. På grund härav har överlåtaren upprättat denna handling i enlighet med bestämmelserna i 8a kap. 15 § ML.

Någon handling som avses i 8a kap 16 § mervärdesskattelagen finns inte.

Anskaffningsår	Lokal/Anläggning	Åtgärd	Kostnad för ny- till- och ombyggnation <small>(Summan av externa fakturor på vilka Falköpings kommun sökt momsersättning.)</small>	Ingående moms på ny- till- och ombyggnation	Avdragen ingående moms	Ej avdragen ingående moms	Kommentar
2023	Spåranläggning	Byggnation av spår.	3 500 000		0	875 000	
Tot			3 500 000	0	0	875 000	

Mottagandet av handlingen kvitteras

[Datum]

Härmed bekräftas riktigheten av de uppgifter som lämnas i denna handling

[Datum]

_____
[Namn]

_____
[Namn]

_____
[Namn]

_____
[Namn]

SLP köpte 2,54% av kommunens totala investering, anskaffningsvärde 3,5 mnkr. Inköpet gjordes av kommunen 2023.

Falköping r SLP redovisar										Summa		
2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	FKPG	SLP	Tot
87 500	87 500	87 500	87 500	87 500	87 500	87 500	87 500	87 500	87 500	87 500	787 500	875 000
										87 500	787 500	875 000

§ 77

Dnr 2024/00376

Permutation av Axel och John Ekmans understödsfond**Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till beslut**

- 1 Kommunstyrelsen beslutar att ansöka om permutation av stiftelsen Axel och John Ekmans understödsfond enligt framtagen ansökan.
- 2 Kommunstyrelsen uppdrar åt kommunjurist Sara Cronholm, eller den hon sätter i sitt ställe, att företräda kommunstyrelsen avseende ansökan om permutation av stiftelsen Axel och John Ekmans understödsfond. Detta innefattar en rätt att göra de redaktionella ändringar som krävs för att kommunstyrelsens syfte med permutationen ska uppnås.

Sammanfattning

Nämnsledamöterna för stiftelsen Axel och John Ekmans understödsfond har i en skrivelse, daterad den 2 maj 2024, föreslagit att kommunstyrelsen ska ansöka om permutation av fonden. Skälet är att nämnden inte kunnat dela ut några medel sedan år 2021 på grund av att avkastningen har varit för liten. Det föreslås att föreskriften om att endast avkastningen får användas för ändamålet upphävs. Kommunledningsförvaltningen ställer sig bakom ansökan och det bedöms enligt urkunden vara drätselkammaren, det vill säga kommunstyrelsen som är behörig att ansöka om permutationen hos Kammarkollegiet. Ansökningsavgiften för permutation är 10 700 kr och kommer att finansieras ur stiftelsens medel.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande från kommunledningsförvaltningen, 2024-06-05
- Ansökan till Kammarkollegiet, 2024-06-05
- Skrivelse från nämnden för stiftelsen Axel och John Ekmans understödsfond, 2024-05-02
- Reglemente för stiftelsen

Justerarnas signaturer			Protokollsutdraget bestyrks
------------------------	--	--	-----------------------------

Permutation av Axel och John Ekmans understödsfond

Förslag till beslut

- 1 Kommunstyrelsen beslutar att ansöka om permutation av stiftelsen Axel och John Ekmans understödsfond enligt framtagna ansökan.
- 2 Kommunstyrelsen uppdrar åt kommunjurist Sara Cronholm, eller den hon sätter i sitt ställe, att företräda kommunstyrelsen avseende ansökan om permutation av stiftelsen Axel och John Ekmans understödsfond. Detta innefattar en rätt att göra de redaktionella ändringar som krävs för att kommunstyrelsens syfte med permutationen ska uppnås.

Sammanfattning

Nämndsledamöterna för stiftelsen Axel och John Ekmans understödsfond har i en skrivelse, daterad den 2 maj 2024, föreslagit att kommunstyrelsen ska ansöka om permutation av fonden. Skälet är att nämnden inte kunnat dela ut några medel sedan år 2021 på grund av att avkastningen har varit för liten. Det föreslås att föreskriften om att endast avkastningen får användas för ändamålet upphävs. Kommunledningsförvaltningen ställer sig bakom ansökan och det bedöms enligt urkunden vara drätselkammaren, det vill säga kommunstyrelsen som är behörig att ansöka om permutationen hos Kammarkollegiet. Ansökningsavgiften för permutation är 10 700 kr och kommer att finansieras ur stiftelsens medel.

Bakgrund

Nämndsledamöterna för stiftelsen Axel och John Ekmans understödsfond har i en skrivelse, daterad den 2 maj 2024, föreslagit att kommunstyrelsen ska ansöka om permutation av fonden.

Enligt stiftelsens reglemente § 2 p. 4 får endast den årliga avkastningen ur fonden delas ut och dess kapital inte minskas. Nämnden vill uppmärksamma att nämnden inte har kunnat dela ut några medel sedan år 2021, på grund av att avkastningen varit för liten för att delas ut.

Fonden instiftades 1922 i enlighet med handlarna Axel och John Ekmans testamente. Medel ur fonden kan sökas av behövande medlemmar i Falköpings samhälle, och det har inte varit några svårigheter att få behöriga

sökande. I stället är det regeln om att bara avkastningen får delas ut som blir ett hinder.

Nämnden har därför, i samråd med kommunjuristen, arbetat fram ett förslag till ansökan om permutation. Ansökan föreslås skickas till Kammarkollegiet. Det föreslås att föreskriften om att endast avkastningen får användas för ändamålet upphävs. Det innebär att både kapital och avkastning ska få användas för stiftelsens ändamål och att stiftelsen ska kunna upphöra.

Förvaltningens bedömning

Av det reglemente som reglerar Axel och John Ekmans understödsfond framgår i 2 § att fondens medel handhas av drätselkammaren och att den årliga avkastningen ska användas av drätselkammaren till understöd enligt anvisning av den nämnd som valts av kommunfullmäktige.

Kommunstyrelsen fyller samma funktion som drätselkammaren och därför är behörig att ansöka om permutation.

Av 6 kap. 1 § stiftelselagen framgår att för att en föreskrift ska få ändras ska det enligt huvudregeln ha inträffat sådana ändrade förhållanden, att föreskriften

- a) inte längre kan följas eller
- b) har blivit uppenbart onyttig eller
- c) uppenbart stridande mot stiftarens avsikter.

En föreskrift kan dock även ändras om det finns andra särskilda skäl.

Exempel på sådana permutationsskäl är att mottagarkretsen har försvunnit eller minskat, att ändamålet numer tillgodoses av samhället eller på annat sätt, att bidragsbeloppet på grund av inflationen har blivit för litet eller att förvaltningen är opraktisk och kostsam.

Att få en permutation beviljad kan vara en lång och krånglig process. Det är inte säkert att kommunstyrelsens förslag till ändringar av föreskrifterna godtas av Kammarkollegiet. Mot bakgrund av att nämndsledamöterna för fonden uttryckt att det inte varit möjligt att dela ut några medel de senaste åren på grund av att avkastningen varit för liten föreslår kommunledningsförvaltningen att ansökan ska göras.

För att processen ska underlättas är det lämpligt att kommunstyrelsen ger kommunjuristen i uppdrag att företräda kommunstyrelsen avseende ansökan om permutation. Det föreslås innefatta en rätt att göra de redaktionella ändringar som krävs för att kommunstyrelsens syfte med permutationen ska uppnås.

Finansiering och ekonomiska konsekvenser

Ansökningsavgiften för permutation är 10 700 kr och kommer att finansieras ur stiftelsens medel. Beslutet får därför inte några ekonomiska konsekvenser för kommunstyrelsen.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande från kommunledningsförvaltningen, 2024-06-05
- Ansökan till Kammarkollegiet, 2024-06-05
- Skrivelse från nämnden för stiftelsen Axel och John Ekmans understödsfond, 2024-05-02

- Reglemente för stiftelsen

Beslutet ska skickas till

Anna Nyberg, sammankallande nämnden för stiftelsen Axel och John
Ekmans understödsfond

Sara Cronholm, kommunjurist

Magnus Fleischer, ekonomichef

Sara Cronholm

Kommunjurist

Till Falköpings kommun

Kommunstyrelsen

Angående permutation av Axel och John Ekmans understödsfond

Nämnden för Axel och John Ekmans understödsfond föreslår att kommunstyrelsen ansöker hos Kammarkollegiet om permutation av fonden.

Enligt reglementet för fonden får dess kapital inte minskas. Nämnden vill uppmärksamma att nämnden inte har kunnat dela ut några medel sedan år 2021, på grund av att avkastningen varit för liten för att delas ut.

Fonden instiftades 1922 i enlighet med handlarna Axel och John Ekmans testamente. Medel ur fonden kan sökas av behövande medlemmar i Falköpings samhälle, och det har inte varit några svårigheter att få behöriga sökande.

I stället är det regeln om att bara avkastningen får delas ut som blir ett hinder.

Kapitalet i fonden uppgår i dag till närmare 140 000 kronor.

Nämnden har därför på möte 22 april, i samråd med kommunjurist Sara Cronholm, beslutat föreslå kommunstyrelsen att ansöka hos Kammarkollegiet om en förändring av fondens reglemente, så att även fondens kapital kan delas ut i enlighet med avsikten hos fondens grundare.

Falköping 2 maj 2024

Nämnden för Axel och John Ekmans understödsfond

Anna Nyberg

Johan Eriksson

Ingvor Arnoldsson

AXEL OCH JOHN EKMANS UNDERSTÖDSFOND

Donatorer: Axel Daniel Ekman och John Ekman

Donationsbelopp: Kr. 155.038:89

Donationsbrevets datum: 31/10 1922.

Antagen av stadsfullmäktige 17/6 1924, § 110.

Reglemente antaget av stadsfullmäktige 21/10 1924, § 162.

Utdelning beslutas av en av stadsfullmäktige utsedd nämnd om 5 ledamöter och 3 suppleanter, valda för 3 år.

Donationsmedlen förvaltas av Drätselkammaren.

Bilaga nr 24 till stfm protokoll 1923

TESTAMENTE

Undertecknade, Axel Daniel Ekman och John Leopold Ekman, förordna härmed med bekräftande av tvenne av oss till varandras förmåden den 28 september 1910 upprättade testamenten, angående vilkas lagliga tillkomst vittnesförhör för dödsfalls skull vid Falköpings Rådstuvurätt anställdes den 17 juni 1912 under nr 274 och 275 i domboken, men med upphävande i övrigt av alla tidigare upprättade testamenteriska förordnanden såsom vår yttersta vilja och testamente rörande kvarlåtenskapen efter vår död, följande:

Då endera av oss avlider, skall den efterlevande med full äganderätt bekomma all kvarlåtenskapen efter den först avlidne med skyldighet dock att till vår systerdotter Karin Kristina Elisabeth Ousbeck, född Westerdahl, ärligen, så länge hon lever, utbetala det belopp av femhundra (500:-) kronor, som vi på sin tid enligt avtal av den 24 september 1910, med vår fader förbundit oss att till henne utgiva.

Skulle den av oss, som längst lever, icke vid sin död hava genom testamente annorledes förordnat, skall med kvarlåtenskapen efter honom förfaras på följande sätt:

Sedan tillgångarna på fördelaktigaste sätt blivit realiserade, skall av behållningen vår systerdotter Karin Kristina Elisabeth Ousbeck, född Westerdahl, barn erhålla ett belopp av etthundratusen (100.000:-) kronor att dem emellan lika fördelas.

Till underhåll av våra tvenne å Gamla kyrkogården belägna gravplatser, den ena, vari våra föräldrar handlanden Nikolaus Vilhelm Ekman och hans hustru Lovisa Ulrika Ekman, född Österberg, samt våra tidigare avlidna syskon vila, den andra, vari vår avlidna syster, fru Louise Elliot, född Ekman, vilar och där vi jämväl själva önska erhålla vårt sista vilorum, avsättes ett belopp av ettusen (1.000:-) kronor, som överlämnas till Falköpings kyrkoråd med anhållan, att kyrkorådet ville använda räntan härav till underhåll av nämnda gravplatser för all framtid i fullt värdigt skick. Skulle hela räntan något år icke fullt härtill åtgå, må återstoden av kyrkorådet efter gottfinnande användas.

Återstoden av behållningen i boet tillfaller Falköpings stad, att under benämningen "Axel och John Ekmans Understödsfond" förvaltas av en utav stadsfullmäktige utsedd nämnd, dock annan än

2. Axel och John Ekmans understödsfond

fattigvårdsnämnden. Årliga avkastningen av fonden skall användas till understöd åt behövande medlemmar inom Falköpings samhälle, oavsett vilken samhällsställning de innehava, med skyldighet dock för staden att av ränteavkastningen från denna fond till vår systerdotter Karin Kristina Elisabeth Ousbeck, född Westerdahl, så länge hon lever, årligen utbetala det belopp av femhundra (500:-) kronor, som vi enligt avtal av den 24 september 1910 mellan oss och vår fader förbundit oss att till henne utgiva, dels ock att därjämte årligen utgiva pension med tvåtusen (2.000:-) kronor till vår husföreståndarinna, sjuksköterskan Syster Anna Skarstedt, så länge hon lever, och skola dessa belopp utbetalas med 1/4 förskottsvis i början av varje kalenderkvartal.

Understöd, som från denna fond utbetalas, må i intet avseende anses såsom fattigvårdsunderstöd eller tagas i betraktande vid tilldelande af understöd åt sådana, som eljest enligt lag äro berättigade till fattigunderstöd.

Reglemente för fonden fastställas av stadsfullmäktige.

All stämpelkostnad å bouppteckningen skall utgå av bo oskifto.

Till boupptredningsmän samt exekutorer av detta testamente förordna vi härmed borgmästaren Sigurd Koch samt köpmannen Anders Petter Wilhelm Brandt, båda i Falköping, med uppdrag att på sätt, som de finna lämpligast och fördelaktigast realisera boets samtliga tillgångar, såväl fast som lös egendom, samt därefter och sedan möjligen varande skulder blivit betalda till vederbörande testamentstagare eller korporation, som fått donationsfond att förvalta, utbetala vad envar tillkommer.

Över de åtgärder, som av testamentsexekutorerna för boets realisering och i övrigt för verkställande av detta vårt testamente vidtagas, må talan av testamentstagare eller korporation, som fått donationsfond att förvalta, icke föras, utan skola de åtnöjas med av testamentsexekutorerna vidtagna åtgärder. För det arbete, besvär och tidsspillan, som äro förenade med ovannämnda uppdrag, äga Koch och Brandt tillgodoräkna sig skälig ersättning.

Falköping den 31 oktober 1922

Axel Daniel Ekman

John Ekman

Att herrar Axel Daniel Ekman och John Ekman, vilka vi personligen känna, denna dag vid sunt och fullt förstånd och av fri vilja förklarar förestående handling innefatta deras yttersta vilja och testamente samt att de densamma egenhändigt undertecknat, intygas av oss, på en gång närvarande och för testamentets bevittnande särskilt tillkallade vittnen.

Falköping den 31 oktober 1922

A. B. Ahne

A. J. Norén

Stadskamrer

Falköping

B. P. § 61. År 1922 den 27 december blev detta testamente jämväl i avskrift i ändamål av bevakning efter handlanden Axel Daniel Ekman och John Leopold Ekman ingivit till Falköpings Rådstuvurätt, som resolverade på sätt bouppteckningsprotokollet under ovanstående nummer närmare utvisar; betygar

Lösen ant. å exp.

På Rådstuvurättens vägnar:

Sigurd Koch

Vidimeras: Ex officio

Sigurd Koch

3. Axel och John Ekmans understödsfond.REGLEMENTE

för Axel och John Ekmans understödsfond.
(Antaget av stadsfullmäktige 21/10 1924, § 162)

§ 1.

Denna fond har tillkommit genom testamente den 31 oktober 1922 av handlandena Axel och John Ekman. Dess kapital får icke minskas.

§ 2.

1. Fondens medel skola handhavas av drätselkammaren. Kammaren för särskild räkenskap över dem, och de skola även i övrigt vara skilda från stadens allmänna kassa. Dess värdehandlingar skola förvaras inom brandfritt valv.

2. Medlen skola göras räntebärande på ett sätt, vilket är med avseende på både placeringens trygghet och avkastningens storlek fullt tillfredsställande.

3. Av fondens avkastning skola årligen utbetalas till donatorernas systerdotter Karin Kristina Elisabet Ousbeck, så länge hon lever, 500 kr. och till deras husföreståndarinna syster Anna Skarstedt, så länge hon lever, 2.000 kr., vilka medel skola förskottsvis få mot kvitto lyftas med en fjärdedel i början av varje kalenderkvartal.

4. Den övriga årliga avkastningen användes av drätselkammaren till understöd enligt anvisning av den nämnd, vilken här nedan omförmäles. Kammaren underrättar årligen, så snart ske kan, nämnden, huru mycket härvid kan, efter frånräknande av de i mom. 3 nämnda beloppen, för året utdelas.

5. I fråga om redovisning för och granskning av fonden och dess avkastning skall tillämpas vad i sådant avseende är eller varder i allmänhet föreskrivet beträffande medel, vilka drätselkammaren har om händer. Dock åligger det kammaren på grund av testamentets lydelse att, innan fondens årsräkenskap ingives till magistraten och stadsfullmäktige, underställa den nämndens granskning.

§ 3.

Understöden beslutas av en nämnd av fem ledamöter, vilka jämte tre suppleanter utses av stadsfullmäktige i december för en tid av tre år. Första valet må dock företagas på annan tid än nu sagts. Avgår ledamot eller suppleant före den bestämda tidens utgång, anställe stadsfullmäktige fyllnadsval för den återstående tiden.

§ 4.

1. Nämndens första sammanträde skall för året hållas i januari. Därvid välje nämnden inom sig ordförande och vice ordförande för tiden från valet till och med det ordförandeval, vilket skall försiggå nästkommande år. Till detta sammanträde kallas nämnden, därest både ordföranden och vice ordföranden icke valts eller äro förhindrade, av den till levnadsåren äldste ledamoten. Har nämnden utsetts i en annan månad än december, sammanträde den under närmast kommande månad.

2. Avgår ordförande eller vice ordförande under mellantiden, anställs fyllnadsval för den återstående tiden.

3. Ordföranden och vice ordföranden kunna återväljas.

4. Axel och John Ekmans understödsfond.

§ 5.

1. Val skola inom nämnden ske med slutna sedlar; vid lika högsta röstetal skilje lotten. Övriga beslut skola fattas genom öppen omröstning. Om i det senare fallet rösterna äro för skilda meningar lika, tillkomme avgörandet ordföranden.

2. Genom protokollsutdrag skall utgången av val delgiwas stadsfullmäktige och drätselkammaren och beslut om understöd drätselkammaren och understödstagaren.

3. Om ledamot av nämnden även tillhör drätselkammaren, får han icke deltaga i den granskning, vilken omförmäles i andra punkten av reglementets § 2 mom. 5.

§ 6.

1. Inom nämnden må ärende företagas till avgörande, då minst tre ledamöter äro närvarande.

2. Vid sammanträde föres protokoll, för vilket ordföranden ansvarar.

§ 7.

Nämndens ordförande tillkännagiver varje år, senast i mitten av december månad, genom annons i en eller några av stadens tidningar, att ansökningar om understöd böra inlämnas till honom före årets utgång. Så snart underrättelse inkommit från drätselkammaren om det belopp, vilket för året må utdelas; föredragas dessa ansökningar i nämnden. Oberoende av ansökningarna, kan dock nämnden, vilken har att bestämma både vilka skola erhålla understöd och med vilka belopp understöden skola utgå, fatta beslut om nya eller ökade understöd, när sådant föreslås av närvarande ledamot.

§ 8.

1. Understöd från denna fond kunna utdelas behövande medlemmar av Falköpings samhälle oavsett den samhällsställning de innehava.

2. Understöden må icke anses vara fattigvårdshjälp och må icke heller tagas i betraktande vid tilldelandet av understöd åt sådana, vilka eljest äro enligt lag berättigade till fattigunderstöd".

Stfm protokoll 17/6 1924, § 110.

En så lydande skrivelse hade inkommit:

"Till stadsfullmäktige i Falköping.

Uti ett den 31 oktober 1922 dagtecknat, den 27 december 1922, B.P. § 61, bevakat testamente intaget i stadsfullmäktiges handlingar för år 1923, bilagan 24, hava avlidne handlandena Axel Ekman och John Ekman förordnat, att, sedan vissa däri angivna legat utgått, återstöden av behållningen i boet skall tillfalla Falköpings stad att under benämningen "Axel och John Ekmans understödsfond" förvaltas av en utav stadsfullmäktige utsedd nämnd, därvid donatorerna förordnat, att avkastningen av fonden skulle användas till understöd åt behövande medlemmar inom Falköpings samhälle, oavsett vilken samhällsställning de innehava, dock med skyldighet för staden att avränteavkastningen från denna fond till deras systerdotter Karin Kristina Elisabeth Ousbäck, född Westerdahl, så länge hon lever, årligen utbetala det belopp av 500 kronor, som donatorerna enligt avtal av den 24 september 1910 emellan dem och deras fader förbundit sig att till henne utgiva, dels att därjämte årligen utgiva pension med 2.000 kronor till deras husföreståndarinna, sjuksköterskan syster

5. Axel och John Ekmans understödsfond.

Anna Skarstedt så länge hon lever, vilka belopp skola förskottsvis utbetalas med 1/4 i början av varje kalenderkvartal.

Ehuru boutredningen ännu icke kunnat fullständigt slutföras, hava utredningsmännen dock ansett det vara av vikt, att donationen så snart som möjligt bleve till stadsfullmäktige överlämnad och av dem emottagen, på det att understöd från fonden måtte i enlighet med donatorernas önskan och syfte till behövande inom samhället utdelas och få utredningsmännen därför till stadsfullmäktige överlämna disponibla medel etthundrafemtiofemtusen (155.000) kronor under vördsam anhållan att stadsfullmäktige ville emottaga nämnda medel samt desamma enligt donatorernas bestämmelser förvalta.

Vi anhålla därjämte om meddelande huruvida donationen emottages samt kvitto å de överlämnade medlen.

Sedan utredningen slutförts skall resterande behållning, jämte fullständig redovisning till stadsfullmäktige överlämnas.

Falköping den 11 juni 1924
 Sigurd Koch W. Brandt
 Testamentsexekutorer "

Stadsfullmäktige beslöto emottaga donationen och förvalta densamma i enlighet med donatorernas bestämmelser.

Åt första beredningen uppdrogs att uppgöra förslag till reglemente för fonden.

Till

Kammarkollegiet
Box 2218
103 15 Stockholm

Ansökan om permutation**Sökande**

Falköpings kommun
Kommunledningsförvaltningen
Att: Sara Cronholm
521 81 Falköping
E-post: sara.cronholm@falkoping.se
Tel: 0515-885105

Stiftelsen

Axel och John Ekmans understödsfond

Tillgångar

Totalt eget kapital per den 31/12 2023: 139.569,65 kr.

Yrkande

För att ge styrelsen möjlighet att delat ut hela kapitalet yrkar styrelsen följande:

I § 2 p. 4 justeras meningen "Den övriga årliga avkastningen användes av drätselkammaren till understöd enligt anvisning av den nämnd, vilken här nedan omförmäles på så sätt att texten "Den övriga årliga avkastningen" ersätts med "kapitalet".

Skäl för ansökan

Styrelsen önskar att styrelsen får tillstånd att förbruka kapitalet i stiftelsen till det ändamål som föreskrifterna avser. Skälet till ansökan är att stiftelsen har ett för litet kapital för att kunna fungera på ett effektivt sätt över tid och utdelning har inte kunnat ske sedan år 2021. Falköpings belastar fr.o.m. 2023 alla stiftelser som kommunen förvaltar med de kostnader de förorsakar.

I syfte att hedra givarnas ändamål med sina donationer vill styrelsen att stiftelsen får möjlighet att dela ut kapitalet så att det kan göra nytta istället för att förbrukas av administrativa omkostnader.

Bilagor

Urkund
Årsredovisningen 2023-12-31.
Nämndens skrivelse och protokoll

Styrelsens beslut

Protokoll från Falköpings kommunstyrelses beslut bifogas.
Protokoll från Falköpings kommunfullmäktige 2020-11-30

Ansökningsavgift

Ansökningsavgift om 10.700 kr har inbetalts på bankgironummer 5052-5781 den ..... 2024.

Ort: Falköping

Datum:

Adam Johansson
Kommunstyrelsens ordförande
Falköpings kommun

Lars Svensson
Kommundirektör
Falköpings kommun

Protokoll fört vid sammanträde med styrelsen i Axel och John Ekmans understödsfond

Måndag 22 april 2024 kl 11-11.20

Lokal: Odensbergssrummet, Stadshuset i Falköping

Närvarande: Anna Nyberg (C), sammankallande, Johan Eriksson (M), Ingvor Arnoldsson (S) samt adjungerad Sara Cronholm, kommunjurist

1. Anna Nyberg öppnade mötet.

2. Anna Nyberg utsågs att föra protokoll medan Johan Eriksson och Ingvor Arnoldsson utsågs att justera protokollet.

3. Framtiden för fonden

Ekonomiavdelningen har meddelat att det inte finns utbetalningsbara medel från fonden, eftersom avkastningen är för låg, och har så varit sedan 2022. Enligt reglementet för fonden får dess kapital inte minskas, vilket innebär att det inte går att betala ut något från fonden i nuläget. Fondens kapital uppgår till närmare 150 000 kronor.

Kommunjurist Sara Cronholm informerade om olika sätt att permutera fonden och få till stånd en ändring av reglementet, så att vi får betala ut även från kapitalet.

Detta kan göras genom en ansökan till länsstyrelsen, men det förutsätter att inga medel betalats ut från fonden de senaste fem åren. Senaste utbetalningen skedde 2021, och därmed måste vi vänta till 2026 innan en ansökan kan göras till länsstyrelsen.

Det andra sättet är att ansöka om permutation hos Kammarkollegiet, som inte har några sådana förbehåll, men å andra sidan har en handläggningstid på sex till nio månader i nuläget.

Enligt kommunjuristen är rätt väg att gå att kommunstyrelsen ansöker om permutation.

Beslutades att föreslå kommunstyrelsen att ansöka om permutation av Axel och John Ekmans understödsfond, i avsikt att få dela ut av fondens kapital, samt att Anna skriver denna ansökan som sedan signeras även av Johan Eriksson och Ingvor Andreasson.

4. Mötet avslutades.

Vid protokollet

Anna Nyberg

Justeras

Johan Eriksson

Justeras

Ingvor Arnoldsson

Inrättande av tillfällig budgetberedning för flerårsplan 2025–2027

Förslag till beslut

- 1 Kommunstyrelsen beslutar att inrätta en tillfällig budgetberedning för flerårsplan 2025–2027.
- 2 Kommunstyrelsen beslutar att beredningen fullgjort sitt uppdrag när kommunstyrelsen lämnat förslag till beslut om flerårsplan 2025–2027 och därefter upphör beredningen.

Bakgrund

Falköpings kommun har under år 2024 ett stort prognosticerat underskott och står fortsatt inför betydande ekonomiska utmaningar. Detta kommer att få en stor påverkan på kommunens budget och flerårsplan samt investeringar de närmaste åren.

För att bredda och öka delaktigheten i kommunens ekonomiska planering föreslås att en tillfällig budgetberedning för flerårsplan 2025–2027 inrättas. Syftet med beredningen är att skapa samsyn kring de ekonomiska ramarna och investeringarna, samt bereda flerårsplan 2025–2027.

Enligt policy för verksamhets- och ekonomistyrning är kommunstyrelsens arbetsutskott Falköpings kommuns budgetberednings beslutande organ. Syftet med den tillfälliga beredningen är att bereda budgeten inför beslut av kommunstyrelsens arbetsutskott.

Beredningen ska bestå av en ledamot och en ersättare från respektive parti. Till beredningen ska det utses en ordförande och en vice ordförande.

På beredningens möten förs mötesanteckningar som delges kommunstyrelsen.

När kommunstyrelsen har lämnat förslag till beslut om flerårsplan 2025–2027 har beredningen fullgjort sitt uppdrag och ska därmed upphöra.

Kansliavdelningen

Finansiering

Kostnader för beredningens arbete finansieras genom kommunstyrelsens befintliga ram. Uppdrag i beredningen omfattas enligt bestämmelser om ekonomisk ersättning till förtroendevalda i Falköpings kommun.

Beslutet ska skickas till

Ekonomiavdelningen
Löneenheten

Adam Johansson (M)
Kommunstyrelsens ordförande

Val av tillfällig budgetberedning för flerårsplan 2025–2027

Förslag till beslut

- 1 Kommunstyrelsen beslutar att välja följande personer till ledamöter i budgetberedning för flerårsplan 2025–2027 från och med den 16 augusti 2024 till dess att kommunstyrelsen har lämnat förslag till beslut om flerårsplan 2025–2027.

1. XX (M)
2. XX (S)
3. XX (C)
4. XX (SD)
5. XX (L)
6. XX (KD)
7. XX (V)
8. XX (MP)

- 2 Kommunstyrelsen beslutar att välja följande personer till ersättare i budgetberedning för flerårsplan 2025–2027 från och med den 16 augusti 2024 till dess att kommunstyrelsen har lämnat förslag till beslut om flerårsplan 2025–2027.

1. XX (M)
2. XX (S)
3. XX (C)
4. XX (SD)
5. XX (L)
6. XX (KD)
7. XX (V)
8. XX (MP)

- 3 Kommunstyrelsen beslutar att välja XX till ordförande i beredning för flerårsplan 2025–2027 från och med den 16 augusti 2024 till dess att kommunstyrelsen har lämnat förslag till beslut om flerårsplan 2025–2027.
- 4 Kommunstyrelsen beslutar att välja XX till vice ordförande i beredning för flerårsplan 2025–2027 från och med den 16 augusti 2024 till dess att kommunstyrelsen har lämnat förslag till beslut om flerårsplan 2025–2027

Bakgrund

För att bredda och öka delaktigheten i kommunens ekonomiska planering föreslås att en tillfällig budgetberedning för flerårsplan 2025–2027 inrättas. Syftet med beredningen är att skapa samsyn kring de ekonomiska ramarna och investeringarna, samt bereda flerårsplan 2025–2027. Beredningen ska bestå av en ledamot och en ersättare från respektive parti. Till beredningen ska det utses en ordförande och en vice ordförande. När kommunstyrelsen har lämnat förslag till beslut om flerårsplan 2025–2027 har beredningen fullgjort sitt uppdrag och ska därmed upphöra.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande från kommunledningsförvaltningen, 2024-08-07.

Beslutet ska skickas till

De valda
Löneenheten
Anna-Karin Linder, administratör

Jenny Trygg
Kommunsekreterare

§ 78

Dnr 2023/01335

Besvarande av motion från Ingvor Bergman (S) och Fredy Neüman (S) om att ge barn- och utbildningsnämnden och socialnämnden i uppdrag att ta fram en plan för inrättande av skolsociala team på alla skolenheter i kommunen**Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till beslut**

- 1 Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att avslå motionen.

Reservation

Johanna Svensson (S) reserverar sig mot beslutet till förmån för sitt yrkande.

Sammanfattning

Socialdemokraterna har genom Ingvor Bergman och Fredy Neüman inkommit med en motion med förslaget om att ge barn- och utbildningsnämnden och socialnämnden i uppdrag att ta fram en plan för inrättande av skolsociala team på alla skolenheter i Falköpings kommun. Barn- och utbildningsförvaltningen och socialnämnden har yttrat sig över motionens förslag och föreslår att motionen ska avslås. Bakgrunden är att arbete redan pågår inom förvaltningen samt att socialnämnden ser behov av att avvakta ny socialtjänstlag. Mot bakgrund av remissinstanserna yttranden föreslår kommunledningsförvaltningen att kommunfullmäktige ska avslå motionen.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande från kommunledningsförvaltningen, 2024-06-04
- Socialnämnden § 56/2024
- Tjänsteutlåtande från socialnämnden
- Barn- och utbildningsnämnden § 63/2024
- Tjänsteutlåtande från barn- och utbildningsnämnden
- Kommunfullmäktige § 102/2023
- Motionen

Yrkanden

Johanna Svensson (S) yrkar bifall till motionen.

Beslutsgång

Ordföranden ställer proposition på förvaltningens förslag att avslå motionen respektive Johanna Svenssons (S) yrkande att bifalla motionen och finner att kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar enligt förvaltningens förslag.

Justerarnas signaturer			Protokollsutdraget bestyrks
------------------------	--	--	-----------------------------

Besvarande av motion från Ingvor Bergman (S) och Fredy Neüman (S) om att ge barn- och utbildningsnämnden och socialnämnden i uppdrag att ta fram en plan för inrättande av skolsociala team på alla skolenheter i kommunen

Förslag till beslut

- 1 Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att avslå motionen.

Sammanfattning

Socialdemokraterna har genom Ingvor Bergman och Fredy Neüman inkommit med en motion med förslaget om att ge barn- och utbildningsnämnden och socialnämnden i uppdrag att ta fram en plan för inrättande av skolsociala team på alla skolenheter i Falköpings kommun. Barn- och utbildningsförvaltningen och socialnämnden har yttrat sig över motionens förslag och föreslår att motionen ska avslås. Bakgrunden är att arbete redan pågår inom förvaltningen samt att socialnämnden ser behov av att avvakta ny socialtjänstlag. Mot bakgrund av remissinstanserna yttranden föreslår kommunledningsförvaltningen att kommunfullmäktige ska avslå motionen.

Bakgrund

Socialdemokraterna har genom Ingvor Bergman och Fredy Neüman inkommit med en motion med förslaget om att ge barn- och utbildningsnämnden och socialnämnden i uppdrag att ta fram en plan för inrättande av skolsociala team på alla skolenheter i Falköpings kommun.

Kommunstyrelsen har sänt motionen för yttrande till socialnämnden och barn- och utbildningsnämnden.

Barn- och utbildningsnämnden har behandlat ärenden den 21 maj 2024, § 63, och föreslår att kommunfullmäktige ska avslå motionen, utifrån att arbete redan pågår i förvaltningen. I nämndens protokoll framgår att barn- och utbildningsnämnden i grunden ställer sig positiv till skolsociala team. Att arbeta förvaltningsövergripande kring dessa frågor är både framgångsrikt och helt nödvändigt för att nå resultat som gör att fler barn och unga lyckas. Olika

kompetenser kan tillsammans göra skillnad och arbeta bredare. Under våren utreds särskilda undervisningsgrupper där det framgår vikten av samverkan mellan barn- och utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen. Detta arbete kommer fortgå ur olika perspektiv, både det främjande och förebyggande samt det åtgärdande och akuta. De ekonomiska resurserna är begränsade gällande att starta upp nya verksamheter. Möjligheten att söka statsbidrag är också svårt då de kompetenser som efterfrågas inte finns i tillräcklig grad inom skolan.

Socialnämnden har behandlat ärendet den 22 maj 2024, § 56, och föreslår att kommunfullmäktige ska avslå motionen. I nämndens protokoll framgår att socialförvaltningen ställer sig positiv till att stärka det förebyggande arbetet, till exempel genom skolsociala team, men vill avvakta ny socialtjänstlag som kommer att ha större fokus på förebyggande åtgärder. Hur det förebyggande arbetet bör utformas är i första hand en förvaltningsfråga. Det bedöms inte vara till fördel att påbörja inrättandet av till exempel skolsociala team innan det blivit känt på vilket sätt lagstiftningen möjliggör den samverkan. De ekonomiska konsekvenserna är svåra att beräkna innan propositionen är på plats.

Förvaltningens bedömning

Mot bakgrund av nämndernas yttranden föreslår kommunledningsförvaltningen att kommunfullmäktige avslår motionen.

Finansiering och ekonomiska konsekvenser

Förvaltningens förslag till beslut leder inte till några direkta ekonomiska konsekvenser för nämnden, varför beslut om finansiering inte behöver tas.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande från kommunledningsförvaltningen, 2024-06-04
- Socialnämnden § 56/2024
- Tjänsteutlåtande från socialnämnden
- Barn- och utbildningsnämnden § 63/2024
- Tjänsteutlåtande från barn- och utbildningsnämnden
- Kommunfullmäktige § 102/2023
- Motionen

Beslutet ska skickas till

Motionären
Barn- och utbildningsnämnden
Socialnämnden

Linda Karelid
Kanslichef

Motion från Ingvor Bergman (S) och Fredy Neüman (S) om att ge barn- och utbildningsnämnden och socialnämnden i uppdrag att ta fram en plan för inrättande av skolsociala team på alla skolenheter i kommunen

Förslag till beslut

1 Socialnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta att avslå motionen.

Sammanfattning

Socialdemokraterna har inkommit med en motion om inrättande av skolsociala team i Falköpings kommun. Socialförvaltningen ställer sig positiv till att stärka det förebyggande arbetet, t ex genom skolsociala team, men vill avvakta ny Socialtjänstlag som kommer att ha större fokus på förebyggande åtgärder. Hur det förebyggande arbetet bör utformas är i första hand en förvaltningsfråga. Det bedöms inte vara till fördel att påbörja inrättandet av t ex skolsociala team innan det blivit känt på vilket sätt lagstiftningen möjliggör den samverkan. De ekonomiska konsekvenserna är svåra att beräkna innan propositionen är på plats, men om det handlar om nyrekrytering så saknas resurserna i budget. Det blir då svårt att motivera utifrån rådande besparingskrav.

Bakgrund

Socialdemokraterna i Falköpings kommun har inkommit med en motion att Kommunfullmäktige ger i uppdrag till Barn och utbildnings- samt Socialnämnden att ta fram en plan för inrättande av skolsociala team på alla skolenheter i kommunen. Socialdemokraterna ser bl. a. att det i det förebyggande arbetet krävs en ökad vuxennärvaro samt ett utökat samarbete mellan de förvaltningar som möter unga. Det skolsociala teamet kan bestå av medarbetare från skolan, exempelvis kuratorer och/eller specialpedagoger från elevhälsan, lärare samt medarbetare från socialtjänsten, ofta kallade skolsocionomer. Teamen består både av personal från skolan och socialtjänsten, vilket ökar möjligheterna att tillgodose elevernas behov och samordna insatser utifrån samma mål.

Förvaltningens bedömning

Socialförvaltningen delar motionärens syn på att det förebyggande arbetet i kommunen kan stärkas. Det går alltid att göra mer. Det kan motverka placeringar och göra att barn och unga i Falköping kan bo kvar på sin hemort, gå kvar i skolan och behålla sitt sociala nätverk. Skolsociala team skulle kunna vara en förebyggande insats för kommunen att arbeta vidare med. Det finns dock andra förebyggande insatser som kan vara lika effektiva och som skulle kunna passa Falköping och dess förutsättningar ännu bättre.

Det pågår redan idag en mängd olika förebyggande insatser, t ex fältsekreterare, Ällagatans förebyggande team, SSPF (Samverkan skola, socialtjänst, fritid och polis) samt en gaminggrupp som bedrivs i samverkan mellan socialförvaltningen, barn- och utbildningsförvaltningen och kultur- och fritidsförvaltningen. Gaminggruppen hade som syfte att stärka ungdomarnas sociala liv, men har haft som bieffekt att det också ökat ungdomarnas skolnärvaro.

Nuvarande samverkan i KRAFT kan ses som en form av skolsocialt team, där samverkan sker mellan skolan och socialförvaltningen. KRAFT har utvärderats och förvaltningarna avser att föreslå politiken att ta beslut om fortsättning, med ev. viss förändring för bättre anpassning till behov. Det är ett teamsamarbete mellan barn- och utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen som i nuvarande modell vänder sig till samtliga skolor med elever i år 4-9.

Utöver KRAFT finns en fältsekreterare anställd av socialförvaltningen på Högstadium Centrum, s.k. skolfältande. Även detta är en form av skolsocialt team. Det finns således en stor variation kring hur det förebyggande arbetet kan utformas och stärka barns och ungdomars skolnärvaro. Att få godkända betyg i årskurs 9 och att klara av gymnasieskolan är en av de viktigaste faktorerna för barns och ungdomars fortsatta liv.

Socialförvaltningen står inför ny lagstiftning sommaren 2025 där förebyggande och frivilliga insatser kommer prioriteras i större utsträckning än idag. Vi vet inte exakt hur lagen kommer utformas och då inte heller hur vår samverkan på bästa sätt kan utformas. Med största sannolikhet kommer möjligheterna öka. Socialnämnden ställer sig inte negativ till att utöver redan pågående samverkan utvidga till inrättande av skolsociala team. Däremot vill förvaltningen invänta ny lagstiftning innan beslut tas om hur den samverkan ska bedrivas.

Förvaltningen skulle se positivt på att få ett uppdrag från politiken att stärka det främjande och förebyggande arbetet i samarbete med kommunens andra förvaltningar. Tjänstepersonsorganisationen kan efter det arbeta fram vilka insatser som skulle vara mest lämpliga att implementera i Falköping. Frågan om själva införandet av skolsociala team eller andra lämpliga metoder som en främjande och förebyggande insats blir därmed ett ansvar för förvaltningarna.

Finansiering och ekonomiska konsekvenser

Det är oklart vilka ekonomiska konsekvenser införandet av skolsociala team skulle få. Det beror dels på vilka möjligheter den nya lagstiftningen kommer att ge och dels hur omfattande de skolsociala teamen skulle behöva vara. Vad som hittills framkommit av förarbetena till den nya socialtjänstlagen så kommer möjlighet till det förebyggande arbetet med icke biståndsbedömda insatser att öka och myndighetsutövningen minska. Om detta blir aktuellt ser förvaltningen en möjlighet till omflyttning av personal. Om lagen inte utformas på det sätt vi tror, så kommer en höjd ambitionsnivå att kräva ytterligare resurser i form av nyanställningar. Till detta finns inga medel avsatta och är svårmotiverat i tider av kraftiga besparingar och neddragningar.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande från socialförvaltningen, 2024-05-02
- Delegationsbeslut om remittering av motion, 2024-01-26
- Protokollsutdrag § 102 Kommunfullmäktige, 2023-11-27
- Motion från Ingvor Bergman (S) och Fredy Neuman (S) om att ta fram en plan för inrättande av skolsociala team på alla skolenheter i kommunen, 2023-11-17

Beslutet ska skickas till

Kommunfullmäktige
Elisabeth Andersson, verksamhetschef IFO
Eva Olofsson, biträdande socialchef

Elisabeth Andersson
Verksamhetschef IFO

Eva Olofsson
Biträdande socialchef

§ 56

Dnr 2024/00044

**Motion från Ingvor Bergman (S) och Fredy Neuman (S)
om att ge barn- och utbildningsnämnden och
socialnämnden i uppdrag att ta fram en plan för
inrättande av skolsociala team på alla skolenheter i
kommunen****Socialnämndens beslut**

- 1 Socialnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta att avslå motionen.

Reservation

Samtliga tjänstgörande ledamöter från Socialdemokraterna:

Ingvor Bergman (S), Kovan Akrawi (S), Maria Henriksson (S) och Thomas Svensson (S) reserverar sig till förmån för Ingvor Bergmans (S) yrkande.

Protokollsanteckning

Ingvor Bergman (S) har inkommit med följande protokollsanteckning:

”Vi Socialdemokrater reserverar oss till förmån för vår motion gällande inrättande av ”skolsociala team” på skolenheterna i kommunen.

Vi ser det som oerhört viktigt och del för att fortsätta samverkan mellan Barn och utbildningsförvaltningen och Socialförvaltningen kring barn och tonåringar. Detta för att nå fler elever som befinner sig i riskzonen att lämna grundskolan utan fullföljda studier.

En fungerande skolgång, där eleverna lär, utvecklas och mår bra, är en viktig förebyggande insats. En fullständig grundskoleutbildning ökar möjligheterna att ta sig in på arbetsmarknaden. Att starta detta arbete i tidigt skede och nå flera elever är en viktig faktor för att också möta behovet att se elever och ungdomar som behöver vuxenstöd.”

Sammanfattning

Socialdemokraterna har inkommit med en motion om inrättande av skolsociala team i Falköpings kommun. Socialförvaltningen ställer sig positiv till att stärka det förebyggande arbetet, t ex genom skolsociala team, men vill avvakta ny Socialtjänstlag som kommer att ha större fokus på förebyggande åtgärder. Hur det förebyggande arbetet bör utformas är i första hand en förvaltningsfråga. Det bedöms inte vara till fördel att påbörja inrättandet av t ex skolsociala team innan det blivit känt på vilket sätt lagstiftningen möjliggör den samverkan. De ekonomiska konsekvenserna är svåra att beräkna innan propositionen är på plats, men om det handlar om nyrekrytering så saknas resurserna i budget. Det blir då svårt att motivera utifrån rådande besparingskrav.

Justerarnas signaturer Digitalt			Protokollsutdraget bestyrks
------------------------------------	--	--	-----------------------------

Beslutsunderlag

- Socialnämndens arbetsutskott, § 136/2024
- Tjänsteutlåtande från socialförvaltningen, 2024-05-02
- Delegationsbeslut om remittering av motion, 2024-01-26
- Protokollsutdrag § 102 Kommunfullmäktige, 2023-11-27
- Motion från Ingvor Bergman (S) och Fredy Neuman (S) om att ta fram en plan för inrättande av skolsociala team på alla skolenheter i kommunen, 2023-11-17

Yrkanden

Ingvor Bergman (S) yrkar att motionen ska bifallas.

Dag Högrell (L) yrkar att motionen ska avslås.

Beslutsgång

Ordföranden ställer proposition på arbetsutskottets förslag respektive Ingvor Bergmans (S) yrkande och finner att nämnden beslutat enligt arbetsutskottets förslag.

Votering begärs.

Följande propositionsordning godkändes.

För att stödja arbetsutskottets förslag till beslut röstar ja. Den som stödjer Ingvor Bergmans (S) yrkande röstar nej.

Med omröstningsresultatet 9 ja respektive 4 nej har socialnämnden beslutat enligt arbetsutskottets förslag till beslut.

Omröstninglista

Ledamöter	Ja	Nej	Avstår
Dag Högrell (L), 1:e vice ordf.	X		
Ingvor Bergman (S), 2:e vice ordf.		X	
Marita Ljus (SD)	X		
Anna Nyberg (C)	X		
Kovan Akrawi (S)		X	
Margareta Warrén Stomberg (M)	X		
Maria Henriksson (S)		X	

Justerarnas signaturer Digitalt			Protokollsutdraget bestyrks
------------------------------------	--	--	-----------------------------

Anna Jonsson (KD)	X		
Albin Gilbertsson (SD)	X		
Johanna Blad (M)	X		
Thomas Svensson (S)		X	
Iowan Hedendahl (V)	X		
Sören Rafstedt (M), ordförande	X		
Summa	9	4	

Paragrafen skickas till
Kommunfullmäktige
Elisabeth Andersson, verksamhetschef IFO
Eva Olofsson, biträdande socialchef

Justerarnas signaturer Digitalt			Protokollsutdraget bestyrks
------------------------------------	--	--	-----------------------------

Barn- och utbildningsnämnden

Motion från Ingvor Bergman (S) och Fredy Neüman (S) om att ge barn- och utbildningsnämnden och socialnämnden i uppdrag att ta fram en plan för inrättande av skolsociala team på alla skolenheter i kommunen

Förslag till beslut

- 1 Barn- och utbildningsnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta att motionen ska anses besvarad.

Sammanfattning

Socialdemokraterna har inkommit med en motion om inrättande av skolsociala team i Falköpings kommun som bemöts i denna skrivelse.

I grunden ställer sig barn- och utbildningsnämnden positiv till skolsociala team. Att arbeta förvaltningsövergripande kring dessa frågor är både framgångsrikt och helt nödvändigt för att nå resultat som gör att fler barn och unga lyckas. Olika kompetenser kan tillsammans göra skillnad och arbeta bredare. Under våren utreds BU:s särskilda undervisningsgrupper där det framgår vikten av samverkan mellan barn- och utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen. Detta arbeta kommer fortgå ur olika perspektiv, både det främjande och förebyggande samt det åtgärdande och akuta.

Bakgrund

Socialdemokraterna i Falköpings kommun har inkommit med en motion att kommunfullmäktige ger i uppdrag till barn och utbildnings- samt socialnämnden att ta fram en plan för inrättande av skolsociala team på alla våra skolenheter i kommunen.

Förvaltningens bedömning

Samverkan i form av skolsocialt team mellan förvaltningarna finns pågående i kommunen. Det finns projekt KRAFT, vilket nu utvärderats och föreslås för politiken att ta beslut om fortsättning, med en eventuell viss förändring för bättre anpassning till behov. Det är ett teamsamarbete mellan BU och SOC som i nuvarande modell vänder sig till samtliga skolor med elever i år 4-9.

Utöver KRAFT finns en fältsekreterare anställd av socialförvaltningen på Högstadium Centrum, så kallad skolfältande. Båda insatserna har fallit väl ut.

Socialförvaltningen vill invänta ny lagstiftning innan beslut tas om hur samverkan kring skolsociala team ska bedrivas. En naturlig följd av det är att barn- och utbildningsförvaltningen också föreslår att man avvaktar beslut i frågan.

Finansiering och ekonomiska konsekvenser

De ekonomiska resurserna är tyvärr begränsade gällande att starta upp nya verksamheter. Möjligheten att söka statsbidrag är också svårt då de kompetenser som efterfrågas inte finns i tillräcklig grad inom skolan.

Barnkonsekvensanalys

All nämndens verksamhet bedrivs främst i syfte att arbeta förebyggande och främjande till förmån för barn och elever samt bidra till utveckling inom förskola och skola.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande från barn- och utbildningsförvaltningen, 2024-04-29
- Delegationsbeslut om remittering av motion från (S) om skolsociala team
- Protokollsutdrag KF 2023-11-27 § 102
- Motion från Ingvor Bergman (S) och Fredy Neüman (S) om att ge barn- och utbildningsnämnden och socialnämnden i uppdrag att ta fram en plan för inrättandet av skolsociala team på alla skolenheter i kommunen

Beslutet ska skickas till

Kommunstyrelsen
Socialnämnden

Anneli Alm
Skolchef

Protokollsanteckning gällande inrättande av skolsociala team.

Vi Socialdemokraterna reserverar oss till förmån för vår motion gällande inrättande av "skolsociala team" på skolenheterna i kommunen.

Vi ser det som en viktig del i det förebyggande samverkansarbetet mellan Barn och utbildningsförvaltningen och Socialförvaltningen kring barn och tonåringar. Detta för att nå fler elever som befinner sig i riskzonen i att lämna grundskolan utan fullföljda studier.

En fungerande skolgång, där eleverna lär, utvecklas och mår bra, är en viktig skyddsfaktor. Det innebär att en fullständig grundskoleutbildning ökar chanserna till vidare studier. Att starta detta arbete i tidigt skede och nå flera elever är en viktig faktor för att också möta behovet att se elever och ungdomar som behöver vuxenstöd.

Falköping 2024-05-21

Socialdemokratiska gruppen i barn- och utbildningsnämnden

FREDDY NEUMAN (S)

KAROLINA BERGSTREM (S)

HASSAN HUSSEIN (S)

LILLENOR BERTILSSON (S)

FRIDA ÅREBRING (S)

§ 63

Dnr 2024/00106

Motion från Ingvor Bergman (S) och Fredy Neüman (S) om att ge barn- och utbildningsnämnden och socialnämnden i uppdrag att ta fram en plan för inrättande av skolsociala team på alla skolenheter i kommunen**Barn- och utbildningsnämndens beslut**

- 1 Barn- och utbildningsnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta att avslå motionen, utifrån att arbete redan pågår i förvaltningen.

Reservation

Fredy Neüman (S), Karolina Bergström (S), Hassan Hussein (S) och Lillemor Bertilsson (S) reserverar sig mot beslutet till förmån för Fredy Neümans (S) yrkande.

Sammanfattning

Socialdemokraterna har inkommit med en motion om inrättande av skolsociala team i Falköpings kommun som bemöts i denna skrivelse.

I grunden ställer sig barn- och utbildningsnämnden positiv till skolsociala team. Att arbeta förvaltningsövergripande kring dessa frågor är både framgångsrikt och helt nödvändigt för att nå resultat som gör att fler barn och unga lyckas. Olika kompetenser kan tillsammans göra skillnad och arbeta bredare. Under våren utreds BU:s särskilda undervisningsgrupper där det framgår vikten av samverkan mellan barn- och utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen. Detta arbete kommer fortgå ur olika perspektiv, både det främjande och förebyggande samt det åtgärdande och akuta.

De ekonomiska resurserna är tyvärr begränsade gällande att starta upp nya verksamheter. Möjligheten att söka statsbidrag är också svårt då de kompetenser som efterfrågas inte finns i tillräcklig grad inom skolan.

Barnkonsekvensanalys

All nämndens verksamhet bedrivs främst i syfte att arbeta förebyggande och främjande till förmån för barn och elever samt bidra till utveckling inom förskola och skola.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande från barn- och utbildningsförvaltningen, 2024-04-29
- Delegationsbeslut om remittering av motion från (S) om skolsociala team
- Protokollsutdrag KF 2023-11-27 § 102
- Motion från Ingvor Bergman (S) och Fredy Neüman (S) om att ge barn- och utbildningsnämnden och socialnämnden i uppdrag att ta

Justerarnas signaturer			Protokollsutdraget bestyrks
Digital signering			

fram en plan för inrättandet av skolsociala team på alla skolenheter i kommunen

Yrkanden

Fredy Neüman (S) yrkar bifall till motionen.

Beslutsgång

Ordförande Sofia Thu vesson (C) konstaterar att det finns två förslag till beslut. Hon ställer de båda förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar i enlighet med arbetsutskottets förslag.

Fredy Neüman (S) begär votering. Voteringen verkställs. De som röstar för arbetsutskottets förslag till beslut röstar ja. De som röstar för Fredy Neümans (S) yrkande röstar nej. Voteringen utfaller med 9 ja-röster och 4 nej-röster.

		Ärende § 63 2024		
Ledamöter		Ja	Nej	Avstår
C	Sofia Thu vesson	X		
S	Fredy Neüman		X	
M	Lena Sjö dahl	X		
SD	Albin Gilbertsson	X		
L	Lars Håkanson	X		
S	Karolina Bergström		X	
M	Jonathan Kahrs	X		
S	Hassan Hussein		X	
KD	Ing-Marie Larsson	X		
V	Iowan Hedendahl	X		
V	Elisabeth Klang	X		
S	Lillemor Bertilsson		X	
MP	Marie Leward Westin	X		
Summa		9	4	

Ordförande Sofia Thu vesson (C) finner att nämnden beslutar enligt arbetsutskottets förslag.

Fredy Neüman (S), Karolina Bergström (S), Hassan Hussein (S) och Lillemor Bertilsson (S) reserverar sig mot beslutet till förmån för Fredy Neümans (S) yrkande.

Justerarnas signaturer			Protokollsutdraget bestyrks
Digital signering			

Barn- och utbildningsnämnden

Sammanträdesdatum
2024-05-21

Fredy Neüman (S), Karolina Bergström (S), Hassan Hussein (S), Lillemor Bertilsson (S) och Frida Ålebring (S) lämnar en protokollsanteckning som bifogas protokollet.

Paragrafen skickas till

Kommunstyrelsen

Socialnämnden

Justerarnas signaturer			Protokollsutdraget bestyrks
Digital signering			

Motion gällande samverkansuppdrag i det förebyggande arbetet med barn och ungdomar

Det förebyggande arbetet för att minska utanförskap och omhändertagande av ungdomar är en av vår kommuns stora utmaningar. Under 2023 har vi minskat omhändertagande av unga i antal men i det förebyggande arbetet krävs en ökad vuxennärvaro samt ett utökat samarbete mellan de förvaltningar som möter unga.

Inrättande av skolsociala team i andra kommuner har gett positiva resultat, vi tror att detta är en viktig pusselbit i vårt arbete att se barn och ungdomars utsatthet tidigt.

Det skolsociala teamet kan bestå av medarbetare från skolan, exempelvis kuratorer och/eller specialpedagoger från elevhälsan, lärare samt medarbetare från socialtjänsten, ofta kallade skolsocionomer. Teamen består både av personal från skolan samt socialtjänsten, vilket ökar möjligheterna att tillgodose elevernas behov och samordna insatser utifrån samma mål.

Vi socialdemokrater yrkar följande:

- **Att kommunfullmäktige ger i uppdrag till Barn och utbildnings- samt Socialnämnden att ta fram en plan för inrättande av skolsociala team på alla våra skolenheter i kommunen.**

Falköping 2023-11-17

Från den socialdemokratiska fullmäktigegruppen

Ingvor Bergman (S)
Ledamot Kommunfullmäktige

Fredy Neuman (S)
Ledamot Kommunfullmäktige

Socialdemokraterna i Falköping

§ 79

Dnr 2023/01334

Besvarande av motion från Karolina Bergström (S) om att ge barn- och utbildningsnämnden i uppdrag att utreda möjligheten att utöka vistelsetiden i förskolan från 15 till 25 timmar i veckan**Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till beslut**

- 1 Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att avslå motionen.

Reservation

Johanna Svensson (S) reserverar sig mot beslutet till förmån för sitt yrkande.

Sammanfattning

Socialdemokraterna har genom Karolina Bergström inkommit med en motion till kommunfullmäktige med förslaget att barn- och utbildningsnämnden ska utreda möjligheten att utöka vistelsetiden i förskolan från 15 till 25 timmar i veckan.

Motionen har remitterats till barn- och utbildningsnämnden som gör bedömningen att motionen ska avslås då möjligheten att utöka tid i förskolan redan finns. Mot bakgrund av remissinstansens yttranden föreslår kommunledningsförvaltningen att motionen ska avslås.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande från kommunledningsförvaltningen, 2024-05-31
- Barn- och utbildningsnämnden § 62/2024
- Protokollsanteckning från Socialdemokraterna, 2024-05-21
- Tjänsteutlåtande från barn- och utbildningsförvaltningen, 2024-04-29
- Kommunfullmäktige § 101/2023
- Motions från Karolina Bergström (S) om att ge barn- och utbildningsnämnden i uppdrag att utreda möjligheten att utöka vistelsetiden i förskolan från 15 till 25 timmar i veckan

Yrkanden

Johanna Svensson (S) yrkar bifall till motionen.

Beslutsgång

Ordföranden ställer proposition på förvaltningens förslag att avslå motionen respektive Johanna Svenssons (S) yrkande att bifalla motionen och finner att kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar enligt förvaltningens förslag.

Justerarnas signaturer			Protokollsutdraget bestyrks
------------------------	--	--	-----------------------------

Besvarande av motion från Karolina Bergström (S) om att ge barn- och utbildningsnämnden i uppdrag att utreda möjligheten att utöka vistelsetiden i förskolan från 15 till 25 timmar i veckan

Förslag till beslut

- 1 Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att avslå motionen.

Sammanfattning

Socialdemokraterna har genom Karolina Bergström inkommit med en motion till kommunfullmäktige med förslaget att barn- och utbildningsnämnden ska utreda möjligheten att utöka vistelsetiden i förskolan från 15 till 25 timmar i veckan.

Motionen har remitterats till barn- och utbildningsnämnden som gör bedömningen att motionen ska avslås då möjligheten att utöka tid i förskolan redan finns. Mot bakgrund av remissinstansens yttranden föreslår kommunledningsförvaltningen att motionen ska avslås.

Bakgrund

Socialdemokraterna har genom Karolina Bergström inkommit med en motion till kommunfullmäktige med förslaget att barn- och utbildningsnämnden ska utreda möjligheten att utöka vistelsetiden i förskolan från 15 till 25 timmar i veckan.

Motionen har remitterats till barn- och utbildningsnämnden som behandlade ärendet den 21 maj 2024, § 62. Barn och utbildningsnämnden föreslår att kommunfullmäktige beslutar att avslå motionen.

Möjligheten att utöka tid i förskolan kopplat till barns behov av stöd är idag möjlig med stöd av 9 § skollagen (2018:1303). Barn- och utbildningsförvaltningen ska dock se över vilka behov som ska prioriteras och hur de insatser som krävs ska bekostas.

Förvaltningens bedömning

Mot bakgrund av remissinstansens yttrande föreslår kommunledningsförvaltningen att motionen ska avslås.

Finansiering och ekonomiska konsekvenser

Förvaltningens förslag till beslut leder inte till några direkta ekonomiska konsekvenser, varför beslut om finansiering inte behöver fattas.

Ett bifall till motionen skulle innebära en ökning av vistelsetiden i förskolan vilket genererar ökade kostnader för barn- och utbildningsnämnden.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande från kommunledningsförvaltningen, 2024-05-31
- Barn- och utbildningsnämnden § 62/2024
- Protokollsanteckning från Socialdemokraterna, 2024-05-21
- Tjänsteutlåtande från barn- och utbildningsförvaltningen, 2024-04-29
- Kommunfullmäktige § 101/2023
- Motions från Karolina Bergström (S) om att ge barn- och utbildningsnämnden i uppdrag att utreda möjligheten att utöka vistelsetiden i förskolan från 15 till 25 timmar i veckan

Beslutet ska skickas till

Barn- och utbildningsnämnden

Motionären

Jenny Trygg

Kommunsekreterare

Barn- och utbildningsnämnden

Motion från Karolina Bergström (S) om att ge barn- och utbildningsnämnden i uppdrag att utreda möjligheten att utöka vistelsetiden i förskolan från 15 till 25 timmar i veckan

Förslag till beslut

- 1 Barn- och utbildningsnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta att motionen ska anses besvarad.

Sammanfattning

Socialdemokraterna har genom Karolina Bergström inkommit till kommunfullmäktige med en motion med förslaget om att ge barn- och utbildningsnämnden i uppdrag att utreda möjligheten att utöka vistelsetiden i förskolan från 15 timmar till 25 timmar i veckan. Kommunstyrelsen önskar yttrande från barn- och utbildningsnämnden gällande motionens förslag.

Möjligheten att utöka tid i förskolan kopplat till barns behov av stöd bör utredas ytterligare. Redan idag finns möjligheten med stöd i skollagen, men vilka behov som prioriteras och hur de insatser som eventuellt krävs ska bekostas, ska ses över.

Bakgrund

Socialdemokraterna har genom Karolina Bergström inkommit till kommunfullmäktige med en motion med förslaget om att ge barn- och utbildningsnämnden i uppdrag att utreda möjligheten att utöka vistelsetiden i förskolan från 15 timmar till 25 timmar i veckan. Kommunstyrelsen önskar yttrande från barn- och utbildningsnämnden gällande motionens förslag.

Förskolan är den första delen i det svenska skolsystemet och har en egen läroplan.

Från den 1 juli 2023 ska alla kommuner arbeta för att fler barn ska gå i förskolan. Ansvar består dels i uppsökande verksamhet, dels av erbjudande av förskoleplats till vissa grupper av barn, även om barnets vårdnadshavare inte ansökt om förskoleplats.

Förskolorna i Falköping är en mycket viktig arena för yngre barn att lära och utvecklas, inte minst barn i vår kommun med annat modersmål än svenska. Idag kan man ansöka om utökad vistelsetid i förskolan, det vill säga längre än 15 timmar i veckan, om barnet har särskilda behov. Vi vill dock öka denna möjlighet till att inkludera fler barn i Falköping som exempelvis behöver stärka sitt språk, för att på ett tidigt stadium främja förutsättningarna till en fullföljd studiegång senare i livet. Vi vet i dag att tidiga insatser är viktiga och det som ger bäst effekt på lång sikt och att lärandet i förskolan har betydelse för barnens framtida skolgång. Därför anser vi att fler barn ska erbjudas denna möjlighet i syfte att öka kunskapsinhämtningen och få fler barn och unga i vår kommun att nå en fullföljd studiegång.

Förvaltningens bedömning

Särskilt stöd

9 § Barn som av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling ska ges det stöd som deras speciella behov kräver. Om det genom uppgifter från förskolans personal, ett barn eller ett barns vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att ett barn är i behov av särskilt stöd, ska rektorn se till att barnet ges sådant stöd. Barnets vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta vid utformningen av de särskilda stödinsatserna. *Lag (2018:1303)*.

I dagsläget finns möjligheter att utöka vistelsetiden utifrån ovanstående. Förvaltningen kommer att utreda hur detta hanteras, vilka stödbehov som möjliggörs och om det föreligger kostnader kopplade till utökning av tid.

Finansiering och ekonomiska konsekvenser

Vid fortsatt utredning kommer det att ses över i vilken omfattning utökning av tid sker och vilken önskan det finns om att ytterligare tillmötesgå behov. Därefter får eventuella ekonomiska ställningstagande tas.

Barnkonsekvensanalys

All nämndens verksamhet bedrivs främst i syfte att arbeta förebyggande och främjande till förmån för barn och elever samt bidra till utveckling inom förskola och skola.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande från barn- och utbildningsförvaltningen, 2024-04-29
- Delegationsbeslut om remittering av motion från (S) om vistelsetid i förskolan 2024-01-30
- Protokollsutdrag KF 2023-11-27 § 101
- Motions från Karolina Bergström (S) om att ge barn- och utbildningsnämnden i uppdrag att utreda möjligheten att utöka vistelsetiden i förskolan från 15 till 25 timmar i veckan.

Beslutet ska skickas till

Kommunstyrelsen

Anneli Alm
Skolchef

PROTOKOLLSANTECKNING

2024-05-21

Ärende 6

Dnr: 2024/00105

Till Barn- och Utbildningsnämnden

Motion om att ge barn- och utbildningsnämnden i uppdrag att utreda möjligheten att utöka vistelsetiden i förskolan från 15 till 25 timmar i veckan.

Förskolan är den första delen i det svenska skolsystemet som barnen möter och har idag en egen läroplan.

Från den 1 juli 2023 ska alla kommuner arbeta uppsökande för att fler barn ska gå i förskolan. Vi socialdemokrater tycker att det är en viktig och prioriterad fråga att fler barn ska komma till förskolan och få ta del av det som erbjuds där.

Förskolorna i Falköping är en mycket viktig arena för yngre barn att lära och utvecklas, inte minst barn i vår kommun med annat modersmål än svenska.

Vi vet att man idag kan *ansöka* om utökad vistelsetid i förskolan, dvs längre än 15 timmar i veckan, för barn med särskilda behov. Det som vi tagit upp i vår motion är att vi vill **utöka** denna möjlighet till att inkludera **fler barn** i Falköping som exempelvis behöver **stärka sitt språk**. Vi vill därför utreda möjligheten att utöka vistelsetiden för bland annat barn som behöver stärka sitt språk och idag kanske inte kommer till förskolan alls. Det innebär ett mer aktivt arbete som skulle kunna kombineras med uppdraget om uppsökande verksamhet i syfte att få fler barn att komma till förskolan, och dessutom få vistas längre tid där. Vi anser att detta är särskilt viktigt för att på ett tidigt stadium främja förutsättningarna till en fullföljd studiegång senare i livet. Vi vet i dag att tidiga insatser är viktiga och det som ger bäst effekt på lång sikt och att lärandet i förskolan har betydelse för barnens framtida skolgång. Därför anser vi att fler barn ska erbjudas denna möjlighet i syfte att öka kunskapsinhämtningen och få fler barn och unga i vår kommun att nå en fullföljd studiegång.

Fredy Neuman (S)

Andre vice ordförande Barn- och utbildningsnämnden

Karolina Bergström (S)

Ledamot Barn- och utbildningsnämnden

Socialdemokraterna

FRAMTIDSPARTIET

Hassan Hussein (S)

Ledamot Barn- och utbildningsnämnden

Lillemor Bertilsson (S)

Ledamot Barn- och utbildningsnämnden

Frida Ålebring (S)

Ersättare Barn- och utbildningsnämnden

§ 62

Dnr 2024/00105

Motion från Karolina Bergström (S) om att ge barn- och utbildningsnämnden i uppdrag att utreda möjligheten att utöka vistelsetiden i förskolan från 15 till 25 timmar i veckan**Barn- och utbildningsnämndens beslut**

- 1 Barn- och utbildningsnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta att avslå motionen, utifrån att möjligheten till utökning av vistelsetiden i förskolan redan finns.

Reservation

Fredy Neuman (S), Karolina Bergström (S), Hassan Hussein (S) och Lillemor Bertilsson (S) reserverar sig mot beslutet till förmån för Karolina Bergströms (S) och Fredy Neumans (S) yrkande om bifall till motionen.

Sammanfattning

Socialdemokraterna har genom Karolina Bergström inkommit till kommunfullmäktige med en motion med förslaget om att ge barn- och utbildningsnämnden i uppdrag att utreda möjligheten att utöka vistelsetiden i förskolan från 15 timmar till 25 timmar i veckan. Kommunstyrelsen önskar yttrande från barn- och utbildningsnämnden gällande motionens förslag.

Möjligheten att utöka tid i förskolan kopplat till barns behov av stöd bör utredas ytterligare. Redan idag finns möjligheten med stöd i skollagen, men vilka behov som prioriteras och hur de insatser som eventuellt krävs ska bekostas, ska ses över.

Barnkonsekvensanalys

All nämndens verksamhet bedrivs främst i syfte att arbeta förebyggande och främjande till förmån för barn och elever samt bidra till utveckling inom förskola och skola.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande från barn- och utbildningsförvaltningen, 2024-04-29
- Delegationsbeslut om remittering av motion från (S) om vistelsetid i förskolan 2024-01-30
- Protokollsutdrag KF 2023-11-27 § 101
- Motion från Karolina Bergström (S) om att ge barn- och utbildningsnämnden i uppdrag att utreda möjligheten att utöka vistelsetiden i förskolan från 15 till 25 timmar i veckan.

Justerarnas signaturer			Protokollsutdraget bestyrks
Digital signering			

Yrkanden

Karolina Bergström (S) och Fredy Neüman (S) yrkar bifall till motionen.
Lena Sjödahl (M) yrkar bifall till arbetsutskottets förslag.

Beslutsgång

Ordförande Sofia Thuveesson (C) konstaterar att det finns två förslag till beslut. Hon ställer de båda förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar i enlighet med arbetsutskottets förslag.

Fredy Neüman (S), Karolina Bergström (S), Hassan Hussein (S) och Lillemor Bertilsson (S) reserverar sig mot beslutet till förmån för Karolina Bergströms (S) och Fredy Neümans (S) yrkande.

Fredy Neüman (S), Karolina Bergström (S), Hassan Hussein (S), Lillemor Bertilsson (S) och Frida Ålebring (S) lämnar en protokollsanteckning som bifogas protokollet.

Paragrafen skickas till

Kommunstyrelsen

Justerarnas signaturer			Protokollsutdraget bestyrks
Digital signering			

MOTION

Falköping 2023-11-17

Motion om att utöka vistelsetiden i förskolan

Förskolan är den första delen i det svenska skolsystemet och har en egen läroplan. Från den 1 juli 2023 ska alla kommuner arbeta för att fler barn ska gå i förskolan. Ansvaret består dels i uppsökande verksamhet, dels av erbjudande av förskoleplats till vissa grupper av barn, även om barnets vårdnadshavare inte ansökt om förskoleplats.

Förskolorna i Falköping är en mycket viktig arena för yngre barn att lära och utvecklas, inte minst barn i vår kommun med annat modersmål än svenska.

Idag kan man ansöka om utökad vistelsetid i förskolan, dvs längre än 15 timmar i veckan, om barnet har särskilda behov. Vi vill dock öka denna möjlighet till att inkludera fler barn i Falköping som exempelvis behöver stärka sitt språk, för att på ett tidigt stadium främja förutsättningarna till en fullföljd studiegång senare i livet. Vi vet i dag att tidiga insatser är viktiga och det som ger bäst effekt på lång sikt och att lärandet i förskolan har betydelse för barnens framtida skolgång. Därför anser vi att fler barn ska erbjudas denna möjlighet i syfte att öka kunskapsinhämtningen och få fler barn och unga i vår kommun att nå en fullföljd studiegång.

Förslag till beslut

Med hänvisning till ovanstående föreslås kommunfullmäktige besluta:

att Barn och utbildningsnämnden får i uppdrag att utreda möjligheten att utöka vistelsetiden i förskolan från 15 till 25 timmar i veckan

Karolina Bergström (S)
Ledamot kommunfullmäktige

§ 80

Dnr 2023/01333

Besvarande av motion från Ingvor Bergman (S) och Fredy Neüman (S) om att ge barn- och utbildningsnämnden i uppdrag att utifrån skolorganisationsbeslutet som togs 2017, beskriva nuläge och kvarstående åtgärder för att fullfölja beslutet med mera**Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till beslut**

1 Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att anse motionen besvarad.

Reservation

Johanna Svensson (S) reserverar sig mot beslutet till förmån för sitt yrkande.
Jonas Larsson (SD) reserverar sig mot beslutet till förmån för sitt yrkande.

Sammanfattning

Ingvor Bergman (S) och Fredy Neüman (S) har väckt en motion om att ge barn- och utbildningsnämnden i uppdrag att utifrån skolorganisationsbeslutet som togs 2017, beskriva nuläge och kvarstående åtgärder för att fullfölja beslutet med mera. Barn- och utbildningsnämnden har yttrat sig och föreslår kommunfullmäktige besluta att motionen anses besvarad.

Kommunledningsförvaltningen föreslår med anledning av barn- och utbildningsnämndens yttrande med hänvisning till förvaltningens pågående arbete med att uppdatera underlagen kopplat till den nya skolorganisationen.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande från kommunledningsförvaltningen, 2024-06-03
- Barn- och utbildningsnämnden § 61/2024
- Tjänsteutlåtande från barn- och utbildningsförvaltningen, 2024-04-29
- Kommunfullmäktige § 100/2024
- Motionen

Yrkanden

Johanna Svensson (S) yrkar bifall till motionen.

Jonas Larsson (SD) yrkar bifall till motionen.

Beslutsgång

Ordföranden ställer proposition på förvaltningens förslag att anse motionen besvarad respektive Johanna Svenssons (S) och Jonas Larssons (SD) yrkanden att bifalla motionen och finner att kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar enligt förvaltningens förslag.

Justerarnas signaturer			Protokollsutdraget bestyrks
------------------------	--	--	-----------------------------

Kommunstyrelsen

Besvarande av motion från Ingvor Bergman (S) och Fredy Neüman (S) om att ge barn- och utbildningsnämnden i uppdrag att utifrån skolorganisationsbeslutet som togs 2017, beskriva nuläge och kvarstående åtgärder för att fullfölja beslutet med mera

Förslag till beslut

- 1 Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att anse motionen besvarad.

Sammanfattning

Ingvor Bergman (S) och Fredy Neüman (S) har väckt en motion om att ge barn- och utbildningsnämnden i uppdrag att utifrån skolorganisationsbeslutet som togs 2017, beskriva nuläge och kvarstående åtgärder för att fullfölja beslutet med mera. Barn- och utbildningsnämnden har yttrat sig och föreslår kommunfullmäktige besluta att motionen anses besvarad.

Kommunledningsförvaltningen föreslår med anledning av barn- och utbildningsnämndens yttrande med hänvisning till förvaltningens pågående arbete med att uppdatera underlagen kopplat till den nya skolorganisationen.

Bakgrund

Kommunfullmäktige beslutade den 27 november 2023, § 100, att remittera motionen om att ge barn- och utbildningsnämnden i uppdrag att utifrån skolorganisationsbeslutet som togs 2017, beskriva nuläge och kvarstående åtgärder för att fullfölja beslutet med mera till kommunstyrelsen för yttrande. Vidare remitterades motionen till barn- och utbildningsnämnden för yttrande. Barn- och utbildningsnämnden beslutade den 21 maj, § 61, att föreslå kommunfullmäktige att anse motionen besvarad.

Av tjänsteutlåtandet från barn- och utbildningsförvaltningen framgår att förvaltningen har ett pågående arbete att uppdatera underlag gällande ny skolorganisation. Det handlar om bland annat barn- och elevantal, dimensionering, standard på förskole- och skolbyggnader. Vid barn- och

utbildningsnämndens sammanträde den 18 juni 2024 kommer nämnden att få en information om detta.

Barn- och utbildningsförvaltningen menar vidare att framtagandet av ekonomiska underlag gällande investeringar och drift är inte möjligt i dagsläget. Dels måste eventuella behov av investeringar och renoveringar identifieras och därefter måste samhällsbyggnadsförvaltningen inviteras i arbetet.

Förvaltningens bedömning

Kommunledningsförvaltningen bedömer i likhet med barn- och utbildningsnämnden yttrande att motionen ska anses besvarad.

Finansiering och ekonomiska konsekvenser

Förvaltningens förslag till beslut leder inte till några direkta ekonomiska konsekvenser för nämnden, varför beslut om finansiering inte behöver tas.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande från kommunledningsförvaltningen, 2024-06-03
- Barn- och utbildningsnämnden § 61/2024
- Tjänsteutlåtande från barn- och utbildningsförvaltningen, 2024-04-29
- Kommunfullmäktige § 100/2024
- Motionen

Beslutet ska skickas till

Motionärerna
Barn- och utbildningsnämnden

Sebastian Helin
Kommunsekreterare

§ 61

Dnr 2024/00104

Motion från Ingvor Bergman (S) och Fredy Neüman (S) om att ge barn- och utbildningsnämnden i uppdrag att utifrån skolorganisationsbeslutet som togs 2017, beskriva nuläge och kvarstående åtgärder för att fullfölja beslutet med mera**Barn- och utbildningsnämndens beslut**

- 1 Barn- och utbildningsnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta att motionen ska anses besvarad, mot bakgrund av att arbetet med det som efterfrågas i motionen redan pågår.

Reservation

Fredy Neüman (S), Karolina Bergström (S), Hassan Hussein (S) och Lillemor Bertilsson (S) reserverar sig mot beslutet till förmån för Fredy Neümans (S) yrkande om bifall till motionen.

Albin Gilbertsson (SD) deltar inte i beslutet.

Sammanfattning

Socialdemokraterna har inkommit till kommunfullmäktige med en motion om att ge barn- och utbildningsnämnden i uppdrag att utifrån skolorganisationsbeslutet som togs 2017, beskriva nuläge och kvarstående åtgärder för att fullfölja beslutet med mera.

Förvaltningen har ett pågående arbete att uppdatera underlag gällande ny skolorganisation. Det handlar om barn- och elevantal, dimensionering, standard på förskole- och skolbyggnader bland annat. Vid barn- och utbildningsnämndens sammanträde den 18 juni 2024 kommer nämnden att få en information om detta.

Att ta fram ekonomiska underlag gällande investeringar och drift är inte möjligt i dagsläget. Dels måste eventuella behov av investeringar/renoveringar identifieras och därefter måste samhällsbyggnadsförvaltningen invideras i arbetet.

Barnkonsekvensanalys

Genom att säkerställa att lokaler där skolverksamhet bedrivs är anpassade för sitt ändamål skapas en trygg och bra miljö för barn att vistas i. Ändamålsenliga lokaler skapar även möjligheter till modern pedagogik och främjar likvärdigheten mellan skolorna i kommunen.

Ett beslut som syftar till att skapa ändamålsenliga lokaler för skolverksamheten ligger i linje med barnkonventionen artikel 2 och 3 där det anges att:

Justerarnas signaturer			Protokollsutdraget bestyrks
Digital signering			

Art. 2 Alla barn är lika mycket värda och har samma rättigheter. Ingen får diskrimineras.

Art. 3 Vid alla beslut som rör barn ska i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande från barn- och utbildningsförvaltningen, 2024-04-29
- Delegationsbeslut om remittering av motion från (S) om skolorisationsbeslutet
- Protokollsutdrag KF 2023-11-27 § 100
- Motion från Ingvor Bergman (S) och Fredy Neüman (S) om att ge barn- och utbildningsnämnden i uppdrag att utifrån skolorisationsbeslutet som togs 2017, beskriva nuläge och kvarstående åtgärder för att fullfölja beslutet med mera

Yrkanden

Fredy Neüman (S) yrkar bifall till motionen.

Beslutsgång

Ordförande Sofia Thuveesson (C) konstaterar att det finns två förslag till beslut. Hon ställer de båda förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar i enlighet med arbetsutskottets förslag.

Fredy Neüman (S), Karolina Bergström (S), Hassan Hussein (S) och Lillemor Bertilsson (S) reserverar sig mot beslutet till förmån för Fredy Neümans (S) yrkande.

Fredy Neüman (S), Karolina Bergström (S), Hassan Hussein (S), Lillemor Bertilsson (S) och Frida Ålebring (S) lämnar en protokollsanteckning som bifogas protokollet.

Paragrafen skickas till

Kommunstyrelsen

Justerarnas signaturer			Protokollsutdraget bestyrks
Digital signering			

Barn- och utbildningsnämnden

**Motion från Ingvor Bergman (S) och Fredy Neüman (S)
om att ge barn- och utbildningsnämnden i uppdrag att
utifrån skolorganisationsbeslutet som togs 2017,
beskriva nuläge och kvarstående åtgärder för att
fullfölja beslutet med mera****Förslag till beslut**

- 1 Barn- och utbildningsnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta att motionen ska anses besvarad.

Sammanfattning

Socialdemokraterna har inkommit till kommunfullmäktige med en motion om att ge barn- och utbildningsnämnden i uppdrag att utifrån skolorganisationsbeslutet som togs 2017, beskriva nuläge och kvarstående åtgärder för att fullfölja beslutet med mera.

Förvaltningen har ett pågående arbete att uppdatera underlag gällande ny skolorganisation. Det handlar om barn- och elevantal, dimensionering, standard på förskole- och skolbyggnader bland annat. Vid barn- och utbildningsnämndens sammanträde den 18 juni 2024 kommer nämnden att få en information om detta.

Att ta fram ekonomiska underlag gällande investeringar och drift är inte möjligt i dagsläget. Dels måste eventuella behov av investeringar/renoveringar identifieras och därefter måste samhällsbyggnadsförvaltningen inviteras i arbetet.

Bakgrund

Socialdemokraterna har genom Ingvor Bergman och Fredy Neüman inkommit till kommunfullmäktige med en motion om att ge barn- och utbildningsnämnden i uppdrag att utifrån skolorganisationsbeslutet som togs 2017, beskriva nuläge och kvarstående åtgärder för att fullfölja beslutet med mera. Av motionen framgår:

”Kommunfullmäktige tog i mars 2017 ett beslut om en ny skolorganisation för Falköpings kommun. Nu har det gått drygt sex år och vi har avvaktat ett

beslut på att kunna starta byggnationen av en ny högstadieskola. I väntan på att denna byggnation skall starta har en rad andra beslut tagits för att arbetet med den nya skolorganisationen inte skall stanna av.

I takt med att tiden har gått har också kommunen förändrats och nya behov kan ha uppstått. För att försäkra oss om att det beslut som togs 2017 uppfyller framtida krav på en modern och uppdaterad organisation

yrkar vi socialdemokrater på följande:

- Att kommunfullmäktige ger uppdrag till Barn och utbildningsnämnden att utifrån Skolorisationsbeslutet som togs 2017 beskriva vad som nu är gjort (nuläge) samt vilka åtgärder som återstår för att fullfölja beslutet. Samt redovisa eventuella nya behov som uppstått.

-Att redovisningen skall innehålla tidplan och nödvändiga prioriteringar som bedöms aktuella.

-Att i samband med denna analys skall också en ekonomisk bedömning presenteras av de investeringar som återstår.”

Förvaltningens bedömning

Beslut om ny skolorganisation togs 2017. Utredningen har därefter varit vägledande för flera olika beslut och inriktningar. Åtgärder har vidtagits och det finns pågående projekt. Däremot är det några ärenden som inte kunnat slutföras. Under åren har förutsättningar ändrats och barn- och utbildningsförvaltningen ser behov av att uppdatera nuläge och fakta kring flera delar. Det handlar bland annat om vikande födelsetal, dimensionering på grund av minskat befolkningsantal, akuta behov kopplade till nuvarande skol- och förskolelokaler. För att komma vidare med arbetet kring ny skolorganisation bör underlagen kompletteras med ett nuläge. Inom barn- och utbildningsförvaltningen pågår redan detta arbete och vid barn- och utbildningsnämndens sammanträde den 18 juni 2024 kommer nämnden att få information.

Finansiering och ekonomiska konsekvenser

Att ta fram ekonomiska underlag gällande investeringar och drift är inte möjligt i dagsläget. Dels måste eventuella behov av investeringar/renoveringar identifieras och därefter måste samhällsbyggnadsförvaltningen inviteras i arbetet.

Barnkonsekvensanalys

Genom att säkerställa att lokaler där skolverksamhet bedrivs är anpassade för sitt ändamål skapas en trygghet och bra miljö för barn att vistas i.

Ändamålsenliga lokaler skapar även möjligheter till modern pedagogik och främjar likvärdigheten mellan skolorna i kommunen.

Ett beslut som syftar till att skapa ändamålsenliga lokaler för skolverksamheten ligger i linje med barnkonventionen artikel 2 och 3 där det anges att:

Art. 2 Alla barn är lika mycket värda och har samma rättigheter. Ingen får diskrimineras.

Art. 3 Vid alla beslut som rör barn ska i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande från barn- och utbildningsförvaltningen, 2024-04-29
- Delegationsbeslut om remittering av motion från (S) om skolorganisationsbeslutet
- Protokollsutdrag KF 2023-11-27 § 100
- Motion från Ingvor Bergman (S) och Fredy Neuman (S) om att ge barn- och utbildningsnämnden i uppdrag att utifrån skolorganisationsbeslutet som togs 2017, beskriva nuläge och kvarstående åtgärder för att fullfölja beslutet med mera

Beslutet ska skickas till

Kommunstyrelsen

Anneli Alm
Skolchef

§ 100

Dnr 2023/01333

**Motion från Ingvor Bergman (S) och Fredy Neüman (S)
om att ge barn- och utbildningsnämnden i uppdrag att
utifrån skolorganisationsbeslutet som togs 2017,
beskriva nuläge och kvarstående åtgärder för att
fullfölja beslutet med mera****Kommunfullmäktiges beslut**

- 1 Kommunfullmäktige beslutar att remittera motionen till kommunstyrelsen för yttrande.

Bakgrund

Ingvor Bergman (S) och Fredy Neüman (S) har väckt en motion om att ge barn- och utbildningsnämnden i uppdrag att utifrån skolorganisationsbeslutet som togs 2017, beskriva nuläge och kvarstående åtgärder för att fullfölja beslutet med mera. Av motionen framgår följande.

”Motion gällande uppdatering skolorganisationsbeslut 2017

Kommunfullmäktige tog i mars 2017 ett beslut om en ny skolorganisation för Falköpings kommun. Nu har det gått drygt sex år och vi har avvaktat ett beslut på att kunna starta byggnationen av en ny högstadieskola. I väntan på att denna byggnation skall starta har en rad andra beslut tagits för att arbetet med den nya skolorgan skall stanna av.

I takt med att tiden har gått har också kommunen förändrats och nya behov kan ha uppstått. För att försäkra oss om att det beslut som togs 2017 uppfyller framtida krav på en modern och uppdaterad organisation

Yrkar vi Socialdemokrater på följande:

Att kommunfullmäktige ger uppdrag till barn- och utbildningsnämnden att utifrån skolorganisationsbeslutet som togs 2017 beskriva vad som nu är gjort (nuläge) samt vilka åtgärder som återstår för att fullfölja beslutet. Samt redovisa eventuella nya behov som uppstått.

Att redovisningen skall innehålla tidplan och nödvändiga prioriteringar som bedöms aktuella.

Att i samband med denna analys skall också en ekonomisk bedömning presenteras av de investeringar som återstår.”

Paragrafen skickas till
Kommunstyrelsen

Motion gällande uppdatering skolorganisationsbeslut 2017

Kommunfullmäktige tog i mars 2017 ett beslut om en ny skolorganisation för Falköpings kommun. Nu har det gått drygt sex år och vi har avvaktat ett beslut på att kunna starta byggnationen av en ny högstadieskola. I väntan på att denna byggnation skall starta har en rad andra beslut tagits för att arbetet med den nya skolorgan skall stanna av.

I takt med att tiden har gått har också kommunen förändrats och nya behov kan ha uppstått. För att försäkra oss om att det beslut som togs 2017 uppfyller framtida krav på en modern och uppdaterad organisation

Yrkar vi socialdemokrater på följande:

- Att kommunfullmäktige ger uppdrag till Barn och utbildningsnämnden att utifrån Skolorganisationsbeslutet som togs 2017 beskriva vad som nu är gjort (nuläge) samt vilka åtgärder som återstår för att fullfölja beslutet. Samt redovisa eventuella nya behov som uppstått.

-Att redovisningen skall innehålla tidplan och nödvändiga prioriteringar som bedöms aktuella.

-Att i samband med denna analys skall också en ekonomisk bedömning presenteras av de investeringar som återstår.

Falköping 2023-11-17

Från den Socialdemokratiska fullmäktigegruppen

Ingvor Bergman (S)

Ledamot Kommunfullmäktige

Fredy Neuman (S)

Ledamot Kommunfullmäktige

Socialdemokraterna i Falköping

§ 81

Dnr 2023/01328

Besvarande av motion från Ingvor Bergman (S) och Maria Henriksson (S) om att ge socialnämnden i uppdrag att ta fram underlag gällande en höjning av habiliteringsersättningen**Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till beslut**

- 1 Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att motionen ska anses besvarad.

Reservation

Johanna Svensson (S) reserverar sig mot beslutet till förmån för sitt yrkande.
Jonas Larsson (SD) reserverar sig mot beslutet till förmån för sitt yrkande.

Sammanfattning

Socialdemokraterna har genom Ingvor Bergman och Maria Henriksson inkommit med en motion till kommunfullmäktige med förslaget att socialnämnden ska ta fram ett underlag gällande en höjning av habiliteringsersättningen.

Motionen har remitterats till socialnämnden som gör bedömningen att motionen är besvarad, då en årlig indexuppräknings sker av ersättningen i takt med stigande kostnader. Mot bakgrund av remissinstansernas yttranden föreslår kommunledningsförvaltningen att motionen ska anses besvarad.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande från kommunledningsförvaltningen, 2024-05-21
- Socialnämnden § 38/2024
- Tjänsteutlåtande från socialförvaltningen, 2024-03-11
- Kommunfullmäktige § 95
- Motion från Ingvor Bergman (S) och Maria Henriksson (S)

Yrkanden

Johanna Svensson (S) yrkar bifall till motionen.

Jonas Larsson (SD) yrkar bifall till motionen.

Beslutsgång

Ordföranden ställer proposition på förvaltningens förslag att anse motionen besvarad respektive Johanna Svenssons (S) och Jonas Larssons (SD) yrkanden att bifalla motionen och finner att kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar enligt förvaltningens förslag.

Justerarnas signaturer			Protokollsutdraget bestyrks
------------------------	--	--	-----------------------------

Besvarande av motion från Ingvor Bergman (S) och Maria Henriksson (S) om att ge socialnämnden i uppdrag att ta fram underlag gällande en höjning av habiliteringsersättningen

Förslag till beslut

- 1 Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att motionen ska anses besvarad.

Sammanfattning

Socialdemokraterna har genom Ingvor Bergman och Maria Henriksson inkommit med en motion till kommunfullmäktige med förslaget att socialnämnden ska ta fram ett underlag gällande en höjning av habiliteringsersättningen.

Motionen har remitterats till socialnämnden som gör bedömningen att motionen är besvarad, då en årlig indexuppräknings sker av ersättningen i takt med stigande kostnader. Mot bakgrund av remissinstansernas yttranden föreslår kommunledningsförvaltningen att motionen ska anses besvarad.

Bakgrund

Socialdemokraterna har genom Ingvor Bergman och Maria Henriksson inkommit med en motion till kommunfullmäktige med förslaget att socialnämnden ska ta fram ett underlag gällande en höjning av habiliteringsersättningen. Motionen har remitterats till socialnämnden som behandlade ärendet den 27 mars 2024, § 38. Socialnämnden föreslår att kommunfullmäktige beslutar att motionen ska anses besvarad.

Socialnämnden bedömer att den ersättningsnivå som budgeterade medel och statsbidrag medger är i paritet med vad en övervägande majoritet av kommuner i Sverige förhåller sig till och att detta är bra då syftet med statsbidraget var att utjämna ojämlikheterna som tidigare fanns.

I motionen framkommer att Socialdemokraterna vill att habiliteringsersättningen ska höjas. Den indexuppräknings som finns i föreskriften om avgifter och ersättningar innebär dock att ersättningen räknas

upp årligen, så som motionen föreslår. Socialnämnden gör därför bedömningen att motionen är besvarad, då en uppräknig sker i takt med stigande kostnader, genom indexreglering av ersättningen.

Den omstrukturering av ersättningen som socialförvaltningen arbetar med i och med införandet av närvaroregistrering genom en app innebär också att ersättningen på ett ännu tydligare sätt än tidigare kommer att kopplas till närvaron på daglig verksamhet samt att den statsbidragsfinansierade delen räknas in i timersättningen. Förvaltningen arbetar således redan med en översyn av ersättningsnivåerna i habiliteringsersättningen. När det arbetet är klart kommer kommunfullmäktige att få ta ställning till förslaget.

Förvaltningens bedömning

Mot bakgrund av remissinstansens yttrande föreslår kommunledningsförvaltningen att motionen ska anses besvarad.

Finansiering och ekonomiska konsekvenser

Förvaltningens förslag till beslut leder inte till några direkta ekonomiska konsekvenser, varför beslut om finansiering inte behöver fattas.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande från kommunledningsförvaltningen, 2024-05-21
- Socialnämnden § 38/2024
- Tjänsteutlåtande från socialförvaltningen, 2024-03-11
- Kommunfullmäktige § 95
- Motion från Ingvor Bergman (S) och Maria Henriksson (S)

Beslutet ska skickas till

Motionärerna
Socialnämnden

Jenny Trygg
Kommunsekreterare

Yttrande över Socialdemokraternas motion om höjd habiliteringsersättning

Förslag till beslut

- 1 Socialnämnden föreslår att kommunfullmäktige beslutar att motionen är besvarad.

Sammanfattning

Det statsbidrag som tillkom för habiliteringsersättning har varit ett välkommet tillskott till den budgeterade delen då målgruppen ofta har en ansträngd ekonomisk situation samt att statsbidraget utjämnat skillnaderna mellan olika kommuner, vilket var syftet.

Om man deltar på heltid inom daglig verksamhet så har man i dagsläget cirka 2000 kronor per månad extra att förfoga över (90 kr x 22 dag)

Statsbidraget har hittills betalats ut som en sommar och julbonus, men förvaltningen avser att så snart det är möjligt övergå till timersättning och att denna då innefattar både den budgeterade delen som statsbidraget och då hamnar på cirka 15 kronor per timme.

Förvaltningen tror att en timersättning känns mer rättvist och konkret och att deltagarna blir mer motiverad och flexibla i sitt deltagande.

Vi arbetar just nu med att ta fram en app som kan vara ett hjälpmedel för registrering av närvaro som effektiviserar utbetalningen till de 150 personer som berörs.

Bakgrund

Habiliteringsersättningen utgår till individer som har ett verkställt LSS-beslut om daglig verksamhet och består av två delar.

Del ett är den budgeterade delen (860 tkr 2024) vars storlek styrs av **Kommunal författningssamling**, KS 2021/453, *Föreskrifter om avgifter och ersättningar för personer med insatser enligt socialtjänstlag, hälso- och sjukvårdslag och lag om stöd och service till vissa funktionshindrade.*

Under punkt 9.1 anges det *För deltagande i daglig verksamhet enligt LSS fastställs habiliteringsersättningen till en trettiondedel av 0,03234 x prisbasbeloppet. Ersättning lämnas för antalet närvarodagar under en kalendermånad.*

Ersättningen räknas om varje år beroende på prisbasbeloppet, som under 2024 är 57.300 och som enligt ovan uträkning ger 62 kronor per dag under 2024 för närvaro minst 5 timmar/dag och 35 kronor för närvaro minst 2 timmar/dag.

Del två av ersättningen är det som styrs av *förordningen (2023:593) om statsbidrag till kommuner för habiliteringsersättning.*

För 2024 kommer Falköpings kommun att rekvirera 1.187.615 kronor som fördelat på cirka 150 individer ger ungefär 32 kronor extra per dag. Totalt drygt 90 kronor per dag. Skälet till att beloppet är flytande är att eventuella ej rekvirerade medel, vissa kommuner avstår, omfördelas till de som har rekvirerat.

Det som kommunen eventuellt inte betalat ut vid årsslutet skall återbetalas till staten.

De rekvirerade medlen har hittills betalats ut som en sommar och julbonus i en klumpsumma till deltagarna med undantag för de som inte har haft fler än fem närvarotillfällen sedan de startat/nystartat daglig verksamhet eller som inte varit igång på de två senaste månaderna. Bonusen har varit samma för samtliga.

Under 2023 påbörjades ett arbete med en närvaro-app som vi hoppas ska komma igång under innevarande år. I samband med dess införande vore det lämpligt att istället för dagersättning plus bonus, enbart utge **en** ersättning baserad på närvarotimmar som inkluderar både den budgeterade delen som statsbidraget och som hamnar runt 15 kronor per timme.

Lämpligt att göra detta är antingen efter en sommarstängning eller vid ett årsskifte då bonusarna för ett halvår betalats ut.

Eventuellt outnyttjat statsbidrag avser förvaltningen att även i fortsättningen utbetalas som en generell bonus i december varje år, istället för att skickas tillbaka.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen bedömer att den ersättningsnivå som budgeterade medel och statsbidrag medger är i paritet med vad en övervägande majoritet av kommuner i Sverige förhåller sig till och att detta är bra då syftet med statsbidraget var att utjämna ojämlikheterna som tidigare fanns.

I motionen framkommer att Socialdemokraterna vill att habiliteringsersättningen ska höjas. Den indexuppräknings som finns i föreskriften om avgifter och ersättningar innebär dock att ersättningen räknas

upp årligen, så som motionen föreslår. Förvaltningen gör därför bedömningen att motionen är besvarad, då en uppräkningsplan sker i takt med stigande kostnader, genom indexreglering av ersättningen.

Den omstrukturering av ersättningen som förvaltningen arbetar med i och med införandet av närvaroregistrering genom en app innebär också att ersättningen på ett ännu tydligare sätt än tidigare kommer att kopplas till närvaron på daglig verksamhet samt att den statsbidragsfinansierade delen räknas in i timersättningen. Förvaltningen arbetar således redan med en översyn av ersättningsnivåerna i habiliteringsersättningen. När det arbetet är klart kommer kommunfullmäktige att få ta ställning till förslaget.

Finansiering och ekonomiska konsekvenser

Förvaltningens förslag till beslut leder inte till några direkta ekonomiska konsekvenser för nämnden, varför beslut om finansiering inte behöver tas.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande socialförvaltningen, 2024-03-11

Beslutet ska skickas till

Kristina Rosenberg, Socialchef.

John Wallberg, Verksamhetschef funktionsnedsättning.

Maria Klarin, nämndsekreterare socialförvaltningen.

Socialdemokratiska arbetarpartiet

John Wallberg

Verksamhetschef

§ 38

Dnr 2024/00043

Motion från Ingvor Bergman (S) och Maria Henriksson (S) om att ge socialnämnden i uppdrag att ta fram underlag gällande en höjning av habiliteringsersättningen**Socialnämndens beslut**

- 1 Socialnämnden föreslår att kommunfullmäktige beslutar att motionen är besvarad.

Reservation

Samtliga tjänstgörande ledamöter från Socialdemokraterna: Ingvor Bergman, Kovan Akrawi, Ann-Kristin Bergström Svahn, Thomas Svensson.

Samtliga tjänstgörande ledamöter från Sverigedemokraterna: Marita Ljus och Susanne Carlsson.

Sammanfattning

Det statsbidrag som tillkom för habiliteringsersättning har varit ett välkommet tillskott till den budgeterade delen då målgruppen ofta har en ansträngd ekonomisk situation samt att statsbidraget utjämnat skillnaderna mellan olika kommuner, vilket var syftet.

Om man deltar på heltid inom daglig verksamhet så har man i dagsläget cirka 2000 kronor per månad extra att förfoga över (90 kr x 22 dag)

Statsbidraget har hittills betalats ut som en sommar och julbonus, men förvaltningen avser att så snart det är möjligt övergå till timersättning och att denna då innefattar både den budgeterade delen som statsbidraget och då hamnar på cirka 15 kronor per timme.

Förvaltningen tror att en timersättning känns mer rättvist och konkret och att deltagarna blir mer motiverad och flexibla i sitt deltagande.

Vi arbetar just nu med att ta fram en app som kan vara ett hjälpmedel för registrering av närvaro som effektiviserar utbetalningen till de 150 personer som berörs.

Beslutsunderlag

- Socialnämndens arbetsutskott, § 85/2024
- Tjänsteutlåtande socialförvaltningen, 2024-03-11

Yrkanden

Ingvor Bergman (S) yrkar på återremiss.

Justerarnas signaturer			Protokollsutdraget bestyrks
------------------------	--	--	-----------------------------

Beslutsgång

Ordföranden ställer proposition på arbetsutskottets förslag respektive Ingvor Bergmans (S) yrkande och finner att nämnden beslutat enligt arbetsutskottets förslag.

Votering begärs.

Följande propositionsordning godkändes.

För att stödja arbetsutskottets förslag till beslut röstar ja. Den som stödjer Ingvor Bergman (S) yrkande röstar nej.

Med omröstningsresultatet 7 ja respektive 6 nej har socialnämnden beslutat enligt arbetsutskottets förslag till beslut.

Omröstninglista

Omröstningslista § 38			
Ledamöter	Ja	Nej	Avstår
Dag Högrell (L), 1:e vice ordf.	X		
Ingvor Bergman (S), 2:e vice ordf.		X	
Marita Ljus (SD)		X	
Anna Nyberg (C)	X		
Kovan Akrawi (S)		X	
Margareta Warrén Stomberg (M)	X		
Ann-Kristin Bergström Svahn (S)		X	
Anna Jonsson (KD)	X		
Susanne Carlsson (SD)		X	
Åsa Lidén (MP)	X		
Thomas Svensson (S)		X	
Iowan Hedendahl (V)	X		
Sture Olsson (M), Ordförande	X		
Summa	7	6	

Justerarnas signaturer			Protokollsutdraget bestyrks
------------------------	--	--	-----------------------------

Socialnämnden

Sammanträdesdatum
2024-03-27

Paragrafen skickas till

Kristina Rosenberg, socialchef

John Wallberg, verksamhetschef funktionsnedsättning

Maria Klarin, nämndsekreterare socialförvaltningen.

Socialdemokratiska arbetarpartiet

Justerarnas signaturer			Protokollsutdraget bestyrks
------------------------	--	--	-----------------------------

Motion gällande höjning av Habiliteringsersättningen för personer som deltar i daglig verksamhet

För några år sedan höjde den socialdemokratiska regeringen statsbidraget till habiliteringsersättningen så att de som deltar i daglig sysselsättning skulle kunna få en efterlängtd höjning av den dagliga ersättningen. Med tanke på de prishöjningar som skett under det senaste året är det dags att se över denna ersättning återigen.

Vårt förslag är nu att kommunen går in och gör en genomlysning av hur vi kan höja ersättningen så att denna grupp som har få andra möjligheter att förbättra sin ekonomi får en höjning av ersättningen inom ramen för daglig verksamhet.

Vi socialdemokrater yrkar på följande:

- Att kommunfullmäktige ger i uppdrag till socialnämnden att ta fram ett underlag för beslut gällande en höjning av habiliteringsersättningen.**
- Att denna höjning är klar att genomföras 2024 08 01**

Falköping 2023-11-17

Den Socialdemokratiska fullmäktigegruppen

Ingvor Bergman (S)
Ledamot Kommunfullmäktige

Maria Henriksson (S)
Ledamot Kommunfullmäktige

§ 82

Dnr 2023/01339

Besvarande av motion från Jonas Larsson (SD) och Marita Ljus (SD) om uppdrag att utreda en ökning av habiliteringsersättningen för funktionshindrade inom daglig verksamhet i Falköpings kommun**Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till beslut**

- 1 Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att motionen anses besvarad.

Reservation

Johanna Svensson (S) reserverar sig mot beslutet till förmån för sitt yrkande.
Jonas Larsson (SD) reserverar sig mot beslutet till förmån för sitt yrkande.

Sammanfattning

Jonas Larsson (SD) och Marita Ljus (SD) har väckt en motion om att ge socialnämnden i uppdrag att utreda en ökning av habiliteringsersättningen för funktionshindrade inom daglig verksamhet. Socialnämnden har yttrat sig och föreslår kommunfullmäktige besluta att motionen anses besvarad.

Kommunledningsförvaltningen föreslår med anledning av socialnämndens yttrande med hänvisning till statsbidrag samt den indexuppräknings som habiliteringsersättningen omfattas av att motionen ska anses besvarad.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande från kommunledningsförvaltningen, 2024-06-03
- Socialnämnden § 37/2024
- Tjänsteutlåtande från socialförvaltningen, 2024-03-11
- Kommunfullmäktige § 105/2024
- Motionen

Yrkanden

Johanna Svensson (S) yrkar bifall till motionen.

Jonas Larsson (SD) yrkar bifall till motionen.

Beslutsgång

Ordföranden ställer proposition på förvaltningens förslag att anse motionen besvarad respektive Johanna Svenssons (S) och Jonas Larssons (SD) yrkanden att bifalla motionen och finner att kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar enligt förvaltningens förslag.

Justerarnas signaturer			Protokollsutdraget bestyrks
------------------------	--	--	-----------------------------

Kommunstyrelsen

Besvarande av motion från Jonas Larsson (SD) och Marita Ljus (SD) om att ge socialnämnden i uppdrag att utreda en ökning av habiliteringsersättningen för funktionshindrade inom daglig verksamhet i Falköpings kommun

Förslag till beslut

- 1 Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att motionen anses besvarad.

Sammanfattning

Jonas Larsson (SD) och Marita Ljus (SD) har väckt en motion om att ge socialnämnden i uppdrag att utreda en ökning av habiliteringsersättningen för funktionshindrade inom daglig verksamhet. Socialnämnden har yttrat sig och föreslår kommunfullmäktige besluta att motionen anses besvarad.

Kommunledningsförvaltningen föreslår med anledning av socialnämndens yttrande med hänvisning till statsbidrag samt den indexuppräknings som habiliteringsersättningen omfattas av att motionen ska anses besvarad.

Bakgrund

Kommunfullmäktige beslutade den 27 november 2023, § 105, att remittera motionen från Jonas Larsson (SD) och Marita Ljus (SD) om att ge socialnämnden i uppdrag att utreda en ökning av habiliteringsersättningen för funktionshindrade inom daglig verksamhet i Falköpings kommun till kommunstyrelsen för yttrande. Vidare remitterades motionen till socialnämnden för yttrande. Socialnämnden beslutade 27 mars, § 37, att föreslå kommunfullmäktige att anse motionen besvarad.

Nämnden bedömer att den ersättningsnivån genom befintlig indexuppräknings samt de budgeterade medel och statsbidrag medger en ersättningsnivå som är i paritet med flertalet av Sveriges kommuners ersättningsnivåer.

Förvaltningens bedömning

Kommunledningsförvaltningen bedömer i likhet med socialnämndens yttrande att motionen ska anses besvarad.

Finansiering och ekonomiska konsekvenser

Förvaltningens förslag till beslut leder inte till några direkta ekonomiska konsekvenser för nämnden, varför beslut om finansiering inte behöver tas.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande från kommunledningsförvaltningen, 2024-06-03
- Socialnämnden § 37/2024
- Tjänsteutlåtande från socialförvaltningen, 2024-03-11
- Kommunfullmäktige § 105/2024
- Motionen

Beslutet ska skickas till

Motionärerna
Socialnämnden

Sebastian Helin
Kommunsekreterare

§ 37

Dnr 2024/00042

**Motion från Jonas Larsson (SD) och Marita Ljus (SD)
om att ge socialnämnden i uppdrag att utreda en
ökning av habiliteringsersättningen för
funktionshindrade inom daglig verksamhet i
Falköpings kommun****Socialnämndens beslut**

- 1 Socialnämnden föreslår att kommunfullmäktige beslutar att motionen är besvarad.

Reservation

Samtliga tjänstgörande ledamöter från Sverigedemokraterna: Marita Ljus och Susanne Carlsson.

Samtliga tjänstgörande ledamöter från Socialdemokraterna: Ingvor Bergman, Kovan Akrawi, Ann-Kristin Bergström Svahn, Thomas Svensson.

Sammanfattning

Det statsbidrag som tillkom för habiliteringsersättning har varit ett välkommet tillskott till den budgeterade delen då målgruppen ofta har en ansträngd ekonomisk situation samt att statsbidraget utjämnat skillnaderna mellan olika kommuner, vilket var syftet.

Om man deltar på heltid inom daglig verksamhet så har man i dagsläget cirka 2000 kronor per månad extra att förfoga över (90 kr x 22 dag)

Statsbidraget har hittills betalats ut som en sommar och julbonus, men förvaltningen avser att så snart det är möjligt övergå till timersättning och att denna då innefattar både den budgeterade delen som statsbidraget och då hamnar på cirka 15 kronor per timme.

Förvaltningen tror att en timersättning känns mer rättvist och konkret och att deltagarna blir mer motiverad och flexibla i sitt deltagande.

Vi arbetar just nu med att ta fram en app som kan vara ett hjälpmedel för registrering av närvaro som effektiviserar utbetalningen till de 150 personer som berörs.

Beslutsunderlag

- Socialnämndens arbetsutskott, § 84/2024
- Tjänsteutlåtande socialförvaltningen, 2024-03-11

Yrkanden

Marita Ljus (SD) yrkar på återremiss.

Justerarnas signaturer			Protokollsutdraget bestyrks
------------------------	--	--	-----------------------------

Beslutsgång

Ordföranden ställer proposition på arbetsutskottets förslag respektive Marita Ljus (SD) yrkande och finner att nämnden beslutat enligt arbetsutskottets förslag.

Votering begärs.

Följande propositionsordning godkändes.

För att stödja arbetsutskottets förslag till beslut röstar ja. Den som stödjer Maria Ljus (SD) yrkande röstar nej.

Med omröstningsresultatet 7 ja respektive 6 nej har socialnämnden beslutat enligt arbetsutskottets förslag till beslut.

Omröstninglista

Omröstningslista § 37			
Ledamöter	Ja	Nej	Avstår
Dag Högrell (L), 1:e vice ordf.	X		
Ingvor Bergman (S), 2:e vice ordf.		X	
Marita Ljus (SD)		X	
Anna Nyberg (C)	X		
Kovan Akrawi (S)		X	
Margareta Warrén Stomberg (M)	X		
Ann-Kristin Bergström Svahn (S)		X	
Anna Jonsson (KD)	X		
Susanne Carlsson (SD)		X	
Åsa Lidén (MP)	X		
Thomas Svensson (S)		X	
Iowan Hedendahl (V)	X		
Sture Olsson (M), Ordförande	X		
Summa	7	6	

Justerarnas signaturer			Protokollsutdraget bestyrks
------------------------	--	--	-----------------------------

Socialnämnden

Sammanträdesdatum
2024-03-27

Paragrafen skickas till

Kristina Rosenberg, Socialchef

John Wallberg, Verksamhetschef funktionsnedsättning

Maria Klarin, nämndsekreterare socialförvaltningen.

Sverigedemokraterna

Justerarnas signaturer			Protokollsutdraget bestyrks
------------------------	--	--	-----------------------------

Yttrande över Sverigedemokraternas motion om höjd habiliteringsersättning

Förslag till beslut

- 1 Socialnämnden föreslår att kommunfullmäktige beslutar att motionen är besvarad.

Sammanfattning

Det statsbidrag som tillkom för habiliteringsersättning har varit ett välkommet tillskott till den budgeterade delen då målgruppen ofta har en ansträngd ekonomisk situation samt att statsbidraget utjämnat skillnaderna mellan olika kommuner, vilket var syftet.

Om man deltar på heltid inom daglig verksamhet så har man i dagsläget cirka 2000 kronor per månad extra att förfoga över (90 kr x 22 dag)

Statsbidraget har hittills betalats ut som en sommar och julbonus, men förvaltningen avser att så snart det är möjligt övergå till timersättning och att denna då innefattar både den budgeterade delen som statsbidraget och då hamnar på cirka 15 kronor per timme.

Förvaltningen tror att en timersättning känns mer rättvist och konkret och att deltagarna blir mer motiverad och flexibla i sitt deltagande.

Vi arbetar just nu med att ta fram en app som kan vara ett hjälpmedel för registrering av närvaro som effektiviserar utbetalningen till de 150 personer som berörs.

Bakgrund

Habiliteringsersättningen utgår till individer som har ett verkställt LSS-beslut om daglig verksamhet och består av två delar.

Del ett är den budgeterade delen (860 tkr 2024) vars storlek styrs av **Kommunal författningssamling**, KS 2021/453, *Föreskrifter om avgifter och ersättningar för personer med insatser enligt socialtjänstlag, hälso- och sjukvårdslag och lag om stöd och service till vissa funktionshindrade.*

Under punkt 9.1 anges det *För deltagande i daglig verksamhet enligt LSS fastställs habiliteringsersättningen till en trettiondedel av 0,03234 x prisbasbeloppet. Ersättning lämnas för antalet närvarodagar under en kalendermånad.*

Ersättningen räknas om varje år beroende på prisbasbeloppet, som under 2024 är 57.300 och som enligt ovan uträkning ger 62 kronor per dag under 2024 för närvaro minst 5 timmar/dag och 35 kronor för närvaro minst 2 timmar/dag.

Del två av ersättningen är det som styrs av *förordningen (2023:593) om statsbidrag till kommuner för habiliteringsersättning.*

För 2024 kommer Falköpings kommun att rekquirera 1.187.615 kronor som fördelat på cirka 150 individer ger ungefär 32 kronor extra per dag. Totalt drygt 90 kronor per dag. Skälet till att beloppet är flytande är att eventuella ej rekvirerade medel, vissa kommuner avstår, omfördelas till de som har rekvirerat.

Det som kommunen eventuellt inte betalat ut vid årsslutet skall återbetalas till staten.

De rekvirerade medlen har hittills betalats ut som en sommar och julbonus i en klumpsumma till deltagarna med undantag för de som inte har haft fler än fem närvarotillfällen sedan de startat/nystartat daglig verksamhet eller som inte varit igång på de två senaste månaderna. Bonusen har varit samma för samtliga.

Under 2023 påbörjades ett arbete med en närvaro-app som vi hoppas ska komma igång under innevarande år. I samband med dess införande vore det lämpligt att istället för dagersättning plus bonus, enbart utge **en** ersättning baserad på närvarotimmar som inkluderar både den budgeterade delen som statsbidraget och som hamnar runt 15 kronor per timme.

Lämpligt att göra detta är antingen efter en sommarstängning eller vid ett årsskifte då bonusarna för ett halvår betalats ut.

Eventuellt outnyttjat statsbidrag avser förvaltningen att även i fortsättningen utbetalas som en generell bonus i december varje år, istället för att skickas tillbaka.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen bedömer att den ersättningsnivå som budgeterade medel och statsbidrag medger är i paritet med vad en övervägande majoritet av kommuner i Sverige förhåller sig till och att detta är bra då syftet med statsbidraget var att utjämna ojämlikheterna som tidigare fanns.

I motionen framkommer att sverigedemokraterna vill att habiliteringsersättningen ska höjas. Den indexuppräknings som finns i föreskriften om avgifter och ersättningar innebär dock att ersättningen räknas

upp årligen, så som motionen föreslår. Förvaltningen gör därför bedömningen att motionen är besvarad, då en uppräkningsplan sker i takt med stigande kostnader, genom indexreglering av ersättningen.

Den omstrukturering av ersättningen som förvaltningen arbetar med i och med införandet av närvaroregistrering genom en app innebär också att ersättningen på ett ännu tydligare sätt än tidigare kommer att kopplas till närvaron på daglig verksamhet samt att den statsbidragsfinansierade delen räknas in i timersättningen. Förvaltningen arbetar således redan med en översyn av ersättningsnivåerna i habiliteringsersättningen. När det arbetet är klart kommer kommunfullmäktige att få ta ställning till förslaget.

Finansiering och ekonomiska konsekvenser

Förvaltningens förslag till beslut leder inte till några direkta ekonomiska konsekvenser för nämnden, varför beslut om finansiering inte behöver tas.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande socialförvaltningen, 2024-03-11

Beslutet ska skickas till

Kristina Rosenberg, Socialchef.

John Wallberg, Verksamhetschef funktionsnedsättning.

Maria Klarin, nämndsekreterare socialförvaltningen.

Sverigedemokraterna

John Wallberg

Verksamhetschef

§ 105

Dnr 2023/01339

**Motion från Jonas Larsson (SD) och Marita Ljus (SD)
om att ge socialnämnden i uppdrag att utreda en
ökning av habiliteringsersättningen för
funktionshindrade inom daglig verksamhet i
Falköpings kommun****Kommunfullmäktiges beslut**

- 1 Kommunfullmäktige beslutar att remittera motionen till kommunstyrelsen för yttrande.

Bakgrund

Jonas Larsson (SD) och Marita Ljus (SD) har väckt en motion om att ge socialnämnden i uppdrag att utreda en ökning av habiliteringsersättningen för funktionshindrade inom daglig verksamhet i Falköpings kommun. Av motionen framgår följande.

”Motion - Höjd habiliteringsersättning för daglig verksamhet

Mot bakgrund av nedan förslås kommunfullmäktige besluta:

Att kommunfullmäktige ger socialnämnden i uppdrag att utreda en ökning av habiliteringsersättningen för funktionshindrade inom daglig verksamhet i Falköpings kommun.

Bakgrund

Habiliteringsersättning för daglig verksamhet är en viktig del av stödet för personer med funktionsnedsättningar. Genom daglig verksamhet får dessa individer möjlighet till meningsfull sysselsättning, personlig utveckling och social inkludering. Denna verksamhet är avgörande för att främja en ökad livskvalitet och självständighet för personer med funktionsnedsättningar.

I dagsläget är habiliteringsersättningen för daglig verksamhet utformad med stöd från statsbidrag. Denna ersättning täcker den större delen av de kostnaderna som behövs för att bedriva daglig verksamhet för personer med funktionsnedsättningar.

Vi sverigedemokrater anser att den ersättning som de funktionshindrade får för det arbete de faktiskt utför är pinsamt låg, och föreslår att kommunfullmäktige överväger en höjning av habiliteringsersättningen för daglig verksamhet för att säkerställa att verksamheten kan bedrivas på ett kvalitativt sätt och att de behov som individer med funktionsnedsättningar har tillgodoses på ett tillfredsställande sätt.

Genom en höjning av habiliteringsersättningen för daglig verksamhet kan kommunen visa sitt åtagande för att främja välbefinnande och självständighet för personer med funktionsnedsättningar. Detta är en viktig åtgärd för att säkerställa att alla medborgare har lika möjligheter till en meningsfull tillvaro och en hög livskvalitet.

Sverigedemokraterna anser således att kommunfullmäktige bör ta initiativ i frågan och uppmana Socialnämnden att utreda en ökning av ersättningen och att vid behov föra en dialog med relevanta instanser för att säkerställa en mer rimlig och rättvis ersättning.”

Paragrafen skickas till
Kommunstyrelsen

Justerarnas signaturer			Protokollsutdraget bestyrks
Digital justering			

2023-11-27

Kommunfullmäktige

Motion - Höjd habiliteringsersättning för daglig verksamhet

Förslag till beslut

Mot bakgrund av nedan förslås kommunfullmäktige besluta:

Att Kommunfullmäktige ger Socialnämnden i uppdrag att utreda en ökning av habiliteringsersättningen för funktionshindrade inom daglig verksamhet i Falköpings kommun.

Bakgrund

Habiliteringsersättning för daglig verksamhet är en viktig del av stödet för personer med funktionsnedsättningar. Genom daglig verksamhet får dessa individer möjlighet till meningsfull sysselsättning, personlig utveckling och social inkludering. Denna verksamhet är avgörande för att främja en ökad livskvalitet och självständighet för personer med funktionsnedsättningar.

I dagsläget är habiliteringsersättningen för daglig verksamhet utformad med stöd från statsbidrag. Denna ersättning täcker den större delen av de kostnaderna som behövs för att bedriva daglig verksamhet för personer med funktionsnedsättningar.

Vi sverigedemokrater anser att den ersättning som de funktionshindrade får för det arbete de faktiskt utför är pinsamt låg, och föreslår att kommunfullmäktige överväger en höjning av habiliteringsersättningen för daglig verksamhet för att säkerställa att verksamheten kan bedrivas på ett kvalitativt sätt och att de behov som individer med funktionsnedsättningar har tillgodoses på ett tillfredsställande sätt.

Genom en höjning av habiliteringsersättningen för daglig verksamhet kan kommunen visa sitt åtagande för att främja välbefinnande och självständighet för personer med funktionsnedsättningar. Detta är en viktig åtgärd för att säkerställa att alla medborgare har lika möjligheter till en meningsfull tillvaro och en hög livskvalitet.

Sverigedemokraterna anser således att kommunfullmäktige bör ta initiativ i frågan och uppmana Socialnämnden att utreda en ökning av ersättningen och att vid behov föra en dialog med relevanta instanser för att säkerställa en mer rimlig och rättvis ersättning.

Jonas Larsson
Sverigedemokraterna

Marita Ljus
Sverigedemokraterna

§ 83

Dnr 2023/01330

Besvarande av motion från Johanna Svensson (S) om att ge kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram en strategi för Skaraborg Logistic Center och tillsätta en politisk styrgrupp för framtagandet av detta**Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till beslut**

- 1 Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att avslå motionen.

Reservation

Johanna Svensson (S) reserverar sig mot beslutet till förmån för sitt yrkande.

Sammanfattning

Socialdemokraterna har genom Johanna Svensson inkommit med en motion om att ge kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram en strategi för Skaraborg Logistic Center och tillsätta en politisk styrgrupp för framtagandet av detta.

En delregional godstransportstrategi för Skaraborg Logistic Center togs fram år 2016. Strategin anger inriktning för kommunens arbete inom godstransportområdet, och gällde mellan 2016–2020. År 2021 gjordes en aktualitetsprövning och kommunstyrelsen beslutade den 15 september 2021, § 131, om att förlänga giltighetstiden till och med år 2025.

Kommunledningsförvaltningen föreslår att kommunfullmäktige avslår motionen mot bakgrund att det finns en nu gällande strategi, och att kommunstyrelsens arbetsutskott kommer bli delaktiga i framtagandet av den nya strategin.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande från kommunledningsförvaltningen, 2024-05-24
- Kommunfullmäktige § 97/2023
- Motionen

Yrkanden

Johanna Svensson (S) yrkar bifall till motionen.

Beslutsgång

Ordföranden ställer proposition på förvaltningens förslag att avslå motionen respektive Johanna Svenssons (S) yrkande att bifalla motionen och finner att kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar enligt förvaltningens förslag.

Justerarnas signaturer			Protokollsutdraget bestyrks
------------------------	--	--	-----------------------------

Besvarande av motion från Johanna Svensson (S) om att ge kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram en strategi för Skaraborg Logistic Center och tillsätta en politisk styrgrupp för framtagandet av detta

Förslag till beslut

- 1 Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att avslå motionen.

Sammanfattning

Socialdemokraterna har genom Johanna Svensson inkommit med en motion om att ge kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram en strategi för Skaraborg Logistic Center och tillsätta en politisk styrgrupp för framtagandet av detta.

En delregional godstransportstrategi för Skaraborg Logistic Center togs fram år 2016. Strategin anger inriktning för kommunens arbete inom godstransportområdet, och gällde mellan 2016–2020. År 2021 gjordes en aktualitetsprövning och kommunstyrelsen beslutade den 15 september 2021, § 131, om att förlänga giltighetstiden till och med år 2025.

Kommunledningsförvaltningen föreslår att kommunfullmäktige avslår motionen mot bakgrund att det finns en nu gällande strategi, och att kommunstyrelsens arbetsutskott kommer bli delaktiga i framtagandet av den nya strategin.

Bakgrund

Socialdemokraterna har genom Johanna Svensson inkommit med en motion gällande om att ge kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram en strategi för Skaraborg Logistic Center och tillsätta en politisk styrgrupp för framtagandet av detta. I motionen yrkar Socialdemokraterna följande:

- Att kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att skyndsamt ta fram en ny strategi för kommunens fortsatta arbete med utvecklandet av konceptet Skaraborg Logistic Center. Denna strategi ska främst fokusera på infrastruktur (väg och järnväg), nya

etableringsytor, marknadsföring samt regionala och delregionala samarbetsformer.

- Att kommunstyrelsen ska för framtagandet av denna strategi, likväl som för det därtill kopplade utvecklingsarbetet tillsätta en politisk styrgrupp och en tydlig processledning på tjänstemannanivå.

Kommunfullmäktige beslutade den 27 november 2023, § 97, att remittera motionen till kommunstyrelsen för yttrande.

Förvaltningens bedömning

Skaraborg Logistic Center är en viktig del inom Falköpings kommuns utvecklingsområden. En delregional godstransportstrategi för Skaraborg Logistic Center togs fram år 2016. Strategin anger inriktning för kommunens arbete inom godstransportområdet. En central utgångspunkt i strategin är att fokus framöver ska vara att utvecklingsarbete måste ske i direkt och tydlig koppling till det privata näringslivets efterfrågan. Strategin gällde mellan 2016–2020. År 2021 gjordes en aktualitetsprövning och kommunstyrelsen beslutade den 15 september 2021, § 131, om att förlänga giltighetstiden till och med år 2025. Det innebär att kommunen har en gällande strategi.

Ett arbete är påbörjat på kommunledningsförvaltningen med att ta fram en ny strategi. Arbetet leds av verksamhetschef för utveckling och kvalitet. Kommunstyrelsens arbetsutskott kommer att vara delaktiga i processen och kommer utgöra politiskt forum för avstämning och dialog.

Kommunledningsförvaltningen föreslår att kommunfullmäktige avslår motionen mot bakgrund att det finns en nu gällande strategi, och att kommunstyrelsens arbetsutskott kommer bli delaktiga i framtagandet av den nya strategin.

Finansiering och ekonomiska konsekvenser

Förvaltningens förslag till beslut leder inte till några direkta ekonomiska konsekvenser för nämnden, varför beslut om finansiering inte behöver tas.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande från kommunledningsförvaltningen, 2024-05-24
- Kommunfullmäktige § 97/2023
- Motionen

Beslutet ska skickas till

Motionären

Ida Elf, verksamhetschef utveckling och kvalitet

Ida Elf

Verksamhetschef utveckling och kvalitet

§ 97

Dnr 2023/01330

Motion från Johanna Svensson (S) om att ge kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram en strategi för Skaraborg Logistic Center och tillsätta en politisk styrgrupp för framtagandet av detta**Kommunfullmäktiges beslut**

- 1 Kommunfullmäktige beslutar att remittera motionen till kommunstyrelsen för yttrande.

Bakgrund

Johanna Svensson (S) har väckt en motion om att ge kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram en strategi för Skaraborg Logistic Center och tillsätta en politisk styrgrupp för framtagande av detta. Av motionen framgår följande.

”Motion

Utvecklingen inom ramen för Skaraborg Logistic Center går för närvarande mycket bra. Jula Logistics satsning på Dryport Skaraborg är vi mycket glada för. Deras terminal (Dryport Skaraborg) är idag en av Sveriges viktigaste kombiterminaler och satsningen fortsätter med just nu pågående byggnation av Skaraborgs näst största lagerbyggnad (spåransluten) och en ny kommunal överlämningsbangård som möjliggör än fler och effektivare tågrörelser in och ut på terminalområdet.

Skaraborg Logistic Center är idag det viktiga logisticcenter som Falköpings kommun och regionen Skaraborg och Västsverige behöver för sin fortsatta utveckling. Skaraborg Logistic Center är en central förutsättning för jobbtillväxt, både direkt och indirekt.

Satsningarna inom ramen för Skaraborg Logistic Center bygger på ett långsiktigt kommunalt arbete utifrån tidigare fastställd vision och strategi. Den tidigare fastställda strategin har upphört att gälla utan att ersättas med någon ny. Vi anser att det är viktigt att det finns en tydlig framtidsstrategi för den kommande arbete som är kopplad till Logistiknavet.

Därför yrkar vi Socialdemokrater följande:

Att kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att skyndsamt ta fram en ny strategi för kommunens fortsatta arbete med utvecklandet av konceptet Skaraborg Logistic Center. Denna strategi ska främst fokusera på infrastruktur (väg och järnväg), nya etableringsytor, marknadsföring samt regionala och delregionala samarbetsformer.

Att kommunstyrelsen ska för framtagandet av denna strategi, likväl som för det därtill kopplade utvecklingsarbetet tillsätta en politisk styrgrupp och en tydlig processledning på tjänstemannanivå.”

Paragrafen skickas till
Kommunstyrelsen

Justerarnas signaturer			Protokollsutdraget bestyrks
Digital justering			

Motion

Utvecklingen inom ramen för Skaraborg Logistic Center går för närvarande mycket bra. Julia Logistics satsning på Dryport Skaraborg är vi mycket glada för.

Deras terminal (Dryport Skaraborg) är idag en av Sveriges viktigaste kombiterminaler och satsningen fortsätter med just nu pågående byggnation av Skaraborgs näst största lagerbyggnad (spåransluten) och en ny kommunal överlämningsbangård som möjliggör än fler och effektivare tågrörelser in och ut på terminalområdet.

Skaraborg Logistic Center är idag det viktiga logisticcenter som Falköpings kommun och regionen Skaraborg och Västsverige behöver för sin fortsatta utveckling. Skaraborg Logistic Center är en central förutsättning för jobbtillväxt, både direkt och indirekt.

Satsningarna inom ramen för Skaraborg Logistic Center bygger på ett långsiktigt kommunalt arbete utifrån tidigare fastställd vision och strategi. Den tidigare fastställda strategin har upphört att gälla utan att ersättas med någon ny. Vi anser att det är viktigt att det finns en tydlig framtidsstrategi för den kommande arbete som är kopplad till Logistiknavet.

Därför yrkar vi Socialdemokrater följande:

-Att Kommunfullmäktige ger Kommunstyrelsen i uppdrag att skyndsamt ta fram en ny strategi för kommunens fortsatta arbete med utvecklandet av konceptet Skaraborg Logistic Center. Denna strategi ska främst fokusera på infrastruktur (väg och järnväg), nya etableringsytor, marknadsföring samt regionala och delregionala samarbetsformer.

–Att Kommunstyrelsen ska för framtagandet av denna strategi, likväl som för det därtill kopplade utvecklingsarbetet tillsätta en politisk styrgrupp och en tydlig processledning på tjänstemannanivå.

Falköping 2023-11-17

Socialdemokratiska Fullmäktigegruppen.

Johanna Svensson (S)
Ledamot kommunfullmäktige

§ 84

Dnr 2023/01331

Besvarande av motion från Johanna Svensson (S) om att ge kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram en plan för att installera laddstolpar och övergång från diesel till HVO100 som drivmedel**Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till beslut**

- 1 Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att punkt 1 i motionen anses besvarad.
- 2 Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att avslå punkt 2 i motionen.

Reservation

Johanna Svensson (S) reserverar sig mot beslutspunkt 2 till förmån för sitt yrkande.

Sammanfattning

Socialdemokraterna har genom Johanna Svensson inkommit med en motion gällande laddstolpar och HVO 100.

Ett arbete med att kartlägga behovet av laddstolpar för kommunens förvaltningar är genomfört och var klart våren 2024. Utifrån kartläggningen har det gjorts planer med prioriteringsordning och en stor del laddstolpar har redan monterats upp. Vad gäller att fasa ut diesel som drivmedel och övergå till HVO 100 finns ett pågående arbete inom förvaltningarna för att undersöka möjligheten till detta.

Kommunledningsförvaltningen föreslår att kommunfullmäktige avslår motionen mot bakgrund att det redan pågår kartläggning, utförande och planering.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande från kommunledningsförvaltningen, 2024-05-24
- Kommunfullmäktige § 98/2023
- Motionen

Yrkanden

Johanna Svensson (S) yrkar att punkt 1 i motionen ska anses besvarad och att punkt 2 i motionen ska bifallas.

Beslutsgång

Ordföranden ställer proposition på förvaltningens förslag att avslå punkt 1 i motionen respektive Johanna Svenssons (S) yrkande att anse punkt 1 i motionen besvarad och finner att kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar enligt Johanna Svenssons (S) yrkande. Ordföranden ställer proposition på

Justerarnas signaturer			Protokollsutdraget bestyrks
------------------------	--	--	-----------------------------

förvaltningens förslag att avslå punkt 2 i motionen respektive Johanna Svenssons (S) yrkande till bifall av punkt 2 i motionen och finner att kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar enligt förvaltningens förslag.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslog kommunstyrelsens arbetsutskott besluta enligt följande.

- 1 Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att avslå motionen.

Justerarnas signaturer			Protokollsutdraget bestyrks
------------------------	--	--	-----------------------------

Besvarande av motion från Johanna Svensson (S) om att ge kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram en plan för att installera laddstolpar och övergång från diesel till HVO100 som drivmedel

Förslag till beslut

- 1 Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att avslå motionen.

Sammanfattning

Socialdemokraterna har genom Johanna Svensson inkommit med en motion gällande laddstolpar och HVO 100.

Ett arbete med att kartlägga behovet av laddstolpar för kommunens förvaltningar är genomfört och var klart våren 2024. Utifrån kartläggningen har det gjorts planer med prioriteringsordning och en stor del laddstolpar har redan monterats upp. Vad gäller att fasa ut diesel som drivmedel och övergå till HVO 100 finns ett pågående arbete inom förvaltningarna för att undersöka möjligheten till detta.

Kommunledningsförvaltningen föreslår att kommunfullmäktige avslår motionen mot bakgrund att det redan pågår kartläggning, utförande och planering.

Bakgrund

Socialdemokraterna har genom Johanna Svensson inkommit med en motion gällande laddstolpar och HVO 100. I motionen yrkar Socialdemokraterna på följande:

- Att kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram en plan för att installera laddstolpar. Detta för att kommunens samtliga förvaltningar ska ges möjlighet att ställa om till fossilfria fordon. Detta beslut bygger på inriktningarna i våra klimatlöften av ett fossilfritt Falköping 2030.

- Att kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att utifrån kommunens klimatstrategi ta fram en plan för att i etappvis fasa ut diesel som drivmedel för att kunna övergå till drivmedel HVO 100.

Kommunfullmäktige beslutade den 27 november 2023, § 98, att remittera motionen till kommunstyrelsen för yttrande.

Förvaltningens bedömning

Ett arbete med att kartlägga behovet av laddstolpar för kommunens förvaltningar är genomfört och var klart våren 2024. Detta arbete har kommunledningsförvaltningen ansvarat för. Utifrån kartläggningen har det gjorts planer med prioriteringsordning för alla förvaltningar. På vissa platser har laddstolpar redan monterats upp under åren 2023 och 2024. Kvarvarande behov av laddstolpar är ett antal inom socialförvaltningen.

Vad gäller att fasa ut diesel som drivmedel och övergå till drivmedel HVO 100 diskuteras detta, och det undersöks att hitta en konstruktiv lösning mellan olika verksamheter för att gynna behovet för hela kommunen som organisation och där ingår även den geografiska spridningen.

Kommunledningsförvaltningen föreslår att kommunfullmäktige avslår motionen mot bakgrund att det redan pågår kartläggning, utförande och planering.

Finansiering och ekonomiska konsekvenser

Förvaltningens förslag till beslut leder inte till några direkta ekonomiska konsekvenser för nämnden, varför beslut om finansiering inte behöver tas.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande från kommunledningsförvaltningen, 2024-05-24
- Kommunfullmäktige § 98/2023
- Motionen

Beslutet ska skickas till

Motionären

Ida Elf, verksamhetschef utveckling och kvalitet

Patrick Nohlgren, utredare

Marcus Wästefors, chef SMS

Ida Elf

Verksamhetschef utveckling och kvalitet

§ 98

Dnr 2023/01331

Motion från Johanna Svensson (S) om att ge kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram en plan för att installera laddstolpar och övergång från diesel till HVO100 som drivmedel**Kommunfullmäktiges beslut**

- 1 Kommunfullmäktige beslutar att remittera motionen till kommunstyrelsen för yttrande.

Bakgrund

Johanna Svensson (S) har väckt en motion om att ge kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram en plan för att installera laddstolpar och övergång från diesel till HVO100 som drivmedel. Av motionen framgår följande:

”Motion gällande Laddstolpar och HVO100

Alla verksamheter inom Falköpings kommun ska ta ansvar för att minska sin miljö- och klimatpåverkan och föregå med gott exempel. Det handlar exempelvis om ökad kunskap, val av miljövänliga produkter och material, energieffektivisering och att nå klimatmålen. Kommunen ska gå före i utvecklingen av ett hållbart samhälle, där naturens och de mänskliga resurserna används medvetet och balanserat. Tillsammans i kommunen ska vi arbeta med att uppfylla de åtagande som vi har beslutat i den antagna klimatstrategin.

För att klara målsättningen i klimatstrategin måste krafttag tas för att fordonsflottan i kommunen ska bli helt fossilbränslefri, gällande personbilar, arbetsmaskiner som ägs eller leasas av kommunen där det är tekniskt möjligt.

Därför yrkar vi Socialdemokraterna följande:

Att kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram en plan för att installera laddstolpar. Detta för att kommunens samtliga förvaltningar ska ges möjlighet att ställa om till fossilfria fordon. Detta beslut bygger på inriktningarna i våra klimatlöften av ett fossilfritt Falköping 2030.

Att kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att utifrån kommunens klimatstrategi ta fram en plan för att i etappvis fasa ut diesel som drivmedel för att kunna övergå till drivmedel HVO100.”

Paragrafen skickas till

Kommunstyrelsen

Motion gällande Laddstolpar och HVO 100

Alla verksamheter inom Falköpings kommun ska ta ansvar för att minska sin miljö- och klimatpåverkan och föregå med gott exempel. Det handlar exempelvis om ökad kunskap, val av miljövänliga produkter och material, energieffektivisering och att nå klimatmålen. Kommunen ska gå före i utvecklingen av ett hållbart samhälle, där naturens och de mänskliga resurserna används medvetet och balanserat. Tillsammans i kommunen ska vi arbeta med att uppfylla de åtagande som vi har beslutat i den antagna klimatstrategin.

För att klara målsättningen i klimatstrategin måste krafttag tas för att fordonsflottan i kommunen ska bli helt fossilbränslefri, gällande personbilar, arbetsmaskiner som ägs eller leasas av kommunen där det är tekniskt möjligt.

Därför yrkar vi Socialdemokraterna följande:

- Att Kommunfullmäktige ger Kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram en plan för att installera laddstolpar. Detta för att Kommunens samtliga förvaltningar ska ges möjlighet att ställa om till fossilfria fordon. Detta beslut bygger på inriktningarna i våra klimatlöften av ett fossilfritt Falköping 2030.
- Att Kommunfullmäktige ger Kommunstyrelsen i uppdrag att utifrån kommunens klimatstrategi ta fram en plan för att i etappvis fasa ut diesel som drivmedel för att kunna övergå till drivmedel HVO 100.

Falköping 2023-11-17

Den Socialdemokratiska fullmäktigegruppen

Johanna Svensson (S)
Ledamot kommunfullmäktige

§ 85

Dnr 2023/01336

Besvarande av motion från Niclas Hillestrand (S) om att erbjuda alla avgångselever från årskurs 9 i grundskolan samt 1 och 2 på gymnasiet ett 90-dagars fritidskort inom Västtrafik som gäller under sommarlovet 2024**Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till beslut**

- 1 Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att avslå motionen.

Sammanfattning

Socialdemokraterna har genom Niclas Hillestrand inkommit med en motion om att erbjuda alla avgångselever från årskurs 9 och 1 och 2 på gymnasiet ett 90-dagars fritidskort inom Västtrafik som gäller under sommarlovet 2024.

Fritidskort för sommarlovet 2024 finns inte in-tecknat i budget för år 2024 och tiden skulle vara knapp för implementering för sommarlovet 2024. Vidare bedömer kommunledningsförvaltningen att en utredning behöver göras gällande kommunens övergripande syn på vilka eventuella åldersgrupper som skulle kunna erbjudas fri kollektivtrafik.

Med anledning av ovanstående föreslår kommunledningsförvaltningen att kommunfullmäktige avslår motionen.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande från kommunledningsförvaltningen, 2024-05-24
- Kommunfullmäktige § 103/2023
- Motionen

Justerarnas signaturer			Protokollsutdraget bestyrks
------------------------	--	--	-----------------------------

Besvarande av motion från Niclas Hillestrand (S) om att erbjuda alla avgångselever från årskurs 9 i grundskolan samt 1 och 2 på gymnasiet ett 90-dagars fritidskort inom Västtrafik som gäller under sommarlovet 2024

Förslag till beslut

- 1 Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att avslå motionen.

Sammanfattning

Socialdemokraterna har genom Niclas Hillestrand inkommit med en motion om att erbjuda alla avgångselever från årskurs 9 och 1 och 2 på gymnasiet ett 90-dagars fritidskort inom Västtrafik som gäller under sommarlovet 2024.

Fritidskort för sommarlovet 2024 finns inte in-tecknat i budget för år 2024 och tiden skulle vara knapp för implementering för sommarlovet 2024. Vidare bedömer kommunledningsförvaltningen att en utredning behöver göras gällande kommunens övergripande syn på vilka eventuella åldersgrupper som skulle kunna erbjudas fri kollektivtrafik.

Med anledning av ovanstående föreslår kommunledningsförvaltningen att kommunfullmäktige avslår motionen.

Bakgrund

Socialdemokraterna har genom Niclas Hillestrand inkommit med en motion om att erbjuda alla avgångselever från årskurs 9 och 1 och 2 på gymnasiet ett 90-dagars fritidskort. I motionen yrkar Socialdemokraterna följande:

- Att erbjuda alla avgångselever från årskurs 9 och 1 och 2 på gymnasiet ett 90-dagars fritidskort inom Västtrafik som gäller under sommarlovet 2024.

Kommunfullmäktige beslutade den 27 november 2023, § 103, att remittera motionen till kommunstyrelsen för yttrande.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningens bedömning är att förslaget i yrkandet behöver utredas vidare i en större kontext. Dels utifrån vilken övergripande syn kommunen har på vilka åldersgrupper som ska erbjudas fri kollektivtrafik. Samt vilka kostnader som skulle förenas med valda åldersgrupper.

Fritidskort för sommarlovet 2024 finns inte in-tecknat i budget för år 2024 och tiden skulle vara knapp för implementering för sommarlovet 2024.

Vidare bedömer kommunledningsförvaltningen att en utredning behöver göras gällande kommunens övergripande syn på vilka eventuella åldersgrupper som skulle kunna erbjudas fri kollektivtrafik.

Med anledning av ovanstående föreslår kommunledningsförvaltningen att kommunfullmäktige avslår motionen.

Finansiering och ekonomiska konsekvenser

Förvaltningens förslag till beslut leder inte till några direkta ekonomiska konsekvenser för nämnden, varför beslut om finansiering inte behöver tas.

Ekonomiska konsekvenser vid ett bifall till motionen är inte beräknade men förvaltningen bedömer att det skulle innebära en betydande kostnad.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande från kommunledningsförvaltningen, 2024-05-24
- Kommunfullmäktige § 103/2023
- Motionen

Beslutet ska skickas till

Motionären

Ida Elf, verksamhetschef utveckling och kvalitet

Thérese Broman, trafikingenjör

Edvin Ekholm, utvecklingschef

Ida Elf

Verksamhetschef utveckling och kvalitet

§ 103

Dnr 2023/01336

Motion från Niclas Hillestrand (S) om att erbjuda alla avgångselever från årskurs 9 i grundskolan samt 1 och 2 på gymnasiet ett 90-dagars fritidskort inom Västtrafik som gäller under sommarlovet 2024**Kommunfullmäktiges beslut**

- 1 Kommunfullmäktige beslutar att remittera motionen till kommunstyrelsen för yttrande.

Bakgrund

Niclas Hillestrand (S) har väckt en motion om att erbjuda alla avgångselever från årskurs 9 i grundskolan samt 1 och 2 på gymnasiet ett 90-dagars fritidskort inom Västtrafik som gäller under sommarlovet 2024.

”Motion att erbjuda alla avgångselever från årkurs 9 och 1 och 2 på gymnasiet ett 90-dagars fritidskort

Sommarlov, äntligen lite ledighet efter ett helt läsårs slit. Så tänker de flesta ungdomar när man har kämpat på, då kommer nästa fråga, vad ska man hitta på? Man drar upp planer för att göra lite kul saker och man ser fram emot dessa, man kanske hittar ett sommarjobb som ska dra in lite extra pengar. När dessa planer är uppritade och sommarjobbet är ditt så kommer nästa fråga, hur tar man sig dit? Föräldrarna jobbar och ekonomin tillåter inte att man har en A-traktor eller moppebil och sommarjobbet kanske ligger lite för långt bort för att cykla. Tänk då om ungdomarna kostnadsfritt kunde ta bussen eller tåget dit? Tidigare år har man kunnat erbjuda ungdomarna ett fritidskort och det borde vi kunna göra även under 2024. Det finns så mycket positivt som kommer ut av detta.

Vi Socialdemokrater yrkar på följande:

Att erbjuda alla avgångselever från årkurs 9 och 1 och 2 på gymnasiet ett 90-dagars fritidskort inom Västtrafik som gäller under sommarlovet 2024.”

Paragrafen skickas till

Kommunstyrelsen

Motion att erbjuda alla avgångselever från årkurs 9 och 1 och 2 på gymnasiet ett 90-dagars fritidskort

Sommarlov, äntligen lite ledighet efter ett helt läsårs slit. Så tänker de flesta ungdomar när man har kämpat på, då kommer nästa fråga, vad ska man hitta på? Man drar upp planer för att göra lite kul saker och man ser fram emot dessa, man kanske hittar ett sommarjobb som ska dra in lite extra pengar. När dessa planer är uppritade och sommarjobbet är ditt så kommer nästa fråga, hur tar man sig dit? Föräldrarna jobbar och ekonomin tillåter inte att man har en A-traktor eller moppebil och sommarjobbet kanske ligger lite för långt bort för att cykla. Tänk då om ungdomarna kostnadsfritt kunde ta bussen eller tåget dit? Tidigare år har man kunnat erbjuda ungdomarna ett fritidskort och det borde vi kunna göra även under 2024. Det finns så mycket positivt som kommer ut av detta.

Vi Socialdemokrater yrkar på följande:

- Att erbjuda alla avgångselever från årkurs 9 och 1 och 2 på gymnasiet ett 90-dagars fritidskort inom Västtrafik som gäller under sommarlovet 2024.

Falköping 2023-11-19

Den Socialdemokratiska fullmäktigegruppen

Niclas Hillestrand (S)

Ledamot Kommunfullmäktige

DELEGATIONSLISTADatum
2024-08-07

Kommunstyrelsen

Dokument id.	Beskrivning	Handläggare	Sekretess
101636	Ordförandebeslut om marköverlåtelseavtal med AB Gyllensvaans möbler	Adam Johansson	
101799	Yttrande till polisen gällande ansökan från Kultur och fritid om Familjedag i Stenstorp och Floby, A 343.026/2024	Anna Johansson	
101813	Säkerhetsskyddsöverenskommelse Skaraborg	Lars Svensson	
101814	Adressättning för fastigheten Okularet 12	Mikael Carp	
101828	Attest rätt vid kommunledningsförvaltningen gällande från 2024-06-01	Tina Gustavsson	
101836	Tilläggsavtal med Tele2 om service API (abonnemangsregister synk) till TSO	Håkan Persson	
101840	Yttrande till polisen gällande ansökan från Nasco Yankees om toaletter under cruisingen, A 299.426/2024	Anna Johansson	
101847	Beslut om parkeringstillstånd	Anna Johansson	OSL kap. 21 § 1 - Sekretess till skydd om enskilda personliga förhållanden

Dokument id.	Beskrivning	Handläggare	Sekretess
101848	Beslut om parkeringstillstånd	Anna Johansson	OSL kap. 21 § 1 - Sekretess till skydd om enskilda personliga förhållanden
101904	38809, lgh 1202, Hyresavtal uthyrd bostad, Ällagatan 11, LSS-boende	Mikaela Carlsson	
101907	Tillägg till avtal om utökad åtgärd utmed järnväg gällande palissad-stängsel vid resecentrum med gällande avtalstid år 2024	Morgan Hammarström	
101912	Beslut om parkeringstillstånd	Anna Johansson	OSL kap. 21 § 1 - Sekretess till skydd om enskilda personliga förhållanden
101915	Adressättning för fastigheten Värjan 21	Mikael Carp	
101916	Adressättning för fastigheten Värjan 20	Mikael Carp	
101917	Adressättning för fastigheten Värjan 19	Mikael Carp	
101918	Adressättning för fastigheten Värjan 18	Mikael Carp	
101919	Adressättning för fastigheten Värjan 17	Mikael Carp	
101921	Adressättning för fastigheten Värjan 16	Mikael Carp	
101923	Adressättning för fastigheten Värjan 14	Mikael Carp	

Dokument id.	Beskrivning	Handläggare	Sekretess
101928	Adressättning för fastigheten Värjan 13	Mikael Carp	
101930	Adressättning för fastigheten Värjan 12	Mikael Carp	
101935	Adressättning för fastigheten Värjan 11	Mikael Carp	
101937	Adressättning för fastigheten Värjan 10	Mikael Carp	
101938	Adressättning för fastigheten Värjan 9	Mikael Carp	
101939	Adressättning för fastigheten Värjan 8	Mikael Carp	
101941	Adressättning för fastigheten Värjan 7	Mikael Carp	
101942	Adressättning för fastigheten Värjan 6	Mikael Carp	
101991	Lokala trafikföreskrifter i Floby på Edelfeldtsgatan inom parkeringsområde gällande tillåten tid att parkera i 24 timmar	Thérese Broman	
101992	Lokala trafikföreskrifter i Floby på Edelfeldtsgatans västra sida gällande parkering för rörelsehindrad	Thérese Broman	
101993	Lokala trafikföreskrifter på Järnvägsgatan i Stenstorp inom parkeringsområde gällande tillåten tid att parkera i 24 timmar	Thérese Broman	
101994	Lokala trafikföreskrifter på Köpmansgatan i Floby inom parkeringsområde gällande tillåten parkering i 24 timmar	Thérese Broman	
101995	Lokala trafikföreskrifter på Köpmansgatan i Floby inom parkeringsområde gällande parkering för rörelsehindrad	Thérese Broman	
101996	Lokala trafikföreskrifter på Köpmansgatan i Floby inom parkeringsområde gällande parkering för rörelsehindrad	Thérese Broman	

Dokument id.	Beskrivning	Handläggare	Sekretess
101997	Lokala trafikföreskrifter på Tingsgatan i Floby inom parkeringsområde gällande tillåten tid 24 timmar	Thérese Broman	
101998	Lokala trafikföreskrifter om upphävande av parkering för rörelsehindrad på Edelfeldtsgatan i Stenstorp då platsen flyttas	Thérese Broman	
101999	Lokala trafikföreskrifter på Trädgårdsgatan gällande parkering för rörelsehindrad upphävs då p-skiva införs	Thérese Broman	
102000	Lokala trafikföreskrifter på Trädgårdsgatan i kvarter Smeden gällande tillåten tid att parkera 3 timmar upphävs för justering av platsen	Thérese Broman	
102001	Lokala trafikföreskrifter på Trädgårdsgatan gällande tillåten tid att parkera 2 h upphävs då platsen ändras	Thérese Broman	
102002	Lokala trafikföreskrifter på Botvidsgatan inom parkeringsområde gällande parkering för rörelsehindrad med tillåten tid att parkera 3 timmar	Thérese Broman	
102003	Lokala trafikföreskrifter på Dotorpsgatan gällande parkering för rörelsehindrad med tillåten tid att parkera i 3 timmar	Thérese Broman	
102004	Lokala trafikföreskrifter på Dotorpsgatan gällande tillåten tid att parkera i 2 timmar	Thérese Broman	
102005	Lokala trafikföreskrifter på Nils Ericsonsgatan inom Resecentrums parkering gällande parkering för rörelsehindrad med tillåten tid att parkera i 3 timmar	Thérese Broman	
102006	Lokala trafikföreskrifter på Repslagaregatan gällande laddplats med tillåten tid att parkera i 2 timmar	Thérese Broman	
102007	Lokala trafikföreskrifter på Sankt Sigfridsgatans södra sida gällande parkering för rörelsehindrad med tillåten tid att parkera i 3 timmar	Thérese Broman	
102008	Lokala trafikföreskrifter på Trädgårdsgatan inom Smedens parkering gällande parkering för rörelsehindrad med tillåten tid att parkera i 3 timmar	Thérese Broman	

Dokument id.	Beskrivning	Handläggare	Sekretess
102009	Lokala trafikföreskrifter på Trädgårdsgatan inom Smedens parkering gällande tillåten tid att parkera i 3 timmar på grund av justerad plats	Thérese Broman	
102010	Lokala trafikföreskrifter på Trädgårdsgatans norra sida gällande tillåten tid att parkera i 2 timmar	Thérese Broman	
102011	Lokala trafikföreskrifter på Trädgårdsgatans södra sida gällande tillåten tid att parkera i 2 timmar	Thérese Broman	
102012	Väghållarföreskrifter juni månad 2024 på Scheelegatan gällande förbud mot trafik med fordon	Thérese Broman	
102013	Väghållarföreskrifter juni månad 2024 på Kapellgatan i Floby gällande förbud mot trafik med fordon	Thérese Broman	
102014	Väghållarföreskrifter juni månad 2024 på Hässlebergsgatan i Floby gällande förbud mot trafik med fordon	Thérese Broman	
102015	Väghållarföreskrifter juni månad 2024 på Kapellgatan i Floby gällande förbud mot trafik med fordon upphävs då arbetet avslutades tidigare	Thérese Broman	
102016	Väghållarföreskrifter juni månad 2024 på Vallgatan i Vartofta gällande förbud mot trafik med fordon	Thérese Broman	
102018	Yttrande till polisen gällande ansökan från Asian Wok uteservering 240618-240922, A 357.953/2024	Anna Johansson	
102034	Ramavtal med Lyreco om kontorsmaterial och skrivmaterial	Magnus Fleischer	
102038	Yttrande till polisen gällande ansökan från Chanel Richardsson om försäljning av hembakt på Köttorget under juli, A 346.973/2024	Anna Johansson	
102041	Avtal med Solskyddsteknik i Väst AB	Johan Olsson	
102043	Överenskommelse fastighetsreglering del av Borgunda 21:8, Ramstorp 1:7 och Ramstorp 1:8	Lolita Dikanda	

Dokument id.	Beskrivning	Handläggare	Sekretess
102044	Överenskommelse fastighetsreglering delar av Borgunda 21:8 och Ramstorp 1:6	Lolita Dikanda	
102045	Överenskommelse om fastighetsreglering del av Ramstorp 1:8	Lolita Dikanda	
102053	Yttrande till polisen gällande ansökan från Södras Blommor varuvisning, A 375.903/2024	Anna Johansson	
102064	Yttrande till polisen gällande ansökan från Aktiv Handel om Malta-Johanna marknad, A 237.814/2024	Anna Johansson	
102069	Avtal med Falköpings glasmästeri AB som avser glasarbeten	Johan Olsson	
102075	Yttrande till polisen gällande ansökan från Chanel Richardsson om försäljning av hembakt på Köttorget, A 346.973/2024: Förlängning av tidigare yttrande	Anna Johansson	
102080	Adressättning för fastigheten Ugglum 8:17	Mikael Carp	
102081	Beslut om parkeringstillstånd	Anna Johansson	OSL kap. 21 § 1 - Sekretess till skydd om enskilda personliga förhållanden
102082	Beslut om parkeringstillstånd	Anna Johansson	OSL kap. 21 § 1 - Sekretess till skydd om enskilda personliga förhållanden
102084	Avtal med Andrén Glimmervik Esplund Arkitekter AB gällande arkitektuppdrag för kvarteret Lyran	Richard Lööv	

Dokument id.	Beskrivning	Handläggare	Sekretess
102085	Beslut om parkeringstillstånd	Anna Johansson	OSL kap. 21 § 1 - Sekretess till skydd om enskilda personliga förhållanden
102088	Beslut om parkeringstillstånd	Anna Johansson	OSL kap. 21 § 1 - Sekretess till skydd om enskilda personliga förhållanden
102095	Avtal om IT-säkerhetstjänst (SOC-tjänst) med TeliaCygate	Håkan Persson	
102153	Tilläggsavtal med Origon Group om förlängning av avtal om genomförande av medarbetarundersökningen år 2023 och 2024 ytterligare 2 år	Maria Axelsson	
102157	Ordförandebeslut om avgränsad statistikenhet i Falköpings kommun	Adam Johansson	
102161	Delegationsbeslut om tillförordnad kommundirektör sommaren år 2024 signerad av 1	Lars Svensson	
102162	Delegationsbeslut om tillförordnad biträdande kommundirektör sommaren år 2024 - signerad	Dina Ebbeson	
102177	Avtal med Bosgårdens stängsel gällande stängselarbeten	Johan Olsson	
102178	Avtal med privatperson om ersättning för vattenskada på fastigheten, adress Lokmästargatan 3, i samband med en vattenläcka på en kommunal vattenledning	Dina Ebbeson	
102182	Direktköpsavtal med Jula Falköping om produkter som säljs i varuhuset samt rekvisitionsblankett för inköp	Magnus Fleischer	
102194	Yttrande i ärende A242.137/2024 om ansökan om tillstånd enligt ordningslagen gällande Nestor fest	Thérese Broman	

Dokument id.	Beskrivning	Handläggare	Sekretess
102195	Väghållarföreskrifter juni månad 2024 på Botvidsgatan gällande förbud mot trafik med fordon	Thérese Broman	
102196	Väghållarföreskrifter juni månad 2024 på Hemmingsgatan gällande förbud mot trafik med fordon	Thérese Broman	
102197	Väghållarföreskrifter juni månad 2024 på Midgårdsgatans södra sida gällande förbud att parkera	Thérese Broman	
102198	Väghållarföreskrifter juni månad 2024 på Nygatan inom Trätorget parkering gällande förbud att parkera	Thérese Broman	
102199	Väghållarföreskrifter juni månad 2024 på Hässlebergsgatan i Floby gällande förbud mot trafik med fordon	Thérese Broman	
102200	Lokala trafikföreskrifter som tillfälligt inte ska tillämpas juni månad 2024 på Hemmingsgatan gällande enkelriktad trafik	Thérese Broman	
102201	Lokala trafikföreskrifter som tillfälligt inte ska tillämpas på Midgårdsgatan gällande enkelriktad trafik	Thérese Broman	
102202	Väghållarföreskrifter juni månad 2024 på Skogsvägen och Villagatan i Slutarp gällande förbud mot trafik med fordon	Thérese Broman	
102203	Väghållarföreskrifter juni månad 2024 på Trinnöjegatans östra sida gällande förbud att parkera	Thérese Broman	
102212	Direktupphandlat avtal med Sweco Sverige AB om strategiskt stöd till biogasanläggningen	Adela Kapetanovic	
102231	Yttrande i ärende TRV 2024/65185 om dispenstransport gällande tillåten bredd på Brogårdesgatan - Terminalgatan	Thérese Broman	
102240	Avtal om uppdrag att utföra väggmålning i gång- och cykeltunneln vid stationen i Stenstorp	Thérese Broman	
102244	Sekretess och tystnadsplikt - Biogasanläggningen - Sweco Sverige AB	Adela Kapetanovic	
102256	Väghållarföreskrifter juni månad 2024 på Skogsvägen i Slutarp gällande förbud mot trafik med fordon	Thérese Broman	

Dokument id.	Beskrivning	Handläggare	Sekretess
102257	Väghållarföreskrifter juni månad 2024 på Södermannagatan gällande förbud mot trafik med fordon	Thérese Broman	
102258	Väghållarföreskrifter juni månad 2024 på Lärkstigen i Åsarp gällande förbud mot trafik med fordon	Thérese Broman	
102264	Väghållarföreskrifter juni månad 2024 på Nygatan inom Trätorget parkering gällande förbud att parkera på två platser	Thérese Broman	
102270	Avtal om lägenhetsarrende del av Bestorp 12:12	Lolita Dikanda	
102271	Avtal om lägenhetsarrende på del av Dotorp 6:28	Lolita Dikanda	
102283	Ordförandebeslut om svar till Inspektionen för strategiska produkter, med signatur	Adam Johansson	
102289	33010, Uppsägning hyresavtal lokal, Falbygdens idrottshistoriska sällskap	Marcus Boström	
102291	Avtal med Saras inredningsbutik i Falköping om turistbyråverksamhet	Carl-Olov Holmström	
102292	38851, Hyresavtal inhyrd LSS-bostad, Åttagårdsgatan 2 B , lgh 1202, LSS-boende	Dina Ebbeson	
102318	Yttrande till polisen gällande ansökan från This is Balkan om grillvagn under cruisingen, A 387.660/2024	Anna Johansson	
102319	38809, lgh 1102, Hyresavtal uthyrd bostad, Olof Andersgatan 4, LSS-boende	Mikaela Carlsson	
102320	Yttrande till polisen gällande ansökan från Svenska kyrkan om sommaraktiviteter i Plantis, A 348.345/2024	Anna Johansson	
102321	Avtal med Gelang Bleck & Plåt gällande plåtarbeten	Johan Olsson	
102327	Avtal med Hellmans Glas AB gällande glasarbeten	Johan Olsson	

Dokument id.	Beskrivning	Handläggare	Sekretess
102333	Beslut om parkeringstillstånd	Anna Johansson	OSL kap. 21 § 1 - Sekretess till skydd om enskilda personliga förhållanden
102334	Beslut om parkeringstillstånd	Anna Johansson	OSL kap. 21 § 1 - Sekretess till skydd om enskilda personliga förhållanden
102335	Avtal med Falköpings AIK orienteringsklubb om sponsring (AS)	Carl-Olov Holmström	
102336	Avtal med Falköpings AIK orienteringsklubb om sponsring (ES)	Carl-Olov Holmström	
102341	Avtal med Trampet AB om tillfälliga mattransporter på helger för avdelningen Måltid mellan Gustav Dahlénskolan och äldreboendet Björktuna i Stenstorp	Kerstin Johnsson	
102366	PUB-avtal för upphandlat system för digital parkerings-skiva genom Parking Time Sweden AB	Thérese Broman	
102367	Väghållarföreskrifter juli månad 2024 på Dotorpsgatan och Storgatan gällande förbud mot trafik med fordon	Thérese Broman	
102368	Väghållarföreskrifter juli månad 2024 på Odengatan och Hollendergatan gällande förbud mot hastighet över 30 km/h	Thérese Broman	
102369	Väghållarföreskrifter juli månad 2024 på Odengatan och Hollendergatan gällande förbud mot trafik med fordon	Thérese Broman	
102370	Avtal med Gert Johanssons Plåtslageri AB	Johan Olsson	
102381	33520, Hyresavtal uthyrd lokal, förråd, Floby vårdcentrum	Johan Olsson	

Dokument id.	Beskrivning	Handläggare	Sekretess
102382	Avtal med Laxå Pellets AB avseende bränslepellets för Falköpings kommun	Marcus Boström	
102436	Avtal jordbruksarrende på del av Valaberg 2:17 m.fl.	Lolita Dikanda	
102454	Adressättning för fastigheten Prästgården 1:10	Mikael Carp	
102463	Yttrande till polisen gällande ansökan från Cirkus Olympia affischering och cirkus, A 413.057/2024	Anna Johansson	
102464	Yttrande till polisen gällande ansökan från Aktiv Handel om Familj i stad Stora torget, A 380.798/2024	Anna Johansson	
102467	Yttrande till polisen gällande ansökan från Kultur och fritid om invigning av Stora torget, A 400.382/2024	Anna Johansson	
102473	Avtal jakträtt - Bestorp 12:12 m.fl.	Lolita Dikanda	
102481	Yttrande till polisen gällande ansökan från Svenska Kyrkan om ljusmanifestation, A 348.344/2024	Anna Johansson	
102527	Avtal med Renta AB om hyrmaskiner	Erna Pezic	OSL kap. 19 § 1 - Affärs- och driftförhållanden
102537	Yttrande till polisen gällande ansökan från Falköpings kommun om inhägnat område i Stenstorp, A 404.210/2024	Anders Grimfjord	
102538	Yttrande till polisen gällande ansökan från Brassieriet Plantis om konsert under cruisingen, A 398.945/2024	Anders Grimfjord	
102543	Yttrande till polisen gällande ansökan från Specsavers om trottoarpratare, A 345.726/2024	Kjell Björk	
102382	Avtal med Laxå Pellets AB avseende bränslepellets för Falköpings kommun	Marcus Boström	

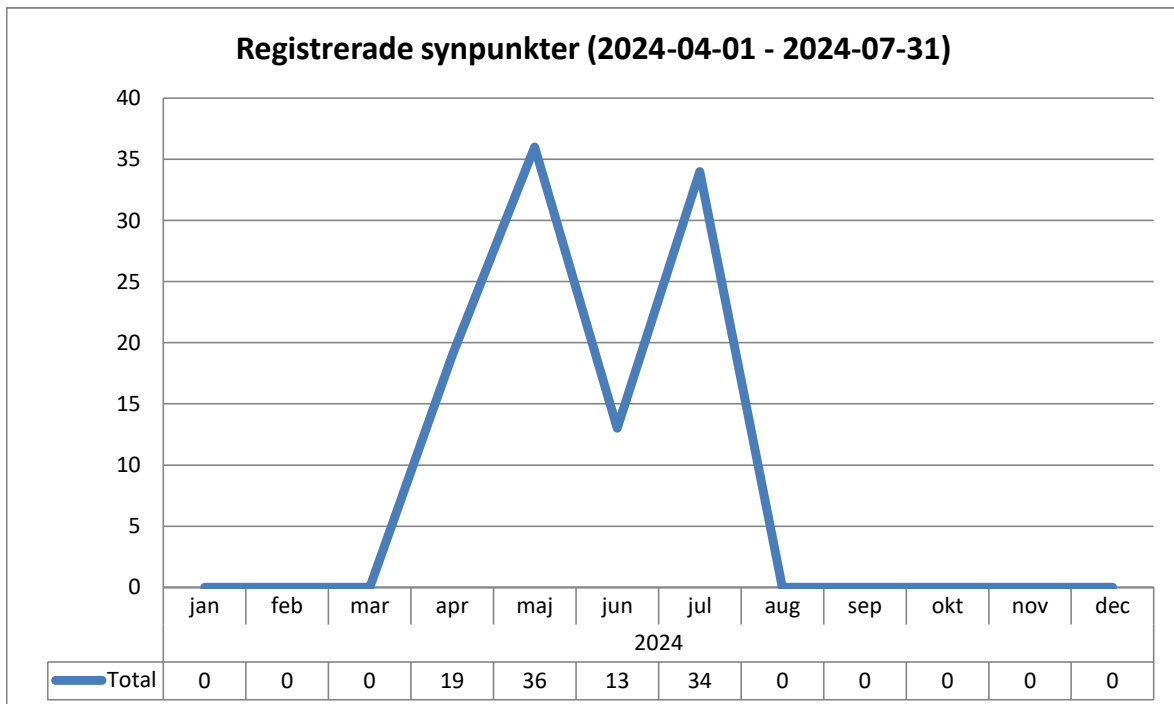
Dokument id.	Beskrivning
101855	Protokoll från Miljönämnden östra Skaraborg den 4 juni 2024
101882	Protokoll från Avfall och Återvinning Skaraborg den 3 juni 2024
101901	Protokoll från Samordningsförbundet Skaraborg den 4 juni 2024
102043	Överenskommelse fastighetsreglering del av Borgunda 21:8, Ramstorp 1:7 och Ramstorp 1:8
102044	Överenskommelse fastighetsreglering delar av Borgunda 21:8 och Ramstorp 1:6
102068	Protokoll från Miljösamverkan Östra Skaraborg den 5 juni 2024 direktionen
102189	Protokoll från Skaraborgs kommunalförbund direktionensmöte den 14 juni 2024
102389	Protokoll från Samordningsförbundet Skaraborg den 4 juli 2024
102482	Statistik från DF-respons över inkomna synpunkter till kommunledningsförvaltningen kvartal 2 år 2024

Rapport inkomna synpunkter

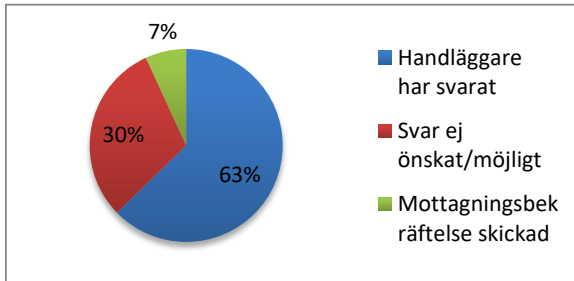
Vald period 2024-04-01 - 2024-07-31

Sammanfattning

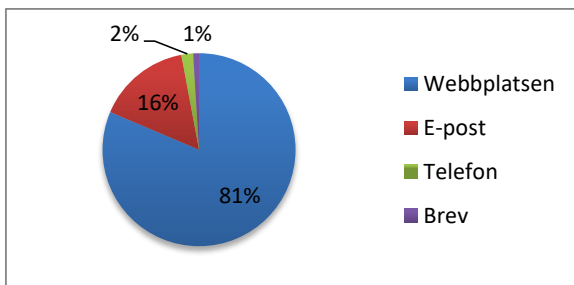
Antal registrerade synpunkter	Antal	%
Avslutade	89	87,3%
Öppna	13	12,7%
Totalt	102	100,0%

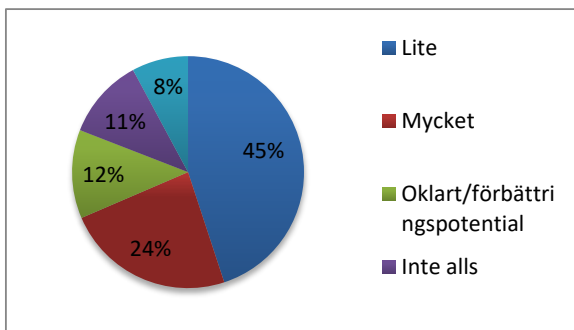
Status	Antal	%
Handläggare har svarat	64	62,7%
Svar ej önskat/möjligt	31	30,4%
Mottagningsbekräftelse skickad	7	6,9%
Totalt	102	100,0%

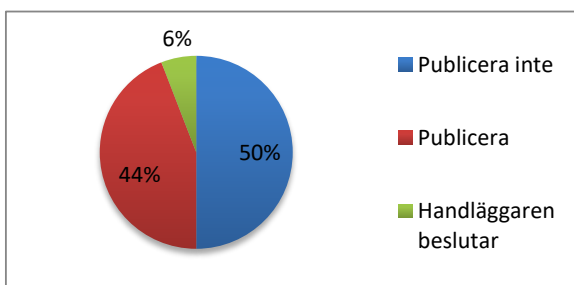
Inkom via	Antal	%
Webbplatsen	83	81,4%
E-post	16	15,7%
Telefon	2	2,0%
Brev	1	1,0%
Totalt	102	100,0%

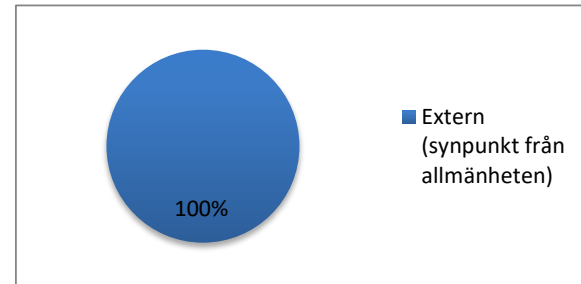
Medfört förbättring	Antal	%
Lite	40	44,9%
Mycket	21	23,6%
Oklart/förbättringspotential	11	12,4%
Inte alls	10	11,2%
Irrelevant	7	7,9%
(blank)		0,0%
Totalt	89	100,0%

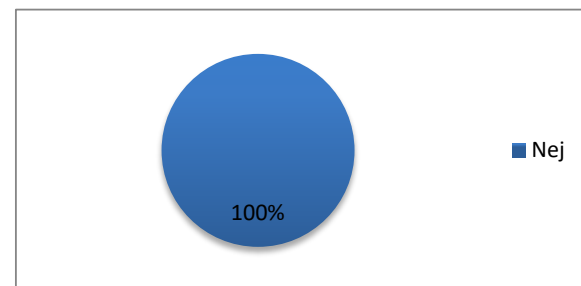
PuL-granskat	Antal	%
Publicera inte	51	50,0%
Publicera	45	44,1%
Handläggaren beslutar	6	5,9%
Totalt	102	100,0%

Lämnad av	Antal	%
Extern (synpunkt från allmänheten)	102	100,0%
Totalt	102	100,0%

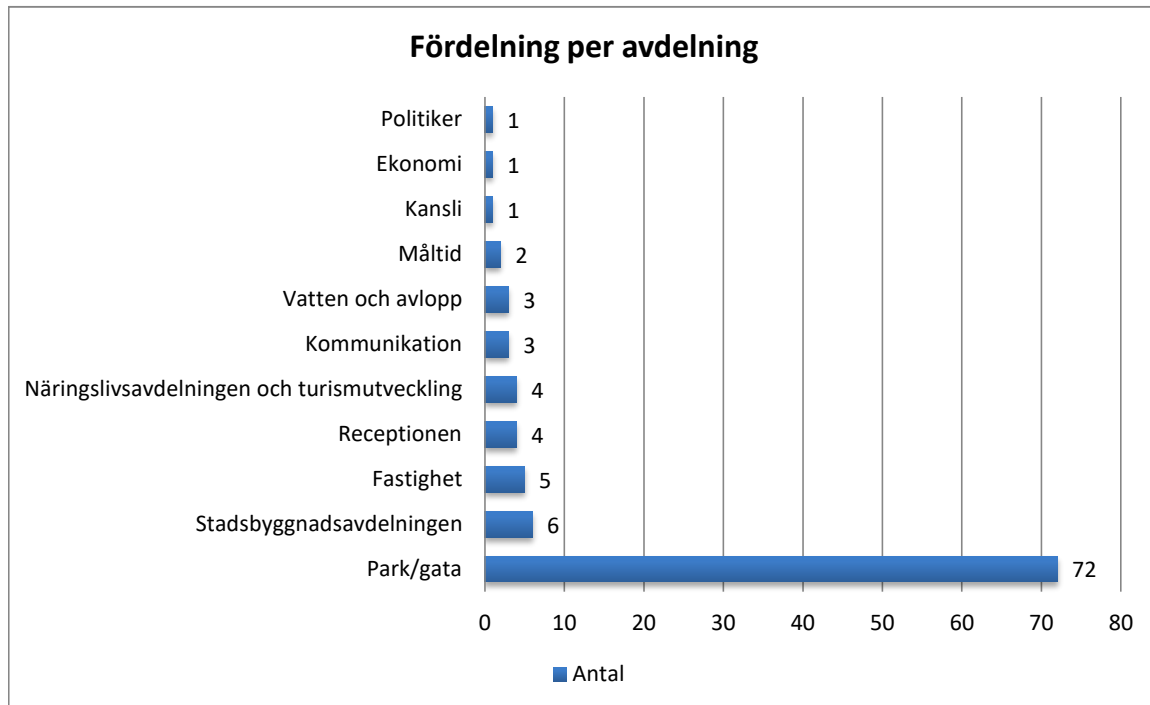

Sekretess	Antal	%
Nej	102	100,0%
Totalt	102	100,0%

Fördelning per avdelning

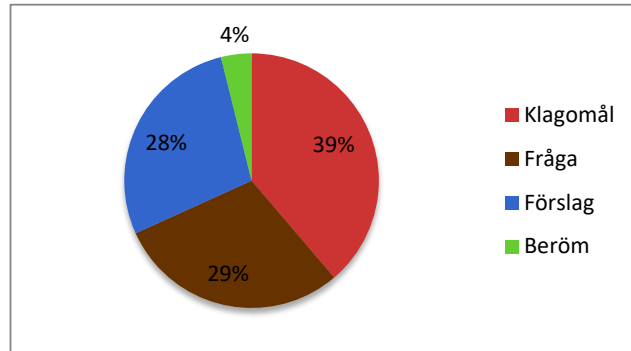

Avdelning	Antal	Fördelning
Kommunledningsförvaltningen	102	100,0%
Ekonomi	1	1,0%
Fastighet	5	4,9%
Kansli	1	1,0%
Kommunikation	3	2,9%
Måltid	2	2,0%
Näringslivsavdelningen och turismutveckling	4	3,9%
Park/gata	72	70,6%
Politiker	1	1,0%
Receptionen	4	3,9%
Stadsbyggnadsavdelningen	6	5,9%
Vatten och avlopp	3	2,9%
Totalt	102	100,0%

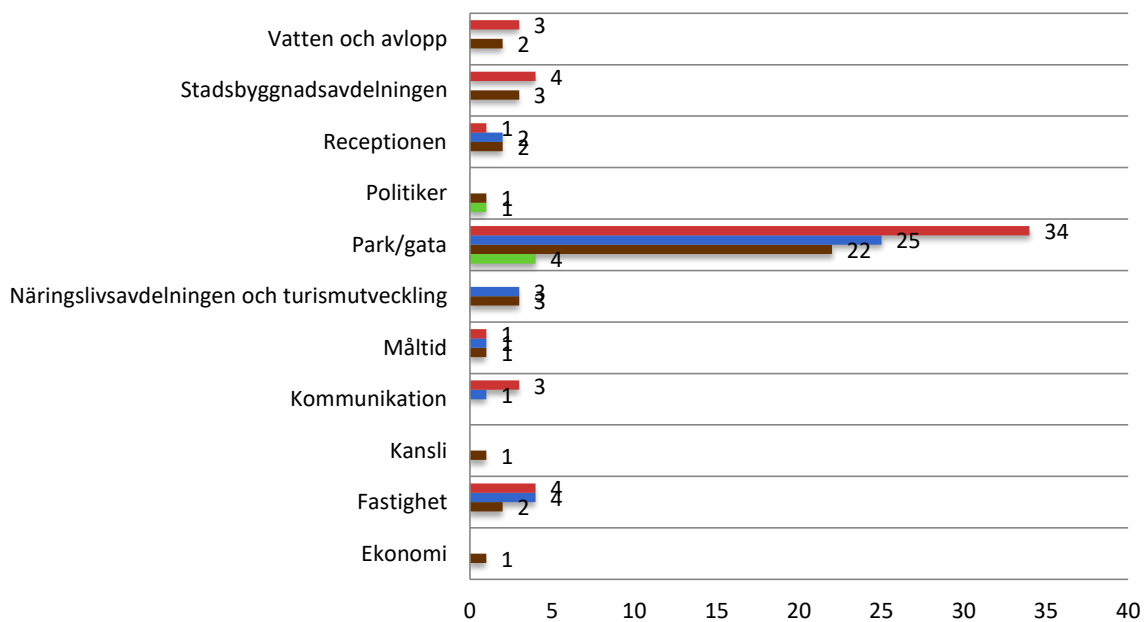
Synpunktstyp

Observera att en synpunkt kan vara av flera typer.

Synpunktstyp	Antal	%
Klagomål	50	38,8%
Fråga	38	29,5%
Förslag	36	27,9%
Beröm	5	3,9%
Totalt	129	100,0%

Synpunktstyp per avdelning

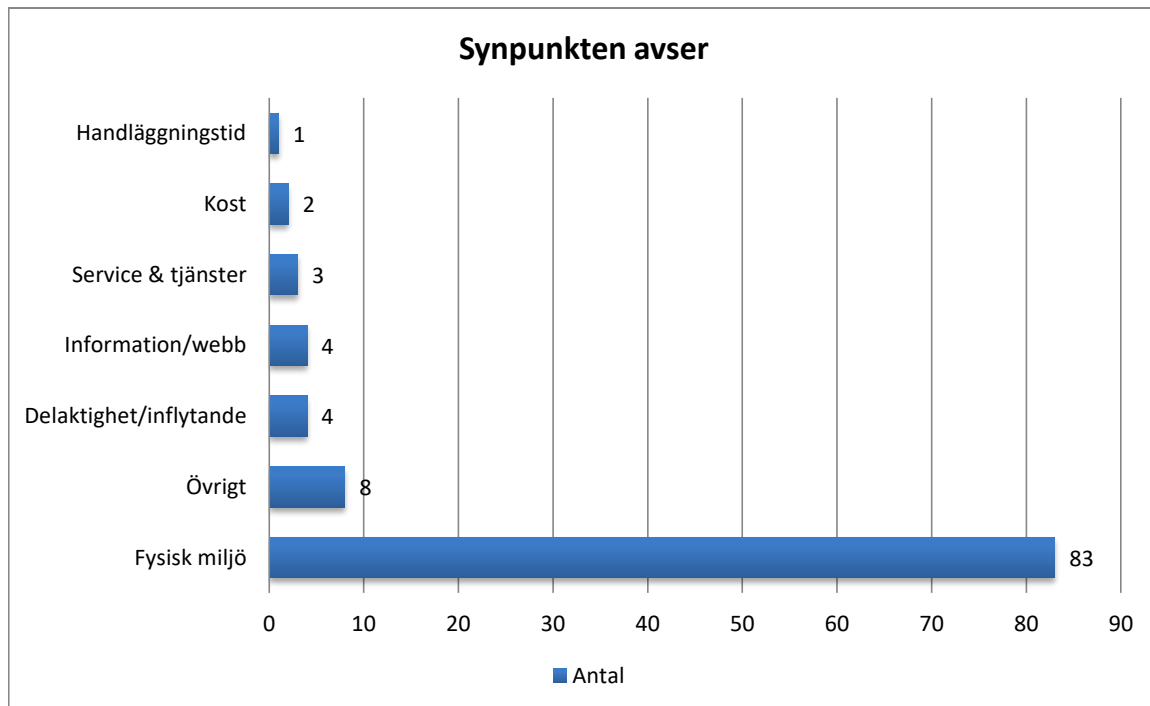

	Ekonomi	Fastighet	Kansli	Kommunikation	Måltid	Näringslivsavdelningen och turismutveckling	Park/gata	Politiker	Receptionen	Stadsbyggnadsavdelningen	Vatten och avlopp
■ Klagomål		4		3	1		34		1	4	3
■ Förslag		4		1	1	3	25		2		
■ Fråga	1	2	1		1	3	22	1	2	3	2
■ Beröm							4	1			

Antal

Synpunkten avser

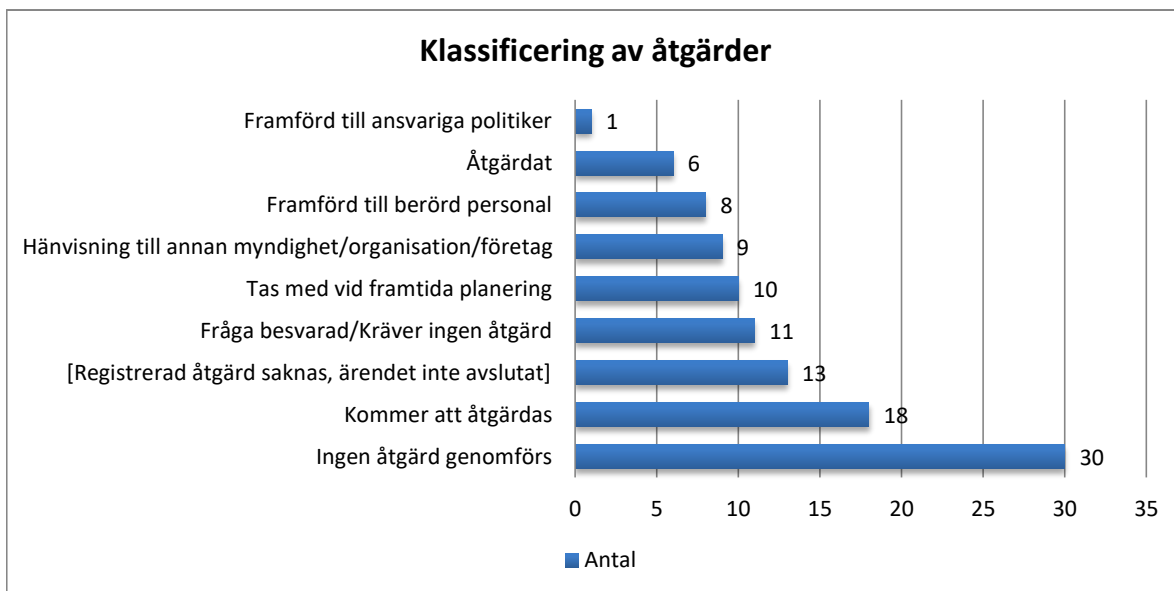
En synpunkt kan tillhöra flera kategorier.

Avser	Antal	Fördelning
Fysisk miljö	83	79,0%
Övrigt	8	7,6%
Delaktighet/inflytande	4	3,8%
Information/webb	4	3,8%
Service & tjänster	3	2,9%
Kost	2	1,9%
Handläggningstid	1	1,0%
Totalt	105	100,0%

Klassificering av åtgärder

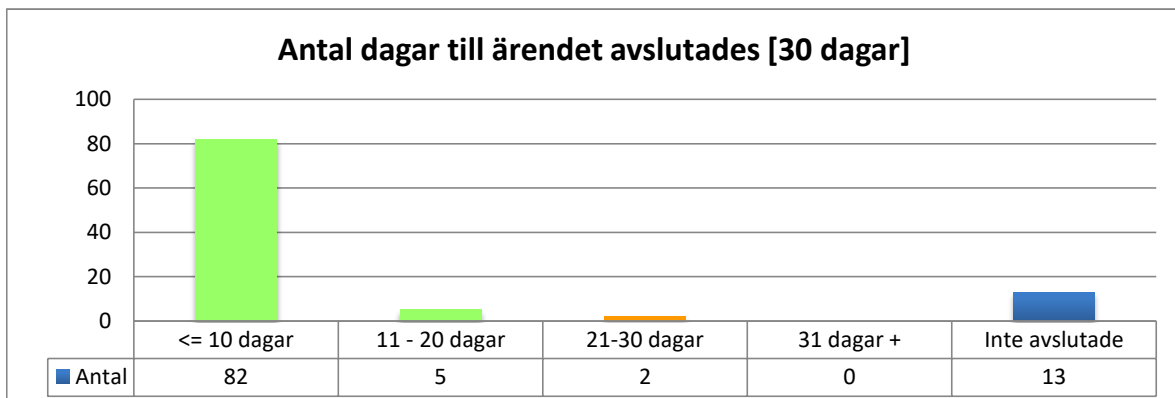
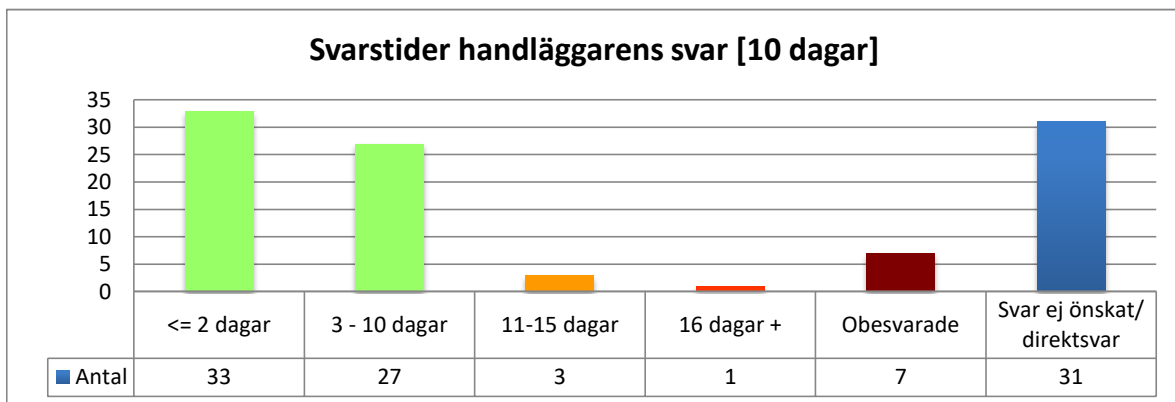
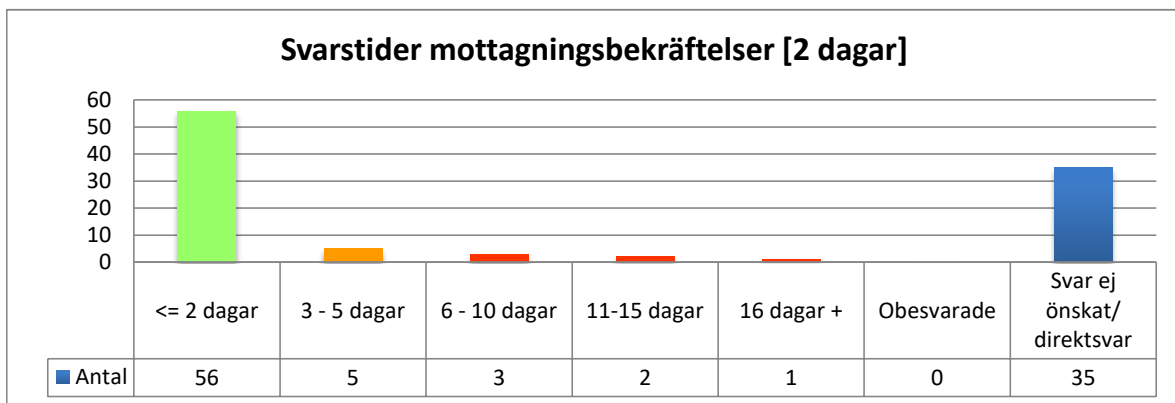
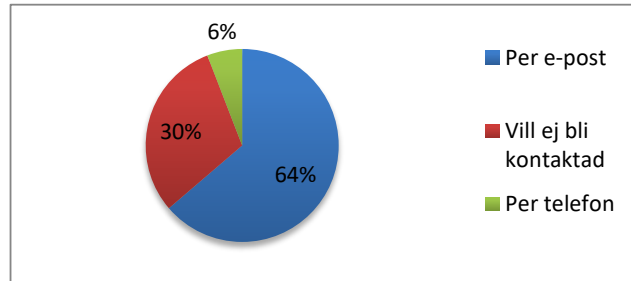
Ett ärende kan ha flera åtgärder.

Åtgärder	Antal	Fördelning
Ingen åtgärd genomförs	30	28,3%
Kommer att åtgärdas	18	17,0%
[Registrerad åtgärd saknas, ärendet inte avslutat]	13	12,3%
Fråga besvarad/Kräver ingen åtgärd	11	10,4%
Tas med vid framtida planering	10	9,4%
Hänvisning till annan myndighet/organisation/företag	9	8,5%
Framförd till berörd personal	8	7,5%
Åtgärdat	6	5,7%
Framförd till ansvariga politiker	1	0,9%
Totalt	106	100,0%

Återkoppling och svarstider

Önskar svar	Antal	%
Per e-post	65	63,7%
Vill ej bli kontaktad	31	30,4%
Per telefon	6	5,9%
Totalt	102	100,0%

Åtgärdat, kommer att åtgärdas eller tas med i planering

Antal		ID-Numm	Total
Klassificering av åtgärder			
Kommer att åtgärdas			18
	Cykelbana	24960	1
	Daléngatan - felparkering	25132	1
	Flertalet i Falköping	25249	1
	Gräsklippning i Torbjörntorp	25388	1
	Grönområden i Torbjörntorp	25386	1
	Hemsida	24950	1
	Högfalevägen 1A	25200	1
	Järnvägstorget	25151	1
	Kinnarp Nygatan	25121	1
	Kolonigatan	25041	1
	Marknadsgatan	24988	1
	Mössebergsparken tennisbana vid svandammen	24998	1
	Norra Kvarngatan	25404	1
	Otillåten parkering	25154	1
	Publicering av synpunkter	25282	1
	Rondellen vid Volkswagen	24956	1
	Utomhusmiljön vid Gustaf Dalénskolan	24947	1
	Övrigt: Sommarstigen	25230	1
Tas med vid framtida planering			10
	Blomsterplantering	25341	1
	Blåa bänkar	24996	1
	Broddetorp - gång- och cykelbana landsbygd	25128	1
	Brunnhemsvägen Stenstorp - gång- och cykelbana	25126	1
	gång och cykelbana	25345	1
	Handlingsplan för att köpa tillbaka elnätet	25284	1
	Kinnarp	25048	1
	Markfasta soffor utanför Folkets Park	25087	1
	Scheelegatan - hög hastighet	24856	1
	Wetterlinsgatan - farthinder	25130	1
Åtgärdat			6
	Fint vid stationen i Floby	25346	1
	Grenar som hänger ner	25307	1
	Marknadsgatan	24898	1
	Synpunktssvar	25263	1
	Torget	24986	1
	Trappan vid vattentornet i Falköping	25286	1
Totalt			34

Mottagningsbekräftelse försenad eller inte skickad (där sådan utlovas)

Antal				
Intervall	Rubrik	ID	Total	
3 - 5 dagar				5
Näringslivsavdelningen och turism	Handlingsplan för att köpa tillbaka elnätet	25284	1	
Park/gata	Kapellsgatan - förbud parkera	25139	1	
	Mer växtlighet vid Ållebergs köpcenter	25045	1	
Receptionen	p atomat	25074	1	
Vatten och avlopp	Vattentornet	25076	1	
6 - 10 dagar				3
Måltid	Floby hemtjänst, köket	24999	1	
Park/gata	Flertalet i Falköping	25249	1	
	Markfasta soffor utanför Folkets Park	25087	1	
11 - 15 dagar				2
Park/gata	Skylt Jysk Falköping	25204	1	
Stadsbyggnadsavdelningen	Förfallen tomt	25134	1	
16 dagar +				1
Ekonomi	Hur många bor i Borgunda?	25136	1	
Totalt				11

Försenade och obesvarade handläggarsvar där svar önskas

Antal	Intervall	Rubrik	ID	Total
	11 - 15 dagar			3
	Näringslivsavdelningen och turism	Leksak Tåg i torget	25328	1
	Park/gata	Skylt Jysk Falköping	25204	1
	Stadsbyggnadsavdelningen	Förfallen tomt	25134	1
	16 dagar +			1
	Park/gata	Drakarörsparken	25240	1
	Obesvarat			7
	Ekonomi	Hur många bor i Borgunda?	25136	1
	Fastighet	Grind på Kinnarps förskola	25205	1
	Park/gata	Blommor	25397	1
		Parkslide	25303	1
		Rabalder	25338	1
		Tack för cruisingen	25390	1
		Ärende 25331	25332	1
Totalt				11

SAMORDNINGS-
FÖRBUNDET
Skaraborg

PROTOKOLL 1

2024

Protokoll 1

Plats och tid

Styrelseberedningsmöte Samordningsförbundet Skaraborg
Torsdagen den 4 juli kl. 8:30–9:30

Paragrafer § 1 - § 6

Beslutande

Ulla-Karin Cannervik, Arbetsförmedlingen, ordförande
Anna Dalström, Götene kommun, vice ordförande
Malin Jalonen Nilsson, Försäkringskassan
Sebastian Ekeroth Clausson, Västra Götalandsregionen
Björn Thodenius, Gullspångs kommun
Anita Löfgren, Skövde kommun
Elin Härling, Vara kommun

Anmält förhinder

Övriga deltagare

Christel Martinsson, förbundschef

Underskrifter

Ordförande

Ulla-Karin Cannervik, Arbetsförmedlingen

Justerare

Anita Löfgren Skövde Kommun

Sekreterare

Christel Martinsson, Samordningsförbundet Skaraborg

Anslag/bevis

Organ

Samordningsförbundet Skaraborg

Sammanträdesdatum

2024-07-04

Anslaget under tiden

2024-07-09 --- 2024-07-30

Förvaringsplats för protokoll

Samordningsförbundet Skaraborg St. Sigfrids gata 8, Skövde

Underskrift

Ordförandes sign/Justerandes sign

§1. Sammanträdet öppnas

Ulla-Karin Cannervik, ordförande, hälsar alla välkomna och öppnar mötet.

§2. Val av justerare

Anita Lövgren väljs till justerare.

§3. Föredragningslistan

Föredragningslistan godkänns.

§4. Beslutsärenden

- a) Skrivelse med förbundets synpunkter inför Försäkringskassans regeringsuppdrag att se över finsamlagstiftningen

På styrelsemötet 4 juni beslutade styrelsen att ge förbundschef i uppdrag att ta fram ett utkast på en skrivelse med förbundets synpunkter inför Försäkringskassans regeringsuppdrag att se över finsamlagstiftningen, samt ge styrelseberedningen delegation att fatta beslut om att godkänna och skicka skrivelsen. Skrivelsen biläggs protokollet.

Styrelseberedningen beslutar att

På uppdrag av styrelsen och efter beslutat tillägg godkänna upprättad skrivelse för att skickas in till Försäkringskassan.

§5. Informationsärende

- a) Forskningssamarbete

Förbundschef informerade kort om nuläget gällande de kontakter som finns med Högskolan i Skövde, Linköpings universitet samt Mittuniversitetet.

§6. Övrigt

§7. Mötet avslutas

Innehållsförteckning

Ärenden

§ 49/24 Långsiktig finansiell analys för Skaraborgs kommuner (LFA).....	3
§ 50/24 Dialog - avtal om Folkhälsa med VGR och medlemskommunerna.....	5
§ 51/24 Beslut om Samverkansavtal för kommunal vuxenutbildning i Skaraborg.....	6
§ 52/24 Beslut om ansökan till Miljö och regionutvecklingsnämnden, Kraftsamling Fullföljda studier	8
§ 53/24 Delregional utvecklingsstrategi för socialtjänst och kommunal primärvård för Skaraborg.	10
§ 54/24 Förslag till mål för Skaraborgs Kommunalförbund 2025-2027.....	12
§ 55/24 Marknadsanalys avseende hotellbehov i Skaraborg	13
§ 56/24 Information om förslag Skaraborgs inriktning infrastrukturbehov - inspel Regional plan 2026-2037	14
§ 57/24 Samrådsyttrande över förslag till detaljplan för gång- och cykelbro över Göta Älv i Göteborg	15
§ 58/24 Information om landshövdingens sonderingsuppdrag	17
§ 59/24 Information Omställning Skaraborg.....	18
§ 60/24 Dataskyddsombudets översyn - Direktionen för Skaraborgs Kommunalförbund ...	19
§ 61/24 Rapporter 2024-06-14	20
§ 62/24 Anmälningsärenden 2024-06-14.....	23

Skaraborgs Kommunalförbund Direktionsmöte Datum: 2024-06-14 kl. 08:30 2(23)

Plats och tid	Regionens hus i Skövde 2024-06-14 kl. 08:30-12:00	
Ledamöter	Beslutande	Deltagande ersättare
	Theres Sahlström, Skövde	Torbjörn Bergman, Skövde
	Daniel Andersson, Essunga	Peter Andreasson, Essunga
	Adam Johansson, Falköping	Johanna Svensson, Falköping
	Jan Hanna, Tibro (§ 49-51)	Petter Johansson, Grästorp
	Åse Nicklasson, Tibro (§ 52-62)	Åsa Karlsson, Götene
	Robert Fransson, Grästorp	Jonas Davidsson, Karlsborg
	Jenni Gustrand, Gullspång	Ylva Pettersson, Skara
	Johan Månsson, Götene	Karin Arvidsson, Töreboda
	Catrin Hulmarker, Hjo	
	Torbjörn Colling, Karlsborg	
	Bertil Jonsson, Lidköping	
	Janne Jansson, Mariestad	
	Gunilla Druve Jansson, Skara	
	Ingela Backman, Tidaholm	
	Linn Brandström, Töreboda	
	Gabriela Bosnjakovic, Vara	
Övriga deltagande	Anna Cederqvist, Kommundirektör, Vara	
	Sebastian Ekeroth Clausson, Delregional nämnden östra	
	Annika Holmén, Delregional nämnden östra	
	Matilda Jansson, Delregional nämnden östra	
	Ann-Sofie Rundberg, Delregional nämnden östra	
	Titti Walterum, Delregional nämnden östra	
	Rickard Pettersson, Annordia (via länk)	
	Elisabeth Lindholm Hane, Skaraborgs Kommunalförbund	
	Thomas Boström, Skaraborgs Kommunalförbund	
	Thord Andersson, Skaraborgs Kommunalförbund	
	Frida Karlge, Skaraborgs Kommunalförbund	
	Kristofer Svensson, Skaraborgs Kommunalförbund	
	Siw Adamson, Skaraborgs Kommunalförbund	
	Protokollet är digitalt justerat	
Utses att justera	Linn Brandström	
Sekreterare	Siw Adamson	Paragrafe §49/24-§62/24
Ordförande	Theres Sahlström, Adam Johansson (§ 54,60)	
Justerande	Linn Brandström	

§ 49/24**Långsiktig finansiell analys för Skaraborgs kommuner (LFA)**

SKBKF2024.0064

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Skaraborgs Kommunalförbund Direktionsmöte	2024-06-14	49/24

Beslut

1. Direktionen noterar informationen.
2. Presidiet får i uppdrag att bereda frågan om finansiering av de "Skaraborgsgemensamma delarna" i den finansiella analysen och där till hörande frågor.

Bakgrund

Skaraborg står inför en mängd etableringar av nya företag jämte kraftfulla expansionsinvesteringar i befintligt näringsliv. Den största enskilda investeringen består av Volvokoncernens battericellsfabrik i Mariestad med väntade ca 3000 anställda vid serieproduktion år 2030. Till denna väntas ett flertal underleverantörer. Utöver denna etablering sker omfattande investeringar och med många nyanställda inom Försvarsmakten, Kriminalvården, pappersindustrin, logistik m.fl. För att klara den samhällsförändring som krävs har kommunerna initierat ett gemensamt arbete benämnt Omställning Skaraborg.

För att kommunerna ska få en gemensam och enskild bild över de långsiktiga ekonomiska planeringsförutsättningarna i Skaraborg har underlag för en gemensam Långsiktig finansiell analys (LFA) tagits fram. LFA är ett faktabaserat och datadrivet underlag som kan användas i dialog med regering, stat eller andra aktörer för att lyfta och synliggöra finansieringsfrågan. Det skapas även möjlighet att scenarioanalysera utfall olika risker och föra en politisk dialog med tillhörande styrning av hur etableringarna och expansionerna påverkar den egna kommunen. Befolkningsutvecklingens och investeringarnas effekter på kommunernas ekonomi och kompetensförsörjning tydliggörs.

Kommunerna i Skaraborg kommer vid deltagande i arbetet med en gemensam Långsiktig finansiell analys ett bra planeringsunderlag och inte minst ett underlag för framtida finansieringsbehov och samplanering.

Beredning

Ärendet har diskuterats vid flertal tillfällen i kommundirektörgruppen. Gruppen delar behovet av att genomföra analysen, så väl på i den enskilda kommunen som på Skaraborgsnivå. Vid kommundirektörgruppen möte den 31 maj godkände de närvarande kommundirektörerna sin kommuns deltagande samt finansieringsmodell för de gemensamma

kostnaderna.

En Skaraborgsgemensam analys bygger på ett deltagande av Skaraborgs samtliga kommuner.

Analysen grundas på olika scenarioplanering

Med utgångspunkt ur olika befolkningsscenarier. Ett basscenario och ett försiktighetsscenario. LFA kan med detta ”modellera olika scenarion, till exempel om tillväxten förskjuts till följd av försenade etableringar, att antalet dag- och nattbefolkning inom och utom Skaraborgs blir annorlunda än vad som antagits eller att fördelningen av invånare i arbetsför ålder respektive unga/äldre förändras över tid”.

Möjliga sätt att finansiera

Upplägget bygger i nuläget på att respektive kommun finansierar sin del av kostnaderna för att ta fram en LFA.

De Skaraborgs gemensamma delarna kan finansieras på olika delar.

- Anvisning av Skaraborgs kommunalförbunds egna kapital
- Av medlemskommunerna solidariskt med ett lika belopp per kommun alternativ enligt befolkningsmängd
- Andra alternativ som får utredas.

Årlig uppföljning

I erbjudande av LFA ingår möjlighet att med bestämda intervall redovisa och revidera analysen. Kostnader för detta behöver budgeteras i Skaraborgs kommunalförbunds budet.

Handlingar

Långsiktig finansiell analys för Skaraborgs kommuner (LFA)

§ 50/24**Dialog - avtal om Folkhälsa med VGR och medlemskommunerna**

SKBKF2024.0056

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Skaraborgs Kommunalförbund Direktionsmöte	2024-06-14	50/24

Beslut

Direktionen noterar informationen som läggs till handlingarna.

Bakgrund

Nytt avtal ska tecknas mellan kommunerna och VGR om samarbete kring folkhälsa. Frågan lyfts vid direktionsmötet för att ge möjlighet för eventuell samordning i frågan mellan kommunerna och förtydligande kring avtalet, då kommunerna har olika uppgifter om vad det nya avtalet innebär.

Under mötet förtydligades frågor gällande avtalet 2025 och 2026.

Handlingar

Dialog - avtal om Folkhälsa med VGR och medlemskommunerna

Samverkansavtal avseende lokalt folkhälsoarbete för år 2025

Sammanställning folkhälsa kommunavtal

Plan för regionövergripande folkhälsoarbete 2024-2028

Gemensam målbild för folkhälsoarbete i Skaraborg

Förslag till Samverkansavtal avseende lokalt folkhälsoarbete för år 2025

§ 51/24**Beslut om Samverkansavtal för kommunal vuxenutbildning i Skaraborg**

SKBKF2024.0046

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Skaraborgs Kommunalförbund Direktionsmöte	2024-06-14	51/24

Beslut

1. Direktionen beslutar att ställa sig bakom Samverkansavtal för kommunal vuxenutbildning i Skaraborg 2025-2027.
2. Direktionen beslutar att rekommendera medlemskommunerna att ställa sig bakom Samverkansavtal för kommunal vuxenutbildning i Skaraborg 2025-2027.

Bakgrund

Vuxenutbildning i Skaraborg (15 kommuner i samverkan) har, sedan 2011, ett samverkansavtal som tidigare reviderats ett antal gånger. Det senaste avtalet var fyraårigt och gällde 2021 – 2024. Målsättningen är att skapa en sammanhållen vuxenutbildning utifrån arbetslivets behov och individens förutsättningar och efterfrågan. Avtalet ska leda till att kommunala resurser optimeras både ur ett ekonomiskt och ett kvalitativt perspektiv bland annat genom att utnyttja hela delregionens kapacitet av utbildningsresurser. Samverkansformen ska gynna kommuninvånare, näringslivet och offentlig verksamhet inom Skaraborg. Det reviderade avtalet som nu är framtaget gäller i tre år, 2025 – 2027. Detta för att harmoniera med gymnasieavtalet som gäller 2024 – 2027.

Förändringar i det reviderade avtalet:

- Avtalet är treårigt med endast en bilaga (kvalitetsbilaga)
- Anpassat till nya statsbidragsregler 2025
- Förtydligande om huvudmannskapet
- KomX byter namn till yrkesbyrån
- Beslut om att alla yrkesutbildningar går genom yrkesbyrån
- Tydligare uppdelning i avtalet vad som gäller yrkesutbildningar
- Ekonomin kring statsbidrag läggs in i huvudavtalet
- Komplettering med processkarta
- Delegering från rektor till ordförande för Yrkesbyrån

Avtalet har beretts i följande nätverk:

- Skaraborgs skolchefsgrupp
- Vux-Skaraborgs rektorsnätverk

Skaraborgs Kommunalförbund Direktionsmöte Datum: 2024-06-14 kl. 08:30 7(23)

- Yrkesbyråns ledningsgrupp
- 240405: Avtalet presenterades för Skaraborgs politiska ordförandenätverk (utbildningsgruppen)
- Presentation för Skaraborgs kommunchefsgrupp

Handlingar

Beslut om Samverkansavtal för kommunal vuxenutbildning i Skaraborg
Samverkansavtal för kommunal vuxenutbildning i Skaraborg 2025-2027
Vuxavtalet

Skickas till

Medlemskommunerna

§ 52/24**Beslut om ansökan till Miljö och regionutvecklingsnämnden, Kraftsamling Fullföljda studier**

SKBKF2024.0045

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Skaraborgs Kommunalförbund Direktionsmöte	2024-06-14	52/24

Beslut

Direktionen beslutar att godkänna ansökan om medel från Miljö- och regionutvecklingsnämnden för en fortsatt satsning på Fullföljda studier - Kunskapsnod Skaraborg 2025.

Bakgrund

Fullföljda studier är ett prioriterat insats- och utvecklingsområde i såväl Samverkansstrategi för Utbildning Skaraborg som i RUS och DRUS. Under perioden 2022 – 2024 finansierar VGR fyra delregionala kunskapsnoder. Målet är att skapa förutsättningar för hållbart och långsiktigt arbete inom området fullföljda studier. Förutom att sprida kunskap om frågan erbjuder kunskapsnoderna verksamhetsnära processtöd och verksamma metoder om jämlika förutsättningar för fullföljda studier. Noderna är också en motor i delregionerna för att tillsammans med kommunerna söka extern finansiering samt initiera och sätta projekt inom området.

Kunskapsnod Skaraborg 2022–2024

Skaraborgs kunskapsnod har särskilt valt att fokusera på samverkan mellan skola och arbetsliv, trygghet och studiero, psykisk hälsa samt föräldrar som resurs. Samarbetet med övriga kunskapsnoder och VGR har stärkts, vilket har resulterat i konkreta resultat i form av bland annat en digital kunskapsbank: fullföljdastudier.se och kunskapshöjande insatser genom konferenser och webinarier. Såväl det delregionala arbetet, som det regiongemensamma arbetet utvärderas. Delredovisningarna från utvärderarna visar på positiva stegförflyttningar och ger värdefulla rekommendationer inför fortsatt arbete.

Kunskapsnod Skaraborg 2025

Vid årsskiftet avslutas pågående satsning kring Fullföljda studier i sin nuvarande form. Med syfte att skapa förutsättningar för fortsatt arbete finns möjlighet att söka medel från VGR (MRUN). VGR föreslår inledningsvis beslut för ett år (2025), vilket bland annat beror på att man vill avvakta resultat av de utvärderingar som görs av samtliga kraftsamlingar inom RUS:en. Beslutet kan förlängas eller följas av nya för en längre period. VGR understryker att planen är att VGR:s åtagande för Kunskapsnoderna skall fortsätta även efter 2025. Planering inför fortsatt arbete sker i nära samverkan med de andra delregionerna och VGR. Varje delregion går in med en egen ansökan i november 2024. Inför 2025 och framåt kommer

Skaraborgs Kommunalförbund Direktionsmöte Datum: 2024-06-14 kl. 08:30 9(23)

samverkan och samarbete mellan de fyra delregionerna och Västra Götalandsregionen särskilt att framhållas och fördjupas. Därutöver kommer delregionerna ha egna specifika utvecklingsområden att ansvara för. Dessa specifika områden ska ledas och utvecklas av respektive delregion men spridas i alla 49 kommuner.

Samverkan mellan skola och arbetsliv samt arbete för ungas psykiska hälsa genom verktyget ”Det syns inte” är specifika områden som Skaraborg kommer att erbjuda sig att ta ansvar för.

Delregionerna kommer även fortsättningsvis att arbeta med lokala insatser utifrån de egna kommunernas förutsättningar och behov.

Vid beviljad ansökan inför 2025 kommer arbetet att kunna fortsätta för att möjliggöra för våra barn och unga att få förutsättningar för att fullfölja sina studier.

Handlingar

Kraftsamling Fullföljda studier Kunskapsnod Skaraborg Skaraborg 2025

Kunskapsnoden ny ansökan till MRU

Ansökan Kunskapsnod Fullföljda studier Skaraborg 2025

Skickas till

Miljö- och regionutvecklingsnämnden

§ 53/24**Delregional utvecklingsstrategi för socialtjänst och kommunal primärvård för Skaraborg.**

SKBKF2024.0063

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Skaraborgs Kommunalförbund Direktionsmöte	2024-06-14	53/24

Beslut

Direktionen ger förbundsdirektören i uppdrag att ta fram en utvecklingsstrategi för socialtjänst och kommunal primärvård för Skaraborgs Kommunalförbund. Utvecklingsstrategin ska tas fram inom enheten välfärdsutveckling i samverkan med medlemskommunerna och övriga utvecklingsområden på förbundet. Strategin ska gälla under perioden 2025–2030.

Ett förslag på strategi tas fram till Direktionsmötet i januari 2025.

Bakgrund

Socialtjänsten står inför stora utmaningar. En ny socialtjänstlag med giltighetstid från halvårsskiftet 2025 kommer tillsammans med andra lagändringar påverka nuvarande metoder och arbetssätt för att ta sig an välfärden i framtiden. Ett antal utredningar och lagändringar är aktuella inom området barn- och unga. Inte minst de förslag som utredningen ”barn och unga i samhällsvård” presenterat. Förändringar i samband med samsjuklighetsutredningens slutbetänkande kommer att ställa nya krav på det egna arbetet inom kommunerna men även mellan kommunerna och i samverkan med regionens hälso- och sjukvård. Omställningen till en god och nära vård ställer nya krav på personcentrerat arbetssätt särskilt inom kommunernas primärvård och detta förstärker vikten av samverkan med andra aktörer. Den bemanningskris som råder i all socialtjänst är högaktuell. Färre unga och fler äldre ger en obalans i kommunernas rekryteringsbas. Bemanningsskrisen får därför extra stort genomslag inom äldreomsorgens verksamheter. Nya metoder behöver tillämpas för att möta framtidens förväntningar, krav och behov samtidigt som omvärlden förändras och kommer att påverkas av den digitala utvecklingen av både socialtjänst och hälso- och sjukvård. Socialtjänsten i Skaraborg behöver även rusta sig för den stora omställningen av industrin som kan komma att påverka välfärden.

För att kunna möta den pågående och framtida omställningen behöver en delregional utvecklingsstrategi för socialtjänst och kommunal primärvård för Skaraborg tas fram.

Skaraborgs Kommunalförbund Direktionsmöte Datum: 2024-06-14 kl. 08:30 11(23)

Strategin bör tydligt peka ut inom vilka områden kommunernas socialtjänst i Skaraborg ska samarbeta och vilken roll förbundet ska ha i det arbetet.

Handlingar

Delregional utvecklingsstrategi för socialtjänst och kommunal primärvård för Skaraborg.

§ 54/24**Förslag till mål för Skaraborgs Kommunalförbund 2025-2027**

SKBKF2024.0041

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Skaraborgs Kommunalförbund Direktionsmöte	2024-06-14	54/24

Beslut

Direktionen noterar informationen som läggs till handlingarna.

Bakgrund

Processen för att ta fram nya mål för perioden 2025–2027 har genomförts enligt tidplan. Ett förslag till mål för Skaraborgs Kommunalförbund för perioden 2025–2027 har tagits fram.

Mål 1 – Ökad konkurrenskraft

Skaraborgs konkurrenskraft ska öka i en nationell och internationell kontext

Mål 2 – Resurseffektivt förbund

Förbundets insatser stärker Skaraborgs kommuner och möjliggör samverkan för utveckling och effektivt resursutnyttjande.

Handlingar

Beslut om målområden Skaraborgs Kommunalförbund 2025-2027

Förslag till mål 2024-06-14

§ 55/24**Marknadsanalys avseende hotellbehov i Skaraborg**

SKBKF2024.0047

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Skaraborgs Kommunalförbund Direktionsmöte	2024-06-14	55/24

Beslut

Direktionen noterar informationen som läggs till handlingarna.

Bakgrund

Annordia har fått i uppdrag att utföra en hotellmarknadsanalys för Skaraborg i syfte att fastställa behovet av ny hotellrumskapacitet utifrån Skaraborgs utvecklingsstrategi till 2030 och den betydande utveckling som pågår och planeras i regionen. I analysen har Skaraborgs 15 kommuner delats in i tre geografiska delområden: Norra, Östra och Västra Skaraborg. I Västra Skaraborg ingår Essunga, Grästorp, Vara, Skara, Lidköping och Götene. I Östra Skaraborg ingår Skövde, Tibro, Falköping, Hjo och Tidaholm. I Norra Skaraborg ingår Mariestad, Gullspång, Töreboda och Karlsborg.

Uppdraget utgår ifrån tre övergripande frågeställningar:

- Hur förväntas behovet av ny hotellkapacitet se ut i Skaraborg 2030?
- Hur förväntas behovet av hotellkapacitet se ut i de tre geografiska delområdena; Norra, Östra och Västra Skaraborg?
- Inom vilka segment behövs ny hotellkapacitet?

Marknadsanalysen är en del av Omställning Skaraborg aktivitetsplan för 2024.

En tilläggsbeställning för hotellbehoven 2035 är beställd och kommer att presenteras digitalt på Direktionsmötet den 14 juni. Den kompletta marknadsanalysen läggs upp i Netpublicator efter Direktionsmötet.

Handlingar

Marknadsanalys avseende hotellbehov i Skaraborg

§ 56/24**Information om förslag Skaraborgs inriktning
infrastrukturbehov - inspel Regional plan 2026-2037**

SKBKF2024.0049

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Skaraborgs Kommunalförbund Direktionsmöte	2024-06-14	56/24

Beslut

Direktionen noterar informationen och konstaterar att beslut tas på direktionsmöte den 13 september 2024.

Bakgrund

Västra Götalandsregionen uppdaterar den Regionala infrastrukturplanen vart fjärde år och den revidering som påbörjats innebär att det tas fram en ny Regional plan för perioden 2026–2037. Inför framtagande av remissversion av kommande plan ges delregionerna möjlighet att göra ett skriftligt inspel som fördjupar delregionens behov. Inspelet ifrån Skaraborg beskriver kortfattat inriktning inom ett antal områden som är strategiskt viktiga i den utveckling och omställning som väntas i Skaraborg den kommande planperioden.

Förslaget till inspel ifrån Skaraborg lyfts för information och diskussion vid direktionsmötet 14 juni, och kommer att kunna justeras inför beslut vid direktionsmötet 13 september 2024.

Handlingar

Skaraborgs inriktning infrastrukturbehov - Regional plan 2026-2037
Förslag inspel Reg plan 2026-2037 Skaraborg maj 2024

§ 57/24**Samrådsyttrande över förslag till detaljplan för gång- och cykelbro över Göta Älv i Göteborg**

SKBKF2024.0067

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Skaraborgs Kommunalförbund Direktionsmöte	2024-06-14	57/24

Beslut

- Direktionen beslutar uppdra åt ordföranden att formulera yttrande samt skicka in detsamma.
- Vänern är utpekad som riksintresse för sjöfart. Detta riksintresse får inte påtagligt skadas eller hotas och ska beaktas vid alla former av byggnationer av broar och deras underhåll i Göteborg och längs Göta älv. Den planerade gång- och cykelbron får inte medföra negativa och kontraproduktiva effekter för den nationella utvecklingen av Vänersjöfarten. Fortsatt planering och eventuell etablering av nya öppningsbara broar i Göta Älv / Trollhätte kanal måste därför ske i nära samverkan och samordnas med Vänersjöfartens aktörer.

Motivering till yttrandet

Sjöfarten i Vänern ingår i ett internationellt nätverk av vattenvägar och är beroende av en god tillgänglighet i Göta älv/Trollhätte kanal. Vänersjöfarten omsatte 2023 2,6 miljoner ton gods i sina nio hamnar. Av dessa är drygt 1,6 miljoner ton sjögods som trafikerade 72 hamnar i hela Europa samt norra Afrika. Med ca 4000 ton per fartyg motsvarar det kapaciteten av drygt 50 000 lastbilstransporter. Med nya slussar kommer också möjligheten att köra större fartyg och öka godskapaciteten per fartyg. Vänersjöfarten är med andra ord en viktig faktor för att få till mer hållbara godstransporter, och att flytta över gods ifrån väg till sjöfart. Med en ökad mängd gods på Vänern samt i Göta älv/Trollhätte kanal så avlastas väg- och järnvägsnätet i delar av Mellan- och Västsverige. Även turistsjöfarten förväntas öka i hela Vänerregionen.

Skaraborgs Kommunalförbund har förståelse för det finns behov av att öka resande med cykel i Göteborg. Utvecklingsplaner som påverkar tillgängligheten i Göta älv måste dock ske i nära dialog med Vänersjöfartens aktörer. Vänern är utpekad som riksintresse för sjöfart och ska beaktas vid alla former av byggnationer av broar och underhåll i Göteborg och längs Göta älv. Här ser vi att de rekommendationer som föreslås i Sjöfartsverkets utredning "Tillgänglighet i farlederna i Göta älv och Trollhätte kanal" behöver tas i beaktande (Sjöfartsverket, dnr Dnr 21-03104-1). Utredningen slår fast: "Göta älv och Trollhätte kanal är känsligt för störningar beroende på en komplex infrastruktur där väg, järnväg och sjöfart ska samsas i ett begränsat område. Störningar i infrastrukturen uppstår vid byggnation av nya anläggningar, planerat underhåll av befintliga anläggningar och haverier. Denna rapport tydliggör komplexiteten i infrastructuresystemet och brister i regelverk och arbetsätt. Den statistik som sammanställts

Skaraborgs Kommunalförbund Direktionsmöte Datum: 2024-06-14 kl. 08:30 16(23)

visar på att byggnationer av broar har störst negativ påverkan för sjöfartens framkomlighet.”
(Sjöfartsverket, Dnr 21-03104-1, sid. 3).

Bakgrund

Skaraborgs Kommunalförbund har inbjudits att inkomma med synpunkter i rubricerat ärende. Göteborgs stad har tagit fram ett förslag till en ny detaljplan. Detaljplanen avser ett område i centrala Göteborg, som sträcker sig från området vid Packhuskajen, över Göta Älv, till området vid Hugo Hammars kaj. Förslaget till detaljplan innebär kortfattat att möjliggöra för en öppningsbar gång- och cykelbro, som knyter samman staden över älven, skapar ett sammanhängande och robust gång- och cykelnät som främjar en god stadsutveckling och bidrar till ett hållbart resande.

[Centrum - Gång- och cykelbro över Göta Älv - Plan- och byggprojekt - Göteborgs Stad \(goteborg.se\)](https://www.goteborg.se/centrum-gang-och-cykelbro-over-gota-alfv-plan-och-byggprojekt-goteborgs-stad)

Handlingar

Samrådsyttrande över förslag till detaljplan för gång- och cykelbro över Göta Älv i Göteborg

Skickas till

Göteborgs stad
Västra Götalandsregionen

§ 58/24**Information om landshövdingens sonderingsuppdrag**

SKBKF2024.0065

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Skaraborgs Kommunalförbund Direktionsmöte	2024-06-14	58/24

Beslut

Direktionen noterar informationen som läggs till handlingarna.

Bakgrund

Regeringen beslutade den 23 maj att ge landshövding Sten Tolgfors i uppdrag att ”sondera förutsättningar för åtgärder i infrastrukturen i Västra Götalands län”. Stråket Göteborg – Borås.

I uppdraget står bland annat: En utgångspunkt för planeringen är att genomförandet av åtgärderna kan ske så kostnadseffektivt och snabbt som möjligt. Om detta inte bedöms möjligt från ett genomförandeperspektiv eller inom statens givna ekonomiska ramar, har länsstyrelsen möjlighet att även sondera kring alternativa åtgärder i infrastrukturen i Västra Götalands län.

Uppdraget ska slutredovisas 30 augusti i år.

Handlingar

Information Västra stambanan
Beslutsdokument gbg boras

Skickas till

§ 59/24**Information Omställning Skaraborg**

SKBKF2024.0043

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Skaraborgs Kommunalförbund Direktionsmöte	2024-06-14	59/24

Beslut

Direktionen noterar informationen som läggs till handlingarna.

Bakgrund

Frida Karlge ger en lägesrapport om vad som pågår inom de olika insatsområdena i aktivitetsplanen för omställning Skaraborg. Några aktiviteter har behandlats på dagens möte; Marknadsanalys hotellkapacitet och långsiktig finansiell analys. Det kan konstateras att aktiviteter pågår inom samtliga områden. Ett prioriterat insatsområde är Skaraborgs attraktionskraft och aktiviteten platsutveckling som nu planeras med bland annat Visit Skaraborg och påverkar områdena etablering och kompetensförsörjning.

Handlingar

Information Omställning Skaraborg

§ 60/24**Dataskyddsbudets översyn - Direktionen för Skaraborgs Kommunalförbund**

SKBKF2024.0057

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Skaraborgs Kommunalförbund Direktionsmöte	2024-06-14	60/24

Beslut

Direktionen godkänner Dataskyddsbudets rapport och ger förbundsdirektören i uppdrag att arbeta vidare med åtgärder enligt bifogad handlingsplan.

Bakgrund

Förbundets Dataskyddsbud har genomfört en granskning av Skaraborgs Kommunalförbunds ansvarsskyldighet för efterlevnad av GDPR. Syftet med granskningen har varit att få en övergripande bild av samordningen av arbetet, ansvarstilldelning och rutiner. Dataskyddsbudets granskningen har sammanställts i en rapport och bygger på intervjufrågor som ställdes i december 2023.

Utifrån rapporten har en handlingsplan tagits fram.

Handlingar

Dataskyddsbudets översyn - Direktionen för Skaraborgs Kommunalförbund

GDPR plan 2024

Skfb_rapport_DSO_granskning_2024_05_29 (002)

Skickas till

§ 61/24**Rapporter 2024-06-14**

SKBKF2024.0012

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Skaraborgs Kommunalförbund Direktionsmöte	2024-06-14	61/24

Beslut

Direktionen noterar informationen som läggs till handlingarna.

Bakgrund**VästKom**

På VästKom:s möte den 23 maj informerades bland annat om

- Processen för framtagande av det nya Hälso- och sjukvårdsavtalet. En fördjupning av Hälso- och sjukvårdsavtalet, Socialtjänst tas upp vid förbundets direktionsmötet i september alt. oktober.
- VästKom:s stadgar ska ses över, efter den omorganisation som skett under våren 2024.

BHU

Några av ärenden på BHU:s möte den 23 maj var

- översyn av Regional utvecklingsstrategi (RUS) och kraftsamlingar. Under hösten/vintern 2024 kommer förslag till justeringar/uppdateringar att skickas ut för yttrande.
- Ny organisation för förvaltning av EU-medel. Organisationsförslaget kommer att gå ut på remiss.
- Rapporten ”Sysselsättningseffekter från otillräcklig tillgång av eleffekt till etableringar i tillverkningsindustrin i Västra Götaland” presenterades.
- Strategisk plan för ökad cykling och hur arbetssättet ser ut.

SRO

På SRO mötet togs bland annat följande ärenden upp.

- Omställning Nära vård – uppföljning av kvalitet och kostnader. Gemensamt initiativ för uppföljning av omställningen.
- Ungdomsmottagningar – förslag till samverkansavtal är framtaget och kommer till direktionen för beslut (rekommendation till kommunerna) under hösten 2024.

Skaraborgs Kommunalförbund Direktionsmöte Datum: 2024-06-14 kl. 08:30 21(23)

Övrigt

- Årets Hållbarhetskliv är en årlig utmärkelse inom besöksnäringen i Västsverige, som är instiftat av Turistrådet Västsverige. En besöksnäringens verksamhet och ett kommunalt initiativ riktat mot besöksnäringen belönas för sina insatser inom hållbar besöksnäring. I år gick utmärkelsen till Gårdsrestaurangen Vedens Lustgård, Skara (besöksnäring) och Evenemangstratten som tagits fram av Lidköpings och Skövde kommuner, genom samverkan mellan sina bolag Destination Läckö-Kinneulle och Next Skövde.(kommunalt initiativ)
- Innovationsriksdagen 2026 förläggs till Science Park Skövde.
- AI projekt har beviljats av Vinnova. Det är ett samarbete mellan Skaraborgs Kommunalförbund, Lidingö och Kungsbacka kommun.

Nätverk för nämnsordföranden

- Kulturnämnsordföranden har haft möte i Hjo i samband med invigning av Kulturtorget.
Kulturskola diskuterades och Tibro delade med sig av sin resa, när verksamheten flyttade från skola till kultur samt förmedlar sina tankar om de framtida utmaningarna som vi kan samverka kring.
Ett annat ämne var hur vi kan samverka och ”byta” med varandra. Det finns mycket bra inom kulturområdet ute i kommunerna som vi kan utnyttja och dela med oss av.
- Socialnämnsordförandena
Karin Ahlqvist, Skaraborgs Kommunalförbund besökte nätverket och berättade om barn och unga ur ett socialtjänstperspektiv. Äldreomsorg togs upp och behovet av äldreomsorgsplatser. Det ser väldigt olika ut i kommunerna och samtal och erfarenhetsutbyte kring detta kommer att återkomma. Den nya socialtjänstlagen var en annan punkt samt en uppföljning från förra mötet då Socialcheferna medverkade.
- Utbildningsnämnsordförandena,
Har inte haft något möte sedan förra direktionsmötet.

Diskussion om hur nätverken fungerar förs. Hur fungerar nätverken, närvaro, ska ersättare utses, ska vice ordförande ha närvarorätt?

Handlingar

Rapporter 2024-06-14

§ 62/24**Anmälningssärenden 2024-06-14**

SKBKF2024.0007

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Skaraborgs Kommunalförbund Direktionsmöte	2024-06-14	62/24

Beslut

Direktionen beslutar att se ärendena som anmälda.

Bakgrund

Ärende att anmäla

- VästKom nytt Hälso- och sjukvårdsavtal
- Mediapoolen Västra Götaland AB,
Handlingar från Bolagsstämman 2024-05-03
- Brev om Grön industriomställning, VGR och Länsstyrelsen Västra Götaland
- Protokollsutdrag Beredningen för hållbar utveckling, 23 maj,
Strategisk inriktning för trafikförsörjningsprogram 2026-2029
- BHU 240523, protokoll, presentationer, sammanfattning av sammanträdet

Handlingar

Anmälningssärenden 2024-06-12

VästKom Beslut HoS-avtal 2024-05-21

Årsredovisning 556601-4741 Mediapoolen Västra Götaland AB för 2023

Revisionsberättelse-Mediapoolen-Vastra-Gotaland-AB-2023-signed

Mediapoolen-Vastra-Gotaland-AB-Granskningsrapport-signed-

Protokoll ordinarie bolagsstämma med Mediapoolen Västra Götaland AB

Brev till kommunerna grön industriomställning

Brev till riksdagsledamöter VG grön industriomställning

Protokollsutdrag från beredningen för hållbar utvecklings sammanträde den 23 maj 2024 -

Strategisk inriktning för trafikförsörjningsprogram 202.._ (002)

Protokoll beredningen för hållbar utveckling 2024-05-23

Alla presentationer BHU 240523

2024-05-23 Sammanfattning från BHUs sammanträde

DOKUMENT SIGNATURER

Innehållet i detta dokument är digitalt signerat.
Namn och tidpunkter visas på denna sida.

Plats och tid Stadshuset i Skövde, Sessionssalen Elin kl. 8.15–10.00

Beslutande

Karola Svensson (C), ersätter Adam Johansson (M)	Falköping
Johanna Svensson (S)	Falköping
Catrin Hulmarker (M)	Hjo
Pierre Robert Rydén (S), vice ordförande, § 13–15	Hjo
Torbjörn Colling (M)	Karlsborg
Jonas Davidsson (S)	Karlsborg
Johan Ask (S)	Skövde
Torbjörn Bergman (SP)	Skövde
Jan Hanna (S), ordförande	Tibro
Åse Nicklasson (SD)	Tibro

Övriga närvarande

Ersättare

Samuel Björgvinsson (KD), Hjo

Övriga

Pelle Holmström, förbundschef
Eleonor Daag, sekreterare
Sofia Stensson, ekonom/
verksamhetsutvecklare

Ajournering Kl. 9.05–9.25

Utses att justera Johan Ask

Underskrifter

Protokollet är justerat digitalt, se sista sidan i dokumentet.

Sekreterare Eleonor Daag

Paragrafer 12–15

Ordförande Jan Hanna (S)

Justerare Johan Ask (S)

Innehållsförteckning

Budgetförutsättningar samt planeringsprocessen för budget och strategisk plan för åren 2025–2027	3
Utredningsuppdrag till förbundschefen om utökning av kommunalförbundets verksamhet – fler kommuner	4
Information	5
Övriga frågor	6

Budgetförutsättningar samt planeringsprocessen för budget och strategisk plan för åren 2025–2027

Beslut

Direktionen för Miljösamverkan östra Skaraborg beslutar om budgetförutsättningar samt planeringsprocessen för budget och strategisk plan för åren 2025–2027.

Redogörelse för ärendet

Direktionen för Miljösamverkan östra Skaraborg ska under oktober månad fastställa budgeten för nästkommande år vid ett direktionsammansammanträde som är offentligt. Direktionen beslutar om budgetförutsättningar samt planeringsprocessen för budget och strategisk plan i juni.

Miljönämnden östra Skaraborg beslutade den 4 juni 2023 att föreslå direktionen att besluta om budgetförutsättningar samt planeringsprocessen för budget och strategisk plan för åren 2025–2027.

Beslutsunderlag

Miljösamverkans förslag till beslut daterat 2024-05-29
Förslag till beslut till miljönämnden med bilaga Budgetförutsättningar och strategisk plan 2025–2027

Bilaga

Budgetförutsättningar och strategisk plan 2025–2027

Beslutet skickas till

Miljösamverkans medlemskommuner: Falköping, Hjo, Karlsborg, Skövde och Tibro

Utredningsuppdrag till förbundschefen om utökning av kommunalförbundets verksamhet – fler kommuner

Beslut

Direktionen för Miljösamverkan östra Skaraborg har tagit emot förbundschefens redovisning av uppdrag om utökning av kommunalförbundets verksamhet och anser därmed att uppdraget är utfört.

Redogörelse för ärendet

Den 8 mars 2024 gav Direktionen för Miljösamverkan östra Skaraborg förbundschefen i uppdrag att utreda förutsättningarna för kommunalförbundet att utöka med ytterligare medlemskommuner.

Utredningen skulle innehålla minst följande områden som klargör förutsättningarna för en utökning av förbundet:

- a) Styrdokument
- b) Ekonomiska förutsättningar
- c) Finansieringsförutsättningar och finansieringsmodell
- d) Risker och konsekvenser
- e) Tidsplan samt behov av beslut

Uppdraget ska redovisas vid direktionens sammanträde i juni 2024.

Beslutsunderlag

Miljösamverkans förslag till beslut daterat 2024-05-29

Pm: Utredningsuppdrag till förbundschefen om utveckling av kommunalförbundets verksamhet

Dir § 14

Information

- a) Samverkan med Essunga kommun
- b) Internkontrollrapport för tertial 1 2024
- c) Resultatet av dataskyddsombudets granskning av Miljösamverkans personuppgiftshantering (dnr 2023-8518)
- d) Nästa sammanträde: fredag 18 oktober kl. 8.30

Dir § 15

Övriga frågor

Direktionens ordförande Jan Hanna (S) önskar Miljösamverkan östra Skaraborgs förtroendevalda och anställda en trevlig sommar.

MILJÖSAMVERKAN
ÖSTRA SKARABORG

Detta dokument är elektroniskt signerat enligt EU:s förordning eIDAS och utgör en avancerad elektronisk underskrift och är juridiskt bindande.

Signed by: JAN HANNA
Date: 2024-06-18 07:50:37
BankID refno: 3ebc58b9-f629-4c26-84af-287fd1376ea9

Ordförande i Direktionen för Miljösamverkan östra
Skaraborg: Jan Hanna

Signed by: KARL JOHAN CHRISTER ASK
Date: 2024-06-18 08:32:35
BankID refno: 93b8c8c5-8f03-485e-8919-ace6aa6c6b15

Johan Ask

Signed by: ELEONOR DAAG
Date: 2024-06-18 08:42:24
BankID refno: 0484a6d1-5351-44f5-b23d-d42f4378a08e

Sekreterare: Eleonor Daag

§ 135

Dnr 2024/00001

Kommunstyrelsens anmälningsärenden år 2024**Kommunstyrelsens beslut**

1 Kommunstyrelsen beslutar att lägga informationen till handlingarna.

Anmälningsärenden

Dokument id.	Beskrivning
101273	Protokoll från Miljönämnden Östra Skaraborgs den 2 maj 2024
101462	Protokoll från Skaraborgs kommunalförbunds direktionmöte den 17 maj 2024
101466	Verksamhetsberättelse år 2023 för stiftelsen Ållebergs Segelflygmuseum
101467	Verksamhetsplan för stiftelsen Ållebergs Segelflygmuseum år 2024
101468	Balansrapport år 2023 för Stiftelsen Ållebergs Segelflygmuseum
101469	Resultat och budget år 2023 och 2022 för stiftelsen Ållebergs Segelflygmuseum
101554	Mötesanteckningar rådet för funktionshinderfrågor 2024-05-13 signerat
101555	Mötesanteckningar kommunala pensionärsrådet 2024-05-16

Justerarnas signaturer			Protokollsutdraget bestyrks
Digital justering			

Plats och tid	Kommunhuset i Karlsborg, Sessionssalen, kl. 13.00–16.05	
Beslutande	Roland Wanner (MP), Falköping ersätter Mikael Wendt (L), Falköping, ordf. Karolina Bergström (S), Falköping Linda Schultz Forsberg (S), Skövde ersätter Knut Indebetou (M), Hjo Kenny Johansson (S), Hjo ersätter Anders Karlsson (S), Hjo Anders Lundgren (C), Karlsborg Peter Kornestedt (S), Karlsborg Michael Nimstad (M), Skövde, 1:e vice ordförande Lars Lundgren (SP), Skövde ersätter Ann-Britt Nilsson (SD), Skövde Lena Åberg (L), Tibro, 2:e vice ordförande Urban Samuelsson (M), Tibro	
Övriga närvarande	Ersättare Anders Ståhl (L), Karlsborg Christer Carlsson (SD), Falköping	Övriga Pelle Holmström, förbundschef Anna Toftedahl, avdelningschef miljöskydd Eleonor Daag, sekreterare
Ajournering	Kl. 14.25–14.55	
Utses att justera	Urban Samuelsson	
Underskrifter	Protokollet är justerat digitalt, se sista sidan i dokumentet.	
Sekreterare	Eleonor Daag	Paragrafer 36–43
Ordförande	Michael Nimstad (M)	
Justerare	Urban Samuelsson (M)	

Innehållsförteckning

Internkontrollrapport tertial 1 2024	3
Preliminär behovsutredning för tillsyn och kontroll åren 2025–2027	4
Budgetförutsättningar samt planeringsprocessen för budget och strategisk plan för år 2025–2027	5
Remiss om samråd om Översiktsplan 2040 för Falköpings kommun.....	6
Information	14
Projektrapporter.....	15
Redovisning av delegationsbeslut	16
Övriga frågor	17

Protokollet är signerat digitalt av:

Michael Nimstad och Urban Samuelsson

Internkontrollrapport tertial 1 2024

Beslut

Miljönämnden östra Skaraborg beslutar att fastställa internkontrollrapporten för det första tertialet 2024.

Redogörelse för ärendet

Enligt internkontrollplanen för 2024 ska miljökontoret rapportera resultatet av internkontrollen för perioden januari–april till miljönämnden.

Beslutsunderlag

Miljösamverkans förslag till beslut daterat 2024-05-17

Internkontrollrapport tertial 1 2024

Löpande insikt Miljösamverkan östra Skaraborg 2023

Bilaga

Internkontrollrapport tertial 1 2024

Beslutet skickas till

Direktionen för Miljösamverkan östra Skaraborg

Preliminär behovsutredning för tillsyn och kontroll åren 2025–2027

Beslut

Miljönämnden östra Skaraborg beslutar att anta en preliminär behovsutredning för tillsyn och kontroll för åren 2025–2027.

Redogörelse för ärendet

Enligt direktionsriktlinjen för planering, uppföljning och verksamhetsutveckling ska nämnden utreda behovet av tid och personalresurser för tillsyn och kontroll varje år. Behovsutredningen ska omfatta tillsyn, kontroll och prövning enligt miljöbalken, livsmedelslagstiftningen, lagen om foder och animaliska biprodukter, tobakslagen, strålskyddslagen och lagen om sprängämnesprekursorer. Utredningen ska omfatta en treårsperiod.

Behovsutredningen kommer att ligga till grund för budget och strategisk plan, nämndens mål samt för tillsyns- och kontrollplaner.

Beslutsunderlag

Miljösamverkans förslag till beslut daterat 2024-05-16

Preliminär behovsutredning för tillsyn och kontroll för åren 2025–2027

Bilaga

Preliminär behovsutredning för tillsyn och kontroll för åren 2025–2027

Budgetförutsättningar samt planeringsprocessen för budget och strategisk plan för år 2025–2027

Beslut

Miljönämnden östra Skaraborg föreslår direktionen för Miljösamverkan östra Skaraborg att besluta om budgetförutsättningar samt planeringsprocessen för budget och strategisk plan för åren 2025–2027.

Redogörelse för ärendet

Direktionen för Miljösamverkan östra Skaraborg ska under oktober månad fastställa budgeten för nästkommande år vid ett direktionssammanträde som är offentligt. Direktionen beslutar om budgetförutsättningar samt planeringsprocessen för budget och strategisk plan i juni.

Beslutsunderlag

Miljösamverkans förslag till beslut daterat 2024-05-28
Budgetförutsättningar och strategisk plan 2025–2027

Bilaga

Budgetförutsättningar och strategisk plan 2025–2027

Beslutet skickas till

Direktionen för Miljösamverkan östra Skaraborg

Remiss om samråd om Översiktsplan 2040 för Falköpings kommun

Beslut

Miljönämnden östra Skaraborg beslutar att lämna följande synpunkter:

Allmänt

Falköpings kommun har tagit fram ett bra och intressant förslag till ny översiktsplan, ÖP2040. Det är positivt med en informationsfilm om hur översiktsplanen är uppbyggd eftersom det underlättar möjligheterna att ta till sig informationen på ett bra sätt. Riksintressen och vattenförekomster redovisas tydligt och lättillgängligt på de digitala kartorna. Det är positivt att man kan lämna synpunkter direkt på översiktsplanekartan. Att översiktsplanen redovisas i form av en digital karta kan dock göra det svårt för människor som inte har så stor datorvana eller inte har tillgång till internet att ta till sig informationen och ha möjligheten att lämna synpunkter.

På grund av översiktsplanens uppbyggnad kan det vara svårt att, i de fall man är intresserad av en specifik aspekt, hitta just den information i kartan eller bland kartlagren. Översiktsplanekartan kan förtydligas så att man lättare kan hitta den aspekt man är intresserad av.

Översiktsplanens ambition att förtäta befintliga tätorter är bra, men behöver problematiseras. Det finns flera positiva aspekter på förtätning, vilka redovisas i översiktsplanen. Det blir effektivt att använda befintlig infrastruktur, och jungfrulig mark tas inte i anspråk. Förtätning kan dock även leda till negativa effekter som till exempel trafikalkstring som kan leda till försämrad luftkvalitet och mer trafikbuller. Omvandlingsområden kan innebära att stora och komplexa markföroreningsfrågor kan behöva lösas. Översiktsplanen behöver belysa och föreslå vägledning även för dessa aspekter.

Förorenade områden

Det är positivt att de områden som finns med i länsstyrelsens databas över potentiellt förorenade områden (EBH-stödet) redovisas på översiktsplanekartan med riskklass. Vägledningen i översiktsplanen när det gäller potentiellt förorenade områden behöver utvecklas. Att miljötekniska markundersökningar behöver göras vid planering av fastigheter som finns med i EBH-stödet är givet. Alla förorenade områden finns dock inte med i EBH-stödet och kunskaperna om föroreningssituationen förändras. Nyligen har till exempel objekt där det kan ha hanterats PFAS, som brandövningsplatser, och sedimentklasser lagts till i Naturvårdsverkets branschlista. Varje område som är aktuellt att utveckla behöver bedömas utifrån kunskap om tidigare markanvändning och processer för att avgöra vilka utredningar som krävs.

Protokollet är signerat digitalt av:

Michael Nimstad och Urban Samuelsson

MN § 39 forts.

En översiktsplan bör presentera mer generella mål för hur förorenade områden bör tas om hand i kommunen samt strategier för att hantera förorenade områden, till exempel vid ändrad markanvändning. Exempelvis saknas riktlinjer för arbetet med de potentiellt förorenade områden där kommunen har ett ansvar som verksamhetsutövare eller fastighetsägare. Kommunen skulle även kunna gå in som huvudman i de fall där det inte finns någon ansvarig verksamhetsutövare då det går att söka statliga bidrag för utredningar och avhjälpandeåtgärder. Miljönämndens handlingsplan för potentiellt förorenade områden kan även den ingå i översiktsplanen.

Markmiljöfrågor har en framträdande plats i till exempel omvandlingsområden där tidigare verksamhetsområden tas i anspråk för förtätning och annan markanvändning. Detta behöver framgå tydligt för de områden som är aktuella på översiktsplanekartan, till exempel i stadsdelsomvandlingsområdena Bangatan och Östra Odengatan.

På grund av de geologiska förutsättningarna på Falbygden förekommer naturligt förhöjda halter av metaller, framför allt arsenik och barium, i jorden i stora delar av kommunen. Av vägledningen för bebyggelse i utvecklingsstrategin framgår att ”Riskerna för människors hälsa kopplade till förhöjda naturliga halter av tungmetaller i jorden bedöms vara acceptabla samt inte motivera sanering.” Oavsett om metallhalterna i jorden är hög på grund av naturliga orsaker eller mänsklig påverkan ska marken vara lämplig för det ändamål den ska användas till och massor från området ska hanteras på ett säkert sätt. I översiktsplanen behöver det finnas en strategi för undersökningar, skyddsåtgärder och masshantering vid planering inom dessa områden. Den framtida föreslagna tätortsutbyggnaden Väster om Krackgårdsgatan i Stenstorp ligger till exempel i anslutning till områden där höga halter av arsenik har påträffats i jorden.

Verksamheter

Översiktsplanekartan redovisar verksamheterna i kommunen som är tillstånds- eller anmälningspliktiga enligt miljöprövningsförordningen (2013:251). Det är positivt eftersom dessa verksamheter ofta har en omgivningspåverkan som man måste ta hänsyn till i den fysiska planeringen. Rubriken ”Anmälningspliktiga verksamheter” i lagermenyn på översiktsplanekartan är missvisande eftersom det även rör sig om verksamheter som är tillståndspliktiga. Rubriken i informationstexten är korrekt. Informationen behöver uppdateras med jämna mellanrum eftersom förändringar sker genom att nya verksamheter tillkommer medan andra verksamheter upphör.

Vägledningen i översiktsplanen när det gäller tillstånds- och anmälningspliktiga verksamheter är att kommunen vid planläggning och bygglovsgivning i närheten av verksamheterna ska samråda med miljönämnden. Det gör nämnden gärna, men det kan även vara viktigt att ta en tidig kontakt med berörda verksamheter.

Protokollet är signerat digitalt av:

Michael Nimstad och Urban Samuelsson

MN § 39 forts.

Särskilt de tillståndspliktiga verksamheterna har villkor som de är skyldiga att följa, till exempel för buller eller utsläpp till luft. Förändringar i närheten av verksamheterna kan få stor påverkan på verksamheternas möjligheter att bedriva sin verksamhet i enlighet med villkoren och det är därför positivt om de tidigt kan få information om eventuella förändringar som är på gång.

Det är viktigt att översiktsplanen säkerställer att de agrara näringarna får möjlighet att utvecklas inom sina verksamhetsområden, bland annat vid Krokstorp, Agnestadsområdet och Väster om Odensbergsskolan. Både för att skydda närboende från störningar som bland annat lantbruket ger upphov till, och för att ge lantbruksföretagen så bra möjligheter som möjligt för att bedriva sin verksamhet. En del lantbruksföretag har tillstånd för sin verksamhet med villkor som kan innebära inskränkningar i verksamheten vid till exempel bygglovsprövning på landsbygden.

Vid Falbygdens hästsportförening på Klockaregården föreslås framtida tätortsutbyggnad i nära anslutning till anläggningen. Det är en verksamhet som har stor positiv inverkan på folkhälsan, men har en omgivningspåverkan exempelvis i form av allergener och lukt. Föreningen är också beroende av stora ytor för att kunna utvecklas och bedriva sin verksamhet på ett bra sätt.

Vatten

En viktig del i översiktsplaneringen är att redovisa vatten som en resurs och tydliggöra att miljö kvalitetsnormerna ska följas enligt föreskrifterna. Det är positivt att de vattenförekomster som finns i kommunen redovisas på översiktsplanekartan med aktuell status. Vattenförekomsternas status får gärna framgå direkt på kartan. Det är positivt att översiktsplanekartan länkar till VISS (Vatteninformationssystem Sverige) statusklassningar för vattenförekomsterna.

I Västerhavets vattendistrikts ”Åtgärdsprogram för vatten 2022-2027” har man beslutat om åtgärd 4 för kommunerna:

Kommunerna ska genomföra översikts- och detaljplanering samt prövning och tillsyn enligt plan- och bygglag (2010:900) (PBL), på ett sådant sätt att det bidrar till att miljö kvalitetsnormerna för yt- och grundvatten ska kunna följas. Kommunerna ska särskilt:

- a. säkerställa att miljö kvalitetsnormerna för vatten, utifrån aktuellt planeringsunderlag, från bland annat Vatteninformationssystem Sverige (VISS), beaktas vid fysisk planering och andra ärenden, som regleras i PBL,
- b. tillgodose att översiktsplanen tar hänsyn till och samordnas med aktuella planeringsunderlag, bland annat regionala vattenförsörjningsplaner, på ett sådant sätt att miljö kvalitetsnormerna för vatten kan följas.

Översiktsplanen behöver förtydligas, utvecklas och kompletteras för att uppfylla åtgärden.

Protokollet är signerat digitalt av:

Michael Nimstad och Urban Samuelsson

MN § 39 forts.

De vattenskyddsområden som är beslutade inom kommunen redovisas på översiktsplanekartan. Som framgår av översiktsplanen omfattas inte alla kommunala reservvattentäkter av vattenskyddsområden. Det framgår vidare att en reservvattenplan är på väg att tas fram, vilket kommer utgöra ett viktigt underlag för behovet av reservvatten.

Det finns ingen information i översiktsplanen om eventuella större icke-kommunala vattentäkter och om dessa har något behov av skydd.

I åtgärdsprogrammet finns en åtgärd 3 för kommunerna som säger att kommunerna ska säkerställa ett långsiktigt skydd för den nuvarande och framtida dricksvattenförsörjningen. Detta ska ske genom att anordna erforderligt skydd för allmänna och enskilda dricksvattentäkter samt göra översyn av äldre vattenskyddsområden. Åtgärden är viktig för att skydda dricksvattnet på ett ändamålsenligt sätt. Översiktsplanen behöver kompletteras med en tidsatt plan för detta arbete.

Buller

De miljö kvalitetsnormer för buller som gäller inom kommunen redovisas inte i översiktsplanen. Det är framför allt buller från Västra stambanan som påverkar förtätningsområden och utbyggnadsområden i Falköping (Skyberg, Lunnagården, Bangatan), Floby (Väsmestorp), Stenstorp (Månsagården), Odensberg och Torbjörntorp. Även Jönköpingsbanan kan ge upphov till bullerstörningar i Vartofta (Norr om Kyrkegården) och Kättilstorp. På grund av järnvägarnas centrala lokalisering i tätorterna ger de upphov till bullerstörningar även för befintliga bostadsområden. Denna aspekt, tillsammans med förslag på åtgärder för att minska bullerstörningarna, saknas i översiktsplanen.

Luft

Översiktsplanen redovisar de miljö kvalitetsnormer för luft som finns och att kommunen ansvar för att kontrollera luftkvaliteten för de flesta miljö kvalitetsnormerna. Hur miljö kvalitetsnormerna för luft uppfylls inom kommunen framgår inte. Falköpings kommun är medlem i luftvårdsförbundet för västra Sverige, "Luft i Väst". Den senaste kommunrapporten för Falköping kommun fastställdes i juni 2023 och kan med fördel integreras i översiktsplanen.

Det framgår inte heller hur översiktsplanens förslag för utvecklingen av kommunen påverkar luftkvaliteten och möjligheterna att uppfylla miljö kvalitetsnormerna. Översiktsplanen behöver kompletteras med detta.

MN § 39 forts.

Klimatförändringar

Det är positivt att både skyfallskartläggningen och värmekarteringen redovisas på översiktsplanekartan. Det är också positivt att stränders eroderbarhet redovisas på kartan, men det framgår inte hur situationen kan komma att påverkas av klimatförändringarna, till exempel om det tillkommer fler områden eller om bedömningen av eroderbarheten ökar. Översiktsplanen behöver kompletteras med information om ifall det finns några klimatrelaterade risker kopplade till ras, skred och erosion.

Vägledningen i översiktsplanen för skyfall är ändamålsenlig och bra. Av värmekarteringen framgår det att det finns urbana värmeöar i tätorterna. Åtgärderna för att minska påverkan från värmeöar genom grönska är en bra inriktning och ger dessutom positiva synergieffekter för till exempel grönsstrukturen. Strategierna i översiktsplanen för att hantera värmeöarna i den fysiska planeringen är däremot otydlig och behöver utvecklas. Det saknas ställningstaganden kring eventuella samhällsviktiga sektorer och deras verksamheter samt hur dessa kan påverkas av värmeböljor.

Miljönämnden håller med om att en klimatanpassningsplan är en bra idé.

Hållbar utveckling

Det är positivt att de globala, nationella och regionala miljömålen redovisas i översiktsplanen. De globala målen i Agenda 2030 och Parisavtalet för klimatet kopplas översiktligt till den översiktliga planeringen. Det framgår inte tydligt hur översiktsplaneringen i Falköpings kommun kan bidra till måluppfyllelsen. Beskrivningen av de relevanta miljö kvalitetsmålen och hur översiktsplaneringen kommer påverka dessa, både positivt och negativt, behöver utvecklas och förtydligas.

I avsnittet om globala, nationella och regionala mål saknas de regionala miljömålen för Västra Götaland. De nämns i anslutning till de nationella miljö kvalitetsmålen, men utvecklas inte. De regionala tilläggs målen reviderades under våren 2020 för att lyfta fram regionala särdrag och områden som kräver ytterligare insatser. De regionala mål som är relevanta för översiktsplaneringen och de visioner och planeringsförutsättningar som översiktsplanen bygger på bör redovisas i översiktsplanen.

I Miljöbarometern för östra Skaraborg redovisas utvecklingen för ett antal miljöparametrar i Falköpings kommun. Miljöbarometern kan med fördel integreras i översiktsplanen och bland annat utgöra ett viktigt underlag för den uppföljning av betydande miljöpåverkan som identifieras i miljökonsekvensbeskrivningen.

Protokollet är signerat digitalt av:

Michael Nimstad och Urban Samuelsson

MN § 39 forts.

Tekniska anläggningar

Det är positivt att översiktsplanen pekar ut ytor för hantering av dagvatten och översvämningssytor. För området vid Falevi anges även att området kan användas för framtida behov av utökningen av reningsverket. Det framgår dock inte av översiktsplanen om kapaciteten i reningsverket eller i annan teknisk infrastruktur behöver utökas till följd av att förslagen i översiktsplanen genomförs.

Översiktsplanen bör kopplas samman med och redovisa relevanta delar av kommunens vattentjänstplan. I vattentjänstplanen finns underlag i form av kommunens långsiktiga planering för hur behovet av allmänna vattentjänster ska tillgodoses. Planen redovisar även kommunens bedömning av vilka åtgärder som behöver vidtas för att de allmänna vatten- och avloppsanläggningarna ska fungera vid en ökad belastning på grund av skyfall.

Miljökonsekvensbeskrivningen

Enligt 6 kap. 6 § miljöbalken (1998:808) ska kommunen identifiera omständigheter som talar för och emot en betydande miljöpåverkan. I kommunens miljökonsekvensbeskrivning framgår det i avsnitt 3.3 vilka omständigheter som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

För att kunna bedöma översiktsplanens miljökonsekvenser på ett bra sätt behöver beskrivningen kompletteras med planförslagets påverkan på människors hälsa och säkerhet med avseende på infrastrukturbuller och förorenade områden, inklusive naturligt förhöjda halter av metaller.

Vad miljökonsekvensbeskrivningen i den strategiska miljöbedömningen ska innehålla framgår av 6 kap. 11 § miljöbalken:

Miljökonsekvensbeskrivningen ska innehålla

1. en sammanfattning av planens eller programmets innehåll, dess huvudsakliga syfte och förhållande till andra relevanta planer och program,
2. en identifiering, beskrivning och bedömning av rimliga alternativ med hänsyn till planens eller programmets syfte och geografiska räckvidd,
3. uppgifter om
  - a) miljöförhållandena och miljöns sannolika utveckling om planen eller programmet inte genomförs,
  - b) miljöförhållandena i de områden som kan antas komma att påverkas betydligt,
  - c) befintliga miljöproblem som är relevanta för planen eller programmet, särskilt miljöproblem som rör ett sådant område som avses i 7 kap. eller ett annat område av särskild betydelse för miljön, och
  - d) hur hänsyn tas till relevanta miljö kvalitetsmål och andra miljöhänsyn,

---

Protokollet är signerat digitalt av:

Michael Nimstad och Urban Samuelsson

MN § 39 forts.

4. en identifiering, beskrivning och bedömning av de betydande miljöeffekter som genomförandet av planen eller programmet kan antas medföra,
5. uppgifter om de åtgärder som planeras för att förebygga, hindra, motverka eller avhjälpa betydande negativa miljöeffekter,
6. en sammanfattning av de överväganden som har gjorts, vilka skäl som ligger bakom gjorda val av olika alternativ och eventuella problem i samband med att uppgifterna sammanställdes,
7. en redogörelse för de åtgärder som planeras för uppföljning och övervakning av den betydande miljöpåverkan som genomförandet av planen eller programmet medför, och
8. en icke-teknisk sammanfattning av 1-7.

Miljökonsekvensbeskrivningen behöver revideras så den tydligt uppfyller samtliga punkter som redovisas ovan. Framför allt behöver den kompletteras med punkterna 2, 3b, 3c, 5, 6 och 7 som saknas helt. Sammanfattningen av planförslaget finns, men är i kortaste laget.

Miljökonsekvensbeskrivningen bör utvecklas till att redovisa hur översiktsplanens förslag påverkar relevanta globala mål för hållbar utveckling (Agenda 2030) och nationella miljö kvalitetsmål på målnivå. Detta skulle underlätta förståelsen för hur översiktsplanen kommer att bidra till måluppfyllelsen. Även översiktsplanens påverkan på de regionala tilläggsmålen för Västra Götaland behöver framgå.

Miljökonsekvensbeskrivningens avsnitt om uppföljning behöver utvecklas och konkretiseras. Enligt kraven i 6 kap. 19 § miljöbalken ska kommunen skaffa sig kunskap om den betydande miljöpåverkan som genomförandet av planen faktiskt medför. Detta ska göras för att kommunen tidigt ska få kännedom om sådan betydande miljöpåverkan som tidigare inte identifierats så att lämpliga åtgärder för avhjälpande kan vidtas. Bland annat föreslås att uppföljningen av den betydande miljöpåverkan ska genomföras inom ramen för befintliga tillsyns-, miljölednings- och övervakningssystem som finns inom kommunens verksamhet. Det framgår dock inte vilka dessa är och om de är anpassade för att följa upp konsekvenserna av förslagen.

Redogörelse för ärendet

Falköpings kommun har tagit fram ett förslag till ny översiktsplan. Översiktsplan 2040 möjliggör för fortsatt långsiktig planering och kommer att vara vägledande för kommunen och andra myndigheter vid beslut om kommunens mark- och vattenanvändning. Arbetet med översiktsplanen har utgått från kommunens vision men även globala, nationella och regionala mål samt flertalet underlag.

Protokollet är signerat digitalt av:

Michael Nimstad och Urban Samuelsson

MN § 39 forts.

Enligt miljöbalken bedöms en översiktsplan alltid kunna innebära en betydande miljöpåverkan. Därför har en miljökonsekvensbeskrivning tagits fram som övergripande beskriver planens konsekvenser.

Falköpings kommun önskar svar senast den 1 juli 2024.

Beslutsunderlag

Miljösamverkans förslag till beslut daterat 2024-05-16
Remiss från Falköpings kommun

Beslutet skickas till

Falköpings kommun, kommunstyrelsen, kommunstyrelsen@falkoping.se,
ÖP2040

Protokollet är signerat digitalt av:

Michael Nimstad och Urban Samuelsson

Information

- a) Resultatet av dataskyddsombudets granskning av Miljösamverkans personuppgiftshantering (dnr 2023-8518)
- b) Läget med sanering av Karlsborgsbanan
- c) Miljösamverkans process för att bedöma klagomål
- d) Pågående ärende om Lillegårdens idrottsplats i Skövde (dnr 2024-3751)

Protokollet är signerat digitalt av:

Michael Nimstad och Urban Samuelsson

Projektrapporter

Miljönämnden har tagit del av följande projektrapporter:

- a) Kontroll enligt miljöbalken av riskbedömning vid förskolor (dnr 2023-8240)
- b) Miljötillsyn på äldreboenden (dnr 2023-8291)
- c) Livsmedelskontroll hos förskolor, skolor och äldreboenden (dnr 2023-8582)
- d) Miljötillsyn hos lantbrukare i Falköpings kommun (dnr 2023-9388)
- e) Miljötillsyn hos skjutbanor, täkter samt livsmedels- och foderindustrier (dnr 2024-383)

Protokollet är signerat digitalt av:

Michael Nimstad och Urban Samuelsson

Redovisning av delegationsbeslut

Miljönämnden har tagit del av en lista med de beslut som miljökontoret har fattat på nämndens delegation under april 2024.

Bilaga

Lista med delegationsbeslut från april 2024

Protokollet är signerat digitalt av:

Michael Nimstad och Urban Samuelsson

MN § 43

Övriga frågor

Anders Lundgren (C) berättar om resultat från provtagning av PFAS-ämnen i fisk i Kärnebäcken och i södra delen av Bottensjön samt i vatten i Forsviksån, Karlsborgs kommun.

Protokollet är signerat digitalt av:

Michael Nimstad och Urban Samuelsson

MILJÖSAMVERKAN
ÖSTRA SKARABORG

Detta dokument är elektroniskt signerat enligt EU:s förordning eIDAS och utgör en avancerad elektronisk underskrift och är juridiskt bindande.

Signed by: Hans Michael Nimstad

Date: 2024-06-10 11:01:48

BankID refno: 4f34dc1e-0d79-4a47-9856-822518c24203

1:e vice ordförande i Miljönämnden östra Skaraborg:
Michael Nimstad

Signed by: URBAN SAMUELSSON

Date: 2024-06-10 11:14:55

BankID refno: 2d361d49-0982-4491-8858-9684e2b081d8

Ledamot i Miljönämnden östra Skaraborg: Urban
Samuelsson

Signed by: ELEONOR DAAG

Date: 2024-06-10 11:18:08

BankID refno: 18f930af-ea96-4ae2-9388-42802e7085f3

Miljösekreterare: Eleonor Daag

SAMORDNINGS-
FÖRBUNDET
Skaraborg

PROTOKOLL 4

2024

Protokoll 4

Plats och tid

Styrelsemöte Samordningsförbundet Skaraborg
Tisdagen den 4 juni kl. 9:00–12:00

Paragrafer § 1 - § 10

Beslutande

Ulla-Karin Cannervik, Arbetsförmedlingen, ordförande
Anna Dalström, Götene kommun, vice ordförande
Malin Jalonen Nilsson, Försäkringskassan
Sebastian Ekeroth Clausson, Västra Götalandsregionen
Cliff Nyqvist, Essunga kommun
Sture Olsson, Falköpings kommun
Björn Thodenius, Gullspångs kommun
Ann-Christine Fredriksson, Hjo kommun
Monica Staudinger, Karlsborgs kommun
Michael Karlsson, Skara kommun
Anita Löfgren, Skövde kommun
Peter Friberg, Tidaholms kommun
Linn Brandström, Töreboda kommun
Elin Härling, Vara kommun
Christina Ulfström, Lidköpings kommun
Linnea Wall, Mariestads kommun

Ersättare

Tina Song, Arbetsförmedlingen
Louise Samuelsson, Försäkringskassan
Ingvor Bergman, Falköpings kommun
Jenni Gustrand, Gullspångs kommun
Kenneth Källström, Skövde kommun

Anmäلت förhinder

Lars Holmberg, Västra Götalandsregionen
Anne-Charlotte Granander, Götene kommun
Marie Nilsson, Skara kommun
Richard Thorell, Mariestads kommun
Ingela Lager, Tibro kommun
Merja Wester, Hjo kommun
Tommy Larsson, Lidköpings kommun
Anna Zöögling, Tidaholms kommun
Maria Maric, Tibro kommun
Bengt-Göran Henningsson, Essunga kommun
Ann-Charlott Karlsson, Töreboda kommun
Fredrik Pettersson, Vara kommun

Övriga deltagare

Christel Martinsson, förbundschef
Amanda Hermansson, administratör
Ann-Sofie Lövgren, projektledare
Anna-Karin Bragd, processtödjare
Anna Carbell, Sweco

Underskrifter

Ordförande

Ulla-Karin Cannervik, Arbetsförmedlingen

Justerare

Anna Dalström, Götene kommun

Sekreterare

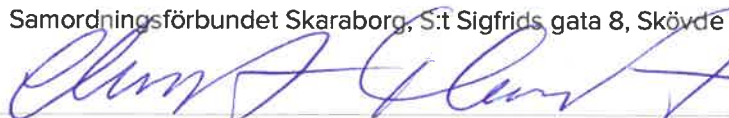

Amanda Hermansson, Samordningsförbundet Skaraborg

Ordförandes sign/Justerandes sign

Anslag/bevis

Organ	Samordningsförbundet Skaraborg
Sammanträdesdatum	2024-06-04
Anslaget under tiden	2024-06-12 -- 2024-07-03
Förvaringsplats för protokoll	Samordningsförbundet Skaraborg, S:t Sigfrids gata 8, Skövde
Underskrift	

§1. Sammanträdet öppnas

Ulla-Karin Cannervik, ordförande, hälsar alla välkomna och öppnar mötet.

§2. Val av justerare

Anna Dalström väljs till justerare.

§3. Förra mötets protokoll

Läggs till handlingarna.

§4. Föredragningslistan

Föredragningslistan godkänns.

§5. Rapporter

a) Föregående beredningsgruppsmöte

Denna punkt tas inte upp på mötet utan förbundschef hänvisar till informationsunderlaget.

b) Cresco+

Förbundschef inleder punkten kort och lämnar sedan över till Anna Carbell från Sweco som ger en rapport avseende den halvtidsutvärdering som genomförts med fokus på projektets möjlighet att nå uppsatta mål.

Projektledare tar sedan över och pratar om implementering av projektet. Vid dialog med cheferna på AME framgår att de flesta tänker sig att implementera BIP-kartläggningen och progressionsmätningarna i arbetet med deltagarna vid projektets slut. Hos många kommuner kommer dock möjligheten inte finnas att utan finansiering kunna arbeta med de kommuninvånare som har sjukpenning eller aktivitetsersättning. På beredningsgruppen framfördes önskemål om att förbundet fortsätter med någon form av finansiering för dessa deltagare samt att Samordningsförbundet även fortsatt har en sammanhållande funktion med tex fortsatta nätverksträffar, metodstöd och utbildning i BIP. Kommunerna och Försäkringskassan kommer att inkomma med två ansökningar till förbundet, en för att kommunerna fortsatt ska kunna arbeta med de deltagare som har ersättning från Försäkringskassan, och en för en sammanhållande funktion på Samordningsförbundet.

Projektledare ger även några goda exempel från kommunerna – Skara kommun har ett gott samarbete med vården och använder deras grupper inom indikatorerna som avser hälsa, Götene kommun färgkodar sin verksamhet, och i både Gullspång och Essunga använder även försörjningsstöd BIP-metoden.

c) Utvärdering omvärldsdagen samt beredningsgruppen

På mötet berättar förbundschef om resultaten av den utvärdering som alltid görs efter genomförda heldagar och som därför också gjordes efter Omvärldsdagen den 23 april. Det var 25 av 41 medverkande som svarade och helhetsbetyget var 4,2 av 5. Det genomfördes även en utvärdering efter senaste mötet i beredningsgruppen där 18 av 29 svarade på enkäten. Syftet med denna utvärdering var att få in synpunkter på hur mötesfacilitering och innehåll upplevs fungera, och även här får vi höga snittpoäng.

d) Behovsanalys 2024

Styrelsen fattade under 2022 beslut om att en årlig behovsanalys ska göras. Det här blir den tredje upplagan. Behovsanalysen syftar till att identifiera läget kring helårsekvivalenter och övrig statistik kopplad till offentlig försörjning och befolkning samt att synliggöra lokala möjligheter, utmaningar och behov. Behovsanalysen kan också skapa en grund för dialog mellan parter för vidare utveckling av individ- och strukturinsatser, kompetensutveckling och framtida strategier.

Ett första utkast till behovsanalys är gjord och på mötet visas denna. Helårsekvivalenter och övrig statistik har tagits fram för Skaraborg samt för respektive kommun. Data har överförts i illustrerande diagram. Korta lokala sammanfattningar är formulerade samt summering av individinsatsernas resultat för 2023. Statistikunderlag och frågeställningar har skickats ut till representanter i beredningsgruppen (samtliga kommuner, Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, Västra Götalandsregionen) för reflektioner kring nuläge och behov. Nu inväntar processtödjare respektive parts återkoppling för sammanställning och summering, svar har redan inkommit från fler än hälften. Målet är att behovsanalysen ska vara färdigställd innan halvårsskiftet.

§6. Beslutsärenden

a) Uppdatering styrdokument Roller och ansvar

Styrdokumentet Roller och ansvar antogs i samband med samgåendet till Samordningsförbundet Skaraborg 2021. Efter omtolkning av finsamlagen som resulterade i en reviderad förbundsordning så har även detta styrdokument krävt en revidering. Uppdateringarna gäller främst antal ledamöter och ersättare men även ett förtydligande gällande styrelseberedningens möjlighet att på uppdrag av styrelsen också fatta beslut är justerat i denna nya version.

Styrelsen beslutar att

Anta den uppdaterade versionen av styrdokumentet Roller och ansvar.

b) Ansökan Arbetsförmedlingen och kommuner

En ansökan om att utveckla samverkansteam har inkommit från Arbetsförmedlingen och de fyra kommunerna Falköping, Gullspång, Tibro och Vara. Syfte är att tillsammans kunna ge ett bättre stöd till individer där progressionen mot arbete har varit mycket låg under flera års tid. Beredningsgruppen är nyfikna på om detta arbetssätt kan fungera och står bakom ansökan. Styrelseberedningen ser gärna en begränsning i beviljad tid till 1,5 år samt en justering av sökt budget från kommunerna från 2090 tkr till 1500 tkr.

Styrelsen beslutar att

Bevilja ansökan med en begränsning i beviljad tid till 1,5 år samt en justering av sökt budget från kommunerna från 2090 tkr till 1500 tkr.

c) Ansökan förberedande insats Lidköping

Det har inkommit en ny ansökan om förberedande insats från parterna Lidköpings kommun och Försäkringskassan. Den insats som finns i området i dagsläget har avtal till och med 241231, och ansökande parter ser fortsatt behov. Enligt ansökans projektbudget skulle kostnaden per deltagare bli 34 000 kr/år. Beredningsgruppen och styrelseberedningen är positiva till ansökan.

Styrelsen beslutar att

Bevilja ansökan.

d) Ansökan förberedande insats Götene

Det har inkommit en ny ansökan om förberedande insats från parterna Götene kommun och Försäkringskassan. Den insats som finns i området i dagsläget har avtal till och med 241231, och ansökande parter ser fortsatt behov. Enligt ansökans projektbudget skulle kostnaden per deltagare bli 43 000 kr/år. Beredningsgruppen och styrelseberedningen är positiva till ansökan.

Styrelsen beslutar att

Bevilja ansökan.

e) Ansökan förberedande insats Tibro

Det har inkommit en ny ansökan om förberedande insats från parterna Tibro kommun och Försäkringskassan. Den insats som finns i området i dagsläget har avtal till och med 241231, och ansökande parter ser fortsatt behov. Enligt ansökans projektbudget skulle kostnaden per deltagare bli 35 000 kr/år. Beredningsgruppen och styrelseberedningen är positiva till ansökan.

Styrelsen beslutar att

Bevilja ansökan.

f) Förlängning av avtal Mofalla Lantgård

Samverkande parter är Tibro kommun och Försäkringskassan. Avtalsperioden varar mellan 220901-230831 med möjlig förlängning 1+1 år. Från september i år går projektet in på sitt sista år och styrgrupp står bakom en förlängning, då behovet är fortsatt stort. Beredningsgruppen och styrelseberedningen är positiva till förlängningen.

Styrelsen beslutar att

Bevilja en förlängning till och med 20250630.

g) Förlängning av avtal Rörsås Lantliv

Samverkande parter är Mariestads kommun, Försäkringskassan och Västra Götalandsregionen. Avtalsperioden varar mellan 221001-230930 med möjlig förlängning 1+1 år. Från oktober i år går projektet in på sitt sista år och styrgrupp står bakom en förlängning, då behovet är fortsatt stort. Beredningsgruppen och styrelseberedningen är positiva till förlängningen.

Styrelsen beslutar att

Bevilja en förlängning till och med 20250630.

h) Budgetprognos 2406

En budgetprognos per 202406 finns upprättad. Prognosen innehåller budgetposter för inkomna projektansökningar men även för en eventuellt inkommande ansökan gällande Cresco+ för verksamhetsåret 2025, detta för att få en bättre överblick på hur snabbt det egna kapitalet kan komma att sänkas. Förbundschef går igenom prognosen inför besluten om inkomna ansökningar i §6b-g och visar den sedan igen inför beslut i aktuell punkt.

Styrelsen beslutar att

Godkänna upprättad budgetprognos per 202406.

i) Förslag på organisation 2025 och framåt

Förbundschef har haft ett uppdrag att ge förslag på hur förbundets organisation ska se ut framöver och föreslå nu att grundbemanningen från och med 20250701 ska vara 1,0 Förbundschef, 1,0 Biträdande förbundschef samt 1,0 Administratör dvs en grundbemanning på 3,0, men där nuvarande arbete som idag ligger på en processtödjare kan inrymmas i grundbemanningen. Det nya förslaget med en grundbemanning på 3,0 istället för 2,5 ökar personalkostnaderna med cirka 450 000 kronor/år men avslutet av processtödjtjänsten (en tidsbegränsad projektjänst som funnits i drygt tre år) minskar samtidigt budgeten med cirka 700 000 kronor.

Styrelsen beslutar att

Godkänna föreslagen ändring att höja förbundets grundbemanning från 2,5 till 3 tjänster fr.o.m. 20250701.

j) Årshjul 2025

Förbundschef har låtit upprätta ett årshjul inkluderat mötesdatum för verksamhetsåret 2025. Brukligt är att mötestiderna noteras på styrelsens möte i juni månad och sedan beslutas om på mötet i september månad.

På mötet framkommer det att det första och det sista styrelsemötet troligtvis krockar med regionfullmäktige, förbundschef får i uppdrag att hitta nya datumförslag för dessa möten och kommunicera dem till styrelsen.

Styrelsen beslutar att

Notera tiderna i det föreslagna årshjulet för verksamhetsåret 2025.

k) Nytt uppdrag till förbundschef

Styrelseberedningen föreslår att ge förbundschef i uppdrag att träffa kommunledning, både politik och tjänstemän. Utgångspunkter för uppdraget är att föra en dialog om specifik kommuns statistik på offentlig försörjning och vad Samordningsförbundet kopplat till aktuell statistik kan erbjuda till sin medlemskommun.

Styrelsen beslutar att

Ge förbundschef i uppdrag att träffa kommunledningarna, både politik och tjänstemän.

l) Försäkringskassans uppdrag att utreda Finsamlagstiftningen

Regeringen har gett Försäkringskassan i uppdrag att göra en översyn av finsamlagstiftningen och inkomma med en redovisning senast den 2 december. Redan innan detta uppdrag gavs till Försäkringskassan har Nationella Nätverket för Samordningsförbund, NNS, startat ett arbete utifrån fem identifierade viktiga områden. Här följer de fem områdena:

1. Fortsatt behov av en översyn av Finsam-lagen.
2. Medlemmarnas engagemang, roller och mandat i Finsam.
3. Måigrupper för samordningsförbundens finansierade insatser – behov och medel.
4. System för uppföljning, utvärdering och analys – möjligheter att följa upp resultaten av samordningsförbundens finansierade insatser och bidra till mer kunskapsorienterade arbetssätt behöver stärkas.
5. Samordningsförbundens möjligheter till projektägande i ESF-projekt och möjligheter till nya regeringsuppdrag utöver uppdraget om att öka upptäckten av våld.

Tanken är att detta arbete ska kunna mynna ut i viktiga inspel till utredningen. Det uppmuntras även att varje separat samordningsförbund inkommer med sina synpunkter på vad som både är bra med nuvarande lagstiftning samt synpunkter på eventuella förändringar.

Därför önskar styrelsen att även vårt förbund ska göra inspel till Försäkringskassan gällande översynen av finsamlagen och vill därför att förbundschef skriver fram ett förslag som styrelsen samtidigt delegerar till styrelseberedningen att godkänna och skicka in.

Styrelsen beslutar att

Ge förbundschef i uppdrag att ta fram ett utkast på en skrivelse med förbundets synpunkter inför Försäkringskassans regeringsuppdrag att se över finsamslagstiftningen, samt ge styrelseberedningen delegation att fatta beslut om att godkänna och skicka skrivelsen.

§7. Informationsärenden

- a) Försäkringskassans meddelande om myndighetens ställningstagande gällande extern finansiering ex från ESF

Försäkringskassan har låtit meddela att de gör tolkningen att det strider mot finsamlagen att samordningsförbund tar emot extern finansiering exempelvis från Europeiska socialfonden, ESF. Förbundschef har haft en dialog med representanter från Försäkringskassan både lokalt och nationellt och framfört hur framgångsrikt det har varit för vårt förbund att bedriva ESF-projekt samt att medlemmarna numera har en mycket stor tilltro till att förbundet ska vara den som är projektägare för större gemensamma projekt. Förbundschef framförde också att även om en insats bedrivs med extern finansiering så finns alltid avtal där ansvarsfördelningen är klargjord.

§8. Diskussionsärenden

- a) Jämställdhet

Denna punkt utgår och tas upp på nästa möte istället.

§9. Övrigt

§10. Mötet avslutas

Nästa sammanträde i styrelsen:

24 september kl. 9:00–12:00

Innehållsförteckning

D § 21	Val av protokollsjusterare	4
D § 22	Godkännande av dagordning	5
D § 23	Återkoppling - Dataskyddsombudets (DSO) granskningsrapport	6
D § 24	Beslut om förslag till remiss - Anvisningar till föreskrifter	7
D § 25	Beslut om förslag till ny avfallstaxa 2025	8
D § 26	Information från tjänstemännen	10
D § 27	Beslut fattade på delegation	11
D § 28	Övriga ärenden	12
D § 29	Avslutning	13

Plats och tid	Rådmansgatan 26 Skövde, kl. 09.00 – 12:00	
Deltagande	Beslutande	Ersättare
	Adam van Stam (ordförande)	Lars Wigh
	Karola Svensson	Johanna Svensson
	Maria Toll	Åsa Karlsson
	Anders Månsson	Kjell-Arne Green
	Stefan Swenson	Jonas Davidsson
	Anders Lundgren	Jan Erlandsson
	Lena Christersson	
	Anna-Karin Johansson	
	Erik Lindström	
	Peter Andersson	
	Jan Hassel	
	Janne Jansson	
Övriga deltagande	Redovisas på sida 2.	
Utses att justera	Lena Christersson	
Underskrifter	Protokollet har justerats med digital signering	
Sekreterare	Pontus Düring	Paragrafer D§§ 21-29
Ordförande	Adam van Stam	
Justerande	Lena Christersson	

ANSLAG

Protokollet är justerat

Organ	Kommunalförbundet Avfall & Återvinning Skaraborg	
Sammanträdesdatum	2024-06-03	
Justeringsdatum	2024-06-03	
Anslagsdatum	2024-06-05	Överklagningstid t o m 2024-06-27
Underskrift	Pontus Düring	

Övriga deltagande

- Pontus Düring, förbundsdirektör
- Jessica Rytter, tf. förbundsdirektör
- Maria Törnblad, ekonomichef
- Christina Storm, ÅVC-chef
- Tova Lustig, avfallsingenjör
- Ola Törnblom, kommunikatör
- Merja Karjalainen, dataskyddsbud, D§ 23

D § 21 Val av protokollsjusterare

Beslut

Lena Christersson utses till protokollsjusterare.

D § 22 Godkännande av dagordning

Beslut

Dagordningen fastställs i enlighet med upprättat förslag.

D § 23 Återkoppling - Dataskyddsombudets (DSO) granskningsrapport

Beslut

Direktionen beslutar att lägga informationen till handlingarna.
Vidare beslutar direktionen att verksamheten skall upprätta en handlingsplan enligt DSO rekommendation.

Bakgrund

Direktionen för Avfall och Återvinning Skaraborg är personuppgiftsansvarig inom kommunalförbundet.

Rapporten innehåller en sammanställning av dataskyddsombudets granskning av direktionens ansvarsskyldighet för efterlevnad av GDPR.

Sammanfattning

Granskningsresultatet påvisar att det finns en roll i kommunalförbundets verksamhet som samordnar arbetet med GDPR. Det har även tilldelats ansvar och rutiner har dokumenterats för delar av de granskade områdena. Dock finns vissa brister i ansvarstilldelning och rutiner för exempelvis genomförande av konsekvensbedömningar avseende dataskydd när det krävs enligt GDPR. Baserat på granskningen rekommenderas direktionen att tillse att en handlingsplan upprättas för att vidareutveckla sitt dataskyddsarbete.

D § 24 Beslut om förslag till remiss - Anvisningar till föreskrifter

Beslut

Direktionen beslutar att skicka förslaget på remiss inför beslut på direktionmöte 2024-11-25.

Bakgrund

Senaste revideringen genomfördes 2008 och sedan dess har nya uppdrag och föreskrifter införts. De nya anvisningarna kommer ersätta de tidigare anvisningarna.

Inför beslut om nya anvisningar till föreskrifterna har önskemål framförts från kommunerna om att få den på remiss.

Bilagor

- D § 24.1, Utkast anvisningar till avfallsföreskrifter
- D § 24.2, Bilaga arbetsmiljö
- D § 24.3, Beslutade Avfallsföreskrifter, gäller från 2023-01-16

Delges

Medlemskommunerna Essunga, Falköping, Grästorp, Gullspång, Götene, Hjo, Karlsborg, Mariestad, Skara, Skövde, Tibro, Töreboda samt Vara.

D § 25 Beslut om förslag till ny avfallstaxa 2025

Beslut

Direktionen föreslår kommunfullmäktige i kommunerna Essunga, Falköping, Grästorp, Gullspång, Götene, Hjo, Karlsborg, Mariestad, Skara, Skövde, Tibro, Töreboda samt Vara att anta förslag till ny avfallstaxa att träda i kraft 1 januari 2025.

Direktionen beslutar om att tillmötesgå Karola Svenssons yrkande om att införa möjligheten att dela abonnemang med sig själv när man har permanentboende samt fritidsboende inom A&ÅS område.

Notera att kommunalförbundets direktion beslutar om inom vilka områden respektive insamlingsmetod används samt tidsplan för införande av obligatorisk och fastighetsnära insamling av matavfall samt förpackningar.

Bakgrund

Efter avgörande av Högsta Förvaltningsdomstolen i december 2013 har beslut om avfallstaxor flyttats från kommunalförbundets direktion till medlemskommuners fullmäktigeförsamlingar. För gemensam avfallstaxa krävs likalydande beslut av de medlemmars fullmäktige som omfattas av taxan.

Diskussion:

Karola Svensson yrkar om att få med förslag om möjlighet att dela abonnemang med sig själv som fastighetsägare inom A&ÅS område till taxa 2025.

Åsa Karlsson bifaller yrkandet.

Peter Andreasson lyfter frågan kring kostnaden för komposterare. Varför får de betala både för tillstånd för kompost samt samma hämtningsavgift som de som lämnar matavfall?

Handlingar

D §25.1 Avfallstaxa 2025

D §25.2, Ändringar i avfallstaxa mellan 2024 och 2025

D §25.3 Bilagor till Avfallstaxa 2025

Delges

Medlemskommunerna Essunga, Falköping, Grästorps, Gullspång, Götene, Hjo, Karlsborg, Mariestad, Skara, Skövde, Tibro, Töreboda samt Vara.

D § 26 Information från tjänstemännen

Beslut

Direktionen lägger informationen till handlingarna.

Bakgrund

Tjänstemännen uppdaterar direktionen om pågående och genomförd verksamhet samt projekt och förändringar.

D § 27 Beslut fattade på delegation

Beslut

Direktionen beslutar att lägga informationen till handlingarna.

Bakgrund

Aktuella delegationsbeslut för perioden 240401 – 240515 redovisas för direktionen.

Handlingar

§27.1, Lista delegationsbeslut 240401- 240515

D § 28 Övriga ärenden

Peter Andreasson

Synpunkter samt utbrett missnöje med på information från Ohlssons åkeri. Info samt rättelser om tidigare information har varit felaktig och skapar bristande förtroende för dem som entreprenör och skapar mycket extraarbete för kommunerna samt förbundet. Flertalet entreprenadkommuner upplever samma missnöje med Ohlssons åkeri AB.

Vidare lyftes även den långa väntetiden för att komma i kontakt med kundtjänst/kontaktcenter.

Åsa Karlsson

Synpunkter har inkommit på bristfällig kommunikation kring att ÅVC hölls stängda två lördagar i rad.

All kommunikation skall läggas till kommunernas kommunikatörer också. Dock kan information kring tillfälligt ändrade öppettider behöva kommuniceras på fler sätt för att komma ut.

D § 29 Avslutning

Direktionen sammanträder nästa gång heldag den 23 september.

DOKUMENT SIGNATURER

Innehållet i detta dokument är digitalt signerat.
Namn och tidpunkter visas på denna sida.

